

CHIP

SZÁMÍTÁSTECHNIKA ÉS KOMMUNIKÁCIÓ

www.chipmagazin.hu

XIII. évfolyam, 3. szám • 2001. március • 1196 Ft • Előfizetéssel 952 Ft

Nyomás utánunk!

Teszt: 14 lézer otthonra és irodába

Intelvízió

Teszt: 5 félprofesszionális videodigitalizáló

2001: GeForceia

Teszt: 6 geforce-os kártya

Sétáló MP3

Új hordozható lejátszók

Metakeresők

Web-könyvtárosok

A hónap témája:

VAPORWARE

A NAGY ÁTVERÉS ?

A CHIP Magazinban ebben a számában két CD-ROM található. Ha hiányoznának belőle, kérje az eladótól!

MovieXone
Ingyenes videovágó

Adobe Photoshop 6
A császár új ruhája

Együtt a Hálón
Kapcsolatmegosztás

Konzolverseny
Dreamcasttól az Xboxig

Adásvétel a Neten
A jog a kereskedelemben

Symantec Enterprise Security

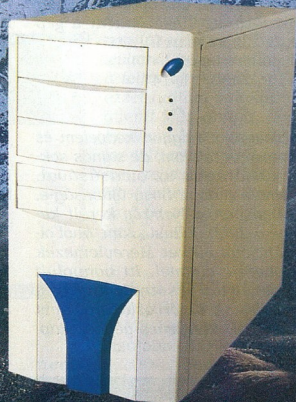
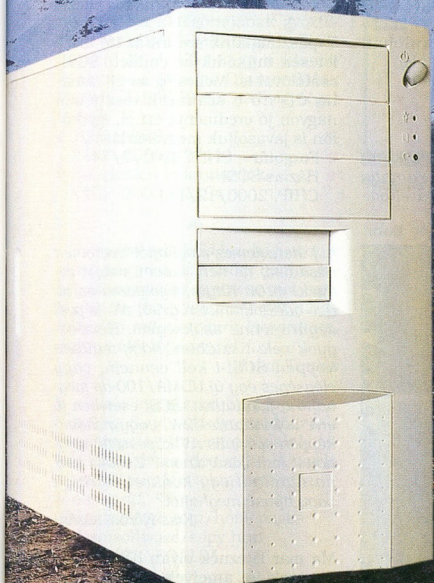
Biztonságos hálózat. Vírusok megsemmisítése. Fenyegetések felszámolása. Sérülékenység vizsgálat. Támadások meghiúsítása. Hírnév megőrzése. A Symantec Enterprise Security segítségével bármekkora vállalat az egész cégre kiterjedő, átfogó, biztonsági koncepciót tudhat magáénak. Hogy megtudja hogyan, látogassa meg a www.symantec.hu weboldalunkon a vállalati megoldásokat.

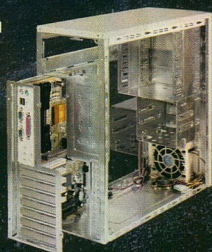
Symantec and the Symantec logo are U.S. registered trademarks. ©2000 Symantec Corporation. All Rights Reserved.

IDEÁLIS VÁLASZTÁS OTTHONRA ÉS AZ IRODÁBA!

Millennium sorozat

Európai gyártású
Utánozhatatlan minőségű
Rokonszenves árú
Otthonos és elegáns kivitelű
Cserélhető előlapos
Alapos belső kidolgozású
Stabil szerkezetű
Egyszerűen szerelhető
SZÁMÍTÓGÉPHÁZAK

Most már 2 év garancia! Új modellek érkeztek!

Importőr:

CASE Hungary Kft.

1137 Budapest, Tahí út 69.
Tel./Fax: 239-4065, 239-5673
E-mail: info@case.hu

**Keressék minden
számítástechnikai üzletben!**

További viszonteladókat keresünk!

Nagykereskedelmi partnereink:

CO2000
Tel./Fax: 431-8730
COMPACTIVE KFT.
Tel./Fax: 220-0518
COMPRESS KFT.
Tel./Fax: 223-4900
COMPUTER FIRST KFT.
Tel./Fax: 469-0439
EXPERT COMPUTER
Tel./Fax: 380-8537
HARDVERCOMP KFT.
Tel./Fax: 204-5375

KVENTA HFT
Tel./Fax: 265-5262
PC PARTNER KFT.
Tel./Fax: 383-3738
RAMBUS HUBON BT.
Tel./Fax: 348-5383
SOWAN HUNGARY KFT.
Tel./Fax: 335-4539
UNITELCITY COMPUTER
Tel./Fax: 239-4800

Kiskereskedelmi partnereink:

Amp Computer Kft.
Tel./Fax: 302-8737
Compigroop szaküzletek
Tel./Fax: 351-7447
Dynamic 2001 Üzletek
Tel./Fax: 236-0236
Feto Computer Kft.
Tel./Fax: 461-0060

Kim Bt. Székesfehérvár
Tel./Fax: 06-22 501-54
Made in Carrera Kft.
Tel./Fax: 380-0070
Mistral Computer Kft.
Tel./Fax: 236-0000
Sam Computer Kft.
Tel./Fax: 269-5277

Olvasóink leveleire Giczy Gergő válaszol, a leveleket [...] módon jelölt kihagyásokkal, feladóik nevét megadva idézzük.

[...] Nagy örömmel olvastam, hogy a Windows asztalra testre szabhatjuk például Web-kamerával. Nos, odáig eljutottam, hogy beírtam a címet, az asztalon kialakítottam a méretét, de nem frissül sehogysem, ezt nem értem. Hogyan érhető el, hogy mondjuk 2 percenként frissüljön a kép? [...]

Papp György

A frissítés feltételei és intervalluma az Internet Explorer Tools menüjének Synchronise... menüpontjában állíthatók be. Itt a Web-kamera címet kiválasztva, majd a Setup gombot megnyomva a Logon/Logoff és az On Idle fülben állítható be a frissítés. Előbbi a felhasználó be- és kijelentkezéskor, utóbbi az Advanced... gombbal elérhető menüben meghatározott időközönként a gép inaktív állapotában frissíti a képet.

◆ Digitális íróasztal –
CHIP, 2000/11/141

☞

[...] Újságukat nagyon kedvelem és hasznosnak találom, de sajnos sokszor elmaradok az olvasásával, ezért nem tudom, hogy újdonság-e, amit most írok. Nemrég került kezembe a 2000. júliusi szám, ahol olvastam egy cikket Merevlemezek cseréberéje címmel. Itt bonyolult trükköket tanácsolnak annak a problémának az orvoslására, amit egy új HDD ideiglenes géphez kap-

csolásakor keletkező lemezmeghajtó-betűcserek okoznak.

En a következő egyszerű módszert használok, ha egy „mobil” merevlemez csatlakoztatok a géphez: az új merevlemez a secondary IDE kivezetéshez csatlakoztatom, de a BIOS-ban a secondary master és secondary slave beállításokat „none”-on hagyom. A beállítás ellenére a Windows 95 felismeri a meghajtót, és az utolsó – addig létező – meghajtóbetűjelet követően fűzi fel a rendszerbe. Így nálam az előzőleg meghajtó C, D, E, sőt a CD-meghajtó F betűjele is megmarad, és a csatlakoztatott egység G néven szerepel.

A módszert egész véletlenül fedeztem fel, amikor egyszer a BIOS-ból akartam kiiktatni a csatlakoztatott HDD-t.

A módszert „őskori” VX Pro alaplapos gépeken használtam, de gondoltam az újabb alaplapokkal és Windows-verziókkal is működik [...]

Merényi László

Köszönjük a segítséget, valóban hasznos ötletet kaptunk (mi is).

◆ Merevlemezek cseréberéje –
CHIP, 2000/7/13

☞

[...] A segítségét szeretném kérni SCSI témában. A cégünk Yamaha CRW-4260-as SCSI CD-írója elrom-

lott, és helyette szeretnénk venni egy újat. A decemberi CHIP-ben is jókat írnak az új Yamaha íróról (CRW-2100), és mivel hosszabb távon szeretnénk használni, valamint a közbeszerzés korlátai miatt csak körülbelül 3-4 féléből lehet választani, legszívesebben mi is ezt választanánk. Van azonban egy kis probléma: a mostani íróhoz használt kártya Adaptec AHA-2940AU típusú, amely tudomásom szerint egy SCSI-2 Ultra csatoló. Valahol azt olvastam, hogy 20 Mbyte/s a sebessége, a típusjelből viszont 40 Mbyte/s lenne a logikus. (Szóval teljes a kaosz, és ennél többet nem sikerült kideríteni róla, mert az Adaptec honlapján nem találtunk semmit, és nekünk semmi leírásunk nincs a kártyáról.) Az új CRW-2100-ról a Yamaha oldalán azt írják, hogy az interface típusa Ultra SCSI (SCSI-3). A SCSI lemezekről írt cikkek olvasva mint hozzátörtől szeretném megkérdezni: lehetséges-e a fentebb írt vezérlővel együtt használni a CRW-2100-at, vagy mindenképpen SCSI-3-as kártyát kell hozzá venni? [...]

Takács László

Tapasztalataink szerint az író tökéletesen működik az említett SCSI-csatolóval is. Mellesleg az új Yamaha CD-író e számunk tesztiében nagyon jó eredményt ért el, így külön is javasoljuk megvásárlását.

◆ Forgótár – CHIP, 2001/2/74

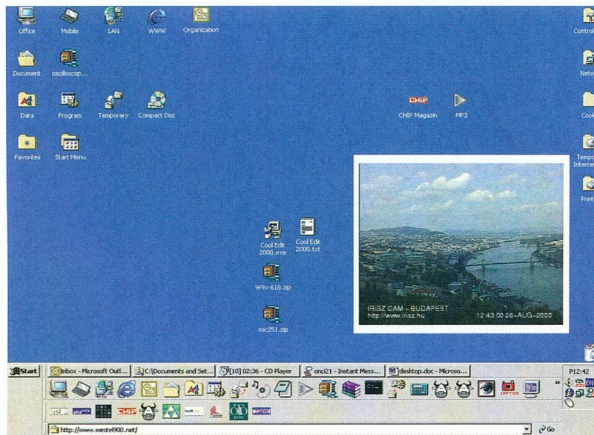
◆ Házas SCSI –
CHIP, 2000/12/111

☞

[...] Merevlemez-meghajtót szeretnék vásárolni, de nem tudom, milyet vegyek. 4100 Kbyte/s folyamatos video-adatfolyamot rögzítő, AV képességre lenne szükségem. Nem vagyok vele tisztában, hogy mindenképpen SCSI-t kell vennem, vagy elégséges egy új UDMA/100-as meghajtó a feladathoz. SCSI esetében jó erre a feladatra U2W, vagy mindenképpen speciális AV képességű meghajtót kell vásárolnom? Esetleg tudna ajánlani egy konkrét márkájú vagy típusú meghajtót?

Kiss Kőrösi Lóránt

Ma már léteznek olyan IDE merevlemez is, amelyek elég gyorsak ahhoz, hogy valós idejű video-adatfolyamot tudjanak rögzíteni. Ehhez leginkább az író, olvasófej belső hőkálibrálását kellett úgy megoldani, hogy egy pillanatra se álljon le az adatátvitel.

Web-kamera kép a Windows kezelőfelületén

Már csak adalék az, ha a SCSI csatolás sokkal biztosabb állandó (teljesen processzorfüggetlen, paramspufferes) csatornáját használjuk az adatátvitelre. Az IDE sebessége ugyanis elég nagy, de a csatlós jellegeből adódóan a vezérlők

IBM DeskStar DTLA-307030 30.7 AT - videóázház

egyszerre csak egy parancsot tudnak kezelni, ezért az adatoknak időnként várakozniuk kell. IDE csatolási merevlemezrel is lehet videózni, de nagyobb a frame-vesztés esélye.

Tiszta szívvel (tesztek alapján) ajánlani legutóbbi merevlemeztesztünk videós kategóriájának győzteseit, az IBM DeskStar DTLA-307030 30.7 AT-t vagy a kisebb kapacitású Maxtor DiamondMax Plus 45 51536H2 15.3 AT egységet tudjuk.

- ♦ Háziias SCSI – CHIP, 2000/12/111
- ♦ Feneketlen (adat)hordók – CHIP, 2000/11/84

[...] Azután érdeklődöm, hogy van-e olyan program (IE5-ösöm van), amivel az internetes kereséseimet naplózni lehetne? Jegyezze fel, hogy mikor és milyen címre látogattam, mennyi időt töltöttem el. [...]

Makai Tamás

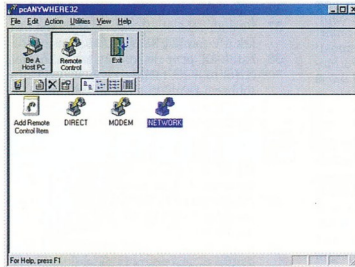
- E célra a legegyszerűbb program a Surfing Spy, amely naplózza a meglátogatott Internet-oldalak címét és az elérés időpontját. A napló a beállítópanelen tekinthető meg.
- ♦ ourworld.com/compuserve.com/homepages/esmsoftware/sspy.htm
 - ♦ CIKKEK\FORUM\ \SURFSPY – CHIP-CD, 2001/2

[...] Régóta keresek egy olyan programot, amellyel Windows NT 4.0-s hálózatban a domainről a hálózatba

Surfing Spy – a meglátogatott oldalak naplózása

kapcsolódott workstationökre is lehet nézni, egész pontosan minden beavatkozás nélkül (mint egy Web-kamera) meg lehet tekinteni az

Symantec PCAnywhere – távoli vezérlés

adott gép monitorán éppen megjelölt dolgokat. Lehet akár pillanat-kép, akár mozgókép.

Tanács Krisztián

Többek között erre a feladatra való a hálózati megfigyelőprogramok, amelyek használatával kapcsolatosan napjainkban élénk viták folynak a megsértett szabadságjogok miatt.

A kereskedelmi és szabad forgalomban rengeteg ilyen feladatra alkalmas program található. Példaként a Symantec PCAnywhere-t, továbbá a HackerWackert, a VNC-t vagy a születése idején nagy port kavart Back Orifice 2000-et tudjuk említeni.

Megjegyezzük azonban, hogy nekünk nem feladatunk vizsgálni az általunk ajánlott programok későbbi használatának jogosságát, tehát az ebből eredő esetleges problémakért vagy károkért nem vállalunk felelősséget!

- ♦ www.hackerwacker.com /hackerwacker
- ♦ www.bo2k.com
- ♦ enterprisesecurity.symantec.com
- ♦ \CIKKEK\FORUM\ \MONITOR – CHIP-CD, 2001/2

[...] Novembri számunkban Mac és NANDY aláírással két olvasótársam érdeklődött a Win2K hibernation funkció eltűnéséről. Nyilván nem arról van szó, hogy nem engedélyezték a Control Panelen ezt a funkciót, hiszen már működött mindkettőjüknek és később tünt el. Velem is megtörtént ez már egyszer, amikor az Epox EP-61BXA-M típusú alaplapon Windows NT-hoz adott USDM állapotpaneljét megpróbáltam felinstallálni. A telepítés közölte, hogy sikertelen, de azért hátrahagyott egy Epox USDM Motherboard StatusPanel nevű device-ot, amit a Device Manager → View → Show Hidden Device menüpontjával lehet előhozni és letiltani. Ez egyszerűbb, mint a teljes újratelepítés. Talán ezzel tudtam valakinek segíteni! Még annyit, hogy a freeware Motherboard Monitor 4.18-as verzióját használok, teljes megegyéssel. Most látom, hogy azóta már az 5.01-es verzió is megjelent. [...]

Kövér Gábor

Kedves Olvasónknak köszönjük a segítségét! A Motherboard Monitor legújabb, 5.01-es verzióját

nemrég, 2000. decemberi számunkban mutattuk be.

- ♦ Fórum – CHIP, 2000/12/4

Windows 2000 hibernation – elveszett képesség

- ♦ A sebességért fizetett ár – CHIP, 99/12/147
- ♦ mbbm.livewiredev.com
- ♦ \CIKKEK\FORUM\ \MONITOR – CHIP-CD, 2000/12

Gicz Gergő

Lapzárta után

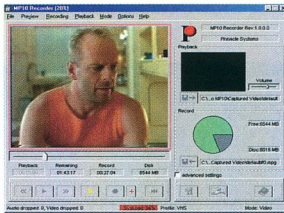
- 8 IBM: Internet-orientált eszközök; alapteszt; asztali gépek ● StorageTek: terabyte-ok halmozása ● Danka: kétoldalas gyorsnyomató ● Compaq Computer Magyarországtól: 40 milliárd 2000-ben
- 9 Magic Software Enterprises: Megjelent az eContact 2.0 ● Pioneer: DVD-újrairó elérhető áron ● Sony: plazmaképernyő házimozihoz és más monitorujdonságok

Kincstár

- 10 Programfejlesztők lendületben
A játéktejlesztőkkel ellentétben az egyéb programok fejlesztői nem tértek „tavaszi alomra”.
- 12 Magyarok márciusa
Bár a számítástechnika nyelve az angol, szívesen használunk magyar nyelvű programokat – ezért dolgozik a Honosító Műhely.
- 14 Apróságok tavaszra
Játékek: Stunt GP, Airfix Dogfighter, Monkey Brains.
- 16 Tavasz előtt
Absolute GIF Optimizer 1.01 ● Arles Image Web Pages Creator 4.3 ● Kool-Moves 1.66 ● LView Pro 2001 ● Smart Pix Manager 5.11 ● Advanced Gomoku 1.3 ● Smart Revsci 2.4 ● AltoMP3 Maker 2.11 ● Musicase Professional 8.0 ● MotherBoard Monitor 5.03 ● Where is It? 3.01 ● Turbo Navigator 1.44
- 20 SAC, 2001. március
GalactiCalc ● Aicbit 2.1 ● V - The File Viewer 2000 ● 1st Impression ● SimChemistry 2.0 ● 1st Clock 2.0 ● Complete Cleanup ● Freeware News Collection ● Cpu-z ● F_Mirc 2.00 ● SlowView ● Email Checker 2.4 ● Perfect Pitch ● Advanced Directory Comparison and Synchronization ● PopKill 1.0 ● Typograf ● ES95 ● Guitar Chord Crash Course ● Chord Wiz 1.0 ● ZoneAlarm Log Stat Converter ● AY Mail ● MiniHTTP ● File Wizard v1.31 ● Network Assistant 2.0
- 24 Warpróságok, 2001. március
Az OS/2-t használók a bőség zavarával küszködnek a hitetlen megindult fejlesztések miatt.
- 26 Stábil a Linux kernel?
Az új, 2.4.0-s Linux kernel megjelenése után hamarosan elkészül a fejlesztői 2.5-ös sorozat első tagja is.
- 28 Útban a Bezilla
Pezseg az élet a BeOS körül. Egyre több programnak jelenik meg BeOS-es változata.
- 30 fYA-NICA ONE
2001. január 6-án ismét megrendezték a PC-free scene partit, amelyre egyre többen mennek el a PC-s és a C64-es scene tagjai közül is.

Aktuális

- 32 Apple Computer: videolemez írási házi-lag: az új Titán; MacOS X márciusban ● Via Technologies: felptámad a Cyrix ● EuroWeb: elkelt és átalakul az Interneto ● Sun Microsystems: Solaris-alapú szerver-ezer dollár alatt ● Mediker: 128 Mbyte-os memóriakártyák

Intelvizió

Hogyan menthetjük meg analóg videofelveteleinket az utókornak? Például videodigitalizáló kártyával.

101

- 34 Microsoft Magyarország: új ügyvezető igazgató ● Microsoft: XP mint felhasználói élmény; termékaktiválás ● TDK: CD-klónozó ● Microsoft, Sun: peren kívül megállapodás
- 35 3Com: újabb kíváncsi kamerák; az év internetes telefonja
- 36 Compaq: a multimédia ékköve: LCD képernyő kedvező áron; digitális „torony”; szerverújítások szolgáltatások ● Computer Associates: számítógépleltár
- 37 Vivendi Telecom Hungary: egységes tarifák a V-fonnáll: 3 milliárdos fejlesztés
- 38 Intel: új processzor, új lapkacészlet; Xircom 748 millióért ● MatávCom: többségi tulajdon a CompArgóban ● Panasonic: LCD-s tévé DVD-lejátszóval és Internet-böngészővel
- 40 Juventus Team: LG optikai tárolóeszközök forgalmazása; új Spacewalker alaplapok ● Philips: Észprezzs!0 ● Oki Systems: A/3-as nyomtatók
- 41 Canon: S400 és S450 nyomtatók; CP-10 fotónyomtató; Digital Ixus 300; PowerShot Pro90 IS
- 42 Kelly-Tech: az MSI új alapokat vet; 815EP Pro-R; 694D Master-S; MS-6215
- 44 Multi-Tech: roadshow Budapesten ● Minolta: okos dokumentumszkorozó ● MatávNet: árszökkenés
- 45 chello Broadband Hungary: év végére 15 ezer előfizető
- 46 Novell: automatikus telepítés az Interneten; cím társzolgáltatás ● Iiyama: csúcskategóriás LCD monitor ● EnterNet: lefedettség ● Microcom: új modellek ● Maxdata: monitorszerviz futárgépjáratással
- 48 Szolgáltatások jótállással
A BMC Software január 17-én bejelentette új budapesti képviseletének megnyitását.

Tartalom és forma

- 50 CD-kirakot
Franciázzunk! Francia gyorsfordító és szótár ● Számszerűsített szerelme: szerelmi intelligencia - LoveQ és SexQ ● Nem etől nehéz az iskolatáska: Diákzsebtől (angol-magyar, magyar-angol)
- 51 DVD-kirakot
Inkább vegyél egy Bravót! Britney Spears „Star Baby” Scrapbook ● Mese a másságról: Ollókezi Edward ● Utánzóhatatlan: A rettenthetetlen ● Halálíra a sinek mentén: Állj mellém! ● A hetedik napon: Minden héten háború

55 Virussal az invázió ellen

A hollywoodi forgatókönyvírók általában nem zavartatják magukat a valóságot: Independence Day – A függetlenség napja.

56 Könyvek

Pintér Miklós: Mechanical Desktop Power Pack Release 4 - Release 5 ● Peter Norton-John Mueller-Richard Mansfield: Microsoft Windows 2000 Professionál ● Michel Pelletier: WinZip és PKZip ● Manon Cassade: Biztonságos Windows 95/98

Magazin

58 A hoktitő-effektus

A mobiltelefon-előfizetők száma fél éven belül világszerte elérte az 1 milliárdot – így érthető a Nokia derülése.

60 Kilenccparancsokat a biztonságról

Az e-üzleti biztonság kérdésében a legnagyobb problémát talán az jelenti, hogy túlságosan összetettek tűnik.

62 Nincs kikapcsi!

A HP budapesten jelentette be Always On stand-byt, amely folyamatosan internetes rendelkezésre állást nyújt szolgáltatóknak.

64 A nagy átverés?

SPIN Jóni Jóni Jóni Itt van. Elment... A hónap témája: vaporware.

Hardver

68 Hardverböngésző

Primőrök a hardverek világából – T.13: másolásvedelem; hosszabb IDE kábel ● Toshiba: adatok zsebben ● TI, Real „valódi” DSP ● University of California at Santa Barbara: fehér LED ● Nintendo: nintendontom ● Keybow: billentyű nélküli billentyűzet ● East3: agyhullám vezérelte játékok ● FBI: billentyűzet-lehallgató ● AMD: LDT; párosan a legsebbe; Fab 35; SSE2 – az utolsó rúgás ● Intel-Ati: házasság a féltesten között ● nVidia: HSR technológia

73 Hardverkirakat

Szem előtt a precizitás: Miro monitorok ● i815EP kis akcentussal: Acorp 6A815EP ● Igényes PC-othonok: Chieftec Scorpio FS TA-10W és Super FS AR-2000 ● Házimozit díóháiban: Edio AS-100 ● Hangok Logitech módja: Logitech Xtrusio 100 ● Könnycső egyszerűség: Minolta Dimage 2300

78 A nyugalom ára

Védekezzünk az elektromos hálózat hibái ellen! Tripp Lite színtmentes áramforrások.

80 Sétáló MP3-as CD-k

MP3 zeneformátum a számítógéptől függetlenül új hordozható lejátszó.

82 Első látásra...

A szerkesztőségünkbe érkezett két Eizo monitorról hamar kiderült: súlyban, árban és képmínőségben is a csúcskategória nyágvöetei.

84 Négy az egyém!

Az Olympus piaca dobta első 4 megapixeles CCD-vel büszkélkedő digitális fényképezőgépet, a Camedia E-10-et.

85 2001: GeForcea

CHIP Az nVidia sikerét legőbben a GeForce chipkészletekhez kötik. Összemértük 6 geforce-os kártya képességét.

88 A konzolok helyzete fókuszálódik

CHIP A konzolpiacon forgó dollármilliárdokért már nemcsak a piacot hagyományosan uráló japán óriásokégek új modelljei indulnak harcba...

93 A retenthetetlen BX

Vajon az Intel tudta-e, hogy a BX chipkészlet ekkora sikert arat majd? Rövid BX-történelm.

95 Nyomás utánunk!

CHIP A toll erősebb, mint a kard. És akárhonnán nézzük, a lézersugarú erősebb kardnál, tollnál. 14 lézeryomtató tesztre.

101 Intelvízió

CHIP Hogyan menthetjük meg a nagy videófelvételeinket az utókornak? 5 félprofessionális videodigitalizáló kártya.

106 Melyiket szeressem?

Konfigurációjánálönkben egy olvasói kérdés nyomán összeállított rendszert és egy 2D/3D-s grafikai munkára kihegyezett, félprofessionális összeállítást mutatunk be.

Szoftver**110 Szoftverböngésző**

Primörök a szoftverek világából – Allaire –Macromedia: Egyesült Web-művek is hellek... E-mail: már JavaScriptben is használunk... ● Fraunhofer IIS: MP3Pro ● IBM: lefagyásigáto szerverekhez ● Linux: Antitrust: főszereplő a Linux: Balsá levelezőkliens: Caldera Volution; Chilliware IceSculptor; a hackerek szeretik a kuldit ● Microsoft: a Windows 95 vége: kiulsvárgott az IE 6.0 ● QNX: Realtime Platform v6.0

114 Szoftverkirakat

Volt adat, van adat: ArchiData 1.11 ● Diétás DVD-menü: DVDit! LE

116 Gyorsolvasó géptitkár

Ma már semmi sem lehetetlen. A számítógép megfelelő szoftverrel kivonatokat is készíthet a dokumentumokból.

117 A császár új ruhája

CHIP Az Adobe új ruhába öltöztette programját: de nemcsak kiegészítették, hanem valóban megújították.

119 A sárga tégla új út

A Xara programja új verziójában sem nyúlt annak magjához, de ez csak előny. Xara X.

121 A fontoskodó kisbörönd

Az Extensis egyik legkicsibermű terméke a Suitcase nevű betűtípus-kezelő.

122 Luxus Web-stúdió

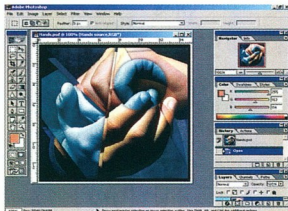
A Macromedia a felhasználók ötleteit is beépítette új Web-fejlesztő csomagjába. Dreamweaver 4 és Fireworks 4 Studio.

125 Olló helyett égerrel

CHIP A kereskedelmi forgalomban kapható videോഗó programok jó alternatívája az ingyenes MovieXone.

129 Kockáról kockára

A DVMPEG kodekjéhez hasonló alkalmazások a frame-szerverek. Ezek olyan programok, amelyek egy-egy AVI file-t szimulálnak.

A császár új ruhája

Az Adobe új ruhába öltöztette programját: de nemcsak kiegészítették, hanem valóban megújították.

117**133 Társbérlet ingyen**

És egyszerűen. A Ranish Partition Manager program segít abban, hogy több operációs rendszert telepítsünk egy merevlemezre.

135 Íróasztal másképpen

A Stardock DesktopX olyan objektumokból épül fel, amelyek üzeneteket küldhetnek egymásnak.

137 Vegyük egy képet...

Tetszőleges képből – leginkább fényképből – pillanatok alatt látványos illusztrációt készíthetünk.

Linux**139 Flex? Plex!**

A VMware sikerén felbuzdulva néhány lelkes programozó készített egy hasonló, de ingyenes szoftvert.

141 Megkésve bár...

Sokat kellett várniuk az új Linux kernelre, amely a 2.4-es verziószámot viseli.

143 File-kezelés és parancssor

Bár a Unixhoz is van grafikus felület, igazi érejt és összes lehetőséget parancssorból használhatjuk ki.

Kommunikáció**146 Internet-böngésző**

Újdonságok az Internet világából – Gondok az on-line aukciókkal: csalások; Everquest; gyermekétől az emberi test-rezékig ● FTC, DoubleClick: beszüntetett vizsgálat ● Miramax, Sight-Sound.com: legális mozifilm az Interneten ● Microsoft: virtuális kódéde válasz, két részben ● Microsoft, Akamai: DNS védelem ● BIND: veszélyes hiba ● Dot-ComGuy: letelt az egy év fogság! ● Albuquerque Journal: 50 dollár linkelesért! ● Oceanstore: bárhonnán elérhető adatok ● Davos WEF: ellopott adatok

149 Ép testben ép lélek

Örvendetesen szaporodnak a Neten is az egészséggel foglalkozó magyar Web-helyek.

150 Technika és történelem

Ma már az Internet segítségével is bepillanthatunk a múltba. Különböző múzeumok netes tárlatai.

152 Kommunikációs kirakat

Gyűfádoboz: Arowana UFO-2000 ● Valóiban mobil: Xiron CreditCard Wire-less Ethernet Adapter

153 Együtt a Hálón

CHIP Hogyan lehet kiterjeszteni az egy gépre szülő kapcsolatot egy egész irodára?

155 A Háló könyvtárosa!

CHIP Az Internet olyan, mint egy hatalmas könyvtár – de hol találjuk benne a segítő könyvtárost?

159 Adok-veszek a Neten

Milyen biztosítékokat ad jelenlegi jogrendünk az elektronikus kereskedelemben?

163 Az adatok gerince

A szolgáltatói IP-hálózatok gerincrétegének feladata az, hogy az adatokat továbbítsa az elosztási réteget alkotó routerek között.

165 Virtuális útvesztő

Web-helyek ezrei vesznek el a virtuális tér stílyeszetében. De mitől válhatnak sikeressé?

Mobil világ**167 Mobilböngésző**

Advansys: Mobil Novell GroupWise ● Nokia-AOL: telefonok AOL böngészővel ● Sharp: színesedő mobilok ● Ericsson: a készülékgyártás kihelyezése ● Psion: AIM ● Palm: új Palm sorozat ● Compaq: veszélyes frissítés ● Cybiko: személyi titkár és adóvevő egység ● Acroname: robotot Palmból ● StreetBeam: aktív hirdetés

170 Mobilkirakat

Tenyérből olvasás: Handspring Visor ● Királyi minigép: Royal Vista

Kikapcsolódás**172 Titánok harca**

A Planet Moon csapata a Giants: Citizen Kabutóban stratégiai elemekkel vegyítette az akciót.

172 Barangolás Csodaországban

Lewis Carroll meséi elevenednek meg a Rogue Entertainment játékában.

Szerkesztőségi rovatok**4 Fórum****174 Impresszum****174 Hírdetőkink****176 Index****178 Előzetes****Útjelzéseink**

▶ Mutató: az így jelölt forrásokból további információkhoz lehet jutni az adott hírrel, cikkel kapcsolatban.

☎ Telefonszám.

CHIP Az így jelölt cikkek a címlapon is szerepelnek.

IBM

Internet-orientált eszközök

Az IBM februárban új hordozható és asztali számítógépeket jelentett be.

Sokoldalúságuknak köszönhetően az egyéni és a vállalati elvárásoknak egyaránt megfelelnek: a legújabb PC-technológiát megtestesítik és könnyen használható Internet-orientált rendszerek, a műszaki tartalomhoz méltó szolgáltatások és támogatás háttérével.

Alapötlet

Az IBM ThinkPad noteszgépeinek A sorozatát kibővítették a kedvező árú A21e modellekkel, amelyek 1499 dollártól vásárolhatók meg a gyártó Web-áruházában. (Az „e” ebben az esetben esszenciálisan jelent.) A konfigurációk 650 vagy 700 MHz-es Intel Mobile Celeron processzort, 128 Kbyte másodsztíjű cache-t, 64 Mbyte RAM-

NetVista A20i

um III processzonnal készítik, két soros portjukra különféle adatbeteleit eszközök – pénztárgépek, bankkártya-leolvasók – csatlakoztathatók.

A szervezetelek a gépek központi felügyeletére alkalmas Universal Management Services kínálta lehetőségeket használhatják ki, a magánfelhasználók pedig az IBM Rapid Access billentyűzetének és Scroll Point egerének ergonómiáját tapasztalhatják ki Internet-böngészés vagy játék közben.

A 461 eurós kezdőárú A20-asokhoz CD-, CD-RW- vagy DVD-meghajtó egyaránt választható. A NetVista A20i modelleket kimondottan ez utóbbiak számára készítik, 700 MHz-es Celeron vagy 933 MHz-es Pentium III processzonnal. Ezekkel a 487 euró alapárú gépekkel a Windows Me mellett egy sor szoftvert és szolgáltatást is kap felhasználóik, amelyek az egyszerű és megbízható használatot hívták meg.

Az IBM hordozható és asztali számítógépehez olyan kiegészítőket is kínál, mint a 8/4/24-szeres sebességű Ultra-Bay 2000 CD-újrairó, a lapos (flat panel) multimédia hangszórók vagy az E51-es és E74-es típusú CRT monitorok.

► www.ibm.hu

StorageTek

Terabyte-ok halmozása

A StorageTek szalagkönyvtársaládja az év első felében két új taggal, a maximum 40 kazettás és 4 szalagmeghajtós kiépítésű L40-nel, valamint a maximum 80 kazettás és 8 szalagmeghajtós L80-nal fog bővülni.

Az eredetileg a múlt év végén bejelentett új automatizált szalagkönyvtársalád első tagja, az L20 olyan közepes méretű szervezeteknek nyújt adatmentési megoldást, amelyek adattároló-kapacitás iránti igénye gyorsan növekszik.

Az L20 maximum 20 kazetta kapacitású könyvtár, a beépíthető szalagmeghajtók száma kettő, és a gyártó más könyvtáraihoz hasonlóan támogatja a különféle – DLT, SuperDLT, LTO – rendszerű szalagmeghajtókat, így akár keverhetők is a különféle szalagtechnológiák egy rendszeren belül.

Az L20 kapacitása 2:1 arányú hardveres tömörítéssel DLT 8000 és DLT-1 szalagmeghajtó esetén 1,6 Tbyte, LTO Ultrium esetén 4 Tbyte, SuperDLT esetén pedig 4,4 Tbyte.

A kazetták átlagos elérési ideje 9 másodperc. A robotika SCSI-3 Fast-Wide és natív Fibre Channel felületen keresztül vezérelhető.

► Rexfilm Kft.
☎ 382-7160

► www.rexfilm.hu
► www.storageetek.hu

Danka

Kétoldalas gyorsnyomtató

A Danka Magyarország Kft. új Infotec 450-es, 45 lap/perc teljesítményű digitális hálózati nyomtatójának duplex egysége 36 lap/perc sebességgel tud kétoldalas nyomtatásokat készíteni.

A nyomtatást 64 bites nyomtatásvezérlő irányítja, amely PCL6 és PostScript 3-as oldalleíró nyelvel egyaránt dolgozik.

Az első nyomtatott 6 s alatt készíti el. Mielőtt a felhasználó elindítaná egy nagyobb példányszámú nyomtatási munkát, a gép Proof Print képessége révén mintapéldányt készíthet. Lehetőség nyílik a bizalmas dokumentumok kezelésére is, mivel a nyomtatott 1,7 Gbyte-os merevlemezén tárolhatja a nyomtatási munkát, amelyhez csak kód révén enged hozzáférést. A dokumentumokat 1-3 ezer lap kapacitású tűzvédelemmel szortírozta, a nyomtatott egy 9 tálcás postafiók csatlakozásával különíthető el.

► Danka Magyarország Kft.
☎ 387-9110
► www.danka.hu

Compaq Computer Magyarország

40 milliárd 2000-ben

Negyvenmilliárd forintos összebevétellel zárta a 2000-es pénzügyi évet hazánk legnagyobb informatikai nagyvállalata, a Compaq Computer Magyarország Kft., ami a tavalyi időszakhoz viszonyítva mintegy 30%-os növekedést jelent.

Az eredményeket értékelve dr. Beck György, a cég vezérigazgatója a bevétel összetételére hívta fel a figyelmet: a magyar leányvállalat több mint 70%-ra növelte az úgynevezett nem PC-jellegű (nagyvállalati

ThinkPad A21e

ot (ami 256 Mbyte-ig bővíthető), 20 Gbyte-os merevlemez és 24-szeres sebességű CD-olvasót tartalmaznak. A felhasználó a V.90-es szabványt ismerő Mini PCI kártyát választhat – 56k-s modemnek –, avagy ugyanilyen modemmel kombinált 10/100 Ethernet Mini PCI adaptert.

A floppy meghajtó lehet belső vagy USB porton csatlakozó, a képernyő 15, 14,1 vagy 12,1 colos TFT, az akkus üzemidő pedig 3,5, illetve 2,5 óra. A 15 colos képernyőjű modell tömege 3 kg, külső floppy meghajtó esetén 2,6 kg.

Magic Software Enterprises

Megjelent az eContact 2.0

Az ügyfelekkel folytatott kommunikációnak gyakran a vállalati call-center – telefonos ügyfélszolgálat – a legfontosabb helyszíne. A Magic eContact 2.0 kezeli a call-center minden műveletcsoportját, az értékesítéstől és marketingtől az ügyfélgondozásig és támogatásig. Az egyszerű használattól kezdve az egyéni beállításoktól át az integráció lehetőségéig segíti az ügyfélkapcsolatok megfelelő ápolását. Egy felmérés szerint a vállalatok átlagosan ügyfeleik 15-35%-át veszítik el évente, e veszteség 69%-a a szegényes ügyfélszolgálattal magyarázható. Az eContact legújabb verziójával a vállalatok olyan megoldást kapnak, amellyel javíthatják ezen ágazatuk tevékenységének színvonalát.

- ▶ Magic Onyx Magyarország Kft. ☎ 216-9910
- ▶ www.magic-sw.hu

Pioneer

DVD-újrairó elérhető áron

A Pioneer hamarosan megjelenő DVR-A03 típusjelű dobozos és DVR-103 jelű OEM DVD-újrairói a mai típusok árának töredékéért, mintegy 150-200 ezer forintért lesznek kaphatók. Az IDE csatlakozású készülékek nem vetik meg a CD-t sem: a legtöbb mai CD-formátumot írják és olvassák majd. Ami a gyorsaságot illeti, az előzetes specifikáció a CD-R

esetében 8-szoros, a CD-RW-nél 4-szeres, míg a DVD-R és DVD-RW-nél 2-szeres maximális írási sebességet említi.

A zökkenőmentes adat-áramlást 2 Mbyte-os írási és 512 Kbyte-os olvasási puffert (cache) segíti.

- ▶ Basyss ☎ 06-23-415-541
- ▶ www.basyss.hu
- ▶ www.pioneerelectronics.com

technológiák, szolgáltatások, rendszerintegráció) bevételeinek arányát, és ez a struktúra pontosan azt az arányt mutatja, amelyet az anyavállalat hosszú távú célként tűzött maga elé.

A Compaq 2000-ben közel 40 ezer eladott géppel az ország PC-piacának mintegy 20%-át mondhatja magának.

Míg a hazai PC-piac 9,7%-kal bővült, a Compaq 15,4%-kal növelte forgalmát, 1999-ről 2000-re további 1%-kal erősítve piaci részesedését, amely továbbra is akkora, mint három legnagyobb versenytársáé (az IBM, a HP és a Dell) együttesen – áll a jelentésben.

Indulása óta közel 1 milliárd forintos bevételt termelt a Compaq Depo, vagyis az ország első internetes informatikai boltjáról mára elmondható, hogy meghatározó kereskedelmi eszközzé vált.

A kiemelkedő üzleti eredmények mellett a múlt év számos elismerést is hozott a Compaq Magyarországnak: két másik céggel együtt elnyerte a 2000-ben először adományozott Üzleti Etikai Díjat, novemberben pedig a Nemzeti Minőség Díjat.

A Menedzserek Országos Szövetsége januárban jelentette be, hogy dr. Beck Györgyöt választotta a 2000. év menedzserévé.

- ▶ www.compaq.hu

Sony

Plazmaképernyő házimozikhoz

A Sony PFM-42B1 42 colos, tükrözödésmentes, tökéletesen sík felületű, mindössze 83 mm vastag plazmaképernyője 3,15 megapixeles felbontású képmegjelenítésre képes. Minimálisztá kialakításával és karcsú, matt-ezüst fémkeretével falra akasztva mutat a legjobban, de a mennyezetről lefogatva vagy padlóállványra helyezve is kellemes látványt nyújt. Gyorsan és könnyen beüzemeltelhető képernyőről leolvasható, hatnyelvű menüjének utasításaival. Minden nemzetközi – PAL, PAL plus, SE-

Multiscan F520-as modellel bővítette. Az FD Trinitron technológiájú F sorozat legújabb tagja 2048×1536 képpontos maximális felbontásra képes, 85 Hz-es képfriási-téssel.

A torzításmentes és valószínűleg megjelenítésről a 0,22 mm-es lyukmaszk mellett a Sony számos fókuszos, felülvilágító és korrigáló elektronágyú- és lencsetechnológiája (L-SAGIC, DQL, MALN, EFE-AL, BLC és BDC) gondoskodik.

A Sony Multiscan monitorainak másik ága is két új típusal lett gazdagabb. A 21 colos G520-at és a 19 colos G420-at az FD Trinitron technológia révén a professzionális monitorokéval vetekedő 1800×1440/87 Hz-es, illetve 1600×1200/89 Hz-es, villogásmentes megjelenítésre tették alkalmasná, felruházták a Picture Enhancement Mode üzemmód szolgáltatásaival, továbbá USB hubbal szerelték fel.

PFM-42B1: a Sony Pascal Surround hangfalával

CAM, NTSC és NTSC 4.3 – videoszabvánnyal kompatibilis, képfeldolgozó technológiája DVD-lejátszóról, PlayStationről, számítógépről vagy tévétunerrel egyaránt fogadja a jelet, kiváló képmínőséget, borotvaéles kontúrokat és élethű színeket produkál. Négyféle képszélesség közül lehet választani (széles 16:9-es, széles zoom, postálada zoom és szabványos 4:3-as formátum), amit további zoom szolgáltatás egészít ki közelethez.

A PFM-42B1 nettó 8262 eurós (valamivel több mint 2 millió forint) áron kapható a Sony termékgalmazóin keresztül.

- ▶ www.pro.sony-europe.com

...és további új monitorok

Csúcskategóriás professzionális CRT monitorainak családját a Sony a 21 colos

Multiscan F520: kikapcsolt állapotban is öröm a szemnek

Ezek a G monitorok is a Sony új metalezüst-szürke formavilágát követik kelmükben.

- ▶ www.sony-cp.com
- ▶ Sony Hungária Kft.
- ☎ 270-8500
- ▶ www.sony.hu

Programfejlesztők lendületben

A játékefejlesztőkkel ellentétben a többi programtípus fejlesztői nem tértek „tavaszi álomra”. És hogy mennyire aktívak? Első tavaszi korongjainkra cipőkanállal szorítottuk rá az anyagot.

A szakos SAC-bővítés volt az egyik oka, hogy alig-alig fértünk el: közel 400 Mbyte-jával sikeresen szorított ki több anyagot is első korongunkról – szerencsére csak a második korongra, ott viszont az óslakosoknak kellett összehúzniuk magukat. Reméljük, áprilisban helyreáll a rend...

Toldozó-foldozó

Folytatódik a nagy böngészőháború, igaz a felek most nem egymással vették fel a harcot, hanem a hibákkal. Elkészült a Netscape 6.01-ese, angol nyelvű linuxos és windowsos változata került rá korongunkra. Az Internet Explorer háza táján is bogarásztak a fejlesztők, az 5.5-ös első szervizcsomagja névvel ellentétben teljes telepítő, nem kell hozzá az alapverzió. CD-nkre a magyar változat került.

A Microsoftnál mást is javítottak – röviddel a 8-as verzió után megjelent a DirectX 8a. Leírása szerint főleg különféle játékevezérlők DirectX 8 alatt használhatatlan extra gombjait tették elérhetővé az alverzióban.

Ha egyszer nVidia...

Hardver rovatunkban többfajta nVidia GeForce chipkészletű grafikus kártyát mértünk össze. Gondoltuk nem árt, ha hasznos dolgokat teszünk tesztünk mellé: az új Detonator drivert és két programot – az NVmaxot és a GeForce Tweak Utilityt –, hogy kihozhatunk a maximumot a kártyákból.

Friss Pixta

A freeware Pixia rajzolóprogrammal januári CD-nken ismerkedhettek meg az érdeklődők. Sajnos akkor szinte semmilyen dokumentáció nem áll rendelkezésre a japánról angolra átültetett alkalmazáshoz. Most végre mindjárt két angol nyelvű oktatóanyaggal is szolgálhatunk a közben verziót váltott programhoz.

AXS 3 for Windows béta

2000/7. számunkban írtunk először az AXS nevű szoftveres szintetizátor- és trackerprogramról, amely akkor a 2.03-

Régi ismerős, immár DOS-os nyavalyák nélkül

as verzióján járt, és még fizetni kellett érte. Azóta a 8-as, CD-n az ingyenes DOS-os változatot, majd később a 88. CD-n a WinAmpot AXS formátumú dalok lejátszására alkalmassá tevő plug-in-t üdvözölhettük.

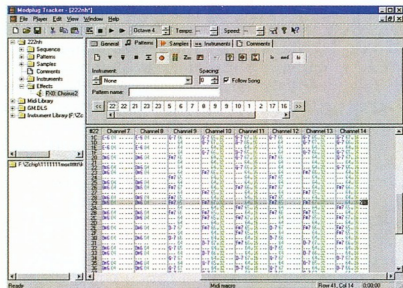
Az új, szintén freeware 3-as AXS-ben feltehetőleg ugyanazt a motort alkalmazták, mint a WinAmp plug-innél, ugyanis egyes régi DOS-os AXS-sel készített daloknál hasonló apró kompatibilitási problémák (másképp hangolt hangszer) adódnak vele. Kezelőfelületét teljes egészében a DOS-os változathoz merítették (még a 2.03-as verziószám is látszik), ugyanúgy két képernyő közt kell változtatnunk az [F5]... [F6] funkcióbilleltükkel vagy görgős egér birtokában a görgővel.

Modplug Tracker 1.13 és Modplug Player 1.42

A trackerek között nézelődve rábukkanhatunk a Modplug Trackerre, amely windowsos, támogatja a VST effektusokat, MIDI-kompatibilis, és a régi trackerek formátumait is ismeri. Ráadásul pénzbe sem kerül.

A multitasking jegyében egyidejűleg több dalt is szerkeszthetünk vele úgy, hogy ezek között működnek a vágólapműveletek is. A program legfőbb erőssége talán az, hogy nagyon sok formátumot ismer, így konverternek is elsősorán, ezáltal a kompatibilitási hibákat is rögtön korrigálhatjuk. Végre tökéletes megvalósulását láthatjuk a sokak által áhított MIDI → XM és XM → MIDI konverzióknak, ugyanis hangszereket MIDI patch kiegészítőket, sőt akár SF2 SoundFontokat is betölthetünk. Emellett

.it vagy .umx (Unreal Tournament zenék), esetleg más régi trackerformátumok között is kedvünkre konvertálhatunk. A végeredményt .it, .xm, .s3m, .mod, .mid, .wav és .mp3 formátumba menthetjük el, de készíthetünk tömörített modulokat is (.mdz, .s3z, .xmz, .itz, .zip). Bár a Modplug Tracker támogatja a VST effektust, ez kimerül az egyszerű paraméterezésben és a csatornákra történő leosztásban. A burkológörbékkel, esetleg makrókkal vezérelt, dinamikus változó effektusokról egyelőre csak álmodhatunk. A Modplug Tracker által is támogatott hagyományos trackermodulok lejátszására alkalmatlan WinAmp helyett jó választás a Modplug Player 1.42, amelyben van zajsztóró, mélykiemelő, surround és reverb effektus, valamint equalizer. A WinAmphoz hasonlóan műsorlistát (playlist)

Egy „mindent tudó” tracker

is készíthetünk (.mol), saját vagy WinAmp 2.x-kompatibilis vizuális plug-in-ek használhatunk, de az óra mellé is beköltöztethetjük a tálcára néhány lejátszó-gomb formájában.

CHIP

A munka nem állhat meg!

A világ első számú feszültségvédelme

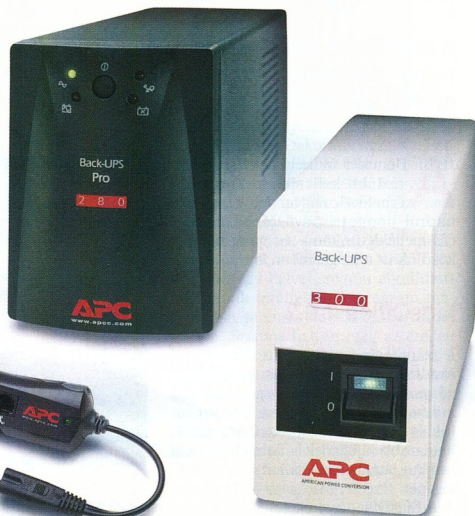
Az adatvesztések és leállások több, mint 45%-a feszültségproblémákra vezethető vissza. Az APC szünetmentes áramforrásaiba (UPS) és túlfeszültségvédeibe történő beruházás már az első alkalommal megtérül, amikor az Ön eszközei ténylegesen védelemre szorulnak.

Az APC Back-UPS folyamatos, egyenletes feszültségellátást, valamint szükség esetén azonnali akkumulátoros védelmet biztosít a PC és a monitor számára, valamint védi a modemet, a nyomtatót, a faxkészüléket és a ZIPTM meghajtókat is.

Az APC telefon-, hálózati és laptop-túlfeszültségvédelmi útközből és on-line kapcsolat esetén is védelmet nyújtanak. Mindegy, hogy 1000 hálózati PC vagy egyetlen otthoni számítógép védelméről van szó, hívjon bennünket még ma és csatlakozzon a 8.000.000 elégedett APC-felhasználó táborához.

Az APC-védelem főbb jellemzői:

- Saját kategóriájában garantáltan a leghosszabb áthidalási időt (5-40 perc) biztosítja.
- A felhasználó által cserélhető akkumulátorok csökkentik a szervizköltségeket és garantálják a beruházás értékállóságát.
- Az UPS szoftver a biztonságos, automatikus rendszerleállítás révén védi adatait.
- Folyamatos Internet-csatlakozást biztosít, mivel kizárja a számítógép lefagyásának lehetőségét.
- A Back-UPS Pro mellé ingyenes PowerChute[®] plus szoftvert adunk, mely bármilyen feszültség probléma esetén automatikusan menti az adatokat és a fájlokat.
- A számítógépes perifériák csatlakoztatására egy speciális túlfeszültségvédő kimenet szolgál.

Kategóriájában a legjobb védelem:

vállalati asztali PC-khez
kiszállítókhoz
számára üzletekben
otthon útközből
(laptopokhoz)

APC
Legendary Reliability[™]

Név: _____

Telefon: _____

Beszűrés: _____

Fax: _____

Cég: _____

E-mail: _____

Cím: _____

Milyen típusú UPS-t használ? _____ db

Milyen típusú PC-ket használ? _____ db

Hírvonalszám: _____ Ország: _____

Milyen típusú szervereket használ? _____ db

Ingyenes feszültségvédelmi katalógus

- IGEN!** Meg szeretném tudni, hogyan válasszam ki a rendszeremhez legjobban illő UPS-t. Küldjétek INGYENES katalógust.
- NEM.** Nem, ezúttal nem kérek ingyenes katalógust, de legyenek fel a negyedéves ingyenes hírtévé címlistájára.

POWERLINE: (1) 209-4678 FAX: (1) 209-4677 E-mail: apcHUN@apcc.com Kulcs kód 63169v

Magyarok márciusa

A számítástechnika nyelve az angol. Hiába a jó angol tudás, mégis közelebb állhat hozzánk az a program, amely anyanyelvünkön szól.

A Honosító Műhely jóvoltából egyre több kellemes kis program érhető el magyar felülettel. Hónapról hónapra üdvözlőnek minket CD-mellékletünkön – és most néhány közülük itt a magazinban is.

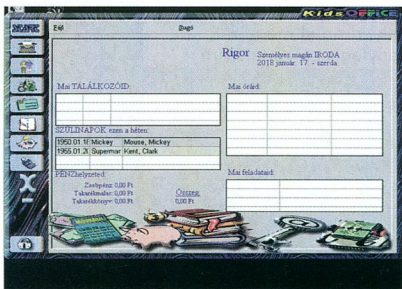
KidsOffice 1.0.2

A számítógép megkönnyíti mindennapi életünk mederbe terelését. A felnőkvő generáció számára ez az eszköz kulcsfontosságú lesz, ezért nem árt rájuk is gondolni – fontos, hogy minél hamarabb rájőjenek a fiatalok is: nem csupán játékokra használhatják a számítógépet.

A KidsOffice gyerekeknek, kisiskolásoknak készített program. Amellett, hogy sok segítséget nyújthat mindennapi teendők elvégzéséhez, rendszerességre tanít. Kezelőfelületét olyanra formálták, hogy a gyermekek könnyebben eligazodjanak rajta. Nagy, színes ikonjai és színes, játékos külseje is ezt igazolja. Más és más ruhába bújtható a program a gyermek nemétől és izlésétől függően. A vídám felület alatt olyan irodai alkalmazásom húzódik, amely segítséget nyújt a gyermekek „adminisztratív” tevékenységeiben.

A program indításakor gyors beszámoló láthatunk a legfontosabb adatok felvételétől kezdve. Az aktuális napi teendőkön, találkozók, születés- és névnapokon, a pénzügyi helyzet jellemzőin kívül az aznapi órárend is megjeleníti. Megtalálhatjuk az egyszerű szövegszerkesztő általános eszköztárát felváltó szövegszerkesztőt, amely titkos napló írására is lehetőséget nyújt. A szövegszerkesztő csak RTF formátumú dokumentumokkal dolgozik, és sajnos nem képes ellenőrizni a helyesírást.

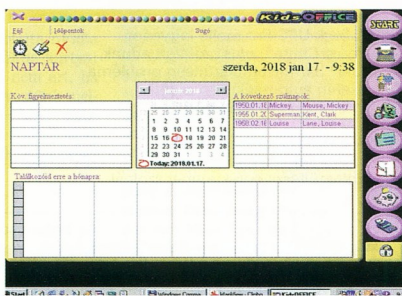
A továbbiakban egy kezdetleges adatbázis-kezelővel találkozhatunk,

KidsOffice – csak gyerekeknek!

amelyben nyilvántarthatjuk ismerőseink személyes adatait. A programba naptárt is építettek, ide találkozókat, időpontfüggő teendőket vehetünk fel. Ha eljön ezek ideje, figyelmeztet minket a naptár, csakúgy, mint az adatbázis-kezelőben felvett rokonok, barátok születés- és névnapjára.

A naptártól függetlenül feladatlistát is készíthetünk egy erre a célra kialakított részben, amelyben az elvégzett fel-

Külön felület a kislányoknak

adatokat kipipálhatjuk. Az itt felsorolt sürgető teendőinkre a program minden indulásakor figyelmeztet. A KidsOffice órárendet is tartalmaz, a tanóráknál megadható az osztályterem, megjegyzéseket fűzhetünk az órákhoz, és színekkel is kiemelhetjük őket. Egyszerű fel-

gyatékossága, hogy nem alakítható ki benne váltott hetű órárend.

A takarékosra nevelés érdekében még pénztárkönyv is helyet kapott a programban, a gyerekek itt nyilvántarthatják zsebpénzügy fogysását és gyarapodását.

A KidsOffice a házi feladatok megoldásához is nyújt némi segítséget – egyszerű számológéppel, alapvető geometriai kerület- és területszámításokkal, valamint mértékegységek átváltására alkalmas részsel.

Mivel a program magyar nyelven „beszél”, ezért tényleg használható. Néhány elhanyagolható helyen elmaradt a fordítás, de sokkal zavaróbb, hogy csak 30 napig használható – igaz, mindössze 28 dollárért regisztrálható.

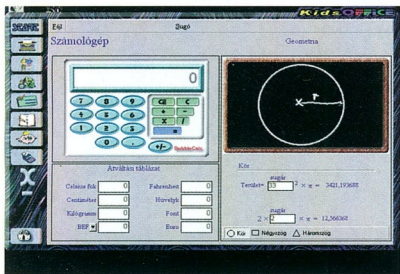
- ▶ www.bubble-design.com.com/ko
- ▶ /honosito/oktatas/kidof102.zip

WinHTTrack v3.00 RC 6

Netezés közben gyorsan elröppen az idő, miközben egy nekünk tetsző oldalon csemegézünk. Gyakran akadhatnak olyan helyre, amelyek annyira megnyerik a tetszésünket, hogy óráig barangolunk benne. Ilyenkor azt kívánjuk, bárcsak lenne egyszerű gyerekszerűbb a Háló, netán az anyag a mi meglevőnkönkről is bármikor elérhető legyen. Ezt elérhetjük úgy is, hogy egyesével lementegyük az oldalakat, képeket, a site-on található programokat, de ez nagyon hosszadalmas, ráadásul a lementett anyag sem úgy fog majd megjelenni a gépünkön, mint ahogy szeretnénk. Arról nem is beszélve, hogy egyetlen Web-hely is több száz képet, dokumentumot és letölthető file-t tartalmazhat, amelyekre mind szükségünk lehet.

Megfelelő programmal szerencsére könnyebb a dolgunk. Elegendő némi paraméterezés után magára hagynunk a letöltési folyamatot, amelynek végén az áhított Web-hely tartalma meglevőnkönkről másolva vár minket.

CD-mellékletünkön találkozhatunk az immár magyarul is beszélő WinHTTrack nevű programmal, amely ráadásul ingyenes. Ahhoz, hogy jó eredményeket érjünk el a WinHTTrack segítségével, érdemes alaposan áttanulmányozni a beállításait, pontosan megadni azt, honnan és milyen formában szeret-

Látványos számológép a házi feladatokhoz

az oldalakon hivatkozott külső oldalakat is letöltse (Mirror link mode). Külön beállíthatjuk azt is, hogy az adott Web-hely számára milyen böngészőként, oldalalaszódóként azonosítsa magát. Korlátozhatjuk a mozgását, hogy az adott tartalomnyon, site-on milyen módon léphet túl a letöltésben. A program proxyserver mögött is használható, titkosított

- ◆ CHIP-CD, \honosito\internet \whit3rc6.zip
- ◆ www.httrack.com/

WebZip 4.0

A WinHTTrackéhez hasonló rendeltetésű program, amely csupán 28 nappal használható ingyenesen, azután fizet-nünk kell érte. Dekoratív kezelőfelülettel bír, a kor divatjához hűen a bőrköt (skin) is támogatja. Kezelése kényelmesebb mint a WinHTTracké – igaz, nem állítható be olyan részletesen.

Saját beépített böngészőjével is barangolhatunk a Hálón – ha ezzel böngészünk egy helyet, rögtön elindíthatjuk annak letöltését. A program magyarítása sajnos nem sikeredett túl fényre. Számos helyen még az eredeti angol nyelvű feliratok diszelegnek, a grafikus gombokon pedig az angol szöveg alá biggyesztve, vagy félíg takarva olvasható a magyar szöveg, ami a nyelv kiválasztást követő újabb indítás-akor már nem is jelentkezik.

Ugyanúgy lehetőség nyílik egy Web-helyen kívül egyszerre vezérelt letöltési lista készítésére, a letöltés itt is több szálon folyhat egyszerre, és a megszakadt letöltéseket is folytatja. Megadhatjuk, milyen mélységig merüljön az adott Web-hely letöltésébe, vagy hogy milyen típusú file-okat szeretnénk fogadni. Korlátozhatjuk is az adott site-on belüli mozgást, vagy a hivatkozások követését. A hivatkozásokat típusuk szerint a program azt is tudja alakítani, retíráva, abszolútra – az eredeti formájukban is hagyhatja azokat. A jelszavas oldalakat és az időzített letöltést is támogatja a program. Munkája végzetével hangfelvétellel figyelmeztet, és az eredményeket kellemes HTML oldalal, grafikonokkal tartkiva mutatja be. Meg tud birkózni a JavaScriptek elemzésével, és proxyserver támogatással is bír.

A végeredményt WebZip formába is hozhatjuk – ilyenkor ZIP-formátumú archívba tömöríti a letöltött file-okat, ezt azután a WebZip beépített böngészőjével tallózzhatjuk.

Az archiválásra másik lehetőség is adódik, amelynek során HTML-help (.chm) formátumúvá alakíthatjuk a letöltés eredményét. Ehhez a program automatikusan tartalomjegyzéket készít, és szövegkeresővel is felruházza a kész művet.

- ◆ CHIP-CD, \honosito\internet\webzip40.zip
- ◆ CHIP-CD, \honosito\internet\wzip40lg.zip
- ◆ www.spidersoft.com/

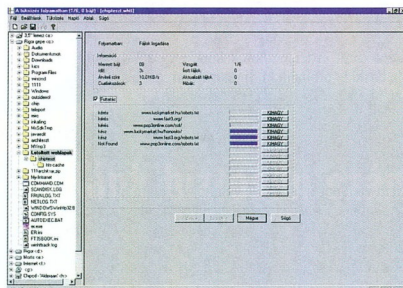
Dvorák Bence (rigor@vogel.hu)

nénk letölteni. Kezelése kicsit többet kíván pár gombnyomásonál, de azért nem szükségeltetik pilótavizsga a használatához.

A letöltés, tökrözés módját rendkívüli részletességgel paramétrezhetjük, és ezeket a beállításokat akár le is menthetjük. A letöltendő anyag meghatározásához URL-eket, hivatkozásszűrészt állíthatunk be, korlátozhatjuk, hogy a program milyen mélységig merüljön bele az oldalak letöltésbe, maxímálhatjuk a letöltendő file-ok méretét, az átvitelhez szükséges időt.

A végeredmény kialakításában irányadó lehet a site eredeti struktúrája, de rávehetjük a programot arra, hogy saját elképzelésünk szerinti könyvtárrendszerhez illeszkedve építse újra az oldalakat – például egyetlen mappába ömlesztve, vagy file-típus szerint szétválogatva rendezze el azokat stb. Akár a DOS 8+3-as névkorlátozásának betartását is előírhatjuk számára. Beállíthatjuk a sütkie (cookie) elfogadását, illetve letiltását. A program képes a JavaScript file-ok elemzésére, a scripten keresztül elérhető file-ok letöltésére.

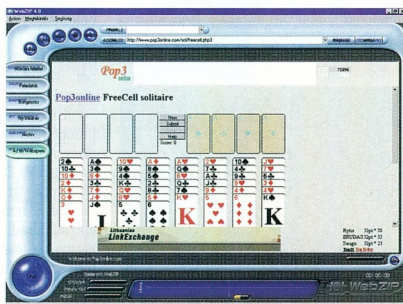
A WinHTTracknek nem okoz gondot a nehezen elérhető helyeknél gyakori időtülpelés. Egyszerre több szálon is folyhat a letöltés, a megszakadt átviteleket pedig képes ott folytatni ahol abbahagyta. Rábirhatjuk arra, hogy

A WinHTTrack ingyen a miénk!

jelszókezeléssel, illetve a jelszóval védett oldalak letöltését is támogatja. Mindegyik műveletét naplózja, így segítelven tükrözés, letöltés esetén meg tudhatjuk a hiba okát.

A WinHTTracknek nem csak Windows-on, de Linuxon, Sun Solarison és más Unix-jellegű rendszereken működő változatai is vannak. A GNU licenccének védelme alatt álló szabadsoftverről lévén szó a program forráskódját is elérhetjük készítői Web-helyén.

WebZip: lemezünkre költözik a Háló

Apróságok tavaszra

Az évezred első tavasza köszönt ránk lassan. Ám áldóssos hatást gyakorol a kedvünkre és az időjárásra, nem működik a PC-s játékoknál.

A legtöbb fejlesztő és játékkészítő a tél végén és tavasszal veszi ki éves szabadságát, ezért ilyenkor kisebb – bár nem kevésbé izgalmas – játékokkal találkozhatunk. A nagyobb nevre még várunk kell pár hónapot.

Stunt GP

A Team 17 munkái szorgosan ügyködnek legújabb játékokon, a Stunt GP-n. Már a nevéből ki lehet következtetni: hatalmas, bivalyerős autósodákkal fogunk száguldozni. De hogyan is illene ez a stílus a Worms-ról ismert fejlesztők repertoárjába, ha nem lenne benne legalább egy csavar?

Stunt GP: modellépítőknél kötelező „olvasmány”

Nos, a Stunt GP tele van csavarokkal, készülünk fel az önfélet, szórakoztató távirányításra! Az autók ugyan csodamasinák, de nem nagyobbak 30–50 cm-nél és – többnyire – villanymotor dromból a motorháztető alatt. Igen, nemrég találkozhattunk a nagy sikerű Revoltal, amelynek talán ez az első igazi ellenfele. Itt azonban kötött pályán kell megmérkőznünk, nem találunk felszedhető extrákat, viszont még eszembe se jut sebesseggel száguldozhatunk az ugratókon és a hajtükányarokban. Az ugratók fontos szerepet kapnak a versenyben, minden különleges ugrásért pontokat kapunk attól függően, milyen magasra, milyen messzire sikerült repülnünk, és milyen ki-csavart módban érkezünk vissza a földre. Ha éppen nem versenyezni támad kedvünk, kipróbálhatjuk a pontszámgyűjtő játékmódot is, ahol egy kisebb, a górkészítők nyaktörőre hasonlító pályán kell adott idő alatt minél több pontot összegyűjt-

nünk. A grafikára nem lehet panasz. Minden csillog-villog, mozog, de szerencsére kisebb teljesítményű gépen is simán fut. Fontos összetevő még a katalógus, ahol különböző alkatrészekre bukkanhatunk, amelyekkel az ezigig tuningolhatjuk verőnk, sőt akár újat is építhetünk. Ez nagyon mókás, hiszen minden kicsi és tökéletesen élethű – még méreteiben is! A modellezés iránt érdeklődőknek kötelező darab, de bárki is próbálja ki, hamar rájön: ebbe a játékba lehetetlen nem beleszeretni!

Airfix Dogfighter

Nem vadonatúj játék, de valahogy – talán a kiadó névtelensége miatt – elisklott föltte a figyelm. A teljes játék megtelezésével eszmélt rá a világ, hogy milyen jó programok is vannak, csak keresgélni kell egy keveset. A játék nem valamiféle csodálatos földöntúli világot akar megleveníteni, csupán gyermeki (és felnőtt) álmaikat váltja valóra. Kívánhatunk ennél többet?

Az Airfix Dogfighter lényege, hogy második világháborús, szépen összeragasztott és megépített repülőgépmakkokkal kell egy-egy szobában repkednünk úgy, hogy közben teljesítsük a kitűzött feladatokat. Játéktankok kell lebombáznunk, apró elenséges katonákat kell likvidálnunk, és mindenféle alkatrészeket gyűjtenünk. Lenyűgöző, hogy amiről eddig csak álmodzunk, most életre kel, és mi irányítjuk! A játék nem éri be ennyivel. Mi is építhetünk repülőgépmakkokat, sőt akár a szobánkat is megtervezhetjük a beépített szerkesztőprogrammal. A játék nem bonyolult, mindenki hamar megtanulja az irányítását. Inkább arcade jellegű, nem törekszük a tó-

Az Airfix Dogfighter nem törekszik élethű megjelenítésre

kéletes élethűsége – de a fizika törvényei nagyon is érvényesülnek. Egy példa: ha felemelkedtünk a plafonig, és ott kikapcsoljuk a motort, a pilékönnyű géppel – akár egy zárt légerű modellnél – szép lassan elvitorlázhatóunk a célpontra. Később egyre több akadály vár ránk, megszaporodnak az ellenfelek, akik lőnek is ránk, így nem árt bevetni a nemrég felragasztott bombákat és a gépágyút.

A grafika megfelelően látványos, de nem annyira elszállt, hogy csak atomeróműveken fusson. Mindenkinek melegen ajánlott darab az Airfix Dogfighter!

Monkey Brains

A RealGames már régóta felkarol kisebb, de színvonalas fejlesztéseket, ha azokban elegendő ötletet lát. Ez lett a sorsa a Monkey Brains nevű játéknak is, amelyet az Arush Entertainment fejleszt. A demóban egy szép nagy pályát játszhatunk végig. Ha megtetszik, potom összegézt letölthetünk egy kis kiegészítést, hogy teljes egészében kiélvezhessük ezt a mókás játékot.

Az alapötletét szerint dr. Simius és kollégája, dr. Kleep egy malaj szigetre kap kimentőt, hogy ott tanulmányozza az emberi agy működését. Ez nem is történet-

A Monkey Brains sikeresen ötvözi a mászkálós kategória humorát és izgalmat a kirakós játékok ötletgazdagságával

ne másképp, csakis a szigeten lakó kissé bolondos, de szeretetre méltó majmok segítségével. Feladatunk – majom létünkre – nem kevesebb, mint megállítani dr. Kleepet, aki ki akar menekülni a szigetről a géppel együtt.

A Monkey Brains a mókás, mászkálós (jump&run) kategória humorát és izgalmat sikeresen ötvözi a kirakós játékok ötletgazdagságával. Egyik legnagyobb érdekessége, hogy a pályát többen is játszhatjuk, de majomból is rengeteget találhatunk az egyes epizódokban. A megoldás érdekes és humoros. Az irányítást bármikor átadhatjuk a pályán találhat bármelyik majomnak, hogy megoldhassunk egy-egy bonyolultabb helyzetet.

Erdős Márton (martin@umszki.hu)

Ha a jövő
új távlatokat
nyit

Ránk biztosan számíthat

MSI-K7T Turbo-R with VIA® KT133A chipset

- Supports AMD® Socket A Athlon/Duron processors
- 3 DIMM/ 6 PCI/ 1 CNR/ 1 AGP slots
- Supports 4 USB; ATA100; PCI 2.2
- D-LED™; Fuzzy Logic 3™; Live BIOS™; RAID (optional); ATX

MSI-K7T 266 Pro with VIA® KT266 chipset

- Supports AMD® Socket A Athlon/Duron processors
- 3 DDR/ 5 PCI/ 1 CNR/ 1 AGP Pro slots
- Supports 4 USB; ATA100; PCI 2.2
- D-LED™; Fuzzy Logic 3™; Live BIOS™; ATX

MSI-Pro 266 Master with VIA® Pro266 chipset

- Supports Intel® Socket 370 processors.
- 3 DDR+2 DIMM/ 5 PCI/ 1 CNR/ 1 AGP Pro slots
- Supports 6 USB; ATA100; PCI 2.2
- D-LED™; Fuzzy Logic 3™; Live BIOS™; ATX

K7T Pro 2-A
Jan. 2001

K7T Pro 2
Dec. 2000

K7T Pro 2-A
Dec. 2000

K7T Pro 2-A
Dec. 2000

K7T Pro 2-A
Dec. 2000

MS-8816
Nov. 2000

S15E Pro
Nov. 2000

K7T Pro
Nov. 2000

S15E Pro
Nov. 2000

K7T Master
Oct. 2000

K7T Master
Oct. 2000

K7T Pro
Oct. 2000

CeBIT
HANNOVER

22-28 March 2001
Hall 13, Booth F31

Kelly-Tech Kft.
Tel.: 06-1-350-1246
E-mail: sales@kellytech.hu
www.kellytech.hu

CHS Hungary Kft.
Tel.: 06-1-451-3543
E-mail: chs@chs.hu
www.chs.hu

MSI™
http://www.msi.com.tw

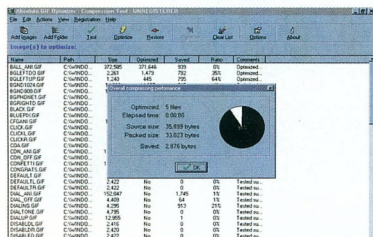
Link to the Future

Tavasz előtt

Bár egyre kellemesebb az idő, ne szakadjunk el a számítógéptől. Februári CD-mellékletünkéről ismét rengeteg hasznos programot telepíthetünk.

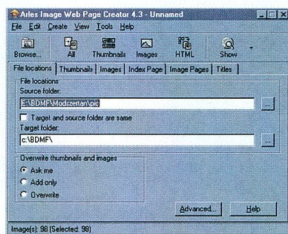
Összeállításunk egyik hangsúlyos részét képezik a webes publikálást segítő programok, emellett gondoltunk a játékos elemre, zenészekre és a mindennapi munkájukhoz segédeszközöket keresőkre is.

● **Absolute GIF Optimizer v1.01:** XC. CD. \SAC\GRAPH\GIFOPT.ZIP. Aki készített már Web-oldalt, tudhatja, milyen nehéz egy látványos és gyorsan letöltődő lap elkészítése. Az oldalra látogató közönség nem szeretne csak amiatt órákig a monitor előtt ülni, mert a látványos grafikák, képek lassan töltődnek be. Ezért fontos, hogy minél kisebb méretű file-

Absolute GIF Optimizer: gyártunk minél kisebb GIF-eket!

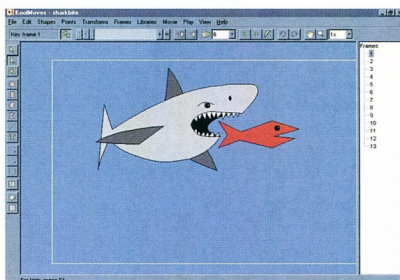
okat alkalmazunk. Tökéletesen megfelelnek a JPEG vagy GIF formátumú file-ok. Az Absolute GIF Optimizer v1.01 a lehető legkisebb méretűre igyekszik optimalizálni a képeket, megőrizve azok eredeti minőségét. Nincs más dolgunk, csak meg kell adnunk a forrásfile-t (könyvtárakat is kijelölhetünk), és már kezdődhet is a művelet. Minden élesben végzett művelet előtt lehetőségünk van próbatúttásra. Az optimalizálás után a program tájékoztat minket az eredményről, sőt lehetőséget nyújt a korábbi állapot visszaállítására. Hatalmas előnye, hogy megbirkózik az animált GIF-ekkel is. A szoftver regisztrálatlan változata 30 nap használatot engedélyez, és egyszerre legfeljebb 5 file-t tud optimalizálni.

Arles Image Web Pages Creator: Web-galériát gyorsan!

● **Arles Image Web Pages Creator v4.3:** XC. CD. \SAC\GRAPH\ARLES43.ZIP. Az Interneten gyakran találkozzunk képgalériákkal, azaz olyan oldalakkal, amelyek kis képek jelennek szép rendben. Ha rákattintunk valamelyikre, akkor az betöltődik teljes méretben is. Kézel nagyon időigényes ilyen oldalak létrehozni, az Arles Image Web Pages Creator azonban sokat segít. Megadjuk a galériába bekerülő képek könyvtárát, a program pedig elkészíti hozzá a HTML-törzskódot és a kicsinyített képeket, vagyis az egész galériát. A készülő oldal előre paraméterezhetjük: például megadhatjuk a kicsinyített képek méretét, a Web-oldalhoz stíluslapokat rendelhetünk stb.

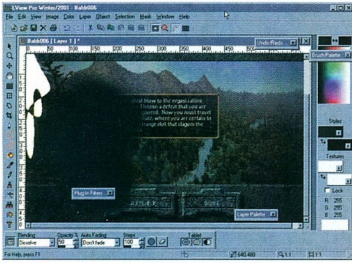
● **KoolMoves v1.66:** XC. CD. \SAC\GRAPH\KMOVE1.66.ZIP.

KoolMoves: egyszerű, de nagyszerű Flash-szerkesztő

A Flash nagy változást okozott az Interneten. A vele készített animációk mérete jóval kisebb, mint az animált GIF-ek. Ráadásul eseményeket is rendelhetünk hozzájuk, amivel növelhetjük oldalaink interaktivitását. Az új technológia napjainkra eléggé elterjedt, egyre több Web-hely készítő alkalmazza. Ennek oka valószínűleg az, hogy az alapok elsajátítása nem nehéz, egyszerűbb animációk könnyűszerrel létre lehet hozni. (Persze a profibb munkákhoz már nem elég egy-két nap.) A legelterjedtebb Flash-készítő a Macromedia Flash 4 és 5. Ezért a programért azonban jóval többet kell kivenetni, mint a februári verzióon található KoolMoves 1.66-os verziójáért. Bár ez a shareware program nem versenyezhet a Macromedia termékével, egyszerűbb Flash-animációk létrehozására bőven elegendő. A képernyő bal oldalon találjuk az egyszerű rajzeszközöket (kör, négyzög, szabadkézi rajz, pontról pontra alakzat tetszőleges sokszög létrehozásához, szövegmező). Innen kérthetjük le az alakzatok hierarchikus listáját, illetve választhatunk a kijelölőeszközök közül. Itt adhatunk és vehetünk el pontokat a rajzból. Az eszközök további funkcióit a jobb alsó sarkában található kicsi háromszög rejt. A felső eszköztáron vannak az animációhoz szükséges eszközök – a Frame és a Tween – beállításai. A menükben bőségsze találunk például előre rögzített szövegen végezhető effektusgyűjteményt, hangbeállításokat, frame-listát és még sok érdekességet, hasznos dolgot. Összefoglalva: a program tudása számottevő, így aki egyszerűbb animációkkal vagy interaktivitással akarja feldobni Web-helyét, mindenképpen vessen egy pillantást a KoolMovesra.

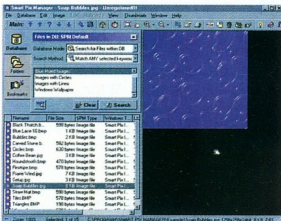
● **LView Pro 2001:** XC. CD. \SAC\GRAPH\LVWP2001.ZIP. Ritkán találkozzunk igazán jó képszerkesztővel. Ennek oka valószínűleg az, hogy a nagyok mellett manapság nehéz labdába rúgni. Szerencsére akadnak bátor vállalkozók, akik nem adják fel. A LView Pro 2001 Image Processor is jól sikerült termék. A képernyő legnagyobb részét a munkaterület, azaz a szerkesztendő kép teszi ki. Baloldalt az eszköztáron kijelöléshez, nagyításhoz és

LView Pro 2001: képszerkesztés kis helyen

kicsinyítéshez, kézi görgetéshez, rétegmogatáshoz, szabad deformáláshoz, átalakításhoz, mozgatható kapunk eszközöket. Szintén ide került az ecset, a ceruza, a festékszűrő, a kitöltőkancsó és a betűszerkesztés. A képernyő jobb szélén található a paletta és az információ pontok. Külön ablakba kerültek az esetek – kínálatuk bősége valóban meglepő. A program kezel rétegeket. Kellemes tulajdonsága, hogy az eseményeket feljegyzi egy külön ablakban, miáltal könnyebb az esetleges visszalépés (Undo) és annak ellentéje (Redo). A programból csak egy valami hiányzik, de az nagyon: a különböző effektusok gyűjteménye, amelyvel gyorsan és könnyen alkalmazhatunk látványos hatásokat képeinken. A program shareware, regisztráltnál 30 napig használható.

● **Smart Pix Manager v5.11:** XC. CD, \SAC\GRAPH\SP1X511.ZIP. Képfeldolgozás után képnézetítés. A februári gyűjteményből a Smart Pix Manager 5.11-es verziójára esett

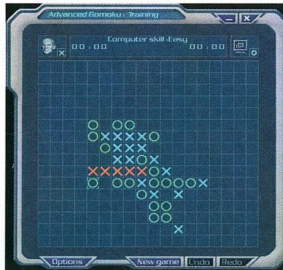

Smart Pix Manager: képnézetítőbe épített adatbázis-kezelés

a választásunk, mert van benne valami különleges: az adatbázis-kezelés. A programot felkészítették arra, hogy képeinkről jól áttekinthető adatbázist generáljon. Mindezek mellett elég jó minőségben jeleníti meg a képeket.

A programban van beépített file-böngésző, és könyvjelzőket (Bookmarks) is készíthetünk. Ezt a sok tudást regisztrálás nélkül sajnos csak 30 napig, illetve 2000 file-ig élvezhetjük.

● **Advanced Gomoku v1.3** és **Smart Reversi v2.4:** XC. CD, \SAC\EDUCULT\AGOMOKU.ZIP, SMARTREV.ZIP. Szeretünk játszani. Következnek tehát két játékprogram!

Advanced Gomoku: egyszerű amőba gyönyörű felületen

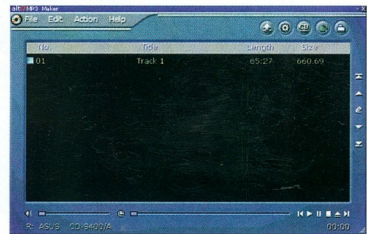
Smart Reversi: azt hiszem, vesztésre állok...

Az Advanced Gomoku v1.3 egyszerű, de látványos felületű amőba. Olyan szépen kidolgozták, hogy már csak emiatt is öröm vele játszani. Kezelőfelületére új bőr húzható, ehhez egy sor skin, felületi forma áll rendelkezésünkre – hogy ne unjunk rá a játékra. A gépi játékos még legkisebb fokozaton is komoly ellenfél, így jó időre kihívást jelenthet minden játékosnak.

Másik ajánlatunk szintén táblás játék, a Reversi. 8x8-as táblán kell úgy elhelyeznünk saját korongjainkat, hogy az ellenfélnek lehetőleg minél több korongja legyen az újonnan elhelyezett és egy régi korongunk között. Az ellenfelünknek azok a korongjai, amelyek a két korongunk között helyezkednek el, átváltoznak saját korongjaink színére. Az győz, akinek több korongja lesz a táblán. A Smart Reversi v2.4 ennek a játéknak egy látványos megvalósítása.

Mindkét program shareware, és mindkettőre 15 nap próbaidőt engedélyeznek szerzőik.

● **AltoMP3 Maker v2.11:** XC. CD, \SAC\SOUND\ALTOM211.ZIP. Még mindig nem találta meg azt az MP3-tömörítőt, amellyel szívesen dolgozna? Akkor próbálja ki az AltoMP3 Maker 2.11-es verzióját! Bár nem tartalmaz egetverő újítást, mégis érdemes kipróbálni. Igényes felületű program: semmi fölösleges cícoma.

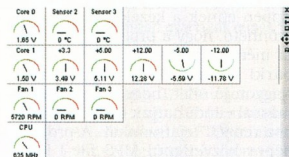
AltoMP3 Maker: gyönyörű és egyszerű

Éppen ennek a kezelőfelületnek köszönhető, hogy a program használata méretetlenül leegyszerűsödött – bárki könnyedén elboldogul vele. Nagyon jó ötlet, hogy egy gombnyomással elindíthatjuk az MP3 file-okhoz rendelt lejátszókat. A program képes közvetlenül MP3 file-t létrehozni a CD-n lévő hangszávból, de lehet vele tömöríteni WAV file-ba is gyorsabban. Csak a program regisztrált változata képes csatlakozni a zenei CD-k adatait kinálódó CDDB adatbázishoz. A regisztrálatlan változat másik hátránya, hogy a CD-knek csak az első 12 sávját tudja megbregelni.

● **Musicease Professional v8.0:** XC. CD, \SAC\SOUND\MEW800.ZIP. A digitális technika sok mindent leegyszerűsített, ezért egyre nagyobb az igény arra, hogy az analóg rendszerben készített munkákat átvigyük digitális formába –

ha másért nem, hát azért, mert azok így sokkal kisebb helyen tárolhatók. Azt már régóta tudjuk, hogy a számítógép tökéletesen alkalmazható bármilyen szöveg tárolására, sőt azok utolagos átszerkesztését és átformázását is megkönnyíti. Ráadásul biztosítja az analog információhordozóra (papír) való kiírás lehetőségét. Ha pedig szöveget feldolgozhatunk számítógépen, akkor miért ne lehetne ugyanezt megtenni kottákkal? Erre használható a Musicace Professional. A program megkönnyíti a kottairást: Igényesen, szépen kidolgozott kottákat készíthetünk vele. Ezek után nincs más dolgnak, csak kinyomtatni a lapot, és már mehetünk is kipróbálni új szerzeményünket egy igazi hangszeren. A program nagyon hasonlít egy egyszerű szövegszerkesztőhöz – aki már dolgozott ilyennel, annak nem okoz gondot az amúgy is könnyen kiismerhető eszköztár. A különbség főképpen az, hogy a billentyűzetről nem betűket viszik be, hanem hangjegyeket és más zenei jeleket. Egy menüpontban megadható az a hangszer, amelyre a dallamot szánjuk. Aki játszik valamilyen hangszeren, és szeretné saját szerzeményeit „papírra” vetni, ezt gyorsan, szépen megteheti ezzel a programmal.

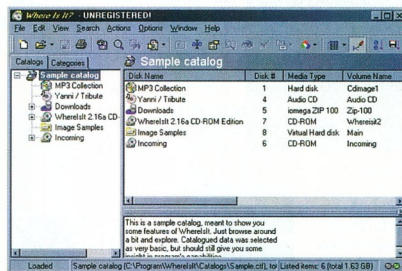
● **MotherBoard Monitor 5.03:** XC. CD. \SAC\UTILDIAG\MBM503.ZIP. Manapság a processzor főlőprgetése mindennapos dologgá vált. Nagyon sok alaplaphoz mellé-

MotherBoard Monitor: vajon mi zajlik az alaplapon?

kelnek ezt segítő fűzetecskét. A fölprgetéssel persze a felhasználó nagy kockázatot vállal, amire a hardvergyártók fel is hívják a figyelmét. A nevesebb alaplapokhoz a gyártó általában mellékel egy programot, amely figyeli az adott hardvert, és mérési adatokat nyújt róla az operációs rendszernek. Leggyakoribb a processzor hőmérsékletének figyelése, hiszen a fölprgetés kényes pontja a megnöve-

kedett hőtermelés. A MotherBoard Monitor 5.03 általános figyelőprogram, amely például a hőmérsékletet több pontban is ellenőrizheti. Ha

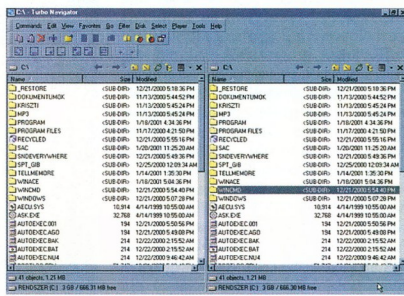
Vajon hol találom azt a faxot?

rendellenességet észlel, riasztja a felhasználót. A program segítségével naplőlle is készíthető egyszerű szöveges vagy HTML formátumban, sőt Windows NT-t használva hozzáférhetünk annak eseménynaplőjához is. A program előnye még, hogy segítségével figyelhetjük a rendszer erőforrásait, és azok erőssé leterheltsége esetén szinten kérhetünk riasztást. Ajánljuk mindazonak, akik nem kaptak alaplapjuk mellé ehhez hasonló programot (vagy az nem kielégítő számukra). Nem valószínű, hogy csalódnának ebben a programban. Akkor is érdemes telepíteni, ha a processzorunk gyári órajellel működik. Csak Pentium II-es alaplapoktól kezdve használható.

● **Where is It? v3.01:** XC. CD. \SAC\UTILDISK\WHERE301.ZIP. Ahogy nőnek a programok, úgy nő a merevlemez kapacitása. Ember legyen a talpán, aki kapásból megmondja, hogy egy merevlemez mit hol talál. És akkor még nem emlegettük a főkobban sorakozó lemezek és CD-ket... Hiába írjuk fel az adathordozók börtönjára azok tartalmát, ha magát az adattalőrő is meg kell találnunk. Egy papíralapú katalógus feleslegesen sok helyet foglal, és keresni is nehézkes benne. Ekkor jön jól egy lemezkatégorizáló program, mint amilyen a

Where is It? 3.01. A szoftver kiemelkedő a maga kategóriájában. Nem valószínű, hogy a kezelése bárkinnek gondot okozza. A programban az adatok fastruktúrában helyezkednek el, ezt a fát a felhasználó kénye-kedve szerint építheti fel. Ennek előnye, hogy a program keresőrendszere nélkül is könnyen megtaláljuk a szükséges adatokat. CD-nkre a shareware változat került, amely 30 napos licenccel csak 30 napos használatot engedélyez.

● **Turbo Navigator v1.44:** XC. CD. \SAC\UTILFILE\TN144.EXE. Se szeri, se száma a Commander-programoknak. Így nevezük azokat a file-kezelőket, amelyek a már régés-rég túlhaladt Norton

Turbo Navigator: újabb kipróbálásra érdemes NC-klon

Commander (NC) klónja. Az NC stílusú teremtett, amelynek ma legnevesebb képviselői a Windows Commander, a Far Manager és a Win-Navigator. Februári korunkonk újabb jelöl indult a legjobb kétpaneles file-kezelő címért. A Turbo Navigator v1.44 első ránézésre semmi nem különbözteti társaitól, talán csak az éjjelre elkészíthető szűrőkben nyújt kevesebbet, mint előbb felsorolt társai. Ennek oka az, hogy az egyszerűbb műveletek – például a különböző kijelölések – az eszközzel egyetlen kattintással elvégezhető. Persze lehet, hogy ezt sokan előnyére írják. Röviden tehát: mindenki próbálja ki, és akinek megtetszett, használja.

Duchon Jenő

How much longer can you stand this jam?

Only with an ASUS DDR motherboard can you get the real feel of speed!!!

2 x 133 = 266 MHz

DDR (Double Data Rate)

is a clever innovation derived from the clock function of PC 133 buses to deliver 266 MHz data transfers. In traditional memory buses, data transmits only on one side of a two-edged clock cycle. With a DDR clock, both sides of the cycle transmit data concurrently, doubling the speed of PC 133, and doubling the feel of speed.

ASUS Leads the World with DDR Motherboard Technologies!

with DDR and SDRAM DIMM sockets, the ASUS DDR motherboards are extremely flexible, scalable and cost-effective

AMD DDR Solution

A7A266

2 DDR SDRAM DIMMs plus 3 SDRAM DIMMs

- 266MHz FSB Socket A AMD Athlon/ Duron Processor
- ALI M1647 Chipset
- 2 x DDR DIMM(PC2100/1600) for 2GB Maximum
- 3 x SDRAM DIMM(PC133) for 3GB Maximum
- AGP Pro(AGP4X Compatible) Slot for Graphics
- Dual Channel ATA100 IDE
- C-Media 4-Channel Audio(optional)
- 4 x PCI, 1 x AMR/PCI Shared
- ASUS iPanel Family Support

Intel DDR Solution

CUV266-E

3 DDR SDRAM DIMMs plus 2 SDRAM DIMMs

- 133MHz Intel Pentium III/Celeron Processor
- VIA VT8633 Chipset
- 3 x DDR DIMM(PC2100/1600) for 3GB Maximum
- 2 x SDRAM DIMM(PC133) for 2GB Maximum
- AGP Pro(AGP4X Compatible) Slot for Graphics
- Dual Channel ATA100 IDE & Raid 0, 1
- C-Media 6-Channel Audio(optional)
- 4 x PCI, 1 x ACR/PCI Shared
- ASUS iPanel Family Support
- Smart Card Support

MACRODA Kereskedelmi Kft.
Tel: (1) 214 2392
Fax: (1) 355 5173
www.macroda.hu

ASPECT COMPUTER Kft.
Tel: (1) 340 5080
Fax: (1) 339 8780
www.aspect.hu

Ramiris Rent Ltd.
Tel: (1) 349 5363
Fax: (1) 349 2276
www.ramiris.hu

CebIT
HANNOVER 2000
Halle 13, Stand 089
Halle 16, Stand 028

Visit ASUS Online Showroom at:
<http://event.asus.com.tw>

www.asus.com

Specifications are subject to change without notice. For actual specifications, refer to your motherboard.

SAC, 2001. március

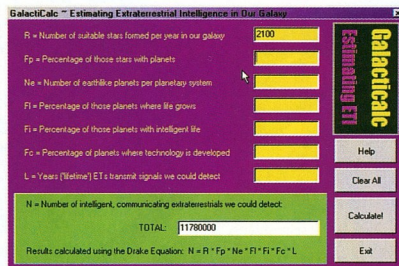
A téli hónapokban volt idejük a shareware, freeware programok szerzőinek. Nagyon sok új alkalmazás jelent meg, és a régen ismertek közül is a szokásosnál többnek készült frissebb változata.

Először nézzük a népszerűbb programok változásait. A jelzővel védett Office 2000-es és PDF dokumentumok megnyitására segít – ha elfelejtettük a jelszót – az Advanced Office 2000 Password Recovery és az Advanced PDF Password Recovery (\SAC\UTILTEXT\AO20PR_S.ZIP, AO20PR_P.ZIP illetve APDFPR.ZIP). Az ingyenes Opera böngésző 5.02-es verziójára frissíthetünk (OW5023ZJ.EXE, Javával – illetve OW502E32.EXE, Java nélkül). Megjelent a népszerű The Bat! levelezőkloms 1.49-es verziója (\SAC\COMM\THE_BAT.EXE). Az ACDSee képnéző, képkonvertáló 3.1-es próbaverzióját telepíthetik használni (\SAC\GRAPH\ACDSEE31.EXE). A shareware kategóriából kinőv, nagyon jó grafikus program, a Paint Shop Pro 7.01-es próbaverziója is megérkezett (\SAC\GRAPH\PSP701EV.EXE). Felkerült a CD-nkre a WinAmp 2.72-es változata (\SAC\SOUND\WAMP272F.EXE a teljes, WAMP272S.EXE a standard és WAMP272L.EXE a lite változata). A grafikus felületű file-kezelők között a Windows Commander a legnépszerűbb – CD-nkről a 4.52-es verzió 16 és 32 bites változata telepíthető (\SAC\UTILFILE\WC16V452.ZIP és WC32V452.ZIP)

Érdekes végignézni a PACK könyvtár tartalmát, mert az elterjedt és kedvelt tömörítők közül soknak új verziója jelent meg (Arj, Rar és Winrar, WinAce).

● **GalactiCalc:** \SAC\EDUCULT\GALACALC.ZIP. Van-e a Földön kívül értelmes élet? A kérdés évezredek óta foglalkoztatja az emberiséget. A freeware GalactiCalc ugyan nem ad rá választ, de a Drake-egyenlet felhasználásával kiszámítja az idegen élet előfordulásának valószínűségét galaxisunkban. Megadunk néhány (csillagok születésének száma évenként, átlagosan hány bolygójuk van, ebből mennyin van hasonló feltétel az élethez, mint a Földön stb.), és

megkapjuk, mekkora az esélye annak, hogy csillagközi híradásra képes, értelmes lények élnek rajtunk kívül (is).

Néhány adat után megtudhatjuk, hányan üzengethetnek még a galaxisunkban

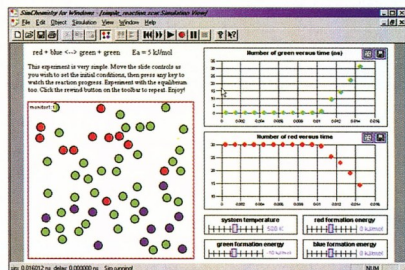
● **Aicbit v2.1:** \SAC\GRAPH\AICBIT21.ZIP. A nagy kapacitású háttértárrak használatok sokkal bátrabban bánik mindenki a hellyel. Képek ezreit mentjük el, hátha később megnézzük, felhasználjuk majd. A shareware Aicbit feltérképezi a merevlemez, CD-ROM-ot, floppyt és a bélyegalbumok mintájára kínál fel tartalmát. Az elterjedt formátumok (BMP, CUR, EMF, GIF, ICO, JPG, PNG, TGA, WMF) megnyitása mellett képes a DLL, EXE és CPL fájlokból gilyújteni a bennük lévő képeket, ikonokat. A felsorolt formátumokba konvertálni is tud.

● **V - The File Viewer 2000:** \SAC\UTILFILE\V2000.ZIP. Sokszor elég csak megnézni egy file tartalmát. Ha nincs erre alkalmas kisméretű, gyors nézegetőnk, el kell indítani a szép kövérre meg-

zött szövegszerkesztőt, archiváló-programot stb. A V megjeleníti a szövegfájlok és a ZIP formátumú archívok tartalmát (utóbbiakét csak hexadecimálisan). Nagy előnye a gyorsaság.

● **1st Impression:** \SAC\UTIL\MISC\1ST212.ZIP. Unalmas a Windows betöltődésekor és leállásakor látott kép? Cseréljük! Ez az ingyenes program automatikusan cserélgeti a képeket, amelyekből huszár készen találunk a csomagban, és továbbiakat is készíthetünk a fejlesztőjétől letölthető TerraGen programmal.

● **SimChemistry 2.0:** \SAC\EDUCULT\SIMCHM20.ZIP. A kémia- és fizika-órákra visszagondolva általában vegyes kép él bennünk, bár a legjobban kedvelték a kísérleteket. Nos, a SimChemistry olyanokra képes, amelyeket még ezeken az órákon sem tudott a tanár bemutatni: a molekulák világából modellez különböző reakciókat, molekuláris viselkedéseket. Rövid, tömör magyarázatot találunk mindegyik szimuláció mellett. Kész példaközből is kiindulhatunk a Brown-mozgás, az egyszerű reakci-

SimChemistry – bemutató kémiaórára

ők, a gázok viselkedése tágulás-kor, a gázok vegyítése és még néhány témában. Mi is készíthetünk szimulációkat. A program nagyon jól használható kémia- és fizika-órákon.

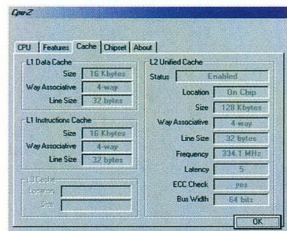
● **1st Clock 2.0:** \SAC\UTIL\MISC\1STCLK20.ZIP. A Taskbar végén lévő óra és naptár tudása

meglehetősen szerény, legalábbis a 1st Clockéhoz képest. Az eddigiek mellé ébresztőórát, automatikus hozzáigazítást atomórához, egyszerűen használható naptárt, időzónákat és még jó néhány lehetőséget kínál. Kinézetének minden porcikája állítható.

● **Complete Cleanup:** \SAC\COMM\CCLEA436.ZIP. Netezés közben rengeteg mindent összegyűjtünk. File-ok, bejegyzések kerülnek a böngésző átmeneti tárolójába, lista készül a meglátogatott címekről, sütik halmozódnak fel a merevlemezen. Ha a gépet más is használja, nem biztos, hogy szeretnénk, ha látna, merre jártunk. A Complete Cleanup ezeket az átmeneti file-okat, letöltött Java programkákat, indexfile-okat, bejegyzéseket törli.

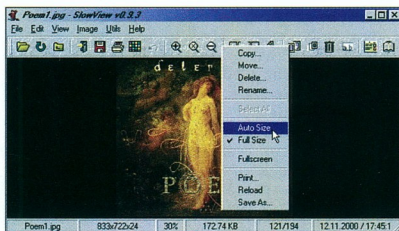
● **Freeware News Collection:** \SAC\TEXT\FREWARE.ZIP. A freeware programok egyre népszerűbbek. Rövid kereséssel jó néhány, csak ingyenes alkalmazásokkal foglalkozó Web-helyre akadhatsz. Nélnünk is elindult egy, FreePC néven, ahol az ingyenes programokat gyűjtögetik. A csomagban található szövegfile-ok a magyarországi FreePC Web-helyet, levelezőlistát, ezekkel kapcsolatos tudnivalókat és az ingyenes programok listáját mutatják be.

● **Cpu-Z:** \SAC\UTILDIAG\CPUZ107A.ZIP. A géptünkben lévő processzornak többségünk csak egy-két általános jellemzőjét ismeri. Tipusát, órajelét, esetleg a cache-méretét...

A CPU minden sarkába bepillanthatunk a Cpu-Z-vel

A Cpu-Z-vel minden apró részletet feltérképezhetjük. Alapfrekvenciáját, ennek szorzóit, az így kapott órajelét, az első- és a másodszintű cache méretét, az alaplap chipkészletének jellemzőit és még számos apróságot.

SlowView - egyszerű, apró és sok formátumot ismer

● **F_Mirc 2.00:** \SAC\AVIR\FMIRC200.ZIP. Nem elég, hogy vannak bootvirusok, programvirusok. A Visual Basic Script (VBS), JavaScript (JS), CoreScript mind-mind olyan felépítésű, hogy a betöltött dokumentumokba beépített kis programokkal automatikusan elindítható bármi, így rosszindulatú program is. Rádadásul a Hálóra kapcsolódók jó része nem is gondolná, hogy a megszokott használat (Web, FTP, IRC stb.) közben nyitott portokon keresztül a gép könnyedén megtámadható - kívülről. Az F_Mirc új verziója 1400 mIRC és pIRC férget (worm) ismer fel és akadályozza meg behatolásukat. 350 VBS, JS, HTML és CoreScript kártevőt képes detektálni. A csomagban a

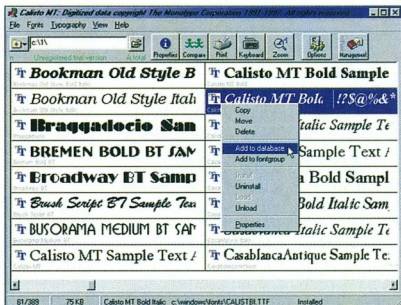
16 bites DOS-os és a Win32-es változata található. Freeware.

● **SlowView:** \SAC\GRAPH\SLOWVIEW.ZIP. Akinek egyszerűen használható, sok formátumot ismerő, kisméretű, freeware képnézőre és médialejátszóra van szüksége, annak jó választás a SlowView. Az ismert képfarmátumok megnyitása, konvertálása, katalógusba gyűjtése mellett a filmformátumokat (AVI, ASF, MPG) is megnyitja és lejátszza. Jó néhány egzotikus formátummal is elboldogul, többek között a PPM-mel (Portable Pixel Map), a CAM-mel (Casio Cam Format) és a PIX-szel (Wavefront Image). A hangformátumokat is képes megnyitni, de a programba még nem építették be a kezelősököt szükséges kezelőgombokat.

● **Email Checker 2.4:** \SAC\COMM\JOCEC240.ZIP. Az elekt-

ronikus levelek letöltésére kétféle szabvány terjedt el, a POP3 és az IMAP. Az utóbbi nagy előnye, hogy letöltés előtt megnézhetjük leveleink fejlécét, így eldönthetjük, letöltjük azokat, vagy rögtön töröljük a kiszolgálóról. Az Email Checkerrel ugyanezt meglehetősen egyszerűen megtehetjük POP3-as rendszerben is.

● **Perfect Pitch:** \SAC\EDUCUL\PPITCH14.ZIP. Bármilyen hangszerezen tanulónak jó segítséget nyújthat a Perfect Pitch. A program gyakoroltatja a hangokat úgy, hogy a hamisak közül ki kell válogatni a jókat. Egvyoktávós zongorabilen-

Typograf: a telepített fontokról minden információt megkapunk

tyúzetten játszhatunk is, miközben kiírja a zenei betűjeleket. A program shareware.

● **Advanced Directory Comparison and Synchronization:** \SAC\UTILFILE\ADCSV102.ZIP. A munkára használt gépek merevlemezén mindig vannak olyan file-ok, könyvtárak, melyek sérülése, elvesztése jelentős kárt okoz. Szükség van egy programra, amellyel biztonságba helyezhessük fontos adatainkat. A mindössze 20 dollárért regisztrálható shareware alkalmazás éppen erre készítették, sőt képez az asztali PC-n és a hordozható számítógépen lévő kijelölt könyvtárak összehangolására.

● **PopKill 1.0:** \SAC\COMM\POPKILL10.ZIP. Roppant idegőt, amikor böngészés közben sorra nyílnak kisebb-nagyobb reklámablakok. A PopKill az Internet Explor-

rerrel működik együtt. Azt használja ki, hogy a megnyíló reklámok általában kisebbek, mint a főablak. A bönögző ablakának méretét vez-szi alapul és az annál kisebb, ké-sőbb megnyílókat rögtön be is zár-ja. Freeware.

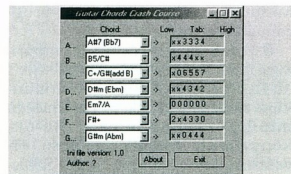
● **Typograf:** \SAC\UTILTEXT\TYPO40E.ZIP. E shareware alkal-mazás kitűnő fontkezelő. Pontok listázása, nyomtatása, rendezése (név, méret, dátum, fontcsalád stb. szerinti), jellemzőik kilistázása – sőt kijavítása, csoportokba rendezés azok alapján –, billentyűzetelren-dezés a főbb lehetőségei. Kezeli a TrueType, PostScript és Type 1-es fontokat is.

● **ES95:** \SAC\PACK\ES95.ZIP. Az elterjedt archívformátumokat képes kibontani az ES95. Néhány kattintással megadjuk a kibontandó file-t és a célkönyvtárat, a többit villámgyorsan elintézi.

A következő formátumokkal bir-közik meg: 777, ACB, ACE, ARC, ARJ, EXPI, IMP, JAR32, RAR, UC, UFA, ZIP.

● **Guitar Chord Crash Course:** \SAC\EDUCULT\GUITARCH.ZIP. Ennek az ingyenes programnak a gitározni tanulók veszik jó hasznát. Az akkordok megtanulását egyszer-szerűsíti le, megjeleníti a lefogandó húrt és a helyét az akkord neve mellett.

● Szintén a gitározni tanulóknek segít a **Chord Wiz 1.0** (\SAC\EDU-CULT\CRDWIZ10.ZIP), amely több mint 1200 akkordot tartalmaz és azok egyszerű megtanulásában seg-it. A név mellett – hasonlóan az előző programhoz – megadja a kul-

Egy kis emlékeztető gitározóknak

csot és a húr lefogásának pozíció-ját. Szintén freeware.

● **ZoneAlarm Log Stat Converter:** \SAC\AVIR\ZALGSTAT.ZIP. Netez-szék nem érhét kellemetlen meg-lepés bennünket, ha telepítünk egy tűzfalat. A személyes használá-ra ingyenes ZoneAlarm az egyik legkedveltebb közülük. A támadási kísérletek IP-címeit eltárolja egy

szovegfile-ba, amelyet bármikor megnézhetünk. A CD-nkre felkerült freeware átalakítóval ezt a napló-file-t lehet feldolgozni és úgy megje-leníteni, mint a játékprogramok top-listáját – a támadási kísérletek száma szer-int. Napi „csúcstartó” is kérhető...

● **AY Mail:** \SAC\COMM\AYMAIL17.ZIP. Otthoni gépen is használható, de főként kisvállalati, vállalati felhasználásra találtak ki az AY Mailt.

A megírt elektroniku-s leveleket egyszer-űen elküldhetjük ve-le tetszőleges számú címre. Nem kell a levelező programunk címlistájából egyenként beilleszteni a cí-meket, az AY Mail egy lépésben el-intézi ezt. A levél szövegét megír-hatjuk a saját szerkesztőjével vagy tetszőleges külső szövegszerkesztő-vel is. A címlistákat egyszerű szö-vegfile-okban tárolhatjuk és a cím-zésnek csak ezek nevére kell hivat-kozni. Percenként 2000 levelet ké-

● **File Wizard v1.31:** \SAC\UTIL-FILE\FW131.EXE. A Norton Com-mandernél megismert kétpaneles elrendezés szabvány lett a file-ke-zelőknél.

File Wizard – az összes eddig kitalált tudást belepérelés szerzője

A freeware File Wizard is követi a jól bevált hagyományt. Képességeit felsorolni nagyon nehéz lenne, mert az általam eddig kipróbált file-kezelők közül messze a legtöb-bet tudja.

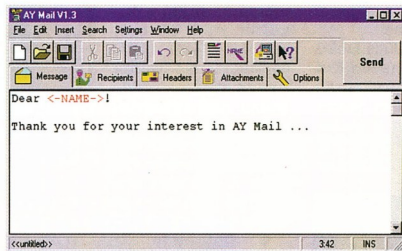
Azokra a keresztkérdésekre, amelyeket fel lehet tenni a tudásá-ra vonatkozóan, mindegyikre jó vá-laszt ad. Hosszú 9x/2000-es windows file-nevek kezelése? Húzd és ejtsd keze-lésmód? Tömörítés és kicsomagolás? Éger támogatása? Hosszan folytathatnánk.

Az MP3-as tagek megjelenítése, a CD-k lejátszása és a külön-leges képernyővédők már csak hab a tortán. A programot Gyulán Antal Dénes fej-lesztí, 1995 óta.

● **Network Assistant 2.0:** \SAC\COMM\NASSI20.ZIP. Ha akár otthonunkban, akár irodánkban több gép van, azokat célszerű háló-zatba kapcsolni. Rengeteg előnye van a hálózatoknak, mind munka, mind játék esetén.

Az üzenetek küldése, fogadása megoldható a Windowsban lévő WinPopUp programcskával, de a tudása eléggé szerény. A Network Assistant a WinPopUpot leváltó üzenőszoftvert is tartalmaz. Még népszerűbb a valós idejű csvegés, ami szintén támogat a program.

Szponga Tamás
(stamas@linuxfreemail.com)

Egyszerű alkalmazás körlevelekhez az AY Mail

pes elküldeni 28,8 kbit/s-os sebességű vonalán. Támogatja az egyszerű szöveg és a HTML-leveleket, a MIME, a UU és a BinHex kódolást. Az üzenetekhez file-ok is csatolhatók. Ez a shareware alkalmazás jól jöhet a spamküldőknek...

● **MiniHTTP:** \SAC\COMM\MI-NIHTTP.ZIP. Web-szerver – ez önmagában még nem érdekes. Az viszont igen, hogy mindössze 6 Kbyte-os! E C++-ban készített apróság többszálú, ablakban látható a látogató IP-címe, az éppen megnyitott oldal neve, a letöltött file neve és minden esemény pontos ide-je. Freeware.

Intel, Intel Inside, Logo and Pentium are registered trademarks, and Intel SpeedStep is a trademark of Intel Corporation.

A1 Sorozat

Több, mint notebook

Milyenek lát Ön egy notebook PC-t? Jellegtelen és esetlen fekete doboznak, amely az Irodai környezet szükségeserű tartozéká? Szakfón az hagyományos szemléletmóddal, és válassza az A1 sorozatú notebookokat! A vezérlőbillentyűknek és a mellékelt hangfelsmerő szoftvernek köszönhetően könnyebbnek fogja találni a notebook használatát, mint addig bármikor. Az Audio DJ, a Kiemelkedő hangminőség, a DVD-lejátszás és a 3D grafika révén az A1 életének szerves részévé válik. Készüljön fel a legkiválóbb AV teljesítményre, amit egy notebook PC csak nyújthat. Az A1 Intel Mobile Pentium III processzort – támogat.

<http://gsm.asus.com.tw>

ASUS GSM Program, a nemzetközi jótállási szolgáltatás ASUS Notebook PC-khez.

A GSM (Global Service Member) program célja, hogy az ASUS notebookok tulajdonosai akkor is megfelelő szavatolási szolgáltatást kapjanak, amikor nem állnak az országban tartózkodók, ahol a gépet vásárolták. A GSM rendszeren országokhoz alapvetően vételező, amelyekben az ASUS Global Services Members partnerekkel rendelkezik.

SOWAH Hungary KFT.
H-1134 Budapest, Loportar u. 9-11
Telefon: (1) 350 4539
www.sowah.hu

ASUSTeK Computer INC.
150 Li - Te Rd., Peitou, Taipei, Taiwan
Tel: +886-2-2894-3447 Fax: +886-2-2894-3449

CRITO Co Ltd.
Telefon: (1) 359 9525
www.crito.hu

Communication

Consumer

Computer

CaBIT 2.0
HANNOVER 2000
Award for Excellence
in IT Service
for 2000
<http://www.asus.com.tw>

ASUS
www.asus.com.tw

Warpróságok 2001. március

A 2001. évben sok eseményre számíthatnak az OS/2-t használók. Azt is mondhatjuk, a bőség zavarába kerültünk néhány területen a hirtelen megindult fejlesztések között.

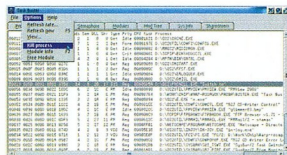
Jó néhány olyan projekt indult be az elmúlt hónapokban, amelyek az OS/2-es palettán lévő lyukakat próbálja meg betölteni. Gondolhatunk itt a tévé- és rádiókártyák, a nem támogatott hangkártyák meghajtóprogramjait megcélzóakra, vagy említhetjük a régi home computer- és konzolemulatók új verzióinak felgyorsított megjelenését. Az egyik legnagyobb és legtöbb projektnek ott-hont adó Netlabs jelenleg már 18 csapat munkáját fogja össze, a CandyBarZ desktopsinosítótól kezdve az XWork-Place felületbővítőig, köztük olyanokkal, mint a több emulátort is magába foglaló Emu-OS/2, a GIMP/2 vagy a MySQL/2 csapata.

Kiemelten kezelt és nagyon gyorsan fejlődő projekt az Odin. Két-három naponta megjelenő buildjeivel egyre több Win32-es program futtatható OS/2 alatt. Nemrég jelentős változás állt be az Odin házatáján, mivel a fejlesztők megkapták az IBM-től az engedélyt a WGSS50 kódjelu grafikus könyvtár beépítésére, amely nem más, mint az Odiban eddig használt Open32 Library újabb, jóval gyorsabb változata. Az IBM ezt használta például a Netscape Communicator 4.04 és 4.61 OS/2-re való átültetésekor. A 2001. január 10-e után megjelenő Odin napi buildek már a WGSS50-et használják, bár a sebesség jelentősebb növekedésére még néhány hónapot várni kell, amíg a fejlesztők kiismerik az új grafikus könyvtárban rejlő lehetőségeket.

Task Buster

Nemrégiben jelent meg a Task Buster segédprogram 2.0-s verziója, amellyel olyan információkat tudhatunk meg gépünkéről, amiket csak több segédprogram együttes használatával érhetünk el.

Részletes listát kapunk a való processzerek, szálaikról, prioritásukról. Megnézhetjük, hogy egy adott program 16 vagy 32 bites. Kiliztázhatók a rendszer által használt DLL-ek (Dynamic Loaded Libraries) és még jó néhány rendszerközi információ kérdezhető le.

Task Buster – rendszerközi események kézben tartása

A renitensek pedig jobb belátásra bírhatók a Kill menüponttal – már ha nem a WPS állt le, mert akkor nem érhető el a Task Buster. A program freeware.

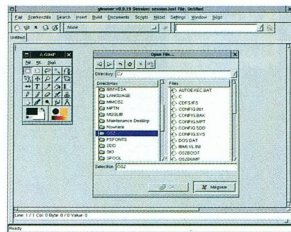
StHWMon

Stefan Milcke az ingyenes StHWMon program újabb verzióit néhány hetenként jelenteti meg. Az alkalmazás grafikus felületen jeleníti meg a processzor hőmérsékletét, ventilátorának fordulatszámát és a fontosabb feszültségeket. Vészhelyzet esetén – rövidke Rexx program segítségével – különféle beavatkozásokra nyílik mód (újraindítás, leállítás stb.). Jelenleg a Winbond, a Via és az ALI chipkészletű népszerű alaplapokat támogatja, de a lista napról napra bővebb.

Glimmer for OS/2

Az OS/2-n futtatható programok száma jelentősen bővíthető valamelyik X rendszer használatával. Egyik lehetőség a folyamatosan fejlődő XFree86/2 telepítése, amelyre az utóbbi időben felgyorsult a programok átültetése. A mennyiségi növekedés egyik magyarázata a linuxos programok mind bővebb választéka.

Nemrég készült el a Glimmer OS/2-es változata, amely talán a legnépszerűbb a grafikus felületű linuxos programozói editorok között. A szövegszerkesztő szintaktikai kiemlést nyújt a következő forráskódoknak: Ada, Bash/Shell, C/C++, GNU Make, HTML és DHTML, Java, Latex, Lisp, Object Caml, PHP, Perl, Python, SGML, SQL, Tcl/Tk, WML,

Glimmer – a népszerű programozói szövegszerkesztő OS/2 alatt is

XML és Z80-as assembly. Nem csak XFree86/2, hanem más X-es felületek – például HOBLink X11 – alatt is fut.

PM Download Center

Böngészés közben gyakran ráakadunk olyasmire, amit szeretnénk letölteni. A böngészővel is lehet, de roppant idegesítő, amikor a letöltés megszakad és kezdetjük előlőröl.

Az egykori szöveges felületű Autoget/2 töltőprogram új, grafikus felületű utódja a PM Download Center. E többszálú letöltéskész képes folytatni a megszakadt letöltéseket, támogatja az folytatás szerinti megszakítását és alkalmazást, sőt a szálak prioritását is állíthatjuk. A PM DC-t már kizárólag a WarpInnel lehet telepíteni.

Rexxes tippek és trükkök 3.10

Az 1979-ben, VM operációs rendszerű IBM nagygépekre kifejlesztett Rexx programozási nyelvnek gyorsan megjelentek más platformon változatai (DOS, OS/2, Atari, Amiga, Windows, Unix). Az OS/2-nek az 1.3-as verziótól kezdve része a programnyelv. Sikereinek titka az, hogy kifejlesztésekor a felhasználói igényeit (és kényelmét) tartották szem előtt.

Bernd Schemmer 1995-ben jelentkezett először a rexxes tippek és trükkök kiadványával, amely OS/2-es INF formátumban jelenik meg azóta is. Mint címéből kiderül, a Rexx használói kapnak segítséget a programnyelvhöz, minden kiadásban kiegészítve egy adag példaprogrammal. Nagyon jó, hogy e-mail gyűjtéme is található benne, azaz címével, akik valamilyen programot, leírást vagy egyébbut publikáltak már a Rexxszel kapcsolatban.

Sponga Tamás
(stamas@linuxxfreemail.com)

Hogyan tudja kihasználni a "Hálózati Világ" internetes szolgáltatásait?

**Egyszerűen.
Keresse azt az internet szolgáltatót, akinél
ezt az emblémát látja!**

Napjainkban a fejlett internet szolgáltatások forradalmasítják a vállalatok üzletmenetét. A VoIP segítségével a telefónia is átlép az internet korszakba, ami jelentős költségsökkenést és egy sor új szolgáltatást hoz magával. A virtuális magánhálózat (VPN) alacsony költségű, nagy teljesítményű, nagy kiterjedésű hálózatok (WAN) kialakítását teszi lehetővé. A távoli alkalmazás-tárolásnak köszönhetően pedig a vállalkozások szoftverigényeiket egy külső cégen keresztül elégíthetik ki. De hogyan lehetséges rátalálni a megfelelő szolgáltatóra, aki hozzásegítheti ahhoz, hogy valóban kihasználhassa ezen új technológiákban rejlő előnyöket?

Egyszerűen. Keresse azt a szolgáltatót, aki jogosult a Cisco Powered Network embléma használatára. Ez azt jelenti, hogy rendszere Cisco technológiára épül – arra a technológiára, amely a "Hálózati Világ" internet szolgáltatásainak mozdítórugója és amelyen gyakorlatilag napjaink teljes internetforgalma fut. Ennek segítségével ez a szolgáltató képes az internetet az Ön vállalatának egyre hatékonyabb szolgálatába állítani. Most, és a jövőben is.

Több információt szeretne? Keresse fel a Cisco Systems honlapját, ahol tájékozódhat az eszközeinket használó internet szolgáltató partnereinkről! Cisco.com/cpn

Stabil a Linux kernel?

A Linux kernel fejlesztőinek sikerült a 2001. év elejére időzítelniük a „hivatalos” 2.4.0-s kernel elkészítését: a kernel.org-on január 4-én jelent meg.

Akik már hosszabb ideje Linuxot használnak és figyelemmel követik a kernel verziószámainak változásait, tudják, hogy az új verziójú „stabil” kernel első néhány sorozata még mindig nem tekinthető teljesen kiforrottnak – amit az is bizonyít, hogy noha a 2.4.0-s kernel megjelenésével a fejlesztői kernelnél a 2.5.1-es sorszámmal kellett volna lépnie, ilyet a kernel.org-on még nem találunk. Január 30-án megjelent a 2.4.1-es kernel is – várhatóan ez lesz a fejlesztői 2.5-ös sorozat alapja.

Az új kernelnél nem csupán újdonságok kerültek, hanem meglévő és hibátlanul működő részeket is módosítottak. Javítottak a több processzor párhuzamos használatát lehetővé tévő kódokon és a hálózati meghajtók driverin is.

Fejlesztések a MySQL-ben

Szintén január elején jelent meg a MySQL adatbázis-kezelő legújabb, stabil verziója, a 3.23-as. Ennek az előző stabil verzióját – a Linux kernelektől eltérően – majdnem két évvel korábban adták ki, így a 3.23-as valóban megbízható. A különböző javításokon kívül több, már régóta hiányolt képességet is megvalósítottak benne, ezek legfontosabbika a tranzakciókezelés.

A tranzakciókezelésre az adatbázisok konzisztenciájának fenntartásához van szükség: egy adat felvitelle esetleg több táblázat adatainak módosítását teszi szükségessé az adatbázisban – és ez csak akkor konzisztens, ha az összes átvezetés sikeres. A tranzakciókezelés szerepe tehát kettős: a módosítást végző helyet leszámítva a módosítások mindaddig nem látszanak, amíg azokat a módosítóprogram vagy felhasználó nem véglegesíti (*commit* parancs), vagy ha valamelyik módosítást sikertelen, akkor egy utasítással az összes visszavonható (*rollback* parancs).

A 3.23-as MySQL további újdonsága a replikáció megvalósítása, valamint a teljes szövegű keresés (full-text search).

Vírusirtó levéltovábbító

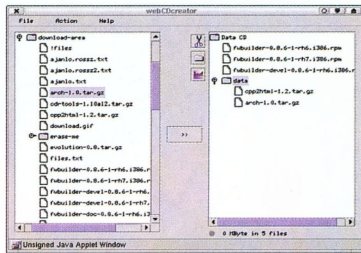
Megjelent az exiscan-0.99 csomag. Ez víruskereső kiegészítés az exim MTA-hoz. A scriptet Perlben írták és a következő víruskereső programokkal képes együtt működni: McAfee's UVScan, Trend Micro's VScan, Sophos's Sweep, Kaspersky's AVP, RAV Antivirus. A program a csatolt file-okat is képes ellenőrizni. Ezt külső programot hívva valósítja meg – ha szükséges, a tnef programmal akár a Microsoft MS-TNEF formátumú levelek tartalmát is meg tudja vizsgálni. Az exiscan több szempontból is eltér a többi e-mail-víruskeresőtől: az ellenőrzést úgy végzi, hogy nem kell újra küldenie a levelet, valamint egy-egy levelet akkor is csak egyszer ellenőriz, ha az esetleg többször is megjelenik az alias használata miatt.

Hálózati CD-író

Napjainkban egyre több dolgot lehet az Internet segítségével úgy megvalósítani, hogy csak Web-böngésző kell hozzá – levelezés, határidőnapló stb. A Webmin programmal a linuxos gépek teljes távoli konfigurálása is megvalósítható. Ezek után

nem annyira meglepő, hogy most már akár CD-t is lehet írni böngészőprogram segítségével. Ehhez a CD-író tartalmazó gépre telepítenünk kell a webCDwriter csomagot.

A csomag 3 fő része a CDW server, az rcdrecor és a webCDcreator modul. Az első modul felelős a kapcsolatért a Webbel, a második a CD-írásáért, a harmadik pedig a kliensoldali Java-appletet tartalmazza. A telepítés után a használat nagyon egyszerű: böngészőnkben a CD-író gép nevét megadva betöltődik a webCDcreator fő lapja, ezen kell kiválasztanunk, hogy milyen böngészőnk van. A választás után letöltődik a megfelelő Java-applet, amelynek segítségével kiválaszthatjuk, milyen típusú CD-t akarunk írni, majd meg kell adnunk a CD-re kerülő file-ok nevét. Ezeket az applet átölti a CD-t író gépre, ahol az rcdrecord modul

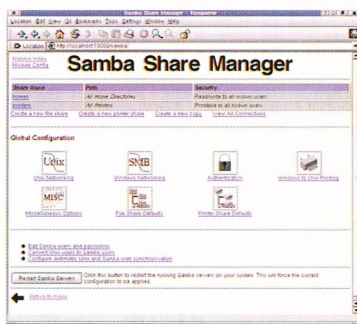
Csak ki kell választani, hogy melyik file-okat szeretnénk látni a CD-n...

megírja a CD-t. A webCDcreator intelligensen működik: ha egyszerre többen használnak, sorba állítja a kéréseket és a CD-eket egymás után írja meg.

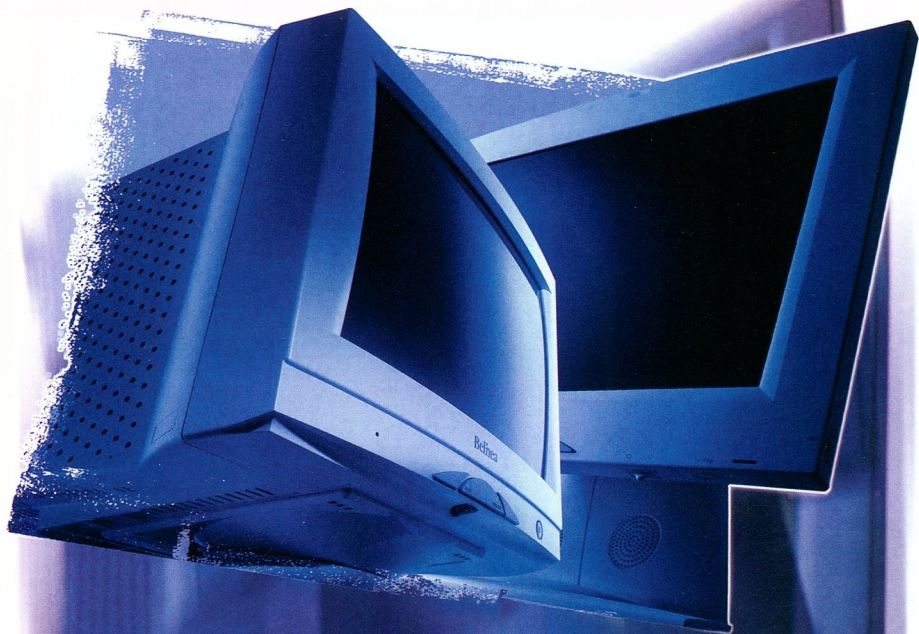
Fejldik a Webmin

A Webmin hasznos segédprogram, ha a gépünket valamilyen távolról kell konfigurálnunk. Legfrissebb verziója a 0.84-es, amely több újdonságot is kínál. Például már Webmin alól konfigurálhatjuk a PostgreSQL adatbázis-kezelőnk, vagy módosíthatjuk a Samba szerver beállításait. A Webmin nagy előnye, hogy a klienségen csupán egy Web-böngészőre van szükségünk a használatához, és ha a konfigurálandó gépre feltelepítettük az SSLeay csomagot, a Webmin és a böngésző közötti forgalom titkosított lesz.

Horváth Zsolt

A legfrissebb Webmin révén már a Samba szerver is kényelmesen konfigurálhatjuk távolról egy böngészővel

*Lágy, érzéki,
szinte nőies vonalak...*

Belinea

www.belinea.hu

**3 éves
helyszíni
garancia** *

*a részletekről érdeklődjön a forgalmazóknál

Útban a Bezilla

Nem látványosan, de pezseg az élet a BeOS körül. Lassan kezdenek megjelenni az ismert és sokat hiányolt programok BeOS-es változatai, és egyre több információ szivárog ki a Be-nél fejlesztés alatt álló újításokról.

Több fejlesztés is béta teszt alatt van a Be háza táján, amiről elvileg nem szabadna tudnia a nagyvilágnak, de mégis van egy biztos forrás a Neten (▶ <http://bebugs.be.com>), ahol a bejelentett hibák publikusan megtekinthetők. Ezekből arra lehet következtetni, hogy egy Media Kit béta tesztje is folyamatban van. Sajnos egyéb információ nem érhető el, de várható, hogy végére kiküszöböljük az MPEG-filmek lejátszása előtti hosszú várakozást, ami alatt a pontos pozícionáláshoz gyűjtötte a lejátszó az adatokat, és talán a DivX filmek MP3 formátumú hangját is képes lesz lejátszani az MP3 kodek. Valószínűleg a MIDI támogatás is fejlődik majd.

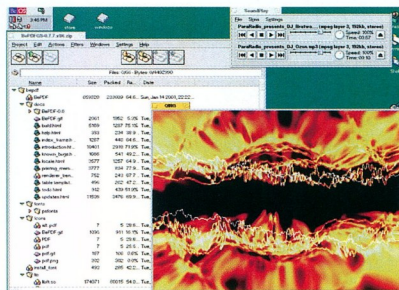
Ezek a hírek azért ellentmondásosak, mert a Be látszólag az IA-s piacra helyezte a hangsúlyt – mégis olyan fejlesztésekről lehet hallani, amelyek az asztali változatot is érintik legalább olyan mértékben, mint a BeIA-t (például az OpenGL vagy a BONE).

● **SoundPlay 4.5:** Megjelent a SoundPlay 4.5-ös verziója. Egyszerű nevének ellenére nagy tudású program. Dokumentációja szerint ez volt az első olyan MP3-lejátszó program, amely visszafelé is képes lejátszani a zenét (folytonos skálán állíthatjuk a lejátszás sebességét –400% és +400% között). Ahogy azt megszokhattuk a BeOS-es programoktól, képes egyszerre több zene lejátszására, akár hálózatról is. Nemcsak a mára már öregnek számító MP3 formátumot ismeri, hanem különböző add-onok segítségével az Ogg, a TwinVQ, az AC3 hangformátumot, sőt a MIDI-t és a MOD-ot is. Támogatja a WinAmp skineket, de sajnos ebben az üzemmódban nem érhető el a program összes lehetősége.

Tartalmaz hangeffektus-képző add-onokat, és használja a Windowsról ismert VST hangeffektusokat (a plug-ineket újra kell fordítani BeOS-re, de a CD-mellekletlen megtalálható a VST és néhány újrafordított plug-in is). Az alapsomag-

ban vannak grafikus add-onok, köztük egy Geiss-szerű, amely zenére látványos animációt generál még gyengébb gépeken is, de ez a verzió sajnos még nem támogatja a teljes képernyős üzemmódot. A program shareware, és a próbaverziója húszpercenként lelassítja a zenét, majd lejátssza, hogy illene regisztrálnunk.

▶ www.xs4all.nl/~marcone

SoundPlay, háttérben a Squeezer

● **FWorkspaces:** A BeOS kellelőiténnek egyik legfontosabb jellemzője, hogy támogatja a virtuális képernyőket, amelyek között az [Alt Fx] gombokkal válthatunk. Sok olyan program jelent meg, amelyek a munkasztalok közti kapcsolgatást könnyíti meg – ezek egyike az FWorkplaces.

Szükség van ilyen programra, ugyanis az [Alt Fx] billentyűkombináció elég kényelmetlenül kezd válni az [F4] környékén, de a legtöbbször a billentyűzet jobban kézre esik, mint az egér. Ezen a dilemmán segít az FWorkspaces: a sima [Fx] gombokat megnyomva kapcsolgathatunk a virtuális képernyők közt, az [Fx] gombok eredeti hatását pedig az [Alt Fx] kombinációkhoz rendeli – BeOS-en egyébként sem jellemző, hogy a programok használnák a funkciógombokat.

▶ www.interius.com/be/fworkspaces/

● **ScanIt:** BeOS-en gyakorlatilag nem volt scanner-támogatás a ScanIt megjelenése előtt. Szerencsére egy elszánt programozó megírta az első scanner-drivert és hozzá egy egyszerű, de használható scannerkezelő programot. Sajnos a driver csak az Epson Perfection 6xx USB laposlaposkóhoz készült el, és még csak teszt verzió, de további driverek is fejlesztés alatt állnak a német minicégnél.

▶ www.kabunkie.de/BeOS/index.html

● **BePhotoMagic:** A szabad szoftverek, azon belül is a GPL-es programok gombamód terjednek, gondoljunk csak a Linuxra. BeOS-en is egyre több ígéretes szabad forrású program jelenik meg, ilyen például a BePhotoMagic, amely a BeUnite.org Photon programjának az újratejesztése, és a Photoshop babéjaira pályázik BeOS-es kivitelben. A program

még csak a 0.53 alfa stádiumban van, de jó úton halad felé, hogy könnyen használható grafikus programmá váljon. Ha valaki hiányol belőle egy funkciót, a GPL-nek köszönhetően beszálhat a fejlesztésébe.

▶ <http://home.columbus.rr.com/bpmagic/>

● **BeZilla:** Régóta tart a Mozilla fejlesztése, de különböző problémák miatt mégsem lehetett letölteni belőle működő verziót. Szerencsére a hibákat

sikerült kiküszöbölni, és már naponta friss verzió tölthető le, de a BeOS-es változat még sincs igazán használható állapotban.

▶ <http://bezilla.inetking.com/>

▶ www.mozilla.org/ports/beos/

● **Squeezer:** Sokan idegenkednek a parancssoros programoktól. Szerencsére az alap BeOS tartalmaz grafikus programokat az egyik leggyakrabban használt művellet, a tömörítés és kibontás elvégzésére, de csak ZIP archívba lehet tömöríteni vele, és nem konfigurálható. Ennél többet nyújt a Squeezer, amely támogatja az LHA, a RAR, a tar, g, a tar.bz2 és a ZIP formátumot. Összetett műveletek is végezhetőek vele, például archívból való file-megnyitást vagy a változásokat lementő biztonsági mentés. A program shareware, az a verziója időkorlátos.

▶ www.intuiware.com/

Leendő Attila (101@inf.bme.hu)

Levegőt vehet... ...a fekete tonert ingyen adjuk*

max. 1200 dpi

20 lap/perc egyszerű nyomtatás

5 lap/perc színes nyomtatás

max. 1150 lap papírkapacitás

automatikus duplex opció

kibővített papírkézelési funkciók

Új színes
lézernyomtató

MINOLTA-QMS magicolor® 2200 – ha megvette, kifújhatja magát

A MINOLTA-QMS magicolor® 2200 már ma teljesíti a jövő követelményeit. Standard hálózati interfészével, amely elengedhetetlen eszköze a hatékony munkacsoportos nyomtatásnak, a MINOLTA-QMS magicolor® 2200 új mércét jelent a színes lézernyomtatásban. A színes képalkotás jövője számunkra már a jelen.

Ráadásul most **1 évig ingyenesen biztosítjuk a fekete tonert** a nyomtatáshoz*. Rendelje meg most. Várjuk a hívását.

Minolta Magyarország Kft. • www.minolta.hu
Budapest (06 1 206 2266) • Debrecen (06 52 432 299)
Kaposvár (06 82 318 440) • Szeged (06 62 420 887)

Disztribútor: CHS Hungary Kft. (06 1 451 3566)

Nagykereskedelmi partnereink: Bartex 2000 Rt. (06 1 345 0500)
Colorspectrum Kft. (06 1 210 1482) • SVED Rt. (06 1 469 8000)

The essentials of imaging

MINOLTA
QMS

*Az alció adott feltételek mellett érvényes.

fYaNICA ONE

2001. január 6-án ismét megrendezték a PC-free scene partit, amelyen ismét szép számban jelent meg az „eli”. A rendezvényre szerencsére egyre többen jönnek a PC-s és a C64-es scene tagjai közül – elsősorban a hangulat miatt.

Ezek az underground partikon nem a release-eken van a hangsúly, inkább a személyes kapcsolatok és az általános hangulat miatt gyarapszik a közönségük. Mivel PC-k nincsenek a parti területén – egy-két victimnek becézettén kívül –, így a quakerek sem jelennek meg. Szinte mindenki ismer mindenkit, és a monitorra révedő arck helyett a vidáman beszélgető csoportok látványa jellemző.

A 24 órás partin volt gépzúzás, táncshow, élő zenekar, éjfél körül némi erotika – két csinos lány előadásában –, no és versenyek. Nem hirdettek előre kategóriákat, a beadott nevezésektől függően készítették az összesítést.

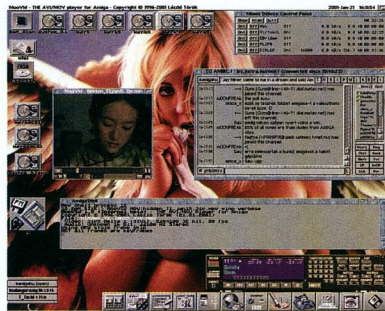
Az intró kategória győztese már csak azért is külön említést érdemel, mert ezzel megszületett az első, valódi idejű raytracinget tartalmazó PPC-s demó Amigán.

A következő ilyen rendezvény nyáron várható, remélhetőleg a szokásos helyen, a szokásos vendégekkel.

- ▶ <http://amigaonly.ahol.com/fyanica>
- ▶ [/amiga/chipsne/fyanica.lha](#)
- ▶ [/amiga/chipsne/kng-flow.lha](#)

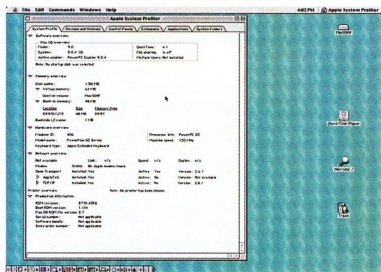
AmiCheats

A sok ezer amigás játék közül egyre több hozzáférhető az Internet ADF-es archívumaiban, mind legális, mind illegális formában. Mivel ezeket a játékokat boltban nem lehet megvásárolni, vagy az örök feledés homályába vesznek, vagy egy ilyen archívumba kerülnek a készítőjük beleegyezésével – esetleg anélkül –, és így még sokok játékszerető emberhez jutnak el. Persze azt a rengeteg játékot senki nem lenne képes mind végigjátsszani, vagy az idő hiánya miatt, vagy mert egyszerűen nem képes rá. Ekkor kerülnek elő a cheatek – magyarul csalások –, hogy a programban elrejtett

MPEG-4-es videó, immáron Amigán

rutinok segítségével örök élet, kifogyhatatlan energia, vagy soha le nem nullázódó számláló segítse a játékost.

Jön, jön, jön! PowerMac-emuláció Amigán...

Az AmiCheats gyűjteményt egy Timt nevű kanadai úriember készíti 1986 óta, jelenleg közel 1500 játékhoz találhatunk benne cheateket.

- ▶ [/amiga/chipgame/amich.lha](#)

OpenDivX Amigára

A DVD-forgalmazók rémálma, a DivX új testet öltött, amikor a szabad forráskód mellett döntöttek készítői, és ezzel megnyílt az implementálás lehetősége az olyan platformokra is, mint

az AmigaOS. Az egymással versengő opendivx-nek és 3ivx-nek is van már működő amigás lejátszóval, a Soft-Cinema mindkettőt támogatja, míg a magyar fejlesztésű MooVid csak az utóbbit, viszont azt 68k-s processzoron. A hagyományos MPEG-1-es videókat kizárólagára készülő új formátumok komoly processzorteljesítményt igényelnek, ez az első tesztek-ből is látszik: 15-15 frame/s-ot ért el 200 MHz-es 603-as kártyán.

A fejlesztők folyamatosan optimalizálják a kódot, így – bár egyelőre utópistikusnak tűnhet – hamarosan várható az 50 MHz-es 68 060-on is működő amigás lejátszó megjelenése.

- ▶ [/amiga/chiputil/sinema.lha](#)

ShapeShifter v3.11

A híres alakváltó – Christian Bauer remeke – lassan két éve nem hallatott magáról új verzióval. A 3.11-es ugyan mindössze két hibajavítást tartalmaz, de megnyugtató, hogy készítője még mindig szíven viseli kedvenc operációs rendszere sorsát. A ShapeShifter Web-helyén azt olvashatjuk, hogy helyette inkább a Basilisk II-t kéne használni, de a tesztek azt mutatják, hogy a ShapeShifter mind grafikaillag, mind sebességben túlszárnyalja a Basilisk AmigaOS-re készített változatát. Az sem utolsó a ShapeShifter előnye között, hogy jobbnál jobb külső videodriveret készítettek hozzá az évek során, így talán az egyetlen olyan emulátort tudhatjuk magunkénak, amely ugyanazon a processzoron nagyobb teljesítményre képes mind grafikában, mind számításban, mint egy valódi 68k-s Macintosh. Ráadásul a 68060-as Amigákon a PowerMacek alsó kategóriáját is veri a tesztek alapján.

Sajnos a ShapeShifternek nem készült PowerMac-emuláció támogató verziója, január végén a Blittersoft azonban bejelentette, hogy a Microcode Solutions átadta tesztelésre az iFusion, így remélhetőleg 2001 első negyedévében piacra kerül az első amigás PowerMac-emulátor.

- ▶ [www.uni-mainz.de/~bauec002/SSMain.html](#)
- ▶ [/amiga/chiputil/Shape311.lha](#)

Nagy Lajos

DataLifePlus Technologies

Exclusive from
Verbatim!

AUTHORISED DISTRIBUTORS:

Tel.: 061 3069060

Tel.: 061 3495363

Tel.: 061 4513500

 Verbatim

www.verbatim-europe.com

Apple Computer

Videolemez írása házilag

A San Francisco-i MacWorld Expo szakkiallítás megnyitóján az Apple bemutatta új Power Mac G4 munkaállomását, amely 133 MHz-es rendszerbuszra épül, összesen 5 kártyahelyet kínál, és PowerPC G4 processzora akár 733 MHz-es is lehet. Minden új Power Mac G4 modell képes a CD-RW-le-

Final Cut Pro és QuickTime anyagból.

Az iDVD egyetlen gombnyomásra összeállítja az anyagokat, és elvégzi a szükséges konverziókat, így a felhasználónak nem kell ismernie a DVD-gyártás műszaki részleteit. Az iDVD teljesen új szoftveres MPEG-2 tömörítőt tartalmaz, amely minden eddigi megoldást felülmúló teljesítményt kínál. Az új DVD Studio Pro szoftver a Final Cut Pro videoszerkesztőhöz illeszkedik. Ez az első professzionális DVD-szerkesztő program, amely a felhasználók nagyobb tábara számára is megfizethető, ugyanakkor teljes körű szolgáltatást nyújt, a DVD technológia minden lehetőségét kiaknázva. Az iTunes szoftver segítségével a felhasználók rendszerezhetik MP3 file-jait, audio CD-kről dalokat tömöríthetnek MP3 formátumba, digitális rádióadásokat hallgathatnak az Interneten keresztül, zenei CD-eket írhatnak, és dalokat tölthetnek fel MP3-lejátszó készülékekre.

Az új Titán

Ezzel egy időben debütált az Apple Titanium PowerBook G4 hordozható számítógépe is, amelyet a Velocity Engine-el ellátott PowerPC G4 processzor hajt konfigurációtól függően maximum 500 MHz-es sebességgel. A 15,2

PowerMac G4:
SuperDrive DVD-íróval

mezek kezelésére, a legnagyobb teljesítményű változatban található SuperDrive meghajtó azonban még DVD-lemezeket is képes írni, amelyek tetszőleges DVD-Video lejátszóval megtekinthetők.

Az új Power Mac G4-ek tulajdonosi minden eddiginél könnyebben készíthetik el saját zenei CD-iket az Apple új iTunes szoftverével, amely a világ egyik legegyszerűbben használható digitális zenedoboz. Ráadásul a 733 MHz-es változatba az Apple beépítette a Pioneer céggel közösen kifejlesztett SuperDrive meghajtót is, amely az Apple új iDVD és DVD Studio Pro szoftvere segítségével lehetővé teszi videó-DVD-lemezek elkészítését.

Az iDVD-vel az otthoni és üzleti felhasználók könnyen, gyorsan és egyszerűen készíthetnek DVD-Video lemezeket mindenféle iMovie,

colos képátlójú új, szuper-széles aktív mátrixos TFT képernyővel, tálcá nélküli

A titániumburkolatú PowerBook G4

DVD-meghajtóval rendelkező gépet mindössze 2,5 cm (1 col) vastagságú, titániumból készült burkolat fed, ösztömege pedig csupán 2,5 kg. Akkumulátorról 5 órán át üzemeltethető. Az új gép számos extrával kettéle kiserelésben kerül forgalomba.

MacOS X márciusban

Az Apple szintén a MacWorld Expon jelentette be, hogy a Macintosh operációs rendszerének következő generációját képviselő MacOS X (ejtsd: tíz) 2001. március 24-én kerül forgalomba. A magyar piacon nem sokkal ez után megjelenő termék – Darwin nyílt forráskódú rendszeralapja révén – a Unix robusztusságát és nyíltságát a Macintosh legendásan könnyű használattal és a rá kifejlesztett alkalmazások széles választékával egyesíti. A MacOS X-kompatibilis programok jegyzéke megtalálható az alábbi címen:

- ◆ <http://guide.apple.com/macosxlist.html>
- ◆ Apple Hungary IMC (HDSys Kft.) ☎ 250-3260
- ◆ www.apple.hu

Via Technologies

(Fel)támad a Cyrix

A Via Technologies január végén jelentette be legújabb, 700 MHz órajelű Cyrix III processzorát.

A leginkább érzékeny területekre szánt processzort 0,18 mikronos gyártáson készítik, így megfelel a mai követelményeknek, ráadásul ennek köszönhetően mind energiafelvétele, mind hőkibocsátása jelentősen csökkent.

A Socket 370-es foglalatú Cyrix III generáció elsőszintű gyorsítótára 128 Kbyte-os, használhat 100 és 133 MHz-es buszsebességet, és ismeri mind az Intel MMX, mind az AMD 3DNow! technológiát.

A processzorcsalád 500, 533, 550, 600, 650, 667 és 700 MHz-es sebességű tagjai már nagy tételekben kaphatók, 1000 darabos tételnél a 700 MHz-es változat ára 62 dollár.

- ◆ www.cyrix.com

EuroWeb

Elkelt és átalakul az Internetto

A EuroWeb és az Internetto még tavaly decemberben írta alá azt az adásvételi megállapodást, amelyvel kapcsolatban nemrégiben közzétették: a vételára és a következő időszak fejlesztéseire a EuroWeb Rt. 1 milliárd forintot szán.

Az új tulajdonos célja az első magyar on-line lap megvásárlásával az Internetto hagyományaira építő, azokat hasznosító tartalomszolgáltatási modell kialakítása, amely egy új business to business to consumer (B2B2C) koncepció alapján a PanTel-EuroWeb cégcsoport üzleti ügyfélkörének is új lehetőségeket nyújt majd.

A megújuló Internetto az EuroWeb leányvállalatként, önálló részvénytársaságként kezdi meg működését.

Az új B2B2C modell sikeres hazai bevezetését követően a csoport regionális stratégijának fontos elemévé válhat.

- ◆ www.euroweb.hu
- ◆ www.pantel.hu

Sun Microsystems

Solaris-alapú szerver ezer dollár alatt

A Sun Microsystems bemutatta a szolgáltatók és internetes adatközpontok piacára szánt Sun Cobalt készülékcsaládját, ugyanakkor bejelentette, hogy Sun Netra termékcsaládját rackes használatra kialakított, vékony szerverekkel, többek között egy 1000 dollár alatti modellel bővíti.

Az új Sun Cobalt CacheRaQ 4 berendezés javítja a hálózati válaszidőt azáltal, hogy helyileg, a szolgáltatónál vagy az ügyfél telephelyén tárolja a frissen lekért

vert, szoftvert, adatbázist és fejlesztőeszközt.

A 995 dolláros kezdőárú Netra X1 a szolgáltatók egyre kisebb területen elérhető minél nagyobb kapacitás iránti elvárásának tesz eleget. A Netra X1 – a márkás Unix-szerverek legolcsóbbika – többek között levelezést és webes alkalmazásokat biztosító kiszolgálóként, VoIP-átjáróként, tűzfalként és DNS-szolgáltatókhoz használható. A Sun emellett bemutatta Netra T1 „vékony” szerverének – az eredeti Flajjack

Netra X1: egyre nagyobb kapacitás egyre kisebb helyen

Web-tartalmat, így azt nem kell mindig újra letöltenie.

A berendezés percek alatt telepíthető, üzembe helyezése és felügyelete egyaránt egyszerű, böngészőalapú. A család másik tagja a Sun Cobalt RaQ XTR, amely egyben tartalmazza a webes alkalmazások gyors fejlesztéséhez és üzemeltetéséhez szükséges összes hard-

kiszolgálójának – új generációját, valamint a Netra E1 kompakt, szolgáltatói szintű PCI-rendszerbővítőt, amely a szerverek összekapcsolhatóságát bővíti az erőforrás-igényes alkalmazások kiszolgálásához.

- ♦ Sun Microsystems
Magyarország
☎ 202-4415
♦ www.sun.com

Mediker

128 Mbyte-os memóriakártyák

A Mediker februárban megkezdte a 128 Mbyte-os Smart-Media kártyák forgalmazását. Hosszú idő telt el a 64 Mbyte-os kártyák megjelenése óta, így időszerű volt, hogy lépjenek a memóriagyártók.

Az eddigi tesztek tanúsága szerint számos, 64 Mbyte-os kártyát kezelő digitális fényképezőgép megbirkózik a nagyobb testvérrel is. A teljesség igénye nélkül ime néhány eszköz, amellyel biztosan kompatibilis: Fujifilm Finepix 4900, 4700 és 2400; Olympus Camedia E-10, 2100UZ, 3040Z, 3030Z, 3000Z, 2040Z, 2020Z, 990Z, 960Z és 860L; Ricoh RDC-7.

- ♦ Mediker Bt. ☎ 225-0000
♦ www.mediker.net

DIGITÁLIS FOTOGRÁFIA

Nikon D1

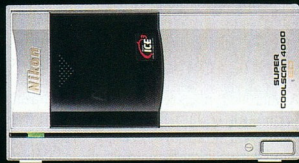
professzionális digitális fényképezőgép

Coolpix 990

digitális fényképezőgép

A Nikon gépek egy életre szólóknak

Coolscan LS-4000

filmszkennerek

Nikon Kft. • 1134 Budapest, Dévai utca 26-28.
Tel.: 350-5525, 350-5526, 350-5527 • Fax: 350-5528
E-mail: info@nikonkft.hu • Internet: www.nikon.hu

Nikon
Digital Visions

Microsoft Magyarország Új ügyvezető igazgató

Február 7-től Vityi Péter a Microsoft Magyarország ügyvezető igazgatója. A korábban nagyvállalatokért felelős kereskedelmi igazgató 1994 óta dolgozik a hazai leányvállalatnál, és 2000. november 17-e óta – már második alkalommal – a megbízott ügyvezetői feladatokat is ellátta. Vityi Péter 1965-ben született

Budapestben, és a Budapesti Műszaki Egyetem villamosmérnöki karán szerzett diplomát 1989-ben. 1991-ig Svédországban, az Asca Brown Boveri cégnél dolgozott, majd 1994-ig a Digitalnál folytatta pályáját, és attól az évtől áll a Microsoft Magyarország alkalmazásában.

► www.microsoft.com/hun

Microsoft XP mint felhasználói élmény

A Microsoft bejelentette két közeljövőben megjelenő termékének végleges nevét. A korábban Office 10 fedőnevet viselő irodai alkalmazáscsomag neve Office XP, a Whistler fedőnéven emlegetett szatizali operációs rendszer neve pedig Windows XP lesz. A termékeknek szerepel az angol eXPerience (élmény) szó rövidítése. A mostanáig érvényes, évszám alapú névadás hagyományával való szakítással a Microsoft hangsúlyozni kívánja, hogy mind az Office XP, mind a Windows XP teljesen új felhasználói élményt nyújt majd. Az Office XP és a Windows XP fejlesztése jelenleg egyaránt a béta tesztfázisánál tart. Az Office XP megjelenésére 2001 első felvénének végén lehet számítani, míg a Windows XP a tervek szerint 2001 második felében kerül forgalomba.

Terméktaktiválás

A Microsoft világszerte bevezeti terméktaktiválási rendszerét, amely várakozásai szerint jelentősen csökkenti majd az illegális szoftverek eddigi nagyrányú terjedését. A rendszer lényege, hogy az újonnan telepített szoftvereket operációs rendszer esetében harminc napon belül, alkalmazások esetében az ötvenedik indítás előtt aktiválni kell, különben a rendszer csökkentett üzemmódba vált. A szoftvereket a felhasználó az Interneten vagy telefonon keresztül aktiválhat-

ja. Ehhez semmilyen személyes adatot nem kell megadnia: a művelet Interneten keresztül egyetlen gombnyomással elvégezhető, míg a telefonos aktiváláshoz mindössze a termékazonosító kódot kell bediktálnia. A termékazonosító kód fejében a felhasználó az adott szoftverhez egyedi aktiválókódot kap, amelynek begépelésével elkezdhető a csökkentett üzemmódba váltás, illetve megszüntethető a csökkentett üzemmódból. Azok a vásárlók, akik a Microsoft szoftvereire új számítógépre előtelepítve jutnak hozzá, valószínűleg már aktívált szoftvert kapnak, de egyes esetekben előfordulhat, hogy a vásárlónak kell a számítógépre feltöltött szoftvert aktiválnia. A szoftvereket mennyiségi szoftverlicenc formájában beszerző vállalatok termékeként egyetlen vállalat-specifikus aktiválókódot kapnak, amely annyi telepítésre jogosít, ahányra a licenyszerződés szól.

Ezzel az új technológiával a hazai felhasználók az Office irodai alkalmazáscsomag közeljövőben megjelenő új verziójában találkozhatnak először, ezt követően pedig bekerül a Windows operációs rendszer és a Visio rajzoló- és diagramkészítő programok következő verzióiba is.

A terméktaktiválási rendszer egyébként két éve sikeresen működik a világ hat országában, ez idő alatt mintegy hatmillió aktiválást dolgozott fel a Microsoft.

► www.microsoft.com

TDK CD-klónozó

A TDK megkezdte új, CyClone 16/10/40 nevű belső IDE CD-újrairójának forgalmazását.

A TDK készüléke jelenleg a leggyorsabbak egyike: 16-szoros sebességgel írja a CD-R-lemezeket, 10-szeresrel az

underrun (tárkiürítés) jelenséget, amely az éppen írás alatt álló CD-t olvashatatlanná teszi. Ezáltal irás közben tovább dolgozhatunk a gépen, erős terhelésnél sem kell tartani a CD elvesztésétől, még viszonylag lassú PC-ken sem.

A meghajthó szoftverek és más kellekeket is adnak, például a Nero CD-író szoftver új verzióját, amely támogatja az említett Burn-Proof. A dobozban megtalálható még a TDK Digital Mix Master és az InCD Packet szoftver, üres CD-k, toll a felíratásukhoz, csavarok, EIDE kábel és audio-kábel, valamint kezelési segédlet.

A TDK egyéves, korlátozott garanciát vállal a CyClone alkatrészeire és működésére, és telefonos technikai támogatást nyújt hozzá a nagyobb európai országokban.

► Conflex Kft.

TDK-képviselet
☎ 205-5970

CyClone 16/10/40: CD-írás akár szövegszerkesztés közben is

újrairható CD-RW-korongokat, és akár 40-szeres sebességgel képes a CD-k olvasására.

Sebessége mellett más különleges tulajdonságokkal is bír. A Burn-Proof technológia révén kivédi a buffer

Microsoft, Sun

Peren kívüli megállapodás

Megállapodással zárult az a több mint három éve húzóódó pereskedés, amely a Sun Microsystems és a Microsoft között 1997 októberében robbant ki a Java-technológia kapcsán.

A Microsoft 1996-ban különleges licenyszerződést kötött a Sun technológiájának alkalmazásáról, amely feljogosította arra is, hogy azt Windows platformra optimalizálja. A kereset oka az volt, hogy a Sun szerint a Java-átalakítás túlmutat az optimalizálói keretein.

Mostani megállapodásuk értelmében a technológiára szóló korábbi licenyszerződés érvényét veszti. A Microsoft – húsz millió dollár fejében – további hét éven keresztül értékesítheti mindazon terméket, amelyekben Java technológia is van. A szerződés nem teszi lehetővé a Microsoft számára a Java-kompatibilis logó használatát – ezt a szoftvergyártó 1998 óta egyébként is felfüggesztette. A Microsoft következő generációs .NET termékeiben Java helyett már C++ nyelvet használ.

► www.microsoft.com

► www.sun.com

3Com

Újabb kíváncsi kamerák

Január végétől Magyarországon is kapható a 3Com digitális kameracsaládjának új tagja, a 3Com HomeConnect PC Digital WebCam Lite, amellyel szórakoztató internetes videókat készíthetők odahaza – a távol élő barátokkal, ismerősökkel pedig audiovizuális kapcsolat tartható.

Az új kamera kezelése kényelmes, plug and play

megoldásai a hagyományos alközponti rendszereknél több alkalmazást és szolgáltatást biztosítanak.

Az NBX architektúra továbbfejlesztett WAN-csatlakozást nyújt és nagyobb a beszédátviteli kapacitása.

NBX 100: nyelvi támogatással

A nyelvi támogatással bővített NBX vonzó alternatíva a vállalatoknak – segítségével könnyen és olcsón használhatják adathálózataikat beszédátvitellel.

♦ 3Com
Magyarország
☎ 250-8341
♦ www.3com.com

HomeConnect PC Digital WebCam Lite: mosolyogjon, filmezünk!

telepítésű, és kiváló a képminősége mind az álló-, mind a mozgóképeknél.

Ezzel egy időben jelennek meg a termékcsalád korábbi tagjainak szélesebb körű felhasználását elősegítő új tartozékok, a Travel Pak, a Laptop Clip és a Digital Lens Pak.

Az év internetes telefonja

Az amerikai Internet Telephony Magazine a 3Com – tavaly december óta már Magyarországon is kapható – NBX 100-as rendszert választotta a 2000. év internetes telefonjának a LAN-telefonía kategóriában.

Az IP-alapú NBX 100 kommunikációs rendszer

Ha a jövőre gondol...

...gondoljon ránk is!

hp HEWLETT®
PACKARD
BUDA
SZAKÁRUHÁZ

Libra
COMPUTER

1111 Budapest, Bartók Béla út 18. · Telefon: 381-0750 · Telefax: 381-0743 · Internet: www.libra.hu · E-mail: info@libra.hu

Compaq

A multimédia ékköve

A Compaq Európában is forgalomba hozta új, MP2800-as multimédia ki-

MP2800: 1,4 kg

vetőtét, amely igazi drágakő – fényt és lassan méretet tekintve is.

A *microportable* projektorként aposztrófált, 1000 lumenes fényerő mellett 1024×768 XGA felbontású képet megjelenítő kivetítő tömege mindössze 1,4 kg, mérete pedig 18×6×22 cm. Magnéziumburkolata erősebb a műanyagnál, és könnyebb az alumíniumnál.

A képernyőn megjelenített menüből vezérelhető, távirányítóval ellátott készülék videó- és DVD-lejátszóhoz, valamint HDTV-hez is csatlakoztatható. A kivetítő 5799 eurós fogyasztói ára szintén arról árulkodik, hogy nem holmi tömegcikkrol van szó.

- www.compaq.com/products/projektors/mp2800

LCD képernyő kedvező áron

A Compaq Computer Corporation TFT 7010 típusú lapos (flat-panel) monitora a folyadékkristályos technológia előnyeit – a vibrálás- és torzításmentes, kiváló képmínőséget, valamint a helytakarékos kiala-

kitást – elérhető árral ötvözi: a Compaq közvetlen értékesítési csatornáján 1499 dollárba kerül.

A kijelző látható képátlója 17 col, képpontjainak távolsága 0,26 mm – ezzel 200 nites fényességű SXGA (1280×1024) felbontást nyújt. A 160 fokos látószögnek köszönhetően a képernyő bármely irányból jól látható.

A TFT 7010 digitális és analóg jelet egyaránt tud fogadni, így a régebbi beszerzésű hardverekkel és a jövő új, digitális eszközeivel egyaránt együttműködik. Az egycsatornás analóg és digitális kapcsolat kialakítá-

TFT 7010: a tartalom és forma igen, az ár nem luxus

sát támogató kettős bemenet maximális rugalmasságot, kompatibilitást és produktivitást garantál.

- www.compaq.com/products/monitors/flatpanel/tft7010.html

Digitális „torony”

A Compaq a Las Vegas-i Consumer Electronic Show szórakoztatóelektronikai ki-

állításán mutatta be új, MP3 formátumú zenei file-ok lejátszására is képes, digitális sztereó jukeboxát. Az iPaq Music Center bizonyos szempontból inkább hifiberendezésként működik, semmint PC-perifériaként. Televízióhoz csatlakoztatva megjeleníti a segítségével létrehozott interaktív zenei adatbázist. Tartalmaz CD-le-

iPaq Music Center: célszámítógép a zene élvezetéhez

játszót, és támogatja a CD-n on-line beszerzést.

A Compaq digitális jukeboxa meglehetősen nagy: körülbelül akkora, mint egy normál hifiberendezés. Az eszköz 20 Gbyte-os merevlemez mintegy 400 CD vagy ötezer MP3 formátumú zeneszám tárolására képes.

A berendezést az internetes rádióállomások hallgatását támogató 56 kbit/s sebességű modem és a PC-csatlakozás létrehozását elősegítő HomePNA hálózati funkció egészíti ki. A Compaq emellett az év elején mutatta be iPaq márkanevét, hordozható MP3-lejátszóját.

- www.compaq.com/products/musiccenter
- www.compaq.hu

Computer Associates Számítógépléltár

A vállalati számítógépek automatikus feltérképezésére és leltározására képes a Computer Associates által bemutatott Unicenter TNG Asset Management Option 3.1 a szerverektől a kézisámítógépekig. A Unicenter TNG AMO a vállalatok teljes információtechnológiai (IT) berendezésszámláját térképezi fel, beleértve a benne tárolt adatokat és programokat is, így segíti a vállalati konfigurációk központi helyről való telepítését, és javítja a cégek felhasználótámogatási (helpdesk) szolgáltatásait.

A mind nagyobb teret hódító elektronikus kereskedelem nélkülözhetetlen az informatikai költségek lehető legalacsonyabb szintre szorítása és a szolgáltatások 24 órás működtetése. A Unicenter TNG AMO révén az informatikai vezetők mindig friss információkhoz juthatnak a vállalati számítógépek konfigurációjáról, ezzel felgyorsítva és leegyszerűsítve a felmerülő problémák megoldását.

- Computer Associates Magyarország
☎ 374-9600
- www.ca.com/offices/hungary

Compaq

Szerverújdonság szolgáltatóknak

A Compaq az új ProLiant DL320 egyprocesszoros szerverrel bővítette kiszolgálócsaládját. Amely akár több ezer szerverrel bővíthető szerverházban is használható, ez a szerverrel bővítette kiszolgálócsaládját.

A ProLiant DL320 olyan költséghatékony, nagyon kis helyigényű kiszolgáló.

DL320: sok jó kis helyen

Vivendi Telecom Hungary Egységes tarifák a V-fonnál

A V-fon 2001. február 1-től mindegyik koncessziós szolgáltatási területén egységesítette távközlési tarifáit.

A lakossági piacon a következő évben elinduló verseny előtt minden, a V-fonhoz tartozó primer körzetben azonos előfizetési díjat, illetve azonos tarifát fizetnek az előfizetők.

A nemzetközi trendnek megfelelően a V-fon a jövőben két időszakot különböztet meg: az üzleti forgalom szempontjából fontos időszakok hétköznap reggel 7-től 18 óráig, egy másik pedig hétköznap 18-tól 7 óráig, illetve hétvégén lép életbe. Ezzel egy időben a V-fon mindegyik koncessziós területén bevezeti a másodpercalapú számlázást kapcsolási díjjal.

A tarifaemelés átlagos mértéke 2,4%, ezen belül a lakossági tarifákat 5,9%-kal növelik.

Az alapdíjak mértéke az előző évi 27% után átlagosan 32%-kal, bruttó 2680 Ft-ra nő. A drasztikus alapdíjemelés 5 éves folyamatát ezzel a két lépéssel lezárták, a következő évben nem várható nagymértékű növekedés – áll a szolgáltató közleményében. A kapcsolási díj átlagosan 5 Ft lesz, ami a lakosság által első-

sorban használt időszakban 4 Ft, az üzleti felhasználóknak fontos időszakban 6 Ft. A Vivendi Telecom Hungary már 2000-ben bevezette a kedvezményes árú Internet-célú használatot. Ezekre a hívásokra nem kell kapcsolási díjat fizetni.

3 milliárdos fejlesztés

Itt adunk hírt arról is, hogy a Vivendi Telecom Hungary üzembe helyezte szolgáltatásfelügyeleti központját és telefonos tudakozóját. A folyamatos távfelügyelet és a távolról történő beavatkozás lehetőségét nyújtó, felmúlított beruházással kiépített Ser-

vice Management Centrum a szolgáltatás zavartalan-sága felett hivatott érködni. A napi 10–12 ezer hívást kezelő, 2000 millió forintos Call Center alapját Avaya és Sun technológia képezi. Polányi Sándor, a távközlési vállalat vezérigazgatója elmondta, hogy idén mintegy 3 milliárd forintot fordít fejlesztésre a Vivendi Magyarországon.

www.vivendi.hu

InkTec® 70-80%-os megtakarítás

Gazdaságos

Az InkTec termékek használatával a nyomtatási költségek jelentősen csökkenthetők a minőség feladása nélkül. Tintasugaras nyomtatóknál ez akár 70-80%-os megtakarítást is jelenthet. (Pl. egy 51629 patron újratöltése esetén az eredeti kb. nettó 8.000 Ft-os ár helyett nettó 1.900 Ft-ért tölthetjük fel a nyomtatófejet.)

Egyszerű töltés, "Clipp On" technológia

A kiürült tintapatronot néhány mozdulattal újratöltjük a "Clipp On" refill keret segítségével, mely bizonyos típusoknál a fűvókákon keresztül juttatja a tintát a patron belsejébe, így az InkTec utántöltött patronok nem folynak.

A forgalmazók kérésre szívesen segítenek a patronok újratöltésében, hogy az első lépések se okozzanak gondot.

InkTec forgalmazók:

Baja: FAX BI. 7/9322-015
Baja: Kétki. 7/79428-838
Baja: Megaron Kft. 7/79424-687
Bálszázmén: Next Computer Kft. 3/35-200-289
Bátonföld: Paradoxon Kft. 1/85322-310
Balatonföldvár: Byline Kft. 7/87482-125
Bátonyterenye: TN Elektronika Kft. 2/35450-200
Békéscsaba: B & T Irodatechnika 1/66442-614
Békéscsaba: MT-Allport Kft. 1/66450-133
Büdszentlőrinc: CRD Kft. 7/200-8680
Budapest I. ker.: EuroSani Computer Kft. 1/388-1240
Budapest II. ker.: HC Computer 1/387-2777
Budapest IV. ker.: Ferar Kft. 1/370-8559
Budapest VI. ker.: Demand 2000 Kft. 1/269-3215
Budapest VIII. ker.: Atom Kft. 1/220-2200
Budapest VIII. ker.: Nyomatás Analízis Kft. 1/484-0755
Budapest XI. ker.: P5 Kft. 1/466-2576
Budapest XI. ker.: Tigris Computer Kft. 1/463-2157
Budapest XIII. ker.: Enternet 2001 Kft. 1/412-2001
Budapest XIII. ker.: Compaq Trade Kft. 1/350-8208
Budapest XIII. ker.: Lap Studio Kft. 1/236-3000
Budapest XIII. ker.: Light Computer Kft. 1/239-6958
Budapest XIII. ker.: Dynamic 2001 Kft. 1/236-0236
Budapest XIII. ker.: Mitrail C World Kft. 1/236-0000
Budapest XIV. ker.: PKC Computer 1/410-6492
Budapest XVII. ker.: Computer Garage 1/256-4777
Budapest XVII. ker.: HVC Computer 1/290-3796
Cegléd: Dynamic 2001 Kft. 1/33-021-390
Cegléd: FirstStep 1/331-8553
Cegléd: dinovox Arpad 1/331-722
Csongrád: Paragon Páris Kft. 7/95521-125
Debrecen: Matériálisták Kft. 1/52415-901
Délvidék: Crazy PC 1/66484-741
Dunakeszi: XV Kft. 1/27349-790
Dunajváros: Uniflex Team Kft. 1/25408-719
Eger: Dynamic 2001 Kft. 1/36410-000
Esztergom: Dynamic 2001 Kft. 1/732401-130
Fertő: Infratek Sz. Kft. 1/46300-000
Gyöngyös: Dynamic 2001 Kft. 1/37313-489
Gyöngyös: Ferar Kft. 1/37301-980
Hódmezővásárhely: B&T 1/29335-318
Győr: Dynamic 2001 Kft. 1/96417-608

Győr: PD Center Kft. 1/96/523-150
Hatvan: Ferar Kft. 1/37347-581
Hódmezővásárhely: Delta Kft. 1/62/46-810
Hódmezővásárhely: Origo Kft. 1/62/44-272
Jászberény: S-N Computers Kft. 1/57403-930
Jászberény: Dynamic 2001 Kft. 1/57405-077
Jászberény: Ferar Kft. 1/57412-841
Kaposvár: Pymark Kft. 1/78/466-754
Kaposvár: Bulex Kft. 1/82/410-048
Kaposvár: Sonogy Informátika Kft. 1/82/529-000
Kecskemét: Next Computer Kft. 1/83/511-511
Kiskunhalas: Telecomp Kft. 1/77/424-184
Kiskunfélegyháza: Stylinx-Computer Kft. 1/76/432-765
Kiskunfélegyháza: Számker Computer 1/76/430-171
Kiskunmajska: Colonial Computer Kft. 1/77/483-660
Kiskisföld: Lepker Kft. 1/59/324-024
Kisvárd: JUFIT Kft. 1/45/416-414
Kisvárd: Kiskisföldi Natura Bt. 1/45/405-245
Körmend: V. JÖHN Bt. 1/34/341-927
Körmend: Mamedia Kft. 1/94/415-469
Márton: Bi-max SHS 1/56/450-759
Miskolc: Belex Computer Kft. 1/45/600-355
Miskolc: Computer Kft. 1/46/500-272
Miskolc: Etn Számítástechnika 1/46/413-849
Miskolc: Nelex Kft. 1/46/411-693
Miskolc: Savher ABC 1/46/505-578
Móhács: C-C Computer 1/69/300-310
Móhács: MSH Computer 1/69/302-311
Mór: Computer System Bt. 1/29/418-287
Nagykanizsa: Kanizsa Computer Kft. 1/93/320-724
Nyergesújfalu: Dynamic 2001 Kft. 1/33/457-267
Nyíregyháza: 3 Mernők-Terminal Kft. 1/42/440-048
Ózd: Borsod Computer 1/48/471-356
Ózd: Dynamic 2001 Kft. 1/48/570-116
Pápa: Blue Byte Kft. 1/89/314-400
Pécs: Computer Art Kft. 1/72/251-710
Pécs: MSH Computer 1/72/252-201
Pécs: Toner Plassz Kft. 1/72/213-733
Sárvár: Dynamic 2001 Kft. 1/32/422-427
Sárbogárd: Lánax Kft. 1/25/463-641
Sárospatak: Bakos Bt. 1/47/311-546
Sárospatak: Jemlery Zoltán Computer 1/47/521-053
Siófok: TEAM-COMP Kft. 1/84/510-222

Sopron: A-Z Team Kft. 1/99/332-3232
Sopron: Fény-Szofi Kft. 1/99/326-738
Sopron: Constat-Two Kft. 1/97/255-0044
Sopron: Dynamic 2001 Kft. 1/52/458-750
Szeged: Eurocall Kft. 1/62/555-720
Szeged: Fish PC Centrum Bt. 1/52/484-462
Székesfehérvár: PC Bta 1/23/237-817
Székesfehérvár: PC Buda 1/20/462-518
Székesfehérvár: DigiNet Kft. 1/74/510-052
Székesfehérvár: GTS Computer Kft. 1/74/510-055
Szekszárd: MSH Computer 1/74/412-711
Szentendrő: Astra-Ker Bt. 1/26/310-775
Szentendrő: Hansa 98 Kft. 1/63/500-280
Szerencs: Bakos Bt. 1/47/081-414
Szolnok: Ferar Kft. 1/56/340-401
Szolnok: PC Office Kft. 1/56/428-124
Szombathely: A-Z Computer 2000 Bt. 1/94/341-585
Szombathely: GTS Computer Kft. 1/34/511-490
Tábor: Dynamic 2001 Kft. 1/84/329-899
Támasd: Andok és Tsai Bt. 1/20/3211-189
Tapolca: Balaton Elektronika Kft. 1/87/412-564
Tiszvárvány: Bell Computer Kft. 1/46/430-510
Vác: Dinuweb Kft. 1/27/301-571
Vác: HC Computer 1/27/312-622
Verseyháza: Elektro-Center 1/28/387-325
Veszprém: Blue-Byte Kft. 1/88/406-806

InkTec nagyvételű rendelések vízszelátolódóknak:

Budapest: Ramiris Rubin Kft. 1/349-53-63
Budapest: Fotocopy Kft. 1/303-8657
Budapest: Unitis City Computer Kft. 1/239-4800
Budapest: Copy-Depo Kft. 1/383-1580
Budapest: Expert Computer Kft. 1/350-3357
Budapest: Demand 2000 Kft. 1/215-7000
Debrecen: Matériálisták Kft. 1/52/349-916
Miskolc: Borsod Computer Kft. 1/46/413-414
Pécs: Media-Computer Kft. 1/72/251-258
Szeged: Infolcom Trade Kft. 1/62/396-487
Szeged: Eurocall Kft. 1/62/488-445

www.inktec.hu

könnyen és jól felügyelhető távolról, így egyszerűbbé teszi a bonyolult, sok kiszolgálóeszközök környezetek kialakítását és közben tartást.

A DL320 a szervertől a hálózatra jellemző intelligens kezelhetőséget és kiemelkedő szervizelhetőséget is örökölt elődeitől, amit a terjeszkedő helyi Internet-szolgáltatók és internetes cégek számla alakított ki a Compaq.

Intel

Új processzor, új lapkakészlet

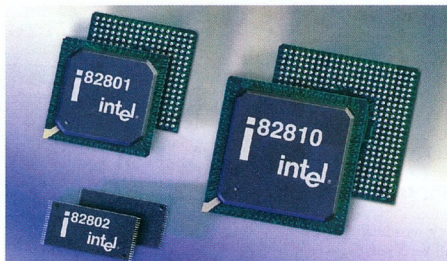
Az Intel Corporation bejelentette új, 800 MHz-es Celeron processzorát. Ez az első olyan asztali PC-be szánt Intel processzor, amely a rendszer többi része közötti szélesebb kommunikációs csatornát, és ezáltal jobb általános rendszerteljesítményt biztosító 100 MHz-es rendszerbuszt alkalmaz.

A szintén új Intel 810E2 chipkészlet támogatja a buszt és több más újtondságot (ATA100, 4 USB

Celeron: 800 MHz-es órajel, 100 MHz-es rendszerbusz

csatlakozó) a rendszerben. A 810E2 köré épített alaplapok egyaránt fogadják a

Intel 810E2: a nagy előd nyomában

Pentium III és Celeron processzorokat.

Az új termékekre épülő rendszerek piaci megjelenése 2001 első negyedévében várható. 1000 darabos tételnél a 800 MHz-es Celeron ára 170 dollár, az Intel 810E2-é 27 dollár.

► www.intel.com

Xircom 748 millióért

Az Intel 748 millió dollárért megvásárolta a mobil számítástechnikai eszközöket gyártó Xircomot.

A világszerte 1900 alkalmazottat foglalkoztató Xircom, amelynek tavalyi bevétele 492 millió dollár volt, hálózati adaptereket, modemeket és a mobil számítógépeket helyi hálózatokhoz kapcsoló kártyákat gyárt.

Az Intel már korábban is birtokolt egy kis részese-
dést a vállalatban, szövet-
ségük keretében pedig vi-
szonteladója volt a Xircom
egyes termékeinek.

► www.xircom.com

MatávCom

Többségi tulajdon a CompArgóban

A MatávCom többségi tulajdon szerzett a telefondíj-elszámoló rendszereket és ezek kiegészítőit fejlesztő CompArgo Kft.-ben. A két cég fejlesztési, tervezési, valamint napi működtetési munkáinak összehangolásával összetett távközlési és informatikai szolgáltatásokat kíván nyújtani. Az újabb cégvásárlás célja, hogy a MatávCom még szélesebb körű versenyképességet szerezzen az infokommunikációs piacon – ezúttal a távfelügyelet és az informatikai távközlési szoftverek fejlesztése terén.

► CompArgo
Számítástechnikai,
Távközlési
és Szolgáltató Kft.
☎ 438-6070

► www.compargo.hu
► www.matavcom.hu

Panasonic

LCD-s tévé DVD-lejátszóval és Internet-böngészővel

A Panasonic olyan új, 15,2 col képátmérőjű digitális, LCD képernyős tévérendszerrel jelent meg februárban a japán piacon, amely beépített DVD-lejátszót, továbbá kézi távvezérlővel használható Internet-böngészőt is tartalmaz.

A készülék a cég Panasonic és LifeVit.com internetes áruházaiiban is megvásárolható.

Az új tévé támogatja a hónap elején Japánban bevezetett BS digitális műsorszolgáltatásokat – a HDTV-s műsorokat, a datacastingot és a BS digitális rádióműsorokat –, kézi távvezérlőjével pedig a hagyományos internetes szolgáltatásokat is el lehet ér-

ni. Így e-mailek küldésé-
hez, fogadásához és az In-
ternet böngészéséhez (In-

ternet Explorerrel) billen-
tyűzetre sincs szükség. Az
5.1 csatornás hangkimen-

BS LCD TV: digitális műsorszolgáltatások és az Internet élvezetéhez

tű lejátszó valóságú hang- és videoélményt nyújt, akárcsak egy házi-
mozi rendszer.

A tévé D-VHS videomagnóhoz is csatlakoztatható, továbbá a beépített i.Link terminál révén a kiváló minőségű BS digitális műsorok felvételére és visszajátzására is alkalmas.

A DV-kamkorderek és digitális fényképezőgépek felvételeinek rögzítése és visszajátzása ugyanazzen az i.Link interface-en keresztül lehetséges.

A BS LCD tévébe a Panasonic megjelenítési technológiáit – például az LCD Ai-t (Adaptive Brightness Identifier) és a Digital Cinema Realityt – építették be.

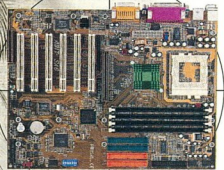
► Panasonic Magyarország Kft. ☎ 382 6060
► www.panasonic.hu

Intel 815
Intel 815
Intel 815

SA6/SA6R

- Intel 815EP Chipset
- ATA100 (SA6)
- ATA100 + RAID (SA6R)
- Up to 8 Hard Drives

Mycom

Tel:06-1-204-5474 · 06-1-204-5444

Fax:06-1-204-7444

E-mail: mycom@mycom.hu

www.mycom.hu

Juventus Team

LG optikai tárolóeszközök forgalmazása

A Juventus Team 2001 februárjától az LG Electronics optikai tárolóeszközeinek disztribútora. Az LG monitorai mára piacvezetővé váltak a hazánkban, de a koreai gyártó más számítástechnikai termékei ez idáig kisebb részesedéssel bírtak a CD-olvasók, CD-írók és -újraírók, DVD-lejátszók, szkennerek és kivetítők piacán.

Az új disztributor kiterjedt viszonteladói hálózatán és egyre népszerűbb valós on-line internetes kereskedelmi rendszerén (www.juventus-team.hu) keresztül kívánja minél szélesebb körben népszerűsíteni és értékesíteni az LG optikai eszközzeit. A gyártótól elvárható minőség és támogatás révén a forgalmazók szándéka, hogy az LG ezen termékeit is a monitorokéhoz hasonló rangra emeljék egy éven belül. A viszonteladó partnerek és ezáltal a felhasználók számára a disztributor megbízhatóságát és az LG optikai eszközzeit. A chipkészletbe AC'97-es audiovezérlőt és S3 Savage4 grafikus vezérlőt építettek, de az alaplapon talál-

Az LG DVD-olvasója

rakozási idővel járó, szakszervizben történő javítással szemben.
 ♦ www.lge.com

Új Spacewalker alaplapok

A tajvani Shuttle két új alaplappal jelentkezik, amelyeket elsősorban az átlagos otthoni és irodai igények kiszolgálására szán. Az MV17E Intel FC-PGA-s Celeron és Coppermine magú Pentium III CPU-kat támogat, Via PM133-as chipkészletet mindenben megfeleltethető az Intel 815-ös lapkakészletének. A chipkészletbe AC'97-es audiovezérlőt és S3 Savage4 grafikus vezérlőt építettek, de az alaplapon talál-

ható 4x-es AGP kártyahelyre a felhasználó szabadon választhat grafikus kártyát. Az UDMA/100-as merevlemez-vezérlő szintén alapfelszerelés. Az alaplap becslült nettó kiskereskedelmi ára 29 ezer Ft. A másik alaplapon, a Via KT113-as chipkészletre épülő AK12 a népszerű AMD Duron és Thunderbird processzor minden változatát fogadja. A full ATX formátum a beépített AC'97-es audiovezérlő mellett is nagyon szabad konfigurálhatóságot engedélyez, hiszen az 4x-es AGP slot mellett 5 PCI foglalat is található rajta. Az eddigi KT133-mal szerelt alaplaphoz képest az igazi újdonságot és egyben előnyt az UDMA/100-as merevlemez-vezérlő jelenti. Az AK12 nettó forgasztói ára 32 500 Ft körül alakul. Mindkét modell a megszokott 2 éves azonnali cseregaranciával hozza forgalomba.

- ♦ www.spacewalker.com
- ♦ Juventus Team Kft.
- ☎ 469-5847
- ♦ www.juventus-team.hu

Philips

Eszpresszó!

A Philips Research olyan segédprocesszort fejlesztett ki, amely a beágyazott Java programok végrehajtásának sebességét akár tízszeresére növelheti. Ezzel elkerülhető a gyorsabb processzor és nagyobb memória beépítése a készülékekbe, amit ez a programozási nyelv egyébként gyakran megkövetel, ugyanakkor nem kell lemondani a gyorsabb és gazdaságosabb termékfejlesztés és az Internettel való könnyű összekapcsolhatóság előnyeiről sem. A Virtual Machine Interpreter (VMI) segédprocesszor nemcsak a Java, hanem a hozzá kapcsolódó más programnyelvek használatát is támogatja a chipkártyák, mobiltelefonok és set-top boxok gyártásában. Az elektronikai készülékek számos képességet beágyazott szoftverekkel

valósítják meg – ez ugyanis rugalmasabb, könnyebben frissíthető és újrahasznosítható megoldás a hardveres megoldásokkal szemben. A Javát platformfüggetlenség-

Virtual Machine Interpreter: Java programok futtatása az eddigieknél tízszer gyorsabban

ge folytán széles körben alkalmazzák és célra, jöhetnek a C nyelvhez viszonyított lomhaságának ellensúlyozása gyorsabb processzor, nagyobb memóriát igényel, ami viszont növeli a gyártás költségét, és csökkentik a vezeték nélküli eszközök akkuidéjét. A Philips Research által kifej-

lesztett VMI az egyszerű és gyakran ismétlődő Java-utasítások túlnyomó többségét futtatja, ami egyébként a végrehajtási idő zömét teszi ki. Ezt a Java segédprocesszort szlicciumba „irták”.

A szoftveres megoldásoknál gyorsabban, a rendszer által végrehajtott más műveletekkel párhuzamosan végezheti a fordítást, a vereműveleteket és futásidejét ellenőrzéseket. Az összetettebb és ritkábban végrehajtott feladatokat továbbá is a főprocesszoron futó szoftverrel oldják meg.

A VMI beépíthető bármely beágyazott Java programot használó rendszerbe, aminek nem kell változtatni a többi hardverelemen, és a Java mellett más programnyelvek használatát is támogatja.

- ♦ www.research.philips.com

Oki Systems

A/3-as hőnyomtató

Az Oki Systems Magyarország forgalomba hozta új, hőátviteli (thermotransfer) technológiájú nyomtatóját, a DP7000-et. Elődjé, a DP5000-es típus továbbra is forgalomban marad, hiszen az új nyomtató lényegében csak a nyomtatási felület tekintetében különbözik tőle. Míg a DP5000 kifutó A/4-es méretben nyomtat, az új modell kifutó A/3-as méretet, azaz 322x654 mm-es felületet kezel. A nagy felbontású és széles festékkazetta-választékkal bíró DP7000 három – Vphoto (2400 x2400 dpi), normál (600x600 dpi) és mono (1200x600 dpi) – nyomtatási módot tesz lehetővé. A CMYK alapszíneknek kívül a következő festékkazetták használhatók hozzá: metálarany, metalezüst, metálbőr, metálcáin, fóliarany, fóliazüst, spot color fehér, spot

DP7000: japán formatervezés

color piros, spot color zöld, spot color kék és spot color fekete, utolsó réteggel pedig finisher vihető vele a nyomatra. Sebessége 235 cps (karakter/másodperc), nyomtatófeje 240 dotos. A készülékbe egyszerre 9 festékkazetta helyezhető tetszőleges sorrendben, mivel a kazettán levő körölr a nyomtató felismeri a kazetta típusát. Ha nyomtatás közben további kazettákra van szükség, a nyomtató kijelzőjén keresztül kéri a hiányzó festékkazettát. Az USB és SCSI csatlóval felszerelt gép Windows és Macintosh környezetben egyaránt használható. A DP7000 ajánlott nettó végfelhasználói ára 650 ezer, a DP5000-é 160 ezer Ft.

- ♦ Oki Systems (Magyarország) Kft. ☎ 41-12-OKI, 327-4070
- ♦ www.okihui.hu

Canon

S400 és S450 nyomtatók

A Canon két új tintasugaras nyomtatót jelentett be. Az S400 a BJC-3000 továbbfejlesztett változata, míg az S450 a BJC-6200 utóda. E készülékeket elsősorban otthonra és kisirodai környezetbe szánják.

Az S400 monokróm módban percenként 5 oldalt tud kinyomtatni, de sebessége egy további, opcionális nyomatófejjel 9 oldal/percre növelhető. Színes módban legfeljebb 4 oldal kinyomtatására képes 1 perc alatt. Az S400 négy színnel és 1440x720 dpi-s felbontással dolgozik.

Az S450 6 színt használ a színes nyomatok megjelenítéséhez. A nyomatófejekben alkalmazott Drop Modulation technológia különböző méretű tintacseppek

az elkenődésre. Az S400-ban és az S450-ben külön cserélhető a tintatartályok, ami gyakorlatilag megszünteti a tintapazarlást. További közös vonásuk az opcionális, 720 dpi felbontású szkennerej alkalmazásának lehetősége. Az új nyomtatók Windows- és Mac-plattformon, sőt az Axis PrintPoint 140 nyomtatószerverével akár hálózatban is használhatók.

CP-10 fotónyomtató

A Canon CP-10 kisméretű, könnyen hordozható (510 g-os), hőszublimációs elven működő fotónyomtató. Közvetlenül hozzákapcsolható

S450: a változás szele

kilövésével javítja a képmínőséget. Az S450 – kisebb testvéréhez hasonlóan – szintén 1440x720 dpi felbontású, viszont gyorsabb. Monokróm módban 10, míg színes módban 7 oldalnyi dokumentumot készít el percenként.

Mindkét új nyomtató továbbfejlesztett tintákat használ, amelyek nagyobb optikai denzitást nyújtanak, és kevésbé hajlamosak

a Canon legújabb fényképezőgépeizhez (PowerShot A10, PowerShot A20, Digitális Ixus 300). Felbontása 300 dpi, és színként 256 árnyalatot kezel. A hőszublimációs nyomtatás folyamatos szintónusokat alkalmaz, így 300 dpi-s felbontás mellett is tökéletes fotómínőség érhető el. A kinyomtatott fotók hitelkártya-méretűek (86x54 mm), egy különleges médiumra pedig 8 bélyegmé-

retű kép is nyomtatható. A CP-10 a fényképezőgépek menüjéből vezérelhető, de a DPOF (Digital Print Order Format) beállításokat is értelmezni tudja.

A CP-10 sárga, bíbor és cian festékkel dolgozik, a kép nyomtatása után pedig védőréteggel vonja be a fénykép felületét, amely óvja azt a fíkulástól és a karcolásoktól.

Egy fénykép elkészítése hozzávetőleg 1 percig tart.

Digital Ixus 300

A Digital Ixus 300 kicsi, zsebben is elférő fényképezőgép. Ennek ellenére 3-szoros átfogású zoom objektív kapott benne helyet (35–105 mm, f/2,7–f/4,7). Az élességállításról és fénymérésről hárompontos TTL AiAF rendszer gondoskodik, amelynek segítségével a gép automatikusan meg tudja határozni a fő téma helyzetét, és felismeri az ellenfeles szituációkat is. Az 1/2,7 colos CCD 2,1 megapixel (1600x1200 képpont), érzékenysége pedig ISO 100-nak felel meg. Gyenge megvilágítás esetén a fényképezőgép automatikusan nagyobb erősítést alkalmaz, így az érzékenysége ISO 150-re növekszik.

A felvételek 1 és 1/1500 s közötti zárdőkkel készíthetők el, 1/6 s-nál hosszabb expozíció esetén a gép különleges algoritmus segítségével automatikusan csökkenti a képzajt. Az expozíciókorrekció +/-2 Fé tartományban változtatható 1/3 Fé lépéssel, és a férengyensúly manuális beállítására is van mód.

PowerShot Pro90 IS

A Pro90 IS digitális fényképezőgép a két évvel ezelőtt bemutatott Pro70 tovább-

fejlesztett változata, amelyet a Canon a fotózás iránt komolyabban érdeklődőknek szán. Az új gép az elektronikát nagyrészt PowerShot G1 típusjelű fiverétől örökölte.

A Pro90 IS-nek viszont 10-szeres átfogású optikai zoomja van (37–370 mm, f/2,8–f/4 filmes formátúra átszámítva), amelybe képstabilizátort (a Canon szabadalma) is beépítettek. A Pro90 IS-ben nem optikai, hanem színes LCD kereső van, amelyen a dioptria is állítható.

Az 1/1,8 colos CCD felbontása 2,6 megapixel (1856x1392 képpont), érzékenysége ISO 50 és ISO 400 között állítható. A zársebes-

Pro90 IS: 10-szeres stabilizált zoom objektív

ségek 8 és 1/1000 s közé eshetnek, fényméri módszerükből a közepre súlyozott és a spot mód között választható a felhasználó.

A programozott és automata üzemmódok mellett alkalmazható zársebesség-prioritás, rekeszprioritás és a teljesen manuális mód is. A gépben van Type II-es CF foglalat, és fogadja az IBM Microdrive-ot is. A Pro90 IS a Canon filmes EOS gépeiéhez hasonló kezelőfelületű, és kezeli az azokhoz kifejlesztett Speedlite vakukat is.

- ◆ Canon Hungária Kft.
- ☎ 465-8020
- ◆ www.canon.hu
- ◆ www.canon-europa.com
- ◆ www.powershot.com
- ◆ Az amulett és a fotólabar – CHIP, 2000/9/80
- ◆ Gyorsulás – CHIP, 2000/12/82

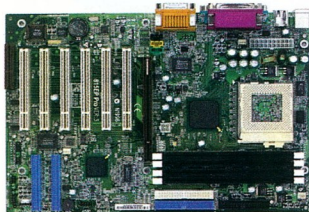
Kelly-Tech

Az MSI új alapokat vet

Olvasóinknak már ismerősen csengethet az MSI (Micro Star International) márkanév. Előző két számunkban is találkozhattak vele egy teszt és egy rövid termékbemutató erejéig, legutóbb pedig a WestEnd Hiltonban, február 20-án megrendezett AMD-Seagate-nVidia-MSI roadshow alkalmával nyílt lehetőség közelebből megismerkedni a gyártó újdonságaival. Ezúttal három új MSI-alaplapot mutatunk be, illetve két alaplapot és egy annál kicsit többet.

815EP Pro-R

Ez az alaplap az Intel 815EP chipkészletére épül, amely abban tér el

815EP Pro-R: LAN-kártya nélkül is látható másik számítógépet

815E jelű elődjétől, hogy nem integrálták rá videovezérlőt.

FC-PGA processzorfoglalata van (1 GHz-ig), és támogatja a 133 MHz-es buszórajelet. 4 DIMM SDRAM foglalatába 512 Mbyte memória helyezhető. Emellett 6 PCI, 1 CNR és 1 AGP Pro csatlakozó került rá. Az alaplapnak van két igazi érdekessége is. Az alaplapra szerelve további 2 USB port kivezetéséhez egy jumpersor található, amelyhez a megfelelő kivezetőpanel és kábel is a doboz tartozéka.

Miként tartozéka egy USB kábel is, amelynek egyik vége a szokásos lapos A csatlakozó, míg a másik a szögletes B csatlakozó. Ennek megfelelően a kivezető panelen is egy A és egy B anyát találunk. Mindez pedig arra jó, hogy kábelünk B csatlakozóját panelünk B csatlakozójába, míg a kábel lapos, A csatlakozóját egy másik számítógép normális (tehát lapos) USB portjába dugjuk.

Nagyon kevés szoftverbeállítás után a két gép látni fogja egymást, LAN-kártya nélkül! A másik extra az alaplapon a Promise RAID-vezérlő által biztosított RAID 0 (striping) és RAID 1 (mirroring) képessége egy ATA100-on.

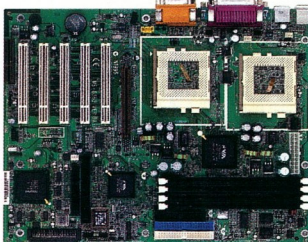
A 815EP Pro-R alaplaphoz a Fuzzy Logic III, a Live BIOS, a Smart

D-LED, a T.O.P. Tech és a PC Alert III szoftvert mellékelik.

694D Master-S

Az MSI kettős FC-PGA foglalatú alaplapja a hasonló szabványos alaplapoktól alapvetően abban tér el, hogy SCSI vezérlőt integrált rá. 1 GHz-ig fogad Intel Pentium III-akat (ami CPU-nként értendő), továbbá 4 USB, 5 PCI, 1 CNR és 1 AGP Pro csatlakozója van. A 4 memória-foglalatba maximum 2

Gbyte SDRAM-ot lehet tenni. Az ATX szabványú alaplapon található továbbá 4 darab kétállású (vörös/zöld) LED is, amelyek a bináris logika alapján 16 különböző állapotot jelelni tudnak meg. A bootolási

694D Master-S: LED-jei 16 különböző állapotot tudnak kijelezni

folyamatot 16 szekvenciára bontja, és ezek mindegyikét egy-egy színkombinációval jelzi ki a négy LED. Ha valamelyik szek-

vencióval elakad a bootolás (például nem találja a memóriát, mert nincs rendesen csatlakoztatva), akkor a mellékelt táblázatból könnyen kideríthető, hogy mi okoz problémát.

MS-6215

Az MS-6215 kicsit több, mint egy alaplap.

Amint az ábráról is látható, tulajdonképpen egy igen helytakarékos (320 x 300 x 78 mm) számítógépházról van szó, benne magas fokon integrált alaplappal.

Az Intel 815E chipkészletű alaplap integrált és kivezetett csatlakozási lehe-

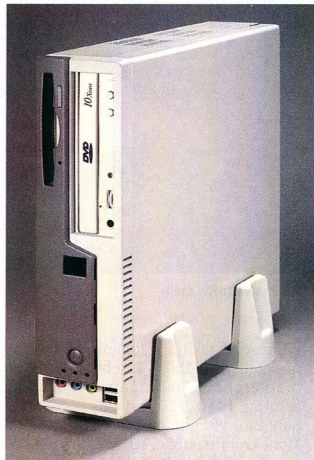
tőségei: VGA, audio, Intel 10/100 LAN, 2 darab IEEE 1394 FireWire port, 1 soros és 1 párhuzamos port, infravörös érzékelő, 2 USB elől, 2 USB hátul, 2 PCI bővítőhely, D-LED a hátoldali panelen és 2 PS/2 port.

A „készülék” álló és fekvő helyzetben is üzemeltethető, feltéve, hogy a CD-olvasó támogatja (ez manapság már elvárható).

A két memóriafoglatba maximum 512 Mbyte RAM helyezhető.

A szűkös hely miatt a fentieknek kívül már csak egy merevlemez, egy CD- vagy DVD-meghajtó, egy floppy-meghajtó és maga a processzor fér bele a rendszerbe. A processzorhűtő ventilátor a csomag része, és a „doboz” hátoldalán is külön ventilátor gondoskodik a megfelelő levegőcseréről.

Mindegyik MSI termékre 3 év garancia érvényes – az

MS-6215: alaplap vagy hálózati számítógép?

MS-6215-nél ez minden alkatrészre vonatkozik.

- ◆ Kelly-Tech Kft.
- ◆ 350-1246
- ◆ www.kellytech.hu
- ◆ www.msi.com.tw

Sokszorosítsa legnagyobb élményeit

PLEXWRITER 16/10/40A
CD újíró

- 2 MB puffer (BURN-Proof technológiával)
- Interface : E-IDE (ATAPI)
- 16x Írás
- 10x Újrírás
- 40x Olvasás

BURN-Proof.
STOPS BUFFER UNDERRUNS

Multi-Tech Roadshow Budapesten

A Multi-Tech Systems számos amerikai helyszín mellett három európai városban tart előadással egybekötött bemutatót legújabb termékeiből. A regisztrált viszonteladónak szóló bemutatósorozat egyik helyszíne március 6-án Budapest lesz. A bemutatón szó lesz a MultiVOIP Voice over IP gateway család és az új GateKeeper alkalmazási lehetőségeiről, az elmúlt hónapban a GamaxNet Kft.-nél sikeres teszten átesett, 3 ISDN csatlakozást kiszolgáló hibrid RasFinder

RF500S: bemutatják a MultiTech routerét is

ISDN és 56 kbit/s-os analóg hívásokat fogadó RAS szerverről, valamint a kiváló tulajdonságokkal bíró RF500S routerről (10M WAN Ethernet, 4x10/100M switch LAN Ethernet, 460 kbit/s-os behi-

vő/backup port). A legújabb hír a Multi-Technél, hogy a MultiVOIP család hamarosan kibővül egy beszédcsatornász változattal, amelynek csak FXS csatlakozása lesz.

A GamaxNet arról is beszámolt, hogy az Askey Computer Corporation WireLess LAN adapterének (PC Card) és AccessPointjának tesztelését végzi partnereivel.

Az adapterek 1 Mbit/s, 2 Mbit/s, 5,5 Mbit/s és 11 Mbit/s sebességgel működnek, legnagyobb hatótávolságuk a beépített antennával nyílt terepen akár 650 m is lehet. Az Askey WireLess eszközei Windows 9x és Windows 2000 alatt működnek. Az AccessPoint soros porttal is rendelkezik,

amelyen keresztül a hálózaton megosztott Internet-elérést is biztosít.

- ▶ GamaxNet Kft.
☎ 372-7180
- ▶ info@gamaxnet.hu
- ▶ www.gamaxnet.hu

Minolta

Okos dokumentumszorzó

Új digitális, fekete-fehér fénymásológépekkel lépett piacra 2001-ben a Minolta Magyarország Kft. Az előző számunkban bemutatott Di 450 nagyobb testvérre, a Di 550 egy 55 lap/perc teljesítményű másoló, nyomtató, scanner és professzionális szétválogató. A 600x600 dpi felbontású készüléket olyan többlet képességekkel látták el, amelyek segítségével összetett feladatok is könnyedén megoldhatók. Ilyen például a képszoorzás (egydi méretű eredeti kép többszörös másolása egy oldalra) és a kifizető készítése.

Di 550: felismeri a másoló eredeti típusát

A fénymásológép szöveg-, foto- és szöveg/foto-felismerő rendszerre révén meg tudja állapítani az eredeti dokumentum típusát, és annak megfelelően a legjobb minőségben másolja.

A Di 550 egyik előnye a kétlézeres nyomtatófej, amely jobb minőségű másolatok készíthető. Memóriája segítségével több nyomtatási, másolási munkát tud fogadni egyidejűleg, ami jelentős időmegtakarítást eredményez.

- ▶ Minolta Magyarország Kft. ☎ 206-2266
- ▶ www.minolta.hu

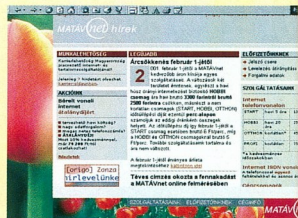
MatávNet Árcsökkenés

Február 1-jétől a MatávNet a legtöbb előfizetője által használt Hobbis csomag árát 25%-kal csökkentette, így az havi nettó 2000 Ft-ért lesz elérhető.

Ezzel együtt az időkorlátozott csomagok túllépési díjait mostantól megkezdett órák helyett percalapon számolja az Internet-szolgáltató.

A havi 20 óra Internet-hozzáférést és e-mail címet biztosító Hobbis csomag 1998 óta kapható. Felhasználóinak száma eléri a 35 ezret, átlagéletkoruk 36 év – a MatávNet előfizetőinek átlagéletkora néhány évvel kevesebb ennél. A cég ügyfeleinek nemek szerinti megoszlása hozzátéve 70-30%-ban a férfiak túlsúlyát mutatja, ami egyébként hűen tükrözi a magyar internetes közönség arányait is. Ezzel

szemben a Hobbis csomagnál a nemek szerinti megoszlás sokkal egyenletesebb, körülbelül ugyanannyi nő és férfi használja a szolgáltatást. Míg a Start a dolgozó felnőttek, az Otthon pedig inkább a tanulók csomagja, a Hobbis a statisztikák szerint korra és nemre való tekintet nélkül egysegesen használja minden előfizetői réteg – derül ki a Matáv sajtóközleményéből. A változások nem csupán a Hobbis csomag árát érintik. Az időkorlátozott Start, Hobbis és Otthon csomagnál is percalapú lett az időtúllépés számlázá-

A MatávNet nyitóoldala a Weben

sa. Ez a Start csomag esetében azt jelenti, hogy például 80 percnyi időtúllépés az eddigi bruttó 600 Ft helyett csupán 480 forintba kerül majd. A kedvezményes időszakban korlátlan hozzáférést nyújtó Otthon csomagnál pedig a csúcsidőn kívüli netezés esetén a néhány

Csomag	Használati idő	Túllépés régi díja	Túllépés új díja
Start	havi 5 óra	300 Ft/óra	6 Ft/perc
Hobbis	havi 20 óra	200 Ft/óra	5 Ft/perc
Otthon	18-07 óráig* korlátlan	500 Ft/óra	5 Ft/perc

*Hétvégén ez az időszak már 15 órától kezdetét veszi.

chello Broadband Hungary

Év végére 15 ezer előfizető

A chello Broadband Hungary új ügyvezetője, Hivatal Péter bejelentette, hogy teljes lett a szélessávú Internet-szolgáltatató magyarországi vállalatának vezetése.

A vállalat célja, hogy 2001 végére megszerezze a vezető szerepet ezen a piacon, így minden eddiginél kedvezőbb feltételekkel kínál állandó, nagysebességű Internet-elérést.

- Az év végére 15 ezer előfizető kiszolgálását tervezzük - mondta Hivatal Péter. - A 24 órás, fix havidíjas, tehát telefondíj nélküli, nagysebességű Internet-szolgáltatást jelenleg a főváros I., II., IV., XI., XIII. és XIV. kerületében, emellett egész Miskolcon kínáljuk a UPC előfizetőinek.

Miként arról magazinunk is beszámolt, a chello tavaly novemberben Budapest négy kerületében és Miskolcon egyszerre indult, Újpest és Zuglóban idén február 1-jétől vezették be.

Az újonnan kinevezett ügyvezető, a szakmában jól ismert Hivatal Péter nevéhez fűződik a Reader's

Digest magazin elindítása. 1991 és 1998 között a Reader's Digest Kiadó, majd az egyik legnagyobb hazai marketing-szolgáltatókat nyújtó vállalatokot, az M Csoport Holding ügyvezetőjeként dolgozott. 1998 óta a Direkt Marketing szövetség elnöke is.

A chello marketingigazgatója, Lakatos Zoltán a Manchesteri Egyetem MBA-kurszusának elvégzése után 1996-tól 2000-ig a Bell Telemarketing Kft.-t vezette. Siklós András, a chello csak előfizetői számára elérhető, zárt portáljának irányításával megbízott tartalomfejlesztési igazgató korábban az MTV híradójának főszerkesztőjeként, valamint a Magyar Rádió vezető hírszer-

kesztőjeként dolgozott, 1999-től az MTV Online létrehozatalánál szerzett fontos ismereteket a magyar Internet-iparról. A korábban a Vivendi Telecom Hungary munkatársaként dolgozó Nagy István a chello produkciós vezetőjeként a tartalomfejlesztés informatikai és technikai háttéréért felelős.

- ◆ <http://info.hun>
- ◆ chello.hu
- ◆ www.upc.hu

SPRINT

SZOFTVER és HARDVER

www.sprint.hu

KÍNÁLATUNKBÓL:

Sokoldalú
Pontos
Rugalmas
Innovatív
Nagyvonalú
Tisztesleges

MEGOLDÁS

Újdonság!

Mostantól
bérelheti is a
Microsoft
szoftvereket!

Az előfizetéses rendszer előnye!

- költségként elszámolható
- teljes legalitás alacsonyabb kiadás mellett
- növelt terméktámogatás
- árkedvezmény a többi Microsoft termékre is
- mindig a legfrissebb verzió - tetszőleges nyelvi változatban
- egyszerű licenc- beszerzés - és gazdálkodás
- tervezhető költségek
- az év közben vásárolt gépekre az adott évben ingyenes a választott szoftver
- a minimum 25 géppel rendelkező cégek vehetik igénybe
- természetesen a szoftver kivásárolható!

A Sprint Computer hardver termékekre is kínál tartós bérletet!

Részletes információért hívja munkatársainkat!

F I G Y E L E M !

Ha Ön először vásárol cégünkél és ezt weboldalunkon keresztül teszi meg, a listaár-kedvezmény a hardver termékekre 2%, a szoftver kínálatunkra pedig 5%!

S P R I N T !

Üzleteink:

1068 Budapest, Felsőerdősor u. 7. Tel. (1) 342-4707, (1) 342-6724

1087 Budapest, Berzsenyi u. 3. Tel.: (1) 210-4835, (1) 210-4836

8000 Székesfehérvár, Petőfi u. 1. Tel.: (22) 502-880

6722 Szeged, Bartók tér 13. Tel.: (62) 55-22-33

Hardver, szoftver megoldások kereskedelme

www.sprint.hu

percel 18 óra előtti felkapcsolódás, vagy a reggel 7 óra utáni apró időtűllépés díja nem több száz, csupán néhány száz forintnál rügg majd. A sajtóközlemény a következő párhuzammal zárul: a Hobbis csomag ára megegyezik a BKV járataira érvényes kétheti bérlet árával, vagy egy háromfős társaság esti mozijának költségével - pattogatott kukorica nélkül! Ennyibe kerül 11 liter 95-ös ömlomentes benzín is, amennyi éppen elegendő egy Budapest-Keszthely utazáshoz.

A csomag előfizetési díjából egy étermi vacsora még éppen kitelik, viszont ez az összeg csak a fele egy új zenei CD árának.

◆ www.matavnet.hu

Novell

Automatikus telepítés az Interneten

A Novell új funkciókkal bővítette ZENworks for Servers 2 hálózatfelügyeleti szoftverét, amely immár automatikusan képes szétosztani és telepíteni a NetWare-szolgáltatásokat. Ez lényegesen idő- és költségcsökkentést jelent a felhasználóknak. Az új lehetőség 4.11-es vagy újabb verziójú NetWare-re használható ki.

A ZENworks for Desktops 3-mal együtt a ZENworks for Servers irányelvalapú, a teljes hálózatot lefedő felügyeleti megoldást nyújt. A rendszer-gazdák így automatizálhatják a szoftvercsomagok, sőt az asztali gépek teljes rendszerkepeinek telepítését: elegendő

//corporate.yahoo.com) nevű, személyre szabható vállalati információs portállal. A Novell NDS eDirectory és a Yahoo! PortalBuilder 2.0 szerver ötvözésével a két cég olyan nagy teljesítményű eszközt kínál, amely az erős biztonsági és webes személyre szabási szolgáltatások mellett lehetővé teszi azt is, hogy a vállalati portál az összes vezető operációs rendszeren megvalósítható legyen.

A Novell hálózati szolgáltatásai biztonsági műveleteket, a felhasználók személyazonosságának felügyeletét, és egyéb erőforrásokkal való integrációt biztosítják a Corporate Yahoo! vállalati és kormányzati hálózati megvalósításaihoz. A vállalati portálok egyre fontosabb elemek a céges e-kereskedelemben: lehetővé teszik a külföldi szervezettek számára a partnereikkel, beszállítóikkal vagy saját alkalmazottaikkal való együttműködés egyedi megszervezését. A Meta Group úgy becsülte, hogy 2003-ra a világ 2000 legnagyobb cégének 85%-a fog használni vagy éppen fejleszteni vállalati portált. Ahogy fokozatosan megszűnnek a belső hálózat és az Internet közötti határok, és létrejön az egyetlen, egységes hálózat, a személyazonosságok és a kapcsolatok felügyeletének fontossága rohamosan növekszik.

A Corporate Yahoo! egyedi igények szerint módosítható, és a széles körben ismert és elterjedt My Yahoo! felületre épül. A Corporate Yahoo! licenccel megvásárolt egyesíthetik az egyedi vállalati tartalmat és alkalmazásokat a Yahoo! személyre szabott internetes tartalmához és szolgáltatásaihoz való hozzáféréssel – mindezt a meglévő tűzfalak mögött. A Nielsen/NetRatings legfrissebb felmérése szerint a Yahoo! a munkahelyekről leginkább látogatott Web-hely, amely a világ 24 területén, 13 nyelven érhető el.

► <http://my.yahoo.com>
 ► www.novell.com/products/nds

iiyama

Csúcskategóriás LCD monitor

Az EnterNet 2001 Kft. forgalmazásában Magyarországon is kapható az iiyama 17,4 colos színes, AS4431D típusú TFT LCD monitora nettó 603790 Ft kiskereskedelmi áron. A képernyőnek számos fejtett és automatizált képessége van, ilyen például a Linear Smoothing képpontrendező funkció. A monitort USB hűtővel, hangszórókkal, DVI- és videobemenettel is felszerelték.

► EnterNet 2001 Kft. ☎ 412-2001
 ► info@enternet.hu
 ► www.enternet.hu
 ► www2.iiyama.de/internet/hu/pages/produkte/tft_int.php3?id=AS4431D

EnterNet

Lefedettség

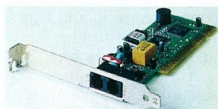
Az EnterNet január 1-jei budapesti indulását követően immár országos Internet-elérést kínál. A több száz milliós beruházás eredményeként rekordgyorsasággal kiépített hálózat több mint 50 ezer felhasználó folyamatos kiszolgálására alkalmas. A legkorszerűbb technika biztosítja az egész ország területén az analog, ISDN és bérlet vonali csatlakozást, a maximális sebesség elérését. A díjsomagokról és a folyamatok aktiókról a szolgáltató Web-helyén található bővebb információ.

► www.enternet.hu
 ► info@enternet.hu
 ► EnterNet Kft. ☎ 412-2001

Microcom

Új modemek

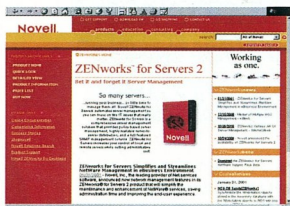
A Delta Elektronik Kft. – a nálunk is népszerű Microcom modemok és kommunikációs eszközök forgalmazója – minden eddigénél kisebb külső, soros portra csatlakozható modemmel jelent meg a piacon. Miként neve utal rá, a DeskPorte Pocket valóban elér egy nem túl nagy zseb-

DeskPorte 56K Internal VL

ben. Mérete ellenére a tervezői nem spórolták le róla az állapotjelző LED-eket, és műszaki jellemzői is kiválóak. A V.90-es, 56 kbit/s-os modem Lucent chip-kezelésre épül, biztosan és nagy sebességgel kapcsolódik fel az Internetre. Új színű a Microcom palettáján a DeskPorte 56K Internal VL modem is. A belső, PCI buszra csatlakozható berendezés szintén Lucent chipkészletű. Tervezői igényes alkatrészeket alkalmaztak, és gondoltak a telefonvonal felől érkező esetleges túlfeszültséggel szembeni védelemre is. A modem mögé telefonkészüléket kapcsolhatunk a megfelelő csatlakozálaton keresztül. Ez az eszköz OEM és dobozos terméként is megvásárolható.

Mindkét termék rendelkezik a Hírközlési Főfelügyelet engedélyével, és a Microcomnál megszokott 3 éves garanciával.
 ► www.microcom.hu

A ZENworks for Servers oldalon link mutat a letölthető bétára

egyetlen szerverre felrakniuk azokat, és a ZENworks for Servers Tiered Electronic Distribution (réteges elektronikus terjesztés, TED) nevű komponense szétosztja azt a szerverre NetWare-t, Windows NT-t és Windows 2000-et futtató szervereire és windowos asztali gépeire.

A ZENworks for Servers 2 béta változata jelenleg a lent olvasható első címről tölthető le. A szoftver március közepén jelenik meg, azt követően a második címről lesz letölthető.

► <http://support.novell.com/beta/public>
 ► www.novell.com/download

Címárszolgáltatás

A Novell megállapodott a Yahoo!-val, hogy a Novell címár-technológiáját integrálják a Corporate Yahoo! ► [46 CHIP](http://</p>
</div>
<div data-bbox=)

Take you to everywhere

TwinTouch Wireless

Drótnélküli egér és billentyűzet – felső fokon
 Mostantól nem kell alkalmazkodnia az írószatlan tekerő kábelekhez. A Genius drótnélküli egere és billentyűzete szabadon és rugalmasan mozgatható, és másokkal megosztva is használható.

- Két különálló, 27 Mhz sávszélességű, interferenciamentes csatorna
- Pontosabb, mint az infravörös technológia, és a vevőt nem kell irányba állítani.
- Akár 1.5 méterről is használható.

CeBIT
 HANNOVER
 22. – 28. 3. 2001
 Hall 9, E77

Distributor:

FAN Electronics Ltd.

Budapest, Gogol u. 28.
 H-1133 Hungary
 Tel: (36) 1 239-7020
 Fax: (36) 1 452-0720
 email: fan-gabor-nagy@elender.hu

Venus Micro-ATX Barebone Solution
 A megbízható, előremutató megoldás

Speed Wheel Force Feedback
 PC's versenyautó rendszere

ColorPage-HR7
 Szuper ötgombos 1.200 dpi Internet szkennere

SW 5.1 Surround
 5.1 csatornás hízmozi rendszer

KYE
 Knowledge • Yield • Excellence

KYE Systems Corp.
 Tel: (886) 2 2995-6645
 Fax: (886) 2 2995-4751
 email: sim@email.geniusnet.com.tw

Szolgáltatások jótállással

A houstoni központú BMC Software, a rendszerfelügyeleti szoftverek vezető szállítója január 17-én bejelentette új, budapesti képviselőit megnevezését.

Avallalat helyi partnereken keresztül kifejtett többévi tevékenység után teremtette meg közvetlen jelenlétét Magyarországon. A világ egyik legnagyobb független szoftverszállítójának számít, houstoni székhelyű BMC árbevétele a 2000-es pénzügyi évben meghaladta az 1,7 mil-

management) terjednek, valamint ma-gukban foglalják az ERP és CRM megoldásokat, az adatbázisok és az Internet-kapcsolat felügyeletét is. Mindezt szolgáltatás egészíti ki, amelynek keretében a BMC távolról monitorozza ügyfele rendszerét, és készít számára műszaki, illetve vezetői jelentéseket úgy, hogy ehhez az ügyfél oldalán semmilyen eszközt nem kell telepíteni.

– Termékeinkkel kapcsolatban nem szabad kizárólag a Top 10 vállalatra gondolni Magyarországon – mondta Ávéd Zoltán, a BMC magyar irodájának vezetője a bemutatkozó sajtótájékoztatót követő interjúk során –, mert azok középvállalatok számára is hozzáférhető, és mindazoknak szólnak, akik adataikat üzletileg fontosak érzik, és elvárják, hogy azok mindig rendelkezésre álljanak, amikor szükség van rájuk. Portfóliónk lehetőséget nyújt az ügynök (agent) technológiára épülő felügyeleti megoldásaink lépcsőzetes bevezetésére is, elsősorban az osztott rendszereket használó kisebb vállalatoknál. Első lépésként telepítésre kerülhet egy ügynök a felügyelni kívánt gépen, amihez ügyfelünk egy operációs rendszereket felügyelő szoftvert is kap, amelyhez a hardvergyártók megfelelő hardverfelügyeleti interface-eket gyártanak. Mindezt egy akár Web-alapú konzollal kiegészítve készen áll az alap a teljes megoldás kialakításához.

Az amerikai kereskedelmi kamara képviselőinek és a BMC európai vezetőinek társaságában a budapesti rendezvényen jelen volt Wayne Morris, a texasi szoftvercég vállalati marketingért felelős alelnöke, akit a BMC OnSite szolgáltatásbiztosítási garanciájáról kérdeztünk:

– Ha ügyfelünk szeretné megszerezni OnSite tanúsítványunkat, akkor ehhez először felmérjük rendszerét és rajta tartatásait, amelyeket nyújtani kívánjunktól – mondta Morris úr. – Mindezt egy alaposan kidolgozott módszerrel összhangban végezzük el, amely az előadásomban említett négy terület (Foundation Monitoring, Infrastructure Management, Service Management és

Predictive Service Assurance) mögött rejlik. Ezt néha szervezeti átalakítás, gyakrabban oktatás és bizonyos termékek, illetve szolgáltatások telepítése követi egy ismételhető folyamat keretében, amíg kialakul a környezet, amelynek felügyeletéért és működéséért jótállunk. Miután kiadjuk OnSite tanúsítványunkat, felévente átvizsgáljuk ügyfelünk rendszerét, regisztráljuk a változásokat, ellenőrizzük módszertanunk következetes alkalmazását, és a technológia fejlődésével lépést tartva folytatjuk az oktatást. Közben egyre több ismeret halmozódik fel ügyfelünk rendszeréről és szolgáltatásairól, így együttműködésünk mindig hatékonyabbá és proaktívabbá válik.

A BMC alelnöke szerint a szoftvercég azokra a vállalatokra, illetve ágazatokra

Wayne Morris, a BMC vállalati marketingért felelős alelnöke

liárd dollárt.

A BMC termékkészletét mintegy 600 szoftver alkotja a mainframe-es megoldásoktól az osztott rendszereken alkalmazható szoftverfelügyeleti programokig. Ezen belül nyújtja mindazokat a felügyeleti lehetőségeket, amelyek az adatbiztonsági, felhasználó- és alkalmazásfelügyeletől a teljesítményelemzésen és -előrejelzésen át a szolgáltatásintézet felügyeletig (service level

Ávéd Zoltán, a BMC magyarországi igazgatója

ra alapozza növekedését, amelyek az információtechnológiában (IT) vállalkozásuk versenyelőnyét látják – a bank- és pénzügyi szektorra, a biztosítóokra, a távközlési és internetes szolgáltatókra.

– Az Internet használata és az e-üzleti kezdeményezések fokozott elvárásokat támasztanak az IT környezettel és a rendszereken megvalósuló szolgáltatásokkal szemben – mondta Wayne Morris. – A felügyeleti megoldások iránti igény együtt nő a mind nagyobb tárolókapacitás iránti igénnyel és a mobil számítástechnika beépülésével üzleti IT környezetünkbe. A mobil eszközökkel üzleti lehetőségek teremthetők és használhatók ki már napjainkban is, és még inkább így lesz ez a harmadik generáció távközlési hálózatok elterjedésével. E kapcsolat felügyeleti szinten lehetővé számunkra. Mindegy, hogy e-commerce-nek vagy m-commerce-nek nevezük, a lényeg, hogy a technológia közvetlenül kihat az üzleti sikerre, ennélfogva a felügyeleti kulcsfontosságú.

A BMC Software szolgáltatásintézet felügyeletéről (SLM) ezen a címen olvasható bővebb információ:

▶ www.nextslm.org

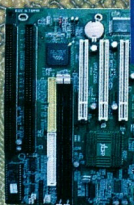
INTERNET SZÁMÍTÓGÉP NÉLKÜL!

ACORP[®]
INTERNATIONAL
Hivatalos importőr
www.acorp.hu

5VIA73

Socket 7 Processor 233-500 MHz

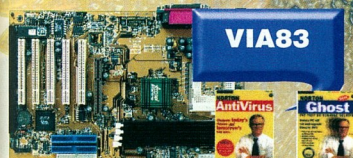
VIA85P

Intel Socket 370 PII/PIII, Celeron
Coppermine Processor 300-800MHz

6A815EP

Intel Socket 370 PII/PIII, Celeron
Coppermine Processor 300-733MHz

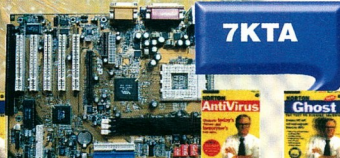
VIA83

Intel Socket 370 PII/PIII, Celeron
Coppermine Processor 300-866MHz

7VIA71

Slot A, VIA, KX133, ATX

7KTA

Socket A, VIA, KT133, ATX

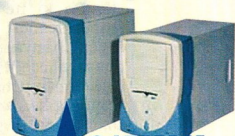
Legtámogatottabb termék! ACORP SZERVIZ: 06 30 996 2437

Nagykereskedés

COOMP-KER Computer center

Mycom

Mycom Kft.

Budapest, Kelenföldi u. 2.

Tel.: 204-5444, 204-5434, 204-5464, 204-5474 Fax: 204-7444

www.mycom.hu

COOMP-KER Computer center

Budapest, Nádasdy u. 6.

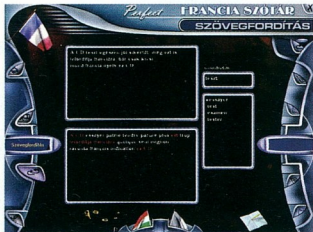
Tel.: 215-2923, 216-8206, Fax: 216-1163

www.coompker.hu

Francia gyorsfordító és szótárító Franciázzunk!

Egy francia nyelvoktató CD Magyarországon nem tartozik a slágertermékek közé. Az Informania Kft. mégis vállalta, hogy ezt a gyönyö-

egynél egyszerűen begépeljük az egyes szavakat, kiválasztjuk a legjobbnak tűnő megfelelőjüket, és azt beillesztjük az általunk fordított szövegbe. A másíknál magát a lefordítandó szöveget gépeljük be egy olvassuk be egy szövegfile-ből, és a program ez alapján nyersfordítással örvendeztet meg bennünket. Ezt a képességét próbálgatva nem voltam teljesen elégedett az eredménnyel!

A nyersfordítás is jobb a semminél, bár...

rű hangzású nyelvet közelebb hozza a tanulni vágyókhöz és a nyelvet már valamilyen szinten ismerőkhöz. Telepítése után ismerős is hozzájutunk egy több mint 38 ezer szót és kifejezést tartalmazó szótárhoz, amelynek segítségével gyorsan és egyszerűen fordíthatunk le francia nyelvű szöveget.

A fordításra több módszert is ajánl a szoftver. Az

Ez a művelés – akár a többi – mindkét irányba működik. A szótárt saját gyűjtésű szavakkal is kiegészíthetjük, tudásunkat pedig memóriatesztel, szókikérdezőssel mérhetjük le.

Tóth Tamás

Tartalom: ★★★★★
Tálas: ★★★★★
Ár (bruttó): 7000 Ft
◆ Informania Digitalmedia Kft. ☎ 06-20-363-6340
◆ www.informania.hu

áll. Így összesen 640 kérdést kell őszintén megválaszolni ahhoz, hogy megtudjuk, mennyire vagyunk feltételek, hűségesek, magabiztosak, megértők, szenvedélyesek, megközelíthetők, frusztráltak, monogámok, esetleg poligámok, szexuálisan nyitottak stb. A tesztek felében az egyes kérdésekre vagy inkább kijelentésekre három-három válasz közül kell kiválasztanunk a ránk leginkább jellemzőt, míg a másik felében az egyes megállapításokról öt fokú skálán be kell jelöl-nünk, mennyire értünk

egyét vele, mennyire jellemző ránk. Miután egy sorozat összes kérdésére válaszoltunk – fél óra belül –, a program automatikusan kiértékeli válaszainkat.

Figyelem! Lehetőleg egyedül töltsük ki a teszteket, mert néhány kérdés, illetve arra adott „nem megfelelő” válasz esetén kellemetlen meglepetésben lehet részünk.

Weisz Tamás

Tartalom: ★★★★★
Tálas: ★★★★★
Ár (bruttó): 5990 Ft
◆ Unit Kft. ☎ 388-7317
◆ www.unit.hu

Diákszótár (angol-magyar, magyar-angol) Nem ettől nehéz az iskolatáska

Az Informania Kft. nyelvoktató sorozatába tökéletesen illeszkedik az angol-magyar, magyar-angol diákszótár. Egyszerűen telepíthető,

közben röptében mutatja a lista megfelelő részét. Apró játékok is beillesztettek a

utána pedig állandóan kéznél van, mert indítás után ikonállapotba téve beköltözik az óra mellé a tálcára. Egyedi kivitelű kezelőfelülete lenyűgöző, könnyen áttekinthető. A középpontban a szókérés szerepel: a keresett szót beírva, majd [Enter]-t nyomva megkapjuk az eredményt. Ha a szó többértelmű, az összes megfelelőjét kiadja a program. Az általunk helyesnek vélt fordítást kijelölve, majd a megfelelő gombra kattintva a válogáson keresztül egyből a szövegszerkesztőnkbe illesztjük, így véletlenül sem gépelhetjük el az idegen szót. A keresés közben segítségünkre lehet a készítő állítása szerint több mint 200 ezer szavas szó- és kifejezéslista, amelynek alapján a program gépelés

közben röptében mutatja a lista megfelelő részét. Apró játékok is beillesztettek a

Morzsiányi részlet a Diákszótárból

Szerelmi Intelligencia – LoveQ és SexQ Számyszerűsített szerelem

Nagyon sok olyan program – sőt Web-oldal – létezik, amelyek az IQ-t, azaz az intelligenciahányadosunkat „méri”. De ki ne lenne kíváncsi egyéb „hányadosaira” is?! Ehhez nyújt segítséget a Unit Kft. új kiadványa, amelynek segítségével bárki megállapíthatja saját szerelmi és szexuális (intelligencia)hányadosát.

Csak az igazat!

A program mindkét témakörben 8-8 tesztsorozat tartalmaz, amelyek mindegyike 40 kérdésből

programba: kvíz segítségével mérhetjük le a zóismertünket, de mivel a tanulás a lényeg, így puskázás is megengedett. A szerzők azokra is gondoltak, akik ki szeretnék egészíteni a szótárt: az adatbázis-kezelő segítségével ez is megtehető, sőt a kiegészítéseket akár cserberélhetjük is egymás közt.

Tóth Tamás

Tartalom: ★★★★★
Tálas: ★★★★★
Ár (bruttó): 5000 Ft
◆ Informania Digitalmedia Kft. ☎ 06-20-363-6340
◆ www.informania.hu

Britney Spears „Star Baby” Scrapbook Inkább vegyéél egy Bravót!

Britney Spears világsztár – de mindenkéltől hatalmas üzlet bárki számára, aki fel tud mutatni valamit vele kapcsolatban. Itt van például ez a DVD. Ékes példája annak, hogy lehetünk akármi-lyen amatőrök, egy kamerával, kis kutatómunkával, két-

mondják (akár többször is), hogy mennyire tehetséges, aranyos, szép, okos, ügyes volt ez a Britney már két-három-nég éves korában, mennyire szeretett szerepelni, énekelni, táncolni – mindenkit lenyűgözött, mindenki imádjta, és most is imádjta.

Nem maradhat- tak ki egy igazi zenekutató- kritikus időnként közbevetett okosságai, amelyek alátámasztják az elmondot- takat. A film után külön meg- tekinthetők a közben is látott fényképek és az olyan izgalmas adatok, mint a sztár születés- napja, csillagjege, kedvenc színe, ruhatervezője stb. Viszont nincs a DVD-n maga Britney – sem számok, sem videók, sem bármi, ami kicsit feldobná a lemezt.

Spányúk Balázs

Kép: ★★☆☆☆
Hang: ★★★★★
Extra: ☆☆☆☆☆
Dolby Digital Mono: angol
Felirat: –
Képarány: 4:3
Hossz: 48 perc
Kiadó: Eaton Entertainment
Ár (bruttó): 8500 Ft

Barátnők körében – de melyikük Britney?

tucat Britney-ismerőssel, egy albumot is nehezen megtöltő mennyiségű fotóval, néhány borzalmas minőségű film- részlettel és egy vágógéppel felmálházza hogyan készíthet- tünk 48 perces, nem hivata- los (!) „dokumentumfilm” Britneyről.

A filmben megszólal mindenki, aki él és mozog a Kentwood nevű kisvárosban, Spears kisasszony szülőhe- lyén. A család barátai, barát- nók, iskolatársak, fodrászok, tanárok, edzők stb. Mind el-

azonban kihasználják, és amikor bajba kerül, ellene fordulnak. Végül kénytelen emlekenkülni – és újra magá- ra marad.

A DVD menürendszere igazi gyöngyszem, az extrák számát azonban keveseltem. Az „így készült” rész helyett a film jeleneteiből és a készítői- vel készített riportokból összevágott, rövid kedvesinál- lót nézhetünk meg.

Szintén riportokból állítot- ták össze a Sound Bytes cí- mű részt, ahol minden meg-

Öllökezzel nehéz kulturáltan étkezni

kérdezett két-két kérdésre válaszol.

Felkerült továbbá két mo- zielőzetes és három, spanyol nyelvterületről származó té- véreklám is.

Szintén rövidke a jelmez- és helyszínterveket bemutató képsorozat.

A hiányokért azonban az angolul tudókat kárpótolhat- ja a két extra hangszáv: az egyikben Tim Burton rendező, a másikon a varázslatos alá- festő zenét alkotó Danny Elf-

man kommentárjaival néz- hetjük meg a filmet.

Spányúk Balázs

Kép: ★★★★★
Hang: ★★★★★
Extra: ★★★★★
Dolby Surround: angol
Felirat: angol, cseh, dán, finn, héber, izlandi, lengyel, magyar, norvég, portugál, svéd
Képarány: 16:9
Hossz: 101 perc
Kiadó: 20th Century Fox
Ár (bruttó): 7000 Ft

A rettenetelen Utánzóhatatlan

A skót szabadságharcot ábrázoló mű Oscar-esőt és több-kevesebb elismerést hozott Mel Gibsonnak, aki ren- dezte, főszerelte és „produ- cálta” a filmet. Pedig nem nagy kunszt: kis szerelem,

télytárs, a Gladiátor valóban felvette a kesztyűt. Máig meg az adok-kapok a filmes fórumokon, a két film közül melyik jobb, maradandóbb, életszerűbb, tartalmasabb. A Gladiátor nagy előnye, hogy sokkal későbbi, így előre lehe- tett tudni, hogy DVD-s válto- zatban is elkészítik – és az al- kotók mindent megtettek an-

Öllökező Edward Mese a másságról

Tim Burton megindítóan szép története egy kisváros- ban játszódik. A szomszédos dombra épített kastélyban, a külvilágtól elzárva él Edward, egy öreg feltaláló fő műve. Kezei helyén hatalmas öllök étkelnek, mert alkotója épp az előtt halt meg, hogy ezeket igazi kezekre cserél- hette volna.

Egy szép napon azonban leköltöztetik a városba, így egy csapásra a középpontba kerül. Ő azt hiszi, új barátok- ra talált, az emberek

Hát senki nem képes megtanulni: „Szurkolj, ne háborúzz!”

kis vesztésé, kis családrág, kis becsület, kis armány, kis hősiesség – mindez giganti- kus csatajelenetekkel leönt- ve. Nem csoda, hogy azóta már többször megpróbálták a recept alapján utángyártani. Sok sikertelen kísérletező mellett azonban az egyik ve-

nek érdekében, hogy emléke- zetessé tegyék a filmet.

A két alkotás szoros küz- delmét látva a kiadó úgy döntött, hogy a Rettenetel- len is két DVD-n adják ki. A két lemezre bőven fért vol- na hasznos információ. Egy- sokkal szánalmas és dühítő,

hogy egy ilyen remek filmet lejártnak azzal, hogy egy, ismétlem *egy* érdekes extrával adják ki a dupla lemez ellenére. Ez az extra azonban nagyon érdekes, hiszen Mel Gibson kommentárjával nézhetjük végig a filmet.

Természetesen ott a kötelező reklám, és az „igye készült” rövidfilm is, nem szólva magáról a filmről, amelynek a Gladiátor sohasem volt igazi versenytársa a szememben. Így nem mondhatok mást: mindenki szerezz

be ezt a lemezt (na jó, lemezeket), mert remekmű – aztán írjon reklámoló levelet az extrák hiánya miatt.

Györi Ferenc

Kép: ★★★★★

Hang: ★★★★★

Extra: ☆☆☆☆☆

Dolby Digital 5.1: angol
Felirat: angol, cseh, dán, finn, héber, izlandi, lengyel, norvég, portugál, svéd
Képarány: 16:9
Hossz: 171 perc
Kiadó: 20th Century Fox
Listaár (bruttó): 9000 Ft

Állj mellém!

Haláli túra a sínek mentén

Ez a mi hullánk! Takarodjatok!

Az ötvenes évek végén négy tizenéves kisserác háborzongatónak ígérköz túrára indul. Egyikük véletlenül meghallotta, hogy pár mérföldnyire a sínek mentén hever annak a fiúnak a holtteste, aki után napok óta kutat mindenki. Elindulnak, hogy megkeressék. A filmet Stephen King *The Body* című novellája alapján az a Rob Reiner készítette el 1986-ban, aki pár évvel később másik King-regényt, a *Tortúrát* is vászonra vitte. A DVD ugyan nem bővelkedik extrákban, ám néhány érdekesség így is található a lemezen. Például Rob Reiner hangkommentárja, vagy a werkfilm, amelyben Rob Reiner, Stephen King és a főszereplők mesélnek a '86-os forgatásról. Sajnos valaki hi-

ányzik közülük: a rövidfilm tavalgy forgatták, és a Chris Chamberst alakító River Phoenix nem érthette meg az elkészültét. A külön zenesáv akkor lehetett volna igazán nagy csemege, ha a filmben hallható slágereket (Everyday, Whispering Bells, Lollipop, Great Balls of Fire, Yakety Yak stb.) végig lejátszoták és nem keverték volna le. Így meg kell elégednünk Ben E. King örökzöldje, a film címadó dala, a Stand By Me videoklipjével, amelyben az énekes mellett találkozhatunk a film két főszereplőjével, Wil Wheatonnal és a már említett River Phoenixszel is.

Wetsz Tamás

Kép: ★★★★★

Hang: ★☆☆☆☆

Extra: ★★★★★

Dolby Digital Mono: angol, francia, német, olasz, spanyol
Felirat: angol, arab, bolgár, cseh, dán, finn, francia, görög, hindi, holland, héber, izlandi, lengyel, magyar, norvég, német, olasz, portugál, spanyol, svéd, török
Képarány: 16:9
Hossz: 83 perc
Kiadó: Columbia/TriStar
Ár (bruttó): 6750 Ft

Minden héten háború A hetedik napon

Az Úr előkapott egy rekeszt a hűtőből, kényelmesen hátradólt a foteljében és várta, hogy végre érjen a reklám a szuperkepa döntője előtt. Panem et circenses – az elv változatlan, csak éppen napjainkban hős amerikai gladiátorok küzdenek a gaz ellenéggel, csapatuk dicsőségéért.

Érthető, miért nem tettett sokaknak Stone legújabb műve.

Az igazi amerikai sportfilmekhez – pláne a Disney-stilusiakhoz – szokott néző nehezen emészt meg, hogy a sportban nem az ellenfél a főgonosz. A játékosok karrierjét saját gyengeségeik – egojuk, sérüléseik, drogfüggőségük stb. – teszik tönkre. A hab a tortán pedig az állandó politizálás és helyezkedés a háttérben. Hiszen ez a sport már réges-rég a pénzről, méghozzá nagyon sok pénzről szól..., a film pedig picit optimistán arról, hogy ebben a szeméttengerben is sokat elérhet az ember, ha képes arra, hogy újra és újra harcoljon a sikerig vezető úton.

Lehet, hogy kissé elfogult vagyok, de szerintem ez a film önmagában is megéri a pénzt, ha a vásárló esetleg nem veszi észre a borító alatt megbúvó második lemezt.

Ha azonban észreveszi, hosszú órákig el sem tud majd mozdulni a képernyő előtt, annyi extrát sorakoztattak fel a korongokon. Már az első lemez is kínál kellemes meglepetéseket. A filmet megtekinthetjük a főbb szereplők vagy Oliver Stone kommentálásával, sőt a zeneszeretők kikapcsolhatnak minden hangot és beszédet, hogy teljesen átadhassák magukat a muzsika és a látvány összhatásának.

A második korongon minden filmőrült tobzódhat az élvezetekben. 30 perces werkfilm és több mint száz kép várja az érdeklődőket. A film eredetileg több mint fél órával hosszabb volt. A kimaradt jeleneteket megnézhetjük, sőt ezeket a jeleneteket is kommentálja a rendező.

Mivel a szereplők között két zenész is található, a filmben hallható 3 saját dal is megkapta a maga klipjét. Akik pedig szeretik a csöndes ironiát, megtekinthetik Jamie Foxx jelentkezését, meghallgatását és néhány próbafelvételét.

Ezek után is maradnak meglepetések: 3-4 perces filmbetétszások következnek – vágóképek, látványos akciójelenetek és kis bakiparádé.

Al Pacino ismét ördögien játszik

Ezzel véget értek a bemutatók és műsorok – következhet az interaktív szórakozás.

A PC Friendly keretprogramban is sok időt tölthetünk el. Nekivághatunk az amerikaifoci-tesztnek (a fanatikusoknál kívül senkinek nincs esélye), és megtudhatjuk, milyen változásokon ment át a film a forgatókönyvtől a vászonig.

Möjlett egy végző érv a DVD mellett, szerintem nagyon meggyőző: legalább kétszer kell megnézni a filmet, mert először meg kell ismerni az amerikai foci szabályait.

Györi Ferenc

Kép: ★★★★★

Hang: ★★★★★

Extra: ★★★★★

Dolby Digital 5.1: angol, spanyol
Felirat: angol, cseh, görög, horvát, héber, lengyel, portugál, spanyol, török
Képarány: 16:9
Hossz: 151 perc
Kiadó: Warner Bros
Ár (bruttó): 8000 Ft

A filmeket a Serco Kft.-től és az Acca Computertől kaptuk megtekintésre.

► Serco Kft. ☎ 374-4055

► www.serco.hu

► Acca Computer ☎ 453-0153

► www.acca.hu

AZ ÚJ ORCA HL SZÉRIA

Vidicologic

Qualitem

Saitek

HERCULUS

Partnereink
THRUSTMASTER

Ami az új külső mögött rejtőzik:

BIZTONSÁG- Új formatervezett ház a legmodernebb szabványoknak megfelelő érintésvédelemmel.

NYUGALOM- 2. generációs önálló hőmérséklet figyeléssel rendelkező csökkentett zajszintű tápegység.

KÉNYELEM- Cherry programozható multimédia billentyűzet Internet és média lejátszó funkcióval és görgős Internet egér.

GYORSASÁG- A legmodernebb technológia 133 MHz FSB és Memória, 4x AGP grafikusvezérlők és UDMA 66/100 Winchesterek.

Valamint a megszokott minőség, kiváló alkatrészek mely az ORCA számítógépeket a hazai szaklapok szerint is kiemelkedő multimédia számítógépekké tették.

HL-K60020

Intel Pentium®III 600MHz processzor • EPoX i815 alaplap • 64 MB 133 MHz SDRAM • 20 GB HDD, 1.44 MB FDD • Intel Direct AGP 4x VGA • 48xCD-ROM • AC-97 sztereo hang • 56 kbps modem+1hónap korlátlan Internet előfizetés • Cherry multimédia billentyű, görgős egér • Microsoft Windows ME operációs rendszer • 2 év garancia

179.900 Ft.-ÁFA

Alapkonfiguráció egyéb igényeivel kérjük keresse fel boltjainkat

A HERTA Kft. az otthoni felhasználók számára az ORCA számítógépekhez a Microsoft Windows Millenium Edition-t ajánlja

Bp. VII., Dohány utca 37. Tel./fax: 322-7846
(Számítástechnikai szaküzlet és szerviz)

Bp. VI., Ybl M. sétány 2. Tel.: 238-7393
Wastand City Center (HERTA Multimédia szaküzlet)
Bp. XV., Szentmihályi út 131.
(Pólus Center) Tel./fax: 419-4020

Bp. III., Bécsi út (EURO Center) Tel./fax: 437-4622
Bp. IX., Könyves Kálmán krt. 12-14.
(Lurdy ház) Tel./fax: 456-1131
Bp. XXII., Nagyvátnyi út. 27-47.
(Campona Bevásárló Központ) Tel.: 424-3043
Bp. II., Gébör Áron u. 74-78.
(Rózsákert Bevásárló Közp.) Tel./fax: 391-5840

Bp. X., Kerpesi út 73.
(Park Piazza üzletközp.) Tel./fax: 262-3164
Bp. XX., Kossuth L. u. 33. Tel./fax: 285-8004
(Erzsébet Áruház)
Bp. V., Belgrád-rkp. 12. Tel./fax: 266-5052

HERTA

www.orca.hu

AutoCAD LT 2000i	212.440/57.550
AutoCAD 2000i Hun/Eng	661.830
Acrobat 4.0/Upg.	119.700/47.500
PhotoShop 5.0 Hu.	246.050/103.550
PhotoShop 5.0 En.	303.050/100.700
Illustrator 9.0	208.050/75.000
Delphi 9.0 Std.	44.800
Delphi 9.0 Prof.	200.800/125.600
C++Builder 5.0 Prof.	215.100/112.100
CorelDraw 10 Új	114.900/94.900
Corel 9 Office Edition	50.500
Flash 5.0	147.250/55.100
Freehand 9.0	199.500/72.200
Win 98 Hun 2 kiad.	65.300/34.000
Win Millennium Hun.	65.300/34.000
Windows 2000 Hun.	100.800/47.500
Win 2000 Server 5 User	308.700/154.000
Office2000 Std.Hu.	159.400/96.900
Novell SBS server + 5 user akció	204.300
Novell SBS 1 user add on Hun	20.570
Novell NetWare 5.1 + 5 user	267.900
Norton Utilities 2001 Win95/98/NT	14.300
Norton System Works 2001	24.500
VirusBuster 1 user	17.630
McAfee VirusScan 5.0	9.100
F-Secure/F-Prot/1/10 user	52.200/208.800
Norton Antivirus 2001 Hun	13.000
Suse Linux 7.0 St.	9.410
Suse Linux 7.0 Prof.	15.600
Mandrake 7.2	15.480
Red Hat 7.0 DeLux	29.010
Red Hat 7.0 St.	14.110
ACDbase 3.x	19.260
WinZip 8.0 Win95/98/NT	11.560
Paint Shop Pro 7.0	34.670
System Commander 2000	26.580
SPSS Base System	310.000
Windows Commander	11.000
Arj 2.7	17.340

Az árak nettó árak. A 2. ár az upgrade ár.
Az árvaltoztatás jogát fenntartjuk!

roline

A MINŐSÉGI VONAL

SigmaLine[®] Computer

Komplett konfigurációk, alkatrészek értékesítése, kedvező hitel lehetőséggel!
Számítógépek építése, bővítése és komplett szervizelése

Gold 1+2EV Garancia! **Diamond** 1+2EV Garancia!

<ul style="list-style-type: none"> INTEL 566 CEL. PIV III 100MHz ALAPLAP 7,5GB HDD, 56K MODEM 32MB SD RAM, SB HANG 8 MB CD 30 AGP VGA 52X DELTA CD-ROM 1,44 FDD, BILL + EGÉR + HÁZ 14" SVGA MONITOR 	<ul style="list-style-type: none"> INTEL 600 CEL. PIV III 100MHz ALAPLAP 7,5GB HDD, 56K MODEM 32MB SD RAM, SB HANG 8 MB CD 30 AGP VGA 52X DELTA CD-ROM 1,44 FDD, BILL + EGÉR + HÁZ 15" SVGA DIG. MONITOR
---	--

NETTÓ 99.900,- NETTÓ 119.900,-

Diamond PRO 1+2EV Garancia! **Kiskereskedelmi üzletünk**

<ul style="list-style-type: none"> INTEL 700 CEL. PIV III 100MHz ALAPLAP 10,5GB HDD, 56K MODEM 64 MB SD RAM, SB HANG 8 MB CD 30 AGP VGA 52X DELTA CD-ROM 1,44 FDD, BILL + EGÉR + HÁZ 15,5" SVGA DIG. MONITOR 	<p>Címünk: 1077 Bp. Dohány u. 54. Tel.: 462-03-11 Tel./Fax: 462-03-10 Nyitva: H-P:10"-18"</p>
--	---

NETTÓ 139.900,- www.sigmaline.hu

20% ELŐLEGGEL! OTP HITELRE!

Használt alkatrészek

14" MONITOROK	15.000,-	ABIT ALAPLAPOK	18.000,-
15" MONITOROK	25.000,-	1MB PCI VGA	3.000,-
17" MONITOROK	40.000,-	AND K6-2 4850	15.000,-
Intel 233MHz	12.000,-	HP 604K NYOMTATÓ	19.000,-
Intel PII 333	14.000,-	1,44 FDD	2.500,-

Látogasson el megújult weboldalunkra!

www.sigmaline.hu Email: info@sigmaline.hu

roline

COMPUTER ACCESSORIES

Minőségi kábelek, átalakítók, kapcsolók a Roline magyarországi disztribútorától:

AlphaSonic Kft.

H-1134 Budapest, Csángó u. 13. Tel: 350-6822, 350-6826
E-mail: info@alphasonic.hu Web: <http://www.roline.hu>

Vírussal az invázió ellen

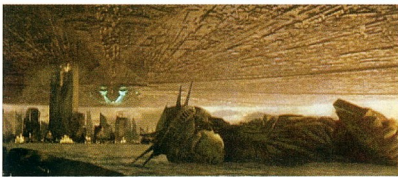
Megszokhattuk már, hogy a hollywoodi forgatókönyvírók nem zavarattják magukat a valóságtól. A történeteikben felbukkanó ostobaságokat pedig igazolva látják, ha a filmjeik halomnyi pénzt hoznak a konyhára.

Elgondolni sem tudom, milyen (gyógy)szert hatására tudnék akkora hülyeséget kitalálni, hogy egy földönkívüli invázió főúfóját egy Macintosh noteszgépről infravörös adatátvitellel útján vírussal fertőzzük meg. Ügyes!

Szóval, a függetlenség napját nem szabad komolyan venni, paródiának viszont zseniális. A főszereplők – Will Smith, Bill Pullman és Jeff Goldblum – kiválóak, de a körülöttük mozgó karaktereszínészek is remekelnek, ráadásul a film rendkívül látványos, így összességében remek szórakozást nyújt. A kasszasikerem felbuzdulva a stúdió különleges, kétélemez DVD-kiadással rukkolt elő.

Azonosított korongok

Az első lemezen találjuk a filmeket. Nem tévedés a többszám, ugyanis választathatunk a mozikban vetített és a 9 perc-

Július 3-án New York, kedvezőtlen kilátásokkal

cel hosszabb rendezői változat között. Mindkettő megtekinthető Roland Emmerich rendező és Dean Devlin producer kommentálásában, míg a másodikhoz a különleges effektusokért felelős Volker Engel és Douglas Smith megjegyzéseit is választathatjuk.

A második lemeze kerültek az extrák, méghozzá annyi, hogy jobbnak látták külön csoportokba sorolni őket. Werkfilmekből például rögtön három van, a Creating Reality az eredeti, míg a The Making of ID4 az HBO által készített – ezek közel félórás összefoglalók a forgá-

tásról. A harmadik, a The ID4 Invasion zseniális ötletre épített áldokumentumfilm, vagy inkább áltudósítás az ufók megérkezéséről, a – nem létező – WNN tévétársaság munkatársai sugároznak előben az „eseményekről”.

Külön csoportot alkotnak az előzetesek és a tévéreklámok. Némelyik 15 és 30 másodperces változatban is felkerült, szép példákat mutatva arra, hányféleképpen lehet ugyanazokból a filmrészletekből reklámot készíteni. Találunk két különleges reklámot is. Az egyiket a legnépesebb amerikai tévéműsor, a Super Bowl-közvetítések (amerikai foci) szüneteiben vetítették, a másikat az Apple reklámozza egyik noteszgépet a filmből vett jelenetek segítségével.

Külön nagy csoport az állóképek gyűteménye. Gyönyörködhetünk a forgatáson készített fényképekben, az idegenek, az ufók és a különböző helyszínek tervei. Megnézhetünk három részletet a storyboardból: az üdvözítő helikopter szomorú történetét, a város különböző prominens épületeinek pusztulását, valamint a film végét, amikor az önfeláldozó vén pilóta kétfedelű gépén berepül az ufóba. Ha másképp emlékezünk a film végére, az nem a véletlen műve. Eredetileg ugyanis azt terveztek, hogy az öreg iszákos fi-

kó alá nem adnak F-16-ost a film csúcspontjában, mire ő a kétszárnyúval megy harcolni, és épp kapóra jön a drámai végkifejletben.

Az öreg ufó titka

Ezzel még korántsincs vége! A fejlesztők amolyan hüsvéti tojás stílusban nem raktak feliratot a hangárban álldogáló ufóra, de tessék csak a pilótafülkére kattintani! Az így megnyíló menüből két helyre juthatunk el, mindkettőn jókora

listára bukkanunk. A Combat Review a film 12 harci jelenetét foglalja össze, amelyeket tetszés szerint újra megtekinthetünk. A Monitor Earth Broadcast még ennél is érdekesebb. A filmben több helyen szerepelnek tévébejátszások, tudósítások, helyszíni riportok. Ezek különlegessége, hogy a világ különböző híradóinak, hírcsatornáinak létező bemondoival és diszlejtellel lettek felvéve. Izletől néhány téma: a titkos 51-es körzet megtalálása; a novoszibirskai atomkatasztrófa, amelyről több hírcsatorna is beszámol; a „Ne löjének az ufókkal!” felhívás stb.

Az asztali játékszók tulajdonosai sajnos ezt a két menüt nem tudják elérni

Az asztalon sok hasznos apróság található

(nekünk legalábbis nem sikerült), ezért ők kénytelenek kézzel kiválasztani a 11-32. és a 35-46. fejezeteket.

A látványos interaktív menüket a film jeleneteinek felhasználásával készítették. Az első lemez a Felhár Ház felrobbantására épül, míg a második a titkos 51-es körzetre, ahol remekül kihasználták a különböző helyszíneket: a főmenü egy ufóhangár, a werkfilmeket tartósiszterben áztatott idegenek jelképezik, míg minden mást szétszórva találunk egy iróasztalon.

Akiknek tetszett az ID4, azok számára ez a DVD-duó kötelező darab.

Spanyik Balázs

Kép: ★★★★★

Hang: ★★★★★

Extra: ★★★★★

Dolby Digital 5.1: angol

Felirat: angol, cseh, dán, finn, héber, izlandi, lengyel, magyar, norvég, portugál, svéd

Képarány: 16:9

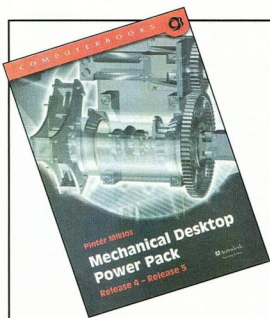
Hossz: 138, ill. 147 perc

Kiadó: 20th Century Fox

Ár (bruttó): 9000 Ft

◆ Serco Kft. ☎ 374-4055

◆ www.serco.hu

Pintér Miklós
**Mechanical Desktop
 Power Pack Release 4
 – Release 5**

ComputerBooks, 2000, 454 oldal,
 5900 Ft

Az Autodesk elsősorban a gépészekre gondolt, amikor elkészítette az AutoCAD kiegészítéseként a Mechanical Desktop szoftvercsomagot. A csomag utolsó verziója a Release 5, de mivel sokan használják még a Release 4-et, a szerző mindkettőt bemutatja, és minden esetben felhívja a figyelmet az esetleges eltérésekre.

A bevezetésben kapott helyet egy rövid útmutató arról, kiknek szól a könyv, a gépészeti alapfogalmakról, és hogy milyen környezetben fut a szoftver. Ezután három fejezetben, egyre magasabb szinten mutatja be a fogalmakat és parancsokat. Egyre hasznos, hogy minden szint végén terjedelmes részben példákat hoz, hogy begyakorolhassuk a tárgyalt parancsokat. Ez a felépítés azért tetszett, mert a felhasználók így rákényszerülnek a könyv és a szoftver együttes használatára – ez az egyik legjobb tanulási módszer. Az utolsó rész három elemből áll csöbilincs tervezésével, összeszerelésével, szerelési útmutatók, hibalisták, rajzi nézetek generálásával, adatok lekérdezésével foglalkozik – a korábban tanultakra építve, azokra hivatkozva.

A könyv végén, a függelékben találunk egy táblázatot, amelyben a szerző összefoglalta mindkét verzió parancsait. Emellett a parancsrövidítések jegyzékét, a fogalomtárat és a tárgymutatót találjuk itt.

Tóth Tamás

Michel Pelletier
**WinZip és PKZip
 Manon Cassade
 Biztonságos
 Windows 95/98**

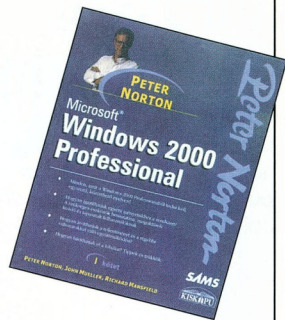
Kiskapu, 2000, 212 és 224 oldal,
 980 és 980 Ft

A két kötet a kiadó Iránytű sorozatában jelent meg – ezeket a könyveket a kezdő számítógép-felhasználóknak szánják. A sorozat tagjai egy-egy hasznos programot mutatnak be, vagy egy témakört járnak körül, egyszerű nyelven, közérthetően.

A WinZip és PKZip című kötetben megismerkedhetünk e programok egyszerűbb és bonyolultabb szolgáltatásaival, a file-ok tömörítésének és kibontásának módjával. Szó esik a tömörített file-ok tartalmának módosításáról és a jelszavas védelemről is, valamint megtudhatjuk, hogyan tölthetjük le az Internetről és telepíthetjük a WinZip és a PKZip legújabb verzióját.

A Biztonságos Windows 95/98 című kötet olyan kérdésekre próbál válaszolni, mint a Windows 95/98 biztonságosabbá tétele, magánjellegű adataink védelme, miként lehet biztonságosan kóborolni a Weben, vagy mit kell tudni az elektronikus levelezés biztonságáról. Kicsit komolyabb témát foglal össze „emberi” nyelven a vírusok kiszűréséről, magunk és családtagjaink részére készített felhasználói profilokról, gyermekünk védelmében a tartalomszűrésről, valamint a jelszavakról.

Giczzy Gergő

Peter Norton–John Mueller–
 Richard Mansfield
**Microsoft Windows
 2000 Professional**

Kiskapu, 2000, 517 oldal, 2996 Ft

A Peter Norton nevével fémjelzett Microsoft Windows 2000 Profesionálnál könyv átfogó, felhasználóbarát útikalauz, a mára klasszikusává vált szerző közérthető stílusában. Lépésről lépésre ismerteti meg az olvasót a Windows 2000 szolgáltatásaival, részletesen bemutatja az operációs rendszer újdonságait, illetve a teljesítménynövelés lehetőségeit. Az elmondottakat gyakorlati példákkal is szemlélíti.

A Windows 2000 képességeinek kiaknázását segítő eszközök, például az MMC-bővítmények és más felügyeleti eszközök ismertetésén túl a könyvből megismerhetjük a rendszer belső felépítését, valamint olyan újdonságokat is, mint például az Active Directory címtárszolgáltatás.

A kötet *Peter Norton elve* címszó alatt számos ötletet ad a rendszer használatához. Visszatérően foglalkozik a legfontosabb kérdésekkel, így a kommunikáció, a hálózati munka, a nyomtatás, a teljesítménynövelés, a hibaelhárítás, továbbá a régebbi Windows-verziókkal és más rendszerekkel való együttműködés (kompatibilitás) témakörével.

Giczzy Gergő

A bemutatott könyveket megvásárolhatják a CHIP könyvesboltban, az alábbi címen:
 1132 Budapest, Visegrádi utca 11.
 Tel.: 350-7144, tel./fax: 339-8617,
 E-mail: chip.bolt@dnb.hu

SMALL BUSINESS • BIG BUSINESS • E-BUSINESS

HOUG
KONFERENCIA
2001. SOPRON

MAGYARORSZÁGI ORACLE FELHASZNÁLÓK KONFERENCIÁJA

SOPRON, 2001. ÁPRILIS 2-6.

JELENTKEZÉS: WWW.HOUG.ORACLE.HU

• TELEKOMMUNIKÁCIÓ • PÉNZÜGYI SZOLGÁLTATÓ SZEKTOR • KORMÁNYZAT • KÖZÉP- ÉS KIS-VÁLLALATI MEGOLDÁSOK – ORACLE E-START • ÜGYFÉLKAPCSOLAT MENEDZSMENT • INTERNETES BESZERZÉS • ALKALMAZÁSFEJLESZTÉS • E-BUSINESS PLATFORM • TECHNOLÓGIAI TIPPEK, TRÜKKÖK • ADATTÁRHÁZ • INTERNETES VÁLLALKOZÁSOK • ORACLE APPLICATIONS • STRATÉGIAI VÁLLALATVEZETÉS ÉS ÜZLETI INTELLIGENCIA

TÁMOGATÓK:

COMPAQ

Sun
microsystems

MIS
INFORMATION SYSTEMS

HP HEWLETT
PACKARD

DSS
CONSULTING

EUROTREND
INFORMATIKAI KFT.

KFKI SZÁMÍTASTECHNIKAI RT.

ICL

KPMG

IQSOFT

ALBACOMP

HÁLÓZATI PARTNER:

DISCO SYSTEMS

MÉDIATÁMOGATÓK:

SZÁMÍTASTECHNIKA

HÍVYELŐ
HÍR- ÉS TUDOMÁNYOS KIADÁS

VILÁGGAZDASÁG

ORACLE
SOFTWARE POWERS THE INTERNET™

A hokiütő-effektus

2001 végén Magyarországon két állampolgár közül az egyikben már mobiltelefon-előfizetőt tisztelhetünk – akiknek a száma fél évvel később világszerte eléri majd az 1 milliárdot. Érthető, ha a Nokia derűlátóan tekint a mobil kommunikációs technológiák új nemzedékének térhódítása elé.

A Nokia több mint 128 millió mobiltelefont adott el 2000-ban, ami *Heikki Vappulát*, a Nokia Hungary új ügyvezető igazgatóját idézve másodpercenként 5-6 készüléket jelent. Ez a mennyiség az előző évhez képest 64%-os, a piacét meghaladó mértékű növekedést jelent, mivel a Nokia 1999-ben 78,5 millió telefont értékesített. A vállalat előzetes becslései szerint tavaly világszerte összesen 405 millió készüléket adtak el, ami 45%-kal múlja felül a piac 1999. évi 280 millió készülékes méretét.

Ennek megfelelően a Nokia történetének eddigi legnagyobb üzemi szintű éves nyereségéről számolt be

január végén. Az üzleti eredményeket Budapesten azon a sajtótájékoztatóján ismertették, amelyen a január 1-jével kinevezett Vappula úr is bemutatkozott. A Nokia tavalyi nettó értékesítése meghaladta a 30 milliárd eurót (2000. december 31-i árfolyamon 1 euró 0,890 dollár volt), amiből közel 22 milliárd mobiltelefonok eladásából származik, a hálózati üzletág bevételei pedig megközelítették a 8 milliárd eurót. Az értékesítések 52%-ára Európában került sor, amit Észak-Amerika 25. Ázsia pedig 23%-kal követ. Az európai országokon kívül az Egyesült Államok és Kína a két legnagyobb piac. Szintén a Nokia piaci értékeléseiből származó adat, hogy a világ mobiltelefon-előfizetőinek tábora a múlt év végére meghaladta a 700 millió főt, ami mintegy 12%-os elterjedtséget jelent világszinten. Bár a gazdasági környezet és a vezeték nélküli technológiák fejlődése bonyolultta teszi a piaci tendenciák rövid távú előrejelzését, a Nokia az idei első negyedében az értékesítés 25-30% körüli növekedésére számít.

A Nokia nettó bevételének 8,9%-át fordítja kutatásra és fejlesztésre (K+F), és összesen 19 ezer alkalmazottat foglalkoztat 15 országban működő 55 kutatóközpontjában. Ezek egyike a regionális szakértői központnak számító Nokia Hungary budapesti székháza, ahol ötszáz szakember dolgozik a mobil internetes – WAP, GPRS, EDGE és 3G alapú – alkalmazások fejlesztésén. Olyan szoftvereket készítenek itt, amelyek gazdagabb, színesebb és gyorsabb teszik majd a mobil internetes szolgáltatásokat. Azoknak az IP-alapú, vezeték nélküli kommunikációs technológiáknak a fejlesztése folyik tehát nálunk, amelyek stratégiai jelentőségűek a Nokia jövője szempontjából.

Heikki Vappulát 2001. január 1-jétől neveztek ki a Nokia hálózati üzletágáért felelős ügyvezető igazgatónak Magyarországon. Bemű-

tatkozó előadását követően először arról az átalakulásról kérdeztük a közgazdász diplomás vezetőt, amelyen a távközlési szolgáltatóknak át kell menniük ahhoz, hogy harmadik generációs (3G) szolgáltatásokat nyújthassanak előfizetőiknek.

– A 3G-s telekommunikáció megvalósítására törekvő szolgáltatókra elsősorban maguk a szolgáltatások vonatkozásában várnak nagy változások – mondta az új ügyvezető. – Kínálatukat manapság viszonylag kis számú szolgáltatás alkotja: hang-, SMS- és alapszintű WAP-szolgáltatások, amelyek száma összesen nem éri el a felszázat. A 3G térhódításaival azonban a szolgáltatások száma szolgáltatónként meghaladja majd az ezret. Ezek a szolgáltatók a szupermarketekhez válnak hasonlóvá, hetente, sőt naponta új szolgáltatásokat vezetnek be, akár időszakos jellegű – például anyák napjára, Bálint-napra stb. szülő – vagy helyi vonatkozású (location based) szolgáltatásokat is, ami a különböző tartalomszolgáltatókkal való szoros együttműködés nélkül aligha képzelhető el. A szolgáltatások soha nem látott mennyiségű és a gyors piacra vitelüknek megkövetelt rugalmasság, valamint a tartalom és az alapszolgáltatás összefonódása a maítól teljesen eltérő üzleti modell követését feltételezi. A technológiák szintjén evolúciós fejlődésnek vagyunk tanúi, amely a tisztán IP-alapú hálózatok irányába tart. A csomagkapcsolás elvén működő 3G-s hálózatok bonyolultabbak a vonalkapcsolattal, így működtetésük is összetettebb. A mobil kommunikáció IP-alapokra helyezése nagy feladat, de mindenképp a szolgáltatások változásainak horderejét hangsúlyoznám.

Hogy ezek a változások az előzetes várakozásokhoz képest nehezebben vennének lendületet – hiszen az első kereskedelmi célú 3G-s hálózatokat az előttünk álló fél évben telepíti a Nokia a Távol-Keleten -, azzal Vappula úr nem ért egyet.

– Gondoljuk meg a GSM hálózatokra, amelyeket immár tíz éve építünk – emlékeztet. – Ha az európai szolgáltatók idén a második fél évben megjelennek a 3G-s szolgáltatásokkal, miként tervezik, akkor ez sokkal gyorsabb piacra vitelt jelent majd, mint amilyenről a GSM történetében valaha is beszélhettünk. Az országos lefedettségű 3G-s hálózatok számos európai or-

Mobilgyártás rendelésre egy nap alatt

A budapesti sajtótájékoztatón *Jyrki Jalasto*, a Nokia komáromi mobiltelefon-gyárának igazgatója foglalta össze az egyéves üzemi fejlődésének fontosabb állomásait és eredményeit.

Mint arról magazinunk is beszámolt, az első mobiltelefont 1999 végén készítették el Komáromban, tavaly januárban pedig az első szállítmányok is útnak indulhattak Nyugat-Európába. A létesítményt márciusban készítették el teljes egészében, és ekkor kapta meg az ISO 9000 minősítést. A legvárta készülékek száma áprilisban elérte a százazretet, júliusban pedig már az egymilliót.

Ma 1350 alkalmazottal foglalkoztat a Nokia 100 millió eurós beruházással létrehozott komáromi gyárában, amely Európában a harmadik, világviszonylatban pedig a tizedik ilyen gyártókapacitás. A dolgozók oktatására a Nokia tavaly tizenet képzési napot fordított, így a 3210-es és 3310-es mobiltelefonokat gyártó üzem – rászolgálva a jövő gyára elnevezésére – 24 óráns átfutással képes teljesíteni a megrendeléseket.

számban csak 2002 második felében kezdik majd működésüket, és ez okot adhatott a 3G térhódításnak borúlátóbb megítélésére. Egy országos hálózat kiépítéséhez azonban nagyon sok alapállomást kell telepíteni, ami nem megy egyik napról a másikra, miként az említett szolgáltatások kialakítása és piacra vitele sem. A 3G-s technológia készen áll és jelen van térségünkben, de alkalmazása és a rá épülő szolgáltatások teljesessége tétele kereskedelmi téren Nyugat-Európában még két évet igénybe fog venni. Ebben nincs semmi rendkívüli. Az új kommunikációs technológiák és szolgáltatások térhódítása a fogyasztói piacon mindig lassú szakasszal kezdődik, a tömegpiac akkor indul gyors fejlődésnek, amikor az országos hálózatok már üzemelnek – emlékeztünk rá, hogy a GSM esetében ez 4-5 évet vett igénybe.

A kelet-európai régió a GSM terén kis lemaradásban van a nyugati országokhoz képest, így arra sem kell számítani, hogy a 3G első hullámát fogja meglavagolni. A Nokia Hungary igazgatója szerint miután tömegpiacuk még jobban megizmosodik és felzárkózik a nyugat-európaihoz, 2003-ban már várható, hogy a szolgáltatók ezekben az országokban is kínálni fogják a 3G-s szolgáltatásokat.

– Egy másik tévhitet is el kell oszlatnunk a 3G-s szolgáltatásokkal kapcsolatban – mondta Heikki Vappula. – Noha ma mindenki drágának képzeli ezeket, nem járnak majd többletkiadással a fogyasztóknak. A szolgáltatások jellegéből fakadóan az előfizetők nem pluszpénzt költenek majd rájuk, hanem azt, amit más ágazatok helyett immár a telekommunikációra fordítanak. Példáknak említeném a fotózást: ahelyett, hogy fényképezőgépet, filmet vásárolnának és előhivatnák fényképeiket, az emberek digitális felvételeket készítenek majd mobil kommunikációs multimédia eszközökkel, és azokat a mobil Interneten osztják meg egymással, akár a fotó készültének pillanatában. A 3G-s szolgáltatások egyik alapvető sajátossága lesz, hogy más ágazatok forgalmát a távközlésbe tereli át.

De nem kell feltétlenül pár évre a jövőbe tekintenünk, hiszen a mobil Internet már valóság, bár egyelőre a WAP esetében is az az ember benyomása, hogy annak kérésiglelőségét megéri, aki részvényárfolyamok változásán csüng mindenkor és mindenütt, az esti moziújsós kiválasztásának azonban ma még olcsóbb alternatívái kínálkoznak.

– A használatba vett WAP-os telefonok számának el kell érnie egy

Heikki Vappula magyarországi kinevezése előtt a Nokia dán leányvállalatának élén állt, ezért arra került, vonjon párhuzamot a két ország távközlési ágazata között.

– A dán piac kérésiglelőségét fejletlenebb, az első GSM hálózatok ott 1991-ben kezdték meg működésüket, a mobiltelefonok elterjedtsége nagyon nagy, és sok az innovatív szolgáltató – hangzott válasza. – A verseny is sokkal kiélezettebb, mivel Dániában négy szolgáltató jut ötmillió lakosra – szerintem egyvel több a kelletlenül ahhoz, hogy mindegyikük egészségesen működhessen. Minél közelebből ismerem meg azonban a magyar piacot, ezek a különbségek annál mellesesebbnek tűnnek, és a hasonlóságok kerülnek előtérbe. A mobiltelefonok aránya Magyarországon is nagy, tavaly 16-ról 30%-ra emelkedve megduplázódott, és az idei év végére elérheti a 45%-ot. Az SMS szolgáltatások virágnak, és olyan innovációk jelennek meg a palettán, mint például a lottó vagy a Panagochi.

Nemcsak a technológia és a szolgáltatók működése azonos a különböző piacokon, hanem a felhasználói viselkedésminták is. Az emberek alapvetően ugyanazokat a dolgokat kedvelik, szeretnek játszani és örülni, ha szórakoztatják őket. Dániát megelőzően két évet dolgoztam Angliában. Az ottani piac igen fejlettként él a köztudatban, bár szerintem a dán piac fejlettebb – és a különbség nagyobb volt akkor a kettő között, mint amekkorát a dán és a magyar piac között most tapasztalok. Miként előadásom során is elmondtam, közel 50%-os mobiltelefonosra számítunk Magyarországon az év végére, ami nagy változások hajtóereje lesz. Ötmillió felhasználóval van szó, akik kezdetben csak telefonálnak, de amint megszokják készüléküket, SMS-t is küldenek, kipróbálják a WAP-ot, és miután a bizalmuk már eléggé megszilárdult, pénzügyeik, vásárlásaik intézésére is használni fogják mobil kommunikációs eszközeiket.

Kis Endre

Heikki Vappula, a Nokia Hungary ügyvezető igazgatója

kritikus tömeget, mielőtt a WAP-szolgáltatások valóban gazdagabb és tartalmasabb, ezzel együtt számottevő bevételforrássá válnának, és a szolgáltatók még nagyobb kedvvel és számban vinnek azokat piacra – mondta Vappula úr. – Meggyőződésem, hogy idén ez világszerte, így Magyarországon is bekövetkezik. Jelenleg is tanúi vagyunk az újabbnál újabb szolgáltatások születésének, és a WAP-os készülékek is sorra jelennek meg, lehetővé téve a technológia széles körű, hatékonyabb alkalmazását. Moglehet, a WAP bejelentését túl nagy hírverés övezte, és a felfokozott légkörben az emberek arra számítottak, hogy egyik napról a másikra megváltoztatja az életüket. Ez azonban belelel pár évbe. A WAP és a 3G ugyanakkor olyan technológia, amely sokáig az életünk részét alkotja majd, és amint a szolgáltatások gazdagabbá válnak, a készülékeken pedig elterjednek az olyan extrák, mint mondjuk a színes képernyő, a tömegpiac robbanni fog. Ez a hokitű-effektus: a viszonylag hosszabb és enyhébb emelkedést mutató bevezetési időszak szinte átmenet nélkül exponenciális növekedésbe csap át.

Kilencparancsolat a biztonságról

Az e-üzleti biztonság kérdéskörében a legnagyobb problémát talán az jelenti, hogy fűlságosan összetettnek tűnik, mivel a rendszer minden szintjén szükség van a biztonsági megoldások valamilyen formájára.

Helyesen teszi-e a vállalatok csaknem fele (46%-a – forrás: IDC), amikor informatikai költségvetésének kevesebb mint 10%-át költi ezekre a megoldásokra? A Novell partnereivel együttműködve a kategóriájukban legjobbnak számító biztonsági termékeket egységes megoldássá szervezte új, az egész világra kiterjedő biztonsági kezdeményezésében, miként arról előző számunk hírvivatában röviden beszámoltunk. A bejelentést tanulmány kísértte, amelyet az IDC a Novell megbízásából készített. A következőkben ennek néhány gondolatát, valamint a hazai sajtótájékoztatón elhangzottakat foglaljuk össze, képet adva a vállalati információtechnológiai (IT) rendszerek biztonságáról kialakított szemléletekről.

Az internetes cégek tavaly 80%-ot veszítettek értékükből, és az internetes felhasználói tábor sem növekszik mindenütt a remélt mértékben, aminek *Szittyá Tamás*, a Novell Magyarország ügyvezető igazgatója szerint két oka van. Az elektronikus üzleti tevékenység bevezetése lényegesen növelheti a vállalati rendszer összetettségét, aminek következtében nő a biztonság sérülésének kockázata. Ez pedig vonakodást szül a döntéshozók és a vállalkozás potenciális ügyfelei körében egyaránt.

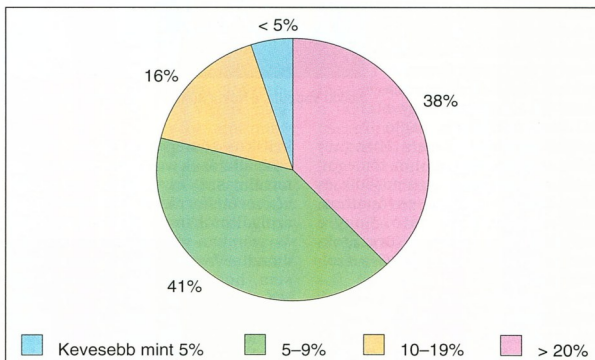
A megalapozatlan üzleti modellel és gyorsan elapadó pénzügyi háttérrel piacra lépő „dotcom” cégek tüdőklése és bukása a szinte hisztérikusan veselkedő tőzsdéken korántsem jelenti az Internet korszakának végét. Az elektronikus forradalom megállíthatatlan, amit az IDC előrejelzései is tükröznek: az elektronikus kereskedelem forgalma 2003-ra elérheti az 1,6 billió USD-t, a potenciális vásárlók köre a tavaly megsztrált 327 millió on-line felhasználóról ugyanebben az időszakban várhatóan 600 millióra gyarapszik. És ezek csupán a fogyasztói e-kereskedelem mutatói, amelyeket a vállalatok egymás közötti elektronikus üzleti tevékenysége – az elemzők egybehangzó véleménye szerint – többszörösen felülmúl. Az

e-aranyláz múltával az e-üzlet kilátásai tehát továbbra is biztatóak.

A lehetőségek kiaknázásához a biztonságos és megbízható vállalati rendszer alapkövetelmény. A vállalkozások zöme a biztonsági technológiák alkalmazásában mégis inkább egyfajta biztosítási megfontolást, vagy ami még rosszabb, a növekedés kerékkötőjét látja. Az IDC felmérése szerint a vállalatok

gondolkodásmód kialakítására és követeésére, amely összhangban áll azzal az egységes hálózatot alkotó globális üzleti környezettel, amelyben mindannyian dolgozunk – a számottevő szereplők mindenképp. A vállalat belső rendszereit meg kell nyitni a külső felhasználók előtt: a Weben keresztül kapcsolatokat kell kiépíteni a vásárlókkal, a beszállítókkal és a partnerekkel, hogy közvetlenül a cég adataival, alkalmazottaival és alkalmazásával dolgozhassanak, és a különféle hálózatok gondok nélkül kapcsolódjanak egymáshoz.

A gyakorlatban azonban a vállalatok – önszántukból – sohasem engednek a sajátjuknál megegyező szintű hozzáférést rendszereikhez a külső, a hálózaton őket elérő felhasználók különböző csoportjainak. Sok az olyan információ, amely nem kerülhet napvilágra. Az sem lenne szerencsés, ha az üzleti vetélytársak – vagy akár a partnerek – szabadon közelíthatnának a személyzeti rendszerekben, és magukhoz csábíthatnák a legjobb munkatársaikat. Vé-

1. A vállalati informatikai költségvetés biztonsági megoldásokra fordított hányada (forrás: IDC, 2000)

csaknem fele (46%) informatikai költségvetésének kevesebb mint 10%-át költi biztonsági megoldásokra (1. ábra). A biztonsági megoldások bevezetésének legfőbb akadálya a megkérdézett informatikai menedzserek többsége szerint a következetes irányelvek kidolgozásának (35%) és a meglévő alkalmazásokhoz való illesztésének (27%) a nehézsége (2. ábra). Két olyan feladat, amelynek megoldását a Novell kezdeményezését alkotó technológia a központosított biztonsági stratégia révén egyszerűíti teszi.

Szemléletváltásra van szükség a vállalati rendszer és az elektronikus üzleti biztonságával kapcsolatban: olyan

dekezni kell továbbá a vírusok és a rosszindulatú támadások ellen, akár vállalaton belülről, akár azon kívülről, az Internetről érkezőnek azok. Végül és mindenképp felelt védeni kell az egységes hálózat, az on-line üzleti környezet biztonságát, mert ha az rácsófol a felhasználók bizalmára, akkor máshol fognak üzletet kötni, vásárolni. A vállalatoknak a lehető legszigorúbb felügyeletet kell gyakorolniuk elektronikus üzletvitelük felett, miközben gyors és egyszerű hozzáférést kell adniuk hálózati infrastruktúrájukhoz.

Jöllehet első pillantásra mindez merő ellentmondásnak tűnhet, helyesen ki-

alakított biztonsági politikával a biztonság kézben tartható. Ezért a Novell és stratégiai partnerei kialakították egy egységes e-biztonságpolitikai keretrendszert. Felismerve, hogy egyetlen gyártó sem képes egymagában megoldást nyújtani a biztonság összes kihívására, a Novell partnereivel – többek között az ActivCard, a BindView, a Compaq, a Cryptocard, az Entrust, a Gemplus, az Identix, a Keyware, a McAfee, a Neteg-

írányvonalat e-üzletének biztonságossá tételére; bizzon meg olyan céget, amely a biztonsági technológiák vezető szállítóival áll üzleti kapcsolatban, ezért teljes körű megoldást tud nyújtani; kérjen referencia Web-helyeket és esettanulmányokat; rendszeresen látogassa ezeket a helyeket, és tartson lépést; a biztonsági megoldásnak együtt kell fejlődnie az üzlettel; folyamatosan képezze alkalmazottait; a biztonságot a csúcsteve-

Az e-üzlet biztonságának összetevői

Integrált rendszerként az alábbi kilenc összetevő olyan átfogó biztonsági megoldást alkot, amely véd a jogosulatlan hozzáférésektől, feldehirti a biztonsági problémákat, és lehetővé teszi azok gyors kijávitását.

- **Tűzfal.** Védelmet nyújt a belső és külső fenyegetések ellen, ugyanakkor biztonságossá teszi az alkalmazottak, vásárlók és partnerek számára a vállalati adatok Interneten keresztüli elérését.

- **Egyiptonos bejelentkezés.** Csökken a többféle jelszó használatából származó felügyeleti terhek, és annak veszélyét, hogy az alkalmazottak könnyen hozzáférhető helyekre felírva „memorizálják” különböző jelszavaikat.

- **Virtuális magánhálózat.** A távoli felhasználók és fiókirodák, valamint a központ közötti kapcsolattartás gazdaságos és biztonságos módja.

- **Feljegyzés és hitelesítés.** Az elektronikus üzletvitel biztonságának lelke, a hitelesítési igazolja, hogy a felhasználó valóban az a személy, akinek kiadja magát.

- **Feljegyzés az a folyamat,** amelynek során a felhasználó hozzáférési jogokat kap a számára meghatározott biztonsági szintnek megfelelően.

- **Biztonságos üzleti kommunikáció.** A csoportmunka során egy biztonságos, azonnali üzenetátviteli környezet létfontosságú a csoporttagok hatékony együttműködéséhez.

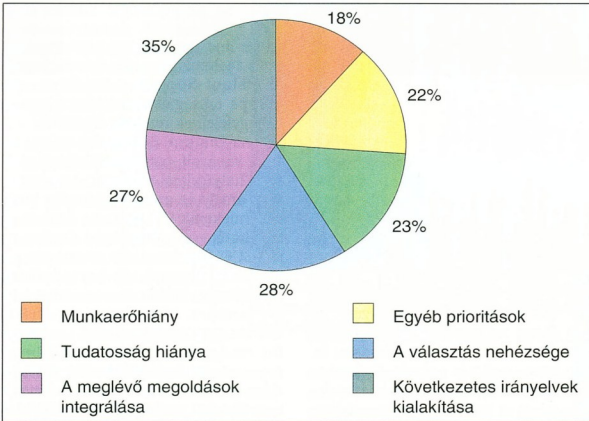
- **Tanúsítványok kezelése.** A PKI (Public Key Infrastructure – nyilvános kulcsú titkosítási infrastruktúra) az adatok védelmének eddigi legbiztonságosabb és szabványos módja a különböző rendszerekből felépített Interneten.

- **Titkosított adatokat kódolt formában továbbítja,** megfejtésükre csupán az arra jogosult, megfelelő kulccsal rendelkező címzett képes.

- **Behatolások felderítése.** A jogosulatlan felhasználók azonosítása, figyelése és kizárása.

- **Vírusvédelem.** Az összes lehetséges támadási felület védelme a vírusok ellen.

- **Hálózatfelügyelet.** Egyszerű felügyeleti eszközök, amelyekkel automatizálható a biztonságfelügyelet műveletei.

2. A biztonsági megoldások alkalmazását gátló fő tényezők (forrás: IDC, 2000)

rity, a SAFLink, a Precise Biometrics, az RSA Security és a Vasco közreműködésével – közösen dolgozta ki *Az e-üzlet biztonságának kilenc összetevője* nevű kezdeményezését, amelyben a legjobb biztonsági termékeket saját NDS eDirectory címárszolgáltatására épülő integrált megoldássá ötvözte.

A kezdeményezésben megfogalmazott szempontok alapján a vállalati informatikai rendszer egyetlen pontból felügyelhetővé tehető akkor is, ha a cégnél több rendszerplatformot használnak párhuzamosan. A központi felügyelet révén pedig leegyszerűsödik a hatékony biztonsági szabályok kialakítása, figyelése és betartatása.

A hatékony biztonságpolitika a vállalat minden szintjét felöleli, és hatással van azokra. Emiatt a legfelsőbb vezetés elkötelezettségét is megköveteli, kialakítása és keresztülvétele nem bízható egyedül a vállalat informatikai osztályára. A hatékony biztonsági rendszer kiépítéséig és üzemeltetéséig vezető út megtételéhez az IDC a következő lépéseket javasolja a vállalatnak: külső tanácsadóval becsltesse fel e-üzletének biztonságosságát; dolgozzon ki külön

ség hatáskörébe tartozó kérdés, fentről lefelé történő megközelítése a helyes.

Az IDC meggyőződése, hogy azok a vállalatok, amelyek a biztonsági megfontolásokat üzleti folyamatok szerves részévé teszik, az értékteremtő új alkalmazásokat is mindenki másnál gyorsabban és magabiztosabban vezethetik be. A biztonság kérdésének taktikai megközelítése idejétmúlt, és akadályozza az e-üzlet lehetőségeinek kiaknázását. A biztonság napjainkra üzleti alapkövetelménnyé vált, tehát nem az üzlet biztosítása, hanem befektetés.

Mindent összevetve a biztonság kérdéskörében a legnagyobb probléma talán az, hogy túlságosan összetettnek tűnhet, mert a rendszer minden szintjén szükség van a biztonsági megoldások valamilyen formájára. A technológia fejlődését azonban ma már olyan biztonsági termékek piacra hozatala jelzi, amelyek belesimulnak az infrastruktúrába, így a felhasználó előtt úgy szólnak észrevételnek maradnak. A vállalatok vár, hogy üzleti modelljük ugyanilyen szerves alkotóelemévé tegyék a biztonságot.

Kis Endre

Nincs kikapcs!

A Hewlett-Packard budapesti nemzetközi sajtóeseményén jelentette be Always On stratégiáját, amely folyamatos internetes rendelkezésre állást nyújt a szolgáltatóknak. Az Always On kezdeményezést alkotó megoldások révén a vállalatok még akkor is zavartalanul kiszolgálhatják ügyfeleiket, ha hardverük valami oknál fogva leállna.

A Hewlett-Packard Company (HP) Budapesten megtartott nemzetközi sajtóeseményén új termékeket és szolgáltatásokat jelentett be az európai szolgáltatói ágazat számára – a helytakarékos kialakítású NetServerek és adattárolási eszközök családja mellett a SAN-ná bővülő e-Utilica plug and play internetes adatközpontot, valamint az Instant Support automatikus,

LP 1000r nagy teljesítményű, kompakt és ultravékony PC-szerver. Rendkívül rugalmas méretezhető, mert az 1U formátványozójú (4,44 cm vastagságú) szerverből 42 darab tornyozható fel egyetlen, 2 méter magas szekrényben. Ennek előnyei a különféle Web-hosting és infrastrukturális alkalmazásoknál kézenfekvőek – az LP 1000r tehát proxy-, cache-elő, hozzáférési, DNS-, tűzfal-, terhelés-kiegyenlítő, illetve dedikált alkalmazási szerverként egyaránt használható.

Az LP 2000r az említett bővíthetőséget nagyfokú rendelkezésre állással és kezelhetőséggel, valamint 2U formátványozás kialakítással ötvözi, így ezt a szerveret elsősorban nagy adatforgalmú alkalmazások – például Web- és alkalmazáshosting, e-üzleti, üzenetviteli, kollaborációs és szerveralapú számítástechnikai alkalmazások – támogatására tervezték.

A SureStore Disk Array 2100 a szerverekhez hasonlóan szintén rackre szerelhető, 1U formátványozás, négylemezű adattároló rendszer.

Rugalmas és helytakarékos megoldást nyújt az adattároló kapacitásukat kis helyen bővíteni kívánó szolgáltatóknak.

A HP e-Utilica plug and play internetes adatközpont gazdaságos, biztonságos, teljes körű és azonnali megoldás a szolgáltatóknak, akik számítástechnikai erőforrásokat adnak bére, és azokat intranetjükön vagy az Interneten keresztül testre szabott szoftverbeállítások által teszik elérhetővé az ügyfelek számára. Az e-Utilica mostantól a HP SureStore Disk Array XP512 és XP48 lemeztömböket is támogatja, így a szolgáltatók definiálható adattárolási particiókat is kínálhatnak ügyfeleiknek az Interneten keresztül. A bejelentés tárgyát képező tárolókapacitás-hozzáadás ugyanis biztonságos SAN-ná (Storage Area Network) változtatja az e-Utilicát, amely 1 admin rackből, legfeljebb 4 file-szerver rackből és Brocade üveg-szálkapcsolókon keresztül csatlakoztatott HP XP48 vagy XP512 lemez-rendszerekből áll.

E terméke a budapesti bemutató napjától Európa-szerte kaphatók.

A NetServer LP 1000r ára 3700 eurórol, míg az LP 2000r-é 4300 eurórol indul, a SureStore Disk Array 2100 alapára pedig 5480 euró. Az e-Utilica ára a kiépítés függvényében szélesebb skálán mozog – egyesült államokbeli kiskereskedelmi ára 500 ezer dollárnál kezdődik.

Világháló védőháló

Az on-line ügyféltámogatást az e-services technológia segítségével megújító Instant Support a bejelentés óta Európa országában is díjmentesen a HP ügyfeleinek rendelkezésére áll.

– Az Instant Support bejelentése előtt vásárolt termékek felhasználói Web-helyünkről tölthetik le a szoftvert, amely az azóta forgalomba kerülő termékeink CD-jén már eleve megtalálható – mondta *Suavi Gueney*, a HP BCO (Business Computing Organisation) ágazatának kereskedelmi szolgáltatásokért és támogatásért felelős európai, közel-keleti és afrikai marketingigazgatója, akivel az Always On rendezvényen készítettünk interjút. – Az Instant Supportot egyjuttat előre telepített szoftvernek tekintjük termékeinkben, amit a felhasználó ki is iktathat. A program tehát nem felügyeli a háttérből folyamatosan a PC-t vagy az eszközt, hanem a felhasználó indítja futását, amikor problémát észlel, illetve elegendetlen a rendszer teljesítményével.

– Miután a felhasználó elindítja, az Instant Support elvégzi azokat a teszteseteket, amelyeket a felhasználó ebből a célból kiválasztott – folytatta *Gueney*. – Az eszköz nem csupán diagnosztizálásra képes, egyik szolgáltatása az

e-Utilica: plug and play internetes adatközpont

Internet-alapú műszaki támogató programot, amelyet az egyesült államokbeli premier követően Európa mindegyik HP-platformjára ki kíván terjeszteni.

– A folyamatos internetes rendelkezésre állás már nem pusztán műszaki kérdés, hanem alapvető üzleti elvárás, és kiváltképpen így van ez a szolgáltatók esetében – mondta *John Saw*, a HP üzleti ügyfelekért felelős közép-, déli- és kelet-európai, valamint közel-keleti és afrikai regionális marketingmenedzsere a január 23-i rendezvény házigazdájaként.

Vas szolgáltatóknak

A két új, rackbe építésre tervezett PC-szerver, a NetServer LP 1000r és LP 2000r a méregdrága ingatlanok alapterületét minél gazdaságosabban kihasználó szolgáltatói és adatközpontos környezetek kialakítását teszi lehetővé. Az

LP1000r: rugalmas és racionális bővíthetőség

intelligens keresés (smart search), amit akkor indíthat a felhasználó, ha például lelesul a rendszer működése. A szempontokat hétköznapi nyelven megfogalmazott kérdés formájában adhatja meg. A keresés eredményeként a felhasználó tippeket és trükköket kap, ötleteket más HP-felhasználók tapasztalatai alapján, akik korábban már találkoztak hasonló jelenséggel. Ezen az úton tesszük elérhetővé azt az adatbázisunkban felhalmozott gazdag és értékes ismeretanyagot, amit a felhasználóinkkal folytatott kommunikációnk során gyűjtünk és örzünk meg.

A HP tavaly júliusban indította útjára az Instant Support szolgáltatást Észak-Amerikában, és akkoriban inkább bétának lehetett még tekinteni. Tavaly decemberben azonban az Egyesült Államokban már 150 ezer találatot számlált az Instant Support Web-hely, aminek alapján a HP a szolgáltatás széles körű használatára számít.

– Ezért arra törekedtünk, hogy az Instant Supportot Európában is minél előbb bevezessük – mondta Gueney. – A kezdeti időszakban az óceán innszó partján is csupán angol nyelven lesz elérhető. A tervek szerint azonban még ebben az évben lefordítjuk német, francia, spanyol és olasz nyelvre, 2002-ben pedig kiterjesztjük a lokalizálást a többi nyelvre, beleértve a kelet-európaiakat is. Az Instant Support kimonodottan Web-alapú eszköz, a benne alkalmazott felhasználói modell Angliában és az észak-európai országokban ügyszólván megegyezik az észak-amerikaival. Tudatában vagyunk persze, hogy más népeknek a személyes kommunikáció – történjen az akár telefonon keresztül – nagyobb hagyománnyal és jelentőséggel bír, mint a távolról elérhető, személytelen szolgáltatás. Jómagam Törökországból származom, ahol a felhasználók szintén jobban szeretik, ha beszélhetnek valakivel a gyártó cégtől. De bízunk benne, hogy az eszköz képességeinek demonstrálásával idővel változást érthetünk el ezen a téren. Az Instant Supporttal ugyanakkor nem az a szándékunk, hogy elriasszuk a felhasználóinkat, lebeszélve őket a telefon használatáról. Támogatásunk ezen a hagyományos csatornán változatlanul rendelkezésre áll.

Gueney meglátása szerint a piac növekedését a kelet-európai régióban az utóbbi 5-6 évben a lépcsőfokok átugrá-

Suavi Gueney, a HP kereskedelmi szolgáltatásokért és támogatásért felelős marketingigazgatója az európai, közél-keleti és afrikai régióban

sa jellemezte. Sokat hivatkozott példa a mobil kommunikáció térhódításának útjára, amely a vezetékes kommunikáció fejlettségét a maga előnyére fordította. A piac deregulációja ugyancsak felzárkózott ahhoz, ami a nyugat-európai országokban lejátszódott. Ott ugyanis ez a folyamat a szabályozások nagy hagyománya folytán lassabban ment végbe, míg a fejletlenebb piacokon nem kellett megküzdnie effajta tehetetlenség erővel, és lehetőség nyílt a legfejlettebb technológia közvetlen bevezetésére. A technológiai környezet a felhasználó szempontjából drámai ütemben és mértékben változott a térségben – az Always On bejelentése kapcsán a HP az alkalmazás- és az Internet-szolgáltatások vonatkozásában (ASP-k és ISP-k) ugyanerre számít.

– Nagy távlatok elé nézünk ezen a piacon, ahol kezdettől fogva intenzív befektetünk, és nagyobb növekedési ütemre számítunk, mint egyes nyugat-európai országokban – mondta Gueney. – A kelet-európai régió lehetősége abban rejlik, hogy a nyugati tapasztalatok tanulságait leszűrve a legjobb technológiát, a legjobb üzleti modellt a technológiai hagyományok megkövetéseitől mentesen mindenkinél gyorsabban alkalmazhatja. Magyarország a régió egyik legdinamikusabban fejlődő, élenjáró országa, mindig nyitott volt az újdonságokra – ennek is

köszönhető, hogy vonzó fővárosát európai bejelentésünk színvonalára választottuk.

A kelet-európai országok további sajátossága, hogy a vállalatok érrefelé kisebbek, mint Észak-Amerikában. Ezért a HP Budapesten bejelentett termékeink méretezhetősége ebből a szempontból is kedvező fogadtatásra számíthat a kis- és középvállalatok körében.

– Szolgáltatásaink és támogatásunk struktúrája világszerte egységes – mondta Gueney –, de azt hiszem, hogy a piac méretéből adódóan szerverfelhasználóinkra a kelet-európai országokban figyelhetünk oda a leginkább, és megközelítünk itt a legjobb testre szabott. Másrészt Always On stratégiánk nem feltétlenül jelenti csupán azt, hogy a termékünk mindig üzemképes, hanem – az üzenet mögött álló infrastruktúrának köszönhetően – a jóállás is, amit ügyfelünk üzemeltetésének zavartalanágáért vállalunk. Ebbe az is befér, hogy a gépünk esetleg leáll, de szolgáltatásaink révén ügfe-

lünk mégis zavartalanul folytathatja munkáját. Egy olyan kisvállalat számára, mint egy mérnökök például a DesignJet nyomtatót üzleti szempontból kritikus terméké válik. Ha megbíásodik, a HP átírányítja a nyomtatási feladatot másik szolgáltatóhoz, így ügyfelünk tartani tudja határideit. Polymatosan rendelkezésre álló környezet teremtünk tehát – amit hardver, szoftver, felügyelet, támogatás, ta-

hp instant support

welcome to hp instant support

With HP Instant Support you can:

- Automatically check your system components
- Connect to an HP Support Specialist over the Internet to receive help
- Create a detailed report that you can send to an HP Support Specialist
- Ask a question or search for a solution to a problem using natural language

Click here to see if your product is supported

The Instant Support

Use everyday language to ask questions and get answers to your computing problems.

NOTE: You may need to download the "Turner" case. After that, you can activate HP Instant Support simply by clicking on the application icon located in either your System or on your desktop.

Támogatás az Interneten keresztül Európában is

nácsadás és folyamatvezetés együttesen alkotnak. A felhasználót ugyanis nem a szerver vagy a nyomtató érdekli elsősorban, hanem az, hogy mindig képes legyen vele dolgozni, és kiszolgálni a saját ügyfeleit.

Kis Endre

A nagy átverés?

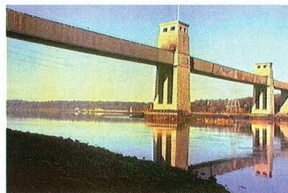
Jön! Jön! Jön! Itt van. Elment... Ha egy termék fejlesztése „kissé” elhúzódik, akkor az első frázist jó sokszor ismétlik – és a termék megkapja a megtisztelő vaporware titulusát.

Avaporware szót olyan termékre alkalmazzák, amelyet egy cég jóval azelőtt jelent be, hogy a termék megjelenne, és persze elmondja, hogy milyen jó lesz. Aztán akár több évet is csúszik az eredetileg bejelentett határidőhöz képest. Ne gondoljuk, hogy ez csupán a szoftverekre jellemző! Már a hatvanas évek végén megvadtak az IBM-et azzal, hogy gépeit jóval azok megjelenése előtt bejelentik, megfojtják versenytársait, mert minden vevő az idő előtti bejelentett gépekre vár. Az előre bejelentés eszközével csak a legnagyobbak élhetnek, mert a nagyközönséggel el kell tudni hitetni, hogy érdemes várni. Az IBM ellen monopóliumellenes vizsgálat is indult emiatt a taktika miatt – tehát ez kissé veszélyes marketingstratégia. Másik, még gyilkosabb vaporware volt az Osborne esete. Kifejlesztették a világ első hordozható (6 kilónál alig nehezebb) számítógépet, és nagyon korán beharangozták a következő modellt. Csakhogy ezzel saját eladásainak tettek keresztbe – az Osborne csődbe is ment.

A vaporware mégis a szoftvervilágra a legjellemzőbb. Többek szerint a kifejezést (illanó termék) Esther Dyson írta le először a Release 1.0 című hírlevél 1984. őszi kiadásában a Windows kapcsán. Ez azonban tévedés, mert Murphy A. Sewall professzor 1984 májusától már havi rovatot vezetett ezzel a címmel a Hartford User Group Exchange hírlevelében, és mint kérdésünkre elmondta, ő körülbelül 1983 végén vagy 1984 kora tavaszán találkozott a kifejezéssel egy, a Wall Street Journalban közölt interjúban, amelyben az Atari egyik vezetője panaszkodott az IBM akkor még vaporware állapotú PCjr gépre. Mindenesetre Dyson elhíresült cikke előtt kevesebb mint egy évvel jelentették be a DOS-t lefedő grafikus kezelőfelületet, és akkor még egy teljes év volt hátra a megjelenéséig – és jó sok az első, igazán használhatónak tekintett 3.0-s verziójáig.

A bonyolultabb szoftverek késésének nagyon mély okai vannak. Nem egyszerűen arról van szó, hogy a szoftverek bonyolultak – a Boeing 747-400 is bonyolult, talán a legbonyolultabb ember által alkotott szer-

kezet: hatmillió alkatrészből szerelik össze. Mégis repül, és meglehetősen ritkán tér el ettől a rendeltetészerű működéstől (még jól). Csakhogy a repülés fizikájáról sokat tudunk – a szoftverek „fizikájáról” már kevesebbet. A repülőgépek üzembe állításának és üzemeltetésének is rendkívül

A mérnöki tudomány diadala: a walesi Britanniahíd

szigorú szabályai vannak. Valószínűleg jó lenne, ha a szoftverekre is lennének hasonló szabályok – de nincsenek, és nem is várható, hogy lesznek.

A technológia hagyománya

Vajon miért? Ez roppant egyszerű: a repülőgépek építésének megvan a pontos technológiája, a szoftverekének nincs, és jó darabig nem is lesz. A hagyományos mérnöki technológia kialakulása előtt lényegében próba szerencse alapon dolgoztak. 1626-ban a svéd Vasa a próbautján alig néhány száz métert hajóhozott, mielőtt elsüllyedt, számos áldozatot követelve és komoly anyagi kárt okozva. A hajót 1961-ben kiemelték, és megvizsgálták. Számításokkal kiderítették, hogy a törzse instabil, és ez okozta a katasztrófát – de ezt a számítást 1626-ban még nem tudták elvégezni. Jó néhány vasúti híd leomlott, míg nem 1850-ben Robert Stephenson részben számítással, részben a hid modelljének próbálgatásával megépítette Walesben a Britannia hidat, amely egészen 1970-ig állt, és akkor is csupán egy tűzvész tudta elpusztítani.

A távközlés is súlyos gondokkal küszködött eleinte: az 1858-ban nagy költséggel lefektetett transzatlanti táv-írókabel hibás szigetelése miatt nagyon megbízhatatlan volt. Mára a távközlési ipar eljutott oda, hogy minden alrendszert pontosan és helyesen definiált illesztésekkel terveznek, amelyek a fel dolgozott és továbbított jeleket helyesen kezelik mind fizikailag, mind logikailag. Ráadásul ez a tervezési folyamat helyes előrejelzést nyújtó tudományos alapokon nyugszik. Csakre olyan valami kerülhet megvalósításra, amiről bebizonyították, hogy működik és együttműködik – sőt megpróbálják előre felmérni a piaci sikerét is. A távközlési rendszerek helyes mérnöki tervezése tette lehetővé az iparág folyamatos fejlődését – ha új technológiák akarnak a rendszerbe illeszteni, akkor azt a régebbieknek nem kell ismerniük.

A szoftvertechnológiák hiánya

A szoftverek esetében még a technológia előtti korszakban tartunk. Próbálgatással fejlesztik a programokat, aminek számtalan következménye van. Bármilyen mérnöki tervezőmunkánál természetes, hogy bizonyos kész alkatrészekkel dolgoznak. Nem állíthatom, hogy a szoftvereknél erről szó sincs, mert szó az van... Az újrhasználatos szoftverkomponensekről sok szó esik. Csak éppen a használatuk vezethet meglepő eredményekre: egy-egy a hibakereséskor nem feltétlenül a saját programukban kell „átvészní”, mert lehet, hogy a felhasznált komponens működik rosszul. Az is előfordulhat, hogy egy komponensnek mellékhatásai vannak, mint a gyógyszernek. Képzéljük el, hogy egy szobában az ajtózár javítása után beragadna – az ablak. Vagyis egy már működő rész újra nem működik, és egyáltalán nem kézenfekvő, hogy miért. Igazából a jelenlegi szoftverviszonyok között nemhogy egy ajtózárat, de még egy anyacsavart sem lehet ellenőrzéssel nélkül lecserelni egy másikra, mert a szabványok csak papíron láteznek. Ráadásul a beragadt ablakot éppen csak annyira szótkák megjavítani, hogy ki lehessen nyitni – a hiba valódi okát ritkán keresik meg. A kellően sok verziót megélt szoftverek átláthatatlan gubancok – többek között ezért is írják ezeket időnként teljesen újra.

Ebből következik, hogy hibátlan szoftver gyakorlatilag nincs, és szinte minden szoftverprojekt késik, mert a hibákat javítják. Ha a szoftver kiadá-

Populous 4? Nem, Black & White

sának dátumát jó előre beharangozták, és nem terveztek elegendő időt a hibajavításra, akkor máris megvan a lehetősége, hogy vaporware szülessen. Már csak az kell, hogy minden fél évben bejelentsek, hogy három hónap múlva megjelenik, dicsérik a tudását, képeket mutogassanak róla (persze csak messziről) – és máris „megszületett”.

Furcsa árverés

Martin Shubik 1971-ben publikálta a Dollárárverés című játékot (▶ <http://www.magnolia.net/~leonf/sd/bar-game9.html>), amelyben egy közönséges egydolláros bankjegyre lehetett licitálni azzal a csavarral, hogy nemcsak az utolsó licitáló fizet, aki megkapja a dollárt, hanem az utolsó előtti is fizet a kikiáltónak, ám ő nem nyer semmit. A 100 cent értékű bankjegy általában 340 centért kelt el, de volt, amikor 20 dollárt ért az egydolláros, és a vesztes fél csak azért szállt ki, mert nem volt több készpénze... Három fontos tényező van ebben a játékban: a lelegején szabad akarattunkból szállunk be, negatív következményekre is számíthatunk, de úgy gondoljuk, hogy azokat legyőzhetjük. Csakhogy minél súlyosabbá válnak a negatív következmények, annál kevésbé leszünk hajlamosak kiszállni, mert féltrekeledik az, amit addig beleöltünk.

Ugyanez történt a Concorde-dal: nagyon korán kiderült, hogy soha nem lehet majd nyereségesen üzemeltetni, de egyszerűen nem lehetett nem megépíteni. A vietnami háború elején már voltak olyan jelentések, amelyek szerint kicsi a valószínűsége, hogy az USA sikerrel vívjon meg egy háborút Délkelet-Ázsiában – de nem tudtak belőle kiszállni.

Néha nehezen indul a „licit”, ám szoftvertermékeknel egészen könnyedén, hi-

szen gyakori a költségkelet túllépése, ami már a szakadék szélé. Amikor már látható, hogy veszteséges lesz a projekt, addigra már nem az adott termék számít, hanem a cég hírneve.

Elképzelhető az is, hogy elfogy a fejlesztésre szánt pénz, és a termék soha nem jelenik meg. Ezt rosszabb – az igazat megvallva: néha jobb – esetben a szellemi alkotóműhely is megsínyli. Valószínű például, hogy az Intel Merced erre a sorsa jut, és csak utódjával, a McKinley fedőnevű processzorral találkozunk majd. A Merced a Wired magazin évente megjelenő vaporware listájának 5. helyezettje.

A szégyenlista

A Wired olvasói szavazata alapján minden évben kiadja a Top 10 vaporware listát. A továbbiakban ezt a listát vesszük szemügyre, kommentárjainkkal kiegészítve.

10. A *Dynamix által fejlesztett és a Sierra által kiadandó Tribes 2 nevű játék*. Az 1999. május közepén rendezett Electronic Entertainment Expón (E3) már látható volt a játék, egy évre rá megnyitott a Sierránál a site-ja is (▶ www.sierrastudios.com/games/tribes2), és 2000 őszére ígérték a megjelenését. Másfél-két év várakozás egy játék esetében egyáltalán nem veszes – csoda, hogy felkerült e tisztes listára. Ennek talán az lehet az oka, hogy a Sierra folyamatosan ontja róla a képernyőfotókat. Hamarosan majd látnuk olyan játékokat is, amelyekre ennél jóval hosszabb ideje várunk – igaz, azok sokkal magasabb helyezést értek el a listában.

9. *Drót nélküli Web-böngésző „alátétlek” otthonra*. Ezek első ránézésre túl-méretezett tenyergépre hasonlítanak. Érintőképernyővel működnek, és fő feladatuk az, hogy a lakásban bárhol böngészhessük a Netet. Igazából a gyártók túllihettek a dolgot: még csak műanyag modellek, ötletek léteztek, amikor már harsogták: ez lesz a jövő! Az emberek lassan elunták a várakozást, pedig senki nem ígért tényleges készüléket 2000 vége előtt. Igaz, az Ericsson 2000 februárjában, a HS210-es típus bejelentésekor ígért valami hasonlót, és még most, 2001 januárjának végén sem kapható. De a vaporware-eknél néhány hónap nem számít...

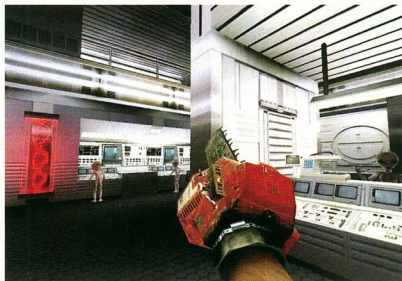
8. *Bluetooth*. 1994-ben jelentették be – nem csoda, ha az emberek úgy érzik, lassan jó lenne, ha megvásárolható termék formájában is találkozni velük. Egy rövid távú rádióadó kifejlesztése a megfelelő elektronikai körtéssel, még ha kicsit bonyolult is, nem tartható hat évig. Frekvencia-problémák sincsenek, mert a 2.4 GHz szabadon használható. A 2001 tavaszára előrelézett üzleti és presztizs mobiltelefonok specifikációit áttekintve most már inkább az a ritkaság, ha hiányzik a Bluetooth. Egészen konkrét modellek, konkrét időpontokkal. Csakhogy az „igazán” jó Bluetooth-szabvány, az 1.1-es verzió megjelenésére még több hónapot kell várunk... (▶ www.bluetooth.org)

7. A *Silicon Film cég Electronic Film rendszere*. Ez filmtekercs alakú scanner, beillesztjük egy közönséges (35 mm-es) fényképezőgépbe, és az digitális kamerává válik. Öt éve ígértetik – korábban Imagek néven emlegették. Mire megjelenik, már a kutyának sem kell majd.

A cég Web-helyének (▶ www.imagek.com/) FAQ oldalán 700 dolláros (mintegy 200 ezer forint) ár van megadva. Ugyanott olvashatjuk, hogy az eszköz felbontása 1280×1024 képpont. Ennyiret már kétszer ekkora fel-

bontású digitális kamerát kaphatunk, amellyel ráadásul rögtön meg is tudjuk nézni az elkészült képet. Az az állítás pedig, hogy profi gépekhez lenne jó kiegészítő, mert így használhatóak a drága optikák, egyszerűen nevetésges – melyik profi dolgozik ilyen felbontással?

6. *Warcraft III*. Még azzal is akadtak nehézségeim, hogy lenyomozzam: egyáltalán mióta igéri a Blizzard ezt a já-

Duke Nukem örökké (tartó várakozás)

téket, és mikor szerették volna megjelentetni. A legkorábbi utalást a Gamepro magazinban leltem (1997. július, 56. oldal), ott azt írták, hogy várhatóan 1998-ban vagy 1999-ben jelenik meg. 1999. szeptember 5-én az ECTS-en bejelentették: a játék 2000 végére várható. A Blizzard site-ján (www.blizzard.com/war3) már 2001. második fele van feltüntetve. De biz' isten megjelenik akkorra, hiszen van olyan bolt, ahol november 1-re (!) már előrendelést is felvesznek... (www.gamestop.com/product-detail.jsp?sku=643932)

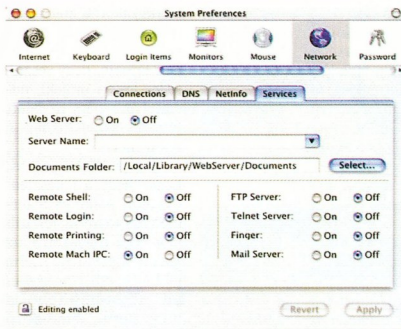
5. *Intel Itanium*. Ez a kedvencem. 1994-ben jelentette be a HP és az Intel a közös fejlesztést, 1997. első megjelenési határidővel. Még 1994-ben az Intel magának kötötte ki a Merced tervezésének vezetését és a chipet árusítását. 1996-ra kiderült, hogy a Merced a HP saját PA-RISC processzoraival sem tud majd versenye kelni, így aztán a HP belefogott egy izmosabb chip tervezésébe, ez lett a McKinley. A Merced azóta sem jelent meg, a bennfentesek szerint viszont a McKinley nem csúszik, 2001 vége felé megjelenik. Így jóslatomon kell korábbi jóslatomat, miszerint a Merced megbukik, és vele bu-

Ugyanez négy kéreken

Nemcsak a számítástechnikában, de az autógyártásban is találunk vaporware-eket: a Swatch órák gyártója, Fritz Hayek már a kilencvenes évek eleje óta keresett partnert egy olcsó, kisfogyasztású és -mértetű városi autóska tervezéséhez és gyártásához. Végül a Mercedes-Benzzel sikerült egyezséget kötnie.

A 1995 elején még Swatchmobile nevű prototípus először a '95 őszi frankfurti autósalonon mutatták be a nagyközönségnek, de már *Smart - Swatch Car Concept by Mercedes-Benz* néven. A szériamodell megjelenését akkor 1997-re tűzték ki. Csakhogy Hayeknek nem tetszett, hogy a Mercedes divatbizsut csinált az ötletből. Amikor aztán a Mercedes A osztály kapcsán kiderült, hogy a Smart is megbukik a rénszarvasveszten, akkor Hayeknél betelt a pohár, és kilépett. Végül a Mercedes csak 1998 második felében tudta piacra dobni az első példátyokat. Az eredményhez nem is adta nevét (bár szinte mindenki tudja, hogy ők gyártják), önálló márkaként kezelte a Smartot, amely végül 600 köbcentis, kétszemélyes, túllazított divatjármű lett.

Négyesi Pál

Tényleg megjelenik a Mac OS X!

kik az EPIC technológia. A Merced, ha egyáltalán megjelenik, hamar elfelejtődik, és a McKinley kísérheti meg, hogy bizonyítsa az EPIC nagyszerűségét. Ez sokkal ígéretesebb annál, mint ha egy új architektúrát egy, már a megjelenésekor elavult processzor kísérleline meg sikerre vinni.

4. *A 2.4-es Linux kernel*. Ez végül is megjelent 2001. január 4-én, de elődje, a 2.3.99-pre9 már 2000. május 23-án megjelent, így talán érthető az emberek türelmetlensége. Noha a Linuxnak nincs gyártócége, a kernelre Linus Torvalds adja az áldást, ő mondja ki, hogy mikor tekintni késznek az adott kernelverziót. Torvalds a sajtónak egykor még 1999-es időpontot is emlegetett - de ő csak akkor ad ki új Linux kernelt, amikor az készen van.

Valószínűleg jobban járt volna, ha ezt hangsúlyozza. A Linux piaci sikere mindenesetre igazolhatja, hogy érdemes várni az új rendszermagra (www.kernel.org).

3. *A Lionhead Studiostól a Black and White*. Aki erre szavazott, csak azt nézhetette, mióta lehet a játékról hallani. Ezt a játékot Peter Molyneux jegyzi, márpedig Torvaldshoz hasonlóan ő is csak akkor ad ki valamit a kezéből, ha az elkészült. Persze volt egy kivétel: a Dungeon Keeper. Csakhogy a játék lassú elkészülte miatt meg kellett válnia az általa alapított Bullfrog nevű cégtől, amelyet később az Electronic Arts felvásárolt.

Akkor Molyneux saját házába költöztette a Dungeon Keeper csapatát, és ott fejezték be a játékot. A siker nem maradt el: amikor a brit minisz-

terelnök 1997-ben felsorolta, melyek Anglia legfontosabb innovációi, a listában például szerepeltek a Pison kézilapjai és a Bullfrog játéka is. Visszatérve a Black and White-ra: ez lesz Molyneux új cégének első játéka - és nem tudok hivatalos bejelentésről, amit létkétek volna. A legtöbb E3-on már lehetett látni valamit a játékból, és ott az érdeklődők hadának azt mondták, várható-

A heti képernyőfotó a Tribes 2-ből

an az év vége előtt a boltokban lesz (www.lionhead.com/).

2. *Duke Nukem Forever*. Ennek a játéknak az elődje győzte le a Doomot. A Duke Nukem Foreverön 1997 elején kezdtek el dolgozni, és 1998 elejére akarták megjelentetni a játékot. Jelenleg a játék site-ján azt olvashatjuk, hogy akkor jelenik meg, amikor készen lesz. Az elmúlt években néhány szor újrairták az egészet, hogy egyáltalán piackepes legyen, amikor megjelenik (www.3dreams.com/duke4/index.html).

1. *Mac OS X*. Az Apple 1996. december 20-án vásárolta meg a NeXT szoftvercéget - a Mac OS X történetét gyakorlatilag onnan datálhatjuk. Az OpenStepnek volt Mac OS-emulátora, ezért különösen érdekes, hogy vajon mi tart ennny ideig az új OS fejlesztésében? Az előzetes kiadások alapján nagyon ígéretes a termék - de mikor lesz kapható? Az Apple legnagyobb erőssége a hűségese felhasználói tábor, amely azonban egyre zsugorodik - többek között az új OS hiánya miatt.

Cikkünk lezárása után érkezett egy hír, hogy március 24-én megjelenik a Mac OS X. Meglátjuk...

Négyesi Károly

Mostanáig, ha Ön
nyomtatót vásárolt,
választania kellett
a sebesség, a színminőség
és a megfelelő ár között.

Mostanáig.

S400

S450

S4500

Nincs többé
pazarlás a színként
cserélhető
tintapatronoknak
köszönhetően.

A Canon bevezeti az új S sorozatú tintasugaras nyomtatóit, az első nyomtatókat, amelyeket kifejezetten azzal a céllal terveztek, hogy minden területen verhetetlen teljesítményt nyújtsanak.

A Canon legújabb színes tintái, a cseppmodulációs technológia és a világos árnyalatú fotótinták együtt

**PROFESSZIONÁLIS,
MINŐSÉGI
NYOMTATÓK
MINDENKINEK**

fotóminőségű, időtálló színeket, lézer minőségű fekete-fehér nyomat

és lenyűgöző sebességet biztosítanak. És persze minden

S sorozatú Canon nyomtató a már jól ismert színként cserélhető

tintapatronokat használja a lehető legtakarékosabb nyomtatásért.

A Canon S sorozatú nyomtatói között mindig talál olyat, amely

segít Önnek bármilyen feladatot még gyorsabban, még színebben és még könnyebben megoldani.

**S SOROZATÚ
NYOMTATÓK**

T.13

Másolásvédelem

A T.13, az ATA (IDE)

szabványosítási bizottsága februári ülésén valószínűleg központi témán lesz az ATA-egységek hardverbe épített másolásvédelme.

Az egyszerűbb javaslatot a Microsoft nyújtotta be: sorszámtól rendelne minden adathordozóhoz. Bonyolultabb a DVD-ket jelenleg védő

CSS2-t kidolgozó 4C Entity – az IBM, az Intel, a Matsushita és a Toshiba formációjának – javaslata. Ők a CPRM-et ajánlják, amelyet már

DVD-RAM-ra, DVD-R-re, DVD-RW-re, különböző flash-memória-kártyákra, és egy változatát az előre rögzített tartalmú DVD Audiora is kifejlesztették. Múlt év október

9-ei az első CPRM-re vonatkozó tervezet, amely „horizontális ATA-egységekre” is definiált volna a CPRM-et.

Az október 24-én született második változatban már az „ATA-egységekre és szigorúan opcionális” kifejezés szerepelt – és általában az ATA másolásvédelmekről beszélt, de csupán a CPRM

megnevezéseit cserélték általánosabbakra. December 6-án megjelent egy harmadik, gyakorlatilag csak

kozmetikázott változat is. December végén a The Register internetes lapban megjelent, hogy ez az

előterjesztés a merevlemezekre is alkalmazható. A cikk óriási vihart kavart. Tény, hogy a T.13 dokumentumaiban megvan ennek az elvi

lehetősége, de ez év január 12-én a 4C azt nyilatkozta, ők csak a cserélhető médialval foglalkoznak, a CPRM alkalmazásának csak itt van értelme. A CPRM specifikáció ATA-ról szóló része valóban a CompactFlash kártyákat és az IBM Microdrive-ot emeli ki, bár ott szerepel a „bármilyen hasonló eszköz” kifejezés is. A 4C Entity e nyilatkozatában azt is elcsúszította, hogy nem a CPRM-et akarja kizárólagosan az ATA-szabványba építtetni, csak a másolásvédelem lehetőségét kéri a T.13-tól. Ez két dolog

miatt nem hihető: egyrészt a kérdéses ATA-kiegészítés első változatában csak a CPRM szerepelt, másrészt a CPRM licenctípus megoldás. Remélhetően a T.13 februári ülésén emlékezni fognak a Pentium III-ba épített sorszámszám kudarcára, és időközben az ablakon mindkét beadványt.

Vagy opcionális lehetőségként szentesítik őket, és akkor a zene- és filmkiadók hatalmas tömbje megpróbálja majd minél több számítástechnikai cégre ráerősíteni, hogy igenis használja ki ezt a lehetőséget. (NK)

Vagy opcionális lehetőségként szentesítik őket, és akkor a zene- és filmkiadók hatalmas tömbje megpróbálja majd minél több számítástechnikai cégre ráerősíteni, hogy igenis használja ki ezt a lehetőséget. (NK)

Vagy opcionális lehetőségként szentesítik őket, és akkor a zene- és filmkiadók hatalmas tömbje megpróbálja majd minél több számítástechnikai cégre ráerősíteni, hogy igenis használja ki ezt a lehetőséget. (NK)

Vagy opcionális lehetőségként szentesítik őket, és akkor a zene- és filmkiadók hatalmas tömbje megpróbálja majd minél több számítástechnikai cégre ráerősíteni, hogy igenis használja ki ezt a lehetőséget. (NK)

Vagy opcionális lehetőségként szentesítik őket, és akkor a zene- és filmkiadók hatalmas tömbje megpróbálja majd minél több számítástechnikai cégre ráerősíteni, hogy igenis használja ki ezt a lehetőséget. (NK)

Vagy opcionális lehetőségként szentesítik őket, és akkor a zene- és filmkiadók hatalmas tömbje megpróbálja majd minél több számítástechnikai cégre ráerősíteni, hogy igenis használja ki ezt a lehetőséget. (NK)

Vagy opcionális lehetőségként szentesítik őket, és akkor a zene- és filmkiadók hatalmas tömbje megpróbálja majd minél több számítástechnikai cégre ráerősíteni, hogy igenis használja ki ezt a lehetőséget. (NK)

Vagy opcionális lehetőségként szentesítik őket, és akkor a zene- és filmkiadók hatalmas tömbje megpróbálja majd minél több számítástechnikai cégre ráerősíteni, hogy igenis használja ki ezt a lehetőséget. (NK)

Vagy opcionális lehetőségként szentesítik őket, és akkor a zene- és filmkiadók hatalmas tömbje megpróbálja majd minél több számítástechnikai cégre ráerősíteni, hogy igenis használja ki ezt a lehetőséget. (NK)

Vagy opcionális lehetőségként szentesítik őket, és akkor a zene- és filmkiadók hatalmas tömbje megpróbálja majd minél több számítástechnikai cégre ráerősíteni, hogy igenis használja ki ezt a lehetőséget. (NK)

Vagy opcionális lehetőségként szentesítik őket, és akkor a zene- és filmkiadók hatalmas tömbje megpróbálja majd minél több számítástechnikai cégre ráerősíteni, hogy igenis használja ki ezt a lehetőséget. (NK)

Vagy opcionális lehetőségként szentesítik őket, és akkor a zene- és filmkiadók hatalmas tömbje megpróbálja majd minél több számítástechnikai cégre ráerősíteni, hogy igenis használja ki ezt a lehetőséget. (NK)

Vagy opcionális lehetőségként szentesítik őket, és akkor a zene- és filmkiadók hatalmas tömbje megpróbálja majd minél több számítástechnikai cégre ráerősíteni, hogy igenis használja ki ezt a lehetőséget. (NK)

Vagy opcionális lehetőségként szentesítik őket, és akkor a zene- és filmkiadók hatalmas tömbje megpróbálja majd minél több számítástechnikai cégre ráerősíteni, hogy igenis használja ki ezt a lehetőséget. (NK)

Vagy opcionális lehetőségként szentesítik őket, és akkor a zene- és filmkiadók hatalmas tömbje megpróbálja majd minél több számítástechnikai cégre ráerősíteni, hogy igenis használja ki ezt a lehetőséget. (NK)

Vagy opcionális lehetőségként szentesítik őket, és akkor a zene- és filmkiadók hatalmas tömbje megpróbálja majd minél több számítástechnikai cégre ráerősíteni, hogy igenis használja ki ezt a lehetőséget. (NK)

Vagy opcionális lehetőségként szentesítik őket, és akkor a zene- és filmkiadók hatalmas tömbje megpróbálja majd minél több számítástechnikai cégre ráerősíteni, hogy igenis használja ki ezt a lehetőséget. (NK)

Vagy opcionális lehetőségként szentesítik őket, és akkor a zene- és filmkiadók hatalmas tömbje megpróbálja majd minél több számítástechnikai cégre ráerősíteni, hogy igenis használja ki ezt a lehetőséget. (NK)

Vagy opcionális lehetőségként szentesítik őket, és akkor a zene- és filmkiadók hatalmas tömbje megpróbálja majd minél több számítástechnikai cégre ráerősíteni, hogy igenis használja ki ezt a lehetőséget. (NK)

Vagy opcionális lehetőségként szentesítik őket, és akkor a zene- és filmkiadók hatalmas tömbje megpróbálja majd minél több számítástechnikai cégre ráerősíteni, hogy igenis használja ki ezt a lehetőséget. (NK)

Vagy opcionális lehetőségként szentesítik őket, és akkor a zene- és filmkiadók hatalmas tömbje megpróbálja majd minél több számítástechnikai cégre ráerősíteni, hogy igenis használja ki ezt a lehetőséget. (NK)

Vagy opcionális lehetőségként szentesítik őket, és akkor a zene- és filmkiadók hatalmas tömbje megpróbálja majd minél több számítástechnikai cégre ráerősíteni, hogy igenis használja ki ezt a lehetőséget. (NK)

Microdrive ugyanezt oldotta meg ennél is kisebb gépekre, fele ekkora fizikai méretben, fele ekkora kapacitással. (ST)

www.csd.toshiba.com/

TI, Real „Valódi” DSP

A Real Networks streaming hang- és képvitelhez alkalmas RealAudio

és RealVideo technológiája már több platform alá megjelent. Most a cég megegyezett a Texas

Instrumentsszel (TI), hogy a RealVideo és RealAudio 8

összetevőit beépítik a TI két digitális jelfeldolgozó

prozessorába (DSP). A Real technológiákat tartalmazó OMAP (Open Multimedia

Applications Platform) típusú DA250-es DSP már a második

érvégyében megjelent. Az Ericsson, a Nokia és a Sony már jelezte is, hogy szeretné felhasználni a TI

OMAP chipjeit termékeiben. A Forward Research

piackutató cég szerint a DSP-piac 48%-át uralja a TI. A RealPlayer 170 millió

felhasználó táborával jelenleg a negyedik legkelendőbb

szoftver az Egyesült Államokban – legalábbis a RealNetworks szerint.

Az Intel múlt év végén jelentette be, hogy az Analog

Devices céggel közösen új DSP architektúrán dolgozik,

amelyet Micro Signal Architecture-nek neveztek el. A DSP chippek legnagyobb

felvevői a mobiltelefonok, MP3-lejátszók, digitális fényképezőgépek és a nagy sebességű modemek gyártói. (ST)

University of California at Santa Barbara

Fehér LED

A fehér fényű LED-ek hamarosan felválthatják a hagyományos izzókat, mert jóval kisebb a fogyasztásuk, és akár tízszer hosszabb az élettartamuk.

(A hagyományos izzólámpák sugárzásuk jelentős részét az infravörös tartományban bocsátják ki, amelyet mi melegeként érzékelünk.)

Shuji Nakamura a kaliforniai egyetemről az International Electron Devices Meetingen jelezte, hogy a nemrégiben kifejlesztett fehér fényű LED-ek tulajdonságai nagyon

jók: kétszer olyan fényesek, mint a hagyományos izzók, és nem tartalmaznak toxikus anyagokat.

Nakamura – aki a kék, zöld és fehér LED, valamint a kék lézer feltalálója – már olyan fehér fényű LED-et is előállított, amely körülbelül

hatszor hosszabb ideig működik vakuként, mint hagyományos társai. Nakamura egyébként

80 Japan és 10 egyesült államokbeli szabadalom birtokosa. (FL)

Nintendo Nintendonic

Külföldi orvosok felfedezték az egyelőre csak „nintendonic” néven emlegetett tünetegyüttest. Ez valójában a már jól ismert

RSI (repetitive stress injury – ismétlődő stressz okozta sérülés) egyik válfaja, amelyet a hosszú órákon át tartó

idegenírtás-lövöldözés okoz. Egy 11 éves gyermek például a karácsonyra kapott

konzoljaát addig nyitotta, amíg olyan állapotba nem került a keze, hogy a szünidő

után már irni sem tudott! A konzolokon való szakadatlan játék egyre több

tizenéves megbetegedését okozza: sokan keresnek fel a Nintendo ilyen panaszokkal

a Mario Party piaca dobása után, amelyben a botkormányt nagyon

gyorsan kellett korbeforgatni. Ettől sok játékos tenyerén csúnya bőrkeményedések

keletkeztek. A Nintendo a hasonló esetek elkerülése érdekében ingyenes

kesztyűt ajánlott fel. Bár lehet, hogy ez

humorosnak tűnik, fontos lenne a gyerekek és persze szüleik felkészítése a hosszas számítógépes játék káros hatásaira. Mindenestre tény, hogy sokan még akkor sem

állnak fel a gép mellől, amikor a monitoron megjelenő hatalmas felirat figyelmeztet erre. (FL)

display your life display your profession

A **miro**-nál a TCO'99 -a ma létező legszigorúbb szabvány- a minimum. Nem adjuk alább, mert tudjuk: az Ön munkája minőséget kíván!

Ha Ön LCD monitort, Diamotron vagy Trinitron képcsöves megoldást keres 17-19 vagy 21"-os méretben, s azt PC-hez vagy Mac-hez szeretné

csatlakoztatni, a **miro** az alkalmazáshoz leginkább megfelelő eszközt nyújtja.

Ám nem csak a fejlett technológia és a design teszi vonzóvá a **miro-line** tagjait, hanem a biztonságot nyújtó 3 éves garancia is.

<http://www.mirodisplays.de>

Mutassa meg, hogy önnek fontos a minőség!
Mutassa meg, hogy önnek fontos az élet!

Keybowl Billentyű nélküli billentyűzet

A cím paradox, így pontosításra szorul: a Keybowl orbITouch nevű szövegbeviteli eszköze két tárcsát tartalmaz, ezek tologatásával vihetjük be az egyes karaktereket. Az orbITouch tárcsáit nyolc irányba lehet eltolni, így a két tárcsa összesen 64 karakter megjelenítését teszi lehetővé. Az eszköz legnagyobb előnye, hogy az inaktivgyulladással működőköt is kezelhetik, mert nem kell használniuk az ujjukat – így azok is használhatják, akik

Földöntúli eszköz a könnyebb gépelésért

valamilyen balesetben elvesztették ujjukat. Az orbITouch a tervek szerint 399 dollárba kerül majd, de a cég az előrendelésekre 20% kedvezményt ad.

A termék egyik hátránya, hogy eddig csupán a hagyományos gépelési sebesség felét érték el a tesztek. A másik gond, hogy ismereteink szerint egyelőre csak az angol abcét betűit támogatja, így hazánkban csak korlátozottan lehetne alkalmazni. (FL)

► www.keybowl.com/products/howitworks.htm

East33 Agyhullám vezérelte játékok

Az East3 igazán forradalmi játékvezérlővel, a Thoughtcasterrel jelent meg a piacon. Ez egy fejre helyezhető eszköz, amely figyeli a játékos agyhullámait, az érzékelt jeleket pedig PC-n futó szoftver értékeli ki, figyelve arra is, hogy mennyire nyugodt és kellően összpontosít a játékos. Ez sokak számára valószínűleg futurisztikusnak hangzik, pedig van alapja.

Agyunk folyamatos működése közben különböző frekvenciájú hullámokat bocsát ki, amelyeket az idegműködést kutatók már több évtizede vizsgálják. A vizsgálatok eszköze az EEG (elektro-encefalográf) – a Thoughtcaster ehhez hasonlóan működik. A termék újítását adja, amelynek segítségével bármelyik játékvártó kiegészítheti termékét Thoughtcaster-támogatással. Képzéljük csak el, milyen lenne, ha egy autóverseny során figyelmi szintünkől függően változna a fékek és a kormány kezessége...

A készülék módosított változata, az Attention Trainer nagy szerepet kaphat az oktatásban és a tréningek során: a figyelem szintjének gyors visszacsatolása jóval eredményesebb teheti az oktatást. A termék 900 dollárba kerül majd. (FL)

► www.east3.com/technology_thought-caster.html

FBI Billentyűzet- lehallgató

Bár a bennfentesek már jó ideje tudják, hogy létezik a billentyűzetre köthető, vagy éppen beleépíthető lehallgatóegység, ez csak a közelmúltban, egy bírósági tárgyalás alkalmával vált nyilvánossá. Az FBI egy szerencsejátékkal kapcsolatos ügyben nyomozott egy bizonyos Nicodemio Scarfo után. A szövetségi nyomozóknak úgy sikerült bizonyítékot szerezni Scarfo ügyeiről, hogy számítógépének billentyűzetére olyan eszközt helyeztek, amely rögzítette az összes gombnyomást. Később programmal olvasták ki a készülékből a rögzített adatokat.

A nemzetközi felháborodást nem az keltette, hogy lebuktatták Scarfót, hanem az, hogy így olyan személyes adatokhoz is hozzájutottak a vád képviselői (például az ügyvédjevel folytatott levelezéshez), ami sérti

Egyszerű, de veszélyes!

a személyiségi jogokat. Ez alapján könnyen elképzelhető, hogy bármilyen billentyűzetbe építve egy ilyen eszközt, meg lehet szerezni titkos kódokat, felhasználói neveket, jelszavakat.

A billentyűzetek akár gyárilag is tartalmazhatnak olyan egy-két dollárból előállítható eszközt, amely tárolja az utolsó öt-tízezer leütést. Az FBI által alkalmazott eszköznek van polgári forgalomban is használható változata, amely a billentyűzet és a PS/2-es vagy billentyűzetcsatlakozó közé köthető. Így akár egy teljes rendszerhátlás is túlélhetünk: az el nem mentett szöveges dokumentumot visszavadászhajtuk belőle. Félő azonban, hogy az Intellel összeköthető, távolból lekérdezhető egység is piacra kerül... (FL)

► www.winwhatwhere.com
► www.codexdatasytems.com/index.html

AMD

LDT

Korábban már beszámoltunk arról, hogy az ATI szövetség az Intellel, így hozzájutott a 400 MHz-es (Quad pumped) buszrendszerhez. Az AMD sem nézhetne öblet téli kézzel, mit ügycökök ellenfele, így a rendszerfejlesztők között az LDT busszal robbantott, nem is akármikor. A rövidítés a Lightning Data Transportot takarja. Ez a buszrendszer fogja felváltani a mára elterjedt EV6-t, amely kiválóan üzemel az Athlonoknál. A chipkészletek korábbi két felét (a déli és északi hidnak nevezett részt) egyesítik, és minden processzor – amelyből akár 8 is lehet – teljes sávszélességben birtokolhatja a rendszert. Ez még a McKinleynél is csupán osztottan lehetséges! A technológia lényege,

hogy bitenként 100 Mbit/s sebességre képes, azaz 8 bite adatonként 100 Mbyte/s is elérhető. Az AMD tervezi ennek kiterjesztését, azaz ezt a sebességet minden esetben megduplázzák.

Az AMD úgy alkotta meg a szabványt, hogy ne legyen hely- és feladatspecifikus, azaz más chip-chip kapcsolatban is használható lesz. Az AMD-től már 10 cég licenclte az LDT technológiát, köztük az ATI – talán a biztonság kedvéért... az nVidia már eddig is ígértesnek tűnő chipkészlete, a Crush lesz az egyik első LDT-s chipsett. Bár 10 dollárral drágább lesz, mint a most piacon lévő Intel 815, de 8 Mbit harmadszintű cache-t is integrálnak az alaplapai chipbe. Mindent egybevéve a Crush, amely DDR memóriát kezel, erős versenytárs lesz a Vianak, amely jelenleg az AMD processzoraihoz gyárt chipkészleteket (később pedig az Intelnek is a Pentium sorozatiakhoz készített chipkészletekkel). (EM)

Párosan a legegzebb

Az Athlon sorozatbeli Thunderbirdnek és Duronnak egyetlen hátránya volt, mégpedig a többprocesszoros kiépíthetőség hiánya. Ezt várhatóan a nyár folyamán piacra kerülő AMD-760MP chipkészlettel szeretné orvosolni a cég. Az új chipsett egy felét az AMD 760 chipkészletből vették, ez az AMD 766. A másik fele az új AMD 762 lesz, amely két Socket A-s CPU számára kínál SMP-t. A Tyan már bemutatott egy alaplapot ezzel a lapkakészlettel, sőt a GigaByte és az Iwill is bejelentette már, hogy nemcsak a elkészült hasonló termékeivel.

A Tyan Platform Conference nevű rendezvényen bemutatott alaplapján öt 64 bites PCI AGP Pro csatlakozás és négy memóriafoglalat található. Emellett integrált Ultra160-s SCSI vezérlőt, hálózati adaptert és videovezérlőt is ráépítettek. Az AMD SMP rendszerének

megjelenésével végre versenyhelyzet alakulhat ki a szerverek és munkaállomások szegmensében is. Bár az első, nagyon ígéretes tesztekhez mindenütt Thunderbirdöket használtak, érdekes lenne tudni, vajon Durokkal is működik-e a rendszer? (EM)

Fab 35

A Fab 25-ös és Fab 30-as gyáregység után az AMD már építi legújabb üzemét, a Fab 35-öt. A kockázatok és a költségek csökkentése miatt azonban ehhez társakat keresett: bevonta a TSMC-t (Taiwan Semiconductor Manufacturing Co.) és a UMC-t (United Microelectronics Corp.). Az új üzem 300 mm-es szeleteket gyártanak – ez a szeletméret olcsóbb és gyorsabb gyártást tesz lehetővé a ma használatos 12 colos (304,8 mm) technológiánál. A 300 mm-es méret nem újdonság az AMD-nek – Japánban, egy fejlesztőlaborban a Fujitsuval karöltve már alkalmazza ezt a technológiát.

A társbérlet jól bevált az AMD-nek, a drezdai Fab 30-at a Motorolával használja közösen. Mindkét cég megfelelő gyártókapacitáshoz és technológiához jutott – ezt egyikük sem tudta volna egymaga megfizetni. A gyártókapacitással az AMD nagy előnyökre tehet szert – alacsonyabb árakat diktálhat, dömpinghadjáratot indíthat, és több lehetősége nyílik fejlesztésre is – mindamellett, hogy az új gyárral járó kiadásoknak és buktatóknak csak töredékét kell neki fedeznie.

A gyár 2004-ben indulhat a gyártással. Ez akár késő is lehet, mert az Intel 2002-re ígért hasonló gyártósort. (EM)

SSE2 – az utolsó rúgás

Nemrég Magyarországon járt az AMD képviselője, Igor Stanek, aki egy sor kérdésünkre adott kielégítő és ropogtat megnyugtató választ az új processzoraikkal

kapcsolatban. A legérdekesebb ezek közül az az immár hivatalos információ, hogy a teljes Hammer szériát felváltják az SSE2 utasítás-végrehajtó egységgel, sőt – bár ez csak amolyan félhivatalos információ – a hamarosan megjelenő Palominóban lesz SSE1.

Az Intel ezzel nehéz helyzetbe kerülhet, hiszen ma már csak az SSE-re optimalizált alkalmazások futtatásában

gyorsabbak processzorai. Talán monopóliumellenes pertől féltek, és ezért eladták a licenct az AMD-nek? A támogatás is érkezében: a Microsoft egyik betámasztelője a VisualStudio .NET programjával érkező MSDN-ben egy helyütt érdekes kártyasorozatot talált: AMD64. Elképzelhető, hogy a Microsoft szép csendben fejleszti a támogatást

az AMD Hammer családjával debütáló x86-64-hez. (EM)

Intel-Ati Házaság

a félistenek között
Különös, de remélhetőleg gyümölcsöző kapcsolat kibontakozásának lehetünk tanúi. A grafikus chipeket, kártyákat tervező és gyártó Ati és az Intel keresztlicenc megállapodást írt alá. Ennek keretében az Ati hozzájárul

Nyisson a világra!
A GTS-DataNet NONSTOP csomagja a kulcs.

Korlátlan bérlet vonali internetszolgáltatás most mindössze 37 000 forintos* havidíjért.

Ráadásként a GTS-DataNet NONSTOP csomagja a router és a domain név árát is tartalmazza. Ne menjen el ajánlatunk mellett, hiszen az INTERNET gyors és folyamatos elérése ma már minden vállalat számára számára kulcskérdés. Nyisson be most! **Hívja a 452-4490-es telefonszámot**

* A havidíj a távközlési díjat nem tartalmazza.

 GTS-DataNet
A határtalan lehetőségek világa

Nemzetközi összeköttetés | Internet | Tűzfal | Hosting | eBusiness | VoIP | 452-4444 | sales@gts.hu | www.gts-dataneet.hu

rengeteg szabadalomhoz és engedélyhez, hogy elkészíthesse integrált, irodai gépekbe szánt, Intel CPU-t támogató alaplap chipkészletét. A legújabb hírek szerint a Pentium 4-hez is készíthet majd chipkészletet. Az Intel maga mellé állíthatja a videokártyák piacának második legnagyobb gyártóját, valamint beletekintethet az ATI SoC (System-on-a-Chip) terébe – ezt az Intelnek nem sikerült megvalósítania (Timna). A megállapodás – bár részletei titkosak – érdekes piaci helyzetet teremtett. Az Intel egykor felvásárolta a Real3D-t (Intel 740 és 752 videokip). Hasonló kaliberű ellenfél volt az S3, amely immár SonicBlue néven teljes egészében az Intel-ellenfél Via tulajdona. Az ATI ellenfele az nVidia, amely viszont megszerelte a 3dfx-et és vele – egy régi megállapodás

eredményeként – a Real3D-ről megmaradt szabadalmait az Inteltől. Az ATI most szépen zsebre vághat minden Real3D-s fejlesztést, még hozzá ingyen! Ne feledjük, hogy a két cég közti jogi viták is egy csapásra rendeződtek a megállapodással. (EM)

nVidia HSR technológia

A valós idejű térbeli ábrázolás során az eddigi videokártyák meglehetősen pazarló, ám egyszerű eljárást alkalmaztak a testek paramétereinek kiszámolásakor és megajrjolásukkor. A kép felépítésénél az úgynevezett Z puffert tárolják az objektum adott pontjának mélységi koordinátáit. A Z tengelyen való elhelyezkedés mondja meg, melyik pont van az előtérben, és melyik marad rejtve az adott nézőpontból. Ennek

megfelelően először a hátul elhelyezkedő pontokat rajzolják meg, hogy az előttük levők megfelelően fedhessék azokat. Ez roppant egyszerű, de mindent számolunk kell – sokszor feleslegesen. Ennek elkerülésére találták ki a HSR-t (Hidden Surface Removal). Ez egy külön számolóegység, amely már a koordinátákból meghatározza a további egységeknek, hogy egyáltalán foglalkozzanak-e az adott polgonnal. Ez így nagyon bonyolult lett volna, hiszen komoly különálló egységet igényel, de az integráltság növekedésével már ez is megoldható. A 3dfx meghajtóprogramjaiból már elő lehet csalogatni a képességet, és bár rettentően bugos, mellbevágóan hatékony. Az alacsonyabb felbontásokban nem sok hasznát vesszük, hiszen itt „izomból” megbirkózik az adatokkal a

chip, de más a helyzet nagy felbontásokban. Az 1024×768 feletti régióba eddig csak „erőművekkel” lehetett bejutni, bár a memória-sávszélesség ezeknél is szűknek bizonyult. Az eddigi 40-50 képkocka/s értéket a HSR áldásos hatásának köszönhetően 100 fölé lehet tornázni! Ugyebár ilyenkor kevesebb memóriaműveletre, valamint kevesebb koordinátaszámolásra, de legfőképpen jóval kevesebb textúrázásra van szükség. Az nVidia sem hagyhatta ezt szó nélkül: készülő NV20-as chipjük már hardveresen támogatja ezt. Addig is várhatóan a 7.27-es verziójú meghajtóprogramjukban debütál az újdonság. (EM)

Erőds Márton (EM), Fazakas László (FL), Négyesi Károly (NK), Sponga Tamás (ST)

SUBWOOFER

B PAVILON

MASK SERIES

PMPo 700w

MK1500 Multimedia Speaker

MK2000 ATX Computer Case

Azona

Miera Hungary Kft.
Tel.: 239-8511
Fax: 239-8426
info@azona.hu
www.azona.hu

Metallic Blue
Metallic Green
Metallic Silver
Neutral Color

Miro monitorok

Szem előtt a precizitás

A német Miro termékei immár Magyarországon is elérhetők. Most megvizsgáltuk egy olcsó és egy drágább monitorát. A 17 colosok piacán az alsó árszámban elhelyezkedő miro A1785F egyszerű, átlagosan jó minőségű, katódsugárcsőves monitor. Legnagyobb felbontása 1280x1024 képpont, 75 Hz-es képfrekvenciával, de ilyen felbontással már nem igazán tiszta a képe – sokkal használhatóbb 1024x768-as felbontással és 85 Hz-cel. Képmínőség is, köszönhetően a 0,25 mm-es képponttávolságnak. 1024x768/85 Hz-es üzemmódban a geometriája is megfelelő, semmilyen hi-

monitor, képátvitelő 21 col. Ebben is 0,25 mm a képpontok távolsága. Maximálisan 1600x1200 képpontos felbontásra képes 85 Hz-en, ekkor még jól használható képet produkál. A képe éles, tiszta és kontrasztos, feltehetően a Crystal Pigment technológiának köszönhetően. Ez a modell a katódsugárcsővesek között jó minőségű, mondhatni hibáktól mentes. Két bemenetről is üzemeltethetjük: a hagyományos D-Subról vagy BNC csatlakozásról. OSD menüje sokkal barátságosabb, mint kistestvére. Összességében külsőre és belsőre egyaránt

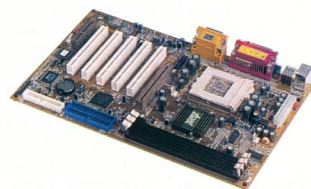
chipkészlet. És ha ez így van, akkor miért terhelje rájuk a cég a többletköltséget, ezzel hátrányba hozva önmagát a rivális alaplap chipkészletek gyártóival – lényegében a Viával... – szemben?

Itt jön a képhe az i815EP, és az Acorp erre építő alaplapja, a 6A815EP. Megleő, hogy az Acorp az elsők között dobott piacra 815EP-s terméket (szerkesztőségünkben pedig az első fecske volt), mert a céget ezidáig inkább a kivárho-követő termékmegvalósítás jellemezte. Talán megérették a nagy üzletet az előnyös specifikációjú chipkészletben. Az Acorp 6A815EP a normál i815E chipkészletű 6A815E formavilágát követi, takarékoskodva a mérnöki munkaerővel. Az alaplap a normál ATX formátumnál hajszálnyival kisebb, beszerelése még a kisebb midi ATX házaknál sem okozhat különösebb gondot. Egy darab 4x-es AGP, 5 PCI, 1 CNR és három DIMM bővítőhely van rajta, emellett 2+2 USB portot is támogat. Socket 370-es processzorfoglatatába PPGA és FC-PGA tokozású Celeron, Pentium III vagy Cyrix III processzor helyezhető, amelyhez maximálisan 512 Mbyte, PC100-as vagy 133-as memória társulhat.

Az új ICH2 vezérlőnek köszönhetően két (összesen négy eszköz) UDMA/100-as IDE csatorna áll rendelkezésre az alaplapon a háttértáraknak, és integrált AC'97 audiovezérlő is van rajta.

Ezek voltak a száraz tények – most jöjjenek a benyomásaink! A 6A815EP tiszta kivétel alaplap, a komponensek elhelyezése átgondolt, ennek következtében van elég hely a processzorfoglatat körül, megfelelő helyre került a tápcsatlakozó, a memóriafoglatok, az IDE- és floppycsatlakozók. Ennek köszönhető, hogy használata esetén nem kell folyamatosan a kábellelkel harcolni, ha bármihez hozzá akarunk nyúlni a gépünkben (ehhez persze egy tágas ház sem

árt). Az alaplapon található Power LED az alaplap energiaellátottságát jelzi – ez ma már szinte szériafelszerelés. Az alaplapra tekintve azonban elfogott minket a hiány-

Divatkozó Acorp alaplap

érzet: megleően kevés megfelelő méretű kondenzátor található rajta, ami – elméletben – negatív irányba befolyásolhatja a hosszabb távú stabilitást.

A méréseink során átlagosan stabilnak bizonyult, mindössze egyszer fagyott bele a házi alaplapkinző Quake 3 loop tesztünkbe. Az alaplap kiterjedt mértékben támogatja a processzor-tuningot.

A 6A815EP-hez adott kézikönyv tartalma nagyon jó, ám sajnálattal kellett tudomásul vennünk, hogy az Acorp jó pár éves fennállása alatt sem sikerült a cégnek beszerzenie olyan kézikönyvírórt, aki tisztességesen tud angolul. Az alaplap mellé jó szoftvercsomag a Norton Antivirus 2000-ból, a Norton Ghostból és némi töltékelő áll.

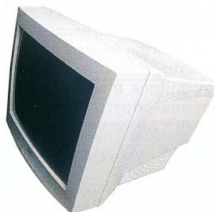
Az Acorp 6A815EP ajánlott nettó kereskedelmi ára 26700 forint, a garancia 2 év. Megjegyzendő, hogy a neves gyártók i815EP chipkészletű alaplapjainak nettó ára általában magasabb, mint az Acorpé bruttóban. Ezt, és pozitív benyomásainkat összevetve ajánljuk a 6A815EP-t azoknak, akik általános felhasználásra keresnek ilyen chipkészletű alaplapot.

Rtxer György

- ◆ MyCom ☎ 204-5434
- ◆ www.mycom.hu
- ◆ www.acorp.com.tw /Common/Product/Product.asp?SN=59

miro A1785F: 1024x768-as felbontásban barátságos 17 colos

miro 21117 HQ: professzionális eszköz kiváló képmínőséggel

ba vagy hiányosság nem mutatkozik. Fényereje és kontrasztja átlagos. Az OSD menü helyét nem lehet változtatni, a gyári beállításnak megfelelően a képernyő közepén található. A Mag monitoraira jellemző jog dialhoz hasonló eszközzel lehet navigálni a menüben, de itt két gombot kell tekergetnünk körbe-körbe.

A nagyobb testvér, a miro 21117 HQ professzionális

jó minőségű, versenyképes termék.

A miro A1785F nettó ára 79 900 Ft., a miro 21117 HQ-é pedig 289 000 Ft. A garancia mindkét monitorra 3 év.

Erőds Márton

(martinm@umszki.hu)

- ◆ EMJ Hungary Kft. ☎ 469-6050
- ◆ www.emj.hu
- ◆ www.mirodisplays.de

Acorp 6A815EP

i815EP kis akcentussal

Az Intel a múlt év végén dobta piacra i815E alaplap chipkészletének integrált grafikus vezérlő nélküli – ezáltal olcsóbb – változatát, az i815EP-t. Egyértelműen bebizonyosodott ugyanis,

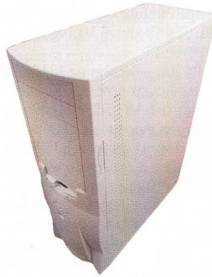
hogy az ilyen szerrelt alaplapokat vásárlók többségének az égvilágon semmi szüksége az integrált i752 grafikus magra, hiszen az i815E teljesítményorientált, asztali gépekbe alkalmas

Chieftec Scorpio FS TA-10W és Super FS AR-2000 Igényes PC-otthonok

Januári számítógéphez-tesztünk kiegészítéseként érkezett két Chieftec ház, amelyekről már ránézésre nyilvánvalóvá vált, hogy előkelő helyet foglalnának el a januári teszmezőnyben is.

Nem az átlagos, kissé sorjás szélű, rezonálódobozok, hanem igényesen kialakított PC-otthonok. Mindenhol a „munkahelyi bal-esetek” elkerülését segít, lekerekített szerkezetekkel találkozzunk, amelyekben külön feszítőrugók gondoskodnak a rezonanciát kiküszöbölő illesztésekről. Segítségét jelent a meghajtott csavarok nélküli rögzíthetősége is.

Az áthatóbb vizsgálat során további hasznos dol-

Chieftec Scorpio FS TA-10W...

gokra bukkantunk. Az egyik ilyen a Scorpio kilincsel nyitható bal oldala. Bár csavarral is rögzíthető,

de az igazi „guruk” rendszerint oldal-lap nélkül üzemeltetik gépüket.

...Chieftec Super FS AR-2000: a méret a lényeg

A háztészben közreadott méréseink alapján azonban tudjuk, hogy a hűtés szempontjából ez helytelen.

A Scorpio készen szállítja a megoldást: az oldallap egy kilincs meghúzásával pár másodperc alatt eltávolítható és visszahelyezhető.

Ha a házat szerverként üzemeltetjük, jó szolgálatot tehet az összesen 4 ventilátorhely és az extra hely egy második tápegységnek.

Így a Scorpio kisebb szervezethez, no meg olyan munkállomásokhoz ajánlható, amelyekben gyakran cserélődnek az alkatrészek.

A Super ház másik kategóriába sorolható.

E méretes dobozt komoly, nagy rendelkezésreállási időt kívánó szervezethez tervezték. Az összesen 12+2 meghajtott helye és dupla, redundáns tápegysége tekintélyes erőt képvisel.

A megfelelő hűtésről 4 hatalmas, visszajárvól ellátott beépített ventilátor gondoskodik, miközben a gépház előlapján kijelzett kis hőérzékelők figyelik a kritikus alkatrészek hőmérsékletét.

Nem mellékes szempont az sem, hogy mindkét házra és a bennük levő tápegység(ek)re a készülékek egész élettartamára vonatkozó garancia érvényes.

Giczy Gergő

- ♦ Kelly-Tech, ☎ 350-1246
- ♦ www.kellytech.hu
- ♦ Házaivot – CHIP, 2001/1/101

Műszaki adatok

Típus	Scorpio FS TA-10W	Super FS AR-2000
Web-cím	www.chieftec.com/products/scorpio/ta10w.ht	www.chieftec.com/products/server/ar-2000.htm
	www.seasonic.com/atx-fs.htm	www.seasonic.com/SSR-300.htm
Forma	nagy torony	szerver torony
Zár	●	●
Cserélhető előlap	○	○
Házfedél fajtája	oldalsó	oldalsó
5,25 colos külső meghajtóhelyek	6 db	12 db
3,5 colos külső meghajtóhelyek	2 db	2 db
Tápegység fajtája, teljesítménye	ATX, 300 W	ATX, 2×300 W
Főkapcsoló	●	●
Nagy tápcsatlakozók száma	7 db	10 db
Kis tápcsatlakozók száma	2 db	2 db
Ventilátorának légmozgatási iránya	kifelé	kifelé
Ventilátorhelyek száma	6 db	8 db
Kapcsolók	ATX, reset	ATX
Jelzőlámpák	ATX, merevlemez	ATX, 9 db merevlemez, 8 db ventilátor, 2 db hőmérséklet
Méret	475×205×670 mm	570×355×720 mm
Tömeg	15 kg	27 kg
Ár (afa nélkül)	40 825 Ft	219 650 Ft
Garancia	élettartam (a tápegységre is)	élettartam (a tápegységre is)

●: van, ○: nincs.

Edio AS-100

Házimozi dióhéjban

Felettből fura dobozt kaptunk kipróbálásra. Első ránézésre semmi feltűnő, az „audio” feliraton kívül nem sokat árul el a csomagolása.

Kicsit behatóbban megvizsgálva kiderült, a parányi doboz egy 5.1-es DSP chipet rejt, amely az USB csatlakozáson keresztül kapja a jelet.

Van rajta 6 szabványos diszkrét analóg kimenet és egy mikrofon/vonal bemenet.

Bevallom, nagyon idegenkedtem a kipróbálásától, nem hittem, hogy bármiféle kellemes meglepetés érhet.

Aztán az elsöbe már a te-

lepitésnél belefutottam: nem kell hozzá semmilyen szoftver. Windows 98SE

Na, mi van a dobozban?

vagy 2000 alatt telepítem magától, 5 másodperc alatt (újraindítás nélkül) üzemképessé varázsolható. A mellékelt CD-n a WinDVD

legfrissebb verziója található, amely természetesen támogatja is a 6 csatornás lejátszást.

A DSP kipróbálására a hozzá adott CD-n lévő DVD-bemutató alkalmatlan volt, lévén kétszatornás. Ellenben 5.1-es forrás esetén nagyon szépen, a CPU különösebb terhelése nélkül játszotta le a filmeket. További mellbevágó újdonsága, hogy hardveresen támogatja a Dolby Headphone technológiát (▶ CHIP, 2000/12/124: Dolby Headphone!)

Az USB csatlakozásnak köszönhetően olyannyira univerzális, hogy bármelyik lejátszó felismeri hatszatornás hangkártyának. Ezzel még korántsem értünk a jó tulajdonságok végére! Ha a bemeneten nem hatszatornás jelet érzékel, egy Q-space technológiának neve-

zett DSP effektus virtuálisan szétkeveri a jelet, és térbe helyezi.

A kipróbálás során nem maradtatott el a Quake3-Arena teszt sem.

Nos, itt egy Vortex2 chipes hangkártyához képest jobban leterhelte a CPU-t – ez az USB-n keresztül nehézséges puffelés következni lehet. Nem katasztrofális a helyzet, de nem is rózsás.

Vonalbemenete kellően csendes: nem professzionális, de megfelelő minőségű.

Az Edio AS-100 kicsi dobozban nagy meglepetés – azaz kiválóan használható arra, ami rá van írva (néha picit többre is), és ez manapság hang szól Alkalmos például hangkártya nélküli noteszgépek „hangosítására”, vagy olyan számítógépek képességeinek bővítésére, amelyekben kétsa-

torlás integrált hangchip van.

A DSP jó, működése zökkenőmentes, kompatibilitása 100%-os.

Kedvező ára is mellette szól, valamint egy opció, amelyet még gyártója sem említ: az oldalán található infravörös – bár a távirányí-

tó egyelőre (?) nem széria-tartozék. Az Edio AS-100 nettó ára 19 400 Ft, a garancia 1 év.

Erdős Márton

(martinm@umszki.hu)

- ▶ Kelly-Tech, ☎ 350-1246
- ▶ www.kellytech.hu
- ▶ www.edio21.com
- ▶ www.fic.com.tw

Logitech Xtrusio 100

Hangok Logitech módra

A svájci céget eddig mint számítógép-kiegészítőket fejlesztő és gyártó céget ismertük. A Logitech egy ideje azonban „zajládákat” is gyárt. Egyik legújabb nagyjúnya a Xtrusio 100, amelyet a most divatos 4.1-es kiépítésben készítenek.

A négy közép-magas és a méretes mélyszárgázó összteljesítménye 100 W (4x12 +

1x52 watt). Ez a szinuszos teljesítmény, azaz valóban számíthatunk ennyire.

A csomagolás, tálalás Logitech minőségű: a dobozban részletes leírás (nem is feltétlenül szükséges) és színkódos kábelek, amelyek picit vékonyak – így egyszerű az összeszerelés. Az erősítő a mélynyomó karcsú, ám súlyos dobozában kapott helyet

ViewSonic®

a sík új definíciója

perfect flat monitorok

PF775

17" 0.25AG 97kHz 1600x1200/77Hz TC099

PF790

19" 0.25AG 97kHz 1600x1200/77Hz TC099

P2201

22" 0.25AG 97kHz 1600x1200/77Hz TC099

PIXEL Multimédia

1088 Budapest, Rákóczi út 13.

tél.: 266-6059 fax: 318-6651

nyitva: H-Cs: 10-18 P: 10-17

www.pixel.hu

PIXEL Multimédia: 2666-059 JUVENTUS TEAM: 469-5847CHS: 451-3500 FEFO: 352-8870

MURÁNYI /Lurdy Ház/ 456-1111 SENORG RT: 452-1000 DVM: 352-3077 FEBE: 466-9814

A-Z FIP EC kecskemét: 30/9-589-139 LS COMPUTER: 311-5456 PARTNERS HUNGARY: 221-

5123 PC-KUCKÓ: Debrecen 52/412-166 MŰSZERTÉCHNIKA Szeged: 62/442-020

a tépegyességgel együtt. A csatlakozások is itt találhatók. Érdekes, hogy van rajta digitális bemenet, amely ki-

100 W a Logitechről

válóan kihasználható. Van itt még két potméter – bár ezek kerültek volna a távirányítóra is –, amelyekkel a magas, illetve a mély hangok arányát szabályozhatjuk. A távirányító a ki- és bekapcsoló, a hangerő- és fader szabályzó mellé került a fejhallgató-csatlakozó is, amelynek használata így nagyon kényelmes. A hátsó hangfalakhoz fali rögzítőt is kapunk – újabb jó pont.

Közepes hangerőn, egyik régiót (100 Hz, illetve 10 kHz) sem kiemelve szép, nyugodt hangja volt, bár a

szatellitiek nagyon dobozhangúak voltak – talán a 160 Hz-es váltófrekvencia kicsit alacsony a számukra. A mélyszugárzó, amely felfelé sugároz, nem dübögött, tisztességesen szólt, bár kicsit nagyobb energiája is lehetett volna. Nagy hangerőnél azonban a kis dobozok már erősen torzítottak, és a mélyszugárzó sem bírta szülvál. Azonban egyikük sem rezonált be.

Be kell látnunk, ez az összeállítás a 100 W-ot csupán magas harmonikus torzítással képes elérni. Közepesnél picit nagyobb hangerőn még tisztán szól, de aligha bonthatunk vele falat. A Logitechet ismerve azonban várható, hogy hamarosan kirukkol egy javított hangfalrendszerrel. A kitűnő formatervű Xtruso 100 biztató kezdés. Nettó ára 47 860 forint, a garancia 1 év.

Erdős Márton

(martin@umszki.hu)

- ▶ Logitech Hungária
☎ 485-0648
- ▶ www.logitech.com/cf/products/speakers.cfm?48,44
- ▶ Var Kft. ☎ 222-2827
- ▶ www.var.hu

Minolta Dimage 2300

Könnyed egyszerűség

A fényképezőgép-tulajdonosok döntő többségének sem kedve, sem ideje a fényképezéssel kapcsolatos mélyebb ismeretek elsajátítására. Ők csak meg szeretnék örökíteni a számukra fontos eseményeket, és az exponológomb megnyomásán kívül nem akarnak mással foglalkozni. A Minolta Dimage 2300-at

pontosan nekik terveztek. Az átlátszó keresővel szerelt, nagyon egyszerű, kompakt gép objektívjének gyújtótávolsága rögzített: 35 mm-es formátumra átszámítva 38 mm. A zoom hiánya elsősorban komoly hátránynak tűnhet, de van, akinek az egyszerűség fontosabb. A gép középre súlyozott fénymérést használ, ami álta-

lános feladatokra megfelel. A Dimage 2300 csak automata módban tud működni, de az expozíció +/-2 Fé tartományban 1/2 Fé lépésenként korrigálható. A gép az 1/500 s és 2 s közötti intervallumból választja ki a zárbességét, míg a rekeszt f/3 és f/13 között tudja állítani – ezek átlagos értékek. Az automata fényegyensúly-állítás mellett lehetőség van három rögzített érték beállítására is (napfény, műfény, neon).

A 2.3 megapixelés CCD mérete 1/1,75 col, érzékeny-

tart, ebben a módban ugyanis egy fotó mintegy 7 Mbyte méretű lesz. Az ésszerű kompromisszum a legjobb minőségű JPEG tömörítés használata.

A gép használatához jó fényviszonyok kellenek, mert a beépített vaku gyengécske, a kép széleit nem igazán tudja megvilágítani. Ezen a gondon esetleg az érzékenység ISO 340-re állítása segíthet – akkor viszont szembesébebbek lesznek a fotók. A teszt alatt a géppel nem adódott probléma, arra a célra, amire tervezték, megfelel. Az általa rögzített képek kicsit lágyak (ez szinte mindig digitális gépre igaz), a színei pedig túl élénknek tűnnek. Pozitívum viszont, hogy a képek alig látható zaj, ami ebben a kategóriában szép teljesítmény. Felbontásuk és minőségük megfelel a megcélzott piaci szegmens elvárásainak. A Dimage 2300 nettó ára 129 900 Ft, a garancia 1 év.

Csábi József

Aligha lehetne egyszerűbb

sége pedig ISO 85 vagy ISO 340 értékre állítható. A készíthető fotók mérete 1792x1200 képpont (800x600-as felbontás is lehetséges). A 3 fokozatú JPEG tömörítés mellett TIFF-ben is elmenthető a képek, de a TIFF formátum túrelmet ígér, mert egyetlen kép rögzítése közel 50 másodpercig

elvárásainak. A Dimage 2300 nettó ára 129 900 Ft, a garancia 1 év.

- ▶ Minolta Magyarország Kft.
☎ 206-2244
- ▶ www.minolta.hu
- ▶ www.minoltaeurope.com/pe/photographic_equipment.html
- ▶ Tesztkép a CD-n

A Hardverkirakaton szereplő termékeket (a komplett gépek kivételével, illetve külön erre vonatkozó megjegyzés hiányában) a Hertzál kapott Pentium III-as géppel, illetve annak alkatrészeivel teszteltük.

- ▶ Herta Kereskedelmi Kft. ☎ 322-2232
- ▶ www.herta.hu
- ▶ A multimédia fellegvára – CHIP, 2000/4/117

CORG
COMPUTER

Digitális Videó és Audio Centrum

CORG COMPUTER KFT. 1111 BARTÓK BÉLA ÚT 46. TEL: 466-6675, 381-0135 FAX: 365-6165

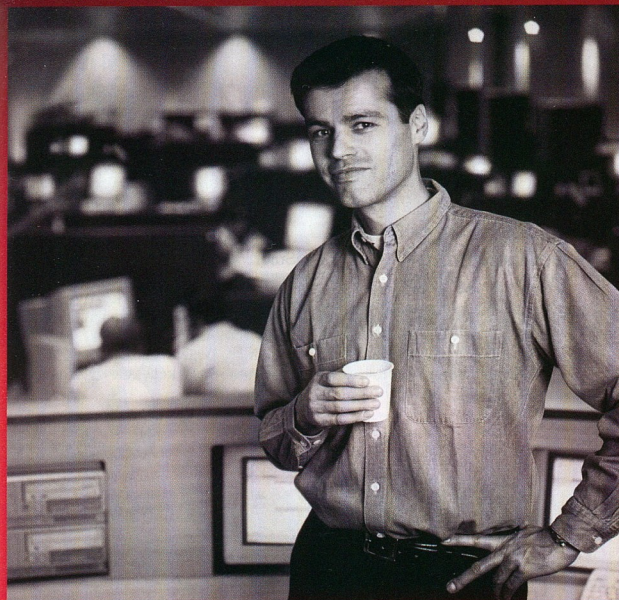
DV ESZKÖZÖK
DV editáló rendszerek
– Canopus, Pinnacle, Matrox
DV kamkorderek
– SONY, Panasonic, Canon
DV bemenetek kialakítása
kamkorderekben

MPEG-I RENDSZEREK
Videó prezentációhoz,
adatbázisokhoz,
multimédia katalógushoz

MPEG-II RENDSZEREK
Professionális archiváláshoz,
DVD authoring-hez

MJPEG RENDSZEREK
DPS Reality és Velocity
– professzionális animációhoz,
utómunkához

<http://www.corg.hu>

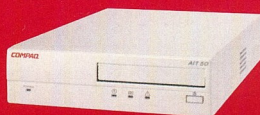
**MIELŐTT BÁRKI ÉSZREVENNÉ, HOGY
MŰSZAKI HIBA VOLT – A RENDSZER
ÚJRA MŰKÖDIK.**

COMPAQ AIT TÁROLÓ MEGOLDÁSOK.

A cég jogos igénye, hogy az IT részleg minden körülmények között biztosítsa az informatikai rendszer zökkenőmentes működését, adatai elérését. Ez a legfőbb ok, amiért Önnek szüksége van egy megbízható és gyors mentési megoldásra.

Az AIT mentési rendszer az elterjedt megoldásoknál háromszor gyorsabb és két és félszer nagyobb kapacitással rendelkezik. Mitöbb, a kapacitást és az átviteli sebességet kétévente megduplázzuk! Persze a bemutatkozó rendszer is figyelemre méltó: 50 GB kapacitással (100 GB tömörített) és 6 MB/s (12 Mb/s tömörített) állandó átviteli sebességgel dicsekedhet.

Mind ez a Memory-in-Cassette (MIC) technológiának köszönhető. Az MIC-vel többé nincs szükség arra, hogy végig olvastasson egy teljes szalagot egy file megtalálásához. Egy MIC-chip pontosan tudja, hol található, és egyenesen odarepíti Önt.

Az információs technológia mától az inspiráció technológiája.

A Compaq üdvözli Önt az informatika új világában. Ahol Öné az irányítás.

www.compaq.hu
06-80-266-727

COMPAQ
Inspiration Technology

A nyugalom ára

Egyre jobb, gyorsabb és megbízhatóbb hardverek és szoftverek készülnek. De az elektromos hálózat viszonyai nem a fogyasztón múlnak. Egy villanásnyi kimaradás vagy feszültségcsökkenés, és máris főbborás munkánk veszhet kárba.

A megoldás: szünetmentes tápegység alkalmazása. Ezek a készülékek egyaránt képesek a rövid és hosszú idejű kimaradások elleni védelemre. Rövid idejű kimaradáskor nem történik adatvesztés a gépünkön, és nyugodtan használhatjuk tovább. Ha hosszabb ide-

bővítéseket is. Az átlagos terheltséget 65–75%-osnak tekinthetjük. A számítástechnikai eszközökben kapcsolózemű tápegységek működnek, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy impulzusokban veszik fel az elektromos áramot, cserébe kedvező a fogyasztásuk és a méretük.

Az UPS-ek (Uninterruptible Power Supply – szünetmentes tápegység) között kétféle technikával működő készüléksoportot különböztetünk meg. Az egyik az úgynevezett stand-by UPS-eké – ezek érzékelik a feszültség csökkenését, és amikor az egy kritikus szint alá esik, automatikusan átváltanak a szünetmentes tápegység akkumulátoráról történő táplálásra. A másik a line-interactive UPS-eké, amelyeknél a készülék folyamatosan újralakítja a bejövő energiát, függetlenül a bejövő feszültségtől és a fogyasztói hullámalaktól, tehát a bejövő feszültség vagy a terhelés változása szinte semmilyen hatással nincs a UPS működésére és hatásfokára.

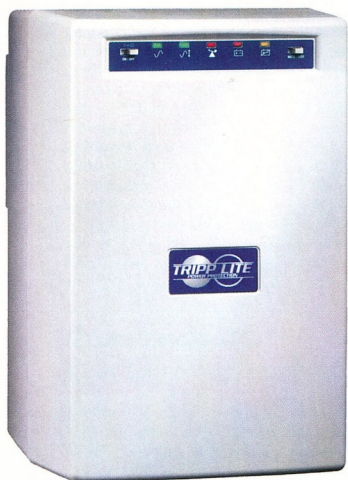
Kétszerezes konverzió esetén, modern DSP áramkörök alkalmazásával a hatásfok 90% fölé is emelhető. Ráadásul ezek az áramkörök az erős integrációnak köszönhetően kicsik, és kis teljesítményigényűek. A hatásfokot emellett jelentősen javíthatjuk úgy is, ha kombináljuk a fenti két technológiát.

A Tripp Lite amerikai UPS-gyártó is e két módszert alkalmazza termékeiben. A cég termékskálája átöleli az egyéni gépektől a szerverekig terjedő palettát.

Az Internet nevű stand-by termékszálad tagjait kifejezetten a modernes kapcsolattal ellátott gépek

védelmére tervezték. Ennek megfelelően beépített telefoncsatlakozóval bírnak. Egy átlagos PC megközelítőleg 300 VA-t fogyaszt. Ha gépünk fogyasztása meghaladja ezt, nagyobb teljesítményű UPS-t alkalmazhatunk.

A szélsőséges feszültségértékek közötti üzemmódra tervezett OmniSmart típusok jelentős feszültségcsökkenéseket és túlfeszültségeket is kijavítanak. Ezeket olyan környezetre tervezték, ahol rendszeresen előfordulnak erős hálózati feszültségingadozások. A bejövő feszültségek széles tartományát képesek vissza-

OmniSmart UPS:
rossz hálózati körülmények közé

jú a kimaradás, lehetőségünk van gépünk szabályszerű leállítására és adataink elmentésére.

A szünetmentes tápegységeket szinte sohasem használjuk számszázalékos terhelésen. A berendezések többsége ráhagyással dolgozik, ami lehetővé teszi a későbbi, korlátozott

PowerAlert szoftver: UPS-gyártótól független támogatás

bályozni 230 V (névleges) értékre. Az OmniSmart UPS-ek folyamatosan töltik az akkumulátorukat, így azok mindig készen állnak arra, hogy áramkimaradás esetén támogassák a számítógépek üzemelését. A készülékekben ennek eléréséhez kombinálták a stand-by és line-interactive technológiát.

A SmartPro szünetmentes tápegységrendszert arra fejlesztették ki, hogy kritikus hálózati terheléseket lásson el energiával.

Az UPS összes funkcióját intelligens mikroprocesszor vezérli. E chip folyamatosan felügyeli a bejövő teljesítményt, a környezeti körülményeket.

A Tripp Lite UPS-eihez szériatartozék a kábel és a PowerAlert szoftver, amely gyakorlatilag minden operációs rendszerrel együttműködik, jó hálózati teljesítményszabályozás mellett. A PowerAlert bármilyen gyártó bármilyen szünetmentes tápegységének kezelésére alkalmas, ezáltal szabad kezelt ad a későbbi UPS-vásárláshoz.

Tóth Péter
(Ingram Micro Magyarország)

i

- ▶ Ingram Micro Magyarország
- ☎ 237-7000
- ▶ www.ingrammicro.hu
- ▶ www.triplite.com

SAMSUNG

ELECTRONICS

Egyenesen tökéletes.

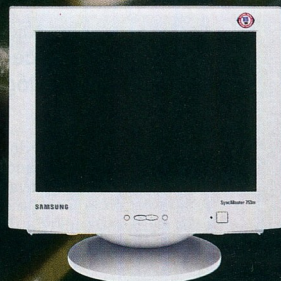
Samsung **DynaFlat** és **NaturalFlat** síkképcsőves monitorok – egyedülálló választék az egyenes megoldások kedvelőinek.

Ha Ön is úgy érzi a domború formák kora lejárt, ha Önnek csak a tökéletes a megfelelő, ha nem hajlandó kompromisszumokra és kifogástalan minőséget keres, tudjuk a választ: a világ legnagyobb monitorgyárában a legkorszerűbb technológiával készült Samsung **DynaFlat** és **NaturalFlat** monitorok egyedülálló síkképcsővükkel

szemetgyönyörködtető megjelenésükkel könnyítik meg munkáját, akár munkahelyén, akár otthoni felhasználóként ül a számítógéphez.

Vessen rájuk egy pillantást.

A többi magától jön...

SyncMaster 1200NF

SyncMaster 900NF

SyncMaster 700NF

SyncMaster 900IFT

SyncMaster 700IFT

SyncMaster 753DF

SAMSUNG DIGITall
everyone's invited™

Sétáló MP3-as CD-k

Az MP3 zeneformátum megjelenése és elsöprő sikere után nem sokkal több cég is megpróbálta függetleníteni a zenehallgatást a számítógéptől.

A hordozható lejátszók első példányai flash memóriában tárolták a hanganyagot. Talán ez a jövő útja is, ám a memóriakártyák egyelőre rendkívül drágák – és az ilyen lejátszók memóriájába legfeljebb egy album zeneanyaga fér el. Másik problémájuk, hogy még mindig számítógép kell a feltöltésükhöz. Sokkal nagyobb érdeklődést váltottak ki a CD-alapú hordozható lejátszók. Két, Magyarországon is kapható típust vizsgáltunk meg közelebbről.

Lennox MP3 Jukebox

A CompuGrouptól kapott készülék formája eredeti, főleg a fedelén elhelyezett, Mercedes-emblémához hasonló jel miatt. Ehhez társul a Sony discmanjeire kísértetiesen hasonló kezelőréssz. A meglehetősen súlyos, nagy lejátszó műanyag borítása gyenge minőségű – méreteivel nem versenyezhet a memóriakártyás modellekkel. A legnagyobb probléma azonban az, hogy a fedelét hajlítható műanyag pöccök rögzítik, ami nem éppen időálló megoldás. (Az Interneten sok hasonló lejátszót találhatunk – persze más nevekén.)

A készülékben lévő rázkódásvédelmi memória MP3-lejátszók nagyjából 1 percnyi zenét tud tárolni (audio CD-nél 5 másodpercnyi), ez köznapra igénybevételnél elegendő. A mellékelt fülhallgató minőségéről csak annyit: csodálatos javulást ér-

hetünk el a lecsérésével. A Lennox kezelése meglehetősen pilótavizsgás, pontosan kell tudnunk, melyik gomb után melyiket nyomjuk meg, különben könnyen elvévedhetünk a CD-n, mert sem a szám címét, sem előadóját nem jeleníti meg. A bonyolultság előnye, hogy a lejátszó szinte minden elképzelhető műveletet ismer – tekerés, keresés, programozás stb. Ötállású hangszínszabályzóval is felszerelték, de ezt inkább ne használjuk. A rázkódásvédelmet nem lehet kikapcsolni, de ebbe a memóriába Recorder üzemmódban közel 500 másodperc hanganyagot rögzíthetünk.

Lennox: jellegzetes jel a „motorháztetőn”

Sajnos kikapcsoláskor elveszti a tartalmát, így inkább csak érdekesség. A dekódoló képességeinek felső határa 224 kbit/s, a 256 kbit/s-os bitrátájú MP3 file-okat csak bugyborékolva játssza le (vagyis sehogy). Nem tudja lejátszani a szünet nélkül írt (disc at once, DAO) audio CD-ket sem, pontosabban önkényesen betesz a számok közé három másodperc szünetet.

Feltölthető akkumulátoraival 3,5 órányi MP3-as CD-t vagy 6 órányi audio CD-t hallgathatunk meg vele. A dobozban találunk két tölthető akkumulátort, egy textiltökötet, jack-RCA átalakítókábelt, hálózati adaptert és angol használati útmutatót. Rengeteg apró hibája ellenére jó lejátszó, leginkább kedvező ára teszi vonzóvá. Bruttó ára 38 650 Ft, a garancia 1 év.

Philips Expanium

A Philips kitűnő tervezője sem tudták megoldani, hogy a készülék kellemes méretű legyen – nagyjából akkora, mint az MP3 Jukebox.

Persze elsősorú alpanyagokat használtak, és kiegészítői is minőségek.

A méretből adódó problémát a tervezők úgy oldották meg, hogy jól használható távirányítót adnak hozzá, amellyel minden fontosabb műveletet vezérelhetünk. Így a lejátszót akár a táskánkban is hordhatjuk.

Az Expanium sem tudja kiolvasni a számokból az ID3 taget, de akár 320 kbit/s-os dekódolásra is képes. A CD tartalmát valamivel lassabban

Philips: tudja a 320 kbit/s-ot is

olvassa be, mint a Lennox, de kezelőfelülete, kezelése sokkal egyszerűbb, áttekinthetőbb.

Fülhallgatója jó minőségű, de nagyon nagy fület feltételez. 1600 Kbyte-os puffere (rázkódásvédelem) 100 másodpercnyi MP3-as zene (128 kbit/s esetén) és 10 másodpercnyi audio CD-ről érkező információ ideiglenes eltárolására képes. A *Dynamic Bass Boost* a mély hangokat emeli ki, de ezzel el is torzítja a zenét. A készülék legnagyobb hiányossága, hogy nem lehet beletekerni az MP3 file-okba.

Kapunk hozzá használati utasítást és egy hálózati adaptert, tehát az elemet (vagy akkumulátort) külön kell beszerezni. A készülék a használat során nagyon stabil, megbízható volt, minden a papírforma szerint működött.

Kitűnő társa bárkinek, aki mellett dönt. Az Expanium bruttó ára 69 900 Ft, a garancia 1 év. A Philips mármint dolgozik az újjabb, kisebb és jobb lejátszóján, de arra előreláthatólag ez év végéig kell várni.

Erőös Márton

(martin@umszki.hu)

i

CompuGroup Számítástechnika
☎ 351-7447

www.compugroup.hu

www.datawalker.com

/mp786_jukebox.htm

Philips Magyarország Kft.

☎ 382-1700

www.expanium.com

www.philips.hu

Nem kerül sokba, intelligens és utálja a pórázt.

Találkozzon a számítógép használók legjobb barátjával!

A Toshiba **Satellite Pro 4600 sorozat** „minden az egyben” funkcionalitással rendelkezik garantáltan megfizethető áron. Most a beépített **vezeték nélküli LAN**-nal ezek a csúcsmínőségű notebookok az árukat meghaladó értékét képviselik – miközben Ön mindörökké megszabadul a vezetékes hálózattól.

A Toshiba **SPANworks™** egyedi szoftverével minden rendelkezésre áll a vezeték nélküli hálózat létrehozásához, adatbázisok cseréjéhez, előadások megosztásához, perifériák eléréséhez.

Még több rugalmasságot kíván? Használja a **Bluetooth™** PC kártyát! Az Intel® SpeedStep™ technológiát alkalmazó mobile Intel® Pentium® III 800 MHz-es processzor biztosítja az erőforrást, mely egy formatervezett, ezüstös, sérülésekkel szemben ellenálló házban működik.

A 800 MHz-es modell extra sokoldalúságát egy CD-RW/DVD-ROM biztosítja.

Póráz nélkül a szabadság minden területén!

A Toshiba a Windows® 2000 Professional operációs rendszert ajánlja notebookjához.

A Satellite Pro 4600 sorozat beépített vezeték nélküli LAN-nal.

Satellite Pro 4600 sorozat

További információ:

Distribútor és márkaszerviz:
TECHNOTRADE INFORMATIKAI RT.
1154 Budapest, Szerencs u. 202.
Telefon: 410-5250 • Fax: 410-6691
<http://www.technotrade.hu> • e-mail: info@technotrade.hu
Toshiba Hot Line: 06-40-404-404

Choose freedom.

TOSHIBA

Első látásra...

A szerkesztőségünkbe érkezett két Eizo monitorról hamar kiderült: súlyban, árban – de képminőségben is – a csúcskategória nagykövetei. Rövid itt-tartózkodásuk alatt szerzett tapasztalataink következnek.

A két monitor szolgáltatásai és beállítási lehetőségei tulajdonképpen egyformák, különbség „mindössze” méretükben és lehetséges felbontásaikban, frekvenciáikban mutatkozik (lásd a táblázatot).

Az Eizo új monitorai több ponton is eltérnek a megszokott átlagtól. Ilyen a képernyő megjelenített menü egyetlen ujjal vezérelhető, ergonomikus – vagyis csuklófájdalmakat nem okozó – Quick Set Control Pad elnevezésű kezelőszerve, továbbá a meredek háztetőhöz hasonlatosan, billentett hátlap. Utóbbi maximális helykihasználást tesz lehetővé, hiszen a képernyő enyhé fölé felbillentésekor a hátlap pontosan függőlegesen a falhoz illeszkedik. Mindemellett a képcső viszonylag rövid nyaka is a jobb helykihasználást szolgálja. A beépített USB hub az USB-csatolású perifériákat egyszerűbb kábelezését segíti.

A képernyőnek tökéletesen sík a felülete, és a Super ErgoCoat nevű bevonatnak köszönhetően közel borotvaéles képet ad, egyirányú fényfelvételre révén mentes a tükröződésektől. A T762-es modellnél a 0,24 mm-es lyukmaszk a képernyő szélelineél 0,25 mm-esre tágul, a T961 azonban egyenletesen 0,24 mm-es lyukmaszkon keresztül sugározza a képet, ami komoly minőségű ugrás, hiszen ezt a technológiát nem sok katódugárcsőves (CRT) monitor típus tudhatja magáénak.

A Dynamic Focus eljárásnak köszönhetően a képernyő szélein is éles marad a kép, annak ellenére, hogy ezek a képpontok távolabb esnek az elektronágyútól – a fókuszálórendszer automatikusan módosítja a fókuszát a pásztázás során. A Screen Manager nevű, képernyő megjelenített menürendszeren keresztül minden képgéometriai és egyéb beállítást elvégezhetünk,

de ezt a monitor gombnyomásra intelligensen maga is el tudja végezni, automatikusan. Ehhez már szükség van digitális jelfeldolgozásra is, amit külön processzorra bíztak. Ez a rendkívül hasznos képminőségjavító egység egy beépített DSP (Digital Signal Processor – digitális jelfeldolgozó), amely segít korrigálni a képernyő torzításait és a közelben levő készülékek esetleges zavaró hatását, valamint megakadályozza a lyukmaszk és az arra vetített kép felbontásának eléréseéből származó jellegzetes mintázat, a moaré kialakulását.

Az új Eizo monitorok képernyőjére tehát nem közvetlenül a grafikus kártya analog jele kerül, hanem digitálisan javított, élesebb (jobb fókuszú és konvergenciájú), egyenletesebb (nem sötétebbek a sarkok) jel, amely pontosan illeszkedik a képernyő sajátosságaihoz. Sőt azáltal, hogy több mint száz analog alkatrészt elhagyhattak a tervezők, a legjobb képminőség eléréséhez szükséges, általában 40 perces „felüléti” időt korrekciós eljárásokkal 10 percre tudták rövidíteni.

Az analóg jellel elérhető legjobb képminőséghez érdemes a monitor a színösszetevőnként külön bemenetű BNC csatlakozókön keresztül üzemeltetni. Továbbá nem

Eizo FlexScan T762...

...és T961 – csúcskategóriájú megjelenítők

árt olyan grafikus kártyát választani hozzájuk, amelyek e csúcsmínőségű monitorokhoz illesz és színű képet nyújt. Ehhez melleleg mágneslemezen megkapjuk a különféle típusokhoz készített meghajtóprogramot az .ICM névkiterjesztésű színkorrekciós profilokkal együtt. Az új Eizo készüléket gyártójuk professzionális felhasználásra, például CAD/CAM- és DTP-területekre ajánlja.

Giczgy Gergő

Műszaki adatok

Típus	FlexScan T762	FlexScan T961
Web-cím	www.eizo.com/PRODUCT/T761.html	www.eizo.com/PRODUCT/T961.html
Képernyőforma	sík	sík
Képtáló (névleges/látható)	19/17,8 col	21/19,6 col
Szórlekvencia	30–115 kHz	30–115 kHz
Képsímeltési frekvencia		
– 640×480 képpont	160 Hz	160 Hz
– 800×600 képpont	160 Hz	160 Hz
– 1024×768 képpont	142 Hz	142 Hz
– 1280×1024 képpont	107 Hz	107 Hz
– 1600×1200 képpont	92 Hz	92 Hz
– 1920×1440 képpont	76 Hz	86 Hz
– 2048×1536 képpont esetén	○	80 Hz
Ajánlott felbontás	1280×1024 képpont	1600×1200 képpont
Lyukmaszk	0,24 mm	0,24 mm
Csatolás	BNC, D-Sub	BNC, D-Sub
Fogyasztás	130–165 W	160–200 W
Méret	452×455×478 mm	494×486×520 mm
Tömeg	28 kg	35 kg
Ár (nettó)	390 000 Ft	630 000 Ft
Garancia	3 év	3 év

i

- ▶ Juventus Team ☎ 469-5847
- ▶ www.juventus-team.hu
- ▶ Nagyképek. CHIP, 2000/8/1
- ▶ Képességlmérlés. CHIP, 2000/7/86
- ▶ \CIKKEK\MONTEST, CHIP-CD, 2000/7
- ▶ Kényelmesen és hatékonyan. CHIP, 2000/6/100

Meglátni és megrendelni csak egy pillanat műve

A Juventus Team on-line Web-áruházában (www.juventus-team.hu) a csak regisztrált látogatók rendelkezésére álló oldalakon ezentúl egy jelenti azokat a termékeket, amelyekből ÉPPEN nincs szabad készlet raktáron.

Azonban érdemes gyakran visszatérni hozzánk, hiszen ami az egyik pillanatban még nem rendelhető , a folyamatos árufeltöltésnek és fejlett internetes technológiáknak köszönhetően akár néhány perc múlva Önre várhat az áruház polcain. Reméljük, ezzel az apró módosítással még kényelmesebbé válik a rendeléssel. Amit pedig még meg tudunk ígérni, hogy a fejünkben vannak a további módosítások, amelyekkel a közeli jövőben fogjuk meglepni ügyfeleinket és versenytársainkat .

Juventus Team

Számítógép alkatrész
nagykereskedelem

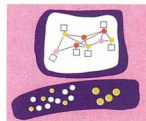
A MŰKÖDŐ GÉPES KAPCSOLAT

1145 Budapest, Laky Adolf utca 36. • E-mail: info@juventus-team.hu
Honlapunk: www.juventus-team.hu • Telefon/Fax: (06-1) 469-5847

Ki védi az Internetet?

Fire Wall-1
VPN-1
RealSecure

CHECK POINT™
Software Technologies Ltd.

Mi védjük az Internetet!

www.checkpoint.com

1016 Budapest, Hegyalja út 5.

Telefon: 488 7700 Fax: 488 7709 web: <http://www.2f.hu/> e-mail: info@2f.hu

Négy az enyém!

Az Olympus piacra dobta első 4 megapixeles CCD-vel büszkélkedő digitális fényképezőgépét, amely nálunk is megjeleni egy rövid vendégszereplés erejéig.

A Camedia E-10-re leginkább az angol „prosumer” kifejezés illik, amely az amatőr és a professzionális gépek közötti szegmensre utal. Mindamellett az E-10 a profi kategóriához áll közelebb.

A gép objektívje nem cserélhető ugyan (ez csak extrém esetekben jelent korlátozást, mert használhatunk konverter objektíveket), de a beépített lencserendszer jellemzői nagyon jók. Tervezősek az Olympus mérnökei nem fukarkodtak sem az alacsony fényzóródású különleges üvegekkel, sem az aszférikus lencsetagokkal. Így az objektívnek a teljes gyújtótávolság-tartományban (35–140 mm – filmes formátumra átszámítva) szép a rajza, de a kontraszt és a színhűség terén is jeleskedik. Fényereje nagyon jó, az $f/2,0$ – $f/2,4$ értékeknek köszönhetően kevésbé ideális megvilágítási viszonyok mellett is fényképezhetünk vele. A külön megvásárolható konverziós lencsékkel a maximális gyújtótávolság a 1,45-szeresére (kb. 200 mm) vagy a 3-szorosára (420 mm) növelhető, emellett nagy látószögű és makró előtétlencsét is alkalmazhatunk.

Az E-10-nél alkalmazható legrövidebb záridő 1/640 s, ami valamelyest behatárolja az alkalmazási lehetőségeket, mert a nagyon gyors mozgások „megfagyasztására” ez nem elég. A leg hosszabb záridő 8 s, de van B idő is, ilyenkor legfeljebb 30 s lehet az expozíció hossza.

A gépben 2/3 colos, 4 megapixeles CCD van, amely 2240×1680 képpont felbontású kép előállítására alkalmas. A CCD érzékenysége alapesetben

ISO 80, de átváltható ISO 160-ra vagy ISO 320-ra. A kép nagyobb érzékenységnél sem zajosodik jelentősen, ami annak is köszönhető, hogy a gép alumíniumötvözetből készített vázát úgy alakították ki, hogy a CCD-ről elvezesse a hőt.

E-10: az első 4 megás

Az objektív mögötti különleges prizma a beérkező fény kisebb részét a keresőbe juttatja, míg nagyobb részét a CCD-re engedi. (A fény szétoztásának

arányára nincs hivatalos adat, ezt 1/3–2/3-ra becsljük a CCD javára.) E megoldás előnye, hogy az optikai kereső mellett az LCD is használható keresőként, hátránya, hogy kevesebb fényt jut a CCD-re (talán emiatt nem ISO 100-nak, hanem csak ISO 80-nak felel meg az érzékenysége). A kereső is sugallja a profizmust: külön zár van rajta arra az esetre, ha úgy mérünk fényt, hogy a szemünkkel nem takarjuk le.

Az E-10 a Smartmedia és a CompactFlash kártyákat is kezeli, ami egyrészt nagyobb szabadságot ad, másrészt egyszerre nagyobb tárolókapacitást állhat rendelkezésünkre. Hasznos szolgáltatás, hogy a kártyák között is lehet másolni a képeket, bár kicsit lassan.

A gép JPEG tömörítés mellett veszteségmentesen – TIFF vagy RAW formátumba – is el tudja menteni a képeket. A RAW esetén a CCD-ből kiolvasott adatokat változtatás nélkül tárolja. Tapasztalatunk szerint a JPEG is nagyon jó eredményt ad, ráadásul ezt a formátumot a gép sokkal gyorsabban kezeli (egyetlen TIFF kép elmentése mintegy 100 másodpercig tart).

Az E-10-et kiegészítő markolattal kaptuk, amely az „optikai tuning” mellett kényelmes fogást biztosít, és a benne lapuló 4200 mAh-s lítium-ion akkumulátornak köszönhetően hosszú órákig működhet a fényképezőgép egyetlen feltöltéssel.

Az E-10 kitűnően teljesített a próbák alatt. Már az első alkalommal, amikor kézbe vettem, lehetett érezni, hogy itt bizony komoly szerkezetről van szó, szinte a kezemhez nőtt. A kezelőszervek elhelyezése ergonomikus, a manuális (nem motoros!) zoomgyűrű használata gyors és pontos beállítást biztosít. A manuális élességállítás is egy gyűrűvel végezhető, bár a gyűrű egy motort vezérel. A gép nagyon szép képeket készít, zaj alig látható rajtuk. Az E-10 kitűnő választás lehet azoknak, akik komoly teljesítményt várnak el a fényképezőgépektől, de nincs szükségük cserélhető objektív rendszerre. Az E-10 az árérték olyan szolgáltatásokat is nyújt, amilyeneket csak jóval drágább vetélytársai tudnak.

A készülék bruttó ára 689 990 Ft, a garancia 1 év.

A kiegészítő tartozékok bruttó árai: 3x konverter 299 990 Ft, tartókár 3x konverterhez (ez kell a használatához) 89 990 Ft, 1,4x telekonverter 99 990 Ft, 0,8x nagy látószögű konverter 83 990 Ft, makró előtétlencse 17 990 Ft, Li-Po akkumulátorszett (4200 mAh-s lítium-ion akku, markolat, töltő) 221 990 Ft.

Csábi József

i

- ▶ Olympus Hungary Kft.
☎ 459-7045
- ▶ www.olympus-europa.com
- ▶ www.olympus.hu
- ▶ Pixeles belépő –
CHIP, 2000/6/77
- ▶ Digitális hangosfilm –
CHIP, 2000/7/70
- ▶ E-10-zel készített képek találhatóak CD-mellékletünk **CIKKEK** könyvtárában

2001: GeForceia

Pár évvel ezelőtt, amikor még a 3dfx uralta a 3D-s grafikus gyorsítók piacát, minden bizonnyal kineveltük volna azokat, akik azt jóslják, hogy 2000 végére az akkor még csak egyetlen, mérsékelt sikerrel piacra dobott Riva 128 chipkészlettel rendelkező nVidia bekebelezi az ezen a területen etalonnak számító céget.

A hogyan a 3dfx mélyreplélése, úgy az nVidia szárnyalása sem 2000-ben, hanem egy évvel korábban kezdődött. A tajvani illetőségű, grafikus chipkészletek tervezésére és gyártására szakosodott cég ugyanis 1999. október 11-én szakította ki magából azóta is visszhangzó kiáltását: bejelentette a GeForce256 chipkészletet.

Az invázió kezdete: GeForce256 SDR

A világ első GPU-jának (Graphic Processing Unit) titulólt GeForce 256 chipkészletben volt elsőként a fogyasztói piacra szánt grafikus eszközök közül T&L (Transform and

használta a T&L-t, és ez jótékonyan hatott a GeForce iránti keresletre.

Ennél a változatonál lényegében a mindössze 166 MHz-es órajellel futó SDR memória jelentett problémát. A 2,7 Gbyte/s-os memória-sávszélesség magasabb felbontásokban elégtelennek bizonyult a GPU-val való együttműködésre.

Az erősítés: GeForce256 DDR

A fenti probléma orvoslására a 2000. év januárjától (Leadtek WinFast GeForce256 DDR) elkezdtek szállingózni a gyártóktól a DDR SDRAM memóriamodulokat használó kártyák, még mindig a GeForce 256 köré építve. A gyári referencia-ajánlás alapján 150 MHz-es DDR (effektíven 300 MHz-es) modulokkal szerelt kártyák memória-sávszélessége 4,8 Gbyte/s-ra nőtt, ezzel magasabb felbontások váltak elérhetővé az alkalmazásokban (azaz lényegében a játékokban). Ez főleg a 32 bites színmélységnél volt érezhető.

Nemcsak a csatát, a háborút is... – GeForce2 GTS

Mivel az nVidia a saját maga által felállított kritériumok alapján ráállt termékvonala 6 hónaponta frissítésére, ezért senkit sem ért váratlanul az NV15 fedőnevű, végleges nevén GeForce2 GTS (Giga Texel Shader) chipkészlet bejelentése április végén. Fejlettebb gyártási technológia, alacsonyabb fogyasztás, magasabb órajel, erősebb T&L motor, újabb képességek beépítése és gyorsabb memória használata jellemzi a GeForce2 GTS-t a GeForce256-tal összevetve. Az nVidia Shader Rasterizer (NSR) elnevezésű újítás révén a GTS hardverből

támogatja a képpontenkénti árnyékolást. A GeForce2 chipkészlet full scene anti-aliasingre (FSAA), azaz a lépcsős élek elmosására is képes.

A kiskereskedelemben először májusban megjelent GTS-t a gyártók kizárólag DDR memóriával (166 MHz, effektíven 333 MHz) szerelték ki, 32, illetve 64 Mbyte-nyival, ezért e termékek ára sokak számára megfizethetetlennek bizonyult. Mostanra azonban a fejlettebb változatok piacra lépésével ezeknél a kártyáknál is szelidültek az árcaédulak.

A gyalogság mindent eldönt? – GeForce2 MX

Az nVidia stratégiai rájöttek arra, hogy bár nagyon macsó dolog a világgal leggyorsabb fogyasztói szintű 3D-s chipkészletét kínálni, ám ha nem vigyáz a cég, akkor a versenytársak az olcsó kártyák (egyben grafikus chipkészletek) szegmensében még halálra kereshetik magukat. Ennek a fenyegetésnek a kivédésére vezette be a piacra 2000 június végén az nVidia a GeForce2 MX chipkészletet, amelyre alapozva a gyártók augusztus folyamán hozták ki az első kártyákat (Elsa, VisionTek).

Az MX lényegében egy alacsonyabb órajelen hajtott GeForce2 GTS, illetve annak 4 renderelőcsatornája helyett csak kettő van benne. A memória-sávszélesség terén is komoly hátrányban van az MX a GTS-hez képest – míg SDR SDRAM esetén 128, addig DDR SDRAM jelenléte esetén csak 64 bites interface-szel bír. A gyártók a 128 bites, SDR-es megoldást részesítik előnyben, és bár a chipkészlet többet is támogatna, 16 és 32 Mbyte-os változatokat kínálnak. Mivel a memória a referenciaajánlás szerint 166 MHz-en fut, ezért az MX-es kártyák savszélessége megegyezik a GeForce 256 SDR alapú megoldásokéval (2,7 Gbyte/s).

Az MX további újdonsága a TwinView technológia támogatása, azaz a chipkészlet segítségével egyetlen kártya két különálló kijelzőt képes meghajtani. A GeForce2 MX chipkészletű kártyák manapság igazán előnyös áron kaphatók, és még a legfrissebb Apple Power Mac G4-ekbe is utat találtak.

További olvasnivaló: gefcd.txt – CHIP-CD, 2001/3

A kis és a nagy Hercules-kékség

Lighting) motor. Az NV10 fedőnevűvel is illetett lapka mind az SDR (Simple Data Rate), mind a DDR (Double Data Rate) SDRAM memóriákat támogatta, 128 bites buszon keresztül. A boltok polcaira kerülő első kártyák (Creative Labs, Guillemot) csak SDR SDRAM-ot tartalmaztak, általában 32 Mbyte-ot. Az ilyen kiszerelésben napvilágot látó kártyák a T&L motort natívan támogató játékok hiányában lényegében alig teljesítettek jobban a kezdetekben, mint a TNT2 Ultra chipkészletű kártyák. Az 1999 végén megjelent Quake III Arena azonban már ki-

Műszaki adatok és mérési eredmények

Gyártó, típus	Abit Siluro GF256	Leadtek WinFast GeForce256 DDR	Hercules 3D Prophet II MX	Asus AGP-V7700 Deluxe	Hercules 3D Prophet II GTS Pro	Leadtek WinFast GeForce2 Ultra
Grafikus chipkészlet	nVidia GeForce256	nVidia GeForce256	nVidia GeForce2 MX	nVidia GeForce2 GTS	nVidia GeForce2 Pro	nVidia GeForce2 Ultra
Web-cím	www.nvidia.com/products/geforce256.nsf	www.leadtek.com.tw/E GeForce256.htm	europa.hercules.com/products/33dp2_mx/features_3dp2_mx.html	www.asus.com.tw/products/Addon/Vga/agp/v7700/index.html	europa.hercules.com/products/3dp2_gtspro/features_3dp2_gtspro.html	www.leadtek.com.tw/EGProduct.htm
Mag órajele	120 MHz	120 MHz	175 MHz	200 MHz	200 MHz	250 MHz
Rendelésátornák száma	4 db	4 db	2 db	4 db	4 db	4 db
Maximális fill rate	480 megatexel/s	480 megatexel/s	700 megatexel/s	1.6 gigatexel/s	1.6 gigatexel/s	2 gigatexel/s
Memória effektív órajele	166 MHz	300 MHz	183 MHz	333 MHz	400 MHz	460 MHz
Memória mennyisége, típusa	32 Mbyte SDR SDRAM	32 Mbyte DDR SDRAM	32 Mbyte SDR SDRAM	32 Mbyte DDR SDRAM	64 Mbyte DDR SDRAM	64 Mbyte DDR SDRAM
Memória-sávszélesség	2.7 Gbyte/s	4.8 Gbyte/s	2.8 Gbyte/s	5.3 Gbyte/s	6.4 Gbyte/s	7.36 Gbyte/s
T&L motor teljesítménye	15 millió háromszög/s	15 millió háromszög/s	20 millió háromszög/s	25 millió háromszög/s	25 millió háromszög/s	31 millió háromszög/s
Extrák	DVI, tévékimenet	tévékimenet	nem szabványos memória-órajel	S-Video be- és kimenet, kompozit kimenet, VR szemüveg	tévékimenet, memóriamódulók hűtése	DVI, tévékimenet
3DMark 2000 v1.1						
1024x768/16 bit	4570 mark	5268 mark	4861 mark	6336 mark	6634 mark	6877 mark
1280x1024/32 bit	1893 mark	2652 mark	2279 mark	3336 mark	4001 mark	4559 mark
1600x1200/32 bit, double buffer	1271 mark	1870 mark	1508 mark	2307 mark	2916 mark	3404 mark
Quake III Team Arena 1.27g						
High quality, 800x600	38.0 fps	41.6 fps	38.1 fps	56.8 fps	56.1 fps	57.3 fps
High quality, 1024x768	28.9 fps	33.3 fps	28.0 fps	38.0 fps	54.1 fps	55.3 fps
High quality, 1280x1024	17.8 fps	21.8 fps	18.6 fps	26.2 fps	41.1 fps	43.9 fps
High quality, 1600x1200, bilinear filtering	13.5 fps	15.7 fps	13.5 fps	18.6 fps	27.1 fps	33.8 fps
Fast, 16 bit, 1024x768	60.5 fps	63.0 fps	61.8 fps	63.6 fps	65.3 fps	64.5 fps
Fast, 16 bit, 1280x1024	41.3 fps	48.2 fps	44.8 fps	62.0 fps	65.1 fps	64.0 fps
Forgalmazó	MyCom ☎ 204-5434, www.mycom.hu	Kelly-Tech ☎ 350-1246, www.kellytech.hu	Herta ☎ 322-2232, www.herta.hu	Macroda ☎ 214-2392, www.macroda.hu	Herta ☎ 322-2232, www.herta.hu	Kelly-Tech ☎ 350-1246, www.kellytech.hu
Bruttó kiskereskedelmi ár	(már nem kapható)	57 356 Ft	46 125 Ft	86 875 Ft	137 375 Ft	216 250 Ft

Tesztkonfiguráció: Acorp 6A815EP alaplap, 800 MHz-es Intel Pentium III 800EB CPU, 128 Mbyte PC133 CAS3 memória, 13 Gbyte-os Quantum Fireball iC08 merevlemez, Pioneer 10x DVD-ROM, Logitech Melody Hi-Live hangkártya, Windows 98 SE, nVidia Detonator 6.31 referenciamegfigjtő.

A belső erő: GeForce2 Ultra

Bár az nVidia piacvezető pozícióját senki sem kérdőjelezte meg a szegmenseben, augusztusban a cég még is újabb, az eddigieknél még brutálisabb teljesítményre képes GeForce2 Ultra-t. Ez lényegében megemelt órajelű GeForce2 GTS, gyorsabb, effektíve 460 MHz-en futkározó DDR memóriával. Az így elért 7,36 Gbyte/s hatékony segítség az összes GeForce chipkészletet visszafogó szűk memória-sávszélesség feloldásában. A kártyagyártók a termékeikre általában 64 Mbyte-nyi memóriamódulot pakolnak, a fergetes sebesség miatt már passzív hűtővel ellátva. Az ultrás kártyák bivalyerős 3D-gyorsítók, ám áruk is döbbenetes, bruttó 160-200 ezer forint körül.

A ráadás – GeForce2 Pro

A videokártya-gyártók cégek jóvoltából kiskereskedelmi forgalomba került egy felturbózott GeForce2 GTS chipkészlet (pontosabban e köré épített kártyák), a GeForce2 Pro. Ez a szett lényegében csak annyiban különbözik a GTS-től, hogy a prós kártyák memória-sávszélessége magasabb (6.4 Mbyte/s, szemben a GTS 5.3 Gbyte/s-ával), ugyanis 200 MHz-es DDR SDRAM-ot használnak, általában 64 Mbyte-nyit. Az Ultrához hasonlóan a Pro sem nyújt tehát technológiai újítást a GTS-hez képest, mindössze megemelték az egyik komponens órajelét.

A GeForce2 Pro chipkészletű kártyák félúton vannak a GTS és Ultra alapúak között mind ársínben, mind teljesítményben. Kérdéses, hogy az nVidia által eredetileg kizárólag az OEM-piacra, azaz a rendszerint-

rátoroknak szánt chipkészlettel milyen piaci sikert ér el. A probléma itt az, hogy aki a leggyorsabb 3D-s kártyára vágyik, az ultrásat vesz, aki meg gyorsat, de még megfizethetőt, az GTS chipkészletűt...

Harctéri tapasztalatok – a teszt eszközei

Mivel az nVidia az összes GeForce chipkészletet lényegében a 3D-s grafikai megjelenítés forradalmisítására – visszafogottabban fogalmazva: jobba tételére – tervezte, ezért tesztprogramjainkat is ehhez igazítottuk. Méréseinknek kiválasztásakor komoly súllyal esett latba az is, hogy aki tudatosan vesz GeForce szettes kártyát a gépébe, az leginkább a játékok miatt teszi. Ennek megfelelően a Direct3D-s teljesítmény értékelésére ál-

Memóriahűtő vagy névtábla?

talánosan használt 3DMark 2000 mellett az új, OpenGL felület alatt dolgozó, videokártya-szaggató ipari szabványt, a Quake III Team Arenát vetettük be a tűzvonalba. A Q3TA-ról azt kell tudni, hogy az eredeti Quake III Arenánál is jóval magasabb az erőforrásigénye, cserében szemet gyönyörködtető a grafikája magasabb felbontásokban, nagy részletesség esetén. Persze ha birja a videokártyánk...

3DMark 2000-ben az alapbeállítás szerinti értékekkel, illetve két hűzősabb, magasabb felbontású és színmélységű tesztfutással próbáltuk meg eldönteni, ki a videokártya a gáton. Quake III Team Arenában pedig a legmagasabb grafikai részletesség mellett végigzongoráztuk a felbontásokat, hogy aztán a kártyák szép sorjában fennakadjanak a rostán.

Ezenfelül megnéztük, hogy ezzel a programmal mit tudnak kezdeni a grafikus kártyáink átlagos körülmények – azaz beállítások – mellett.

Jöttünk, mértünk, ítéleztünk – a verdikt

Miként a mellékelt táblázatból is kitűnik, a GeForce chipkészlétek jól skálázódtak az idő múlásával.

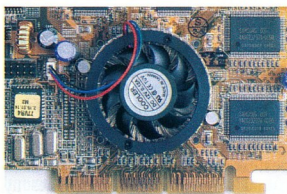
A kronológia szerinti előrehaladással együttjáró technológiai fejlődéssel időről időre teljesítménynövekedést csak időnként szaktikaj meg a termékek piaci szegmensek között adódó visszacsúszások. Korunk követelményeit figyelembe véve a gyártási folyamatból már kihullott GeForce256 chipkészlétű, SDR SDRAM memóriát használó Abit termék, illetve a hasonló körülmények között nyomul GeForce2 MX-es, gyárilag felspecizett Hercules kártya 1280x1024 képpontos felbontásban már megadja magát. Az előbbi, illetve annak más gyártótól származó társait már alig lehet kapni, de ha lehetne, se lenne érdemes megvenni. A GeForce2 MX chipkészlétű

kártyák manapság már olcsók, sőt, némelyik kevésbé bejártott márkanevű gyártó termékeinek ára olykor a hihetőség határát súrolja.

Mégsem tudjuk nyugodt szívvel ajánlani az MX-es kártyákat, ugyanis a közeljövő játékaikhoz nincs bennük elegendő teljesítménybeli tartalék.

Viszonylag különleges sztori a DDR SDRAM memóriával kiserelt GeForce 256 chipkészlétű kártyáké.

Teljesítményük a felbontások nagy részében közelíti a GeForce2 GTS alapú társaiéhoz, egyedül az 1600x1200 képpontos (illetve e felletti, de ez egy ideig még nem lesz releváns a játékokban) felbontás áll kívül a hatókörükön. Mivel vételáruk általánosságban a GTS chipkészlétekéhez képest kedvezőbb, ezért aki ilyen kártya beszerzését tervezi, azt ebbéli törekvésében csak támogatni tudjuk. Az evo-

Kerek percc megmondom: GTS vagyok

lúciós láncban eggyel feljebb elhelyezkedő GeForce2 GTS chipkészlétű kártyákat szintén ajánlani tudjuk megvételre – de inkább csak a 32 Mbyte memóriával kiserelteteket, ezek ára ugyanis a megfizethető kategóriában lebeg. Mivel mostanában már nettó 60 ezer forint alatt is hozzá lehet jutni neves gyártó ilyen (minden extrát nélkülöző) termékéhez, ezért a GTS-es kártyák kedvező ár-teljesítmény arányúak.

A GeForce256 DDR-eseknél magasabb vételárukat igazolja az, hogy várhatóan fél évvel később kell majd lecserélni ezeket a kártyákat, mint első generációs, turbózt társait.

A brutális memória-sávszélességgel megáldott két GeForce2 GTS-származék maradt az itélkezés végére. Bivalyerős mind a GeForce2 Pro, mind az Ultra chipkészlétű kártya, és szinte természetes, hogy ezek a megoldások már csak 64 Mbyte memóriával (DDR SDRAM) kaphatóak.

A mérési adatok és az árcédulák tükrében a prós kártyák inkább tekinthetőek „Ultra Light”, mintsem

T&L motor

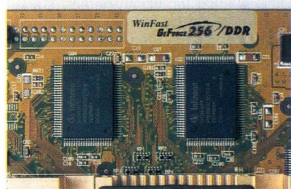
Az nVidia GeForce sorozatú chipkészléteibe integrált T&L (Transform and Lighting, transzformációs és megvilágítási) motor lényegében feleslegessé tesz egy kártyákon található külön geometriai processzort, ami csökkentte a gyártási költséget. A múltban a 3D-s grafikai renderelési folyamat során – legalábbis az általános felhasználók szintjén – a számítógép főprocesszora (CPU) számolta ki a képernyőre kikerülő sokszögek koordinátáit, e sokszögeket aztán a videokártya grafikus chipje látta el textúrával.

A T&L motort tartalmazó GeForce chipkészlétek tehermentesítik a CPU-t ezirányú feladatai alól. Az így felszabaduló processzoridőt más feladatokra fordíthatják a játékok, amelyek ezáltal még realizitikusabbá és intelligensebbé válhatnak.

GTS Pro szintűnek. A Pro szettes termékek nagyon drágák, mégsem állnak a tápláléklánc csúcán.

A GeForce2 Ultra chipkészlétűek pedig egyszerűen GeForce2 Ultra chipkészlétű kártyák. Árcédulájuk láttán az átlagemberben, teljesítményük láttán pedig a konkurencia képviselőiben áll meg az útó.

Az NV20 fedőnevű chipkészlét kéré épített kártyák mind az árak, mind a teljesítmények frontján át fogják rendezni a piac képét. Az nVidia betonstabil pozíciói valószínűleg tovább erősödnek majd. Az NV20-ról és az

DDR SGRAM-nak 256 ok miatt jó lenni

nVidia mobil gépekbe kifejlesztett megoldásáról, a GeForce2 Göről, illetve a professzionális felhasználásra szánt Quadro chipkészlétekről olvasóink további információit találhatnak magazinunk CD-mellékletén.

Rtxer György

A konzolközi helyzet fokozódik

Átalakulóban van a játékkonzolok piaca. Az öt évvel ezelőtti „futottak még” kategóriában jegyzett szektor mára a szórazatáelektronika legerőteljesebben növekvő, egyben legjövődmezőbb üzletfajává fejlődött.

A konzolpiacon forgó dollármilliókért már nemcsak a piacot hagyományosan uráló japán óriások (Sony, Sega, Nintendo) új modelljei indulnak harcba, hanem egy szerény amerikai vállalkozás is – bizonyos Microsoft.

A játékkonzolok sikerének receptje a maga egyszerűségében zseniális: végy egy viszonylag egyszerű, könnyen gyártható hardverre alapozott célszámítógépet, amelynek kezelése bizonyultárságban hasonlóan egy ébresztő-óráéhoz, és válaszd hozzá kimeneti eszköznek a minden háztartásban feltehető televíziót. A menü ezzel előállt, legfeljebb néhány tálalási kérdés van hátra – azaz játékot is kellene adni hozzá köritesnek. A játéklejlesztőket nem lesz nehéz meggyőződni róla, hogy a személyi számítógépekkel szemben mennyivel kényelmesebb egy gyakran több évig húzódo fejlesztést úgy végigvinni, hogy az első perctől az utolsóig tisztában lesznek vele, hogy a végtermék milyen hardverkörnyezetben fog szerepelni. A kiadóknak meg pláne nem kell esetlenül annak előnyeit, hogy egy-egy termékük a fix hardver miatt akár évekig is piacképes lehet. Az étterem pikáns jellegű esetleg sokat lendít, ha nemcsak a receptet szolgáltatod, hanem legnagyobb séfként magad is buzgón főzősközel a konyhádban.

Gasztronómiai párhuzamoknál maradvá: a piac nemcsak megette a dolgot, de már újabb fogásokat követel. A konyhafőnökök pedig azon vannak, hogy jóllakassák a betétoket, mert ha jattira nem is számíthatnak, azért a cech tetemes lesz: a Japán és USA

mögött harmadik legnagyobb játékközpasztónak számító britek tavaly például hidegverrel elköltöttek 934 millió fontot játékokra (többet, mint mozira és videotékára), túlnyomórészt konzolosakra, amelyek eladásai 23%-kal voltak magasabbak az előző évről, szemben a különböző PC-platfomok 6%-os növekedésével.

A konzolok játékok jelenlegi népszerűségének oka kétségteljesen az azokat életre keltő hardver ára, amely hozzávetőleg egytizede egy játékküldönsg futtatására alkalmas PC-ének. Az sem utolsó szempont, hogy nem kell félérteven rákölteni legalább az eredeti értékének a felét, ha a tulajdonos lépést akar tartani a játékipiac újdonságainak követelményeivel. Az alacsony ár egyrészt az óriási számban gyártott gépeknek köszönhető, másrészt annak a szoftver- és árversenynek, amely 1995-ben a piaci uralomra törő Sony PlayStation és Sega Saturn között bontakozott ki: miközben a versenyben a Sony kiütéssel győzött, a gépek ára az audio CD-lejátszók szintjére zuhant, amihez a Nintendo is kénytelen volt igazodni az időközben megjelenő Nintendo 64-gyel.

Hiába volt a legjobb

A 32 bites processzorokra alapozott gépek azonban az évezred végére tökéletesen elavultak. A technológiai őrsgváltást a Sega kezdte a Dreamcasttal, amelytől a Saturn csúfos kudarcának kiküszöbölését várta, és komoly anyagi forrásokat összpontosított úgy a reménybeli fejlesztők, mint a játékosok kegyeinek elnyerésére (Windows CE operációs rendszer, beépített 56k-s modem internetes on-line játékhöz, ingyenes Internet-hozzáférés a Sega szerverén keresztül stb.). Az 1999 szeptemberében bemutatott masina ugyan messze jobb képességekkel bírt, mint bármelyik piacon lévő vetélytársa, és az árát is rövid idő alatt

majdnem az öt évvel „öregebb” versenyzők szintjére szorították – mégsem nyerte el a vásárlók kegyeit. Bár ár-teljesítmény arányában pillanatnyilag messze ez a legjobb választás (nálunk bruttó 55–60 ezer forint körül az ára), a játékok választéka (kb. kétszáz) és minősége hagy némi kívánnivalót maga után, így a Segát mint piaci tényezőt gyakorlatilag már most leírhatjuk. Utolsó mehetsvárnak a tavaly karácsonyi piac ígérkezett – ahol ismét csak a gonosz PlayStation tarolt le előtte minden babért.

Amikor január elején nyilvánosságára került, hogy a március 31-ével záruló üzleti évkvet előre láthatóan ismét több mint 200 millió dolláros veszteséggel fogják zárni, szakmai berkekben felröppent néhány kacsa a Dreamcast – nem létező – jövőjét illetően. A Japánon kívüli Sega-kirendeltségek ugyan a pletykákra csak egy szűkszavú, tényektől tökéletesen mentes kommunikéval reagáltak, miszerint a Sega „újragondolja” és „átstrukturálja” a Dreamcasttal kapcsolatos üzleti stratégiáit. Ezzel szemben az anyaország szövívője január végén kerek-perec kijelentette, hogy márciusban valószínűleg teljesen leállítják a gép gyártását. Mint hardvergyártó, a Sega teljesen kivonul a konzolok

Ps One: a jó öreg PlayStation új gúnyában

piacáról. És a továbbiakban többplafornos játékkivadóként lesz jelen, új piaci lehetőségeket pedig a hordozható játékgépekkel (lásd Gameboy Advance), illetve a mobiltelefonok következő generációjára fejlesztett játékoknál vélfeldejni. A Sega tehát ismét meghajolt a Sony PlayStationje előtt.

A Sony újabb tyúkja

Az előtt az eszköz előtt, amely valószínűleg ugyanolyan aranyozott lapokon szerepel a Sony képezeletbeli történelemkönyvében, mint mondjuk a manapság divatosan MC-nek nevezett audiokazetta. Talán a japán óriáscég vezetői sem sejtették 1994-ben, hogy ez a kis szürke doboz lesz a következő aranytojást tojó tyúkjuk. PlayStationtulajnak lenni egyfajta életformává

i

- www.ctw.co.uk
- www.mcvuk.com
- www.playstation-europe.com
- www.sega-europe.com/english/
- www.xbox.com

vált, ami összehozott mindenkit 9 és 99 éves kor között szerte világon, és ez bizony elég nagy társaság: a tavalyi év végéig összesen közel 90 millió példányban talált gazdára, és a Sony teljes tavalyi bevételének a 40%-a származott a PlayStation-üzletből.

A PlayStation gyakorlatilag minden lehetséges rekordot megdöntött, ami a szórakoztatóelektronikában csak számba jöhet. Kiragadott példának talán elegendő az, hogy míg egy PC-re készített játéknál már nagyon komoly üzleti sikernek számít a százezer leltári eladás, a Dragon Quest VII című playstationös szerepjáték karácsony előtt döntötte meg a Final Fantasy VIII rekordját azzal, hogy 4 millió példányban kelt el – csak Japánban! Ez a kis üstökös a világ minden részén megmaghatatlan vezetői pozícióba emelte a Sonyt a konzolpiacon, így még azt is megengedhette magának, hogy óriási példányszámban ráfizetéssel gyártsa a gépet, hiszen kiadóként egyben a játépiac mintegy negyedét is a magáénak mondhatja. A busás megtérülés így biztos volt. A PlayStation felett azonban eljárt az idő, és át kell adnia a stafétát a nemes egyszerűséggel PS2 névre keresztelt utódjának. A piacvezető szerep megőrzésének kulcsát a Sony mérnökei a PS2-nél két alapvető tulajdonságban vélték fellelőnek. Egyrészt teljesen kompatibilis a PlayStationnel, így az arra megjelent több ezer játék már megjelenésekor biztosítja a szoftverellátottságot. Másrészt ez a konzol már távolról sem

Dreamcast: a Sega szertefoszlott álma

játékgép, sokkal inkább egy nyilvánvaló törekvés a szórakoztatóelektronika különböző válfajainak egyetlen eszközbe ötvözésére.

A PS2 2000. március 22-én debütált Japánban, a távol-keleti ország szokásos konzolos ritusai szerint – a megjelenés előtti éjszakán a márkakereskedők boltjai előtt éjszakai tizezrekkel, nyitáskor egymást letaposó vásárlókkal stb. Ezekhez lassan már hozzá szokik a világ, de az október 24-i amerikai és a november 22-i európai bemutatástól rendszeren elkerekedett a

szakma szeme. Az előrendelésekkel együtt az USA-ban előzetesen mintegy 750 ezer darabra saccolták az első havi igényt – ez a gyakorlatban 1 millióra rúgott, amiből a Sony leszállított 500 ezret. Nem is csoda, ha egyes internetes árveréseken az eredetileg 300 dollárra taksált masina nem ritkán 1000 dollár feletti áron talált gazdára. (Még mai is néha heteket vár a Jenki vásárló, ha PS2-höz akar jutni.)

Valami hasonló történt Európában is, ahol a PS2 bemutatkozásánál az amerikaiakhoz hasonló számokkal találkozunk: a mintegy milliós igényt a Sony úgy elégitette ki, hogy 200 ezret szállított a brit, és 300 ezret az angol piacra, az Övítől többi része pedig le volt... khm, kenyerezve, legalábbis azon élelmes személyeknek, akik magánúton exportálták a gépeket a többi országba. Hogy a félig kielégített igények hátterében egyfajta mesterséges hiánykeltés áll-e, azt nem tudhatjuk, mindenesetre érdekes fényt vetett a dologra a Sony bejelentése, miszerint – talán a playstationös beidegzéseknek köszönhetően – a PS2-t eleve nyomott áron dobták piacra: a 300 dollárért vesztegetett gépek előállításí költsége pillanatnyilag pont ennek másfelzseresére rüg. A gyártás felállításával a gépeként vettett összeg nyilván lényegesen csökkenni fog, de a kissé konzervatívabb elképzeléseket támogató pénzügyi világ nem tolerálta az elképzelést, így a Sony részvényei a hír hallatán azonnal melyrepülésbe kezdtek a világ tőzsdéin.

Képességeit tekintve a PS2 messze kiemelkedik a jelenlegi konzolok közül. Ezeknél a látvány dominál, a legfontosabb mérőszám így a maximálisan kezelhető poligonok száma, amiben például harmincszorosan múlja felül legerősebb versenytársát, a Dreamcastot (sőt ebből a szempontból magasan veri a legnagyobb teljesítményű PC-ket is). Az ilyen adatok persze csálkák, különösen a PS2 Emotion Engine-jével kapcsolatban, amelynek fejlesztésekor gyakorlatilag mindent ennek a számnak rendeltek alá. A PS2-es fejlesztők ugyanis sokat panaszkodnak rá, hogy egyrészt a processzort nagyon nehéz programozni, másrészt a textúrákat és grafikai effektusokat csak a poligonszám rovására lehet megvalósítani. Persze felhasználóként ez esetben csatlakozha-

tunk a hivatalos állásponhoz: legyen ez az ő problémájuk, ezért fizetik őket.

Sokkal fontosabb szempont, hogy a PS2 már messze nem „csak” játékkonzol. Az elsődleges háttértárolónak választott 4.7 Gbyte kapacitású DVD-

PS2: a szórakoztatóelektronika minden ága egyetlen gépben

formátumú lemez egyrészt megfelelő teret nyújt a hagyományosan gigantományban szenvedő játéfejlesztőknek (legalábbis ideig-óráig), másrészt egy füst alatt 4-szeres sebességgel asztali DVD-játszóknak is alkalmassá teszi az MPEG-2 tömörítést támogató PS2-t. (Ezzel kapcsolatban szórakoztató momentum volt, hogy a Japánban kibocsátott első kontingens egy apró malőr folytán vidáman olvasta az amerikai és a csendes-óceáni DVD-kódú lemezeket, és meglehetősen kevés japán élt azzal a lehetőséggel, hogy a márkakereskedők ingyenesen kicserélik neki a gépet egy olyanra, amelyik csak japán piacra kódolt lemezeket olvas...) További háttértárolóként szolgál egy külső (cserélhető) 8 Mbyte-os memóriakártya a játékkállások kimentésére, valamint 2001 közepétől kapható lesz 3,5 colos merevlemez is, amelyen az Internetről letölthető demókat, filmelőzeteseket, szexképeket tárolhatja az egyszerű felhasználó. (A nagy sikerű Tomb Raider új generációját például már eleve úgy tervezték PS2-re, hogy a felhasználó egyszer szépen megvásárolja magát az engine-t tartalmazó programot, majd a Nétrol két-három havonta letöltögeti az új modulokat.) Az Internet-kompatibilitás manapság ugyebár gyakorlatilag elengedhetetlen, viszont – a Dreamcasttal szemben – a PS2 nem csalogatja sem beépített memoddemmel, sem ingyenes Net-hozzáféréssel a felhasználókat. A szórakoztatóelektronika egyéb ágai iránt érdeklődőknek azonban tartogató még némi örömet: van Dolby Digital kimenete, továbbá i-Link kapcsolattal ráakasztható bármilyen IEEE 1394 szabványú

digitális videokamera, camcorder, walkman, esetleg karácsonyfaizzók.

A Sony magyarországi képviseleténél szeptemberben azt jósolta az illetékes, hogy a gyenge európai ellátottság miatt – hivatalosan – tavasz előtt nem kerül be hazánkba PS2. Ennek ellenére karácsony előtt mégis behozta 400 darabot, de egyes szakértők véleménye szerint már több mint ezer van az országban. Jelenleg bruttó 150 és 200 ezer forint közötti áron lehet kapni néhány helyen, attól függően, hogy a forgalmazó milyen szettet (játéksomag, extrák) kínál eladásra. (PS2-höz jelenleg körülbelül 40-50 játék kapható, további 200-250 van fejlesztés alatt, árak a hazai boltokban bruttó 17-21 ezer forint közötti.) Ugyancsak a Sony Hungáriától származó információ, hogy a közeljövőben nem várható a PlayStationéhoz hasonló meredek áresés, aminek oka egyrészt a magas előállítási ár, másrészt a piacon lévő „sima” DVD-játékok jelenléte. Persze az árat külső tényezők is befolyásolhatják – jelenen a versenytársak új modelljei.

Az egyszerűség diadala

A Sony egyik legnagyobb konkurense a Nintendo. A szoftverek számát tekintve soha nem ért el olyan számokat, mint a PlayStation, de markánsan egyéni üzletpolitikájának köszönhetően mind Japánban, mind az USA-ban komoly sikereket könyvelhetett el magának. (A PlayStationös Dragon Quest VII a maga 4 millió eladásával csak az 5. helyet foglalja el az összesített japán eladási listákon – az első négy helyen Nintendo-termék található.) Üzlet-

Gamecube: bűvös kocka Nintendo-módra

politikája három alapkövön nyugszik: alacsony ár; egyszerű, az egész család által játszható játékok (például újdonsült profiboks-világbajnokunk, Kóko is egy Nintendo 64-et nyomkod családi körben); kiválóan menedzselte kabalafigurák – például a cég védjegyjét szolgáló Mario, de a fiatalságot megszálló Pokémon-örületet is a Nintendo szabadította rá a világra.

Gamecube nevű új modelljükkal valahol a Dreamcast és a PS2 között kívánunk helyet foglalni a piacon, mind a teljesítményt, mind az árat tekintve.

A Nintendo a Gamecube kapcsán is azzal a kalappal óhajt köszönni, ami van neki: a gép megmarad „csak” játékkonzolnak, de a másik pályáján a legjobb kíván lenni. Az ár alacsonyvan tartása végett különleges optikai lemezformátumot választottak, mert nem óhajtották beleépíteni az árba a DVD-jogdíjakat (a másik ok nyilván az, hogy a Nintendo mindig is háklis volt a másolásvédelmi szempontokra). A hardver tekintetében – játékkonzolként – azonban tényleg komoly versenytársnak ígérkezik a PS2-vel szemben: a 405 MHz-es Gecko processzor teljesítménye a 733 MHz-es Pentium III-éval vetekszik, és bár a PS2 poligonosságának csak az egyhatodát garantálják, nem szabad elfelejteni, hogy a Gamecube hardveresen támogatni fogja a textúratömörítést, és nyolc fázisban renderel.

Mivel a PS2 elölbi lehetőséget nem támogatja, az utóbbi tekintetben elérhető művelti fázisok pedig csak az improzálás poligonszám drasztikus zuhanása árán érhető el, a két gép nagyjából azonos grafikai képességgel lesz.

Ugyanez vonatkozik az on-line játékra is, mert külső egységként egyaránt csatlakoztatható lesz hozzá 56k-s és kábelmodem – más internetes bővítményeket nem terveznek hozzá, mint ahogy merelvemelt sem. A Gamecube idén júliusban fog megjelenni Japánban. Az eredetileg a karácsonyi piacra tervezett Japánban kívüli debütálást azonban február 1-én elhalasztották 2002. első negyedévre, arra hivatkozva, hogy addig nem akarják piacra dobni az új gépet, amíg megfelelő szoftverválaszték nem támogatja. A várható árról nincsenek hivatalos

Műszaki adatok

Termék	Dreamcast	Nintendo Gamecube*	PlayStation	PlayStation2	Xbox*
Processzor	200 MHz-es Hitachi SH-4	405 MHz-es IBM Power PC Gecko	33.86 MHz-es R3000A (RISC)	294.912 MHz-es Emotion Engine	733 MHz-es Pentium III
Memória	16 Mbyte	40 Mbyte	2 Mbyte	32 Mbyte	64 Mbyte
Kiegészítő memória	8 Mbyte video RAM, 2 Mbyte audio RAM	3 Mbyte 1T-SRAM a grafikus chipben	1 Mbyte video RAM, 512 Kbyte audio RAM	4 Mbyte DRAM a grafikus chipben, 2 Mbyte audio RAM	○
Maximális poligonszám	3 millió (reálisan)	6-12 millió (reálisan)	360 ezer (különösebb effektusok nélkül)	75 millió (csúcsteljesítmény)	150 millió (csúcsteljesítmény)
Multitextúrázás	2-szeres	8-szoros	○	○	4-szeres
Textúratömörítés	○	6:1 arányú	○	○	6:1 arányú
Maximális képfelbontás	640x480 képpont	640x480 képpont	640x480 képpont	1280x1024 képpont	1920x1080 képpont
Szoftverformátum, lejátszó sebessége	GD-ROM, 12-szeres	8 cm átmérőjű különleges optikai lemez	CD-ROM, 2-szeres	DVD, 4-szeres	DVD, 2-5-szörös
Egy lemez tárolókapacitása	1 Gbyte	1,5 Gbyte	650 Mbyte	4,7 Gbyte	4,7 Gbyte
Csatlakoztatható irányítók	4 db	4 db	2 db	2 db	4 db
Hangcsatornák	64 db	64 db	24 db	48 db	256 db

*: az adatok tájékoztató jellegűek.

adatok, a pletykák viszont roppant kellemesen hangzó 150 dollár körüli árról szólnak.

Új játékos – szemüvegben

Néhalszínűleg sűrű csuklást okozott néhány japán üzletembernek, amikor tavaly a Microsoft bejelentette: hardvergyártóként is meg óhajt jelenni a konzolpiacon. Az Xbox névre keresztelt masinájukról előzetesen közölt technikai adatok egyrészt hitetlenkedést, másrészt vitriolos kommentárokat váltottak ki a szakmából és a közönségből egyaránt. Összehasonlító táblázatunkból kiderül, hogy a 733 MHz-es Pentium III-ra és az nVidiának kifejezetten az Xboxhoz fejlesztett grafikus chipkészletére alapozott hardver olyan teljesítményt ígér, mint ha összepáztették volna egy PS2-t és egy Gamecube-ot – külön-külön messze túlszámalya azokat. Maradjunk annyiban, hogy az ígéretek mindig erős oldalát képezték a Microsoft üzleti stratégiájának.

A táblázatot csak rövid felsorolással egészítsük ki: 5-szörös sebességű DVD-lejátszó; 8 Gbyte-os beépített merevlemez; kábelmodem, bár internetes képességeket – elméletileg – nem terveznek.

A gépet végleges formában idén január 6-án, a CES-kiállításon mutatták be (a „100%-ig nem hivatalos” internetes „bemutató” azonban még szilveszter előtt lezajlott, ugyanis néhány szemfüles ember felrakta a februárban megjelenő Xbox-újság képanyagát a Hálóra). A CES-en egyrészt elismerték az impozáns technikai adatokat, továbbá azt a szándékot, hogy a gép árát mindenképpen 300 dollár alatt akarják tartani.

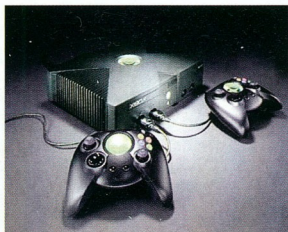
Az Xboxot beharangozó nyilatkozatok kapcsán Hiroshi Yamaucsi, a Nintendo elnöke tette az alábbi nyilatkozatot: „Rengetegen vagyunk a játékiparban, akiknek egyébként fogalmunk sincs róla. Csak egy amerikai cég képzelheti magáról, hogy egy halom pénz meglobogtatva egyik napról a másikra elérheti azt, amit a Nintendo-nak évtizedek alatt sikerült.” Yamaucsi-szan talán elfeledkezett arról az apróságról, hogy a hardvereket a szoftverek teszik nagyvá, és a monopolhelyzetet kedvelő Microsoft szolgáltatja a platformot a szintén remek üzletnek számító PC-s játékokhoz. Talán nem kell rendkívüli képzelőerő ahhoz, hogy egyetlen játék-üzletben érdekelt kiadó és fejlesztő sem tartja majd eleve halva született ötlet-

nek a platformok közötti átjárhatóságot. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy már több mint 200 cég dolgozik xboxos játékon, közöttük olyan nagyvagyú, mint az Electronic Arts, az Eidos vagy az eddig PlayStation-írnyultságú Squaresoft és Konami.

Az Xbox világpriemierjét eredetileg idén szeptemberre tervezték. Az időpont az USA-ban és Japánban marad, a világ többi részén azonban 2002. elejére tolták. A Microsoft azzal indokolta ezt, hogy a fenti két kulcsfontosságú piacon akkora a konzol iránt az érdeklődés, hogy egyszerűen képtelenek lennének elegendőt gyártani a teljes világipiac igényeinek kielégítésére, és semmiképpen nem akarják követni azt a módszert, amit a Sony mutatott be a PS2-vel.

Az Xbox magyar vonatkozású érdekessége, hogy a Microsoft az európai piacot a Sárváron létesített Xbox-üzemből kívánja ellátni. Ezt kormányunk is elsődleges beruházásnak tartja, olyannyira, hogy a feje külön nyilatkozatban emelte ki: ez az üzlet ötezer új munkahelyet teremt az országban, és exportunk 5%-át teheti ki. (Ezt ugyan néhány közgazdász azzal kommentálta, hogy a miniszterelnök úr mobil abakuszában talán lemerülhetett a gombelem – de ők meg esetleg arról feledkeztek meg, hogy a Microsoft terve talán az, hogy férdmagasságban beborítsa Európát Xboxokkal...)

A kártyákat tehát még nem osztották le a konzolpiacon. A PS2 remek képességei mellett elég nagy előnyt

Xbox: Microsoft menni konzolpici

szerezett azzal, hogy már a piacon van. A Gamecube roppant kedvező ár-teljesítmény aránnyal kecsegtet. Az Xbox pedig valószínűleg a harmadik évezred konzolja lesz – ha beváltja gyártója ígéreiteit. Ha a piacvezető pozícióért folytatott harcban némelyik cég esetleg „fölkonzolná” a másikat, annak is mi, vásárlók fogjuk hasznát látni – és közben nagyszerűeket játszhatunk!

Kiss László

Egyenesen tökéletes

Egyedülálló választék az egyenes megoldások kedvelőinek.

A SyncMaster 753DF a professzionális monitorok minőségét nyújtja elérhető áron.

Technikai adatok:

- 17"-os DynaFlat képcső
- 0,25mm képponttávolság
- 110 MHz sávszélesség
- 30-70 kHz vízszintes képfrekvencia
- 50-160 Hz függőleges képfrekvencia
- 1280 x 1024 maximális képfelbontás
- Digitális, 9 nyelvű OSD
- Plug & Play kompatibilitás

SyncMaster 753DF

- Windows és Macintosh környezetben egyaránt
- TCO '99
- Colorific szinkalibráló szoftver

www.samsung.hu

SAMSUNG
ELECTRONICS

PannonSztráda

**SOKAN
SZÁGULDUNK
A VILÁG
ELŐTT**

Nagy sebességű adatátvitel mobilon.

Nagy méretű képek, adatbázisok letöltése az internetről, Magyarországon egyedülállóan, akár 43 200 bps adatátviteli sebességgel! Nálunk ez a valóság! www.pannongsm.hu

PANNON GSM
Az élvonal.

A rettenthetetlen BX

Egy gyártó cég, amikor piacra dob egy új terméket, főbbnyire nem tudja, hogy a produktuma elsöprő siker arat majd, vagy elbukik.

Az Intel 1998 áprilisában sem sejtette, hogy BX alaplapi chipkészlete bombaként robban majd a felhasználók és a rendszerintegrátorok körében, és bevezetése után még két és fél évvel is új alaplapokat terveznek köré. Pedig ez történt. A fenti dátum körüli időszakban azonban az Intel még erje teljében tündökölt az asztali PC-k és a hordozható számítógépek alaplapi chipkészleteinek és a hozzájuk passzoló processzorok piacán. Lényegében a BX chipkészlet volt a maga szegmensében a Santa Clara-i székhelyű cég szárnyalásának indikátora.

A sebezhetetlen

A BX-et mindenki szerette. A rendszerintegrátorok azért, mert megfizethető áron hozzáfuthattak egy, a konfigurációik teljesítményét érezhetően megnövelő „komponenshez”, emellett a termékek tulajdonságainak felsorolásában is vakíthattak a 100 MHz-es rendszerbusszal. A mindennapi felhasználók azért, mert a BX utat nyitott a 100 MHz-es rendszerbust használó új Intel Pentium II processzorok felé. A hardcore felhasználók pedig imádták, mert nagy távlatokat nyitott meg és hagyott sokáig szélesre tárva a processzortuning terén. A hivatalosan 66 MHz-es buszt használó processzorokat meghajthatták 100 MHz-cel, sőt elérhetővé váltak a 100 MHz feletti buszsebességek, igaz, ezek már csak specifikáción felül – de ez vajmi keveset érkelte a vérből fölörgötöket.

Amikor a BX már benne járt a korban – úgy az első év után –, látni lehetett, hogy még a legrosszabb esetben is megismélti a Socket 7 (Pentium), Pentium MMX, AMD K5, K6) idejére datálható HX chipkészlet sikereit. Az alaplapgyártók nem győzték vasvillával a piacra hányni újabbnál újabb BX-es modelleket, ezzel egy időben megszülettek az első legendaszamba menő termékek, például az Abit BX6, majd BH6, az AOpen AX6BC és az Asus P2B.

Időközben az Intel piacra dobta a ZX chipkészletet, amely lényegében a BX olcsó és némileg lebutított változata

(kevesebb memória, illetve PCI bus master kártyahely támogatása). A ZX jó és stabil chipkészlet, de sikerei meg sem közelítették bátyjáét. Legendás alaplapot nem is hagyott maga után, egyedül talán csak az Abit ZM6-já lehetne említeni mint esélyest.

1998-ban és 1999-ben lényegében nem volt ellene a 440BX-nek a szegmensében. A gyártó próbálkozásai az Apollo Próval és az Apollo Pro 133-

Mindenkét kiBoXolt a szegmenséből

mal nem voltak igazán jelentősek, ezek stabilitása és gyorsasága elmaradt a BX-é mögött. Ezen csak a tajvani cég 1999 októberében debütált Apollo Pro 133A chipkészlete tudott a későbbiekben változtatni. Egy az egyben mérve a teljesítménye ugyan még mindig elmaradt a BX-é mögött, de már hivatalosan támogatta a 133 MHz-es buszsebességet és a 4xAGP buszt. Emellett az alaplapgyártók egyre stabilabb termékeket építettek köréje, amelyek ára elmaradt az intelés szettel kisereltekétől, ugyanis az Apollo Pro 133A-t olcsóbban adta a Via. A fentiek előrevetítették, hogy 2000 már nem lesz egyértelmű a BX éve. A chipkészlet sikere ugyan förtelen volt, ám az Intel nem tudta elegendő mennyiségben szállítani, ezért az alaplapgyártók az egyetlen komoly alternatívához fordultak, a Viahoz. Ungváncsak a Via málmára hajította a vizet, hogy a gazdasági elemzők által előrejelzett számítógépek iránti kereslet növekedése meghaladta a legoptimistább várakozásokat is. E folyamat kiteljesedését elősegítette az AMD új sikerprocesszorának, a Slot A-s Athlonnak a piacra lépése 1999 nyarán. Az Athlon új chip-

készletet igényelt – a Via pedig szállította a KX133-at. Az AMD újabb dobása egy évvel később – a Socket A-s processzorok – ismét a Via érdekeit (is) szolgáltatta, új fegyverre a KT133 lett.

A fentiekből egyenesen következne, hogy a BX szép lassan eltűnik a süllyesztőben, ám nem így van. Ehelyett az történt, hogy az Intel csak a stratégiai partnereinek szállított BX-et (Asus, Abit stb.), akik új modellek piacra dobásával hálálták meg a bizalmat. Egyrészt az Intel új processzor-foglalat-szabványát, a Socket 370-et tölték előtérbe minden fronton, illetve BX-es termékeiket a hivatalosan még mindig nem támogatott 133 MHz-es buszsebesség minél stabilabb előlétesre optimalizálták (például Asus CUBX, Abit BX133). A további fejlesztésekkor a gyártók felvették egyes BX-es modelleiket UDMA/66- és IDE RAID-támogatással (például Abit BE6-II RAID). A BX életben maradásához nagyban hozzájárult az, hogy a chipkészlet kétprocesszoros rendszereket is meg tud hajtani, és együtt tud működni az Intel Pentium III processzoraival (igaz, hivatalosan csak a 100 MHz-es rendszerbust használókkal). További lökést adott a 440BX-nek az Intel Celeron processzorok 66 MHz-es hivatalos buszsebessége és jó tuningolhatósága. Végül meg kell említeni, hogy az Intel csúnyát botlott az i820-as chipkészlettel, amelyet a BX utódjának szánt, stabilitási és teljesítménybeli gondok merültek fel vele.

Látható, hogy sok tényező ösztáéka kellett ahhoz, hogy ilyen sokáig életben maradjon a BX. Sőt... Ezt a chipkészletet már régóta és előszere-ttel használják a gyártók netesgép-pekben, és úgy néz ki, hogy ebben a környezetben fog továbbélni még egy ideig a nagy öreg.

Az Intelfől tavaly december végén kapott információnk szerint a BX gyártásával nem állt le a vállalat, ellentétben az Interneten keringő híresztésekkel. Az továbbra is kérdéses, hogy még meddig gyártja, illetve mekkora elfekvő raktárkészletei vannak belőle. Nem felejtjük el, hogy egyre jobban terjed az Intel új sikersztette, az i815 (illetve asztali válfajai, az i815E és az i815EP), a BX asztali szereplésének napjai tehát meg vannak számlálva. A BX köré épített alaplapok közül a frissebb kiadásúak még kaphatóak a kiskereskedelemben, de már egyértelmű a Via Apollo

www.intel.com/design/chipsets/440bx/

Mérési eredmények

Gyártó, típus	Abit BE6-II V2.0	Abit BX133	AOpen AX6BC	Gigabyte GA-6BX7+
Forgalmazó	MyCom, 204-5434	MyCom, 204-5434	Dimenzió Bt., 280-5580	MyCom, 204-5434
Ár (nettó)	32 400 Ft*	31 000 Ft*	már nincs forgalomban	már nincs forgalomban
Garancia	2 év	2 év	○	○
Sysmark 2000				
Official Run	113 pont	113 pont	113 pont	114 pont
Internet Content Crea	115 pont	115 pont	115 pont	117 pont
Office Productivity	112 pont	111 pont	111 pont	112 pont
3DMark 2000 (3D marks)				
1024x768/16 bit, hardveres T&L	4280 marks	4277 marks	4289 marks	4317 marks
SiSoft Sandra 2000 Standard				
ALU memory bandwidth	261 Mbyte/s	261 Mbyte/s	252 Mbyte/s	298 Mbyte/s
FPU memory bandwidth	291 Mbyte/s	290 Mbyte/s	281 Mbyte/s	345 Mbyte/s
Quake 3 Arena timedemo				
demo001, 640x480 Normal	79,4 frame/s	79,4 frame/s	78,4 frame/s	81,0 frame/s

Megjegyzés:

* Afjánlott kiskereskedelmi ár.

A nagyobb számok mindentűt jobb eredményt jeleznek.

Tesztkonfiguráció: 500 MHz-es Intel Pentium III, LeadTek GeForce videokártya 32 Mbyte DDR memóriával, Quantum Fireball Ict08 merevlemez (13 Gbyte-os), 128 Mbyte PC100 CAS3 memória, Golden Melody Hi-Live hangkártya.

Pro 133A és KT133, valamint az Intel i815E és i810E szettek dominanciája. A mobil BX chipkészlet alternatívája az Intelnél az MX és az i815 mobil változata, az i815EM.

Praktikus mágia

Közel háromévnnyi szereplés a számítógépes alaplapok chipkészleteinek piacán mulhatatlan érdemekkel kecsegtető státusz. Ennek apropóján vegyük sorra, melyek az Intel 440BX jellemzői, amelyek 1998-ban felemelkedését, most pedig a piacról való kikopását okozták. Az Intel 440BX egyrészt a 82443BX jelű északi hidból (north bridge, 492 láb, BGA tokozás), másrészt a 82371AB/EB jelű déli hidból (324 láb, BGA tokozás) áll. Mindkét részt 0,35 mikronos gyártási technológiával készítik. Az alaplapgyártók az északi hidra többnyire kisméretű hűtőbordát szereltek a túlmelegedés megelőzése érdekében.

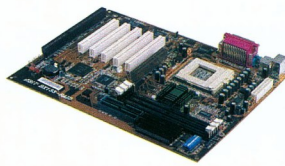
A 440BX egyik nagy újítása – mint már említettük – elődjehez (FX, LX) képest a hivatalosan támogatott 100 MHz-es buszsebesség, azaz az alaplóból ilyen specifikációjú buszt igénylő processzorok (például a 350 MHz-es Pentium II) csak ezzel a chipkészlettel voltak használhatóak kezdetben. Ez az üzemmód már PC100 szabványú SDRAM memóriát igényelt az addig elterjedt PC66 szabványával szemben, ez sok felhasználót kényszerített memóriamoduljainak cseréjére – az alaplappal és a processzorral egyidőben. Ezért az áldozattér cserébe az addig 528 Mbyte/s-os memória-adatátviteli csúcsebesség felszökött 800 Mbyte/s-ra. Ez a fejlemény annak fé-

Legendás BX-es implementáció az AOpen előadásában: az AX6BC alaplap

nyében értékelhető igazán, hogy a BX magával hozta a grafikus busz területén a 2xAGP szabványt (66 MHz), amelynek szintén 528 Mbyte/s az elméleti korlátja. A 2xAGP jelentős előrelépésnek bizonyult az idők folyamán. Kicsit visszakarnyorodva a BX memóriakezeléséhez meg kell említeni, hogy maximálisan 1 Gbyte memóriát volt képes támogatni, ez a mennyiség pedig mai szemmel nézve sem kevés.

A háttértárolás terén a 440BX az UDMA/33 szabványt támogatta, azaz

133 MHz-es buszsebesség az Abit BX133-0n - félhivatalosan

másodpercenként maximum 33 Mbyte adat átvitelét a két rendelkezésre álló IDE csatolón, amelyekre egyenként két eszközt lehetett rákötni. A chipkészlet legutóbbi mobil revízióját is a BX-gájak az UDMA/66 szabványt is. A BX mind a régebbi Slot 1-es, mind a trónkövetelő Socket 370-es processzorokkal könnyedén képes együttműködni. Őt darab PCI bus master jelet kapó kártyahelyet támogat, és PCI-to-ISA hídja akadálymentessé teszi az ISA kártyahelyek alaplapra integrálását.

Túl a csúcson

Most pedig pár szót arról, miért kell távoznia a BX-nek. Bizony eljárt felette az idő. A hivatalosan nem támogatott 133 MHz-es rendszerbusz, az ugyancsak nem támogatott 4xAGP szabvány, a felemelkedőben levő UDMA/100 kezelésének hiánya mind-mind a chipkészletek tetemője felé lökik a 440BX-et. No és jönnek a 0,13 mikronos gyártási technológiájú, új Pentium III! processzorok a Socket 370 platformra még a 2001. évben, és bizony ezeket is képtelen lesz meghajtani a jó öreg BX. Pár hónap múlva bátran elmondhatjuk: szép volt, jó volt – köszönjük, ennyi. Érdemeinek elismeréseképpen elővettünk még utólagára négy BX-es alaplapot – egy legendát, egy középkorú terméket és két viszonylagos újdonságot – és összezeresztettük őket. Annak a valószínűsége ugyanis nagyon csekély, hogy magazinunk hasábjain a jövőben ilyen chipkészlettel kiserelt alaplapokkal érdemben foglalkozunk.

Rixer György

Nyomás utánunk!

A toll erősebb, mint a kard – ezt mindenki tudja. Réges-rég a nyomtató státuszszimbólumnak számított a kis- és középvállalatoknál. Mára egy tintasugaras nyomtató bárki számára elérhető, akár otthoni használatra is. Sőt a lézernyomató is. És akár honnan nézzük, a lézersugár erősebb kardnál, tollnál.

A tintasugaras nyomtatók olyanira elérhetővé váltak, hogy ma már szinte a festékpatronon árérték arányát egyszerűbb nyomtatót kapni – ráadásul boldogan, hálálkodások közepette adják át, hiszen a patronokon bőven megtérül majd a terméken elszennvedett veszteségük... A lézernyomatók frontján még nem történt ekkora áttörés, mert azok technológiája továbbra is meglehetősen bonyolult, és ennek megfelelően drága. Logikus a kérdés: akkor mégis miért léteznek még lézernyomatók? A válasz is logikus: mert sokkal gyorsabbak, némileg megbízhatóbbak, és nagyobb mennyiségű nyomtatás esetén jóval gazdaságosabbak.

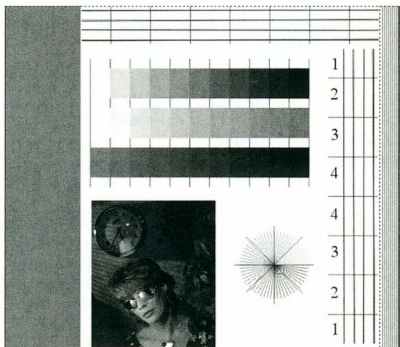
Persze ennyi előny mellé jár némi hátrány is. Nem a lézersugár váratlanul felfedezett káros hatásaira gondolunk, ugyanis szerencsére ilyesmirel szó sincs. Ellenben túl széles a választék. Ez nem lenne akkora baj – de túl sok a szempont is, ami alapján a nyomtatókat készítik. Egyeseknek a sebesség a legfontosabb, mások viszonylag olcsón szeretnének a készülékekhez jutni, megint mások a nagy tudást keresik, és persze vannak, akik a fenntartási költségeket tartják a legfontosabbnak. Mindemellett már csekélyesség, hogy a hagyományos és névadó lézertechnológia mellett megjelent a Digital LED, amely a régóta ismert LED-ekről – Light Emitting Diode – kapta nevét.

High megkönyvitsük a választást, a tesztre érkezett nyomtatókat két alapkategóriába soroltuk. Az első csoport az egyéni, ám professzionális felhasználásra szánt készülékeké, legfeljebb nettó 120 ezer forintig – az árbeli is látszik, hogy nem hobbinymtatókról van szó, de szerencsére nem minden példány érte el a határt. A második csoport tagjai kisebb munkacsoportok számára készített nyomtatók. Ebben a kategóriában már voltak apróbb trükkök, például nem kötöttük ki a hálózati kártya meglétét, hiszen anélkül is lehet hálózatban nyomtatni, azonban jó pontnak vettük, ha egy cég hálókártyával ellátott tesztpél-

dányt küldött, tekintve, hogy ez az igazi munkacsoportos nyomtatás alapja, és egy külön kártya beszerzése a nyomtatóhoz nem olcsó multság.

Igy teszteltünk

Először is kibontottuk a dobozokat, és megpróbáltuk összeállítani az abban található alkatrészeket, hogy lássuk, elboldogulunk-e a mellékelt információk alapján. A rossz hír az, hogy sokszor nem elég az a segítség, amit a gyártó ad. A jó hír pedig az, hogy köny-

Egyszerű kis oldal, csapdákkal tele

nyebb behelyezni egy patronot, mint megtanulni kínaiul. A második lépésről a telepítés jelentette – már ha a cég nem felejtett el meghajtólemezt adni, ugyanis az internetes driverleltésekkel eddig vegyes tapasztalatokat szereztünk.

Az igazi teszt az üzembe állításal vette kezdetét. A CHIP nemzetközileg szabványosított vizsgálatát hajtottuk végre, ennek keretében kinyomtattunk egy 10 oldalas, átlagosan bonyolult dokumentumot Wordből, hogy megtudjuk, mit tud a készülék nagyüzemben. Ezt követte egy oldal nagyon bonyolult és összetett CorelDraw-

kép, majd egy közel 6 Mbyte terjedelmű StarOffice dokumentum, amivel nem csupán a képfeldolgozási sebességet vizsgáltuk, hanem a nyomtató kép- és szövegmegjelenítésének minőségét is, tucaanyi kritérium alapján. Mivel az utolsó mérés a nyomtató energiatakarékos üzemmódból való bemelegedése volt, és ehhez meg kellett várni, míg a készülék ebbe az üzemmódba kapcsol, bőven volt időnk megvizsgálni a képeket, és felírni a nyomtató fontos adatait.

Mindezen mérések és a gyártó által megadott értékek végül egy gigantikus táblázatba vándoroltak, amelynek rövidített, „felhasználóbarát” változata megtalálható a következő oldalakon.

Egyéni felhasználásra szánt készülékek

Brother HL-1250

Némi szerencsével, és főképpen az ábécé miatt ez a nyomtatócsalád szembesült először a tesztfeladatokkal. A HL-1250 akár a hálózati csoportba sorolt HL-1270N típus ikerestvérvé is lehetne, első látásra mindössze a feliratuk tér el. A lényeges különbség csupán hátulról látszik, a hálózati kártya, illetve jelen esetben annak hiánya. Helyette akad azért egy USB csatló, így azt is megmérhetjük, van-e különbség az USB és a párhuzamos port átviteli sebessége között. Az USB átvitele minden alkalommal gyorsabbnak bizonyult, de legtöbb esetben csupán 1 másodperccel. A kísérletezgetés után áttértünk a komolyabb tesztre. A készülék szintén alapbeállításban sötét hangulattal, ezzel a szürkeskálára kapott értékek kissé romlott, de a kitöltött felületek egyenletesek, és a képek is jót tett az így szerzett mélység.

Canon LBP-800

Az élet gyakran furcsa tréfákra vetemedik. Így alakult a Canon esetében is. Annynyire a Brother sötétebb volt az átlagnál, annyival világosabb az LBP-800 – akár a világ két pólusa. De ez esetben sokkal jobb az eredmény, mint a Sebezhetetlen című filmben. A világosabb színeknek hála a szür-

keskáló remek, az apró vonalak is olvashatóak, kivéve 20%-os szűrkeség alatt.

Ezzel a megvilágosodással azonban a kép túlzottan csillogóvá vált. Persze ezek csupán az alapbeállítások esetén igazak, amelyeket nagyjából 2 perc alatt módosíthatunk. Ezzel az apróska többletmunkával kellemes házi-kezdence tehetünk szert.

Kyocera FS-1000

Nagy, gyors, erőteljes. Röviden ennyit nyújt a meglehetősen egzotikus nevű Kyocera – valójában sokkal többet. Adatából és a határt éppen súroló árából is látszik, nem igazan egyéni nyomtató, akár „nagyüzemi” munkára is alkalmas. Ezek után nem csoda, hogy a fenntartási költsége kategóriájában a legalacsonyabb, amit érdekes ötletnek köszönhet. Bár a festékpátron és a képhenger külön cserélhető, utóbbi mégsem kerül sokba, mert 100 ezer lapig garanciális, és ennél valamivel hamarabb megy tönkre, akármennyire óvja a gazdája.

A nyomtató igazi ereje a felbontás növelése: bizony nem elírás, 2400×1200 dpi-s felbontásban is készíthetjük dokumentumainkat. Ennek megfelelően az egyenletesen lefedett réteg szép, a szűrkeskála is, sőt a színek közti különbségek is jól megmutatkoznak – szűrkeárnyalatok formájában. Ezért aztán meglepő, hogy a különösen apró vonalakat, ha azok halványak, hajlamos volt eltüntetni a készülék. Még hogy az anyag nem vész el...

Lexmark Optra E312L

A Lexmark készülékei a teszt vége fele érkeztek meg, így nagyon megkönnyebbültem az USB csatlakozás láttán, ami ezúttal is jócskán felgyorsította a telepítést és üzembe állítás menetét. Nagy szerencse, hogy ennyi időt spóroltam, mert sok elment az állam keresgélésére a földön, amikor megláttam a nyomtatás eredményét. A remekmű kifejezés új illusztrációra lett. A kitöltött felület tökéletesen egyenletes, a szűrkeskála olyan, ahogy a nagykönyvben meg van írva, a legkisebb vonalak is élesek, a fótó fotóminőségű. Negatívum? Nos, a nagy enyhe szűrkeárnyalatnál már

nem mindig látszanak az apróbb karakterek – tulajdonképpen ez minden. Nem véletlen, hogy erről a modellről meg ejtünk egy-két szót.

Minolta-QMS PagePro 1100L

Igencsak meglepődtem, amikor kiderült, hogy a teszt legolcsóbb darabja egy Minolta nyomtató. Ezért büszke birtokosa lett „a legjobb ár-teljesítmény arányú készülék” címmel. Örömmel csupán picit árnyékolta be, hogy nincs USB csatló-ja – aztán ez az árnyék is elhalványult, miután kiderült, hogy a

katlan digitális kijelző a hozzá tartozó többcélu gombokkal együtt. A dolog igazi szépsége, hogy ezekhez a gombokhoz hozzá sem kell nyúlni – a komolyabb beállítások alaphelyzetben is tökéletesek –, de persze lehet, ha valakinek kedve szottyan bemutatópéldányt nyomtatni. A lényeg, hogy megtehető – ahogy egyes női reklámközlés is hallható.

Ami a teljesítményt illeti, nos az is tiszteletreméltó. Az árnyalatok szépek, az apróbb karakterek talán ennél a nyomtatónál a legszebbek, egyedül a folyamatos festésnél látható némi visszaesés az addigi kiváló teljesítményhez képest. Nyomatási sebessége lélegzetelállító, minden rekord az övé, ennek – és egyéb tulajdonságainak – megfelelően a legmagasabb pontszám is. Egyedül az 1 lapra jutó költségben marad le picit.

Aki az OkiPage 14i-t választja, annak minden nyomtatása OKI!

hagyományos nyomtatóportha telepítéshez sem kell újraindítani a gépet, ami merőben szokatlan, de rosszhiszeműségem dacára sem okozott hibát vagy instabilitást. A minőségre sem lehet panaszunk, de a komplexebb vizsgálatnál azért kiderült egy-két zavaró apróság. A szűrkeárnyalatok ugyan jók, de a folyamatos festésben akadnak apróska hibák – ezek azonban szabad szemmel csak akkor láthatók, ha valaki tréfás kedvében egy teljes oldal szűrkeséget nyomtat. A nyomtatható oldal nagysága is eltér az átlagostól: nagyjából 5–5 milliméterrel keskenyebb és alacsonyabb. Ellenben határozottak és jól láthatók a legapróbb vonalak és karakterek.

OkiPage 14ex

Íme hát, eljött a nagy megmértetés a LED-technológia és annak leghűvösebb követői számára. A szakmai szemmel nézve főként csinos nyomtatóról rögtön szemet szűr a kategóriájában zo-

Xerox DocuPrint P8ex

Nem állítanám, hogy könnyű dolog volt a Xerox által küldött nyomtatóval. Az utolsó pillanatban sikerült beszerezniük a teszt példányt, így – Murphy törvényei alapján, természetesen – nem volt hozzá meghajtóprogram. Rutinosan indultam gyártója Web-helyére, amely még rutinosabban lefagyott 4-5 alkalommal, de szerencsére sikerült közben elérnem FTP oldalukat, ahonnan rögtvest letöltöttem az USB meghajtót – amely azóta is békésen pihen, mert képtelen volt szót érteni a nyomtatóval. Szerencsére az USB csatlakozó csak ráadás a jó öreg párhuzamos port mellé, így a teszt sikerrel zárult. Azoknak, akik kissé megrettennek a nyomtatási idők láttán, sietve lésozogat, hogy az a minőségjavítási technológia eltárolt hozott csekélyke áldozat. Legalábbis annak, akinek a minőség számít. Merthogy a minőséget tekintve kiemelkedően teljesített, a szoftveres felbontásnövelésnek köszönhetően. A nagyobb területeket is egyenlően festi meg, a szűrkeskálát kitűnően adja vissza árnyalataival, egyedül a vékonyabb és apróbb jelek, vonalak nem sikerültek tökéletesre.

Munkacsoportos nyomtatók

Brother HL-1270N

Ahogy már szó is esett róla, a tesztek összetartóak. Így valóban csak a

hálokártya és az árcédula segítségével lehet elsőre megkülönböztetni egymástól a két Brother. Gyakorlatilag minden általunk vizsgált általános adatk megegyezett.

Ellenben a mért időeredmények már eltértek – bár csak minimálisan. A nyomtatási eredmény vizsgálatnál már valamivel feltűnőbb az eltérés.

A tónus tökéletes középértékű, a vonalak jól láthatók és élesek. A szürkescála ugyan nem teljesen látható, de a kép megkapta a maga mélységet a sötétebb alapbeállításoktól.

Bár ebben a kategóriának furcsán aprónak és gyengének tűnt a HL-1270N, kicsi borsként remek középértéket adott.

Canon LBP-1000

Érdekes lenne megvizsgálni, kinek van igazsága. Van olyan cég, amelyik ugyanabba a házba telepíti a teljes terméksorozatot, mások merőben eltérő külsőt adnak a különféle modelleknek. A Canon nagygyűjta az utóbbi vonulatnak megfelelően más arculatot kapott, mint a kisebbik modell, de egyébként is érdekes összképet mutat az LBP-800 remek „szinvilágát” után. Mondhatnám azt is, hogy ez a nyomtató igazán férfias. A tónusai tökéletesek, a szürkescálája tankönyvbe illik, a fotó is professzionális minőségű. De, és ez nem éppen a jófajta de, az összhatalás rossz, koszos, már-már szörösnek tűnik a kép, mintha vászonra nyomták volna másolópapír helyett. Erre a kellemetlen jelenségre magyarázatot adhat, hogy a készülék jól láthatóan sokat megélt – de sajnos nem lehetünk tekintettel a veteránok lelkivilágára.

Kyocera FS-1000

Hát, itt sokan nem hisznek esetleg a szemüknek. A HRP egy Nagy Sándort megszégyenítő taktikai húzással átvágta tesztünk gordiuszi követelménycsomóját. Az egyéni nyomtatók mezonyébe nevezett példánnyhoz adott egy hálózati kártyát, így az már bármilyen munkacsoportot képes kiszolgálni. Ezzel elárultam a titkot, a teszt eredmény nem változott fikarcnyit sem, kivéve az ár-teljesítmény arányt, amibe itt beleszámitott a hálókártya ára is.

Lexmark Optra M410

Kisebbségi testvérének győzelme után (még ha nem is tudott róla) nyugodtan vágott neki a nehézsúlyú küzdelemnek. Bár az árkatóriából kissé kilóg a készülék, ezt igyekezett eredményeivel ellensúlyozni – sajnos nem teljes sikerrel. A teljesítményfelvétel és fő-

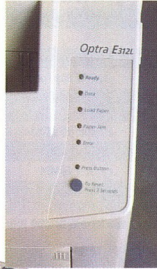
képpen a lapköltség terén állja a sarat, de a grafikákkal már meggyűlt a baja. A sötétebb árnyalat ez esetben érdekes mutatókat eredményezett: a kitöltött felület egyenletes, a vonalak élesek, ám a szürkescála néhol egybemosódik. Ennek ellentételezésére a színek árnyalatait talán ez a készülék adta vissza a legtekintélyesebben.

Minolta PagePro 18L

A Canon LBP-1000-hez hasonlóan a Minolta nagy teljesítményű nyomtatója is teljesen új arculatú, de ez nem

képes, az 1 oldalra jutó költség terén előretört a középmezonyébe, míg sebessége továbbra is fenomenális, nem is szólva az energiatakarékosságban nyújtott előnyeiről.

A képmínőség alapjain sem változott, de azért akadtak apróságok. Mivel az árnyalatok teltebbek és sötétebbek, szokás szerint szebb lett a kép, és kicsit összemosottabbak a szürkescáryalatok. De ami a lényeg: a karakterek és vonalak továbbra is élesek és gyönyörűek – még 2 pixeles méretben is.

A Lexmark Optra E312L mély nyomokat hagy a felhasználóban – de nem a papíron

jelent semmit legújabb elméletlem szempontjából, mert ez a nyomtató másik családba tartozik. Ellenben megint csak a Minolta készüléke a legolcsóbb a versenyzők közül, így ebben a kategóriában is az övé a legjobb ár-teljesítmény arány.

Ezt azonban nem csupán árával érdemelte ki, a súlyozott pontszáma is tiszteltreméltó. És ha valaki azt képzelné, ezért a jó eredményért feloldozták a képmínőséget, az téved. A kitöltött felület ugyan helyenként kissé maszatos, de a szürkescála remek, és a vonalak nagyon élesek, nem is szólva a fotoról. Teljesítményével, sebességével és lapkapacitásával méltó vetélytársa a Ricoh Aficiónak a „nagyüzemi” kategóriában.

OkiPage 14i

A varázsige ismét a LED. És a teljesítmény ismét lenyűgöző. Tulajdonképpen ez a modell is szinte mindenben megegyezik az OkiPage 14ex-szel. Ezúttal azonban akadt egy apróság, ami sokat segített a 14i-nek, meghozza az általánosan magas árat. Emiatt az ár-teljesítmény aránya is verseny-

Ricoh Aficio AP 2100

A Ricoh által küldött nyomtató civilben géppuska – elsőre nem is hittem, hogy a típusjele a nyomtatási sebességgel függ össze, pedig így van.

Hirtelenjében kétszer is nekifutottam az időmérésnek, mert az eredmények elsőre hihetetlenek voltak, másodikra pedig még inkább. A 10 oldalas dokumentumot a jobb nyomtatók 1 perc alatt prérték ki magukból.

Az Aficiónak az mindössze 37 másodpercébe került, ami vitathatatlanul a teszt rekordja. Ezek után az volt meglepő, hogy a grafikus elemeket viszont nagyon is lassan kódolta papírra a készülék.

De ha egyszer elkészült, akkor felveszi a versenyt bármelyik tesztpéldánnyal. Így akinek irodája ontja a szöveges dokumentumokat, olykor netán A/3-as méretben is, az a sebességet és a kiugróan alacsony lapköltséget észrevéve azonnal meghozhatja a döntést.

CHIP-TIPP

Tipikus közhely, hogy a zsúri nehéz helyzetben volt. A közhelyekre jellemző, hogy legtöbbször – ahogy ez esetben is – igazak.

Mint az elején szó esett róla, nem mindegy, milyen szempont alapján választunk lézernyomatót, hiszen az jó ideig hiú társunk lesz. A választást megkönnyíti a műszaki adatokat és a mérési eredményeket összefoglaló táblázat, amelyben mindenki megtalál-

Műszaki adatok és mérési eredmények

Gyártó, típus	Brother HL-1250	Canon LBP-800	Kyocera FS-1000	Lexmark Optra E312L	Minolta-QMS PagePro 1100L	Ok!Page 14ex
Magyarországi képviselő	Brother Hungary Kft.	Canon Hungária Kft.	HRP Hungary Kft.	RCE Kft.	Minolta Magyarország Kft.	Ok! Systems Magyarország Kft.
Telefon	205-5955	465-8020	452-4600	246-4050	206-2244	327-1070
Web-hely	www.brother.hu	www.canon.hu	www.hrp.hu	www.rce.hu	www.minolta.hu	www.okihu.hu
Műszaki adatok						
Technológia	lézer	lézer	lézer	lézer	lézer	LED
Névleges nyomtatási sebesség	12 lap/perc	8 lap/perc	10 lap/perc	10 lap/perc	10 lap/perc	14 lap/perc
Maximális felbontás (beleértve a felbontásnövelő megoldásokat)	1200×600 dpi	600×600 dpi	2400×1200 dpi	1200×1200 dpi	600×600 dpi	1200×600 dpi
Memória (alap/maximum)	4/36 Mbyte	n.a.	4/132 Mbyte	2/66 Mbyte	4/4 Mbyte	4/36 Mbyte
A tesztelt készülék memóriája	4 Mbyte	n.a.	4 Mbyte	4 Mbyte	4 Mbyte	4 Mbyte
Memóriabővítés	SIMM	n.a.	DIMM	egedi	DIMM	SIMM
Csatoló	USB, párhuzamos	párhuzamos	párhuzamos	USB, párhuzamos	párhuzamos	USB, párhuzamos
Méret üzemi helyzetben (szélesség×magasság×mélység)	370×235×360 mm	345×312×266 mm	378×222×375 mm	345×225×365 mm	361×262×283 mm	345×215×395 mm
Tömeg	9,2 kg	6,2 kg	9,5 kg	7,5 kg	7 kg	10 kg
Teljesítményfelvétel energiatakarékos üzemmódban	12 W	3 W	41 W	5 W	15 W	11 W
Üzemi zajszint	49 dB	48 dB	48 dB	50 dB	47 dB	53 dB
Használható emulációk	PCL6, PCL5e, Epson FX850, IBM	CAPT	PCL6, PCL5e, IBM, Epson	PCL6, PCL5e, PPDs	Minolta QuickPage	PCL6, PCL5e, IBM, Epson, Ok!i
PostScript	●	opcionális	○	opcionális	○	●
Melyik operációs rendszerhez van driverre?	Windows 9x/NT, MacOS	Windows 9x/NT	Windows 9x/NT/2000, OS/2, MacOS	Windows 9x/NT/2000, OS/2, MacOS	Windows 9x/NT/2000	Windows 9x/Me/NT/2000
Nyomatási minőséget javító technológiák	○	○	●	○	○	○
A használható adagolók összkapacitása	500 lap	100 lap	300 lap	150 lap	650 lap	850 lap
Maximális papírvastagság	158 g/m ²	135 g/m ²	163 g/m ²	163 g/m ²	163 g/m ²	120 g/m ²
Garancia	1 év	1 év	2 év	1 év	1 év	1-3 év (kereskedőtől függ)
Helyszíni szerviz	○	●	opcionális	○	●	●
Elszállítják és visszaszállítják szervizhez	○	●	opcionális	○	●	○
On-line vagy internetes szerviztámogatás	●	●	●	○	○	●
Ajánlott oldalak meghajtóprogramokhoz, hibajavításhoz	○	www.canon.hu /nyomtatok /meghajtok	www.printer.kyocera.de, www.service.kyocera.de	www.lexmark-europe.com	www.minolta.hu, www.minolta-qms.com	○
Mellékelt tartozékok	festékpátron, henger, CD meghajtó-programokkal, kézikönyv, videó útmutató	meghajtóprogram, kézikönyv, tápkábel	○	leírás, toner, meghajtóprogram CD, tápkábel	○	meghajtóprogram CD, tápkábel, kézikönyv
Opciók	○	○	○	○	500 lapos 2. papíradagoló, 20 lapos „keppel felfelé” tálcá	○
Toner és fényhenger külön cserélhető	●	○	●	○	●	●
Festékpátron kapacitása	6000 oldal	2500 oldal	6000 oldal	6000 oldal	6000 oldal	4000 oldal
Festékpátron ára	21 510 Ft	14 990 Ft	23 000 Ft	24 710 Ft	29 600 Ft	9470 Ft
Henger lapkapacitása	20 ezer oldal	○	100 ezer oldalig garanciális	○	20 ezer oldal	20 ezer oldal
Henger ára	39 780 Ft	○	○	○	21 000 Ft	41 000 Ft
Lapköltség (tartalmazza a papír árát: 2,42 Ft)	7,89 Ft	8,32 Ft	6,15 Ft	6,44 Ft	8,30 Ft	6,74 Ft
Mérési eredmények						
Bemelegedési idő (energiatakarékos üzemmódból az első lap kijöveteléig)	42 s	23 s	20 s	40 s	22 s	22 s
Szövegyomtatási sebesség (Word 7.0)	63 s	82 s	79 s	75 s	74 s	52 s
Grafikus nyomtatási sebesség (CorelDraw)	21 s	21 s	33 s	25 s	20 s	16 s
Összetett nyomtatási sebesség (StarOffice)	27 s	24 s	36 s	30 s	22 s	20 s
A termék súlyozott pontszáma	23,2 pont	20,9 pont	24,2 pont	23,5 pont	24,4 pont	29,6 pont
A termék ára	106 430 Ft	79 990 Ft	119 900 Ft	79 650 Ft	69 990 Ft	111 500 Ft
Ár-teljesítmény arány*	4586	3831	4956	3386	2873	3769

●: igen, van. ○: nem, nincs. *: az alacsonyabb érték a jobb.

Xerox DocuPrint P8eX	Brother HL-1270N	Canon LBP-1000	Kyocera FS-1000	Lexmark Optra M410	Minolta PagePro 18L	OkiPage 14i	Ricoh Aficio AP 2100
Xerox Hungary Kft. 436-1900 www.xerox.hu	Brother Hungary Kft. 205-5955 www.brother.hu	Canon Hungary Kft. 465-8020 www.canon.hu	HRP Hungary Kft. 452-4600 www.hrp.hu	RCE Kft. 246-4050 www.rce.hu	Minolta Magyarország Kft. 206-2244 www.minolta.hu	Oki Systems Magyarország Kft. 327-1070 www.oki.hu	Ricoh Hungary Kft. 270-9797 www.ricoh.hu
lézer	lézer	lézer	lézer	lézer	lézer	LED	lézer, A/3
8 lap/perc 1200x600 dpi	12 lap/perc 1200x600 dpi	10 lap/perc 1200x1200 dpi	10 lap/perc 2400x1200 dpi	12 lap/perc 1200x1200 dpi	18 lap/perc 1200x600 dpi	14 lap/perc 1200x600 dpi	21 lap/perc 1200x1200 dpi
4/36 Mbyte 4 Mbyte SIMM	4/36 Mbyte 36 Mbyte SIMM	4/132 Mbyte 4 Mbyte SIMM	4/132 Mbyte 4 Mbyte DIMM	4/132 Mbyte 4 Mbyte egyedi	2/18 Mbyte 2 Mbyte SIMM	8/40 Mbyte 40 Mbyte SIMM	16/80 Mbyte 48 Mbyte DIMM
USB, párhuzamos	USB, párhuzamos, 10/100 BaseT	párhuzamos	párhuzamos, 10/100 BaseT	USB, párhuzamos	párhuzamos	USB, párhuzamos, 10/100 BaseT	párhuzamos, 10/100 BaseT
345x365x406 mm	370x235x360 mm	399x414x232 mm	378x222x375 mm	405x314x435 mm	436x332x511 mm	345x215x395 mm	450x420x270 mm
7,5 kg 15 W	9,2 kg 12 W	8,5 kg 27 W	9,5 kg 41 W	14,8 kg 30 W	13 kg 30 W	10 kg 11 W	15 kg 50 W
48 dB	49 dB	48 dB	48 dB	48 dB	50 dB	50 dB	64 dB
PCL6, PCL5e	PCL6, PCL5e, Epson, IBM	PCL6, PCL5e, Adobe PS3	PCL6, PCL5e, IBM, Epson	PCL6, PCL5e, PPDS	Minolta QuickPage	PCL6, PCL5e, IBM, Epson, Oki	PCL6, PCL5e
○	●	●	○	●	gazdagépalapú	●	●
Windows 9x/NT/2000	Windows 9x/NT, MacOS	Windows 9x/NT/2000, OS/2	Windows 9x/NT/2000, OS/2, MacOS	Windows 9x/NT/2000, OS/2, MacOS	Windows 9x/NT/2000	Windows 9x/Me/NT/2000, MacOS	Windows 9x/NT/2000, MacOS
●	○	○	●	●	○	○	○
150 lap 160 g/m ² 1 év	500 lap 158 g/m ² 1 év	250 lap 135 g/m ² 1 év	300 lap 163 g/m ² 2 év	850 lap 163 g/m ² 1 év	1250 lap 163 g/m ² 1 év	850 lap 120 g/m ² 1-3 év (kereskedőtől függ)	1350 lap 162 g/m ² 1 év
○	○	●	opcionális	○	●	●	●
○	○	●	opcionális	○	●	○	○
●	●	●	●	●	●	●	●
ftp.xerox.com	○	www.canon.hu nyomtatok/ meghajtok	www.printer.kyocera.de, www.service.kyocera.de	www.lexmark-europe.com	www.minolta.hu, www.minolta-qms.com	○	www.ricoh-red.com
CentreDirect külső nyomtatószerver	festékpátron, hengerc, CD meghajtó- programokkal, kézikönyv, videós útmutató	meghajtóprogram, kézikönyv, tápkábel	○	leírás, toner, CD meghajtó- programokkal, tápkábel	○	CD meghajtó- programokkal, tápkábel, kézikönyv	CD meghajtó- programokkal, tápkábel, kézikönyv
○	○	○	○	500 lapos második lapadagoló	500 lapos 2. és 3. papírtálc, duplex egység, FastEthernet 10/100 BaseT hálózati kártya	○	Ethernet 10/100 BaseT, Aficio Manager nyomtatási segédprogram hálózathoz, 2. és 3. lapadagoló
○	●	○	●	○	○	●	○
5000 oldal 24 990 Ft	6000 oldal 21 510 Ft	5000 oldal 29 990 Ft	6000 oldal 23 000 Ft	15 ezer oldal 57 020 Ft	9000 oldal 54 000 Ft	4000 oldal 9740 Ft	14 ezer oldal 43 000 Ft
○	20 ezer oldal	○	100 ezer oldalig garanciális	○	○	20 ezer oldal	○
○	39 580 Ft 7,32 Ft	○ 8,32 Ft	○ 6,15 Ft	○ 6,12 Ft	○ 8,32 Ft	41 000 Ft 6,74 Ft	○ 5,39 Ft
30 s	41 s	24 s	20 s	30 s	20 s	22 s	22 s
124 s	64 s	75 s	79 s	69 s	50 s	53 s	37 s
118 s	23 s	101 s	33 s	35 s	24 s	19 s	72 s
146 s	26 s	108 s	36 s	45 s	24 s	22 s	78 s
17,2 pont	22,8 pont	20,8 pont	24,3 pont	24,2 pont	26,3 pont	28,9 pont	24,5 pont
89 900 Ft	154 160 Ft	199 990 Ft	179 900 Ft	218 560 Ft	134 900 Ft	180 000 Ft	209 000 Ft
5213	6775	9627	7414	9043	4506	6235	8521

hatja azokat az adatokat, amelyek alapján dönthet. De azért mi is összeszedtük magunkat, és kiválasztottunk mindkét kategóriában egy olyan nyomtatót, amelyiket öt esetből legalább négyre megvénnek.

A választás különösen nehéz az egyéni felhasználásra szánt készülékeknél. Számít a lapköltség, az energiafelhasználás, az ár, a pontszám, a sebesség, az ár-teljesítmény arány. Egyedül talán az aszcendensen nehéz megválasztani a szokottnál is részletesebb, mert így aki nem ért egyet szerkesztőségünk feltételrendszerével, az is megtalálhatja szíve választottját saját szempontjait követve.

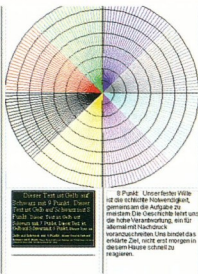
Ezért is örülök, hogy a táblázat a szokottnál is részletesebb, mert így aki nem ért egyet szerkesztőségünk feltételrendszerével, az is megtalálhatja szíve választottját saját szempontjait követve.

und Herren, ein Thema bewegt uns so diesen Tages ganz besonders:

Die metaphorische Bildsprache

A legfelső határ a csillagos ég, különösen ha a nyomtatók kínzááról van szó

pontunk a lapköltség, végül a pontszám és a belőle adódó ár-teljesítmény arány. Így aztán egyértelművé vált a Lexmark Optra E312L győzelme, amit csak megerősített a nagyon jó képmínőség.

Egy vállalkozás talán könnyebb helyzetben van. Nem az ár a legfontosabb (persze a keretteljesítmért nem jart dicséret), hiszen a nyomtató egyszeri befektetés.

Sokkal fontosabb a lapköltség és a sebesség. Utána pedig a lehető legnagyobb tudás – végtere is az üzlet nem állhat meg, amíg kicsérélik a régi nyomtatót, és szereznek egy újat, amelyik a Windows 2000-re is együttműködik, vagy képes két oldalra ki nyomtatni egy nagyobbacska képet. Ezzel a módszerrel viszonylag rövid tőpings után meglétt a győztes az Okipage 141 személyében. Ezáltal is bezivonyosodott, a LED-technológia versenyképes volt-van-lesz, így remélhetőleg a közeljövőben még több gyártó lép piacra hasonló termékkel.

Győri Ferenc

Comvite **MultiTech Systems**
Technically, everything's possible.

Távoli elérés kiszolgálók:
ISDN2/ISDN30, analóg és hibrid.
Felhasználói modemek,
routerek VOIP gateway

Széles termékkála az adatkommunikáció egész területén

GAMAXNET

1114 Budapest, Bartók Béla út 15/c Tel.: 372-7180 fax: 372-7181
info@gamaxnet.hu www.gamaxnet.hu

Encad NovaJet 850

Print for Pay
8 színnel, akár 12,4 m² óránként.

Nekünk BEJÖTT.
Miért ne lenne Ön is sikeres?
Sikerének minden kellékével rendelkezünk.

300, 600 dpi-s plakátnyomatók,
speciális papírok, fóliák, vásznak...
Encad, Mutoh, Roland, Océ,
Mimaki, Epson, HP nyomtatókhoz.

A részletekért, kérjük látogassa meg honlapunkat.
www.digit.hu

Digit Számítástechnika 1125 Budapest, Istenhegyi út 29-31.
Tel.: (1) 224-5455 Fax: (1) 214-4167 e-mail: info@digit.hu

Intelvízió

A digitális kamerák megjelenése előtt a házi, amatőr felvételek (és nem csak azok) VHS, Video8 vagy egyéb rendszerű, de mindenképpen analóg elven működő videóval kerültek rögzítésre. Ezek a felvételek a legtöbb esetben komoly kincset jelentenek a családnak, ezért kézenfekvő, hogy időtállóan legyenek archiválva.

A férfiak általában szeretnek mindenféle műszaki kutyúkkal büvéskedni, amit a nejk nem mindig néznek jó szemmel. Most azonban itt a jó indok: a gyerek születésnapját, az anyós aranylakodalmát, a görögországi kalandokat stb. kell merevlemezre, CD-re, esetleg DVD-re archiválni. Ehhez kell megtalálni a megfelelő eszközt, amely célszerűen MPEG tömörítést alkalmaz.

Előfordulhat, hogy nemcsak archiválni, hanem előtte szerkeszteni is kell, kiadni a felesleges másodperceket, hogy pergőbb, tömörebb legyen az anyag. Különösen igaz ez azoknál az amatőr stúdióknál, amelyek nem profi, adásmínőségű (broadcast) eszközökkel dolgoznak, de szükségük van jó minőségű digitalizáló-eszközre, amelyik jól tud tömöríteni, de a képkockák önállóak maradnak. Ilyenek az MJPEG tömörítést alkalmazó kártyák.

Felmerülhet a kérdés: miért van szükség hardveres MPEG avagy MJPEG tömörítésre, amikor azt egy erős gép már szoftveresen úton elvégezni, ráadásul DivX formátumot használva az MPEG-énél jóval

dekóder kártya le tud játszani tévén is. Számos esetben pedig a végeredmény VideoCD-re kerül, amelyet az asztali VCD-lejátszók általában gond nélkül fogadnak. Az is tény, hogy jó minőségű DivX-et jelenleg csak off-line módon, több lépcsőben lehet előállítani, míg az MPEG-kódoló eszközök azonnal a végleges formátumba állítják elő a felvételeket.

Három MPEG- és két MJPEG-tömörítőt mutatunk be. Közös vonásuk, hogy amatőr felhasználásra szánt eszközök, vagyis otthon, esetleg kisebb amatőr stúdiókban használhatók eredményesen.

Fast DVD.master

Mint neve is jelzi, a DVD.master elsősorban DVD, VideoCD vagy SVCD kiadványok készítésére használható kártya, hardveres MPEG-1 és MPEG-2 tömörítéssel és lejátszással. A kompozit és S-Video jelet, valamint a sztereó hangot egy külső egységre kell csatlakoztatni, amelyet vastag csopotkábel köt össze a kártyával. Ugyanezen találhatók a kimenetek is.

A Fast.movie programmal lehet vezérelni a felvételt és lejátszási műveleteket. Telepítése után először német nyelven próbál kommunikálni, de szerencsére át lehet kapcsolni angolra is. A súgója sajnos csak német nyelven érhető el. Valószínűleg a marketingesek elvetemült ötlete, hogy a programot olyan futurisztikusra tervezték, mintha abszolút amatőröknek szánták volna. Ez sajnos nehézségek, bár nem lehetetlenül teszi a használatát. E mindent egybe programmal nemcsak a felvételt és a lejátszást lehet vezérelni, hanem egyszerű vágások is végrehajthatók. Azt azonban nem szabad elfelejteni, hogy ha MPEG file-okat akarunk vágni, akkor azokat a végleges anyagénál nagyobb bitráttával kell rögzíteni, hogy az újrakódolás ne tünjön fel a végeredmény minőségén. Lehet

AVI file-okból is műsort összeállítani, de azokat nem ezzel a kártyával kell rögzíteni. A készülő videoanyagot átűnésekkkel, feliratokkal tehetjük színesebbé, és a kísérőhang is megváltoztatható, bővíthető.

A rögzített MPEG file-ok minősége kifogástalan – persze megfelelő bitráta esetén. Ugyanígy a visszajátszás minősége sem hagy kívánnivalót maga után, bárán lehet alkalmazni a kártyát kész MPEG-be kódolt anyagok szalagra játszására. A program nem tud szelektív felvételt készíteni, de van annyira intelligens, hogy nem engedje túlsordulni a file-méretet, így nem generál hibát, csak megállítja a felvételt. A kártyához mellékelt Mediamatics DVDExpress DVD-le

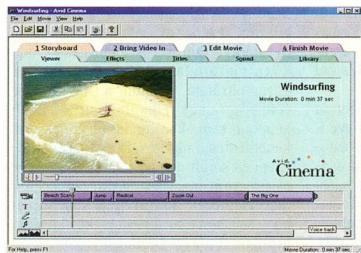
Fast DVD.master – a kiváló kártya használhatóságát rongtja a csicsás, de nehézkes programja

játszó program a kártya dekóderének segítségével kiváló minőségű hardveres lejátszást produkál a monitoron. Az viszont nem egészen érthető, hogy a lejátszóhoz miért nem használja a videokimenetet. Kézenfekvő lenne, mégisincs mód a kimenet átírányítására. Mivel a kártyát a gyártó elsősorban DVD és VideoCD készítéséhez ajánlja, ezért mellékelik hozzá a DVDi! nevű programot, amellyel menüstűl, mindenesít el készíthetjük a leendő lemezt. Természetesen nem árt mellé egy DVD-író, de CD-re is lehet DVD-formátumú anyagot készíteni.

Elsősorban azoknak érdemes ezt a kártyát használni, akik nagy mennyiségű, videoszalagon lévő felvételt szeretnének DVD-n, vagy más médiumon archiválni, lehetőleg módosítás nélkül, és az archivált anyagokból gyakran kell jó minőségben visszajátszaniuk.

Grand VCD 2000 Plus

Kevésbé ismert márka még kevésbé ismert terméke a VCD 2000 Plus nevű MPEG-tömörítő kártya. A PCI kártyahelyre illeszthető eszközön három videobeme-

Avid Cinema: egyszerűen használható videóvágó szoftver

kedvezőbb tömörítési arányt lehet elérni? Ez igaz, de az is tény, hogy a DivX elsősorban számítógépen történő megnézésre alkalmas, tévén vagy videóra csak körülmenyesen vagy jó videokimenetű grafikus kártya használatával lehet átjátszani. Ellenben egy MPEG file-t bármelyik DVD-

net is van, két kompozit és egy S-Video, ezek közül a felvevőprogrammal lehet választani. Kissé szokatlan, hogy a három videobemenet mellé csak egy audio társul, viszont a dobozban található egy közösítő, így két külön sztereo jelforrást is lehet csatlakoztatni (arra viszont ügyelni kell, hogy egyszerre csak egy szóljon).

A saját hangbemenet előnye, hogy nem alakulhat ki hang-kép szinkronhiba.

A kártya legnagyobb felbontása 352x288 képpont (PAL módban – de tud NTSC-t is). Ez abból adódik, hogy elsősorban VideoCD formátumú rögzítésre tervezték, ami nem tesz lehetővé nagyobb felbontást – ezért aki mondjuk DVD-t szeretne otthon csinálni, az ne válassza ezt a kártyát. A PAL módot azért is ki kell hangsúlyoznunk, mert nem ismeri a SECAM szinzmódot, ezért a régi, kincstári tévéadóbb felvett anyagok archiválására nem alkalmas.

A mozgókép mellett állóképeket is lehet vele rögzíteni, 704x576-as felbontásban (PAL), sőt csak hangot is felvehetünk.

Van még mit csiszolni a VCD 2000 Plus programjának kezelőfelületén

Az MPEG tömörítés miatt a rögzített anyag már nem alkalmas szerkesztésre, így leginkább kedvenc filmek VideoCD-n történő megőrzésére felel meg. Tipikus felhasználási mód lehet például egy irt CD-t is lejátósztó asztali DVD-zev CD-re átírni a legfeljebb filmeket, így azok helyett a nem kopó lemezt lehet nyúzni. Ehhez képest a kártyához mellékelik az MGI VideoWave III SE videoszerkesztő programot, amely elsősorban AVI file-ok (különbség tekintettel a DV formátumra) szerkesztésére használható. Ha nagyon muszáj, persze az MPEG file-okat is lehet szerkeszteni, ehhez azonban a lehető legnagyobb bitrátát beállítani kell rögzíteni, hogy az újrakódolás után is élvezhető maradjon a végeredmény. A kártya és a hozzá tartozó program telepítése nagyon egyszerű, nem különben a használatot, bár a kezelőprogram kiforrotlan darab. Például hiányzik belőle a file-név alapelállításának lehetősége és a felvételek automatikus megkülönböztetése számokkal. Ehelyett a felvétel befejeztekor min-

A Matrox Marvel munkaszta

den egyes esetben feljön egy ablak, amelyben meg kell adni a mentés helyét és a file-nevet. Talán ez is oka annak, hogy nincs mód programozott felvétel készítésére.

A felvétel minőségét a bitrátá beállításával lehet módosítani. Közül mező kipipálásával lehet kiválasztani a VideoCD formátumot, ekkor minden paraméter ennek megfelelően módosul. Érdekes, hogy bár a beállítópanelen van választási lehetőség az állandó bitrátá (CBR) és az állandó minőség (CQ) között, az utóbbi beállítást nem lehet kiválasztani.

Ha elindítottuk a felvételt, annak minőségét könnyen ellenőrizhetjük, mert a program ablakában már az MPEG-be kódolt anyag lesz látható. Kissé zavaró, hogy a kép és a hang ilyenkor nincs szinkronban, de nem kell megijedni, a rögzített anyagban tökéletesen a helyén marad minden, akár még egy kétórás felvétel végén is. Az is előfordulhat, hogy a ilyenkor látott kép erősen „kockásodik”, de ettől függetlenül a rögzített anyag ebből a szempontból hibátlan. Gyenge szinkronú jelforrásnál a kép felső szélé kissé eltorzul, de a legnagyobb része élvezhető, nem esik szét. A kép minősége VideoCD formátumban (1152 kbit/s) hogy némi kívánnivalót maga után, de már 2000 kbit/s-nál is sokkal élvezhetőbb.

Mindent figyelembe véve meglepően jó kártya a VCD 2000 Plus. Egyetlen gyenge pontja a kezelőprogramja és a szabványos Video Capture Device hiánya, emiatt nem lehet külső programot használni a rögzítésre. Remélhetőleg folyamatosan fejleszteni fogják a programját, hogy még egyszerűbben és hatékonyabban ki lehessen használni a kártya szolgáltatásait.

Matrox Marvel G400-TV

A Matrox csúcskártyája kifejezetten többcélű eszköz. A G400 videochip, amely köré a kártyát építették, megjelenésekor korszerűnek számított, és még ma is megállja a helyét, főleg, ha nem

hajtunk a legfrissebb, legtöbb tudást és teljesítményt magukba zsumoló chipekre.

A kártya nagy erőssége a Dual Head megoldás, amelynek lényege, hogy a kártyán két, egymástól független videokimenet van. A függetlenség azt jelenti, hogy a két kimenet felbontása és képfrekvenciája teljesen eltérő is lehet. Ennek segítségével lehet képet megjeleníteni téven úgy, hogy közben a monitor képfrekvenciáját nem kell visszavenni 50 vagy 60 Hz-re. A két kimenet tartal-

ma is független, így nyugodtan lehet videofelvételt vagy DVD-t lejátszani a téven a családnak, miközben zavartalanul dolgozhatunk.

Nem mindegyik Matrox kártyának van videokimenete. A Marvel G400-TV a gyár minden extrával ellátott csúcsterméke.

A kártyához egy vastag csoporkábelrel külső doboz lehet (kell) csatlakoztatni, amelyben videobemeneti és -kimeneti áramkörök (a hozzájuk tartozó csatlakozókkal együtt), valamint egy tvétuner található. A videofunkciók távkapcsoló formájú programmal vezérelhetők, de külső programokat alkalmazva is lehet digitalizálni a kártyával. A tuner sztereo adások vételére is képes, és a rendszert videomagnó módjára be lehet programozni tévéműsor felvételére.

Vajon mit keres itt ez a kártya – hiszen az előző számban beszélt tévéműsor kártyák közé kellett volna sorolni? Hogy ez mégsem így történt, annak az az oka, hogy a kártya a digitalizálást hardveres MJPEG tömörítéssel segíti. Így elvisehető méretűvé zsongorítja a felvett anyagot, amelyet könnyedén lehet szerkeszteni, majd a videokimeneten keresztül le lehet játszani téven, vagy akár szalagra lehet rögzíteni. A hardveres tömörítésből adódóan viszonylag alacsony a rögzített anyag bitrátája, valamint a CPU igénybevétele így nagy felbontásban (704x576 képpont) sem okoz gondot a gépnek, zökkenőmentes a rögzítés. Ettől függetlenül a telepítés során egy beépített sebességmérő program megvizsgálja a gépben lévő merevlemezek adatátviteli sebességét, hogy segítsen a megfelelő eszköz kiválasztásában. A kártya beállítását, használatát egyébként nagyon egyszerűvé teszi a mellékelt szoftver, mert mindenféle varázslókat használ (de nem szoftifkálják) például a videocsatlakozók beállításánál.

A videofokozatok kiváló minőségének köszönhetően a rögzített jel is kiváló minőségű. A tömörítés több lépésben lehet állítani. Mi a legjobb minőséget nyújtó, legenyhébb tömörítést állítottuk be, hiszen a további feldolgozáshoz (vágáshoz, MPEG-be konvertáláshoz) elengedhetetlen

a kifogástalan nyersanyag. Ekkor a 352x288-as felbontású felvétel bitrátája 1426 Kbyte/s, a 704x576-osé pedig 3079 Kbyte/s. A felvétel anyag visszajátzása – akár tévén keresztül – sem terheli le a rendszert, miközben szinte nem lehet megkülönböztetni a rögzített felvételt az eredeti műsortól (főleg nagy felbontásban). A videóegység egyetlen hibája, hogy az instabil szinkronú videójelet nehezen tűri, és ez bizony meglátszik a képen.

A digitalizált felvételekből legegyszerűbben a kártyához mellékelte Avid Cinema programmal lehet komplett anyagot összeállítani. Ez a videószerkesztő program elsősorban az amatőr felhasználók igényeit elégíti ki. Egyszerű kezelőfelülettel ellenére a vágásoknál effektusokat is alkalmazhatunk benne, és feliratozhatjuk a filmet. Mindennek és a kártya

egyéb szolgáltatásainak köszönhetően magas ára ellenére jó beruházásnak számít még most is. Sajnos már csak nehezen lehet hozzájutni, leginkább azért, mert küszöbön áll a típus leváltó utód kibocsátása. Nagy valószínűséggel a G450-es chipre épülő Marvel is ilyen jó lesz, de minden bizonnyal még jobb.

Pinnacle Studio DC10 Plus

A DC10 Plus digitalizálókártya hardveres MJPEG tömörítést használ, vagyis AVI formátumban rögzíti a videóanyagot, amelyet így gond nélkül lehet tovább szerkeszteni. A kártyán egy-egy kompozit és S-Video be- és kimenet található,

utóbbival a szerkesztett videóanyag visszajátzható szalagra. A hangot a számítógép hangkártyája rögzíti.

A DC10 Plushoz mellékeltek felvevőprogramot, de bármilyen külső programmal használható, amelyik tud kezelni Video Capture Device-t – a legtöbb videószerkesztő program ilyen.

A mellékelt programok minden segítséget megadnak, hogy a lehető legtöbbet lehessen kihozni a kártyából. A miro-Video Expert megméri a rendszerben elérhető meghajtók adatátviteli sebességét, és ennek megfelelően meghatározza az elérhető legnagyobb bitrátát. Ha ennél nagyobbakat akarunk beállítani, akkor figyelmeztet erre.

Az alap rögzítési méret 768x576 képpont, és külön opció van a tévémosorok rögzítéséhez, amely lecsökkenti a méretet

Műszaki adatok és mérési eredmények

Cyártó	Fast	Grand	Matrox	Pinnacle	Pinnacle
Típus	DVD.master	VCD 2000 Plus	Marvel G400-TV	Studio DC10 Plus	Studio MP10
Web-cím	www.dazzle-europe.com	www.grand.com.tw	www.matrox.com/mga/products/marv_g400/	www.pinnaclesys.com	www.pinnaclesys.com
Forgalmazó	Corg Computer Kft.	HCS	Mikland	Axico	Axico
Telefonszám	466-6675	467-0706	375-3716	342-3255	342-3255
Web-cím	www.corg.hu	www.hcs.hu	www.mikland.hu	www.axico.hu	www.axico.hu
Bruttó ár	172 500 Ft	58 750 Ft	90 748 Ft (kifutó típus)	91 387 Ft	122 900 Ft (kifutó típus)
Garancia	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év
Teljes PAL felbontások	720x576, 352x288, 176x144 képpont	352x288, 176x144 képpont	704x576, 352x288, 176x144 képpont	768x576, 720x540, 384x288 képpont	352x288, 176x144 képpont
Felezett PAL felbontások	160x288, 176x288 képpont		352x576 képpont	384x576 képpont	
Tömörítés típusa	MPEG-1, MPEG-2	MPEG-1	MJPEG	MJPEG	MPEG-1
Kompatibilis operációs rendszerek	Windows 98	Windows 9x, NT, 2000	Windows 9x	Windows 9x	Windows 9x
Teljes képernyős megjelenítés	○	●	●	○	○
RGB rögzítés	○	○	●	○	○
Bemenetek	kompozit, S-Video, sztereó audio	2 kompozit, S-Video, sztereó audio	antenna, kompozit, S-Video, sztereó audio	kompozit, S-Video	kompozit, S-Video, sztereó audio
Kimenetek	kompozit, S-Video, sztereó audio	○	kompozit, S-Video, sztereó audio	kompozit, S-Video	kompozit, S-Video, sztereó audio
Sztereó tuner (csak tévéevőnél)	○	○	●	○	○
Többszempénis AVI felvétel	○	○	○	●	○
Távszabály	○	○	○	○	○
Mellékelte alkalmazások	DVDIt! LE	MGI VideoWave III SE	Tonic Trouble, Wild Metal Country, Ligos MPEG-2 Transcoder, Matrox DVD Player, Matrox Teletext Explorer, Avid Cinema 1.0.1, Ulead Photo Express	Pinnacle Studio	Pinnacle Studio
Nézhető képmínőség	jó	kiváló	kiváló	kiváló	jó
Szinkronhibás videó vétele	jó	elfogadható	használatatlan	használatatlan	jó
Tévécsatornák kézzel finomhangolhatók	○	○	●	○	○
Automatikus hangóssal talált tévécsatornák (25-ből)	○	○	25 db	○	○
Szabványos csatornaválasztó *	○	○	○	○	○
Csatornaszelektivitás **	○	○	●	○	○
Teletext	○	○	○	○	○
Időeltolással felvételi lehetőség	○	○	○	○	○

A kártyák képmínőségét a CD-mellékletünk CIKKEK/DIGI könyvtárában található minták segítségével lehet értékelni.

●: igen, van.

○: nem, nincs.

*: külső program is tudja kezelni?

**.: kiváló = 0-2 csatorna, jó = 2-4 csatorna, rossz = 4-nél több csatorna képe zajos

720x540-esre, levágvá a kép esetleg zavaros széleit. Ezenkívül mód van félszélességű felvételre (384x576), valamint 384x288-as felbontásra. Utóbbiaknál is be lehet állítani a tévékép széleinek levágását.

A minőséget két, egymással összekapcsolt csúszkán lehet beállítani, az egyik a tömörítési arányt, a másik az rögzített anyag bitrátáját jelzi ki.

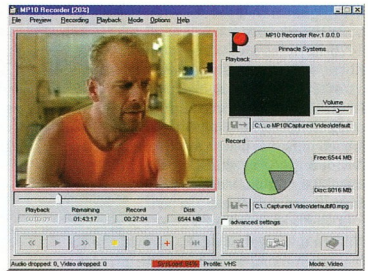
Segítségképpen láthatjuk az 1 Gbyte-on rögzíthető felvételi időtartamát is. Hasznos szolgáltatás, hogy külön beállítható az overlay ablakban megjelenő kép

Pinnacle Studio MP10

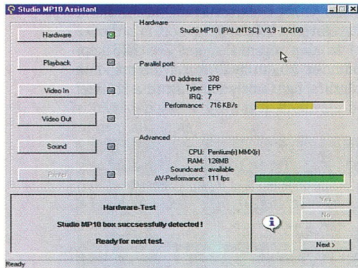
Az MP10 külső egység, párhuzamos porton keresztül kell a számítógéphez csatlakoztatni. A doboz lelke egy MPEG-1-es tömörítő chip, így a párhuzamos kábelen már csak a tömörített videó- és hangjelnek kell utaznia. Egy-egy kompozit és S-Video szabványú be- és kimenet között lehet választani, mindkettőhöz sztereó hang tartozik.

Telepítést egy Assistant nevű program ellenőrzi, amely megnézi a párhuzamos port átészterőképességét, megvizsgálja az MP10 működőképességét, a be- és kimenetet. Ha bármivel probléma adódik, végigveszi a hibalehetőségeket, és rávezet a megoldásra.

A Recorder programmal lehet rögzíteni a videóanyagot. Gyakorlatilag a részletes beállítási lehetőségek ne riasszák el a felhasználót, előre elkészített profilközül lehet kiválasztani a feladatnak megfelelő beállításokat. Így többek között van videomail, VHS, SVHS beállítás. Ezek között a legfőbb különbség az alkalmazott bitrátá, a felbontás mindegyiknél 352x288 képpont. A felvétel minősége nyomon követhető a program előnézeti ablakában, bár nem törekszik az összes képkocka megjelenítésére. A kép alatt látható a rendszer, elsősorban a párhuzamos port terhelése, valamint az esetleg eldobott hang- és képpanelek száma. Általában az utóbbi is 0-hoz közel marad. Felvételkor a kimeneten megjelenik az eredeti videójel, vagyis a készülék észrevétlenül beilleszthető egy videolánca, amelyet nem zavar a felvétel. Lejátszáskor a rögzített anyagból dekódolt jel jelenik meg rajta.

A Pinnacle MP10 felvevőszoftvere

A Pinnacle MP10 telepítését az Assistant ellenőrzi

minősége: ha ezt alacsonyra állítjuk, akkor az overlay kép megjelenítése kevésbé terheli a PCI buszt. A megjelenített kép minőségének beállítása nem befolyásolja a felvétel minőségét. A kártyához mellékeltek a Pinnacle megszokott rögzítő-szerkesztő programját, a Studiót is.

A program hasznos szolgáltatása a vágásérzékelés, amelynek lényege, hogy végigfut a rögzített anyagon, megkeresi a jelenetek közötti vágásokat és egy virtuális albumban külön-külön helyezi el a jeleneteket.

Ennek nagy előnye, hogy például egy videokamerával rögzített nyersanyagot egyből darabokra szed, így már csak össze kell állítani a nekünk tetsző sorrendet. A jelenetek közé átűnéseket helyezhetünk, és kiegészítő hanghatásokat, feliratokat adhatunk az anyaghoz. A végeredményből file készíthető, de közvetlenül a videokimetre is kiadható, így szalagra rögzíthető.

A DC10 Plus ideális eszköz lehet egy amatőr stúdióban különböző összeállítások készítésére, és természetesen otthoni körülmények között is megállja a helyét. Megfelelően nagy bitrátával kifejezetten jó képmínőség érhető el, miközben további minőségromlás nélkül vágható, szerkeszthető a rögzített anyag - ezért elsősorban nem egyszerű archiváláshoz, hanem további feldolgozásra szánt videóanyagok rögzítéséhez ajánljuk.

gyorsan lehet vele MPEG formátumba kódolni. Emellett a már megszokott Pinnacle Studio is megtalálható a csomagban, amellyel a felvételek szerkeszthetők, feliratozhatók stb. Ehhez tud nem multiplexelt rögzítést is, amelynél külön file-ban tárolja a képet és a hangot, utóbbit így könnyen lecserélhetjük.

Az MP10 az MPEG kódolás miatt elsősorban archíválásra alkalmazható. Megfelelően nagy bitrátát alkalmazva jó minőségű felvételek készíthetők vele.

Az eredeti drivert használva hosszabb felvételkor gond volt a kép és a hang szinkronjával, az Internetről frissített driver azonban orvosolja ezt, így már egy kétórás felvétel végén is ott van a hang, ahol lennie kell.

Választás

A felhasználónak elsősorban azt kell eldöntenie, hogy szándékában áll-e szerkeszteni a rögzített videóanyagot. Ha erre gyakran van esély, akkor mindenképpen MJPEG tömörítést alkalmazó eszközt kell választani. Ennek oka nagyon egyszerű: az MPEG file-okat szerkesztéshez visz-sza kell alakítani tömörített AVI file-okká, ami óhatatlanul a minőség romlásával jár. Sokkal célszerűbb a képkockánként tömörítő MJPEG megoldást, és nagy kapacitású háttértárat választani. Aki csak videomagnó helyett szeretné a számítógépet használni, annak tökéletesen megfelel bármelyik MJPEG tömörítő.

A mezőny kis létszáma miatt nem hirdetünk egyik kategóriában sem győztest, de a tulajdonságok alapján mindenki ki tudja választani azt a megoldást, amelyik leginkább megfelel igényeinek.

A döntést segítheti, hogy CD-mellékletünkön minták találhatóak az egyes eszközökkel készített felvételekből.

Nagy Zoltán

Sokoldalú videoszerkesztő program a Pinnacle Studio

Az MP10-zel nemcsak élő videójel lehet rögzíteni, hanem meglévő file-t is át lehet kódolni MPEG formátumba. Ez a jelenlegi processzorok teljesítménye mellett sokkal gyorsabb a szoftveres áttömörítésnél, például szerkesztett videóanyagot

Hogyan állíthatja össze
gyorsan, könnyedén
 az ön igényeinek megfelelő számítógépet?

KOMEL
 Elektronikus és Számítógépes
 Család, Személyes, Társas, Társas-Kezelésű

DTK Computer Disztribúció

DTK APRIS 23 konfiguráció

• Intel Pentium Celeron 400 MHz Pentium III
 (CPU) + 128MB memória (RAM)
 • 10MBHDD + 10MB floppy lemez
 • 10MB floppy lemez (RAM)

Alaplap: Intel P815, MATX Intel 815E, Audio/VGA/ethernet

Processzor: Pentium III 400MHz

Memória: Intel ECC SDRAM 128MB BOB

Hardisk: Maxtor 104MB

Ház: 100mm ATX formájú ház

Biliényi: DTK Ultra biliényi: WIN9X, P815

Legtöbb: DTK apris 23 2 Combo PS2 OEM logopól

Marque: DTK P815/Combo LCT20 B&C

CD/DVD/CD-RW: DTK 40x16 Combo

Megrendelés: Nyitólás

Látogasson el a www.komel.com web-
 oldalra és próbálja ki az on-line rendszerű
 árajánlat és megrendelés szolgáltatásunkat.

www.komel.com

dtk **Computer**
Márkabolt

KOMEL Kft. DTK Computer Disztribúció
 1118 Budapest, Csiki-hegyek utca 14.
 Telefon/Fax: 246-8411, 246-2734

the self

14.990 Ft + áfa
 Ajánlott végfelhasználói ár

LEXMARK Z2

**Napjaink
 színes
 ceruzái**

**Fotóminőségű tintasugaras
 nyomtatók otthonra is!**

LEXMARK Z széria

Libra Computer Kft. • 1111 Budapest, Bartók Béla út 18. Tel./Fax: 381-0750, fax: 381-0743, libra@libra.hu, www.libra.hu
 Tzteam Számítástechnikai Kft. • 1161 Budapest, Rákóczi út 48. Tel./Fax: 406-4444, tz@tzteam.hu, www.tzteam.hu
 Net Kft. • 1118 Budapest, Szurdok u. 1. Tel./Fax: 246-5057, net@mail.datanet.hu, www.netkft.hu
 Raab Computer Kft. • 9022 Győr, Pálffy u. 3. Tel./Fax: 06-96310-797, raab.computer@matavnet.hu
 Co-Net Computers Kft. • 7100 Szekesvárd, Kőlcsey htp. 1. Tel.: 06-74312-207, fax: 06-74316-066, info@co-net.hu, www.co-net.hu
 SP Kft. • 7400 Kaposvár, Ady Endre u. 2. Tel.: 06-82/511-860, fax: 06-82/422-185, livexp@sp.hu
 Tele-Comp szaküzlet • 5600 Békéscsaba, Bartók Béla út 46-50., Tel.: 06-66/520-600, fax: 06-66/451-088, torntech@mail.datanet.hu

Hivatalos nagykereskedő: RCE Kft., 1118 Budapest, Szurdok u. 1., Tel.: 246-4050, fax: 246-4101, www.rce.hu

Melyiket szeressem?

Konfigurációajánlónk e havi kiadásában egy olvasói, kérdőíves kérés nyomán összeállított rendszert, illetve egy 2D/3D-s grafikai munkára kihegyezett, félprofesszionális számítógépet mutatunk be.

Kezdjük a sort Sánta Csaba nagykainzsaí olvasónk kritériumai alapján összeállított konfigurációknak alkatrezéneinek bemutatásával! Előképzése szerint bruttó 350 ezer forintot szándékozik egy új, komplett (azaz monitorral együtt kialakított) konfiguráció beszerzésére fordítani. Kérdőívünkre adott válaszaiból kiderül, hogy a későbbiekben saját kezűleg is fejleszteni kívánja rendszerét, illetve rajta kívül még feleségét és gyermekét (korát nem közölte) is szolgálnia kell a masinának. Pontosabban körülírta, mire szeretné használni

leendő számítógépet. Elsőként irodai alkalmazásokat említett, és utalt a Microsoft Office-ra, másodsorban pedig a programozást adta meg felhasználási területnek – ebben az esetben sajnos további támpontot nem kaptunk tőle. Végül a számítógépes játékok kerültek sorra, amelyek közül a családtagok a szimulátorok (repülő, helikopter, autóverseny) és a stratégákat kedvelik. Lássuk, mit főztünk ki nekik!

Családi barát

Az eddigiektől eltérően kezdjük a monitor ajánlásával. Erre azért van szükség, mert olvasónk 19 colos monitort szeretne, ám ez véleményünk szerint nem fog menni. Ha korunk szimulátorait futtatni képes gépre vágyik, akkor jó minőségű 19 colos monitort nem fog kapni a gép megvásárlása után a 350 ezer forintból maradt pénzből. A gyengébb minőségű monitorokkal való kísérletezést ez esetben kategorikusan elutasítjuk, főként a családban élő gyermek szemének épsége érdekében. Ezért egy jobbfejta 17 colos megjelenítőt ajánlunk a család részére, nevesítve a MAG 786FD jelzésű monitort. Remek társ a fentebb említett feladatokhoz. A monitor megvásárlása után durván 250 ezer forint marad a kasszában a gép többi részére.

A számítógép házának a költségtakarékos Acorp Silver ATX-es miditörnyöt választottuk, amelybe a Soltek remek stabilitású SL-75KV Socket A-s alaplapja kerül mint gyors, ám megfizethető AMD Duron platform. Processzorként a 700 MHz-es Duron szerepel, ára barátságos, teljesítménye ugyanis – a szimulátoroknak egy ideig biztosan elég lesz. Mivel tuninggárra véleményünk szerint nem fognak vállalkozni a családtagok, ezért egy szerényebb, ám elégséges hűtési kapacitású Globalwin hűtő kerül a processzor tetéjére – természetesen a szilikonpaszta használata ebben az esetben is javallott. 128 Mbyte-nyi PC133 szabványú memória

egészíti ki az alapokat, ez megfelelő mennyiség a fentebb felsorolt feladatokhoz, bár elképzelhető, hogy némelyik komolyabb grafikai repülőszimulátor majd nyúlkalni fog a merevlemezhez játék közben. Egy későbbi bővítésnél azonban megfontolandó lesz a 256 Mbyte.

Szinte már szabvány szinten megy, hogy ha jó 2D/3D-s teljesítményű, ám megfizethető videokártyát kell ajánlalnunk, akkor az nVidia GeForce 2 MX chipkészlete kerül a képhe. Ezúttal sincs máskepp – bár trónkövetelőként megjelen az ATI Radeon SDR, de ezzel a kártyával még nincs személyes tapasztalatunk – konkrétan az Abit Siluro GF2 MX-et preferáljuk, 32 Mbyte SDRAM-al. Ezt a kártyát az irodai alkalmazások, a szimulátorok és a stratégiai játé-

1. Maximálisan mekkora összeget kíván a gép beszerzésére költeni? *352.000*
2. Milyen képátlójú monitort szeretne vásárolni a géphez? (A lehetséges válaszok: 14 vagy 15, 17, 19, 21 colos, nem tudom eldönteni) *17*
3. Szeretné-e a későbbiekben saját kezűleg fejleszteni a konfigurációját? *Igen*
4. Ki használná még a gépet önön kívül? *Saját és gyermekem*
5. Milyen feladatoknak kellene megfelelnie a gépnek? *irodai alkalmazások (Office), programozás, számítógépes játékok, repülő, helikopter, autóverseny, stratégiai játékok*

Minden konfigurációajánlónkban egy-egy kiemelt tudást ajánlunk.

A 19 colos monitorról sajnos le kellett mondanunk

kok egyaránt szeretni fogják, emellett igencsak olcsó. Mivel játékra is használt konfigurációról van szó, hangkártyaként az etalon SoundBlaster Live! Value OEM változata kerül a géphe, amely a jó hangú Altec Lansing ACS33 2.1-es hangfal-készletet hajtja meg. Korunkban egy számítógéppel rendelkező család már nem mehet el az Internet mellett, pláne ha egy gyerekek is befoly a képhe, ezért a konfiguráció kap egy, a mindennapok során már bizonyított Acorp 56K-s belső modem-et, ez a napi betevő információk megszerzéséhez elegendő sebességgel tudja lehozni az adatokat a Hálóról.

Az adattárolás terén három egység jut szóhoz. A szükségeszerű Teac floppy-meghajtóra nem érdemes sok szót vesztegetni, annál inkább az Asus 50-szeres tempójú CD-olvasójára. Ez a szeria már mentes a cég 34-szeres sebességű meghajtót sújtó átoktól, jól teljesítő darab, emellett nagyon gyors. Szívünk szerint DVD-olvasót tettünk volna a konfigurációba, de mivel így is túl fogjuk lépni a költségkeretet, illetve nem volt feltétel ilyen egység jelenléte, fájó szívvel, de lemondunk róla. Mivel merevlemez kapacitásból sohasem lehet elég, ezért egy 20 Gbyte-os merevlemez kapott helyet a

1

- ◆ Abit Siluro GF2 MX: www.abit.com.tw/english/product/multimedia/gf2mx.htm
- ◆ Abit VP6: www.abit.com.tw/english/product/motherboards/vp6.htm
- ◆ Acorp A-56PIM: www.acorp.hu/56pim.html
- ◆ Altec Lansing ACS33: www.alteclansing.com/products/acs33.html
- ◆ Asus CD-S500: www.asus.com.tw/products/cdrom/S500/index.html
- ◆ Elsa Gladiac „Lite” MX: www.elsa.com/international/europe/produkte/grafikkarten/gladiacmx.htm
- ◆ Iiyama Vision Master Pro 510: www.iiyama.com/product/2/201ht.htm
- ◆ Logitech First Mouse 3 Button: www.logitech.com/cf/products/productoverview.cfm/42
- ◆ Logitech Wingman Attack: www.logitech.com/cf/products/productoverview.cfm/23
- ◆ Mag 786FD: <http://203.75.199.2/html/786fd.htm>
- ◆ Soltek SL-75KV: www.soltek.com.tw/English/products/75kv.htm
- ◆ SoundBlaster Live! Value: www.soundblaster.com/sound/live-value
- ◆ Task Leo TK-2002: www.task.com.tw/tk2002.htm
- ◆ Wacom Intuos A5: www.wacom.com/Products/intuos/intuosA5.htm

Sánta Csaba konfigurációja

bruttó 358 115 Ft

- Acorp „Silver” ATX miditorony – 3 db 5,25 colos és 2 db 3,5 colos meghajtóhely (9900 Ft, Light Computer)
- Soltek SL-75KV alaplap – ATX, Via KT133 chipkészlet, Socket A, 200 MHz-es FSB, 1 AGP Pro, 5 PCI, 1 ISA és 3 DIMM hely, AC'97 audiovezérlő, UDMA/66 (45 410 Ft, Kelly-Tech)
- 700 MHz-es AMD Duron processzor (23 650 Ft, Silver Computer)
- Globalwin FNP08 hűtő (2170 Ft, Kelly-Tech)
- 128 Mbyte-os PC133 memóriamodul – CAS3 (19 850 Ft, Jaculus Computer)
- Abit Siluro GF2 MX grafikus kártya – nVidia GeForce 2 MX chipkészlet, 32 Mbyte SDRAM, tévékimenet, 4x AGP, dobozos (34 990 Ft, Ready Computers)
- SoundBlaster Live! Value OEM hangkártya – PCI, 4 hangszóró támogat, EMU10K1 chipkészlet (17 750 Ft, Rufusz Computer)
- Altec Lansing ACS33 hangdobozkészlet – 2.1-es szett, két 10 W-os szatellit, 15 W-os fa mélynyomó, 70 Hz–18 kHz (18 625 Ft, Pixel Multimédia)
- Acorp A-56PIM modem – 56K-s (V.90), belső (PCI), hardveres, Rockwell chipkészlet (10 780 Ft, Mikland)
- Maxtor 92041U4 merevlemez – DiamondMax VL20 széria, 20 Gbyte-os, IDE, 5400 fordulat/perc, átlagos elérési idő: 9,5 ms, 512 Kbyte gyorsítótár, UDMA/66, 3 év garancia (38 525 Ft, CompuGroup)
- Asus CD-S500 CD-olvasó – 50-szeres CAV, UDMA/33, átlagos elérési idő: 80 ms (14 990 Ft, Ready Computers)
- Teac FD-235HF floppy meghajtó – 1,44 Mbyte (3800 Ft, Light Computer)
- Genius billentyűzet – PS/2-es csatlakozás, 105 gomb, magyar kiosztás (2800 Ft, Mikland)
- Logitech First Mouse 3 Button egér – PS/2-es csatlakozás, 3 gomb (4500 Ft, Libra Computer)
- Logitech Wingman Attack joystick (7250 Ft, Libra Computer)
- Mag 786FD monitor – 17 colos képátló, Trinitron sík képcső, maximális horizontális frekvencia: 86 kHz, TCO'99, maximális felbontás: 1600x1200/66 Hz (103 125 Ft, Adria Computer)

házban, mégpedig a Maxtortól – a 92041U4 mellett, hogy strapabíró, még kedvező ártí is.

A beviteli eszközök esetében is kompromisszumokra kényszerültünk. Klaviatúraként a Genius magyar kiosztású, 105 gombos darabja szerepel, főként kellemes vételára miatt. Ha egér, akkor ismét Logitech, ebben az esetben a 3 gombos First Mouse a nyerő. Olcsó, kellemes fogású, és jól fog jönni az a harmadik gomb a játékokban. A költségkeret túllépésének leszorítása végett a szimulátorokhoz abszolút szükséges light yoke (reptülős szimulátorokra kihelyezett joystick) gyanánt a Logitech belépő szintű termékét, a Wingman Attackot ajánljuk.

Cirka 8 ezer forinttal léptük túl a tervezett költségkeretet, ám véleményünk szerint, ha már belefektettünk ennyi pénzt egy konfiguráció megvásárlásába, akkor nem szabad az utolsó ezreken

spórolni, mert annak később ihatjuk meg a levét. Úgy gondoljuk, hogy a többletkiadást bőségesen igazolja a remek minőségű 17 colos monitor, vagy az a tény, hogy nem egy 3 ezer forintos, gyengébb minőségű hangkártya csesztül a gépben – és még sorolhatnánk az érveket. Ezt a konfigurációt így éreztük kompletnek, kár lenne lebontani. Persze olvasóink szabadon mérlegelheti, mennyiben igazodik ajánlásunkhoz. Akárhogy is tesz, reméljük, örömet lel új számítógépében.

Elektronikus rajzasszal

Másodiknak ajánlott konfigurációnk azon olvasóinknak az érdeklődését kelteti fel leginkább, akik foglalkoznak valamilyen szinten 2D-s grafikával, 3D-s modellezéssel, és ezért számítógép vá-

sárlásán, vagy meglévő rendszerük bővítésén, eszerjén gondolkodnak. Célunk nem egy minden keretet kitöltő és a legmélyebb pénztárcát is kiirtó összeállítás volt, hanem egy mindennapokban használható grafikai rendszer megalkotása. Ennek a kompromisszumnak esett például áldozatul az ide kívánczó asztali scanner – de erre a kompromisszonnak még visszatérünk egy belépő szintű fényképfeldolgozó konfigurációval (hopp, elszóltuk magunkat...). Csaldóni azonban senki sem fog, sem a tartalmat, sem az árcédulát illetően.

Mivel jó pár grafikai program képes kihasználni manapság két CPU jelenlétét a gépben (megfelelő operációs rendszerrel), ezért alaplól kétprocesszoros konfigurációban gondolkodtunk. Kissé nehéz helyzetben voltunk, mert az Intel BX chipkészletű alaplapok kihalófélben vannak, az i815E szettes dual megoldások még nincsenek a piacon, ezért a Via 694X chipkészlet felé kellett fordul-

Forgalmazók adatai

- Adria Computer
 ☎ 222-6164, www.adriacomp.hu
 Aqua Computer
 ☎ 322-4658, www.aqua.hu
 CompuGroup
 ☎ 351-7447, www.compugroup.hu
 Demo Stúdió
 ☎ 329-2367, www.demostudio.hu
 Fefo Computer
 ☎ 352-8870, www.fefo.hu
 Jaculus Computer
 ☎ 372-0177, jaculus@mail.matav.hu
 Juventus Team
 ☎ 469-5847, www.juventus-team.hu
 Kelly-Tech
 ☎ 350-1246, www.kellytech.hu
 Libra Computer
 ☎ 381-0750, www.libra.hu
 Light Computer
 ☎ 329-6958, www.lightcom.hu
 Mikland
 ☎ 488-7690, www.mikland.hu
 Mikropro Rendszerház
 ☎ 428-6010, www.mikropro.hu
 Ostrom Computer
 ☎ 212-9070, www.ostrom.hu
 Pixel Multimédia
 ☎ 266-6059, www.pixel.hu
 Ready Computers
 ☎ 331-0518, www.ready.hu
 Rufusz Computer
 ☎ 203-0382, www.rufusz.hu
 Silver Computer
 ☎ 209-1915, www.silvercomp.hu
 Zone Computer
 ☎ 209-3949, www.zonecomputer.hu

2D/3D-s grafikus gép

bruttó 900.830 Ft

nunk. Az erre a chipkészletre épülő duál CPU-s alaplapok közül az egyik legmegbízhatóbb az Abit VP6-ja – legalábbis mi csak pozitív tapasztalatokat szereztünk vele. Mivel a VP6 mérete alig nagyobb, mint egy normál ATX-es alaplap, ezért könnyen beszerezhető a Task TK-2002 jelű házába.

A duál Socket 370 foglalat adja magát, ezért két Pentium III 600EB (133 MHz-es rendszerbusz) processzor kerül beléjük, amelyeket a biztonság kedvéért a feladathoz kissé túlméretezett Globalwin FOP32 hűtők jegelnek. Szerencsés módon mostanában alacsonyban járnak a memóriamodulok árai, ezért meg lehetett kockáztatni az 512 Mbyte-ot ebbe a konfigurációba, jelen esetben márkás, Samsung memóriákból.

A videokártya kiválasztása során is kénytelenek voltunk kompromisszumot kötni. Előzetes elgondolásunk alapján az Elsa új belépő szintű, félprofesszionális grafikus kártyáját, a Quadro2 MXR chipkészletű Synergy III-at raktuk volna a gépbe mint halandók által még megfizethető megoldást. Számításainkat keresztülvázta az a körülmény, hogy itthon még egy ideig nem kapható ez a termék, a többi Elsa (fél)profi kártya pedig elrettentő árécédulát hordoz. Választásunk ezért a cég GeForce2 MX chipkészletű Elsa Gladiac MX kártyájára esett, amelynek 2D-s és 3D-s teljesítménye egyaránt jó, és a helyén figyel a T&L motor is, ha valamelyik alkalmazás igényli vagy kihasználja. A hangkártya nem igazán lényeges komponens a fentiekben vázolt célú gépnel, ezért a költségkímélő SoundBlaster 128PCI-t választottuk, amelyhez jó minőségű, ám ugyancsak olcsó Altec Lansing sztereó hangfalpár csatlakozik. A háttértárak zászlóvivője a Maxtor 40 Gbyte-os, 7200-as fordulatszámú, azaz fürge IDE-s merevlemez, amelyhez a Teac megbízható, ám nem villámgyors – amire jelen esetben nincs is szükség – CD-olvasója társul. A bevitteli eszközöknél a billentyűzet kiválasztása okozta a kisebb gondot, ugyanis a kisméretű termékeknek kényelmesnek kell lennie, ám igazából nem oszt, nem szoroz a napi grafikai munka során sem a márkája, sem a minősége. Annál inkább számít az egész. Használati kényelme, pontossága és magas szabadságfoka miatt a Logitech

- Task Leo TK-2002 miditorony – ATX, 3 db 5.25 és 3 db 3.5 colos meghajtóhely, 230 W-os tápegység (16 875 Ft, Juventus Team)
- Abit VP6 alaplap – Dual Socket 370, Via 694X/686B chipkészlet, 1 AGP, 5 PCI és 4 DIMM hely (maximum 2 Gbyte memória), HPT370 IDE RAID vezérlő (50 500 Ft, Silver Computer)
- 2 db 600 MHz-es Intel Pentium III processzor – FC-PGA tokozás, 133 MHz-es rendszerbusz (99 125 Ft, Fefo Computer)
- 2 db Globalwin FOP32 hűtő (7563 Ft, Kelly-Tech)
- 2 db 256 Mbyte-os Samsung memóriamodul – SDRAM, PC133-as (86 000 Ft, Aqua Computer)
- Elsa Gladiac „Lite” MX grafikus kártya – nVidia GeForce 2 MX chipkészlet, 32 Mbyte SDRAM (42 125 Ft, Demo Stúdió)
- SoundBlaster 128PCI hangkártya – 16 bit, 48 kHz, 90 dB, full duplex, 4 hangszórót támogató (6970 Ft, Zone Computer)
- Altec Lansing ACS22 hangdobozkészlet – 2x5 W, 110 Hz–18 kHz (8250 Ft, Pixel Multimédia)
- Maxtor 54098U8 merevlemez, 40 Gbyte, 7200 fordulat/perc, IDE, átlagos elérési idő: 9 ms, 2 Mbyte-os gyorsítótár (73 262 Ft, CompuGroup)
- Teac CD-540 CD-olvasó – 40-szeres, IDE, átlagos elérési idő: 85 ms, 128 Kbyte-os gyorsítótár (15 800 Ft, Ostrom Computer)
- Teac FD-235HF floppy meghajtó – 1.44 Mbyte (3800 Ft, Light Computer)
- Logitech Cordless MouseMan Wheel egér – PS/2-es csatlakozó a vevőegységen, drót nélküli, rádiófrekvenciás kapcsolattartás, 3 gomb, görgő (19 875 Ft, Libra Computer)
- Logitech Cordless iTouch Keyboard billentyűzet – angol kiosztás, PS/2-es csatlakozó a vevőegységen, drót nélküli, rádiófrekvenciás kapcsolattartás, internetes gombok, csuklótámasz (39 750 Ft, Libra Computer)
- Wacom Intuos A5 digitalizálótábla – soros csatlakozás, aktív felület: 203x162 mm, 1024 fokozatú nyomásérzékelés, pontosság: +/- 0,25 mm, felbontás: 2540 lpi (104 875 Ft, Mikropro)
- Iiyama Vision Master Pro 510 monitor – A201HT, 22 colos, teljesen sík képcső, maximális horizontális frekvencia: 130 kHz, maximális felbontás: 2048x1536 képpont, TCO'99 (326 060 Ft, Mikland)

Cordless Wheel Mouse-ára esett a választásunk. Az is fontos szempontnak bizonyult, hogy némelyik grafikai alkalmazás kifejezetten igényli a három gomb jelenlétét, és ennek a kritériumnak eleget is tesz a Logitech egere. Ha már lúd, legyen kövér, ezért a vezetékek nélküli egér mellé beavagottuk a cég Cordless iTouch klaviatúráját is. Úgy gondoltuk, hogy mivel a grafika területén dolgozó emberek általában kreatívak, ezért nyilván nyitottak a szabadságot és újdonságot jelképező termékekre. Végül elérkeztünk a konfiguráció leggyedibb eszközhöz, a digitalizálótáblához, amely a 2D-s grafikaéhoz mindenképpen jól jön. Mivel a megfizethető kategóriában néztünk szét, ezért a kvázi ipari szabványnak számító Wacom Intuos széria A/5 méretű tablettét választottuk a gép mellé.

A felvázolt konfiguráció több elemén is takarékoskodhatnánk – bár érzésünk szerint nem érdemes –, ám a megjelenítő kérdésében nem ismerünk kompromisszumot. A nagy képernyőatló, a remek képélesség és az élethű színek mind-mind elengedhetetlenek a komoly grafikai/CAD munkavégzéshez, emellett ha valaki hivatásszerűen foglalkozik a témával, bizonyosan sokat illi a gépe előtt, tehát a monitorának mindenképpen a lehető legkisebb sugárzást kell kibocsátania. A fentiek mérlegelése után az Iiyama csúcsmonitorát, a Vision Master Pro 510-et ajánljuk ehhez a konfigurációhoz. Nagyon drága, de nem véletlenül – viszont hozzá kell tennünk, hogy a Sony hasonló tudású monitorainál lényegesen olcsóbb.

Vizslát a jövő hónapban!

Rtxer György

Eddigi konfigurációjánlónktól eltérően most a termékeknél és a végső vételárnál csak bruttó árakat közlünk. Az árak továbbra is kiskereskedelmi vagy ajánlott kiskereskedelmi árak. A felsorolt árak a piaci január végi állapotát tükrözik.

SOLTEK®

TOP
MAINBOARD
MAINBOARD

MAINBOARD

Ingyenes
szoftvercsomag

- Virtual Drive
- WIN Fax
- Norton Ghost
- Norton AntiVirus

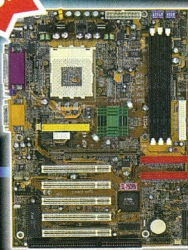
MAINBOARD

SL-75KAV

SL-65DRV

- VIA KT133A + 686B
- Órajel-szorzó állítás
- Vcore állítás
- FSB állítás
- VIO állítás (DIMM)
- 4x AGP Pro
- Ultra ATA-100
- AC'97 Audio
- RedStorm tuningolási technológia
- SmartDoc. leégés-védelem

- VIA Apollo PRO266
- AGP feszültség állítás
- 200/266 MHz FSB
- DDR SDRAM támogatás
- Ultra ATA-100
- Smart Card olvasó csatl.
- 6 USB csatlakozás
- RedStorm tuningolási technológia
- SmartDoc. leégés-védelem

2000

BEST PERFORMANCE BOARDS - SOCKET A
by OCworkbench.com

2000

BEST OVERCLOCKING BOARDS - SOCKET A
by OCworkbench.com

2000

YEAR 2000 MAINBOARDS - INNOVATIVE TECHNOLOGIES
by OCworkbench.com

**OVERCLOCKING
TECHNOLOGY**

A lehetségesen tuningolható paraméterek automatikus összehangolása a legjobb STABIL teljesítmény eléréséhez.

**RED
STORM**

**SMART
DOC.**

**ANTI-BURN
SHIELD**

**COOLINK
COOLERS**

Allaire-Macromedia Egyesült Web-művek

A Dreamweaver Web-szerkesztőjéről és Flash animációkészítőjéről híres Macromedia, valamint a professzionális kódszerkesztőjéről és ColdFusion fejlesztői rendszeréről ismert Allaire januárban bejelentette, hogy egyesítik a két vállalatot. Ez az esemény a levegőben lógott, hiszen már több mint két éve szorosan együttműködtek, amire jó példa, hogy a Dreamweaver fejlesztői csomagban megtalálható az Allaire HomeSite is.

A mintegy 360 millió dolláros összeolvadás eredményeként talán az egyetlen olyan cég jön létre, amely képes saját termékeivel fedni az internetes oldalak teljes fejlesztési folyamatát. Innentől kezdve akár dinamikus, adatbázis-alapú, akár statikus Web-helyről van szó, a ColdFusionnel és a Dreamweaverrel szinte bármilyen feladatot megoldhatunk.

Az egyesülés előnyeit a Web-fejlesztők fogják leginkább élvezni: az új cég teljes körű megoldást kínál az oldalak kialakításához szükséges szoftverektől kezdve egészen a mögöttük lévő alkalmazásokig – ilyet eddig csak a Microsoft és az IBM ígért. További előnyök származhatnak abból, hogy együtt még erősebben képviselhetik majd a J2EE szabványt – ennek segítségével olyan Java-alapú alkalmazások születhetnek, amelyek kihatásai a JSP és az XML technológiát is. (FL)

E-mail Már JavaScriptben is hackelnek...

Egy újonnan felfedezett e-mail biztonsági lyuk lehetővé teszi, hogy lefeljűk más emberek levelezését. A titok lényege, hogy a HTML-alapú elektronikus levelekbe pár

soros JavaScript kódot illesztve elérhetjük, hogy elküldött levelünk minden továbbításáról értesüljünk. Ha valaki levelet küld munkatársának az adott kóddal, majd ő továbbítja azt másoknak, akik válasznak rá, minden egyes levelből másolatot kapunk.

A hiba a legtöbb windowsos levelezőrendszer érinti (Netscape Messenger, Microsoft Outlook, Compaq Eudora) ezek képesek ugyanis HTML-alapú levelet küldeni és fogadni úgy, hogy érintetlenül hagyják annak JavaScript-tartalmát. A trükk egészen addig működőképes, amíg levelezőprogramunk biztonsági beállításai között le nem tiltjuk a JavaScript használatát. (Például az Outlook esetében magasabbra kell állítani a biztonsági szintet, majd a *Vezérlőpulton* kikapcsolni az Active Scripting lehetőséget.) Sajnos a fenti levelezőprogramok mindegyikének alapbeállítása nyitva hagyja a kiskaput. Jó hír azonban, hogy a webes felületű levelezőrendszerek már a továbbításkor eltávolítják a JavaScript kódokat. (FL)

Fraunhofer IIS

MP3Pro
A sok próbálkozás közül az MP3 terjedt el legjobban a tömörített hangformátumok közül. A Las Vegasban tartott Consumer Electronics Show-n jelentette be a Thomson és a Fraunhofer Institute, hogy hamarosan elkészül az MP3 utódjának szánt MP3Pro formátum. Az új kodek – az előzetes ígéretek szerint – a 128 kbit/s-os MP3 file minőségét hozza 64 kbit/s-os tömörítésnél, vagyis file akkorára képes felhígítani majd a zenéket. A bejelentést rögtönzött bemutató is kísérte, ugyanis a béta verzió már elkészült. A fejlesztők szerint

nagyjából 90 napon belül elkészítik a végleges változatot, és az év második felében megjelenhetnek azok az eszközök, amelyek már ezt fogják használni. A fejlesztők úgy nyilatkoztak, hogy az MP3Pro-formátumú hanganyagokat a meglévő MP3-lejátszók is kezelik majd, csak a hangminőségben hozott újdonságokat, fejlesztéseket nem tudják majd kihasználni. A két fejlesztő cég illetékesei elmondták: az MP3 továbbfejlesztése azért vált szükségessé, mert nem szeretnének lemaradni az újabb technológiák – például a Windows Media Audio vagy az Ogg Vorbis – mögött. Reméljük, az MP3Pro lesz az új MP3 – nyilatkozta a Thomson tervezőmérnöke, R. Caldwell. A Thomson még az idén kiad egy frissített Lyra nevű MP3-lejátszóhoz, amelynek telepítése után az kompatibilis lesz az MP3Próval. (ST)

IBM Lefagyásgátló szerverekhez

Az IBM bejelentette IBM Director nevű termékét, amelynek érdekessége a Software Rejuvenation (szoftverifratialis) névre keresztelt képesség. Ennek fő feladata a szerverek üzemképtelen állapotának lerövidítése a hibák előrelézésével, és a szoftverhibák megakadályozásával. A számítások szerint a szerverek működésképtelenségét az esetek 40%-ában szoftverhibák okozzák, a hardverhibák ennek felét sem érik el – a többi nagyrészt emberi mulasztás következménye. A szoftverhibák jó részét az Intel processzorú rendszerekben az öregedésnek nevezett folyamat okozza. Ennek lényege, hogy a viszonylag

apró programozási hibák összeadódnak, és a számítógép erőforrásait egyre jobban leterhelve odáig fajulhat a helyzet, hogy a programok kéréseit már nem képes kiszolgálni a szerver.

Az IBM szoftverifratilisó eljárása folyamatosan figyeli a rendszert, és amint veszélyes szoftverhibára akad, lehetővé teszi az adott feladat automatikus újraindítását, megakadályozva ezzel az öregedést és a vele járó bonyodalmakat.

Az IBM először az Intel processzorával készített eServer xSeries termékszáldájába építi be az IBM Directort, amely Windows 95/98/Me/NT/2000, valamint a Unix különféle változatai, illetve NetWare és OS/2 alatt lesz futtatható. (FL)

► www.ibm.com/Press/prnews.nsf/jan/

Linux Antitrust: főszereplő a Linux!

Úgy tűnik, a LinuXot életben tartó világméretű közösség megelégedett, hogy a nagy sikerű mozifilmekben mindig a Windows valamelyik változata bukkan fel, amikor számítógépről van szó. Végre megtört a varáz: Antitrust címmel immár Linux-közelit filmet forgatnak. Az alkotás Web-helyén pontos információk találhatóak a filmről és a szereplőiről. A film hőse egy fiatal, idealista számítógépes zseni, Milo és művész barátja, Milo éppem cégalapításba fog barátjával, Teddyvel, amikor egy multimilliárdos cég, a NURV alkalmazná őt fejlesztőnek. Ezzel megvalósulna régóta dédelgetett álma, így nem utasítja vissza a lehetőséget. A vállalatnál sikert sikerre halmoz, azonban rájön munkaadójának sötét üzelmeire, és megpróbálja

megmenteni a világot...
A Linux-rajongók számára
igazi öröm, hogy egyes
jelenetekben a Gnome
felületét láthatják viszont,
és a cselekmény folyamán
felelevenednek a Linux
feljődésének fontosabb
lépései is. (FL)

Balsa levelezőkliens

A Linuxon válogathatunk
a sok e-mail kliens közül.
A GNOME-os Balsa
fejlesztése 1999 végén
kezdődött, első igazán
használható verziója
a 2000 szeptemberében
megjelent 1.0 preview1 volt,
amelyben a POP3-as rész
már stabilan, az IMAP-es
pedig hibákkal, de
működött. A program
fejlődése jól nyomon
követhető levelezőlistájának
archívumában. A most
megjelent 1.1.0 már
nagyon jól használható,
stabil levelezőkliens.
Az Eudorára emlékeztető
felületű alkalmazás
immár helyesen kezeli
az IMAP4-
és POP3-szervereket, angol
helyesírás-ellenőrzőt is
tartalmaz.

- ▶ www.balsa.net/main.html
- ▶ <http://mail.gnome.org/mailman/listinfo/balsa-list>
- ▶ CD-nk Linux könyvtárában

Caldera Volution

Az átfogó
rendszeradminisztrációs
lehetőségek hiánya
akadályozza legjobban
a Linux vállalati elterjedését.
Rugalmas, disztribúciótól
független eszközre lenne
szükség, amellyel
a rendszergazdák felügyelni
tudnák a vállalati
hálózatokat – nyilatkozta
Bill Claybrook, az Aberdeen
Group linuxos és unixos
részlegének elnöke.
A Caldera a Volutionnel
célozza meg a vállalati
piacnak ezt a szegmensét.
E szoftverrel több ezer gép
távoli konfigurálására,
ellenőrzésére nyílik
lehetőségünk,
lekerdezhetőek
a gépek hardver-
és szoftverjellemzői,
a változtatások listája,
időpontja. Teljes körű
információ kérhető a távoli

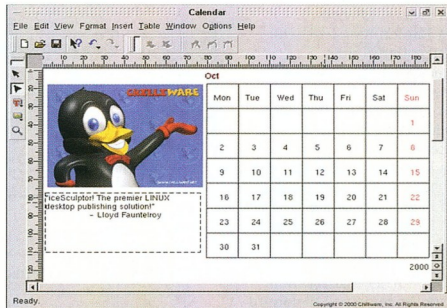
A főként rendszergazdák,
rendszerintegrátorok
számára készített Caldera
Volution az összes elterjedt
Linux-disztribúciót
támogatja, ára 2995
USD. (ST)

- ▶ www.caldera.com/products/volution/

Chilliware iceSculptor

Az asztali
kiadványszerkesztés (DTP)
hagyományos platformja
a Mac, néhány év kíséssel
csatlakozott hozzá
a Windows is. Ma főként
e két operációs rendszer
alá készített DTP-
alkalmazásokat használnak
kiadványkészítésre.

készíthetők vele egyszerűbb
kiadványok, képeslapok,
meghívók, táblázatok,
naptárak stb.
Kipróbálásához letölthető
egy demó verzió a cég
Web-helyéről. Ezt már
felvertették a legfontosabb
DTP-képességekkel:
tetszőleges méretű
dokumentum készíthető
vele, mintaoldalakat
kapunk újsághoz,
naptárhoz, szórólapokhoz.
Képfeldolgozásra is képes,
még 3D-s effektusok is
vannak benne. Ennél több
ettől a programtól aligha
várható (azért az XML
formátum használatát még
megemlítjük) – reméljük,
hamarosan komolyabb

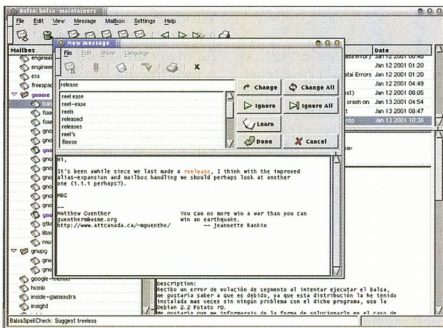
iceSculptor – DTP Linux alatt

A Linux otthoni és irodai
térnyerése már elkezdődött
a játékprogramok
és az irodai
szoftvercsomagok
megjelenésével.
A DTP-munkáknál azonban
eddig legfeljebb
szövegszerkesztővel lehetett
büvéskedni alatta.
A Chilliware cég
iceSculptor szoftvere ugyan
nem vetekedhet a „nagy”
kiadványszerkesztő
programokkal
(QuarkXpress, Pagemaker,
InDesign), de nem is ez
a célja. Elsősorban a kis
irodákat és otthoni
felhasználókat (SOHO
szegmens) célozza, amit
80 dolláros ára mellett fő
felhasználási területei is
mutatnak: gyorsan

linuxos DTP-termékekről is
beszámolhatunk. (ST)
▶ www.chillistore.net/icesculptor1.html

A hackerok szeretik a nudlit

Január első felében indult
hódító útjára egy instant
tészta nevű örökli
feregprogram (worm), amely
a RedHat Linux 6.2-es
és 7.0-s verzióinak
biztonsági réseit használja
ki. Amelyik Web-szerverre
bejut a RameN Crew
produkta, ott a célba
vett Web-hely kezdőoldalát
lecsereli a következő
szövegekre: „RameN Crew”
és „Hackers
looooooooooooooooooooooove
noodles”. Rendkívül
gyorsan és feltűnés nélkül

Balsa - abban a fázisban, amikor már érdemes használni

A mail aliasok kezelését
teljesen újritájk az új
verzióban. A felhasználók
segítségére levelezőlistát
elindítottak, ahol
a fejlesztők is
bepapcsolódnak
a felmerülő problémák
megoldásába. (ST)

gépre telepített Linuxról,
az alkalmazásokról,
a processzerekről,
a memóriafoglaltságról,
szabad memóriáról,
a felhasználók számára
és még számos – a rendszer
stabilitását befolyásoló –
összetevőről.

terjed, így például még a SuperMicro vagy a NASA Jet Propulsion Laboratory szervereit sem kímélte. Az orosz Kaspersky Labs szerint a Ramen az első igazán veszélyes férög. Több szakértő (és a logika) szerint a Linux terjedésével várható, hogy a rá írt férgek száma növekedni fog, és arra is számíthatunk, hogy a Ramennél jóval nagyobb károkat okozó férgek is megjelennek. Érdekes, hogy a terjedését lehetővé tevő szoftverhibák több mint egy éve ismertek, és a Red Hat Web-helyéről hónapok óta letölthető annak a három biztonsági lyuknak a javítása, amelyek a Ramen kihasznál. A Ramen ténykedésétől függetlenül már megjelentek vírusellenes szoftverek Linuxra.

A Trend Micro InterScan eManager v3.6 programja képes kiszűrni a kórokozókat még az előtt, hogy azok felkerüljenek a gépre, ugyanis ellenőrizi a leggyakrabban használt protokollok (HTTP, FTP, SMTP) forgalmát.

Sőt, tartalomszűrésre is alkalmas, képes blokkolni a spameket. A HP-nek is van már unixos vírusirtója, a Praesidium Intrusion Detection.

A fejlesztők szerint nem árt felkészülni a veszélyre, hiszen a Linux terjedése a vírusírók kedvét is meghozza majd... (ST)

• Javítás a RedHat 6.2-höz: www.redhat.com/support/errata/RHSA-2000-039-02.html

• ...és: www.redhat.com/support/errata/RHSA-2000-043-03.html

• Javítás a RedHat 7.0-hoz: www.redhat.com/support/errata/RHSA-2000-065-06.html

• www.antivirus.com/products/isvw/

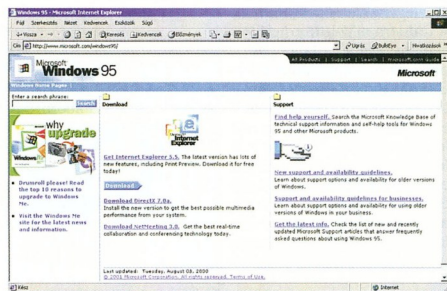
• www.hp.com/security/products/ids/

Microsoft A Windows 95 vége

A Microsoft tavaly év végével jórészt felmondta a számítógépgyártókkal kötött megállapodásait a Windows 95 licencelésére. Innentől kezdve a Windows 95 hivatalosan már nem is létező termék, és csak különleges esetekben juthatnak licenchez az arra vágyakozók. Nyilván nem lehet örökké támogatni egy terméket, de hogy a Windows 95 elavult-e már ennyire, az vitatható. Még inkább az, hogy a licencszerzést is

Kiszivárgott az IE 6.0

Bár a szoftverírás legfrissebb Web-böngészője még csak korai béta állapotban van, mégis sokakat érdekelnek a legújabb fejlesztések. Érdeklődésük odáig fajult, hogy a Microsoft által csak szigorúan tesztelőnek továbbított IE 6.0 béta több helyen is feltűnt a Neten, letölthető formában. A Microsoft fenyegetésének behódolva ugyan pár nap alatt eltávolították a file-okat, mégis fény derült az IE 6.0 főbb jellemzőire.

Itt még látható, de vajon meddig?

megakadályozták. Ebben nyilván szerepet játszik az, hogy a Windows 98 és a Me drágább, mint a Windows 95. Ugyanakkor a Windows 95 hardvernyégye jóval alacsonyabb, és sokaknak bőven elegendő az általa nyújtott szolgáltatások. Nekik alacsony – mondjuk adathordozó + csomagolás költsége + 10% képlettel kalkulált – áron valószínűleg megérné a legális szoftver, még támogatás nélkül is. A harmadik világnak és jótékonyági célokra pedig ingyen is felajánlhatja a Microsoft a szoftvert, ha neki már nem kell. Mindezzel valószínűleg hozzájárulna a kalózkodás visszaszorításához is. (FL)

• www.microsoft.com/windows95/

A Microsoft nem tervezi az új böngésző terjesztését önálló termékként, csupán a Microsoft új asztali operációs rendszerbe, a Windows XP-be építve találkozhatunk majd vele. Ezért nem meglepő, hogy a béta változat csupán Windows 2000 és NT alatt működőképes. A tesztelők szerint semmi extraerőtelő fejlesztés nincs benne, ugyanakkor egy bal oldali menüsávon, az Explorer baron jó pár, a Microsoft érdekltségű körébe eső helyekre mutató link helyet kapott. A használhatóság szempontjából talán az az ikon a legfontosabb, amely lehetővé teszi a Web-oldalon található képek azonnali kinyomtatását, elmentését, e-mailben való elküldését. (FL)

• www.the-ctrl-alt-del.com
• www.fileclicks.com

QNX Realtime Platform v6.0

Megjelent QNX operációs rendszer legújabb, magánhasználatra ingyenes verziója. A valós idejű alkalmazásokra kihegyezett, többfelhasználós, többfeladatos rendszer első verzióját 1980-ban készítette el két programozó, Qunix (Quick Unix) néven, amit később a jogi problémák elkerülése végett QNX-re módosítottak. Főként tudományos területen alkalmazták, ahol a nagy megbízhatóság a legfontosabb, így például a NASA és a NASA-nak „bedolgozó” Neptec használja műholdak, űrrrepülőgépek részegységeinek vezérlésénél.

A most megjelent 6.0-s verziót a BEOS 5 PE-hez hasonlóan Windows alól is lehet telepíteni (a CD-re írt ISO file-lal külön partícióra is telepíthető). Az NTFS file-rendszert használó Windowsokat (NT, 2000) jelenleg nem támogatja. Az új verzió főként a multimédiás területén hoz sok újdonságot: streaming audio- és videótámogatás, kibővített Neutrino mikrokernél, új csomagkezelő, SCSI-támogatás, sok új hardver támogatása, teljesen újirait MPEG-audiolejátszó, amely kevésbé terheli a rendszert, javított file-kezelő, phreccord (Photon audio recorder) nevű hangfelvétel, jelentősen kibővített dokumentáció. Úgy látszik, a QNX fejlesztői az asztali PC-ket is meg szeretnék hódítani – erre utal a multimédiás képességekre fektetett nagyobb hangsúly. (ST)

• get.qnx.com

Fazakas László (FL),
Négyesi Károly (NK),
Sponga Tamás (ST)

Az A4Tech kiváló
ár/teljesítmény mutatójú
termékeinek fejlődése
határtalan.

OPTIKAI EGÉR:
 •700 dpi érzékenység
 •2 szegmentált görgő
 •5 gomb, 4 programozható
 •PS/2 csatlakozó
 •bármilyen sík felületen működik
 •WheelWorks Deluxe szoftver

RÁDIÓFREKVENCIÁS EGÉR:
 •520 dpi érzékenység
 •2 szegmentált görgő
 •4 gomb, 3 programozható
 •PS/2 csatlakozó
 •255 ID kód, nem kell
 rálásson a vevőegységre
 •Net/Lucky Jump

COOLINK

 COOLERS

KING és KING PRO sorozat:

- vonal-interaktív
- tűskevédelem
- energiatakarékos
- villám- és túláramvédelem
- rövidzárvédelem
- kikapcsolt módban feltölt
- a KING PRO ingyenes UPSMON Plus szoftverrel
- modellek 325VA-tól 2200VA-ig

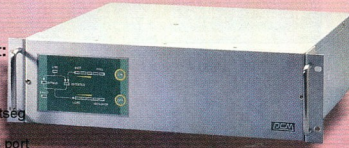

SMART KING sorozat:

- vonal-interaktív
- tűskevédelem
- energiatakarékos
- villám- és túláramvédelem
- rövidzárvédelem
- telefon/modem/internet tűskejel védelem
- SNMP jellemző
- ingyenes UPSMON Plus szoftverrel
- álló és 19"-os "szerver"-modellek

ULTIMATE sorozat:

- on-line, színiszos
- LCD kijelzés
- kettős CPU-ellenőrzés
- széles bemeneti feszültség (nominális±27%)
- RS232 kommunikációs port
- SNMP jellemző
- feszültség-korrektció
- rövidzárvédelem
- ventilátor sebességszabályozás
- ingyenes UPSMON Plus szoftver
- álló és 19"-os "szerver"-modellek

UPSMON erőforrás-vezérlő és diagnosztikai szoftver:

- UPSMON Plus
- UPSMON Plus Network
- hálózati
- UPSMON Plus Network S (slave)
- hálózati "szolgá"
- UPSMON Plus Network M (management); hálózati; fegyűelő

2 év garanciás
(az akkumulátorra is
vonatkozik)
szünetmentes tápegységek

Complete Power Solution™

ArchiData v1.11

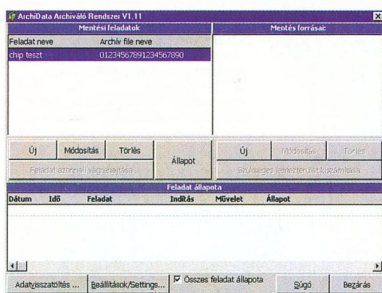
Volt adat..., van adat!

A vállalkozásoknak különösen nagy gondot illelne fordítaniuk munkáik, adataik archiválására, amit felelősenység vagy lustaság miatt gyakran nem végeznek el megfelelő rendszerességgel. Amikor megtörténik a baj, már késő – ilyenkor több havi megfizetett munka lesz az enyészete, vagy csak rendkívül költséges eljárásal állítható vissza.

A magyar fejlesztésű ArchiData archiválórendszer használatával megelőzhe-

gyelem! Ha az eredeti helyen az adott file-nak újabb változata van azonos néven, akkor a program felülírja a régivel.)

Ha van Adaptec DirectCD-t támogató CD-írónk és Easy CD Creator 4.0-nk, akkor az adatokat közvetlenül CD-re is archiválhatjuk. Emellett hálózati meghajtókra is archiválhatunk, bár ez csak a program indítása előtt csatlakoztatott hálózati meghajtóknál működik – ha futás

ArchiData: fő a biztonság

tők az ilyen helyzetek. A program kezelőfelülete választható, magyar vagy angol nyelvre. A program némi paraméterezés után a fontos adatokat rendszeresen, dátum szerint sorba rendezve eltárolja, így napra pontosan előkeríthetők a korábbi állapotok.

Korlátlan számú mentési feladatot definiálhatunk, és mindegyikhez külön időzítést rendelhetünk.

A program saját beépített tömörítő algoritmust használ, és a mentések előtt kiszámítja a választott tömörítési arányunk megfelelő archiválási területet, valamint az archiváláshoz szükséges időt. A visszaállítandó file kiválasztását követően beállítható részleges adatvisszatöltés is, amely történhet a file eredeti helyére vagy máshová is. (Fi-

gyelem! Ha az eredeti helyen az adott file-nak újabb változata van azonos néven, akkor a program felülírja a régivel.)

Ha van Adaptec DirectCD-t támogató CD-írónk és Easy CD Creator 4.0-nk, akkor az adatokat közvetlenül CD-re is archiválhatjuk. Emellett hálózati meghajtókra is archiválhatunk, bár ez csak a program indítása előtt csatlakoztatott hálózati meghajtóknál működik – ha futás közben csatlakoztatjuk a célmeghajtót, akkor újra kell indítani a programot. Mielőtt elindulna az automatikus archiválás, a program figyelmeztet erre. Az archiv file neve legfeljebb húsz karakter hosszú lehet. Ettől függetlenül a program jól boldogul az ékezetes karaktert tartalmazó

és a hosszú file-nevekkel, de az üres könyvtáraknak visszaállításakor nyoma vész.

Próbaképpen mintegy 11 ezer file-t archiváltunk. Bár az ArchiData a hagyományos tömörítőknél (Zip, Rar) 10–20%-kal nagyobb archívumot hozott létre, azoknál hamarabb végzett a feladattal.

Kezelőfelületén biztonságos, nagyméretű gombok és helyzetérzékeny sugó segíti a munkát, melynek egyetlen szépséghibája, hogy a keresősírsz nem működött.

Az ArchiData minimális hardverigénye: 486-os processzor, 8 Mbyte RAM, CD-olvasó, a Windows 95-ös vagy magasabb számú verziója.

Dvorák Bence
(rigor@vowel.hu)

- ◆ Unit Kft. ☎ 388-7317
- ◆ www.unit.hu

DVDIt! LE

Diétás DVD-menü

A hazánknál gazdagabb országokban már nem meglepő, ha egy igényes felhasználó nem CD-író, hanem DVD-írórt vesz számítógépébe. A DVD kapacitását nem csak file-ok tárolására lehet használni (bár kétségtelen, hogy a több Gbyte meg tudja szédíteni az embert), az sem utolsó dolog, ha el lehet kápráztatni a barátokat, ismerősöket kedvenc felvételeink DVD-változatával. Ehhez azonban kell egy DVD authoring szoftver, vagyis olyan program, amellyel elkészíthetjük a DVD-szabványú videofile-okat.

Ilyen a DVDIt!, amelynek LE („kínnyített”) változatát mellékelik például az e számunkban tesztelt Fast DVD.master kártyához.

A Matrix-féle vagy a James Bond-filmekéhez hasonló mozgó, animált menüket nem lehet vele készíteni, de azért nem lehet panasz a végeredményre.

Kezelőfelülete egyszerű, használata magától érthető. Mindenekelőtt meg kell határozni, milyen videorend-

szerszű, csak át kell húzni a lista valamelyik elemét a háttér megfelelő helyére.

A nyomógombhoz ezután hozzá kell rendelni a megfelelő elemet, amely a kereskedelmi változatban lehet másik menüoldallal is (egymásba ágyazott menük), az LE-ben azonban csak egyetlen menüoldalt lehet létrehozni, ezért a nyomógombhoz a megfelelő filmet kell hozzárendelni.

A következő lépés a menü kipróbálása, ekkor egy stílzott DVD-vezérlő kapunk, de az égerrel is lehet kattintgatni a menüpontokra, hogy lássuk, azt csinálják-e, amit kell. A nyomógombok kattintásra benyomódnak, vizuálisan jelezzük, hogy működnek.

Ha minden rendben, kezdődhet a végtermék előállítása. A program képes közvetlenül vezérelni DVD- vagy CD-írórt, így egy menüben lemezer lehet írni az anyagot. Nem tévedés, CD-re is lehet írni DVD-formátumú műsort, ezt azonban csak olyan asztali lejtátszón lehet megnézni, amely olvassa a

Egyszerűen elkészíthetjük otthoni felvételeink DVD-menüjét

CD-R lemezeket. A DVD-R-t bármelyik házimozsi-készülékkel lejátszhatjuk.

A DVDIt! LE egyszerűen használható program. Profilnak, sokszorosított kiadványokhoz azonban másik szoftvert érdemes választani, olyat, amelynek tényleg csak a fantázia szab határt.

Nagy Zoltán

- ◆ www.sonic.com

Tally

Computer Printers

MÉRJE A KÖLTSÉGEIT!

Gondolt-e már arra, hogy milyen jó lenne tisztában lenni azzal, hogy valójában mennyibe is kerül egy színes oldal kinyomtatása Önnek?

A Tally T8204-es színes lézernyomtatója ragyogó nyomtatási képe mellett erre is kínál megoldást!

A nyomtatóhoz mellékel magyar nyelvű program igazán egyedülálló: használatával pontosan meg tudja mérni a színenkénti fedettséget és a nyomtatási árát!

Kvint-R

Számítástechnikai Kft

1089 Budapest, Delej utca 41.

E-mail: posta@kvint-r.hu

Telefon: (36-1) 477-4050

Telefax: (36-1) 477-4060

www.tally.hu

AZ OKI SYSTEMS MAGYARORSZÁG KFT. MINDEN 1999. JANUÁR 1-TŐL ÁLTALA FORGALOMBA HOZOTT LAPNYOMTATÓJÁNAK LEVILÁGÍTÓEGYSÉGÉRE (LED FEJ) ÉLETTARTAM GARANCIÁT VÁLLAL.

csak
KÖNNYEDÉN!

→ AZ OP14EX A LEGVASKOSABB NYOMTATÁSI MUNKÁKKAL IS KÖNNYEDÉN MEGBÍRKOZIK ...

111.500.-Ft+Áfa

14 lap/perc • 600x1200 dpi
DOS, WIN 3.1/95/98/ME/NT/2000

OKIPAGE 14ex

OKI SYSTEMS MAGYARORSZÁG KFT. 1051 BUDAPEST,

BAJCSY-ZSILINSZKY ÚT 12. • HONLAP: WWW.OKIHU.HU

E-MAIL: OKI@NYOMTATO.COM • TEL: 327 4070 • FAX 327 4076

CORNWELL KFT. 06 1 306 9060 • FLAG RT. 06 1 383 0155 • HS PRINT KFT. 06 1 270 7600

SVED RT. 06 1 469 8000 • SYSTEM PARTNEREK • ALBACOMP

MAGYKERESKEDŐ PARTNEREINK • CHS KFT. 06 1 451 3500

OKI

Gyorsolvasó géptitkár

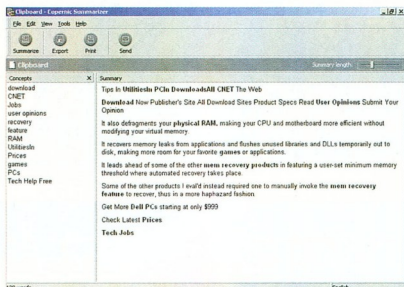
Az információs társadalom átka talán már önöket is elérte: nap mint nap egyre több szöveget, dokumentumot kellene elolvasnunk, ha időnk engedné. Vagy alkalmazunk egy személyi titkárt, aki elkészíti a megfelelő kivonatokat.

A modern szövegszerkesztők korában bárki készíthet rövidebb feljegyzéseket, hosszabb esszékert, tanulmányokat, amelyeket mint-ha csak azért szült volna meg alkotója, hogy bennünket bosszantson. Bárcsak lenne kevésbé érdekes a címük, az első mondatuk, az első oldaluk, de nem, csak megakad rajtuk a szemünk.

Nápról napra egyre több file-t, oldalt halmozunk fel különböző könyvtárainkban, ahol várnak a sorukra, és információra éhes agyunkra-szemünkre. Aztán amikor már-már megfedelkezünk róluk a file-ok dzsungelében, egy lemezrendezés során mintegy véletlenül felbukkannak ezek a szövegvöletkek, és szinte ránk kiáltanak: olvass végre el minket! Jobb esetben belekezdünk egyikbe-másikba, majd szólít a munka, és újra megfedelkezünk róluk, míg nem egy vírus, véletlen adatvesztés, vagy éppen számítógépcserre örökre meg nem fosztótok. Ezek a sokszor temetetlen, talán már levegő halva született gondolatcsírák megelőzik lépteinket az információs szupersztrádon. Olyanok, mint afféle úti pillanatfelvételek, fényképek, amelyek sohasem jutnak el a főtáblumba.

Monitorról olvasni nehéz – de lassacskán hátunk mögött kéne hagynunk az egész Gutenberg-galaxist, ezért nem nyomtatjuk ki a szövegeket. (Így sok fát megóvunk a pusztulástól.) A valódi megoldás az lehetne, ha

annyira intelligens volna számítógépünk, hogy helyettünk ki tudná ma-szsolázni a szövegeket, és rövid elemzés után elénk tárna a valóban fontos anyagokat.

Copernic Summarizer: gyorsolvasó szerény külsővel

Örömmel jelenthetem, hogy az első lépéseket máris megtették ebbe az irányba!

Írt az elemző!

A mesterséges intelligenciát kutató szakembereknek köszönhetően jó pár éve eljutottunk oda, hogy a kötöttebb nyelvtanú nyelveken (angol, német, spanyol stb.) írt szövegeket már megbízhatóan lehet számítógéppel elemezni. Szövegelemzésre alkalmazható szoftverek már két-három éve léteznek, de ezeket főleg a mesterséges intelligenciával foglalkozó körök próbálták hasznosítani, elvtéve néhány nyelvész.

A kereskedelmi forgalomban kapható elemzők csupán nemrég jelentek meg, ezek ára azonban több száz ezer forint (ezer dollár körül már jól használhatókat találtam).

A Copernic cég, amelyet kereső-programjairól ismerhetünk, az év ele-

jén dobta piacra ötletesen csak Summarizer (kivonatoló) névre keresztelt termékét, amely csupán 80 dolláros árával még a megfizethető kategóriába tartozik. Egyelőre csak az angol, spanyol, francia és német nyelven írt dokumentumokhoz ajánlják. Mit csinál valójában egy ilyen szövegelemző alkalmazás? A beérkezett szöveget egy mesterséges intelligenciára épülő modul először megtisztítja az olyan felesleges elemektől, mint például a formázókarakterek, utasítások. A Copernic Summarizer érdekes része a Webessence technológia, amely a HTML formátumban érkező bemenetből szűri ki a hasznos tartalmat. (Ezt akár külön terméként is forgalomba hozhatnák!)

A következő lépés a már kezelhető, tiszta szöveg vázának felismerése, amit a szavak, szókapcsolatok gyakoriságát vizsgáló modul segít (nem persze jóval bonyolultabb ennél a pontos megvalósítás). Az elemzés mélységét szabályozhatjuk: megadhatjuk, hány fő, koncepcionális elemet alkosson a program, ezek száma egytől harmincig terjedhet. Ennek alapján egyszerű szövegeket kapunk – az ablak bal oldalán –, amely a dokumentum legfontosabb szavait tartalmazza. A másik, nagyobbik ablakrészen pedig a kivonatolt szöveget találhatjuk. Ez mindig egész mondatokat tartalmaz, amelyekben kiemelten olvashatjuk a bal oldalon, a szövegvöletkek felsorolt szavakat.

A program elvileg bármilyen szöveget kezel, akár a vágólapról is. Közvetlen file-bevitelnél csupán a kiterjesztésre kell ügyelnünk: DOC, TXT, esetleg HTML legyen, vagy ezek valamelyen mutációja.

A Copernic Summarizer kiválóan együttműködik az Office 97, 98 és 2000 alkalmazásaival, sőt az Internet Explorerrel is. Elég csupán a jobb egérgombra előtűnő menüjében kiválasztani a megfelelő pontot, és máris készen kapjuk a kivonatolt szöveget.

Hála a jól felkészült programozóknak, a program erőforrásigénye szerény, és még egy-két Mbyte-os Word dokumentumokról is pár másodperc alatt kész eredményt ad. A magyar nyelv sajátosságai miatt ugyan kissé nehezebb az anyanyelvi gondok dokumentumokról elemzése, de szükség esetén még így is sokat segíthet a Summarizer. Mivel azonban a Weben található dokumentumok jó részét a fent már említett nyelvek valamelyikén írják, sok időt nyerhetünk a program alkalmazásával.

Fazakas László
(flaszlo@megoldas.hu)

www.copernic.com
/products/summarizer/

A császár új ruhája

A címbeli utalás az ismert mesére annyiban nem helytálló, hogy az Adobe valóban új ruhába öltöztette programját. A Photoshopot nemcsak kiegészítették, hanem valóban megújították.

Acég fejlesztői – kicsit talán megkésve – úgy gondolták, ideje a Photoshop kezelőfelületét is a kor követelményeihez igazítani, nemcsak a program motorját tuningolni, újabb kiegészítőket, feladatokat aggatni a már eddig sem szegényes programra. Mint látni fogjuk, a fejlesztés nemcsak a külsint érintette, de az első szembetűnő változás a kezelőfelület átdolgozása.

Az új kezelőfelület

A Photoshop kezelőfelülete helyzet- és eszközszékennyé változott, ahogy azt például a CorelDraw felhasználói már megszokhatták. Ezt az újítást könnyű megszokni. A kiválasztott eszközökhöz tartozó beállítási lehetőségek megjelennek a menüleccs alatti sávban, azo-

a program, jó néhány műveletet egyszerűbben elérhetővé tettek, amelyek eddig csak a menük aljából voltak előbányászhatók. Példa gyanánt második képünkön az ecset szerszámhoz megfelelő eszközök láthatók. Ezeket a beállításokat eddig különböző palettákról kellett előszedegetnünk, most egyszerűre láthatjuk a szerszámhoz tartozó összes beállítási lehetőséget. Ez jócskán megkönnyítheti, hatékonyabbá teheti a munkánkat, a munkafolyamatot nem kell megszakítani az eszköz beállítások paletták közötti ugrálással.

Mindent bele?

Lehet, hogy az alcím némi szarkazmust sugall – nem véletlenül. A Photoshopban megjelennek az önálló vektorgrafikai eszközök. Ez jól jön időnként, de amikor egy szakmailag tiszta profilú programban másféle eszközök kezdenek megjelenni, nekem mindig rossz érzésem támad. A program előbb-utóbb olyan lesz, mint egy aranyozott kombinált fogó. Nagyon fog csillogni, de nem lesz jobb a többinél, legfeljebb az aranyozása kopik meg idővel. Erre a folyamatra sajnos már volt példa az elmúlt években más programoknál. Remélem, a Photoshop nem fog erre a sorsra jutni.

Kétségtelen, hogy egy-egy vektoros képi elem kedvéért most már nem kell átmenni az Illustratorba vagy a CorelDrawba – helyben megrajzoljuk, kitöltjük színnel, átmenettel vagy éppen kitöltőmintával. A vektoros rajz jelen-

ségét az adja, hogy a végeredmény nem „píxelesedik” a kimeneten, az éles körvonalú rajzi elemek Postscriptben ugyanúgy éles kontúrral fognak megjeleníteni és nem bittréképként (bitmap). A vektorral rajzolt elemekre alkalmazhatunk stílusokat, rétegeffektusokat. Erről még ejtünk néhány szót.

A programot próbálva elég sokat bibelődtem azzal a problémával, hogy azonos rétegen több vektoros elemek hogyan adhatók más-más szint vagy stílust. Mert az azonos rétegen levő elemeket nem hajlandó különböző stílusúknak elfogadni a program. Tehát ha egy két gombot és egy piros gombot is akarunk vektorosan a képre tenni, akkor a két gombotnak különböző rétegen kell lennie. Ennek más oka nincs, mint „felhasználói tapasztalatlanúságom”, ami újítást bizonyíték arra, hogy nem árt, ha néha elővesszük a felhasználói kézikönyvet, még ha azt hisszük, hogy álmunkból felverve is ismerünk egy programot. Az eljárás talán körülményesnek tűnik, de ne felejtjük, a Photoshop alapján véve megmaradt bittréképes programnak, a vektorkezelés nem azért került bele, hogy feleslegessé tegye az Illusztrátort.

A vektoreszközök kínálata egyelőre csak alapszintű – szabad vonal, egyenes, téglalap, sokszög, ellipszis stb. Fontos hangsúlyozni, hogy ez a lehetőség nem azonos a korábbi verziókban is meglévő *Clipping Path* lehetőséggel.

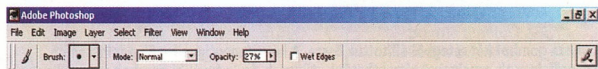
A program szövegkezelését tovább javították. Közvetlenül a képre írhatunk, a szöveg jellemzőinek tipográfiai beállítások most már olyannyira nem szűkölködünk eszközökben, hogy még az InDesignban megismert, többsoros szövegkiegészítést is megjelent a Photoshopban. Ez bizonyára az Adobe InDesignnál jól felismerhető programfejlesztési filozófiának, a modulokból való építkezésnek köszönhető. Csepptem sem elhanyagolható szempont, hogy a Type 1-es és True Type betűk – azaz vektoros betűformátumok – vektorosak maradnak, nem lesznek píxelesek. Ennek több jótékony következménye van: egyszerűbbé lesz a betűk képe a kimeneten, másrészt torzításokat alkalmazhatunk a betűkre. A szöveg torzítására kapott szerszámok a lehetőségek gazdag tárházát nyújtják. Már csak rajtunk, felhasználókon múlik, hogyan tudjuk alkalmazni ezeket. Ha nagyobb szövegéből szeret-

A Photoshop megváltozott felülete. A szerszámpalettán a zoom és a kéz fölötti hat ikon a vektoros eszközöké

kat nem kell többé különböző menükökből, palettákból előszedegetni munka közben. Persze a Photoshopot jól ismerőkkel előfordulhat, hogy a régi helyükön és módon keresik ezeket az elemeket, de akik még most ismerkednek a programmal, vagy ritkán használják, azok bizonyára örülni fognak ennek a változásnak, hiszen sokkal könnyebbé teszi a program megtanulását, használatát.

Bizonyára a régi felhasználók sem bánják, hogy sokkal áttekinthetőbb lett

A rajzszerszámra kattintáskor ezek a beállítási lehetőségek jelennek meg az opciócs lécen

nénk a képre írni, a szövegszerszámmal egyszerűen húzunk egy téglalapot és máris írhatunk. Ezután már tipográfiai alapossággal formázható a bekezdés. Címszedéskor sem érhet meglepetés bennünket, ha ki kell egyengetni a szöveget, hiszen a betűk közötti alávágást pontosan beállíthatjuk.

Most már semmi sem tarthat vissza bennünket attól, hogy akár teljes oldalakat készítsünk el úgy a Photoshopban, hogy közben nem kell elindítanunk másik programot. Legfeljebb a méretek és az erőforrásigények akadályozhatnak meg minket ebben.

Variációk rétegekre

A rétegek alkalmazásának első bajnoka – legalábbis a DTP területén – úgy vélem, a Photoshop volt. Azóta minden újabb verziója hozott valami újdonságot ezen a területen, megkönnyítve a rétegek használatát, bővítve lehetőségeinket. Ha nem is soha nem láttott újdonságokról van szó, de olyanokról, amelyek eddig nem voltak elérhetők a programban. Elég egy pillantást vetni a rétegpalettára, hogy lássuk: az előző verziókhöz képest jelentős a változás. Az új verzió rétegeit a beszédés *content layer* nével illetik. A rétegeket a könnyebb kezelhetőség érdekében színnel különböztethetjük meg. A content layer tartalmazhat bittrékes képet, vektoros formát és szöveget. Bármit is tartalmaz a réteg, arra alkalmazhatjuk a rétegeffektusokat, amire fen-

A kész gomb

tebb már utaltam. A rétegeket setekbe, azaz csoportokba gyűjthetjük, a csoport tagjait együtt kezelhetjük.

Ejtsünk még néhány szót a rétegeffektusokról. A régi effektusokat finomították és kiegészítették néhány újjal. A rétegekre alkalmazható összes beállításhoz egyszerűen, a rétegen kettőt kattintva juthatunk. A rétegen levő jobbra mutató kis háromszögre kattintva a réteg kibomlik, és láthatóvá válik, milyen effektusokat alkalmaztunk eladdig. Bármelyiket kiválasztva megváltoztathatjuk annak paramétereit, törölhetjük, vagy éppen újabbat adhatunk a réteghez.

A rétegeket láthatjuk stílusokként. A stílusokat elmenthetjük későbbi felhasználásra. Az elmentett stílusokat alkalmazhatjuk szövegre, vektoros formákra, vagy bármely más rétegre. Az elmentett stílusokat később akár kombinálhatjuk is egymással, és az összeállításokat újabb stílusként ismét elmenthetjük. A lehetőségeinket csak kreativitásunk szab határt.

Még nincs vége!

Ha csak ennyi változás lenne a programban, lehet, hogy nem is egész számú lenne ez az új verzió, hanem csak például 5.6-os vagy 5.8-as. Melyek a további újdonságok?

Az egyik a Liquify szűrőgyűjtemény. Nem vagyok rosszmaju alak, de engem leginkább a KPT6-ra emlékeztet, kicsit gyengébb kiadásban. Különböző spirális, maszatoleszközökkel manipulálhatjuk a képet, hasonló hatásokat létrehozva, mint amelyeket a KPT6 Goo-jával, vagy Geljével érhetünk el.

Hasznó új eszköz a gradient map. Ez a kép tónusainak megfelelő színátmeneteket képez. Kezdőknek mindenképpen, de gyakorlott felhasználóknak is segítséget jelenthet.

Olyan apróságnak tűnő változásokat is találunk a programban, mint például a PDF formátumba való mentés. Ez önmagában nem lenne nagy újság, de az annotation segítségével akár hangos üzenetet is mellékelhetünk a képhez. Fialatok előre! Küldehetünk szíves szölv hangos képeslapokat a kiválasztóknak.

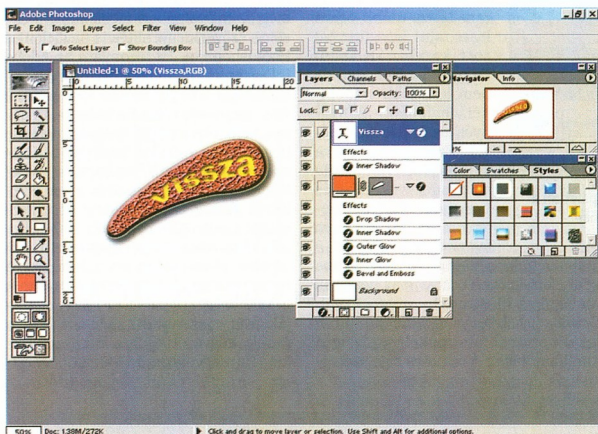
Továbbfejlesztették a slice szerszámot. Az új slice és a slice select szerszámmal közvetlenül a Photoshopban vágthatjuk szeletekre a feldolgozandó képet. Ha nem magunk végezzük ezt a munkát, akkor a Photoshop is elvégzi helyettünk, ráadásul mentéskor automatikusan elkészíti a megfelelő HTML kódokat. A szeletek méretét, pozícióját, láthatóságát, sorrendjét szabadon megváltoztathatjuk, továbbá a *Save for Web* menüpontban való mentéskor az egyes daraboknak különböző optimalizációs beállításokat adhatunk. Keleti kényelem Web-designereknek.

Az új felület egyik központi palettájává vált a *Presets Manager*. Itt módosíthatjuk az ecset-, gradiens-, forma-, kontúr-, minta- és rétegstílusokat, továbbá el is menthetjük beállításainkat egy file-ba, az később bármikor betölthetjük. A *Presets Manager* a könnyebb kezelhetőség kedvéért átméretezhető, akár szöveges (text-only) módban is használható.

E rövid ismertetőbe ennyi fért bele. Nem említhetők például, hogy most már lab formátumban is alkalmazhatunk effektusokat.

Az új verzióban biztos nem fog csatlódni senki. Ami jó volt, az jó maradt, az új eszközök lehetőségeinek nagyobb része olyan többletet ad, amiért érdemes áttérni erre a verzióra.

Siklósti Attila

A vissza gombot két rétegből állítottuk össze. A képen megfigyelhetők a felhasznált rétegeffektusok, amelyeket elmenthetünk stílusnak, így a további gombok még rövidebb idő alatt készíthetők el

A sárga téglás út

Amikor 1995 őszén a Corel és a Xara megkötötte együttműködési megállapodását, mindkét cég pontosan tudta, mit akar: a Corel a Xara Studio néhány technológiai „trükkjét”, a Xara pedig a Corel hatékony marketinggépezete által nevet, ismertséget.

Mindkét fél megkapta, amit akart, ennek ellenére – a szerző talán pont ezért –, a szerződés határidejének lejártakor a két cég udvariánisan búcsút vett egymástól. A kelet-angliai Xara Ltd. folytatta az 1994-ben megkezdett útját, és valamivel több mint egyéves fejlesztés után, 2000. november 20-án bemutatta a Xara X-et, a Xara Studio és a Corel-Xara legújabb verzióját – először csak webes, majd két hónappal később CD-s kiadásban is.

A két CD-n a Xara X teljes verziója mellett található még több mint 3000 clipart rajz, 200 fotó, 500 kifestőmintha, 250 betűkészlet, néhány Xara termék kipróbálásra szánt változata, valamint a sugó videókiegészítői és egy 25 perces bemutatófilm a Xara X-ről.

Ami nem változik

A Xara – mint tipikus angol cég – bizonyos dolgokon nem hajlandó változtatni. Például a program kódját – amelynek magját assemblben írják – továbbra is kézzel finomítják, mármár csiszolják. Ennek köszönhetően a teljes Xara X mérete alig éri el a 13 Mbyte-ot (ebben már benne van a sugó és a nyelvi modul is), és bármelyik gépen, amelyiken futtatható 32 bites Windows, azon a Xara X is elindul – egy mai átlagos gépen pedig szinte

szárguld. Négy színű átmenettel kifestett, 3D-sített, árnyékolat, átmenetes átlátszóságú szöveget legjobb képminőség mellett is egy 450 MHz-es Pentium III-as gépen gyakorlatilag folyamatosan lehet szerkeszteni, átírni.

Valószínűleg ennek a végtelenségig optimalizált kódoknak köszönhető a program egyetlen negatívuma is, a kezelőfelület puritánsága: a mai szemmel fapadosnak mondható paletták és a „beégetett” gyorsbillentyűk.

Az interaktivitás varázs(lat)a

A Xara Studio és a Corel-Xara legfőbb erői közé tartoztak az interaktív eszközök. (Gyakorlatilag ezeket és a Property Bar – „nyúlta le” a Corel). Azt hiszem, az interaktív kifestőt, az interaktív átmenetkészítőt vagy az interaktív átlátszóságot nem kell bemutatnom. Mégis érdemes elidőznünk ezek mellett egy-két mondat erejéig, a nem lineáris profil, a többszörös színátmenet (egy átmeneten több „szintörv”), illetve az immár görbébe illeszthető átmenetek miatt. Utóbbi kettő tulajdonképpen a Xara régi adóssága volt, hiszen sokan már azon is csodálkoztak – hozzáteszem: teljes joggal –, hogy a Corel-Xarából hogyan maradtak ki.

A nem lineáris profilok viszont tovább színesítik a Xara X egyéb-ként is számottevő lehetőségeinek palettáját. Ez az újdonság mindenütt megtalálható a programban, ahol valamilyen átmenettel talál-

kozunk, így a színátmeneteknél, a változó átlátszóságoknál, az áttűnések-nél, az árnyékoknál és a körvonalak-nál. Segítségével megadhatjuk, hogy a több változás az átmenet elején vagy inkább a végén történjen, illetve az átmenet két végén, netán a közepén.

Mint az már az előző mondatokból is kiderült, a Xara X-ben új interaktív eszközök jelentek meg, egész pontosan megduplázódott a számuk. Az árnyékképző eszközzel (Shadow Tool) egyszerűen és gyorsan készíthetünk vetett (Wall shadow) vagy perspektívikus (Floor shadow) árnyékok, illetve ragogást (Glow), míg a körvonalkészítővel (Contour Tool) a CorelDraw-ban megismert könnyedséggel, ám sohasem látott sebességgel készíthetjük

Néhány újdonság: élelőres, élelomos, körvonala, árnyékok és görbébe illesztett átmenet

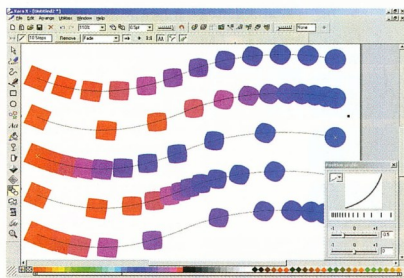
el objektumaink külső vagy belső kontúrozását.

Vizont ez idáig egyetlen más vektorgrafikus programban sem láttam élelőres eszközt. A művellet nem számít újdonságnak, manapság minden magára adó pixelvarázslóban található ilyen, de a Xara X-ben ez vektorok-kal működik!

Megadhatjuk az élelőres szélessé-gét, a megvilágítás irányát és erőssé-gét, a fény beesési szögét, valamint 15 különböző élprofil közül választha-tunk, és szinte azonnal – némelyik pa-raméter változtatásakor folyamatosan – láthatjuk az eredményt.

- ▶ Minek nevezzelék?
CHIP, 96/4/40
- ▶ Bővülő lehetőségek.
CHIP, 97/5/83
- ▶ www.xara.com/products/xarax

A nem lineáris profillokkal minden átmenet „cifrázható”

Szintén a pixelgrafikus programok világából – és az Adobe Illustrator 9-ből – ismerős művellet az élelmosás, ismertebb nevén feathering. Ennek a csúszkának a tologatásával, vagy a hozzá tartozó mezőbe számszerűen beírva meghatározhatjuk, hogy a Xara X az egyes objektumoknak mennyire mossa, kenje el a körvonalát. A Xarától megszokott módon ez az effektus nemcsak a vektoros, hanem az importált vagy a létrehozott pixelgrafikus (Create Bitmap Copy) elemeken is kiválóan működik. Így csak ennek az eszköznek a segítségével is pillanatok alatt készíthetünk látványos fotomontázsokat – egy vektoros programban. Ja, és természetesen az élelmosásnál is használhatunk nem lineáris átmeneteket.

Különböző trükkökkel eddig is ki lehetett váltani, ám szintén a régi adósságok egyike az objektumba ágyazás lehetősége. Amit a CorelDRAW-ban *PowerClip* néven ismerünk, a Xara X-ben az a *ClipView*.

A névgaléria egy abszolút többcélű eszköz. Egyszerűsíti a bonyolultabb grafikákban való keresést – már ha a fontosabb és sokszor használt objektumainknak nevet adunk, illetve ha adott színű vagy betűtípusú objektumokat keresünk. Másrészt a segítségével – akár többszörösen is – összekapcsolhatunk úgy objektumokat, hogy ha az egyiknek változik a mérete, akkor vele arányosan a másiké, többi is változzon. Például, ha módosítunk egy szöveget (tartalmát, betűtípust, vagy más jellemzőjét), akkor a háttérként használt téglalap automatikusan kövesse a méretváltozást. Végül ennek segítségével a nem átlapolódó elemekből image mapeket is készíthetünk.

Pont, pont, vesszőcske

A program készítői nemcsak az olyan fákézükre gondoltak, mint amilyen én is vagyok, és akik csak ezekkel a nagyszerű eszközökkel tudnak látványos eredményeket produkálni, hanem azokra is, akik a programot soha szerint rajzolásra szeretnék használni. Az ilyen felhasználók ugyanis többségükben nyomásérzékeny digitális táblától használnak, és annak segítségével hozzák létre szebbnél szebb képeiket.

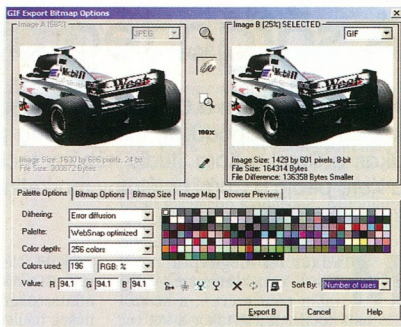
Érdekes megnézni a CD-mellékletünkön található gyönyörű képeket, például Vladimir Konstantinovich Mina Moiseevról készített képét, vagy a vörös ruhás férfi portréját, esetleg Gary és Barbara Bouton műveit –

mindegyik az Internet-ről letölthető, vektoros ábra.

Főleg ők és a hozzájuk hasonló kezűgessel megáldott művészek tudják majd kihasználni a Xara X által kínált új lehetőségeket, a nyomásérzékeny táblák maximális tologatását. A 21. előre gyártott „csetet” (kréta, festékszóró, filc, színhúzó, telefonzsinór, kérihőy (stb.) mellé saját pemzliket is készíthetünk, illetve módosíthatjuk a meglévőket, azok tulajdonságait. Például azt, milyen sűrűn helyezzen el új objektumot a program, mennyire méretezze át, mennyire és hogyan forgassa el az alapéletemet, mennyire legyenek átlátszóak az újonnan létrejövő objektumok, illetve az egyes paraméterek mennyire függenek a digitális ceruza hegyének benyomódásától.

Web-automatizáció

Mindezek – interaktív eszközök, különböző tollak stb. – ellenére a program leglátványosabb újdonsága a Navigációs pult-készítő (Button and NavBar Tool). Miután megrajzoltuk egy teljes gombsor egyetlen elemét, ez az eszköz elkészíti a teljes gombsorunkat. Mindössze azt kell megadnunk, hány gombra van szükségünk, azok elrendezése vízszintes, függőleges, netán kézzel pozicionált legyen, mennyi helyet hagyjon két gomb között, illetve a feliratok módosítását követően hogyan méreteződjenek át a

Finomhangolhatjuk az exportálást

gombok. Ezután – ha szükséges – némi kézimunkával át kell írunk az így létrehozott gombok feliratait, illetve le kell cserélni az ikonokat.

Ha aktív gombokat szeretnénk készíteni, amelyek megváltoznak, amikor a kurzor föléjük ér, illetve amikor lenyomják az egér gombját, akkor a Xara X ebben is segítségünkre siet.

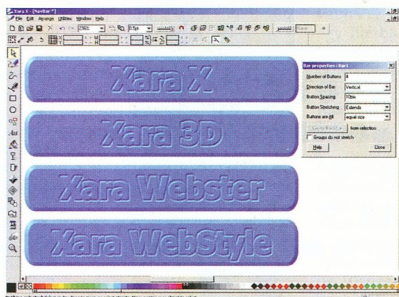
A *Create* or *delete states* ablakban létrehozhatjuk a különböző állapotokhoz tartozó kinézetet, amelyet vagy úgy hagyunk, ahogy a Xara X felkínálja, vagy átszínezzük, átrajzoljuk.

Miután minden gombunk elkészült, a program elkészíti a szükséges bitmapeket, létrehozza a HTML-oldal(aka) és a JavaScript programcskákat. Ezután már nem marad más dolgnak, mint a HTML- és JavaScript-kódokat bemásolni a megfelelő file-okba.

Ezenkívül átvitűrtük a Xara X-ben a Weben használatos bitmap formátumokba (GIF, JPEG, PNG, BMP) történő exportálást. Az ablakban egyszerre két beállítást is kipróbálhatunk, másrészt a 256 (vagy kevesebb) színű formátumoknál a paletta minden egyes színét megváltoztathatjuk, rögzíthetjük, törölhetjük, „Web-biztossá”, illetve átlátszóvá tehetjük.

A kézi palettaoptimalizálást nagyban segíti, hogy a színeket nemcsak luminancia vagy színárnyalat szerint rendezhetjük, hanem aszerint is, hogy az adott szín hányszor szerepel a képen.

Weisz Tamás

Navigációs pultok készítése Xara X-szel: csak egyet kell megrajzolni, a többi elkészíti a program

A fontoskodó kisbőrönd

Az Extensis az amerikai Business Journal szerint Oregon állam egyik leggyorsabban fejlődő cége. Az 1993-ban, két ember által alapított vállalat manapság többek között az Adobe, az Apple, a Claris, a Symantec és a Quark szoftvereihez fejleszt kiegészítéseket.

Acég sikerének titka, hogy nem egy mindentudó alapszoftver fejlesztésébe fogtak bele, hanem meglévő, bevezetett, kiforrott programok mellé kínáltak kiegészítéseket. Olyan „apróságokat”, amelyekkel egy összetett szoftver készítése során esetleg nincs elég idő foglalkozni, tökéletesre csiszolni. Nem maradt el a siker, hiszen raszteres effektusokra, könnyen kezelhető retusáló- és maszkolóeszközökre, fontkezelő minden grafikkával foglalkozó cégnek nagy szüksége van.

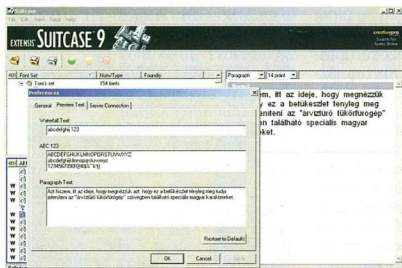
Szoftvereinek terjesztésére az Extensis az egyik legegyszerűbb módszert választotta: a telepítő CD-re felvette 13 programját. Amelyikhez rendelkezünk regisztrációs számmal, azt teljes egészében használhatjuk, a többi viszont csak meghatározott ideig. Így ha megvásárolt valamelyik program, akkor – hasonlóan a shareware programokhoz – csak regisztrációs számot kell kérnünk, hiszen a program már nálunk van.

A cég Web-helyéről emellett sok hasznos programot és kiegészítőt letelehthetünk. Némelyiket minden korlátozás nélkül használhatjuk. Ilyen például a PhotoBevel plug-in, amelyvel a Photoshopon belül lehet alkalmazni tetszőleges részekre az életlést, rengeteg beállítási lehetőség. A PhotoText áthidaló megoldást nyújthat azoknak, akiknek egy betűtípusból csak a normál betűkészlet van meg, és a nyomtatófónt hiányzik. A QuarkXPress használóknak szánták a QX-Shadow plug-int, amellyel egyszerűbbé válik az árnyékkészítés.

Fontoskodás

Az Extensis egyik legsikeresebb terméke a Suitcase nevű betűtípuskezelő, ezt elkészítették Macintoshra és PC-re is (korábbi verzióit csak

Macre). Ez a program a Portfolio 5 multimédia-katalogizáló mellett a cég zászlóshajója. Elsősorban azoknak a grafikai stúdióknak az érdeklődésére tarthat számot, amelyek

A Suitcase 9 kezelőfelülete szabadon beállítható testszöveggel

sok betűtípussal dolgoznak, azokat egyes megrendelésektől függően telepítik, majd leszedik a számítógépről. Egyszerre nem érdemes több száz fontot telepíteni, mert nehézkes eligazodni közöttük.

A Suitcase 9 egyik legnagyobb ötlete, hogy átvesszi az operációs rendszertől a fontok kezelésének feladatát, és azt számos új lehetőséggel bővíti. A legfontosabb, hogy a felmásolt, de nem telepített fontokból készleteket, csoportokat képezhetünk, amelyeket egyedi névvel láthatunk el. Ezeket rendszerezhetjük például megrendelések, felhasználók vagy akár a használt programok szerint is. Amikor nekilátunk egy feladatnak, a szükséges készletekben szereplő fontokat egy mozdulattal aktiválhatjuk, a feleslegesnek ítélteteket pedig kikapcsolhatjuk. Emellett készletenként beállíthatjuk, hogy rögtön a gép indításakor aktiválódjanak-e a fontok.

A Suitcase 9 fontos szerepet kap az egyes betűtípusok kiválasztásánál is, ugyanis széles lehetőséget nyújt a betűk képének előzetes vizsgálatára. Több gyorsnézeti lehetőségből is választhatunk: a *Waterfall* (vizesés) arról kapta a nevét, hogy a kiválasztott font karaktereit egyre nagyobb méretben nézhetjük meg. Az *ABC 123* opció választásakor az ábécé kis- és nagybetűinek, valamint a számoknak a képét tekinthetjük meg, a *Paragraph* nézetben pedig a betűk alköltött szövegek alapján dönthetünk a font kiválasztásáról. Mindegyik nézetben beállíthatjuk az általunk vizsgálni kívánt szöveget. Ha csak rövidebb szavak, betűkapcsolatok képére vagyunk kíváncsiak, a gyorsnézet (*Quick Type*) választva még hamarabb láthatjuk az eredményt. Betűkészleteinkről nyomtatott oldalak

készítése sem jelenthet gondot: a kijelölt fontokat a kívánt méretben és nézetben a *Print Sample Pages...* menüpont segítségével lehet papíron is megtekinteni.

Hálózati használat

Már néhány főt foglalkoztató munkahelyeken is célszerű a számítógépeket hálózathoz kötni. A betűkészletek egységesítésében, a kialakított fontkészletek közös használatában nagyszerű segítséget nyújt a Suitcase szerververziója, amellyel együtt három normál Suitcase-licenc jár.

A Suitcase 9 hardverigénye kicsit magas: windowsos környezetben legalább Pentium II-es gép kell a futtatásához 32 Mbyte memóriával, Macintosh esetén is csak olyan Power PC-re lehet telepíteni, amelyen 8.5-ös MacOS található. Valószínű azonban, hogy aki feladatait megoldásához szeretné felhasználni ezt a programot, rendelkezik ilyen kategóriájú számítógéppel.

Tóth Tamás

- ▶ Forgalmazó: Scander Kft.
- ☎ 251-2960
- ▶ w3.datanet.hu/~scander
- ▶ www.extensis.com

Luxus Web-stúdió

A Macromedia hallgatott a felhasználóakra, és új Web-fejlesztő csomagjába pontosan azokat a tulajdonságokat építette be, amelyeket hiányoltak.

A Macromedia már a Dreamweaver 1.0 elkészítésével jelezte, hogy célja a HTML nyelv fejlesztők lehető legjobb támogatása. Ahogy fejlődött a termék, úgy lett egyre könnyebben kezelhető. Bár az indulás óta egyik verzió sem hozott forradalmi változást, mindig érdekes volt megvásárolni az újat.

Dreamweaver 4

Határozottan úgy érzem, hogy a 3.0-s verzióhoz képest a 4.0 a jó hagyományokhoz híven pontosan azokat a kiegészítéseket, javításokat tartalmazza, amelyek a hosszas munka során hiányoztak. Mindezt úgy valósították meg a Macromedia fejlesztői, hogy ne kelljen újra megtanulni a rendszer kezelését, sőt egy-két perc után már kézre esnek az új eszközök is. A javítások és kiegészítések három fő csoportba sorolhatók: a kódolást, az oldalkép kialakítását, valamint az együttműködést segítő újítások.

Kódolni csak pontosan, szépen!

A 3.0-s verzió egyik leggyengébb pontja a beépített HTML-szerkesztő volt. Ez jó esetben is csak a Windows Notepad-jének szintjét érte el, holott a HTML kódok szerkesztése jóval többet igényelne.

Ezt úgy ellensúlyozták, hogy a dobozos változathoz mellékeltek a HomeSite-ot is, amelynek beépített szerkesztője sokkal barátságosabb. (A HomeSite az új verzió mellé is jár, de már nincs igazán szükség rá.) Csakhogy nehézkesé válik a munka, ha egy-egy hosszabb, beágyazott táblázatot tartalmazó oldalhoz másik szerkesztőprogramot kell elin-

ditani. További gond volt, hogy bár a kettős fejlesztés lehetősége adott volt, a bonyolultabb oldalak HTML kódjának módosításakor keresgélni kellett, hogy mi változott a látványban. Ennek oka az volt, hogy a nézeti és a kódablak nem illeszkedett egymáshoz.

A 4.0-s változatban osztott képernyőn láthatjuk a HTML kódot és annak látványképét. Ezek sorrendje beállítható: felül a kód és alul a látvány, vagy fordítva. A beépített szövegszerkesztőt jelentősen átdolgoz-

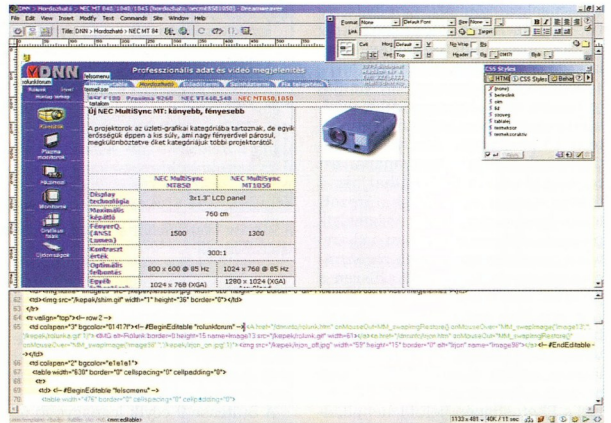
ták. Beépítettek egy JavaScript debuggert. Ismeretem szerint ennek ez az első megnyugató megvalósítása, amely figyelembe veszi, hogy a Netscape és az Internet Explorer másképpen bányák a JavaScript kódokkal.

A debuggerben megadhatunk töréspontokat, sőt a változók értékét is lehet figyelni – így már nem kell egy úres ablakba kiírni az egyes változók értékét.

Ha valaki elakadna egy problémánál, segítséget kaphat az O'Reilly által készített HTML, JavaScript és CSS referencia kézikönyv on-line változatából, amely szintén a program része lett. A kézikönyvek a kezdőknek is sokat segítenek.

Ide kapcsolódik, hogy ha valamiért egyedi tageket használunk, azokat külön adatbázisban tárolhatjuk, így a Dreamweaver helyes szinkronizálhatja majd el őket.

Az új gyorsbillentyű-kezelő modul használatával már bármelyik műve-

A 4.0-s verzió osztott képernyőjével, javított szerkesztőjével sokkal gyorsabban halad a munka

ták, immár valóban szövegszerkesztőnek hívhatjuk: a fejlettebb programozási nyelvek szerkesztőjéhez hasonlóan tagolja a kód részeit, és színnel jelöli a különböző feladatú HTML tageket.

A beágyazott JavaScriptek is jobban elkülönülnek benne.

A szerkesztő a HTML kódba ágyazott egyéb kódokat – például PHP-t – nem törölni át a saját gondolatvilága szerint, hanem ha kell, változatlanul átveszi őket. Így akár XML-t is szerkeszthetünk vele.

lethez hozzárendelhetjük a nekünk tetsző billentyűkombinációt.

A Historyt, vagyis a korábban elvégzett munkalépéseket az új verzió a mentések után is megőrzi, sőt ezeket összefogva, majd elmentve saját parancsokat hozhatunk létre.

A különböző keresési-cserélési módok sokasága (szövegre, kódészletre, tagre) eddig is a Dreamweaver jó tulajdonságai közé tartozott.

Ezeket azonban az adott oldalon vagy a teljes site-on lehetett alkalmazni.

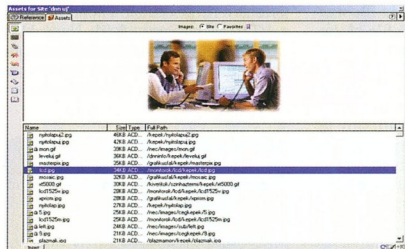
i

- ScanDer Kft.:
w3.datanet.hu/~scander
- Trans Europe Kft. ☎ 392-0700
- www.macromedia.com/software/dreamweaver/
- www.macromedia.com/software/fireworks/

Az új verzióban megadhatunk egy könyvtárat is.

Igazán érdekes az Assets ablak, amelyben a HTML oldalak mellett az összes tartalmi elem megtaláljuk (képek, linkek, használt színek kódja, JavaScript-részletek). Ez főleg nagyobb Web-oldalak kezelését segíti. Gyakorlati használhatóságára néhány példa:

- Képek: kikereshetők a 10 Kbyte-nál nagyobb, feltehetőleg nem optimalizált file-ok;

Együtt az összes szereplő az Assets ablakban

- Linkek: egyszeri végiggörgetéssel ellenőrizhetjük, hogy van-e hibás karaktereket, nagybetűket tartalmazó link, amelyek főleg Unix/Linux alatt futó Web-szerveren okozhatnak galibát;

- JavaScript: könnyebb a scripteket egységesíteni, optimalizálni.

Az új verzióval gondoltak azokra a sanyarú sorsú fejlesztőkre is, akik megbíóították valamilyen Microsoft Office alkalmazásból kimentett HTML dokumentumot kapnak.

Régebben a hasznos munkaidő-jó-kora részét az office-os HTML oldalak megtisztítása tette ki. Az új verzió automatikusan eltávolítja a felesleges formázó kódokat mintegy 80-90%-át.

Bár már a 3-as verzió is tudott tabulátorral elválasztott táblázatokat importálni, azonban erre a lehetőségre az új Dreamweavernél is érdemes felhívni a figyelmet.

Minden programozói munka záróköve a tesztelés. Ebben is sokat fejlődött a Dreamweaver. Korábbi verzióiban is volt *Accessibility Test*, amellyel a HTML kód különböző bönghézők alatti viselkedését vizsgálhattuk. Az új verzióban ez még alaposabb lett.

A látvány mindenekelőtt!

Aki eljutott ideig, könnyen úgy érezheti, hogy a Dreamweaver kifejezet-

ten a bitagyú HTML-kódozóknak tartogat meglepetéseket. Szerencsére ez korántsem igaz. A programban megjelen a *Layout View* (oldalkép) nézet. Ebben egymásba ágyazott táblázatokkal alakíthatjuk ki az oldal szerkezetét – hiszen az egyes tartalmi elemek csak így tartják meg a helyüket, ellentétben a DTP programokkal. A *Layout View* előnye, hogy itt közvetlenül módosíthatjuk az egyes táblázatok méretét anélkül, hogy a *Properties* ablakra kellene váltanunk.

A Macromedia Flash megjelenése óta uralja a webes vektorgrafikus megjelenítés piacát, de a Flash animációk szerkesztésének lehetősége eddig hiányzott a Dreamweaverből. A 4-es verzióval Flash-szerkesztő nélkül is előállíthatunk egyszerűbb gombokat, szövegeket. A Flash révén kisméretű file-okban tárolhatjuk gombjainkat.

Az oldalakon szereplő képek, grafikák szerkesztése egyszerűbbé válik, ha teletjük a Fireworks 4-et is. A Fireworks révén egy kattintással megnyithatók a képfájl-ok, és az átszerkesztés, optimalizálás után már vissza is térhetünk a HTML oldalakhoz. Nem kell megjegyeznünk a képek szépségeit, és a kép formátumának (például GIF-ből JPEG-re) vagy méretének módosításakor automatikusan átalakítja a hozzá tartozó HTML kódresztet. Mellesleg a HTML-be ágyazott JavaScript kód is átvihető a két alkalmazás között.

Egységben az erő!

A Dreamweaver 4 kiválóan használható akár több száz oldalas Webhely kialakítására is. Ekkora munkán azonban feltehetőleg már több fejlesztő dolgozik. Régi adottsága a webes fejlesztőcsomagoknak, így a Dreamweavernek is, hogy nem támogatja az elkészített oldalak így különböző verzióinak kezelését, és így a nagyobb fejlesztőcsapatok együttműködését sem. Igaz ugyan, hogy a beépített *Design notes* és a *Check in/out* funkcióit is erre szánták. Szerencsére a Dreamweaver 4 már ebből a szempontból is fejlettebb lett: támogatja a Microsoft Visual SourceSafe verziókövetőt, és a WebDAV protokollt is, amely a Windows IIS5 vagy az Apache segítségével lehetővé

teszi a site tartalmának központi kezelését.

Bár a *Site Reporting* korábban is része volt a programnak, itt azonban még alaposabb vizsgálatot végez, például az „ALT” szöveg vagy az oldalak címének hiányára is figyel.

A program része lett a Macromedia Exchange, amelyen keresztül a Dreamweaverhez fejlesztett objektumok cserélhetőek egymás között a fejlesztők, sőt a már letöltött modulokat tetszés szerint aktiválhatjuk a program futása során.

Igazán érdekeség, hogy a Dreamweaver 4 menürendszerbe is XML-alapú, vagyis egy XML file módosításával teljesen átszabhatjuk a menüszerkezetét. Ehhez bőseges leírást találunk a program mellett.

Fireworks 4

A képfeldolgozásban egyeduralkodó az Adobe Photoshop, kisebb munkákhoz sokan használják a Paint Shop Pro-t. Akkor miért fejlesztett a Macromedia saját képfeldolgozó szoftvert? Erre a legfrappánsabb válasz: mert a webes képfeldolgozás kicsit más műfaj.

A Fireworks-ot valószínűleg csak azok választják, akik a Dreamweaverrel meg vannak elégedve, és szükségük van egy hozzá illeszkedő képszerkesztő programra. (Kicsit hasonló a helyzet a Flashnél is.) A Fireworks 4-et nem nyomdai minőségű képek feldolgozásához tervezték, de nem is kifejezetten vektorgrafikus alkalmazás. Azokat a műveleteket, automatizmusokat tartalmazza, amelyekre szükség lehet a Web-oldalak fejlesztése során. (A képek feldolgozásához, grafikák készítéséhez továbbra is hasznos a Photoshop és az Illustrator.) Mivel a Webre van kihagyva, a Fireworks kezelését nagyon könnyű megtanulni.

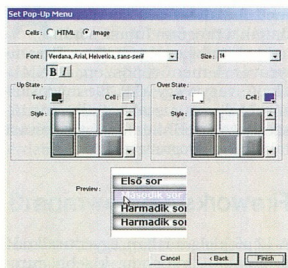
Noha alapvetően bitmap alapú képszerkesztő, minden képi elemet külön objektumként kezel. Iserni a rétegeket (layer), sőt kezel a vektorgrafikus objektumokat is. A Freehandben és az Illustratorban készített képeket gond nélkül importálhatjuk, még a rétegek is megmaradnak, sőt azok továbbra is méretezhetőek, szerkeszthetőek lesznek.

A Fireworks is ismeri a más programokban megszokott szerkesztési műveleteket (másolás, kivágás stb.), és ismerős eszközöket használhatunk benne (lasszó, varázspálca, átmenetek, tollfajták, vonalhúzás stb.). A továbbiakban a Fireworks 4-

es verziójában megjelent szolgáltatásokat mutatjuk be.

Gyors navigációkészítés

A Web-oldalak készítése során kritikus a megfelelő minőségű és könnyen kezelhető navigáció kialakítása. A Fireworks 4-ben már van eszköz saját gomb, illetve felbukkanó (pop-up) menü készítéséhez.

Könnyű a menükészítés, és még a JavaScriptre sincs gondunk

A gombkészítő varázslószerűen vezet végig a szükséges lépéseken, amelyek során az alapbeállítás szerinti, a lenyomott és az aktív állapotot hozzáfűjük létre. A munka befejeztével rögtön elmenthetjük a kész gombot, a hozzá tartozó HTML kódot, valamint a beágyazott JavaScriptet.

A többszintes pop-up menük készítéséhez használható szerkesztő sok időt takarít meg azzal, hogy rögtön előállítja a JavaScript kódot, sőt ha kell képként, ha kell rendes HTML szöveggént menthetjük el a menük tartalmát. A Fireworks 4 által generált kód minden 4.0-snál újabb verziójú böngészőn hiba nélkül fut, azaz megspórolható a hibajavítás. (Mint köztudott, még a JavaScriptet sem ugyanúgy kezelik a különböző böngészők, még egy termék alverziói sem.)

Grafikus szabványok

Bár a Fireworks 3 is jól együttműködött a többi grafikus programmal, a 4-esben még tovább javították a kommunikációt.

A legfontosabb, hogy hatékonyabban vált a rétegek kezelése: mind-egy objektumhoz külön fóliaköteget tarthat, sőt objektumonként egyedi maszkokat is használhatunk. Javították a Photoshoppal való együttműködésen is: a Fireworksben szerkeszthetők maradnak a Photoshoppal átvett szövegek, Live Effectek, rétegek és objektummaszkok – és viszont. A Freehand 9 és az Illustrator 9 támogatása, az EPS file-ok kezelése már szinte alapvető. Az új verzió a WBMP (Wireless Bitmap) formátum kezelésével bővült. Ennek a formátumnak a WAP és más szűk sávűzésű átvitel során van jelentősége, mert csupán 1 bites képfarmátum, így gyorsabb letölteni, megjeleníteni. Az exportálás lehetőségét a Flash SWF formátumával bővítették.

Érdekes formátum jelent meg az új Fireworksben: a Selective JPG. Ennek lényege, hogy a kép egy részletét más tömörítési aránnyal tárolhatjuk el, mint az őt körülvevő ré-

retezése, konvertálása az igényelt egyseges szerkezetre. Ebben is nagyot lépett előre a Fireworks. A kötegel munkavégzéshez teljesen új környezetet készítettek, amely sokféle műveletet támogat (Export, Scale, Find, Replace), de akár általunk készített parancsok végrehajtását is. Sokat segíthet a munkában a szabadon konfigurálható elnevezési algoritmus.

Az automatizált munkavégzéshez kapcsolódik a Fireworks 4-ben elkészített oldalak szeletelése is, amelyhez elég megadnunk a szeletek határait, és ebből automatikusan létrejönnek a szükséges kis képszekek és a HTML/JavaScript kód. Nagy hiányosságot pótolnak a fejlesztők azzal, hogy mi adhatjuk meg az egyes szeletek elnevezésének algoritmusát is.

Hatékony munkavégzés

Összefoglalásként egy személyes tapasztalatomat mesélem el. Rendszerem újratelepítése miatt sorra került a Dreamweaver is, de mivel nem találtam a 4.0-s csomagot, be kellett érnem a 3.0-s verzióval. Úgy öt perc munka után inkább nekifogtam újra a keresésnek: kész küzdelemnek

Csak a fontos rész emeljük ki!

szeket. Ez jól használható a fontosabb részletek kiemelésére, és így a file-méret csökkentésére.

Automatizált feladatok

Nagyobb site-ok készítése során sok gondot okozhat a kismillió kép átmé-

éreztem a HTML oldalak készítését a régebbi verzióval, a Fireworks 4 pedig a sok, aprónak tűnő újításával igencsak kiszorította a Photoshopt a mindennapi munkából.

Fazakas László
(fazlazo@megoldas.hu)

Árak

Termék	Ár (áfa nélkül)
Dreamweaver 4.0	138 000 Ft
Dreamweaver 4.0 Upgrade	76 000 Ft
Fireworks 4.0	130 000 Ft
Dreamweaver 4.0 + Fireworks 4.0 Studio	204 000 Ft

Olló helyett egérrel

Ha eddig videovágó programról beszéltünk, mindenki 50–100 ezer forintba kerülő termékekre gondolhatott. Most megtört a jég, megjelent az első ingyenes termék, a MovieXone.

Ezelőtt öt-hat évvel szinte még elképzelhetetlennek tűnt, hogy fotóminőségű képeket hozunk létre, alakítsunk át otthoni PC-nken. Eltelt pár év, és piacra kerültek azok az alkalmazások, amelyeket jó pénzért megvásárolhattunk, és segítségükkel egy-

ingyenes, MovieXone nevű programjukat.

Aki arra gondol, hogy olcsó hús-nak hig a leve, nagyot téved.

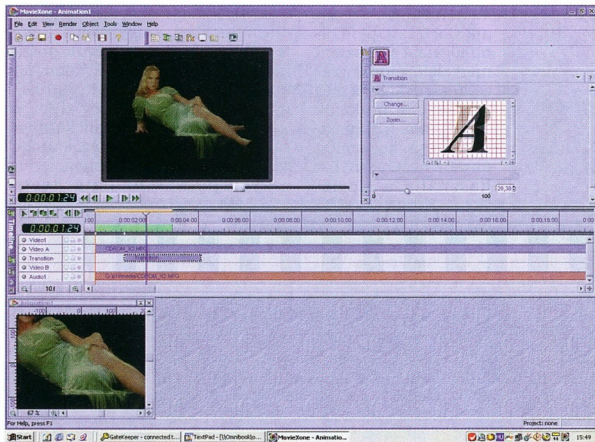
A MovieXone jól használható, könnyen kezelhető program, minden tud, amire az amatőr gyakorlatban szükségünk lehet. Letöltésé-

kategóriába tartozik. Főleg effektusokban nyújt többet az alapváltozatnál – kezelőfelülete, kialakítása azonos.

A MovieXone belső szerkezete és kezelőfelülete nagyon hasonlít a nagyobb termékekéhez (MovieDV-Suite, MoviePack). Ez nem meglepő, ugyanis a rendszer magját képező, MovieX nevű engine azonos a cég összes termékében. Ezzel elértek a tökéletes kompatibilitást: az egyes változatokkal készített fájlokat az összes többi képes olvasni. Ráadásul a nagyobb termékekre áttérve nem kell újra megtanulnunk a kezelőfelület használatát.

A program szerkezetének kialakításakor a bővíthető programoknál már megszokott plug-in filozófiát alkalmazták: az összes MovieX-alapú termék tetszőlegesen bővíthető utólag beszerezhető modulokkal. Ezek egy része ingyenesen letölthető a cég Web-helyéről, míg másokért fizetni kell. Ez azért előnyös, mert azokra a funkciókra kell áldoznunk, amelyekre szükségünk van.

A MovieXone által ismert formátumok között az AVI mellett megtalálható a RealVideo, a Microsoft ASF, az Apple QuickTime, valamint a DV saját formátuma is. Így az internetes videózás világába is beleszólhatunk a segítségével: Web-oldalainkra saját RealVideo klipet tehetünk.

Példás rendben az eszközök

re könnyebben hozhattunk létre akár művészi igényességű alkotásokat is.

Ezek után már csak kicsit kellett várunk, és megjelentek ezeknek a programoknak a versenytársai, amelyek ingyen, de legalábbis a fenti ár tizedéért nyújtottak, nyújtanak hasonló teljesítményt – és nemcsak az amatőr, de a félprofi igényeket is kielégíti. Továbbra is gondot jelentett azonban, hogy a vágáshoz szükséges legolcsóbb szoftver is 20–30 ezer forintba kerül, és egy sor olyan lehetőséget kínál, amire semmi szükségünk.

Örömmel jelenthetem, hogy a német AIST MediaLab AG segítségével itt is megtört a jég: bejelentették

vel teljes, örökké működő szoftverhez jutunk. (Megtalálható CD-mellékletünkön is.) A MovieXone keretrendszere, belső felépítése szinte egy az egyben megegyezik a nagyobb termékekével, ami szintén jelzi, hogy jól használható termék. Kipróbálás során talán egyetlen ponton éreztem hiányosságot: kicsit keveseltem a használható effektusok számát.

Az AIST a programtól azt reméli, hogy hatására a nagyobb, profi-nak szánt termékeit még többen vásárolják majd.

Például megjelent a MovieXone kicsit fejlettebb változata, a MovieXone Plus, amely 30 dollár körüli árával még szintén a megfizethető

Telepítés előtt

A MovieXone egy 233 MHz-es Pentium MMX-en már elindul, de ajánlott legalább 500 MHz környéki Celeronnal vagy más, ezzel egyenrangú teljesítményű CPU-val használni. Igényesebb munkákhoz legalább 500 MHz-es vagy gyorsabb Pentium III, 256 Mbyte memória és lehetőség szerint egy erre fenntartott merevlemez, de legalábbis elköltöztet partíció kell. A Firewire csatlakozás pedig Windows

- CHIP-CD, /moviexone
- www.aist.com/products/moviexone/moviexone.html
- Apple QuickTime Pro (30 dollár): www.apple.com/quicktime/download/
- RealProducer Basic/Pro 8.5 (ingyenes/150 dollár): www.realnetworks.com/products/producer/info.html

98SE/Me/2000 operációs rendszert igényel.

A MovieXone által ismert Real-Video és QuickTime kodek nem a

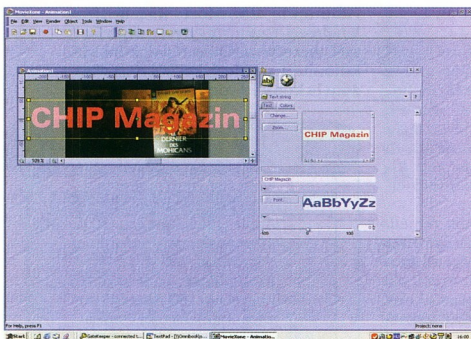
telepítőcsomag része, ezért ezeket még a telepítés előtt érdemes letölteni gyártóiktól. A QuickTime-nak csak a regisztrált Pro változata teszi

A néni mindjárt leugrik a képernyőről!

És mindezt a jobb felső részen levő földgömbbel csináltam!

Készülőben saját feliratunk

lehetővé a kódolást, amely 30 dollárért tölthető le. Miután az összes előnézeti kép létrehozása valós idejű (Live Preview), de a szoftver-alapú, ezért a bonyolultabb effektusokhoz a DirectX-et, illetve az OpenGL-t használja a program.

Ezek használatához még a MovieXone előtt telepíteni kell a monitorvezérlő kártyánk megfelelő meghajtóit, valamint a 7-es vagy újabb Direct Mediát. Tapasztalatom szerint ajánlott az OpenGL-támogatást választani megfelelő monitorvezérlő esetén, ezzel még gyorsabban működik a program. Talán kicsit furcsa, hogy miért éppen az OpenGL-t használja a MovieXone. Ennek legfőbb oka talán az, hogy az effektusokat grafikai alapelemekből állítja elő a program, melyek leírására az OpenGL jól megfelel. Az összes előnézeti kép és a végleges file renderelését is mi szabályozhatjuk a teljes NTSC és a maximális PAL (768x576 képpont) felbontásig, 32 bites színmélység mellett.

Ez a végleges file előállításánál esetleg szükséges lehet, de az előnézeti képképnél nem azt az óvatosság; hacsak nincs kisebb erőmivünk, elégedjünk meg a „draft” üzemmóddal és a szükséges legkisebb felbontással. A MovieXone telepíti az M3 nevű proxyt, amely a vágott videó egyes részleteit tárolja, így a menet közben megjelentetéshez jóval gyorsabban tudja elővenni a szükséges képkockákat.

Középpontban a felhasználó

A program része a szokványos videovágó mellett egy feliratozó, egy hangszerkesztő, valamint egy áttűnés- és effektuskészítő modul is. Ezekkel két video- és két hangsvóv szerkeszthetünk, amelyeket kiegészít az effektusok tárolására használatos sáv. A program nem destruktív jellegű, vagyis a műveletektől nem változnak meg a kiinduló file-ok – hacsak szándékosan nem írjuk felül azokat a szerkesztés során.

Az egyszerűbb vágási feladatok aligha igényelnek sok szót: az intuitív kezelőfelületen öt-tíz perc alatt minden eszközt megtalálhatunk, de a beépített sűgő is sokat segít. Érdemes megemlíteni viszont az animálórészt, amelyben a képet tetszőlegesen elforgathatjuk, torzít-hatjuk, átmerethetjük, akár úgy is, hogy az a filmben látható legyen.

A kezelőfelület szabad konfigurálhatóságának lehetőségét utólagra hagytam a bemutatásban.

Ilyen jól használható, testre szabható felülettel még nem találkoztam!

A legszimpatikusabb az, hogy az összes eszköz elfér egy képernyőn, és ízlés szerint lehet elhelyezni az ablakokat, míg ki nem alakul a legkézreesebb összeállítás. A felesleges ablakokat eltüntethetjük az adott szerkesztési ázis idejére.

A projektetl a kezelőfelület beállításait is elemnti a MovieXone, így tényleg onnan folytathatjuk a munkát, ahol abbahagytuk.

A filmek szerkesztése során két-féle módon nézhetjük meg az éppen vágott részt.

A szerkesztősáv fölötti kijelölésben a film egy kisebb részletét jeleníthetjük meg, akár képkockánként az léptetéssel is. Ha nagyobb szeletet nézzük végig, a Video control ablakot érdemes használni, erre egyébként a program is figyelmeztet minket.

A kimeneti formátum kiválasztásakor érdemes figyelni arra, hogy nem átviteli sebességet, hanem minőséget állíthatunk be. Ha már a bemeneti file sem volt rózsás, jobb, ha megmaradunk a low/medium minőség mellett, különben előfordulhat, hogy a végleges file jóval nagyobb lesz, mint az eredeti.

Fazakas László
(fazszo@megoldas.hu)

microcom

DeskPorte™
56k Internal\L modem

*Mi adjuk a hullámokat,
Önnek csak szűrőlnie kell!*

A teljes Microcom termékepalettát keresse viszonteladóinknál

www.microcom.hu

1033 Budapest, Szentendrei u.39-53.
Telefon: 4375200 www.delta.hu

ABIT- ABIT- ABIT-

ALAPVETŐ EGY JÓ ALAPLAP

VL6
FCPGA/VIA
ATA 66X2
2X AGP/5PCI/1ISA/HNG

BEG-II RAID
SLOT1/440BX
ATA 100X4 RAID
2X AGP/5PCI/1ISA

SH6
SLOT1/815E
ATA 100X2/4X AGP
6PCI/VGA/HNG

VH6
FCPGA/VIA
ATA 66X2
4X AGP/5PCI
1ISA/HNG

KA7-100
SLOTA/KX133
ATA 100X4
4X AGP

6PCI/1ISA

BX133 RAID
FCPGA/440BX
ATA 100X4 RAID
2X AGP/5PCI/1ISA

SE6
FCPGA/815E
ATA 100X2/4X AGP
6PCI/VGA/HNG

KTT-RAID
SOCKETA/KT133
ATA 100X4
4X AGP/5PCI/1ISA

ABIT-

AZ ÖN MEGBÍZHATÓ PARTNERE

ALAPLAP, HOT ROD, SILURO VGA, SPEAKER

Ready Comper Kft.

1054. Bp. Vadász u. 36.

Tel.: 331-0518

Nyitvatartás:

H-P: 9.30-18.00 Sz: 9.00-13.00

WWW.READY.HU

Westend Multimédia Kft.

1062. Bp. Váci út 1-3.

WestEnd CityCenter

Lechner Ödön körút 7.

Tel.: 238-7074

Nyitvatartás:

minden nap 10.00-21.00

WWW.WECOMPUTER.CO.HU

Ostrom Computer Kft.

1015. Bp. Ostrom u. 31.

Tel.: 212-9070

1137. Bp. Szent István krt. 12.

Tel.: 06-30-968-7124

Nyitvatartás:

H-P: 10.00-18.00 Sz: 9.30-13.00

WWW.OSTROM.HU

OLYMPUS

THE VISUAL DIFFERENCE

CAMEDIA

E-10

4.0 Megapixel CCD

www.olympus-europa.com

689.990,- Ft

Ajánlott fogyasztói ár ÁFA-val (kiegészítők nélkül) a kiemelt kereskedelmi egységnek.

DTK Computer

Légy a partnerem (viszonteladóm)...
HÍVJ FEL!

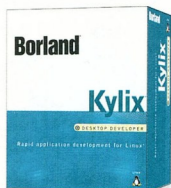

dtk DTK Computer
Distributor of Hungary

Szintézis Computer Rendszerház

Győr, Tihanyi Á. u. 2. Tel.: (96) 502-211, 200
Budapest, VII. ker. Dob u. 106. Tel.: (1) 461-5000
Szeged, József A. sgt. 2. Tel.: (62) 486-185
sales@szintezis.hu www.szintezis.hu

Megjelent a Kylix!

A Kylix vizuális tervező környezetével a programozók kifinomult Linux alkalmazásokat készíthetnek, gyorsabban mint bármilyen más fejlesztésközzel. Haladjan gyorsan a prototípustól a termék vezető úton a Kylix egyedülálló tervezésközzel, a hibakereső és natív kódíró, a web fejlesztés finombeállítás, adatbázis és irodai alkalmazások felhasználásával.

FIGYELEM! Az első 100 Kylix vásárló pótlót kap ajándékba!

A JBuilder 4 Enterprise a díjnyertes vizuális fejlesztésközzök legátgőbb képviselője, mellyel nagyvállalat szintű, tiszta Java alkalmazásokat készíthet Java 2 platformon. Gyorsan fejleszthet elosztott Java 2 alkalmazásokat az integrált Inprise Application Servert használva komplett J2EE támogatással, vizuális Enterprise JavaBean fejlesztéssel, távoli hibakereséssel, és csoportmunka-támogatással.

Borland

Borland Magyarország Kft.
1143 Budapest, Hungaria krt. 79-81.

tel.: (06-1) 467 17 80
fax: (06-1) 363 00 98
e-mail: info@borland.hu
www.borland.hu

Minőségi grafikai termékek széles választéka a MIKROPO-nál!

Kodak, Nikon kamerák
Microtek szkennerek
Wacom grafikus táblák
Summa vágógépek
Encad, Mutoh, Roland nyomtató plotterek

Információ:
06 20 9437 532

30 OFF
ALL CDs

1065 Budapest, Nagymező u. 51.
Tel.: 428 6018 • Fax: 269 0151

www.mikropro.hu
info@mikropro.hu

PROCOMP

EGY IGAZAN JÓ VÁLASZTÁS!

 BIS 2M INTEL 815 chipset FC-PGA / S370 66/150 Mhz, ATA 100 AC 97 5.1bit Sound 4MB VGA, Micro ATX	 EVE 3A VIA 693a chipset FC-PGA / S370 66/150 Mhz ATA 66 ATX
 EVE 2A VIA 694 chipset FC-PGA / S370 66/150 Mhz 4x AGP, ATA 66 ATX	 EVM 2A VIA-KT 133 chipset Socket A (AMD Duron) AC 97 5.1bit Sound 200 Mhz, ATA 66 AMR slot, ATX
 EIV 2B INTEL 810 chipset SocketFC-PGA/S370 66/150 Mhz, ATA 66 Alaplept VGA AC 97 5.1bit Sound AMR slot, ATX	 EIV 2M INTEL 810 chipset FC-PGA / S370 66/133 Mhz, ATA 66 Alaplept VGA AC 97 5.1bit Sound AMR slot, Micro ATX

Flash Design Kft.

Viszonteladók, jelentkezései várjuk!

Budapesti Kft. 1077 Bp., Városliget u. 21. Tel: 462-5743
 Baloldali Kft. 1146 Bp., Thököly út 88. Tel: 341-5143
 Data Hungary Kft. 1135 Bp., Tűz út 69. Tel: 239-4046
 CHD Hungary Kft. 1179 Bp., Szei út 171. Tel: 461-3349
 Expert Computer Kft. 1139 Bp., Pósföld u. 33. Tel: 320-3310
 HardComp Kft. 1177 Bp., Ródlány út 64. Tel: 206-5325
 Jovennak Team Kft. 1145 Bp., Laky Ádám u. 36. Tel: 469-5847
 Mikroelektronika Computer Rt. 1057 Bp., Göllő u. 11. Tel: 423-9529
 PC-Partner Kft. 1144 Bp., Linau utca 25. Tel: 363-3736
 Professional SupportKft. 1100 Szigorlati, Könyv u. 11. Tel: 323-5490
 Ránicz Róbert Kft. 1134 Budapest, Klauza u. 9. Tel: 349-5343
 Royal Kft. 1134 Budapest, Klauza u. 9. Tel: 349-5343
 SZD Kft. 1045 Bp., Szigony u. 15. Tel: 343-3888
 United City Computer Kft. 1179 Bp., Tűz út 61. Tel: 239-4600

PROCOMP
 MÉRLEGHATÓSÁG
 HOSSZU ÉLETTARTAM
 3 EV TELJES KERU GARANCIA

Kockáról kockára

Ha egy feladatot nem tudunk egy programmal megoldani, keresünk másikat! Ha nem találunk megfelelőt, akkor a feladatot szétszedjük részekre, és a részfeladatokat különféle programokkal hajjuk végre.

Ugye egyszerű? Az egyik programból kimentett részeredményt be-töltjük a következőbe, abban folytatjuk a munkát és így tovább. Csakhogy videofeldolgozásnál ez az út járhatatlan. A részeredményként képződő videofile-ok akár több tíz Gbyte-on is elfoglalhatnak. Mivel a veszteséges tömörítés munka közben – a részered-mények tárolására – csúnya végeredményhez vezet, másfél óras film feldolgo-zásakor akár többszáz Gbyte-nyi (!) át-meneti file-t kellene mozgatnunk. Mondani se kell, erre sem időnk – a lemezek ehhez már lassúak –, sem pénzünk nincs elég mérévlemezre.

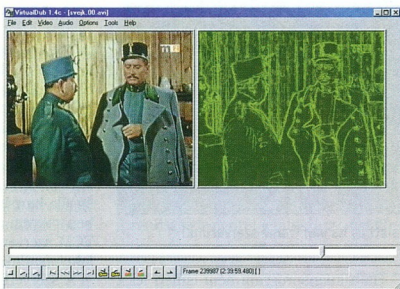
A jobb videovágó programok lehetőségét adnak külső bővítések (plug-in) használatára, de gyakran a plug-inek ára több, mint az alap-programé, vagy nem találunk megfelelőt, sőt még gyakoribb, hogy olcsó vágóprogramunk egyáltalán nem bővíthető külső modulokkal.

A leggyakoribb hiányzó elem egy-egy egyszerű effektus. Néha pedig mindössze az, hogy programunk nem tudja beolvasni az adott videoformátumot – például AVI-szerkesztő az MPEG-be menteni. Több MPEG-tömörítő programnak is van Adobe Premiere-hez és Ulead Media Studiohoz használható plug-inje, de a többi AVI-vágó ezekkel mit sem tud kezdeni. Az általános esz-közt a Darim Vision cég találta fel, nem is találkoztam még más hasonlóval.

A DVMPPEG program két részből áll: egy hagyományos AVI-MPEG áttömörítő-

tőből, és ami a lényeg, egy ál AVI-ko-dekből. A kodek telepítése után szinte bármilyen AVI-szerkesztőben kiválaszt-hatjuk a végeredmény tömörítésére a DVMPPEG típusú tömörítőt. (Azért nem mindegyik vágószoftverben, mert a hangtömörítésre DVMPPEG audiotömör-ítés kell, és számos butább vágósoft-verből nem támogatja a tömörített hangot.)

A végeredmény egy dobbetesen kis-isi AVI file lesz, benne mindössze egy felirat: ezt az AVI-t nyugodtan töröljük le, már nincs rá szükség. A valódi vé-geredmény egy általunk korábban – a

Hercules monitor nosztalgia a VirtualDub szűrőivel...

DVMPPEG kodek beállítópánéljén – meg-adott helyül, nevü és tömörítési tulaj-donságokkal bíró MPEG file-ba kerül. Azaz a DVMPPEG jól átverte az AVI-szer-kesztőt: miközben az azt hitte, hogy egy AVI file-ba küldi a végeredményt, a DVMPPEG még a memóriában kockáról kockára elkapta a filmet hanggal együtt, és MPEG-be tömörítette. A program ára sajnos kissé borsos, net-tó 72 500 Ft.

Mi a frame-szerver?

A DVMPPEG kodekjéhez hasonló alkal-mazások a frame-szerverek. Ezek olyan programok, amelyek egy-egy AVI file-t szimulálnak, azaz az őket használó alkal-mazásokkal elhittetik, hogy AVI fil-met olvasnak, holott MPEG-et, Win-

dows Media Videót (.wmv) vagy mester-ségesen generált képet – például egy fel-irattá konvertált szövegfíle-t – kap meg a mit sem sejtő alkalmazás. A formátumkonverziók mellett korántsem mel-lékesen különféle effektusokat, képát-méretezést, felvételjavító szűrőket és egyéb, kedvenc videovágó programunk-ból kifejejtett nyálankóságokat is nyújt-hatnak a frame-szerverek.

Frame-szervereket – igaz, tudtán kí-vül – már mindenki használt. Egy mai Windows három fajtát is tartalmaz. A Video for Windows típusú szerver még a régi 16 bites programozási felületet támogatja. A DirectMedia szerver az újabb 32 bites alkalmazásoknak segít az AVI- és MPEG-filmek megjelenítésé-ben. A legújabb DirectShow szerver fe-lel az .asf, .wma és .wmv file-ok meg-jelenítéséről. Amikor a felsorolt típusú fi-le-okat lejátszunk, a Media Player rá-kapcsolódik a megfelelő szerverre, és az onnan kapott képkockákat, hangrészle-teket a megfelelő ütemben megjeleníti.

A továbbiakban négy freeware frame-szervert mutatok be, korántsem részle-ten, inkább csak a használatukból származó előnyökre hívám fel a figyelmet némi telepítési segítséggel megspékelve. Mindegyik felkerült CD-nkre is, ezért bő-vebb – angol nyelvű – dokumentációjuk-mat már ott, illetve a telepített progra-mok súgóiban érdemes keresni.

A három programban található négy frame-szerver jelentősen kibővíti a Win-dows eredeti lehetőségeit, egyszerű AVI-szerkesztőnk szinte megtámasztodik hasz-nálatukkal. Kettejük régi ismerős – a VirtualDubot és a TMPGEncet (Tsunami MPEG Encoder) eddig csak mint hatékony áttömörítőprogramokat mutattuk

i

- ▶ DVMPPEG: Fefo Kft. ☎ 352-8870
- ▶ www.fefo.hu
- ▶ www.darvision.com
- ▶ Avisynth: www.math.berkeley.edu/~benrg/avisynth.html (Ben Rudiak-Gould eredetije)
- ▶ ...és: www.videotools.net (Edwin van Eggelen javításai és kiegészíté-sűni)
- ▶ Tsunami MPEG Encoder: www.tmpgenc.com
- ▶ VirtualDub: www.virtualdub.org
- ▶ Pegasus MJPEG kodek: www.jpg.com
- ▶ Az AVI digitalizálásról és konver-tálásról: CHIP, 2001/2/94
- ▶ A VirtualDubról: CHIP, 2000/11/126
- ▶ A Windows Media Technologies 7-ről: CHIP, 2000/9/119
- ▶ A TMPGEncről: CHIP, 2000/6/10

be, de mint látni fogjuk, szűrőiket más programokban is felhasználhatjuk, illetve segítségével a több AVI file-ből álló videofelvételünket folyamatos AVI-ként láttathatjuk a több file-t egyszerre megnyitni nem tudó alkalmazásokban.

Mindkét programban hasonlóan zajlanak az események. Megnyitjuk a forrásfile-t vagy forrásfile-okat, beállítjuk a megfelelő szűrőket (képméretezés, effektusok, kimeneti jellemzők stb.), majd az áttömörítés helyett elindítjuk a frame-szerver-t. A frame-szerver indításakor egy, az eredeti forrásfile-oknál jóval kisebb virtuális film keletkezik. Szinte semmi sincs benne, csak az eredeti forrásokra és a teendőkre való hivatkozás. Ezt a file-t olvastatjuk aztán be videoalkalmazással, amely azt már többnyire valódi AVI-nak hiszi.

Virtuális filmet írtam – nem véletlenül, hiszen a file névkiterjesztése nem feltétlenül a! lesz. Sok program eleve csak AVI-filmeket keres file-nyitáskor, ezért ha nem látjuk a virtuális filmünket a listában, kérjük az összes létező file megjelenítését. Ha már betöltöttük, nem biztos hogy szagatás, képkihagyás nélkül tudjuk lejátszani virtuális videókat: a frame-szerver gyakran időigényes effektusokat készít, ezért a valós idejű lejátszás nem mindig lehetséges. Videovágó programunkat ez nem fogja zavarni, a szokásos módon dolgozhatunk benne.

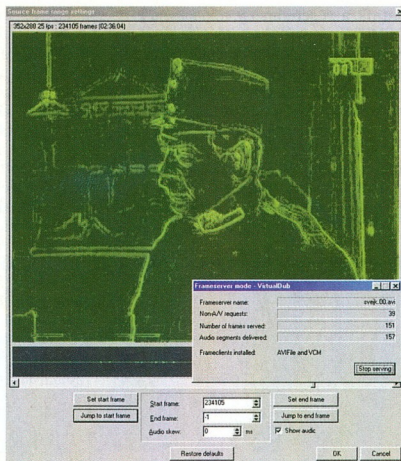
VirtualDub

Kezdjük az egyik régi ismerőssel! A feltelepített VirtualDub mappájában bukkanhatunk az auxsetup.exe nevű programra. Ezt elindítva nyomjuk meg az *Install handler* feliratú gombot, ekkor települ rendszerünkbe a VirtualDub egyszerűbb, AVIFile nevű frame-szerver. Ugyanitt el is távolíthatjuk (Uninstall handler), bár erre nem nagyon van szükség.

Ezután foghatunk az érdemi munkába. A VirtualDubba betöltjük a kiindulási videófile(k)t, paraméterezzük a különféle effektusokhoz szükséges szűrőket, végül elindítjuk a frame-szerver-t a *File → Start frame server...* menüponttal.

A frame-szerver indításakor két dolog kérdez meg: a frame-szerver nevét –

alapbeállításban a kiinduló filmünk neve –, majd a virtuális film file-nevét és helyét. Utóbbinak .vdr kiterjesztést illik adni. Videofeldolgozó programunkban – a frame clientben – ezt a VDR file-t kell megadnunk bemenetként a *File → Open* pontban. Amíg nem állítjuk meg a frame-szerver-t a *stop serving* gombbal, addig a VDR file szinte mindenki számára filmként látszik. Mellesleg a szerver az állapottablakában kijelzi, hány képkockát szolgáltatott az őt meghívó alkalmazásoknak.

...akár a TMPGEnc alatt is, ha van frame-szerverünk!

Ha a kliensprogram nem ismeri fel a VDR file-t filmként, akkor sajnos trükközni kell. A VirtualDub saját mappájában van egy aviproxy nevű almappa, az itt található proxyon.reg file registrybe importálása (dupla kattintás a file-on) után VDR helyett AVI-nak is keresztelhetjük virtuális filmünket. Ez a módszer sajnos elég mélyen belepanscol a Windows lelkivilágába, meglehet, utána a valódi AVI-k kezelésével is gond lesz. Ez esetben a proxyoff.reg registrybe importálásával visszaállíthatjuk az eredeti állapotot.

A VCM szerver

Sok esetben az AVI-ra keresztelés sem segít – például a Media Player nem lehet ilyen egyszerűen átverni. Ilyenkor másik frame-szerver-t, a VCM kodeket kell telepíteni. Szintén a VirtualDub mappájában kezdjük kutakodni, az itt található vdicmdrv.dll-t be kell másolnunk Windowsunk System mappájába. Utána a szintén a Windows mappájá-

ban (többnyire C:\Windows) található System.ini szövegfile-t kell még módosítanunk a Notepad vagy valamilyen Commander szövegszerkesztője segítségével. Keressük meg a „[drivers32]” kezdetű szekciót, és írjuk be oda a „vidc.VDST=vdicmdrv.dll” tartalmú új sort, lehetőleg a legutolsó „vidc.” sor után. Figyelem! A „VDST” nagybetűvel írandó, különben nem fog működni a szerver. A System.ini elmentése és a Windows újraindítása után startra kész az új VCM szerverünk.

Használatra hasonló az AVIFile-éhoz. Anyibban azonban eltér tőle, hogy a kiinduló film(ek) betöltése és a szűrők beállítása után még nem indíthatjuk el a szerver-t, előbb létre kell hoznunk egy, mindössze két sorból álló szövegfile-t .stripe névkiterjesztéssel. Valahogy így:

```
1
0 m 131072 65536 c:\vcm.avi
```

Mindéből csak az utolsó szót, a virtuális film nevét és címét módosíthatjuk, a többi tilos megváltoztatnunk. Az elkészült .stripe file-t is be kell olvastatnunk a VirtualDubbal a *File → Save Striped AVI* menüpontban. (Ez kis logikai bukfenc – olvasva lesz, nem írva, de ez nem gond.)

Mielőtt elindítanánk a szerver-t, ki kell jelölnünk a Video menüben a *Direct Stream Copy* opciót is. A szerver indításakor a szerver nevéként feltétlenül a VCR szót kell beírunk, majd másodikként a már ismert .vdr kiterjesztésű virtuális film nevét. A szerver indulásakor létrejön a VDR film és a stripe-definiós file-ban leírt virtuális AVI (esetünkben c:\vcm.avi) – azaz az AVIFile és a VCM szerver is elindul, mindkettőre rá lehet csatlakozni.

A szerverek indulása most hosszabb időt vesz igénybe, mert a vcm.avi-ba belemásolódik a forrásanyag teljes hanganyaga is az általunk kiválasztott tömörítésben, illetve anélkül. Bár a képanyag most sem kerül be a virtuális filmbe, vegyük figyelembe, hogy a hang miatt elég nagy lehet ez a file! Fontos még az is, hogy a VCM szerverre egyszerűen csak egy kliensprogram kapcsolódhat, többet nem tud kiszolgálni.

TMPEGnc

A TMPGEnc korántsem olyan jól ellátva effektűszűrőkkel, mint a VirtualDub, ezért látszólag nincs sok értelme frame-szervernek használni. Az ok jóval prózaibab: sokkal több bemeneti formátumot ismer, ezért leginkább konverternek alkalmas. Olvassa az .asf .wmv és MPEG file-okat, ezáltal hasznos *Direct Show → DirectMedia* átfördítőnek használhatjuk. Segítségével minden video-

feldolgozó program értheti az MPEG és a Windows Media 7 „nyelvét”, sőt egy külső DVD2AVI plug-innel még a .vob-okat is AVI-nak láthatja. A DVD2AVI-t nem tettük fel a CD-nkre, jobb a békesség a filmes világig! :-).

A TMPGEnc frame-szerverének telepítése és használata nem triviális, a leírása szükséges. Lássuk, hogyan szelidíthetjük meg!

A TMPGEncnek nyissunk külön mappát, például: C:\Tmpegenc nével. Nyissuk ki ide a programot tartalmazó archívot (TMPGEnc-0.11.21.104.zip), ezzel a TMPGEnc már harcra kész. Ugyanide nyissuk ki a TMPGEnc-0.11.21.104-vfp.zip-et, majd indítsuk el a TMPGEncVFP_install.bat file-t. Utolsó lépésként nyissuk ki a VFAPICnv-1.04-EN.zip-et, és a létrejött Codec almappában indítsuk el a vfpeset.bat-ot. Most már a frame-szerver is várja parancsainkat.

Indítsuk el a TMPGEncet, majd töltsük be a kívánt videót. A szűrők, képméret, frame rate stb. beállításai után ne az MPEG tömörítést indítsuk el, hanem meintsük ki a beállításokat egy projektfile-ba a File → Save project menüponton.

Most már nyugodtan kiléphetünk a programból. A keletkezett .tpr file-t a Reader mappa VFAPICnv-EN.exe programjába töltsük be az Add job gomb megnyomása után. Az ez után feljövő Reference AVI Settings nevű ablakban adjuk meg a létrehozandó virtuális AVI nevét és címét, a többi paramétert pipáljuk ki. Innen kilépvé (OK) nyomjuk meg a Convert gombot. Ekkor létrejön a

virtuális AVI-nk, képek nélkül, de a hang ebbe kerül, tömörítetlenül. A programból kilépvé már használhatjuk is ezt a virtuális videofile-t.

Avisynth

Ben Rudiak-Gould remekével, a HuffYUV veszteségmentes AVI-tömörítővel előző számunk CD-jén találkozhattunk. Most ismerjük meg egy legalább annyira hasznos programját, az Avisynth frame-szervert!

Az eddig bemutatott frame-szerverek közül az Avisynth tudja a legtöbbet, kezelése azonban egészen más. A virtuális videók itt .avs kiterjesztésű szövegfile-ok alkotják – azaz hatékony, videofeldolgozásra kihegyezett scriptnyelvel futottunk össze. A nyelv szintaxisa a C/C++-éra hasonlít leginkább, igaz, főleg clip típusú változókkal fogunk dolgozni. Nem kell megrémülni, az egyszerűbb, de hatékony műveleteket programozás ellen beoltottak is meg tudják írni. (A hozzáam hasonló bitfáragók kimondottan élvezhetik, mert nem kell egy-egy pilótavizsgás vágószoftver felületén szenvedniük, marad az ismerős programscript...)!

Az Avisynthnek több futó verziója is van, a 0.3-as a stabilabb, az 1.x-es béták nagyobb tudásúak, de még nem derült ki az összes hibájuk. Mindegyik verzió telepítése az avisynth.dll-nek a Windows System könyvtárába másolása-val kezdődik, majd az install.reg file registrybe importálásával fejeződik be. A rendszer innentől lejátssza a .avs file-

```
SYSTEM.INI
[drivers32]
VidC.VDOM=vdowave.drvc
vidc.cvD=1ccvid.dll
VidC.IV31=ir32_32.dll
VidC.IV32=ir32_32.dll
vidc.MSVC=msvidc32.dll
VidC.MRLE=msr1e32.dll
VidC.IV50=ir50_32.dll
VidC.IV41=ir41_32.ax
VidC.PIXL=PCLEx1.dll
VidC.I420=vdrcodc.dll
VidC.VIXL=MIrox132.dll
VidC.PIM1=PCLP1M1.dll
VidC.AP41=APimg4v1.dll
VidC.CDVC=cdvcodc.dll
VidC.HFYU=huffyuv.dll
vidc.VDST=vidcmdrv.dll
msacm.lhacm=lhacm.acm
MSACM.imaadpcm=imaadp32.acm
MSACM.msadpcm=msadp32.acm
MSACM.msgsm610=msgsm32.acm
MSACM.msg711=msg711.acm
```

A VirtualDub VDC frame-szerveréhez szükséges módosítás a System.ini-ben

okat. Hogy a szoftverekben automatikusan megjelenjenek ezek a file-ok a File → Open ablakban, több programhoz (Adobe Premiere, TMPGEnc stb.) AVS plug-in is készült.

Az Avisynth frame-szerveréhez egyszerűen csak egy kliens kapcsolódhat. Látszólag sikerülhet többet is elindítani, de nálam pár perc múlva mindig resetelés lett az eredménye.

Fétre a reklámokkal!

Előző este felvettük a tévéből a filmet, az eredményt mondjuk öt, egyenként 2 Gbyte-os AVI-ba került, tele reklámmal.

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

**Hálózatépítési anyagok,
eszközök nagykereskedelme**

1047 Budapest, Baross u. 91-95.

Tel.: 399-51-66, (-67, -68),

Fax: 399-51-69

2600 Vác, Zrínyi u. 41/a.

Tel.: (27) 314-882,

Fax: (27) 314-909

E-mail: info@fibex.hu,

Internet: www.fibex.hu

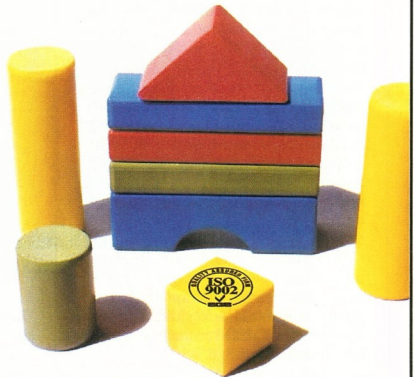
Brand-Rex

PANDATEL

Egyszerűen • Hatékonyan • Biztos alagra

Mit tegyünk, hogy egészséges, MPEG formátumú videóhoz jussunk, lehetőleg hirdetéses nélkül?

Elővehetjük a Jegyzetmódból, neki-írjuk be első Avisynth scriptünknek. Irjuk be egy újonnan létrehozott video.avs file-ba az alábbiakat:

```
AVI0=AviSource("d:\capture.00.avi")
AVI1=AviSource("d:\capture.01.avi")
AVI2=AviSource("d:\capture.02.avi")
AVI3=AviSource("d:\capture.03.avi")
AVI4=AviSource("d:\capture.04.avi")
UnalignedSplice(AVI0, AVI1, AVI2, AVI3, AVI4)
UnalignedSplice(AVI0, AVI1, AVI2, AVI3, AVI4)
```

Az AVI kezdetű elemek itt clip típusú változók – igazából makrók. Nevük maximum 50 karakter hosszú lehet, ékezet nélküli betűket, aláhúzásjelet és számjegyeket tartalmazhat, kis- és nagybetűre érzéken. Az *AviSource()* az Avisynth egyik videobeolvasó függvényének neve. Az idezőjelek közt a beolvasandó file-ok neve, természetesen sorrendben. Az *UnalignedSplice()* szintén függvény, a felsorolt klipet fűzi össze folyamatos videóvá. Indítsuk el a TMPGEnc-et, és töltsük bele kiindulási videóként a video.avs-t. Íme, egyben látszik mind az öt felvétel, folyamatosan!

A *Setting* gombra (jobbra alul) előző MPEg setting *Advanced* ablakban kattintsunk duplán a *Source range* feliraton. A megjelenő filmen kényelmesen végigbókláshatunk, akár képkockán-

ként is. Írjuk össze, hányadik képkockától hányadikig tartanak a nekünk kelő részek, azaz mi az, ami nem be- és kifutó, és nem is reklám, majd lépünk ki ebből az ablakból. Irjunk újabb sort scriptünkhez, valahogy így:

```
Trim(283, 42985)
++Trim(43719, 84623)
++Trim(84942, 119795)
```

majd mentse k el az eredményt. A *TMPEnc Source range* ablakába visszatérve azt tapasztaljuk, hogy rövidebb lett a film, eltűntek a reklámok és a felesleges ki- és befutók!

Nem lineáris szerkesztés

Kis fejtörés után rájöhettünk, hogy a *Trim()* függvények más sorrendben is összedahatók, azaz megváltoztatható a film eredeti részeinek sorrendje. Kezdhetjük összeválni a zsaroló anyagot a haverokkal való kiruccanást megőrkítő videokazettáról...

Mielőtt elkezdenénk kilométeres Trim-sorokat gyártani, ideje alaposabban megismerkednünk az Avisynth működésével. A legtöbb feldolgozófüggvény clip típusú értéket ad vissza, és maga is várhat egy clip típusú paramétert. Alapbeállításban, ha nem kötjük változóhoz, az alapbeállítás szerinti clip az utolsó függvény eredménye – egyben ez a scriptünk által megjelölt végeredmény is. Ha egy függvénynek nem adtunk clip paramétert, akkor az az alapértelmezett – tehát az előző, változóhoz nem kötött – clipet használja bemenetül. Irjunk át e szerinti scriptünket:

```
AVI0=AviSource("d:\capture.00.avi")
...
AVI4=AviSource("d:\capture.04.avi")
Alap = UnalignedSplice(AVI0, AVI1, AVI2, AVI3, AVI4)
Clip0 = Trim(283, 42985, Alap)
Clip1 = Trim(43719, 84623, Alap)
Clip2 = Trim(84942, 119795, Alap)
Video = Clip0 ++ Clip1 ++ Clip2
return Video
```

A megjelölt eredmény ugyanaz, de jóval átláthatóbb, mi több, a három clipet akár külön is tudjuk effektezni:

```
...
Clip0 = FadeOut(25, Clip0)
Clip1 = Reverse(Clip1)
Clip2 = FadeOut2(25, Clip2)
...
```

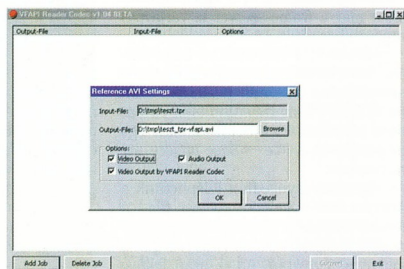
A *FadeOut* és a *FadeOut2* függvény filmünk elején 25-25 képkockányi – 1-1 másodperc – kivilágosodást, illetve elsötétítést hoz létre, a hang ugyanekkor

hangosodik, illetve halkul le. A *Reverse* egy poén: visszafelé játssza le a clipet.

Az Avisynth verziói mintegy 50 különféle képvis- és hangbeolvasó, -feldolgozó és -effektező függvényt tartalmaznak. Általunk irt függvényekkel is bővíthetjük a készletüket. A script nyelv és a függvények használatáról bővebben az angol nyelvű dokumentációban olvashatunk.

Szűrők a VirtualDubhoz

Az Avisynth 1.x-es bétáinak egyik újtársa a VirtualDub külső függvényeinek (plug-injeinek) meghívása. Először egy készlen kapott függvénydeklarációs file-t, a *vdfilters.avs*-t kell módosítanunk: az első nem megjegyzéssort át kell javítanunk úgy, hogy a saját VirtualDubunk

Hamarosan indul a TMPGEnc frame-szervere

Rögzítsünk tévéből filmet!

Lássunk egy példát, hogyan lehet freeware szoftverekkel tévéfilmeket MPEG-be archiválni hatékonyan!

A felvételt VirtualDubbal vesszük fel, több egymást követő file-ba, a szintén ingyenes Pegasus MJPEG röptömörítő kodek használatával. Mint egy 6-8 Gbyte-ba (3-4 AVI file) elfér másfél-két óra jó minőségű videó. Egy Avisynth script segítségével készídjük a reklámokat. Ezt szintén a VirtualDubban használjuk, itt a beépített *smoother* szűrővel kicsit letisztítjuk a zajt a képről. A letisztított filmet a VirtualDub AVIFile frame-szervere (*vdv*) segítségével kiejátszjuk a TMPGEnc-nak, ahol MPEG-1-gvé alakítjuk. Azért használjuk a VirtualDub *smoother*-ét, mert sokkal gyorsabban dolgozik, mint a TMPGEnc saját *Noise reduction* szűrője.

800 MHz-es 256 Mbyte RAM-mal rendelkező Celeron II-es gépen egy éjszaka alatt vagy másnap délelőtt végigfut az egész. Ha kérjük, a munka végzetével a TMPGEnc még a gépet is kikapcsolja.

Plugins könyvtárára mutasson, majd ezt a header file-t kell importálnunk:

```
Import (.c:\avisynth\vdfilters.avs*)
```

Persze itt is a valós elérési utat kell beírunk.

A *vdfilters.avs*-ben kutakodva két dolgot fedeztünk fel: milyen paraméterezéssel hívhatók meg a VirtualDub plug-injei, valamint miként kell saját függvényi írunk. Itt viszont már tényleg nem árt egy kis C/C++ ismeret... Az 1.x-es verzió másik újdonsága az, hogy a clip paraméterek átvándoroltak a függvények paramétersorának végéről az elejére, azaz például a *Trim(155,876, Clip)* helyett *Trim(Clip, 155,876)* irandó.

Mint látható, a különféle frame-szerverekkel csodákat művelhetünk: a professzionális videോഗó szoftvereknek is hatékony kiegészítői lehetnek. Sajnos minden erényük mellett lehetnek hibák is, a frame-szerverek gyakran fejre állítják a filmet. A VirtualDubban, illetve az 1.x-es Avisynthben eleve vannak olyan szűrők és függvények, amelyek ismét talpra állítják a megbolondult videofile-t.

Bata László

Társbérlet ingyen

Az elmúlt fél évben kétszer is foglalkoztunk azzal, miként lehet több operációs rendszert telepíteni egyetlen merevlemezre. Az alábbiakban egy kényelmes és mégis ingyenes programot mutatunk be.

Elsőször egy fapados, ám ingyenes módszert próbáltunk ki. Februárban a Partition Magic és a Boot Magic segítségével végeztük el ugyanazt a feladatot. Most újabb ingyenes módszert mutatunk be.

Az életben és különösen a számítástechnikában számtalanszor találkozhattunk már – és sajnos találkozni is fogunk – komoly tévedésekkel, tévhitekkel, amelyekhez egyesek gőrcsösen ragaszkodnak. Egyik ilyen tévhit, hogy olyan program, amit ingyen adnak, csakis rossz, megbízhatatlan lehet. Ez nemcsak hogy nem igaz, hanem ennek ellentétéről bőven lehetne ódákat is zengen. Mi most mégsem fogjuk megtenni ezt, inkább kikeresünk magazinunk CD-mellékletéről a Ranish Partition Manager programot (\cikk\ranish). Ha nincs kéznél a CD, letölthetjük a Netről is (▶ www.users.intercom.com/~ranish vagy ▶ www.ml.brooklyn.cuny.edu/~mranish).

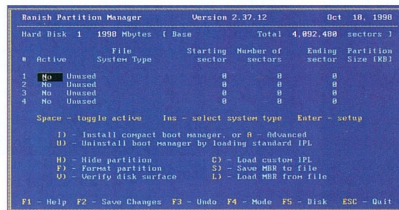
A szerző Web-helye nem hemzseg az animációktól, itt ugyanis tartalom van, nem szemfényvesztés. Rövid, tömör szöveg, néhány link és egy egyéves dátum. A szerző ritkán frissíti Web-helyét, pedig programja elég nagy verziószámot visel. Cikkünk készültékor 2000. március 24. volt feltüntetve az utolsó frissítés dátumaként, és a program akkor a 2.38 beta 1.91 számot kapta. Béta termék lévén nem ajánlott a használata – nem azért, mert megbízhatatlan lenne, hanem mert egy sor művelet még nincs beépítve. Például csak négy elsődleges partíció tud létrehozni, és a Boot Manager paraméterezése sem teljes. Szerzője ígéri, hogy dolgozik a továbbfejlesztésen.

Bontsuk ki a part.zip tartalmát – az eredmény a program 1998 szeptemberében elkészített 2.37.12-es verziója. Ez olyannyira ingyenes, hogy a forráskódját is megkapjuk. A file mérete még így sem haladja meg a 200 Kbyte-ot, ami a mai világban nevétségnek tűnik. A program korából következtethetünk a hiányosságára is: legfeljebb 8 Gbyte-os merevlemezeket tud kezelni. Elboldogul a nagobbak-

kal is, de csak a lemez elején képes dolgozni. Ez annyi korlátozást jelent, hogy az indítható partíciók nem nyúlhatnak e határ fölé. A program több hónapig tartó vizsgálata során más problémát vagy hiányosságot nem fedeztünk fel.

A partícionáló

Bár a Ranish Partition Manager leírása állítja, hogy adatvesztés nélkül át tudja mértezni a FAT16-os és a FAT32-es partíciókat, némi bizalmatlansággal tettük próbára ezt a tu-

igy fest a merevlemez a műtét előtt

dását. Miért? Azért, mert nem egy PowerQuest-féle, összetett művelet-sort hajt végre, hanem csupán a partíció méretét írja át az MBR-ben, clustert nem tud átmeretezni, és a művelet befejeztével le kell futtatni a Scandisket, hogy a megváltozott partícióméretet szabályszerűen bejegyezze a Windows.

A program valóban adatvesztés nélkül végzte a dolgát, de továbbra is lebeszelnénk mindenkit erről a módszerrel, különösen akkor, ha fontos adatokat tartalmazó merevlemezre szeretne ki-sérlemezni!

Am ha az ideális eset áll fent, tehát teljesen üres merevlemez van a gé-

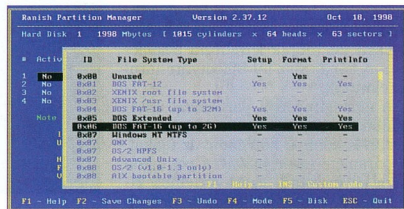
pünkben, különösebb veszély nélkül próbálgathatjuk a partícionálást! Ne habozzunk, ki tudja, mikor kínálkozik majd újra ilyen lehetőség!

Partícionálással foglalkozó eddigi írásainkban említettük már az indító (boot) floppyt. Először is készítsünk magunknak egy újat. Lehetőleg Windows 98 alól formázzunk meg egy rendszerlemez, és másoljuk rá a partícionálóprogramunkat – persze kibontva.

A Ranish Partition Manager nem csak partícionálóprogram. Bár az sem kevés, hogy segítségével egy merevlemez létre tudunk hozni négy elsődleges partíciót, és hogy adatmegőrzés mellett tudunk átmeretezni meglévőket, ennyi tudás nem érdemelne ekkora figyelmet. Oroszlánkarrait a Boot Manager telepítésekor villantja ki!

Készítsünk bootmenüt!

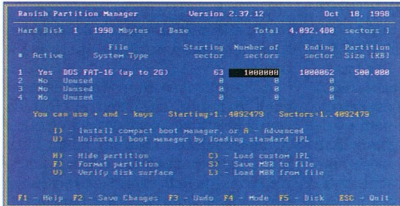
Két jelentősen eltérő indítákszabályozót kínál fel a program. Az egyszerűbbet Compact Boot Managernek nevezi – ennek méretéből kifolyólag a tudása is szerény. A kód 446 byte-os, ezért elfér az MBR-ben (Master Boot Record), nem foglal helyet a merevlemez, nincs szükség extra partícióra. Nagyban hasonlít a Linux bootkezelőjére, a LILO-ra. Azzal ellentétben van benne vírusellenőrzés, de nincs névadás, azaz induláskor a bootmenüben nem az fogjuk látni, hogy „Windows 98”, hanem csak ennyit: „Booting from: HD/1/1”.

Nos, milyen partíciót válasszunk?

Ennél sokkal jobb az Advanced Boot Manager, amelynek számos lehetősége közül az a legimpozánsabb, hogy egyetlen merevlemezre 31 indít-

ható partíciót lehet vele létrehozni. Persze nincs ember a földön, aki egy lemezre ennyi operációs rendszert rakna fel, de maga a lehetőség biztosít bennünket arról, hogy bátran nyújtózkodhatunk, hiszen hosszú a taka-

500 megához vajon hány sektort kell beírni?

rónk. Ezután semmi akadálya annak, hogy egy merevlemezre feltegyünk DOS-t, Windows 98-at, Windows NT-t és Linuxot is. És mindegyiket elsődleges partícióra!

De haladjunk sorjában. A programot elindítva elénk tárul merevlemezünk tartalma, ami remélhetőleg üres. A kapacitást sektorszámokban is mutatja, a lemez paramétereit pedig a fizikai valóságnak megfelelően sektorkok, lemezoldalak és cilinderek formájában jeleníti meg. Az [F4] billentyű lenyomásával ezt átválthatjuk sektorkos formátumra, hogy az egyszerű földi halandónak könnyebb legyen a számolás – 2 szektor = 1 Kbyte, 20 480 szektor = 1 Mbyte stb.

Új partíciókat az [Ins] billentyű lenyomásával tudunk létrehozni. Ekkor elég impozáns lista jelenik meg a választható típusokról. A partíció kezdete a program a 63-as sektort jelöli ki, amit célszerű meghagyni, mert ha később az Advanced Boot Manager is fel szeretnénk telepíteni, akkor az pont effer az üresen hagyott helyen. Amíg nincs beállítva ez a fejtett indítómódul, addig csak a szabványos 4 partíciót tudjuk létrehozni a lemezen. A kánaán az [A] billentyűre táru fel előttünk.

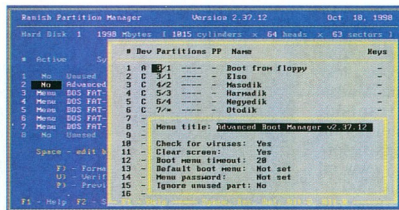
A már létrehozott partíciókat automatikusan felveszi a bootmenübe, de kézzel is könnyű hozzáadni az újakat. A paraméterezése bizonyos pontokon nem egyértelmű, ezért érdemes kísérletezni. Szabályozhatjuk a vírusellenőrzést, az automatikus választás előtti visszazámlálást, az aktív partíciót, jelszavas védelmet alkalmazhatunk.

Ezenkívül a kiválasztott és elindított partícióval egyben láthatóvá tehetünk másik elsődleges partíciót, és be-

állíthatjuk MBR-beni megjelenésük sorrendjét is. A bootmenüben mindegyik menüponthoz kiegészítő billentyűkombókat rendelhetünk, amelyek a kiválasztott partíció indulásakor hajtódnak végre. Például a Windows 98-nál az [F8 5 Enter] bejegyzés automatikusan parancsori indítást hajt végre.

A programmal FAT16 és FAT32 file-rendszereket tudunk formálni, és az opciók nagyban segíthetik a partíció esetleges átméretezést.

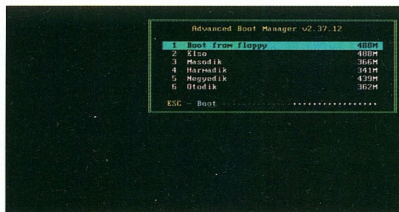
Ha elvégeztük az összes műveletet, az [F2] funkcióbillentyűvel érvényesíthetjük munkánkat: a paraméterek visszairódnak a Master Boot Record-ba. Igen, eddigi ügyködésünk csak a programon belül, virtuálisan hajtódott

Az Advanced Boot Manager

végre, a merevlemezre csak az [F2] megnyomására íródik ki.

Számítógépünk újraindításakor kiderül, milyen munkát végeztünk. A Boot Manager működésének forté-

Hogyan néz ki a gép indulása?

lyait rövid idő után ki lehet ismerni. Ebben sokat segít a program súgója, amely közönséges HTML dokumentum. Érdemes kinyomtatni mind a part.html, mind a faq.html file-t.

Felmege a rendszer

Amint elkészültünk merevlemezünk partícionálásával és a bootkezelőt is beállítottuk, jöhet az új operációs rendszer telepítése.

Ilyenkor mindenképpen gondoskodjunk a kisméret partícion kívül a merevlemez található többi elsődleges elrejtéséről. A Boot Manager beállításánál a „—” jelzés éppen ezt jelenti.

A következő lépés a partíció kiválasztása.

Elindítani persze nem tudjuk, mert még nincs rajta indítórész (boot sector).

A bootmenüben ráállunk annak a partíciónak a jelölésére, ahová az operációs rendszert szeretnénk telepíteni, majd megnyomjuk az [A] billentyűt. Ennek hatására a gép floppyra indul, és az aktuális partíció láthatóvá válik C: betűjellel.

Mielőtt belefognánk az operációs rendszer telepítésébe, nagyon fontos,

hogy az elvégzett beállításokat, a partíciós tábla és a Boot Manager adatait elmentjük egy floppyra, mert a Windowsok egyik jellegzetes tulajdonsága, hogy nem törnek meg semmilyen indításvézelő programot, azaz a telepítőjük felülírja az MBR-t. A létrehozott partíciókat érintetlenül hagyja, de a bootmenüt letörli, tehát azt a Windows telepítése után újra létre kell hozni. Vagy hogy egyszerűbb dolgunk legyen: töltsük vissza a floppyra.

Az általunk kreált bootparamétereket és az MBR adatait elmenteni, illetve visszairni vagy a Partition Magicel, vagy egyszerűbben, parancsorból tudjuk. Irjuk be a `part.exe -s a:\indito.mbr` sort a kimentéshez, a visszairáshoz pedig a `part.exe -l a:\indito.mbr` sort. Ezek a műveletek nem bántják a merevlemez partícion található adatokat, minden a helyén marad, nem törölik semmi. Valami hasonlót csinál az `fdisk /mbr` is, csak akkor a Microsoft-féle alap indítómódul (Initial Program Loader) kerül a merevlemez legelső szektorába.

Eke Zoltán (ekezo@westel900.net)

Íróasztal másképpen

A Stardock gyökeresen újat alkotott a Windows munkaaasztalát átszabó programok világában. Az egyelőre még csak 0.65-ös verzióján tartó DesktopX-szel objektumalapú munkaaasztal-kezelést valósíthatunk meg. Az Object Desktop többi részegységéről már olvashattak lapunkban.

A DesktopX segítségével – a Windows-shell lecsereelő többi programhoz hasonlóan – a Start Menü, a Tálca, valamint az éppen futó feladatok ikonos listája is lecserelehető, de ezek a szolgáltatások már teljesen általánosnak mondhatók.

A DesktopX igazi újdonsága az, hogy készítői moduláris rendszert hoztak létre, és ezt olyan objektumokból építették fel, amelyek képesek különböző események (egérmozgás, -kattintás) kezelése mellett üzeneteket küldeni és fogadni egymás között, emellett külső alkalmazásokkal is tudnak kommunikálni.

Közös fejlesztés

A DesktopX nagy előnyei közé tartozik, hogy – bár nem régen jelent meg – máris nagyon sok fejlesztő készít hozzá különböző objektumokat és témákat. Mivel még a bonyolultabb témák is apró objektumokból épülnek fel, azok is bekapcsolódhatnak a fejlesztésbe, akik nem érzik magukat alkalmasnak egy teljes grafikai designt igénylő feladatra.

Ennek a fejlesztésnek komoly előnye, például a Microsoft által adott megoldással szemben, hogy nem kell megvárunk, amíg egy nagy vállalat nekiáll kifejleszteni az igényeinknek megfelelő kezelőfelületet.

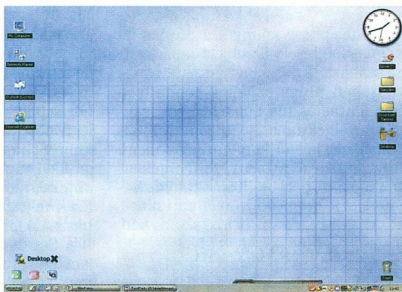
A DesktopX fenti jellemzői miatt akár a nagyobb vállalatok számára is hasznos lehet, ugyanis egy teljes vállalati irányítási, felügyeleti pultot hozhatunk létre alkalmazottait Win-

dows munkaaasztalán, amelyet nagyon könnyű minden egyes gépre telepíteni.

Modern munkaaasztal

Noha már a mobiltelefonunk, gépkocsink is hangulatunkhoz, egyéniségünkhöz illő formát, színvilágot ölthet, a PC-s operációs rendszerek még jelentős lemaradásban vannak e tekintetben.

Egyelőre tipikusnak mondható, hogy a Windows kezelőfelülete a legtöbb felhasználónak egy alul lévő Tálcat jelent, amelynek jobb oldalán helyezkednek el az éppen futó alkalmazások ikonjai, a bal sarokból pedig az egyes alkalmazásokat indíthatjuk el. Ezen a sajnálatos helyzetben már régóta próbálnak változtatni a fejlesztők.

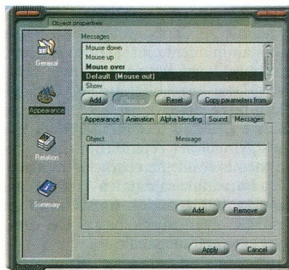
Teljes díszben a munkaaasztal

A fejlesztések egyik iránya, amelyet például a LiteStep is képvisel, arra irányul, hogy a Microsoft Explorer cserélje le a saját shellkezelőjére. E megoldás legnagyobb hátránya, hogy viszonylag kevesen vállalkoznak a fenti „műtetre”, amelynek folyomá-

nya lehet akár néhány program működésképtelensége is. Sokan fejlesztenek ezekhez különböző témákat, de igazán ránk szabottat csak akkor hozhatunk létre ezekből, ha a megfelelő konfigurációs file-okat bújva beállítjuk a szükséges értékeket. A LiteStephez hasonló megoldások további nehézsége,

Az alapbeállítások egyszerűen

Itt már üzenetet is küldhetünk

hogy az egyes témák nem igazán keverhetők egymással, sőt legtöbbször csak a megadott képernyőfelbontás esetén működnek hibátlanul.

- ▶ www.stardock.com
- ▶ www.litestep.net
- ▶ Digitális íróasztal – CHIP, 2000/11/14/1
- ▶ WindowBlinds, BuilderBlinds, WindowFX: Asztaldíszek. CHIP, 2000/11/13/1
- ▶ ...és: \CIKKEK\WINTIPS. CHIP-CD, 2000/11
- ▶ DesktopX, Control Center, IconPackager: \CIKKEK\WINTUNE. CHIP-CD, 2001/3
- ▶ IBM OpenDoc: www-4.ibm.com/software/ad/opendoc/position.html

A fejlesztések másik irányát az IBM-Apple páros indította el. A Pink fedőnevű projekt keretén belül teljesen új szemléletű operációs rendszert terveztek, a Taligentet. Ennek alapját az OpenDoc nevű objektummodell adta. A koncepció lényege az volt, hogy olyan operációs rendszert fejlesszenek ki, amely annyira moduláris, hogy egyes elemeit a képfüle-okhoz, vagy MP3 file-okhoz hasonlóan cserélgethessék a felhasználók, igényük és izlésük szerint. Ezzel a szemlélettel könnyen megoldható lenne, hogy egy szövegszerkesztő modul igény esetén összekapcsoljunk egy képletszerkesztővel, majd ha már nincs szükség rá, akkor „kilöjük” a memóriából. Persze azok számára, akiknek ilyen képességű szoftverre van szükségük, akár együtt is lehet forgalmazni a modulokat. E szemlélet előnye, hogy tényleg csak olyan funkciókért fizetnénk, amelyekre szükségünk van, és sokkal gazdaságosabban lehetne bánni a tárhellyel.

A fentiekre válaszul a Microsoft megjelentette a Cairo névre keresztelt „valamit”. A Cairót eddigi ismereteink alapján mindenki másképpen értékeli, de tény, hogy alig valósult meg belőle valami kézzelfogható. Igaz azonban, hogy a mai ActiveX, COM, illetve Active Desktop technológia mind ennek gyümölcsei. A fenti IBM-Apple fejlesztés is leált. Az operációs rendszerek harcának sajnálatos eredménye, hogy a felhasználók töredéke ülhet csak le olyan munkaasztal elé, amelyet elképzelt magának.

Mit nyújt a DesktopX?

A DesktopX fejlesztésével az OS/2-es világban is jelenlévő Stardock olyan vállalkozásba fogott, amely igazán tiszteletre méltó: a Windows 95/98/NT/2000/Me alatt is megbízhatóan működő objektumalapú munkaasztal még vízióként is nagyratörőnek mondható. Már 0.65-ös verziója is

Gyakorlatilag bármilyen beállítható

jól működik és stabil Windows 98/98SE/2000 alatt.

Fontos megemlíteni, hogy a DesktopX a nála jóval nagyobb Object Desktop koncepció része, amelyben már a megjelentetett ablakok testre szabása, valamint a skinnek támogatása is szerepel. Ehhez a WindowBlinds és a BuilderBlinds nyújt segítséget, amelyekről már írtunk magazinunkban.

A DesktopX tehát valójában nem cseréli le az Explorert, csupán a kezelőfelületet változtatja meg. Ehhez alapvetően témákat használ, amelyek a teljes munkaasztalt átszabják, a háttérképtől kezdve a rajta elhelyezett ikonokig. A témák objektumokból épülnek fel, és egy-egy témába tetszőleges helyről szerzett objektumokat illeszthetünk be, azok teljesen kompatibilisek egymással. Például az egyik téma *Sajátgép* objektumát felhasználhatjuk egy másik témában szereplő helyett, vagy akár azzal egyszerűen is.

Az egyes témák, objektumok letöltése és telepítése könnyű, a munka igazalmasabbik fele az objektumok testre szabása. Ehhez az esetek túlnyomórésztében nincs szükség semmilyen konfigurációs file böngészésére, csupán az objektumon jobb gombbal kattintva megjelenő konfigurációs menü állíthatására. A beszerzett objektumokból szuperobjektumokat hozha-

tunk létre, amelyek bővebb képességekkel rendelkeznek. Ennek fő előnyeit akkor élvezhetjük, ha kihasználjuk az objektumok közötti kommunikáció lehetőségét. Ezzel a megoldással ugyanis olyan élő, dinamikus objektumokat kaphatunk, mint például egy meghajto szabad kapacitását jelző elem, vagy a beérkezett e-mailról tájékoztató szuperobjektum. Ezek is beszerzethetők programozás nélkül, ugyanis az alaprendszer részét képezik. Ilyen továbbá a látványos analóg óra is.

Saját objektumok létrehozása

Saját objektumaink létrehozása mindaddig egyszerű, amíg a meglévő objektumkészletből klónozzuk őket. Statikus, ikonyszerű elemeket pillanatok alatt létrehozhatunk, a Windows Explorerben megszokott parancsikonokhoz hasonlóan. Az igazi extrát az egymáshoz üzengető ikonok jelentik. Ez már nem valósítható meg próbób programok írása nélkül, bár a Windows Scripting Hostsal is megoldhatunk sok feladatot. A komolyabban kihívások azonban Visual Basicet, C-t, esetleg JavaScriptet igényelnek.

Tapasztalataink alapján a DesktopX megbízható, jól használható íróasztal, de telepítése előtt ajánlatos kikapcsolni az Active Desktopot. Versenyársaihoz képest nagyon könnyű az ikon jellegű objektumok létrehozása, sőt az animált ikonok sem igényelnek sok grafikai munkát. A programozott, élő objektumok más lapra tartoznak. Ezek teljes kihasználására kevés felhasználó fog vállalkozni.

A Stardock többi programjával Object Desktoptá kiegészítve a DesktopX-et pedig jól alkalmazható, egyedi munkaasztal birtokosai lehetünk. Az Object Desktop összetevőinek demó változatai megtalálhatók magazinunk CD-mellékletén vagy letölthetők a gyártók Web-helyéről. Hosszú távú, jogos használatukhoz meg kell őket vásárolni, áruk külön táblázatban található.

Fazakas László (flaszlo@megoldas.hu),
Giczey Gergő

A Stardock Object Desktop és részegységei

Név	Web-cím	Feladat	Ár
BuilderBlinds	www.stardock.com/products/builderblinds	WindowBlinds skinnek készítése	19.95 USD
Control Center	www.stardock.com/products/odnt/cc.html	virtuális munkaasztalok	24.95 USD
DesktopX	www.desktoppx.net	egyesdi munkaasztal készítése	19.95 USD
IconPackager	www.stardock.com/products/iconpackager	ikonok cseréje	19.95 USD
Object Desktop	www.objectdesktop.net, www.stardock.com/products/odnt	a részegységek összefogása	49.95 USD
WindowBlinds	www.windowblinds.net	grafikus kezelőfelület cseréje	19.95 USD
WindowFX	www.stardock.com/products/windowfx	különleges effektusok	14.95 USD

Vegyünk egy képet...

Újabb ötletek után vadászva az Interneten két nagyon érdekes leírást találtam. Közös vonásuk, hogy egy fétszőleges képből – leginkább fényképből – pillanatok alatt, mindössze néhány lépésben látványos illusztrációt készíthetünk.

Tehát nem meglepő, ha a Paint Shop Pro 6 elindítása után azzal kezdjük a ténykedésünket, hogy megnyitjuk azt a képet, amelyet „alapanyagként” szeretnénk használni. Ezt megtehetjük a *File* → *Open* (vagy [Ctrl O]) művelettel, vagy úgy, hogy az *Intéző*-ből, esetleg kedvenc képböngészőnkől ráhúzzuk a Paint Shop Pro ablakára a kép ikonját, nevét. Mivel az esetek túlnyomó többségében a képet eredeti állapotában is meg szeretnénk őrizni, ezért a kiválasztotról azonnal készítsünk másolatot a *Window* → *Duplicate* (vagy [Shift D]) segítségével, majd jelöljük ki újra az eredeti képet (a *Window* menü listájából vagy a [Ctrl Tab]-bal) és zárjuk be azt a *File* → *Close* művelettel, vagy még egyszerűbben, az univerzális [Ctrl F4] billentyűkombinációval. Miután biztonságba helyeztük az alapanyagot, elkezdhetünk dolgozni. (Milyen kár, hogy főzészkor nincs lehetőségünk ilyen „várazslatokra”, mindig tele lehetne a frigó és a spájz.)

A képet átalakítjuk szürkeárnyaltossá a *Colors* → *Grey Scale* művelettel, majd mivel színeznünk akarjuk, visszaalakítjuk true colorra (*Colors* → *Increase Color Depth* → *16 Million Colors* vagy [Shift Ctrl O]). A képnél kellemes halványbarna árnyalatot adunk a *Colors* → *Colorize* (vagy [Shift L]) művelettel, meghozza 15-ös színárnyalati (Hue) és 130-140 közötti színtelítettségi értéket megadva. Mivel a képet öregíteni szeretnénk, ezért először kicsit lágyítjuk az *Image* → *Blur* → *Soften More*-ral, majd élesítjük az *Image* → *Sharpen* → *Sharpen More*-ral – a műveletpárt még kétszer-háromszor megismételjük.

Ha ezzel megvagyunk, akkor a képről készítünk egy „fedőmásolatot”, vagyis duplikáljuk az aktív réteget. Ezt háromféleképpen tehetjük meg. A leghivatalosabb út a *Layers* menü *Duplicate* műveletének használata. Ennél kicsit egyszerűbb, ha a rétegek palettáján a jobb gombra megjelenő

menüből kiválasztjuk a *Duplicate* sort – már ha a *Layer Palette* éppen nyitva van. Talán úgy a leggyorsabb, ha a képet a vágólapra másoljuk az *Edit* → *Copy*-val, majd a képre helyezzük új réteggént az *Edit* → *Paste* → *As New Layer*-rel – ehhez ugyanis

Ez a kép néhány pillanat alatt évtizedeket öregedett

csak a [Ctrl C] és [Ctrl L] billentyűkombinációt kell megnyomnunk, ami sokkal hatékonyabb, mint a menükben „bökláznunk”.

A végeredmény szempontjából teljesen mindegy, hogy a három lehetséges út közül melyiket választjuk, a lényeg, hogy van egy új rétegünk, amelyből azon nyomban mozaikvéget készítünk az *Image* → *Effects* → *Mosaic Glass* művelettel. A kép méretétől függően 60-75 sorra és oszlopra (*Number of Columns* és *Number of Rows*) bontuk fel a képet (ha a *Symmetric* ki van pipálva, akkor elegendő csak az egyik értéket megadnunk), az üveg görbülete legyen a le-

hető legkisebb (Glass Curvature: 50), a sarkok görbülete legyen közepes (Edge Curvature: 5), a szemcsenagyság maximális vagy majdnem maximális (Grout Width: 9-10), a szemcsék fedettségéé pedig szinte minimális (Grout Opacity: 3-5). Ahhoz, hogy a végső képünk kissé kontúrosabb legyen – bár mostani állapotán ez alig látszik – használjuk az *Image* → *Edge* → *Enhance* vagy *Enhance More* műveletet, majd a pöttyöket kissé mossuk össze az *Image* → *Noise* → *Despeckle* effektussal.

Miután képünkre már csak nyomokban lehet ráismerni, rétegünk átütősi módját (*Layer Blend Mode*) a rétegepalettán vagy a *Layers* → *Properties* ablakban állítsuk át „égetésre” (*Burn*), fedettségét (*Layer Opacity*) pedig csökkentjük le 10-15 közötti értékre. Legvégül, ha szükséges – és ez teljesen az alapot adó fotótól függ – az eredeti képet, vagyis azt, amelyik a *Background* rétegen található, világosítsuk vagy sötétítsük, illetve ha szükséges, növeljük a kontrasztját a *Colors* → *Adjust* → *Brightness/Contrast* (vagy [Shift B]) művelettel.

Fotóból grafika öt lépésben

Fényképből réges-régen, sorozatunknak a múlt évezred feledésbe merülő kilencedik részében (Buborékok.

Szénrajz rekordidő alatt

CHIP, 99/7/135) már készítettünk grafikát, de most egyszerűen másfajta rajzolósi stílust fogunk emulálni,

másrészt, mint a címből sejthető, sokkal egyszerűbb, tehát gyorsabb megoldást nézünk meg.

Miután megnyitottuk a képet, klónoztuk, majd biztonságba helyeztük, elkezdhetjük a munkát. Első lépésként a színes fényképből előállítunk egy szürkeárnyalatosat a *Colors* →

Variációk egy témára, avagy így lesz a szénrajzból valami egészen más

Gray Scale művelettel. Második lépésben a fentebb bemutatott módok valamelyikével másolatot készítünk a rétegről. Harmadik lépésben ezt a másolt réteget (pontosabban a másolat másolatát) negatívba fordítjuk a *Colors* → *Negative Image* művelettel, majd negyedik lépésben elmoszuk az *Image* → *Blur* → *Gaussian Blur* effektussal, meghozza 3–5 egységnyi sugarat (Radius) megadva paraméterként. Legvégül az ötödik lépésben a felső réteg áttünési módját (Layer Blend Mode) átállítjuk „kikerülősre” vagy „cselesre” (ez esetben a *Dodge* mindkét fordítása igaz). Íme! Azt hiszem, a látvány magáért beszél.

Miután elmentettük az immár inkább rajznak nevezhető fotót, érdemes kicsit elidőzni ennél az állapotnál.

Mert mi van akkor, ha a rétegünk áttünési módját (Layer Blend Mode) nem „kikerülősre”, hanem „átlapolósra” (Overlay) állítjuk? Vagy mi van akkor, ha éles vagy lágy fényűre (*Hard Light* vagy *Soft Light*) módosítjuk, a réteg fedettségét (Layer Opacity) pedig lecsökkentjük 40%-osra? Vagy már-már térhatású képet kapunk, ha az áttünési módot „különbégre” (Difference) kapcsoljuk, és a

rétegfedettséget 20–30%-ig csökkentjük. Utóbbinak külön jót tesz, ha a képet true colorra alakítjuk (*Colors* → *Increase Color Depth* → *16 Million Colors* vagy [Shift Ctrl O]), a két réteget egybeolvasztjuk a *Layers* → *Merge* → *Merge All (Flatten)*-nel, majd a *Colors* → *Colorize* (vagy [Shift L]) művelettel nagyon élénk színűre színezzük, például zöldre (Hue: 85, Saturation: 255), sárgára (Hue: 45, Saturation: 255) vagy cianra (Hue: 120, Saturation: 255).

Csillogó felirat

E szép rajzok, képek után foglalkozunk valami keményebbel, például krómbevonatok készítésével. Ehhez szükségünk lesz valamire, amit bevonhatunk. Legyen mondjuk egy felirat.

Nyissunk új, 800×600 képpontos, fehér hátterű, true color rajzot (*File* → *New* vagy [Ctrl N]). A háttérszint állítsunk fehérre, az előtér színt pedig középszürkére (R:128, G:128, B:128), és készítsük el a feliratot egy szép, lekerekített, ám vastag betűtípussal (például BalloonX fontból), 125–150 pontos betűméretben. A szöveget helyezzük el a kép közepén, majd mentjük el az alfa csatornára a *Selections* → *Save To Alpha Channel* művelettel.

A kijelölés határait húzzuk beljebb 5 képpontnyit a *Selections* → *Modify* → *Contract* művelettel, majd engedjük vissza a *Selections* → *Modify* → *Feather* (vagy [Ctrl H]) hasznáival. Ha most kiválasztjuk a kifétoeszközt (Flood Fill), és a kijelölésen belülről egyszer kattintunk az egér jobb gombjával, akkor feliratunk körvonalassá válik. Ha csak azt a betűt festettük ki, amelyikre kattintottunk, akkor a *Tools Options* palettán a színellenőrzést (Match mode) kapcsoljuk ki (None), és kattintunk ismét a jobb egérgombbal egy másik betűre.

Töltsük vissza az eredeti, nem átmenetes szélű kijelölést az alfa csatornáról a *Selections* → *Load From Alpha Channel*-el, és készítsünk szép élettörést feliratunknak az *Image* → *Effects* → *Inner Bevel* effektussal.

A sarok (Bevel) a betűhöz hasonlóan legyen lekerekített (második a listában), 20 egység széles (Width), a betű simasága legyen közepes (Smoothness: 40–50), a kidomborodás (Depth) legyen 12–15 egység magas. A környezet „fényesítését” (Ambience) növeljük 8–10-re, a felü-

let tükröződését (Shininess) állítsuk közepesre (kb. 50-re), a fényforrás színe (Light Color) legyen fehér, és érkezzon a szokásos 315 fokos szögéből (Angle), végül kicsit csökkentjük a fény intenzitását (Intensity) és beesési szögét (Elevation), az előbbit 40–45-ig, az utóbbit pedig 25–30 fokig.

Most jön a varázslat! Létrehozunk egy különleges réteget, amely némi színkorrekciót végez. Ezt a réteget a *Layers* → *New Adjustment Layer* → *Curves* művelettel hozzuk létre, és a megjelenő ablakban azonnal be is állítjuk a tulajdonságait.

Ha valamilyen csoda folytán nem a szabályozó (Adjustment) oldal lenne aktív, akkor kattintsunk az oldal „füllére”, majd ellenőrizzük, hogy mindhárom színcsatornára vonatkoznak-e a változtatások (Channel: RGB). Ha mindezzel megvagyunk, vigyük az egérgurizt a diagram piros vonala fölé.

Amikor a kurzor alakja megváltozik és megjelenik mellette a +ADD jelzés, akkor kattintsunk egyet. Teljesen mindegy, hogy a – jelenleg teljesen egyenes – görbe melyik pontjára kattintunk, mert ha a diagram alatt található bemeneti (Input) mezőbe beírjuk a 64-es, a kimeneti (Output) mezőbe a 192-es értéket, akkor a pont úgyis a helyére mászik.

Hozzunk létre még egy pontot az előzőtől jobbra, ennek a pontnak be-

CHROME

Csillog-villog, pedig csak egy jól beállított réteg van rajta

meneti értéként adjuk meg 192-t, kimeneti értéként pedig 0-t. Ha mindent jól csináltunk, akkor a diagramunk egy szinuszszerű görbe, és ha az automatikus előnézet (Auto Proof) is be van kapcsolva, akkor láthatjuk, hogy tényleg kisebbajta varázslatot művel ez a speciális réteg.

Ha a krómfelületet kicsit még fényezni, világosítani szeretnénk, akkor ehhez nem a szokásos *Brightness* → *Contrast* ablakot kell használnunk, hanem a *Curves* rétegünk beállítóablakának középső, *Blend Ranges* című oldalán található nyolc kis csúszkával, de főleg a *This Layer*-hez tartozó négyvel kell kísérletezgetnünk.

Wetsz Tamás

conf könyvtárban több példát is találunk, amelyek alapján létrehozhatunk egy új konfigurációs file-t a számunkra legszimpatikusabb beállításokkal...

A konfigurációs file-ok tanulmányozásakor újabb kellemetlen meglepetés ért: az nagyon jó, hogy megadható image file, amelynek segítségével lemezegységet szimulálhatok a plex86 számára – de ez az egyetlen módja annak, hogy a plex86 lemezt kapjon! Így már messze nem olyan szép a dolog, ugyanis innen kezdve ha a vendég operációs rendszert (guest OS) önállóan, tehát nem Linux alól is futtatni akarom, akkor minden file-ból két példányt kell, ráadásul ezek függetlenek egymástól, emiatt az egyik módosítása semmilyen hatással nincs a másikra és viszont.

Végül az is megnehezíti a dolgunkat, hogy ha merevlemez akarunk emulálni, akkor nem elég létrehozni annak az image file-ját, hanem meg kell adnunk a geometriáját is a sávok, fejek és szektorok számával. Ha rosszul számoljuk ki ezek valamelyikét, nem fog működni

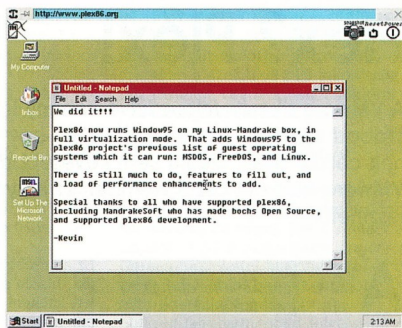
ként megadva az általunk készített konfigurációs file-t, valahogy így: `plex86 -f ../conf /konfig.file`. Ha xterm alól indítjuk a plexet, akkor itt nyomom követhetjük, hogyan dolgozik az új emulációs program, ugyanis folyamatosan kiírja, hogy éppen mit csinál: feldolgozza a konfigurációs file-t, betölti a bochs és plug-in modulokat, memóriát foglal, BIOS file-okat olvas. Ha gondja támad, akkor ezekből az üzenetekből könnyen észrevehetjük, a hiba megnevezése alapján pedig jó esélyünk van az elhárítására is. (Nálam a leggyakoribb hiba az image file útvonalának elgépelése volt.)

Ha a plex86 mindent rendben talál, akkor megnyit egy ablakot, amelyben nyomom követhetjük új, virtuális masinánk éledését: megjelenik a BIOS üzenetei, kisvártatva megjelenik a *Starting MS-DOS...*, felirat, majd ha türelmesek vagyunk, promptot is kapunk. Az emulált masina természetesen lassabb az eredeti gépnél – de a tapasztalat lassulás több volt, mint amekkorára számítottam. 400 MHz-es Celeronnal, 80 Mbyte RAM-mal az MS-DOS bebootolása bő negyven másodpercig tartott, holott semmilyen extra drivert nem töltöttem be: se `config.sys`, se `autoexec.bat` file-t nem használtam. Az sem nyerte el tetszésemet, hogy egy `dir a:` parancs begépelése is szummel

láthatóan akadozott: először megjelent a `dir`, majd kis szünet után folytatódott és így megjelent az `r a:` rész is. Ezután már meg sem lepődtem azon, hogy a válasz is hasonlóan akadozva jött.

A kíváncsiság persze hajtott, így a türelmem erényét gyakorolva kipróbáltam néhány jó öreg DOS-os programot, például a Norton Commandert, illetve kedvenc logikai játékomat, a Sherlockot. Utóbbi egyben arra is jó volt, hogy megtudjam, hogyan viseli a plex, ha a virtuális VGA kártyát grafikus üzemmódba kapcsolom. Kiállta a próbát, bár fűrgébb nem lett ettől az akciótól sem.

Második körben a Windows 95-öt akartam kipróbálni mint vendég operációs rendszert, de ezzel nem volt szerencsém: a bő 600 Mbyte-os Windows 95 partíciót még csak-csak átmásoltam egy image file-ba a `dd` segítsé-

Van, akinek még Windows 95-öt is sikerült bootolnia!

gével, ám a szektor-, sáv- és fejszámot nem sikerült beállítanom. A merevlemez nyíltleges fizikai paramétereit megadva sem sikerült betölteni az operációs rendszert: a BIOS üzenetei után a *Rossz rendszerlemez* kezdetű üzenet érdeztetett meg. Ha „floppyról” bootoltam, de meghagytam a `C:-` t, akkor a `dir c:` parancsra az *Érvénytelen meghajtó* üzenetet kaptam – tehát fehérenfeketén az volt rosszul megadva.

Végzős kinomban az újabb dokumentációkhoz fordultam, ahol nem kis meglepetésemre a Windows 95-höz is találtam leírást. Mint utóbbi kiderült, ez azt veszi ki, hogyan kell 65 floppyról telepíteni a Windows 95-öt plex alá. Nekem a Windows 95 CD-s telepítője van meg, így ez a megoldás számomra használhatatlan volt, a plex kínos lassúsága szintén gondolkodába ejtett – végül lettem ilyen irányú kísérleteimről, de a Net tanúsága szerint nem lehetetlen a dolog!

Kell ez nekünk?

Mindezeket egybevetve az a véleményem, hogy a plex86 ígéretes program, azonban fiatalágában addódon még nem mentes minden hibától. Ha sikerül megnövelni az emuláció sebességét, és nem csak image file-t lehet vele használni lemezegységként, méltó versenytársává válhat a VMware-nek.

Ha valaki mindezek után kedvet érez a kipróbálására, megtalálhatja a program forrását CD-mellékletünkön is. Mivel a CD-n a forditást úgysem lehet elvégezni, ezért a forrást betömöríttem, de a CVS adatokat megtartottam benne, így ha valaki a kicsomagolás után rögtön frissíteni is akarná a forrást, elegendő a `cus update -APd` parancsot kiadnia.

Horváth Zsolt

A grafikus üzemmód nem jelent nagy problémát

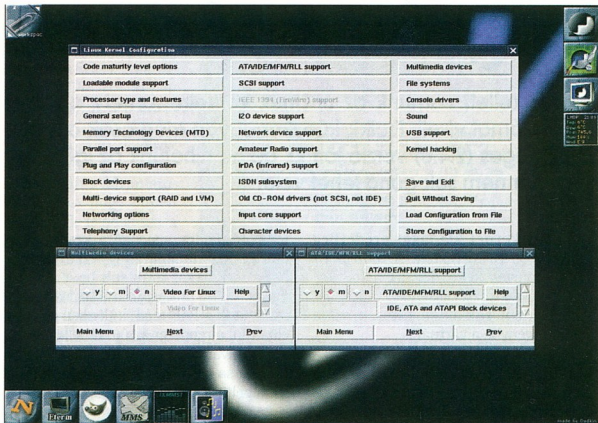
a virtuális merevlemezünk. További ilyen konfigurációs hibáinak a plex86 nem szól – ám az alatta futó operációs rendszer már hajlamos lesz megtagadni a rosszul definiált lemezegység kezelését. A konfigurálás másik sarkalatos pontja, hogy a plex86 – értelemszerűen – nem tartalmaz vendég operációs rendszert, azaz a konfigurációs file át-szabása után még minimum egy bootolható image file-t is el kell készítenünk. Első kanyarban érdemes az operációs rendszerek legegyszerűbbikeivel, valamilyen DOS-szal kezdeni, ez kényelmesen el is fér egy floppyn.

Fusszon végre a vendég!

Elérkezett a pillanat, amelyért küzdötünk: a user könyvtárba lépve elindíthatjuk a plex programot, paraméter-

talakelpe nagyon egyszerű: minden bejövő csomagnak megvizsgálják a fejlécét, és ez alapján döntenek el, mi legyen a csomag sorsa. Például továbbengedik, visszautasítják, vagy eltérítik egy másik gép felé. A csomag fejléce tartalmazza a csomag forrását, célját, protokollját és még néhány alapinformációt. A csomagszűrés alapú tűzfalak előnye, hogy ez a művelet többnyire kernelszinten zajlik, ezenkívül gyorsak, nem igényelnek kliensoldali kompatibilitást. Hátrányuk azonban, hogy a csomag tartalmával nem foglalkoznak, azaz felhasználói szintű protokollokat (mint például az FTP) nem tudunk velük ellenőrizni.

Erre kínálunk megoldást a proxy alapú tűzfalak. Működésük valamivel összetettebb, mint az előző csoport tagjaié. Az az alapelv, hogy a kliens nem a célállomással tartja a kapcsolatot, hanem a tűzfalon futó proxyszerverrel. A proxyszerver veszi fel a kapcsolatot a célállomással, és összeköttetésük működik a két gép között. Így lehetőség nyílik a kommunikáció figyelésére, naplózására, és ha kell, bele is avatkozhat. Ez sokkal nagyobb biztonságot és naplózási lehetőségeket nyújt (a csomagszűrés tűzfalánál jóformán csak a különböző csomagok úticélját és forrását tudjuk naplózni), mivel már a felhasználói szintű protokollokat is tudjuk ellenőrizni. A proxy tűzfalak sok esetben csak funkciókat is ellát, azaz a már egyszerű leltőlött anyagot egy meghatározott ideig elraktározzák, és a következő lekérésnél elegendő csupán visszaolvasniuk ottan. A proxy tűzfalak sokkal lassabbak, mint a csomagszűrésesek, továbbá kliensoldali

Minden a régi az X alatt is

támogatást és beállítást is igényelnek. A proxy tűzfalnak nincs szükségük kerneltámogatásra, de gyakran alkalmazzzák együtt őket a csomagszűréses tűzfalakkal. Példa erre a transzparens proxy, amelynek alkalmazásakor a tűzfal minden kimenő csomagot automatikusan a proxyszerver portjára irányít.

A Linux kernel is tartalmaz csomagszűréses szolgáltatásokat, ezeket a 2.2-es szériában az IP-lánccok (ipchains) formájában biztosították. Most az egész csomagszűrő rendszert újrajrtaik, így az ipchains helyett az iptablesszel kezelhetjük a csomagszűrő szolgáltatásokat. Noha benne hagyhatjuk az ipchains támogatást is a kernelben, de nem kompatibilis az iptablesszel, tehát a kettő közül csak az egyiket használhatjuk.

Érdekes új opció a Fast Switching is. Ez helyi hálózatokon két hálózati kártya közötti közvetlen kommunikációra szolgál, ami gyorsabb átvitelt sebességet eredményez. Sajnos a technika nem kompatibilis a NetFilterrel.

Az átvitel gyorsítására létezik másik alternatíva is, mégpedig az ATM (Asynchronous Transfer Mode), amelyet most már a Linux is teljes mértékben támogat. Ez fix csomagemérettel dolgozó kapcsolatorientált technológia, a lehető legkisebb sávszélességet veszi igénybe a csomagok célba juttatásához. Csak ATM-et támogató hálózati kártyákkal használhatjuk, kizárólag LAN és WAN hálózatokon.

Hasznos lehet még a PPP multilink és a PPP over Ethernet is, igaz mindkettő kísérleti stádiumban van. Az utóbbi nem szorul különösebb taglásra. Az első segítségével pedig több interface-t egyetlen logikai PPP kapcsolattá tudunk összevonni, így megnevelhetjük sávszélességünket.

A 2.2-es kernelekben is szerepelt már az IPv6 (Internet Protocol version 6) támogatása, de itt is érdemes szót ejtenünk róla. Ez az új generációs Internet protokoll, legnagyobb újtítása a most forgalomban lévő IPv4-hez képest az, hogy a gépek azonosítására nem négy, hanem hat byte-ot használ. Hamarosan szükségessé válhat a bevezetése, ugyanis az Internet rohamos térhódítása mellett nemcsak a főnagok fogyni az IP-címek. A NetFilterrel már IPv6-os csomagokat is tudunk szűrni, illetve maszkolni (címfordítás).

Érdekesnek tűnik a kernelszintű Web-szerver gyorsítás. Ez nem más, mint egy kis Web-szerver, beépítve a kernelbe. Csak statikus Web-oldalakat képes lehvini, CGI-k futtatására nem képes, viszont nagy szolgáltatásokat tehet a felhasználói szintű Web-szerverrel (például Apache) együtt használni. Azokat a kérélmeket ugyanis, amelyeket nem tud teljesíteni, azonnal továbbítja a Web-szervernek.

Kell-e?

A 2.4-es kernel üzembe helyezésének módja nem változott. Az összetevők kiválogatása, a kernel és moduljainak lefordítása, majd helyükre tétele ugyanolyan maradt. A teszt alatt egyszer sem fagyott le, megbízhatóan működött. Érdemes-e áttérni a 2.4-es kernelre? Úgy véljük, sok egetregető újtítás és változtatás nem történ az új kernelben. Sokan valószínűleg csak az új hardverek támogatása miatt térnének át, de ezek többségét a 2.2.18-as kernel is támogatja. De ha már kernelsezre adjuk a fejünket, szerintünk a 2.4-es szériára érdemes áttérni.

Gárgó András

Újdonságokról a Neten

- ▶ Válaszok a NetFilterrel kapcsolatos kérdésekre: <http://netfilter.kernelnotes.org>
- ▶ Különbségek az ipchains és az iptables használata között: <http://netfilter.kernelnotes.org/unreliable-guides/packet-filtering-HOWTO-10.html#Appendix-A>
- ▶ A kernel fordításának és üzembe helyezésének részletes, magyar nyelvű leírása: www.kde.hu/mlp/hogyanok/KERNEL-HOGYAN
- ▶ Az LVM használatának részletes leírása: www.linuxdoc.org/HOWTO/LVM-HOWTO.html
- ▶ PCMCIA kártyák beállítása: www.linuxdoc.org/HOWTO/PCMCIA-HOWTO.html

File-kezelés és parancssor

Bár a Unixhoz számos impozáns grafikus felület készült, igazi erejét és összes lehetőségét parancssorból használhatjuk ki. A szöveges mód azért is fontos ismernünk, mert a grafikus ablakokból nem érthetjük meg a rendszer lényegét, nem szerezhethünk adminisztrációs tudást és rutint.

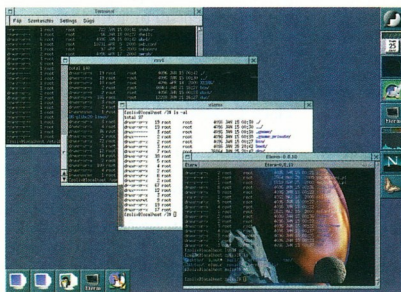
Mindenekelőtt a parancssorhoz és a szöveges módhoz tartozó fogalmakat kell megismernünk. Az itt megadott angol kifejezéseknek az angol nyelvű unixos leírások és kézikönyvek olvasásakor vehetjük hasznát.

● **Témaszám (account):** Ha „van témaszámunk egy adott gépre”, az azt jelenti, hogy van saját loginnevünk és jelszavunk, amelyekkel beléphetünk a gépre (például telnettel vagy a gép előtt ülve), és azt használhatjuk. Saját, otthoni gépünkön rootként tetszés szerinti témaszámokat hozhatunk létre, grafikus felületen például a KDE User Managerrel, a LinuxConfil, szöveges módban pedig az *adduser* és a *useradd* parancssal. Egyébként a rendszergazdához kell fordulnunk, miután elolvastuk a gépterem szabályzatát. A modemes Internet-szolgáltatók általában külön kérés nélkül biztosítanak telnetelérést ügyfeleik számára, a tárcsázáshoz szükséges loginnévvel és jelszóval, leggyakrabban azon a gépen, amelyre az e-maileket kell küldeni (SMTP szerver). A részletekről Internet-szolgáltatónk Web-helyén tájékozódhatunk. (Figyelem! Egyes esetekben a telnetbeli jelszóváltoztatás nem változtatja meg a tárcsázásnál kért jelszót.)

● **Home könyvtár, \$HOME, ~:** a saját könyvtárunk, amelybe csak mi irhatunk. (Később majd látni fogjuk, hogyan rejtjük el tartalmát a többi felhasználó elől.) Míg DOS vagy Windows 9x alatt szinte bármelyik file-t szabadon olvashatjuk és törölhetjük (beleértve a rendszer létfontosságú file-jait), a Unixokban file-szintű védelem működik: a file-okat csak a jogosultak érthetik el. A szigorú rendre a kernel felügyel. Az egyszerű unixos felhasználó általában két helyre irhat: a home könyvtárába (amely a témaszám létrehozásával „alanyi jogon” jár neki, de a file-jai nem foglalhatnak több helyet az engedélyezetté), és a

/tmp-be (amely ideiglenes tárolásra szolgál, és gyakran törlődik). Bejelentkezőkor automatikusan a home könyvtárunkba kerülünk, amelynek teljes nevét az *echo \$HOME* parancssal nézhetjük meg.

● **Terminál:** terminálon a hetvenes években olyan hardvert értek, amely billentyűzetből, valamint (monokróm, 80x24 karakteres, szöveges módú) monitorból áll, és soros porton

Terminálemulátorból bőséges a választék

lehetett a számítógéphez csatlakoztatni. A gépeknek akkor rengeteg soros portja volt, gyakran 10–20 terminált is hozzákötöttek egyetlen géphez.

A „terminál” általánosabb értelemben olyan hardver- vagy szoftverelemet jelöl, amellyel egyetlen felhasználó kommunikál a számítógéppel.

A terminál tipikus részei: képernyő (szöveges vagy grafikus), billentyűzet, egér.

● **Szöveges terminál:** olyan terminál, amelynek szöveges a képernyője.

A leggyakoribb felbontások: 80x24, 80x25, 132x50 karakter. A színes terminálok általában a PC szöveges módjának 16 színét ismerik, míg a monokrómos sima, világos, villogó és aláhúzott módon tudják megjeleníteni a karaktereket.

● **Terminálemulátor:** olyan program, amely terminálszerű kezelőfelületet nyújt. Ilyen például a Windows alatt futó *putty.exe*, a TeraTerm vagy a *telnet.exe*. Ezek a programok egy terminálablakot nyitnak meg, amelyet úgy használhatunk, mintha az szöveges terminál lenne, a szőben forgó (unixos) géphez csatlakoztatva. X Window alá is léteznek terminálemulátorok, például az *rxvt*, *xterm*, *Eterm*, *KDE Console*, *Gnome Terminal*. Ezek indításukkor általában egy 80x24-es ablakot jelenítenek meg. Itt nem kell bejelentkeznünk, mint például a *window*os *telnet.exe* esetén, mivel ezt már a grafikus felület használatba vételekor megtettük.

Vannak tisztán szöveges módban futó terminálemulátorok is, például a *unixos screen*, amelyvel egyetlen (létező) szöveges terminálon több „kicsi” terminált hozhatunk létre. A *screen* elve hasonlít a Linux virtuális konzoljaihoz, de nemcsak Linuxon, és nemcsak a konzolon működik.

● **Konzol (console):** az a terminál, amely közvetlenül a számítógép mel-

lett foglal helyet. Ez PC esetén a PC (VGA) monitorát, billentyűzetét és egerét jelöli. Szervezveknél az „egyszerű felhasználók” általában nem használhatják a konzolt, mert az a zárt szerverszobában van, és a konzol linjára csak bizonyos felhasználókat (például *root*) enged be. Otthoni, linuxos gép esetén a géphez többnyire egyetlen terminál csatlakozik: a konzol.

● **Virtuális konzol:** a Linux egyetlen VGA monitoron 6 szöveges konzolt biztosít: ezek

között a [Ctrl Alt F1], ..., [Ctrl Alt F6]-tal válthatunk. Erre utal az a kitétel, miszerint „a Linux alapból 6 virtuális konzollal rendelkezik”. Mindegyikre egymástól függetlenül (akár más-más felhasználóként) jelentkezhetünk be, és külön-külön dolgozhatunk. Jól beállított rendszer esetén működik az egeres kijelölés és beillesztés (kijelölésnél a [Shift]-et esetleg nyomva kell tartani, beillesztés a középső vagy a jobb oldali gombbal lehet). Az egyik virtuális konzolon kijelölt szöveg a másikon is beilleszthető, de nem vihető át grafikus módba (amely leggyakrabban a [Ctrl Alt F7]-en fut).

● **X Window:** a Unix grafikus felülete. Az X Window-nak régi hagyományai vannak, amit verziószáma (X11)

is jelez. Fontos jellegzetessége más operációs rendszerek grafikus felületéhez képest, hogy különválasztották a programfuttatást és a megjelenítést: a programnak nem kell ugyanazon a gépen futnia, amelyiken az ablaka megjelenik. Így olyan programokat is használhatunk, amelyekhez a mi gépünkön nincs elég lemezterület vagy memória: a programot feltelepítjük egy erősebb gépre, majd onnan futtatjuk.

● **Eszköz (device):** a unixos programoknak I/O-lehetőséget (kimeneti-be-

re, vagy grafikus terminálemulátort (például xterm) indítunk, akkor pszeudo TTY jön létre, és a tty parancs valami ilyesmit fog kiírni: /dev/ttya, /dev/ttyr8, /dev/pts/42.

● **Termináltípus:** a unixos gép a szöveges terminálnak karaktereket küld, amelyek legtöbbjét a terminál megjeleníti. Különböleges karakterek – vezérlő-karakterek – szükségesek a képernyő törléséhez, a kurzor mozgatásához, a színváltoztatáshoz stb. (Ezek a DOS-os ANSI.SYS-ből ismerősek lehetnek.)

A vezérlőkarakterek az egyes termináltípusoknál különbözhetnek, ezért a gépnek mindig tudnia kell, miféle terminállal kommunikál. A legelterjedtebb termináltípusok: *vt102* (a hetvenes évekből soros portra köthető terminál – a modern terminálok többsége kompatibilis ezzel), *ansi* (egy régi, színes gyújtótípus, amellyel sok mai terminál kompatibilis), *linux* (a Linux virtuális konzol), *xterm*, *rxvt*, *screen*, *teraterm* (a megfelelő emulátorokhoz tartozó típusok – a *putty.exe* a *linux* típust emulálja), *dumb* (sornyomtatás: see kurzormozgató, see képernyőtörés), *vt220*, *vt100*, *vt52*. Az éppen használt terminál típusát az *echo \$TERM* parancsral tudhatjuk meg.

● **Shell (burok, héj):** az a program, amely szöveges bejelentkezés után (illetve a pszeudo TTY létrejöttékor) elindul, és várja a parancsainkat (DOS alatt: COMMAND.COM). A shell legfontosabb feladatai: interaktív parancsbevitel biztosítása (Backspace), kurzormozgató billentyű kezelése), a parancs értelmezése, a megfelelő program megkeresése és elindítása, beérkező levelek jelzése, váltási lehetőség biztosítása, ha egyszerre több programot futtatunk ugyanazon a terminálon.

Ezenkívül a unixos shellek legtöbbje általános célú programozási nyelv is egyben, amelyben viszonylag gyorsan írhatunk programokat, főleg file-ok kezelésére.

Mindenkinek van egy *login* shellje. Ez az a shell, amely bejelentkezéskor elindul.

A *chsh* parancsral tudjuk megváltoztatni (a *cat /etc/shells* kiírja a lehetőségeket). A legelterjedtebb shellek: */bin/bash*, */usr/bin/zsh*, */bin/tcsh*, */bin/ksh*, */bin/sh*. A *login* shellünk nevét meg tudhatjuk az *echo \$SHELL* parancsral.

● **Prompt:** az a néhány karakter, ame-

lyekkel a rendszer jelzi, hogy várja a parancsainkat. A shell promptja általában *%-ra*, *\$-ra* vagy *#-ra* végződik.

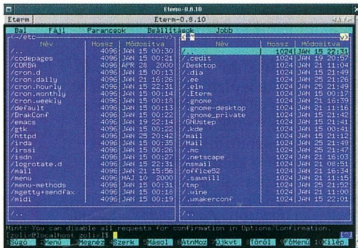
A *#* azt jelzi, hogy rootként léptünk be, ez is emlékeztet minket arra, hogy óvatosan kell eljárniuk. A shell a promptban általában kiírja a gép nevét és (vagy) az aktuális könyvtárat (ez belépéskor a home könyvtárunk).

A file-rendszer

A unixos file-kezelés a szokásos elvet követi: vannak könyvtárak, alkönyvtárak, és azokon belül file-ok. A főkönyvtár neve */*, és ugyancsak */*, karakter választja el az elérési út elemét. Minden meghajtott (DOS alatt A:, C: stb.) van egy saját „könyvtára”, így a meghajtott külön nem kell megadni, mivel az az elérési útból már egyértelműen kiderül. A mountparancsral lehet új meghajtott beillesztetni a könyvtárszerkezetbe: például *mount /dev/fd0 /mnt/a* a floppyt (*/dev/fd0* eszköz) elérhetővé teszi a */mnt/a* könyvtárban. A sima mount kiírja az elérhető meghajtott adatait, az *umount* eszköznév pedig visszavonja a mountot az adott eszköze.

A rendszer beállításokor automatikusan mountolando meghajtott adatait a */etc/fstab* file tartalmazza.

A Unix mountos megközelítésének óriási előnye a DOS/Windows-szerű meghajtottakkal szemben, hogy ha például új merevlemez (retenget partícióval) helyezzük a gépbe, akkor nem rendeződnek át a meghajtottok, és nem kell az összes file-ban (autocexec.bat, parancsikonok, registry stb.) kizecce kicserélni a régi meghajtottok-karaktert az újra. Unix alatt egyszerűen nyitunk az új partícióknak egy új könyvtárat, és felvesszük a */etc/fstab*-ba. A többi meghajtott pedig érintetlenül, a megszokott módon fog tovább működni. (Sőt, ha áthelyezzük

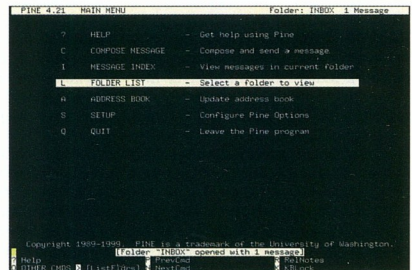
Midnight Commander – klasszikusok Linuxra

meneti lehetőséget) biztosító, különleges „file”, legtöbbször a */dev* könyvtárban. A nyomtatott például */dev/lp0*, ..., */dev/lp3* (DOS alatt: LPT1, ..., LPT4), a soros portokat */dev/cua0*, ..., */dev/cua3* (DOS alatt: COM1, ..., COM4), a virtuális konzolokat */dev/tty1*, ..., */dev/tty6* (DOS alatt: CON), az „üres file-t” */dev/null* (DOS alatt: NUL), a merevlemezeket a */dev/hda*, ... néven lehet elérni.

A unixos programok megnyitják az eszközt a szokásos módon, mintha egy sima file-t nyitnának meg, majd ugyancsak a szokásos módon kiírják vagy beolvassák az adatokat. A hardver kezelése (a kapcsolattartás a */dev*-ben levő eszköz és a hardver között) a kernel feladata.

● **TTY, Terminal TeType:** olyan eszköz a */dev*-ben, amely terminálhoz tartozik. A szöveg, amit a programok a TTY-ra (például a */dev/tty1-re*) írnak, megjelenik a képernyőn, a megnyomott billentyűket a programok ugyancsak a TTY-ről olvassák. A tty parancs írja ki, hogy az aktuális terminálnak mi az (eszköz)neve, például linuxos virtuális konzol esetén */dev/tty1*, ..., */dev/tty6*.

● **Pszepudo TTY, PTY:** olyan termináleszköz, amely nem hardverrelemhez, hanem például terminálemulátorhoz tartozik. Ha például a telnettel vagy SSH-val lépünk be a unixos gép-

„Ablakok” nélkül is lehet levelezni: a Pine főmenüje

Gondok az on-line aukciókkal

Csalások
A Nationál Customer League (NCL – Nemzeti Fogyasztói Szövetség) felmérése alapján az Internet segítségével elkövetett bűncselekmények 78%-a tavaly az on-line aukciókkal kapcsolatos.

Ugyan az arány 1999-ben még magasabb, 87% volt. Érdekeség, hogy tavaly az USA felnőtt lakosságának csaknem egyharmada, 35,6 millió szőröző használta az aukciós oldalakat. Meglepő szám, hogy az on-line akciók során becsapottak átlagos vesztesége 326 dollár (csaknem szezser Ft). Még megrázóbb, hogy a felmérésben megkérdőztettek 41%-ának volt valamilyen problémája az aukció folyamata során! Az NCL internetes csalásokkal foglalkozó vezetője, Susan Grant a következő megjegyzést fűzte a fentiekhez: „A felhasználók túlzott bizalma abban, hogy megkapják, amiért fizettek, a legfőbb oka annak, hogy csalások áldozataivá válnak.”

A legnyilvános gond, hogy jelenleg sem a vevő, sem az eladó kezében nincs semmilyen védekezési módszer. Az esetek többségében csak akkor derül fény a csalásra, amikor a pénz vagy a kívánt áru már megkezdte útját a másik felé. Ha bankkártyával fizetnek, az lehetővé tenné a reklamációt és a pénz visszacszerzését – de csak a fizetések 17%-át bonyolítják így. A csalások megakadályozására már létrehoztak olyan vállalkozásokat, amelyek csekély díjért kezelik a megbízó pénzt, és mindaddig nem fizetnek a szállítónak, amíg meg nem győződtek az aukción szerzett áru minőségéről. E szolgáltatásokat azonban csak a vásárlók 6%-a veszi igénybe.

Everquest

Úgy tűnik, a valós világ törvényeit immár a varázslók és lovagok világában is alkalmazni kell. A Yahoo!-ra és az eBay-re is büntetést szabtak ki, amiért lehetővé tették a Sony által életre hívott Everquest karakterek, és különböző javak

kereskedelmét. A Sony arra hivatkozik, hogy a szerzői jog a játék által előállított karakterekre, tárgyakra is kiterjed – így aki áruba bocsátja azokat, megsérti azt a jogot. Egyébként a Sony már tavaly áprilisban hozott egy

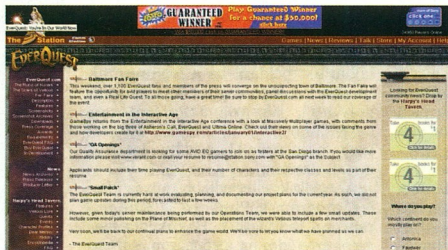
adatkezelési eljárásával kapcsolatban, és elismerte, hogy a vállalat nem használta fel és nem adta tovább ügyfelei személyes adatait. A tavaly februárban indított eljárásban az FTC azt szeretné volna kideríteni, hogy az egyes

szervek, valamint az internetes hirdetéssel foglalkozó vállalkozások között kialakult egy olyan egyezmény- és szabályrendszer, amely a felhasználóknak is biztosítottakat nyújt.

Miramax, SightSound.com Legális mozifilm az Interneten

Érdekes kísérletbe fogott a Miramax. A stúdió új filmjét, a Guinevere-t saját számítógépükön nézhetik meg az érdeklődők. A cég képviselői azt ígéri, hogy egy-egy film 500 Mbyte méretű lesz, amíg szerintük 30 perc alatt le lehet tölteni egy megfelelően gyors Internet-kapcsolaton keresztül. Csakhogy ez több mint 2 Mbit/s sebességet feltételez, amivel még az USA-ban is kevés otthon rendelkezik. Átlagos Internet-kapcsolaton keresztül 500 Mbyte letöltése két ISDN-csatornál összevonva is csaknem 9 órát igényel.

A SightSound.com szerint a Guinevere netes változata, akárcsak az ez követők, közel DVD-minőségű, és teljes képernyőn nézhető. Az így kiadott filmekbe beépített a Microsoft által kifejlesztett másolásvédelem, amely a Microsoft szerint nagyon jó. Lehet, de a Windows Media biztonságának mondott hangfórumát, valamint a Microsoft-féle MPEG-4-et mégis szinte kibocátásuk napján feltörték a hackerek – az utóbbinak köszönhető a DivX formátum. A másolásvédelem célja, hogy a filmet csak azon a gépen lehetessen lejátszani, amelyre letöltötték, és a másolatlan mar legyenek. Érdekes, hogy a 24 órás licenc 3,49 dollárba – hozzávetőleg 1100 Ft-ba – kerül. Ennyiret még az Egyesült Államokban is legalább két film lehet kikölcsönözni a videotékából. A tervek szerint további 11 teljes mozifilm lát majd birtoklását a Weben. A kísérletet már tavaly júniusban megkezdtek: ekkor röppentek fel hírek arról, hogy a SightSound.com a sokat átkozott Gnutella file-megosztását felhasználva

Vajon meddig terjed a szerzői jog hatálya?

intézkedés, amellyel megtiltotta az Everquestben játszókknak, hogy kardokat, gyűrűket és maglucs eszközöket áruljanak. A helyzet érdekessége, hogy már több ezren élnek ebből a sajátos piacból, vagyis valós dollárokat keresnek virtuális eszközök eladásával. Úgyes!

▶ everquest.station.sony.com

Gyermekektől az emberi testrészekig

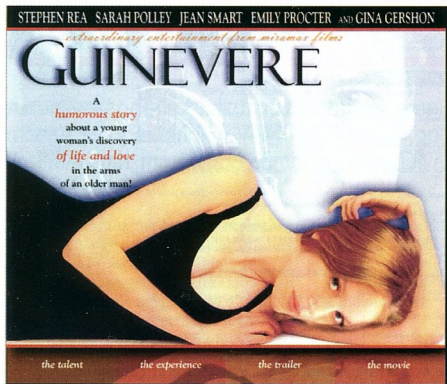
Kiderült, hogy egy amerikai ikerpár mintegy 12 ezer dollárért adott át az Interneten keresztül egy angol házaspár. Egyesekben emel lehetősége az a rémképet vetíti elő, amikor már hirdetésekben találkoztunk majd a kor, és nem szemszín alapján árusított gyermekekkel, akiknek az árából betegség esetén kedvezményt biztosítanak. Sokan semmi kivetnivalót nem találnak ebben, hiszen így legalább otthonhoz jutnak a gyermekek. Ők vajon mit szólnak ahhoz, hogy az eBay-en keresztül már testrészek aukciójával is megpróbálkoztak?

FTC, DoubleClick Beszűntetett vizsgálat

A Federal Trade Commission (FTC – Szövetségi Kereskedelmi Hivatal) megsűntette vizsgálatát a DoubleClick

szőrfőzökről szerzett különböző adatokat összekapcsolják-e, hogy előállítsák azok vásárlói profilit. Bár a híresztelések hatására a DoubleClick új adatvédelmi szabályzatot dolgozott ki, nem tudta elkerülni a vizsgálatot, ráadásul sok netező bizalmatlanná vált a céggel szemben.

Az FTC konkrétan azt vizsgálta, hogy a DoubleClick Abacus Direct nevű, off-line direktmarketinggel foglalkozó egységénél lévő adatbázis, valamint az Interneten celtözött hirdetéseket olvasó látogatókról összegyűjtött adatok összekapcsolódnak-e valahol a személyes adatokkal (név, cím, telefonszám stb.). Az adatok kezelésére a DoubleClick jelenleg egy külső céget alkalmaz, amely csupán a böngészőködoakat és a cookie-kat juttatja vissza a DoubleClicknek, a személyes adatok nélkül. Bár az FTC hivatalosan megállapította, hogy a DoubleClick nem használta fel jogtalanul a személyi adatokat, felvettek még egy adatvédelemért felelős vezetőt, a PricewaterhouseCoopers-t is felkérték az adatvédelmi auditálás elvégzésére, és egy oktató site-ot is létrehoztak. Az esemény egy folyamatt lezárulását is jelzi: úgy tűnik, az FTC és más kormányzati

Az első Net-film: vajon kasszasiker lesz?

teszi lehetővé a netes moziást. Érdekes, amíg nem látták a profit lehetőségét ezekben a technológiákban, vehemens ellenzék használatukat.

- ◆ sightsound.com/Guinevere/flash.html
- ◆ sightsound.com/SBrowser.asp?SID=94&PBROWS=
- ◆ www.guineverethemovie.com

Microsoft

Virtuális köddé válás, két részben

A Microsoft nemcsak a világ legnagyobb szoftvertárgyója, hanem a harmadik legnagyobb látogatottságú Web-birodalom tulajdonosa is, csak a Yahoo.com és az AOL előzi meg. Tavaly decemberben 53,8 millió látogatója volt. Mindez csupán azért fontos, hogy érezzük, mekkora gondot jelenthettek, amikor a Microsoft-érdekltségű Web-helyek (Microsoft.com, Encarta.com, Homeadvisor.com, Expedia.com, Hotmail.com, Carpoint.com, WindowsMedia.com) január 23-24-én több mint 24 órára eltűntek a Hálóról.

A baleset első oka egy rosszul átkonfigurált router volt. A szoftverőriasnak mind a négy DNS-szervere egy helyen, e router mögött van, így a konfigurálási hiba következtében elérhetetlenné váltak a Netről. (A DNS-szerverek állítják elő a szöveges URL-ből -

például www.microsoft.com - az IP-címet, amely az internetes kommunikációban a címzett valódi azonosítója.) Miután sikerült helyesen beállítani a routert, január 25-én újabb csapás érte a Microsoftot: a kiszivárgott információk alapján jól előkészített DoS (Denial of Service) támadás indult a router ellen, így újabb 2 óráig elérhetetlen volt a cég. Ez 26-án megismétlődött. A DoS lényege, hogy iszonyatos adatfolyamot zúdítanak egy szerverre vagy kapcsolódási pontra, amely emiatt képtelen kiszolgálni a valódi kéréseket. A támadás következtében senki sem érte el a TechNetet, ahol a technikai támogatáshoz szükséges információk vannak, és a MoneyCentral által közvetített tőzsdei árfolyamokról sem értesülhettek a felhasználók. A legsúlyosabb gond azonban talán az volt, hogy a Hotmail levelezőszolgáltatás sok millió felhasználója több mint egy napig nem tért hozzá sürgős leveleihez. Apró érdekesség, hogy a tapasztaltabb felhasználók, akik a microsoft.com WHOIS rekordját is megnézték, ott a „MICROSOFT.COMSHOULD.GI VE..UP.BECAUSE.LINUXISGD.COM” üzenetet olvashatták. Az eset újabb példa arra, amit több biztonságos szakértő is hangsúlyoz: nem jó, ha csupán egyetlen kapcsolódási pontunk

Alaplapok
Amtron, VEGA,
Abit, Acorp, Asus

Monitorok
Daewoo,
Proview
3 év
garanciával!

HB-Computer Kft.

számítástechnikai nagykereskedés

VISZONTELADÓKNAK

1135 Budapest,
Reitter Ferenc u. 28/a.

Tel./fax:
320-3637
239-0590

Amtron

...hogya a „nagyok” között
jegyezzék!

Keszo Kft.

1055 Budapest, Falk Miksa u. 6. Tel.: 332-8717 Fax: 302-5136
WEB: www.keszo.com e-mail: sales@keszo.com

Szoftver csemegék utánozhatatlan áron

Wingate 3 standard 3 / 6 / 12 user	36.000/63.000/105.000
Sygate Home Network 4.0 36/10/25 users	25.000/47.000/68.000/102.000
Norton Antivirus 2001 angol	17.000
Norton Internet Security 2001 (benne az Antivirus 2001 is, házi tűzfal, stb.)	21.000
MS Windows ME (angol/magyar) / upg.	67.000/35.000
Paint Shop Pro 7.0	44.000
Adobe Photoshop 6.0 PC / upg.	280.000/105.000
Tool 6.0 Oracle Debugger + 1 year maint.	250.000
Prizip 2.50 for DOS / (rossz/dobozjénév, 2000. évi komp.)	18.000
Far 1.63 / RAR 2.71 WinRAR-ral együtt/ ARJ 2.7x	10.500 / 10.500 / 16.000
Winzip 8.0	15.000
LINUX: 2.Us.e 7.0 Pro / RedHat 6.2	19.000/21.000
Adobe Acrobat 4.0 / upg.	109.000/49.900
NERO 5.0 / WinOnCD 3.7 CD iró software	32.000/48.000
Adobe Illustrator 9.0 / Upg.	185.000 / 49.000
Windows Commander 4.0 16/32bit regisztráció (magyarul is)	11.000
QuarkXPress 4.1 PC / 3.32 Passport / Helyes-e for Quark	382.000 / 160.000 / 50.000
Macromedia Flash 5.0 PC/MAC	155.000
Adobe Design Collection (Acrobat, Indesign, Illustrator, Photoshop	715.000
Visio 2000 Standard / Professional / Technical	65.000 / 130.000 / 130.000
Procornn Plus32 v4.8 W95/NT / PC Anywhere 9.2 W98/NT	55.000 / 33.000
System Commander 2000 W95/NT Deluxe / Spec. Ed98	173.000/178.000
Multikey 3.5 DOS, Win, W95, W98 (szabadon definiálható billentyűzet) / upg. 4.000 / 2.000	
Diskeeper 5.0 Server / Upg. / Workstation / Upg.	110.000 / 64.000 / 28.000 / 15.000
MultiEdit 8.0 W9xNT / Multi Edit 7.0 DOS	54.000/44.000
MathCAD 2000 Prof. / upg.	198.000/95.000
Autocad 2000 / Autocad LT 98	633.000/162.000
Microsoft Resource Kit könyvek:	
MS Win98 / Office 2000 / NT Serv. / NT WS	17.000/18.000/39.000/18.000
Scriptum szótárak széles választéka raktárról!	
Országos felang Magyar szótár / Országos felang Német Magyar szótár	16.000/16.000
Francia-Magyar nagyszótár / Orosz-Magyar Nagyszótár	14.000/20.000

Áraink az ÁFA-t nem tartalmazzák, az október 10-i állapotot tükrözik.
Az árvaltoztatás jogát fenntartjuk.

van a Világháló felé. Ez akkora cégnél, mint a Microsoft, egészen életveszélyes lehet. Nemcsak a Microsoft, hanem a Fortune 1000 listán szereplő vállalatok 38%-a áldozatul eshetne hasonló hibának! További tanulság: ha hibázol, ne add ki a hiba teljes dokumentációját, mert könnyen elkerülhető, hogy az egyszer betört ajtón újra bejőjenek a betörők...

Az eset alapján úgy tűnik, mintha a nagyobb vállalatok tényleg így gondolnák: elég beszerezni a márkasabbnal márkásabb hálózati eszközöket, és azok mindent megoldanak maguktól.

Microsoft, Akamai DNS-védelem

A fenti esetből valószínűleg tanultak a Microsoft illetékesei, és megbízták az Akamai Technologist, hogy tükrözzék DNS-szervereiket, elkerülendő a hasonló eseteket. Az Akamai a nagyobb Internet-szolgáltatókhoz saját szervereiket helyez el, amelyek megbízóik oldalait tükrözik. Ezek jóval közelebb vannak a látogatóhoz, így gyorsabban letölthetővé teszik az igényelt tartalmat.

BIND

Veszélyes hiba

A Linux-Unix világban elterjedt Berkeley Internet Name Domain (BIND) rendszerben a biztonsági szakértők olyan hibákat találtak, amelyek a Microsoftéhoz hasonló problémákat eredményezhetnek. A hiba a BIND 4-es és 8-as sorozatát érinti, ezért a fejlesztők a 4.9.8-as és a 8.2.3-as verzió használatát ajánlják, de legbiztosabb, ha rögtön a 9.1-esre váltanak az érintettek.

DotComGuy

Letelt az egy év fogság!

2000. január 1-jén vonult önkéntes szabafogságba Mitch Maddox, egyetlen noteszgéppel felszerelve. 365 napig csupán az Internet segítségével tartotta a kapcsolatot a külvilággal, sőt még az üres szobát is a Háló segítségével rendezte be.

A kísérlet sikeresen zárult: DotComGuy lehúzta az egy évet. Maddox nem csak a kísérlet kedvéért zárta el magát a külvilágtól: bár az általa alapított cégtől az első hónapban csupán 24 dollárt kapott, de az összeget minden hónapban megduplázták, így az utolsó hónapban közel 100 ezer dollár ütötte volna a markát – ha a kísérlet kapcsán felmerült költségek nem lettek volna nagyobbak a vártnál. Így aztán Maddox cége kénytelen volt ezeket költeni a szponzoroktól (hirdetőktől) befolyt összeget. A pénz ugyanis főként származott: fizettek azért, hogy felkerülhessenek a kísérlet hivatalos Web-helyére. Az üzlet bejött számukra, ugyanis Maddox önkéntes szabafogságának nagy volt a visszhangja, ezért sokan látogatták az oldalait. Mitch elszántjától, aki nagy nevet DotComGuy-ra változtatta. Rádásul azóta már házasságot tervez a cég chatelés közben megismert hölggyel.

► www.thedc.com

Albuquerque Journal
50 dollár linkelésért!
Egyre nehezebb helyzetben vannak az on-line újságok, mert nem tudják kívül megfizetni naprakész tartalmukat. Az USA-ban például egy helyi újság, az Albuquerque Journal 50 dollárt kér a Web-helyére linkelőktől, a szerzői jogokra hivatkozva. A Localbusiness.com és a Latino.com már jóval engedékenyebb: egy-öt linket még ingyen engedélyez. A jogi szakértők szerint azonban jelenleg egyetlen amerikai törvény sem teszi lehetővé, hogy a linket után díjat lehessen szedni. Ha azonban ezek az on-line kiadványok ezzel a lépéssel azt szeretnék elérni, hogy a külső helyről érkező látogatók ne tudjanak közvetlenül hozzáférni a cikkekhez, akkor más megoldásokat is alkalmazhatnak: például egy CGI scriptet, amely folyamatosan cserélgeti az egyes cikkek URL-jét. A fenti ötlet két okból is reménytelen: a hiperlinkek

ABQ [Ad. Get. Site Information]

Home | Business | Media | Health | Classifieds | Science | Direct | Opinion

Published: 03/03/00

Latest N.M. News
Raufer/Boyer, Sola, Diaz
New Mexican's Bookend Deal
Voters' Reactions
Innocence Suspect's Dream
Lefkowitz, Who Was At Site
Democrat Released From
Prison
Albuquerque News
Innocence Suspect's Dream
Raufer/Boyer, Sola, Diaz
New Mexican's Bookend Deal
Voters' Reactions
Innocence Suspect's Dream
Lefkowitz, Who Was At Site
Democrat Released From
Prison
Santa Fe & Northern
New Mexico
Housing Starts Spike, See Rise
In Endemic
2-Buyer, Married Property
Learns Controversial Decision
Learns Controversial Decision

Jails in a Jam
Some of New Mexico's jails are very dangerous places. Rape and beatings are all too common, murder isn't unheard of. Inmates and guards alike are at risk. So is the public, because the chance of escape is relatively high. The price of incarcerating thousands of people in local jails is also high. Inmates and guards pay in blood, the public pays in the dollars. Find out why in a four-part series beginning today on New Mexico's jails. Foying for Time.

More Inmates, More Money Hassles
If you want to make a car that New Mexico jailers are in trouble, take a look around the state. (January 14)

Written, Unwritten Rules: Dictate Jail Life
Nothing sounds like a jail door closing. Whether it's the boom of a hollow steel door or metallic clack of one operated electronically, it is a sound not soon forgotten. (January 14)

Who's in There?

Se nem ismert, se nem egyedi. Vajon ki fog érte fizetni?

„adótátása” az Internet teljes széleséért eredményezné, másrésztől meg valószerűen, hogy bárki is fizetne egy linkért. ► www.abqjournal.com

Oceanstore Bárhonnan elérhető adatok

Az Oceanstore projekt kutatói olyan számítógépes hálózatról álmodoznak, amely a Napsterhez hasonlóan automatikusan duplikálja a tárolt adatokat. Ennél a módszerrel a file-ok egyszerűen több számítógépen is megtalálhatók, persze kódolt formában. Ezáltal még nagyobb biztonságban lennének a tárolt adatok, hiszen bármelyik számítógép kiesté után lesz egy másik, amelyen megtalálható a szükséges adat. Ez az elv pontosan fordítottja az Internetének, ahol általában egy ponton létezik csak az adat, amelyhez valamilyen úton nekünk kell eljutnunk. A kutatás pénzügyi alapját, mintegy félmillió dollárt a DARPA (Defense Advanced Research Projects Agency) adja, amely az Internet szélesítésénél is jelen volt. A DARPA kifejezetten katonai kutatásokkal foglalkozik, e projekt célja is a katonai kommunikáció megvédtebbé tétele. A koncepció érdekes – már mások is próbálkoztak a megvalósításával –, de több szempontból is problémás. Mi történik személyes adataimmal, ha a sok-sok szerver közül valamelyikről megszerzik,

és feltörik a kódot? Emellett nehéz megoldani egy több milliárd csomópontot tartalmazó hálózat irányítását is, és bár a tárolókötségek évről évre csökkennek, ezt az elvet követve hamarosan az Internet valódi tárolószükségletének akár tízszeresére is igény támadhat. ► oceanstore.cs.berkeley.edu/index.html

Davos WEF

Ellopott adatok

A davosi Világaztatási Fórum egyik szerveréről közel 1400 részvevő személyes adatait – köztük bankkártyaszámokat, utélévlszámokat, személyes mobiltelefon-számokat – szereztek meg kívüllők. Az eszre azután derült fény, hogy a svájci Sonntags Zeitung szerkesztőségébe egy ismeretlen eljuttatott egy CD-t, amelyen több mint 80 ezer oldalnyi adat volt a világ mintegy 27 ezer fontos személyiségéről, többek között Bill Clintonról, Bill Gatesről, Jászser Arafatról és Yoshiro Moriról. A davosi konferencia szövevénye, Charles McLean szerint az adatok megszerzése egyértelműen bűncselekmény, de arról nem beszélt, hogy az esemény összefüggésben lenne a davosi tüntetésekkel és a globalizációellenes megmozdulásokkal. Bár azt nem tudni, kik és hogyan hajtották végre a támadást, valószínűleg csupán azt szerették volna megmutatni a világnak, hogy mire képesek.

Fazakas László

Ép testben ép lélek

Az egészséggel foglalkozó Web-helyek napjainkban gomba módjára szaporodnak a Világhálón. Lapunkban már volt szó orvosi témákról, most újabb három érdekes helyet mutatunk be.

A NetKórház nevű webes szolgáltatást pár hónappal ezelőtt mutattuk be lapunk hasábjain. Az interaktív, egészséggel foglalkozó szolgáltatások mára a Háló magyar részén is kiforrottan működnek, ezt példázza az alábbiakban bemutatott három újabb hely is, melyek különböző témákban, illetve megközelítési módokban kínálnak egészségünkkel kapcsolatos információkat.

HáziPatika

A HáziPatika fő célközönsége nem a szűk szakmai orvosi község, hanem a laikusok. Az oldalak szerkesztésében orvosok is részt vesznek, ezért látogatók a szakszerűség, továbbá általuk a garantált és a feltett kérdéseikre is választ kapnak. A site mindemellett a különböző betegségekben szenvedők számára külön szolgáltatásokat, fontos tudnivalókat nyújt.

A folyamatosan bővülő oldalakon információt kapunk a vény nélkül kapható hazai gyógyszerekről, továbbá találunk vitamínbecézt, egészségügyi cikkeket és információkat, fogyókúraprogramot, fogamzásgátlási útmutatót, kalkulátorokat (testtömeg, kalória, tápanyag, energia stb.), orvometeorológiai előrejelzést. A hely mind ezeken kívül két boltot is tartalmaz: egészségügyi termékeket és könyvet vásárolhatunk on-line megrendelés útján.

Mint azt az oldalak szerkesztőitől megtudtuk, a hely nagyszabású bővítés előtt áll mind tartalmát, mind szolgáltatásait tekintve – a HáziPatika több új akciót is el fog indítani idén.

HarmoNet

Míg a HáziPatika inkább a gyógyszeres – tehát a hagyományos – orvosi szemlélet felé húz, a HarmoNet irányvonala az ezoterikus és természetgyógyászati témák felé mutat. Itt található a Háló talán legteljesebb magyar nyelvű horoszkópszolgáltatása, amelyet nemrég a kínai asztrológia bemutatásával bővítettek. A hely legnagyobb vonzereje, hogy rengeteg tanácsadó várja a

kártya, 30 szimbolikus kép és 365 állítás véletlenszerű párosításából megtudhatjuk, mi az, ami áthatja a mai napunkat.) A site mágikus helyeket is bemutat, a Mária-Jelenéseiről híres Fátimától a vudu ősházájáig, Haittiig. Szolgáltatásainak körét folyamatosan bővítik, márciusra például egy új, teljes körű társkereső szolgálattal.

Libresse

A hely neve ne tévesszen meg senkit: a Libresse itt nem termékeit mutatja be. Az igazság az, hogy az elektronikus kereskedelem rohamos terjedésének láttán kíváncsiak voltunk, vajon meg lehet-e rendelni a Libresse termékeit on-line módon, a gyártótól. Meglepetésünk jókora volt, amikor a Web-helyen az általunk várt termékek helyett jó néhány rendkívül hasznos szolgáltatást találtunk.

A Libresse bemutatja mindkét nem pubertáskori változásait. A menstruációs előtti tüneteket és azok kezelését, illetve nyitást nem tanítják az iskolákban (sem) – így itt a legkönnyebb hozzáférni ezekhez a fontos tudnivalókhoz. Ezen a Web-helyen is lehet kérdezni, és az orvos válaszol, mindezen felül azonban a site győngyszeme a személyre szabható, kinyomtatható menstruációs naptár. Ez megmutatja azokat a kritikus napokat, amelyekről férfirtársaink jó része rendszerint lenézően nyilatkozik. Jól láthatóak a jó-és rosszkezd hullámlásai, de a peteérés, és a csokoládé (I) irránti fokozott vagy ideje is nyomon követhető.

A Libresse Web-helyet ajánljuk minden olyan kamazslánynak és -fiúnak, aki kevésbé ismeri a pubertáskori változásokat, ám nem tud a problémával hova fordulni – vagy csak egyszerűen senkítőn nem meri megkérdezni. Mellesleg a csak testben érett férfiak is kiegészíthetik hiányos ismereteket a női test és lélek összefüggéseivel kapcsolatban...

Giczy Gergő

HarmoNet – ezoterika és természetgyógyászat

HáziPatika – hagyományos egészségügyi ismeretek és boltok

kérdéseket a nap 24 órájában e-mailen. Kriston Andrea, a híres egészség-tanárra az intimtorna kérdéseiről éppúgy szőhöz jut itt, mint Simonek Endre parapszichológus. Van jószág és nőgyógyász, de tisztánlátó, álmofejtő és jó is, ami főleg a hölgyolvasókat vonzza.

A helyet naponta frissíti, napi javszolgáltatása, tippjei szintén állandóan bővülnek. A Harmónakártya szolgáltatás jóvoltából a regisztrált megrendelő naponta kapják postai adójukba az Univerzum üzenetét. (Ez különleges

Egészségügyi Web-helyek

- ♦ HáziPatika: www.hazipatika.com
- ♦ HarmoNet: www.harmonet.hu
- ♦ Libresse: www.libresse.hu
- ♦ NetKórház: E-gészség – CHIP, 2000/12/166

Technika és történelem

Napjaink egyik leggyorsabban fejlődő technikai vívmánya, az Internet segítségével bepillanthatunk a múltba: meglátogathatjuk különböző múzeumok Hálón elérhető tárlatait.

A Vilghálón megtalálható múzeumok egy része a való világban is létezik. Más részük kizárólag itt látható. A Web múzeumi rendszerint olyan múltbeli emlékeket mutatnak be, amelyek – jó sok technikai adattal és magyarázó szöveggel – képek alapján is elegendő információt nyújtanak.

A múlt böngészése élvezetes elfoglaltság. Hosszú órákig járhatjuk a világ különböző tájairól mesélő tárlatokat, miközben mindig újabbakat fedezünk föl, hiszen több ezer található belőlük. Mi most olyan

CBM Commodore 64: az egyik legnépszerűbb otthoni számítógép

témák közül válogattunk néhányat, amelyek elsősorban az emberiség közelmúltjára, a XX. század eseményeire voltak hatással.

i

Múzeumok a Hálón

- ▶ Atombomba: www.csi.ad.jp/ABOMB
- ▶ Atomkorszak: www.atomicmuseum.com
- ▶ Csernobil: www.chernobyl.com
- ▶ Haditengerészeti repülés: www.naval-air.org
- ▶ Hidegháború: www.coldwar.org
- ▶ Otthoni számítógépek: www.homecomputer.de
- ▶ Repülés és űrhajózás (Smithsonian): www.nasm.edu
- ▶ Űrhajózás: www.nasa.gov
- ▶ Múzeumok a Hálón: www.mcn.edu/sitesonline.htm

Repülés és űrhajózás

Az ember csak a XX. század eleje óta tud építmen tartósan repülő szerkezetet. Fantasztikus, hogy alig több mint fél évszázaddal a Wright testvérek első sikeres repülési kísérlete után az amerikai Apollo-11 űrhajó legénye Neil Armstrong parancsnoksága alatt megvetette lábát egy másik égi

Buzz Aldrin, az Apollo-11 holdra szálló egységének pilótája a Hold felszínén

testen, a Holdon, majd újabb néhány évtized múltán John F. Young visszahozta az első űrsiklót a Földre. Ma már repülőgépek ezrei repülnek menetrendszerűen nap mint nap, és heteken belül sor kerülhet az első fizetett turista-úrutúrázásra is.

Rögszűt vezetett idáig: a fejlődés sok emberáldozatot követelt. Sajnos ma is történnek súlyos katasztrófák biztonságosnak ítélt járművekkel. Ezt a rögszűt utat járhatjuk végig képelemben, meglátogatva a repülésről szóló múzeumokat, amelyek közül a legérdekesebbek a Smithsonian National

A csernobili atomerőmű: körülötte évszázadokra elnépteledett a vidék

Air and Space Museum, a Museum of Naval Aviation, továbbá a NASA oldalai.

Az atomkorszak nyitánya és a hidegháború

1945. augusztus 6-án, Japán idő szerint reggel 8:15-kor 600 méterrel Hiroshima fölött felrobbant a Little Boyrak elnevezett, irtózatosszerű atombomba. Lerombolta a város központját, megölt majdnem másfél száz ezer embert, és tízezreket kárthatott hosszú haldoklásra. A második csapás három nappal később Nagaszakit érte: a Fat Man nevű atombomba „csak” mintegy fele akkora pusztítást végzett.

Szerencsére hamarosan sor került a nukleáris energia békés felhasználására is: ma már atomerőművek százai termelnek világszerte olcsón és tisztán előállított villamos energiát. A világ azonban ezért is drágán megfizet: az ukránjai Csernobilban 1986-ban történt atomerőmű-baleset két-száz évre lakhatatlanná tette az erőmű körzetének egyes részeit. Az egykori iparközpont, Pripjaty és a mellette levő néhány település ma lakatlan szellemváros, a radioaktív anyagokat hordozó nukleáris felhő napokig rettegésben tartotta Európát. A fertőzött zónába ma sem lehet belépni.

Az atomkorszakot bemutató Web-helyek hiteles és helyenként megrázó képet nyújtanak az emberiség legtöbb áldozatot követelő találmányáról, a nukleáris energiáról, használatáról, illetve használatának rövid és hosszú távú következményeiről.

Otthoni számítógépek

Az elmúlt két évtized valószínűleg az informatika évtizedeként kerül majd a történelemkönyvekbe: a nyolcvanas és kilencvenes évek soha nem látott robbanást hoztak e tudományág gyakorlati megvalósításában.

E technológiai robbanást lehetővé tevő, illetve előidéző előzmények között előkelő helyet foglalnak el a klasszikus, egykártyás személyi számítógépek, amelyeket otthoni számítógépeknek is neveznek. Annak idején ezek használati szintje vállalás szerzetet érezték az általuk használt típusok iránt.

A Hálón rengeteg hely található, ahol otthoni számítógépeket mutatnak be a részletes műszaki adatokat olyan személyes emlékekkel fűszerezve, amelyek gyakran könnyet csálnak a látogató szemébe. Összeállításunkban e helyek közül ragadtunk ki egyet, a német Home Computer Museumot, ahol a műszaki adatok között nagyon jó minőségű fényképeket is találunk. A Commodore 64 itt látható képe is onnan származik.

Giczy Gergő

(T)utiTÁRS - Vele könnyű

Nagy teljesítmény - 1,3 kg súly - kézitáska méret - flexibilitás
Bárhol számíthat rá. Biztos eredmény.
Ilyen (T)utiTÁRS-sal szárnyalni fog.

Lifebook a Fujitsu Siemenstől

www.fujitsu-siemens.hu

fujitsu-siemens.info@siemens.hu

B-Series

LIFEBOOK

Arowana UFO-2000 Gyufásdoboz

Eddig még nem volt szerencsénk az Arowana UFO-2000 jelű USB csatlós külső modelljénél egyszerűbb modemhez: mérete pontosan megegyezik a vékony dobozos családi gyufaéval, hiszen összesen 100x60x12 mm a térbeli kiterjedése. Feltűnés nélkül elfér egy ingzsebben, vagyis kitűnően hordozható, amit az is elősegít, hogy a tápfeszültséget teljes egészében az USB csatlósáron keresztül kapja. Így lehetővé válik a modem egyszerű „fizikai megosztására” több számítógép között: az USB- és a telefon-

minden ma elterjedt típussal kompatibilis. CD-n található meghajtóprogramja Windows 98-at és Windows ME-t támogat, a Windows 2000-hez a gyártó Web-helyéről kell letölteni a frissítést. A Windows 98-as meghajtóprogram mellett a CD-n levő Bonus Packból további szoftverek, így a Microsoft Internet Explorer 5.0 és a Netscape Communicator 4.6, továbbá az Eudora Light, a Net2Phone, a PowerPoint-Word-Excel 97 Viewer, a MediaRing Talk, illetve az Acrobat Reader és a RealPlayer G2 telepíthető.

A modem árja is nagyon jó vételért teszi: bruttó 13 750 Ft-os „beruházást” igényel, vagyis bő-

Fél gyufásdoboznyi USB-s modem

kábel csatlakoztatása után a készülék üzemkész, kezdheti társazni a behívószervet. Működését mindössze három – a bekapcsolt állapotot, a kapcsolót, illetve a forgalmat jelző – LED mutatja.

Mellesleg a szerkezet szabványos, 56 kbit/s adatátviteli sebességgel V.90-es modem, tehát

ven versenyképes a ma már nehézkesebb számítói soros/párhuzamos portra csatlakozható társával. A garancia 1 év.

Giczy Gergő

- ◆ Case Hungary
☎ 239-2746
- ◆ www.case.hu
- ◆ www.arowana.nl
- ◆ /ufo2000.htm

Xircom CreditCard Wireless Ethernet Adapter Valóban mobil

Xircom CreditCard: valódi mobilitás

Magazinunkban az elmúlt időszakban többször volt szó vezeték nélküli hálózati eszközökről. Nemrég mobilgépekbe való vezeték nélküli hálózati csatlósokat nyílt alkalomunk kipróbálni. A Xircom CreditCard Wireless Ethernet Adapter segítségével a mobil gépek még hálózathoz kapcsolódva is szabadon mozgathatók maradnak, hiszen csatlóik a beépített, rejtett antenna segítségével tekintélyes területet látnak be, maximum 11 Mbit/s adatátviteli sebességgel. A sugárzott adatok védelméről 128 bites titkosító algoritmus gondoskodik. A gyártó specifikációja alapján a mobil géphez közelítő felhasználót nem éri káros sugárzás akkor, ha az antenától legalább 5 centiméter távolságra helyezkedik el.

E vezeték nélküli, PC Card szabványú kártya felhasználási területe – az összes többi vezeték nélküli megoldáshoz hasonlóan – a nehezen bekabelezhető épületektől egészen az ideiglenes hálózatokig (például rendezvények) terjed. Létrehozható vele egy az egyben kapcsolat a gépek között, de folynak a kommunikáció ügynevezett mobil

elérési pontok között is, amelyek vezetékén vagy ugyancsak rádióhullámok útján kommunikálnak egymással és (vagy) a gerinchálózattal. A kártyán lévő két LED kijelző az üzemi állapotot, illetve a hálózati forgalmat mutatja. A kártyához windowsos vezérlőprogramokat kapunk, a 95/98/Me operációs rendszerekkel a készülék plug and play kompatibilis, míg az NT-s rendszerbe való csatlakoztatáshoz az operációs rendszert le kell állítani.

A Xircom CreditCard Wireless Ethernet Adapter nettó ára 63 900 Ft, a garancia a készülék egész élettartamára vonatkozik.

Giczy Gergő

- ◆ Sprint Computer
☎ 210-4835
- ◆ www.sprint.hu
- ◆ www.xircom.com
- ◆ /cda/page/1,1298,0-0-1_1-1107,00.html

**VÁSÁROLJON
RÉSZLETRE AZ INTERNETEN!**

MŰSZAKI ÁRUHÁZ

www.ebolt.hu

SZÁMÍTÁSTECHNIKA
SZÓRAKOZTATÓ ELEKTRONIKA
HÁZTARTÁSI GÉPEK
FOTÓ-ÓPTIKA
IRODATECHNIKA
DVD FILMEK

Együtt a Hálón

Korábbi számainkban többször foglalkoztunk az Internetre kapcsolódás lehetséges módjaival, illetve az ehhez szükséges eszközökkel. Most bemutatjuk, hogyan lehet kiterjeszteni az egy gépre szóló kapcsolatot akár egy egész irodára.

gyekszünk átfogó képet adni, ezért nem az egyes termékek beállítási lehetőségeit mutatjuk be. Azért is döntöttünk e megoldás mellett, mert egy jól működő hálózat, Internet-kapcsolat telepítése és beállítása mindenképpen hozzáértő szakember feladata. Másrészt az egyik legjobb megosztóprogram, a Sycate beállításait már bemutatottuk (Internet-megosztás - CHIP, 2000/7/137), a legegyszerűbb megosztási mód, a Windows ICS (Internet Connection Sharing) részleteire pedig a jövőben még visszatérünk. Most az a célunk, hogy kelően felkészültté tegyük olvasóinkat a beszerzésük előtt.

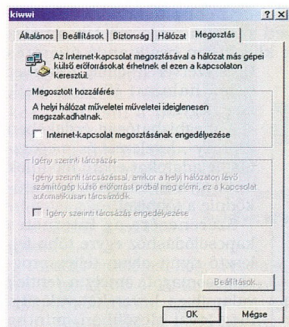
Már közhelynek számít, hogy nemcsak a számítástechnikával foglalkozó cégek profitálhatnak az Internet szakszerű használatából. Sajnálatos azonban, hogy e téren igazán korszerű megoldásokat csak a nagyobb vállalatok alkalmaznak, a kisebb, 2-10 számítógépet használó irodák sokszor még hálózatba sem kötik gépeiket. Ha azonban már van hálózat, az Internet-megosztáshoz szükséges további lépések már nem okozhatnak problémát.

Internet-kapcsolat

Internet-kapcsolatunk legegyszerűbben analóg telefonmodemem vagy digitális ISDN vonalon keresztül hozható létre. A modemek kapcsolat előnye, hogy a hagyományos telefonvonalakkal is használható. Jelenleg egyetlen ismert hátránya, hogy viszonylag lassú, egy időben legfeljebb 1-2 felhasználó igényeit szolgálja ki - már ha nem töltenek le nagyobb méretű file-okat. Ennél valamivel gyorsabb az ISDN egy vagy két csatornája, amely digitálisan továbbítja adatainkat, ezért jóval megbízhatóbb. Költségeink mindkét kapcsolódási módnál a forgalom arányában nőnek. Erdemes tehát átgondolni, hogy pontosan mennyi időt töltenék a Neten, mert könnyen elképzelhető, hogy egy fix

díj és általában nagyobb sávszélességű kapcsolattal (bérelt vonal, kábeltéves Internet stb.) jobban járunk. Az ilyen csomagok pillanatnyi árait Internet-szolgáltatóinktól vagy a telekommunikációs cégektől szerhezhetjük meg.

Bármilyen közegen keresztül is jön létre az Internet-kapcsolat, rendszerint egy - fix vagy változó - IP-cím tartozik hozzá, tehát a kábel végére csak egy számítógép csatlakozhat.

Internet Connection Sharing: az Internet-kapcsolat megosztásának egyszerűbb változata már a Windows 98SE/Me/2000-ben is megtalálható

kozthatató. Ha azonban ezt a gépet kiszolgálóként használjuk, megfelelő szoftverekkel és beállításokkal vele a hálózatba kapcsolt más számítógépekre is „továbbterjedhet” az Internet, miközben felhasználója nyugodtan dolgozhat rajta. A lehetséges megoldásokkal és extra funkciókkal az alábbiakban ismertetjük.

Proxy

Az otthoni, kirodai Internet-megosztás talán legfontosabb eszköze a proxy. Ez olyan program, amely figyeli az internetes kommunikációt, a rajta áthaladó Web-oldalakat, ké-

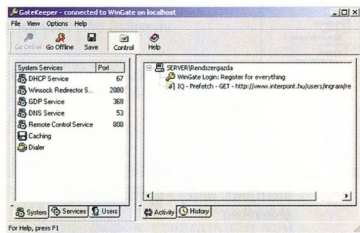
peket és más tartalmi elemeket pedig eltárolja a gép merevlemezén.

A proxyt arra a gépre kell telepíteni, amelyik közvetlenül az Internetre csatlakozik. Ha megnyitunk egy újabb oldalt, böngészőprogramunk a proxyhoz fordul. A proxy megvizsgálja, hogy az eltárolt adatok között megtalálható-e a kért oldal, és ha azt az Interneten lévővel azonosnak találja, a merevlemezén tárolt példányát adja tovább. Ezáltal a sürűbben látogatott oldalakat jóval gyorsabban jeleníti meg böngészőnk. A hálózat többi számítógépen ennek a gépnek az adatait kell beállítani a böngészőprogram *Kapcsolat* → *Proxy* adatlapján.

Levelezés

Az Internetet nagyon sokan elsősorban az egyszerű és gyors elektronikus levelezéssel - e-mailleléssel - használják. Egyes felmérések szerint a vállalatok internetes adatforgalmának 50-80%-át is kiteheti az elektronikus levelek küldés-fogadása.

Ha a hálózatot használók mindegyike önálló levelézést folytat, vagyis nem kapcsolódnak össze a munkák, akkor megfelelő e-mail

WinGate: együtt a proxy, a tűzfal és a kapcsolatmegosztás

proxyval megoldható a kommunikáció. Ha azonban van közös és egyéni levelezés is, mindenképpen belső levelézőszervert kell használni, amelynek működését egyeztetni kell az Internet-szolgáltatóval, ezért a legjobb, ha annak beállításait rájuk bizzuk. Saját levelézőszervert kell használni akkor is, ha belső levelézési rendszert alakítunk ki, amelyben közvetlenül egymásnak is tudnak üzeneteket küldeni a munkatársak. Egyes kapcsolatmegosztó programokban van levelézőszerver is.

Szoftverek a Hálóhoz

Név	Web-cím	Teljes csomag ára	Megosztás	Proxy	Levelező-szerver	Tűzfal	A megadott árhoz tartozó felhasználószám
Avirt	www.avirt.com	199,95 USD	139,95 USD	●	79,95 USD	●	10
InterQuick	interquick.deerfield.com	19,99 USD	○	●	○	○	1
MidCore	www.midcore.com	649 USD	●	●	●	●	10
Sygate Office	www.sygate.com	449,95 USD	●	●	○	+29,95 USD	25
Wingate Pro	wingate.deerfield.com	499,95 USD	●	●	○	○	12
WinProxy	www.ositis.com	199,95 USD	○	●	○	●	10
ZoneAlarm	www.zonelabs.com	39,95 USD	○	○	○	●	1

●: ingyenes, illetve (az Avirtnél) csak a teljes árú termékben elérhető szolgáltatás
○: nem nyújt ilyen szolgáltatást
+ár: a teljes termék árán felüli költség

Kapcsolatmegosztó programok

A legegyszerűbb a Windows 98SE/Me/2000-ben található megosztást használni. Ez csupán annyit tud, hogy a szervernek kinevezett, Internet-kapcsolattal bíró számítógép a hálózatban levő töb-

A többi gépnél és a szerver belső hálózatot elérő csatlókkártyájának csak belső hálózati (192.168.x.x szerkezetű) IP-címe van.

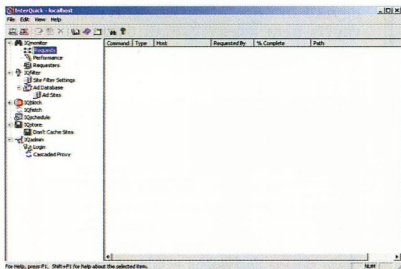
Tulajdonképpen a szerver a TCP/IP kéréseket és a válaszokat a 192.168.x.x IP-tartomány és a külső Internet-csatlakozás között vezet át. Ilyen megosztást használva a klienseken beállítandó átjáró és DNS-szerver IP-címe a szerver belső hálózati IP-címe kell, hogy legyen.

A megbízhatóság érdekében a proxy-, levelezési és megosztási feladatokat ellátó modulok mindegyikének együtt kell működnie a többivel.

Szerencsére az internetes kapcsolódáshoz egyre több fejlesztő nyújt olyan teljes programcsomagot, amely a fentiek valamilyen keverékét választja meg jóval olcsóbban, mintha külön szereznénk be a szükséges elemeket.

Legjellemzőbb összeállítást a kapcsolat megosztásának, igény szerinti felépítésének lehetőségét tartalmazó programok jelentik, amelyekben még egyszerűbb proxy és tűzfal is helyet kap.

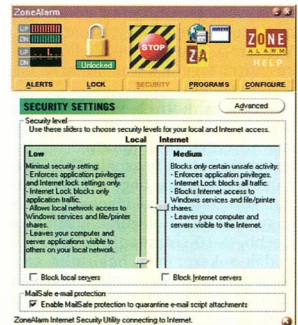
Ezek az ára a felhasználók számától függ. Egy-öt felhasználó között 15–25 ezer forintot számolhatnak a programokra.

InterQuick: proxy a gyorsabb elérés érdekében

bi számítógép számára átjáróként (gateway) és DNS-szerverként is működik. A hackertevékenységet kivéve az Internet felől csak ez a munkaállomásból lett szerver látszik, hiszen ennek van hivatalos IP-címe.

- ▶ \CIKKEK\NETSHARE - CHIP-CD, 2001/3
- ▶ www.internetshare.com
- ▶ www.midcore.com/why/why.htm
- ▶ www.practicallynetworked.com/sharing/sharing.htm

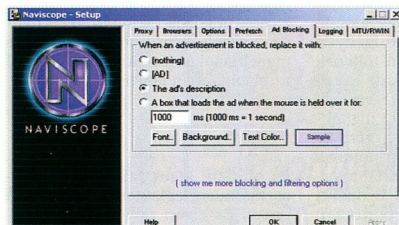

ZoneAlarm: ismert szoftveres tűzfal a figyelő szemek ellen

A jóval fejlettebb, már tartalom-szűrést és levelezőszerveret is tartalmazó összeállítás ára akár az 50–100 ezer forintot is elérheti. Ha a Windows NT szerverváltozatát vagy a Windows 2000 megfelelő változatát már amúgy is használjuk, akkor jóval olcsóbban is megúszhatjuk.

Nem említettük a biztonság és a tartalom-szűrés eszközeit, mert ezekkel rendszeresen foglalkozunk lapunk hasábjában.

Fazakas László,
Giczay Gergő

Naviscope: megszüri a hirdetések

A Háló könyvtárosai

Az Internetet sokszor hasonlítják egy hatalmas méretű könyvtárhoz, csakhogy a valódi könyvtárakban mindig találunk könyvtárost is, aki segít megtalálni az adatokat, információkat.

ANet használata önmagában nem ördögös mutató, de megtalálni a minket érdeklő adatokat bizony embert próbáló feladat. Ebben már több éve segítségünkre vannak azok a Web-helyek, amelyek saját keresőszerverükkel végignézték a Világhálót, és kereshető adatbázist hoznak létre az Interneten található oldalokról.

Ilyen kereső a jól ismert AltaVista vagy annak hazai mutációja, az [ori-gó]-ba épített AltaVizsla. A keresőszerverek legnagyobb hátránya, hogy nehéz olyan kulcsszavakat, kulcsszókapcsolatokat megadni, amelyek pontosan tükrözik kérdésünket, így a kapott találatok sem feltétlenül azokat a Web-oldalakat sorolják fel, amelyekre szükségünk van. További gond, hogy az Interneten megtalálható oldalak száma olyan ütemben növekszik, hogy a keresőszerverek által indexelt terület napról napra kisebb százalékát fedi le a Világhálón megtalálható teljes tartalomnak. A gyors változások miatt még az is elképzelhető, hogy az indexelt oldalak már régen nem azt az információt tartalmazzák, amit a keresőszerver eltárolt a saját adatbázisában.

két, mert így a végeredmény jóval megbízhatóbb lehet. Mivel ezt „egyedül” nehéz megvalósítani, megjelennek azok a metakeresők – például a WebCrawler –, amelyek az általunk megadott kulcsszavakat továbbítják több, valódi keresőszerverhez, és ezek összesített találati listáját adják eredményként. Létezik olyan meta-metakereső is, amely a metakeresőkön való keresést teszi lehetővé.

Bár ez ígéretesen hangzik, a metakeresők fejlesztése nehézkes, ráadásul a hónapról hónapra megjelenő újabb keresőszervereket már ők sem érik el, mert nem tudják olyan gyorsan fejleszteni a szoftvereiket.

További probléma, hogy a metakeresők legfeljebb 4–10 keresőszervert tudnak lekérdezni, ugyanis túl sok időt – és számítási teljesítményt – kívánna ennél több keresés elindítása, a válaszok begyűjtése, rendezése. A Hálón elérhető tartalom félelmetes ütemű növekedése miatt a komoly keresésekhez már a metakeresők is kevesek...

Saját metakereső

Az igazán profi kereséshez talán a legkorábbi eszközök a saját gépünkre telepíthető metakeresők, amelyek egyszerre 10–800 keresőszervert is képesek megszólítani. Ebben az esetben a számítási teljesítmény sem akadály,

hiszen mi adjuk a „vasat”. Az ilyen jellegű keresés egyetlen vonzata a kommunikációs költség: minél több szerverrel kommunikálunk, annál nagyobb adatmennyiség áramlik.

Az általunk kiválasztott három termék bemutatása előtt összefoglaljuk közös jellemzőiket. A legfontosabb, hogy érdemes ezeket közvetlenül a gyártótól letölteni, mert ott általában a legfrissebb verziójuk található, amely több szerver paramétereit ismerheti, illetve több kérelmi szolgáltatást nyújthat. A gyors fejlődés miatt a metakereső programok jó része telepítés után azonnal hoz-

Bullseye: az eddigi legalaposabb ötkeresem

zákapcsolódik az Internethez, hogy letöltsé a frissítéscsomagot a gyártójától.

A keresés a kulcsszavak megadásával kezdődik – akárcsak az online szervereken. Nagy előny, hogy nem kell a szokott AND, OR, NEAR, NOT operátorokat használnunk, mert mindegyik programban van ALL és ANY lehetőség, és ha bekapcsoljuk ezeket, vagy mindegyik, vagy bármelyik kulcsszó megléte esetén kapunk érvényes találatot.

Általános az Exact opció is, ez csak azokat az oldalakat jeleníti meg a találati listában, amelyek az általunk megadott kulcsszavakat pontosan a megadott sorrendben tartalmazzák.

- ◆ \CIKKEK\METASRCH. CHIP-CD, 2001/3
- ◆ www.ferretsoft.com
- ◆ www.copernic.com
- ◆ www.bullseyexpress.com

Webferret: egyszerű és gyors

Mindezek miatt mondják azt a hozzátérők: ha keresni kezdünk, rögtön két-három szervert adjuk fel a lec-

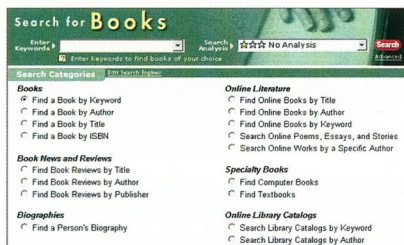
Hasznos, hogy e programok találati listája elmenthető (a keresés paramétereivel együtt), így azt később is feldolgozhatjuk. A vizsgált programok mindegyike tudja rendezni a listában szereplő tételeket cím, időpont és relevancia (mennyire illeszkedik a

Webferret

A ZDNet által támogatott Webferret mérete még az 1 Mbyte-ot sem éri el. Ez az aprócska program gyors, használata egyszerű. Keresés előtt megadhatjuk, hogy a kulcsszavakat az oldal elérési útjában (URL), címében vagy a tartalmában keresse. Ezzel a lehetőséggel jól szűrhető a találati lista, ugyanis az igényesebb szerzők már az oldal címében is jelzik annak tartalmát. Kiszűri az érvénytelen linkeket (Validate funkció), sőt el tudja távolítani a találati listából a többször szereplő linkeket a cím, az URL és a host alapján. A kész találati listát

zelőpultján. Kezelése egyszerű, keresővarázsló (Query Wizard) segíti a kulcsszavak megadását. Itt beállíthatjuk a megkövetelt, az esetleges és a tiltott szavak listáját. A Tools részben valódi gyöngyszemekre lelünk: spell checker, azaz helyesírás-ellenőrző segít abban, hogy a tévesen megadott, elégtelen kulcsszavak miatt ne legyen eredménytelen a keresés. A Sounds Like opció pedig a kérdéses kulcsszóhoz hasonló írást, de eltérő végződésű szavak listáját adja meg. A BullsEye-t akár tudományos igényű keresésekhez is használhatjuk, mert a hagyományos NEAR mellett olyan NEAR logikai kapcsolót is használhatunk, amelynek mi adjuk meg a kifejezésben szereplő szavak egymástól való legnagyobb távolságát.

A találati listát HTML formátumban is elmenthetjük, így tárolása, terjesztése is egyszerűbb.

Hatékony könyvkeresés a Neten a BullsEye-jal

találát az általunk megadott kulcsszavakhoz) szerint, és szintén mindegyikét el lehet látni a dokumentumokat az olvasott-nem olvasott jelzéssel.

E szoftverek alapváltozata adware, vagyis a keresés közben a programok automatikusan hirdetésekkel töltnek le a képernyőre.

Ezzel nem is lenne gond, hiszen például a Naviscope-pal szűrhetők lennének ezek a reklámszövegek, de például a BullsEye már telepítése közben jelezte: nem telepíthetjük addig, amíg nem kapcsoljuk ki a hirdetések blokkoló programot.

elmenthetjük, és persze az egyes tételekre kattintva megjeleníthetjük az adott Web-oldalt.

BullsEye

Az Intelliseek programja a cég keresőszerverében alkalmazott technológiákból is sokat örökölt. Az Intelliseek egyébként Intelligent Desktop Portalnak nevezi ezt a programját. A vizsgált metakeresők közül a BullsEye használja a legnagyobb hirdetési felületet: a bal oldali logó mellett még egy reklámszöveg is helyet kapott a ke-

Copernic 2000

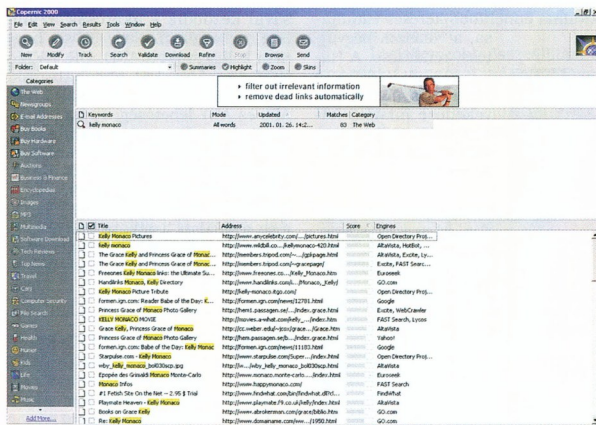
A Copernic 2000, amelyet a nagy csillagászról, Kopernikusról neveztek el, viszonylag új termék ezen a piacon. Már Skin (bőr) opciója is van. Nagyon hasonló felépítésű, mint a BullsEye – néhez is eldönteni, melyik a jobb. Mindkettő el tudja távolítani a találati listából a többször szereplő hivatkozásokat, sőt a HTML oldalak elemzésével még azokat a találatokat is ki tudja szűrni, amelyek valamilyen nem illeszkednek a megadott kifejezéshez. Az eredményt tovább finomíthatjuk azzal, hogy a találati listán belül újra kereshetünk.

Akárcsak a BullsEye-nek, a Copernicnek is külön elektronikus shopkeresője van – ha kifejezetten vásárlási célból keresnénk egy terméket.

A Webferretet főleg az egyszerűbb keresésekhez ajánljuk. A másik két kereső igazi profi termék ahhoz képest, hogy az ingyenes változatukat próbáltuk ki. Hiányoltuk belőlük azonban a Track opciót, pedig a gombját is beépítették: ezen folyamatosan friss, aktuális találati listát állíthatnánk elő. Egy ablak persze figyelmeztet arra, hogy ez a lehetőség már a legolcsóbb kereskedelmi változatukban is megtalálható. Véleményünk szerint aki nélkülözni tudja a Track nyújtotta szolgáltatásokat, a programok letöltésével jól használható digitális könyvtárhoz juthat.

Fazakas László

(fzlaszlo@megoldas.hu)

Copernic 2000: találatok, mint égen a csillag...

Ha előfizet, olcsóbb!

1 évre 11 424 Ft,
fél évre 5712 Ft.

Telefon: 349-4768
e-mail:
terjesztes@vdgel.hu

CHIP

Informatikai társaság
fiatal mérnököket keres
egyedi szoftverek
fejlesztéséhez.

Követelmények:
szakmai angol nyelv
ismerete,
Windows-NT,
Unix,
relációs
adatbázis-kezelés,
SQL-nyelv,
C++ fejlesztői szintű
ismerete.

A pályázatokat a fizetési
igény megjelölésével
kérjük elküldeni a

2B-INFORM Kft.

1119 Budapest,
Hadak útja 9. címre,
a 06-1-203-1536-os
faxszámra,
vagy a
lbognar@2binform.hu
e-mail címre.

P5 Kft
1111 Budapest
Budafoki út. 16-18.
Tel / Fax: 466-2576
www.p5.hu

Viszonteladókat keresünk!

**Kép-és hangváltó
kábelezés nélkül!**

**Speciális ajánlat
Mp3, DVD lejátszókhöz!**

VideoLink sorozat

**Több km hatótávolság!
Kültéri kivitel!**

**Biztonsági alkalmazások
Telephelyek közötti képátvitel
Helyszíni közvetítések**

Tintpatron újratöltő

**HP, Canon
Epson, Lexmark
nyomtatókhoz
Kis- és
nagykereskedelem**

NOTEBOOK

S H O P
Nagy választék, kedvező árak!
www.notebookshop.hu

Csúcs teljesítmény meglepő áron!

MILLENNIUM
P-III 700 MHz
14,1" TFT LCD
128 MB RAM
20 GB HDD
SxDVD

Bérelt: 56K Fax/Modem + 10/100 LAN

549 900 + afa

13,3" TFT LCD
Intel Celeron 700 MHz
64 MB RAM / 10 GB HDD / 24x CD
Bérelt: 56K Fax/Modem + 10/100 LAN

399 900 + afa

irodai felhasználáshoz!
12,1" TFT LCD / Intel Celeron 550 MHz
64 MB / 5 GB / 24x CD / 56K Fax Modem

399 900 + afa

Csak 2,7kg - magyar billentyűzet
Használati notebookok Internethez
62.000 Ft-tól!

Kiegészítők nagy választékban
PCMCIA + USB
FAX/MODEM (ISDN), ETHERNET, VIDEO/TV-IT,
CD-Ro, DVD, CD-ROM, USB/RS232 komerter

Adatmentés egyszerűen!
PCMCIA külső HDD akciók áron
SZERVIZ: javítás, bővítés
használatgép adásvétel
bérlet, lízing, részletfizetés
ENVICOM Kft. 1085 Bp., József krt. 25.
T: 317-7072, 06-309-516-60, T/F: 317-2080

FLASH-COMP SZÁMÍTÁSTECHNIKA

1133 BUDAPEST, KÁRPÁT U. 22.
TELEFON: 339-7034, 236-0982
FAX: 236-0983
www.inext.hu/flash-comp

ICAD 4.1

Ipari elektrotechnikai tervezőszoftver

Magyar verzió

Támogató cégek...

ABB ALSTOM
KONTAVILL
KAWETRA MOELLER
RITTAL
SIEMENS
WEIDMÜLLER

Kiszárolagos forgalmazó:
MD-Mérnök Iroda Kft.
1142 Budapest, Kacsóh P. út 141/A
http://www.mdkft.hu
Tel/Fax:(36-1) 220 5596

Nem tudja mi az a LINUX?
Szeretné profi
szinten megismerni?

LINUX

tanfolyamok

alaptól a profi szintig

Linux: 36 óra
Linux rendszergazda: 40 óra

WEBMESTER

tanfolyamok

HTML, Design, Javascript,
DHTML, CGI/Perl
Webes adatbáziskezelés
Webmaster alapok: 40 óra
Webmester: 80 óra

További induló tanfolyamaink:

PHP, JAVA

programozás

Szolgáltatásaink:

- Rendszerépítés
- Rendszerezfelügyelet
- Konzultáció

Tel: 311-7211, 302-2472
www.tradeagate.hu
info@tradeagate.hu

DIGITÁLIS FÉNYKÉPEZŐGÉPEK az Alagútnál

Fujifilm - Nikon
Casio - Olympus - Canon

digitális fototechnika nagy- és kiskereskedeleme
Fujifilm Pro 4900 4700 2400 1400
Nikon D1-CoolPix 990 880 950 800
Casio QV-3000 2800 2300 8000
Olympus E-10. Camedia sorozat
Canon D30 Pro90 G1 520 IXUS
FUJIFILM FinePix
2,4 Mpixel SuperCD, 2400x1800, USB

4900
6x opt. zoom

4700
3x opt. zoom

Nikon CoolPix 990

CASIO 2800
2 Mpixel, 8x opt. zoom

3000
3 Mpixel

Canon Pro 90 IS

OLYMPUS E-10
CompactFlash B - 256 MB
SmartMedia B - 128 MB
MemoryStick B - 64 MB
IBM microdrive 340 MB - IGB
FireWire-USB-PCMCIA olvasók
6 GB Digital Wallet
mobil háttérképfényképekhez

MEDIKER T: 225-0000
1013 Budapest I. ker., Atilla út 47.
szombaton is nyitva !!!
www.digifenykep.hu

DIGITCAM
A DIGITÁLIS PARTNER

Fujifilm Finepix S1 Pro
A Profi

Fujifilm Finepix 4900Zoom
A Digitális Trónfosztó

Boltunk Canon, Fujifilm és Nikon digitális szaküzlet és bemutatóterem.

Digitális Mintabolt
H-1072
Rákóczi út 4-6.
Astoria Üzletház
Tel: (36-1) 235 05 70, 71
(36-1) 352 16 77/ 30m
Fax: (36-1) 235 05 72

Nagy- és kis-
kereskedelmi értékesítés
H-1037
Kunigunda útja 66-68.
Tel/Fax: (36-1) 250 4303,
(06-30) 9849 822
www.digitcam.hu
digitcam@elender.hu

EXTREME

DigitCam. Együtt nőünk az igényekkel.

Üzletünkben megtalálhatja a Canon, Casio, Fujifilm, Kodak, Nikon, Olympus és Ricoh digitális kínálatát.

NABUCO
NATIONAL BUSINESS COMMUNICATION

MICROTEST

Szeretne egy cat.5,5E,6,7 hálózatot
letesztelni?
Lepje meg magát egy
régén áhított
OmniScannerrel.

OmniScanner2

gyors, pontos, sokoldalú

- Single-és Multi Mode Fiber egy adapterrel
- Mentés 10000 Autotest-ig
- Link Adapterek cat 6-os AMP, IBM, Lucent, Panduit, CDT stb. kábelrendszerek számára.

Mért értékek:

Next,ELFEXT,
Return Loss,
Wiremap, hossz,
csillapítás, PSNEXT,
ACR, PSACR, PSFLEX,
ellenállás.

Magyar Microtest Distributor

NABUCO Kft. 1033 Budapest, Sorompó u. 1. Tel.: 436-0730 Fax: 436-0749

ELTE

TTK HALLGATÓI ALAPÍTVÁNY
Oktatási Centrum

**Számítástechnikai tanfolyamok
Vizsgaközpont**

Számítástechnikai és programozási tanfolyamok

Számítógép felhasználói ismeretek (Windows, Word, Excel)
Alapírók, felsőfok, Adatbázis-kezelés, Programozás

Intenzív, féléves felvételi előkészítők

ELTE (ÁJT, BTK, TFK, TTK), BKE, BME, PSZF, SOTE felvételi tárgyaiból

Nyelvtanfolyamok

Angol, német, francia, olasz, spanyol nyelvekből
kezdőtől a nyelvvizsgákra felkészítő szintig

Keleti nyelvek

Kínai, japán, tibeti nyelvtanfolyamok, felvételi előkészítők

Autóiskola

266-34-32

1088 Budapest, Múzeum krt. 6-8. Gólyavár

Homepage: alapitvany.elte.hu - E-mail: oktatasi@halte.hu

DIGITÁLIS SÖTÉTKAMRA

DIGITÁLIS FÉNYKÉPEZŐGÉPEK
WEBKAMERÁTOL
3 MEGAPIXELIG

TINTASUGARAS
FOTÓPAPÁIROK

FILMSZKENNER
3600 DPI, 36 BIT, 3,6 DENZITÁS
36-KOCKÁS FILMHEZ IS

Kodak

A HIVATALOS
MAGYARORSZÁGI
KODAK ÉS DATAFAB
DISZTRIBUTOR

DIGITÁLTECHNKA KFT.
Budapest, 1149 Egressy út 5.
T. f.: 221-6779, 221-6772
Győr, 9024 Nagy I. u. 35.
T. f.: 963617-500, Fax: 517-501
www.digitaltechnika.hu/kodak
kodak@digitaltechnika.hu

KIVÁLÓ
MINŐSÉGŪ
ÍRTHATÓ CD-K

DATAFAB KÁRTYAOLVASÓK
CompactFlash, SmartMedia,
Memory Stick, MultiMedia,
PC kártyákhoz
sokféle interesszel

Adok-veszek a Neten

Napjainkban sok szó esik az internetes kommunikáció, az adatbiztonság és az elektronikus szerződések által felvetett jogi kérdésekről – a hagyományos kommunikációs formákról mégis keveset hallani.

Pedig az összevetés nemcsak az újabb technológiákkal szemben állított követelményeket világítaná meg jobban, hanem az elektronikus eszközök egyre fontosabb szerepét is. Ebben a cikkben azt mutatjuk be, milyen nyilatkozási formákat használunk a mindennapi életben, s hogyan illeszkednek az újabb technológiák a jog által kialakított forgalmi rendbe. A hosszadalmas jogi bevezetés ne riasszon el senkit, csupán azokra az információkra szorítkozunk, amelyek szükségesek az elektronikus kereskedelem jogi hátterének megértéséhez.

Állandóan „szerződünk”

A marketingkommunikációról szóló tankönyvek sohasem említik, mégis kétségtelen, hogy az üzleti élet szempontjából a legfontosabb kommunikációs formák közé tartoznak azok a nyilatkozatok, amelyek célja valamilyen joghatás kiváltása – vagyis amelyekkel jogokat szerzünk vagy kötelezettségeket vállalunk. Amikor szerződést kötünk vagy más jognyilatkozatot teszünk, akkor ezt háromféle alakban tehetjük meg: szóban, írásban vagy ráutaló magatartással.

Az elsőre példa lehet, amikor a piacon alkudozunk az eladóval valami szép gyümölcsre, vagy amikor megállapodunk a szomszédunkkal, hogy megvásároljuk tőle egy régi bútorát. Írásban meglehetősen ritkán kötünk szerződést – például ha ingatlant vagy autót vásárolunk –, bár tény, hogy legtöbbszörnek a szerződés szó hallatán mégiscsak a papiros jut eszébe.

A leggyakoribb forma azonban az, amikor a kommunikáció pusztán bizonyos jelzésekkel, mozdulatokkal megy végbe, részben azért, mert a szerződési akarat így is megfelelően kifejezhető, de azért is, mert ez a kommunikáció legegyszerűbb és leggyorsabb formája. Sokszor már észre sem vesszük, hogy az adott pillanatban szerződést kötöttünk: például amikor a villamosvezető kinyitja a

kocsi ajtaját, mi pedig rálépünk a lépcsőjére, mindkét oldalról azt jelezzük, hogy szállítási szerződést kívánunk kötni a másik féllel.

A forgalom régtől fogva fontos szerepet tulajdonít az okiratoknak, azaz az írásba foglalt nyilatkozatoknak. Ez azért van így, mert más bizonyítási eszközökkel szemben – például tanú, szakértő, szemle, fénykép, hang- és filmfelvétel, egyéb tárgyi bizonyítékok – számtalan előnyös tulajdonságuk van: több példányban is létezhetnek, nehezen hamisíthatók, könnyűen értelmezhetők, nem felejtnek – és nem vesztegethetők meg.

Hagyományosan az okiratoknak három fajtáját különböztetjük meg: egyszerű írásba foglalás, teljes bizonyított erjű magánokirat és közokirat.

A különbség közöttük a hitelesítésben van: mi az első esetben ez a művelet hiányzik, addig a másik két esetben jogszabály által meghatározott módon történik az okirat kiállítása és hitelesítése. A teljes bizonyított erjű magánokirat esetén például két tanút alkalmaznak a felek, vagy ügyvéddel hitelesítetik a nyilatkozatot. Közokirat esetén pedig hatóság állítja ki a dokumentumot, meghozza ügykörében eljárva, szigorú alaki szabályok betartásával.

Érdekeség, hogy a tanú nem a nyilatkozat, hanem az aláírás valódiságát, hitelességét tanúsítja, tehát nem is kell tudnia, mit tartalmaz az általa hitelesített dokumentum. Közokiratot bármelyik állami, önkormányzati szerv kiállíthat, így ilyen alakban készülnek a közigazgatási szervek vagy a bíróságok határozatai, ítéletei is.

A hatóság által kiállított irat nemcsak a hatóságnak, hanem mondjuk az ügyfélnek a nyilatkozatát is tartalmazhatja, sőt nem ritkán szerződést is magában foglal, például ha a bíróság egy jogvitát az ítéletével úgy rendez, hogy a felek között szerződést hoz létre.

Mivel a közokirat nehezen megdönthető, erős bizonyíték, a forgalom szempontjából a jelentősége.

Hazánkban a magánfelek jognyilatkozatait a közjegyzők hivatottak közokirati formába önteni.

A magyar jog nagy szabadságot biztosít a szerződést kötő feleknek vagy annak, aki peres úton akarja az igazát bizonyítani. A polgári jog szerint például a felek maguk dönthetik el, milyen formában – szóban, írásban vagy ráutaló magatartással – kötik meg a szerződésüket. A nagyobb jogbiztonság miatt egyes szerződéseknél a jogalkotó határozza meg a formát, például ingatlan-adásvételi szerződés csak írásban köthető meg.

A perjog a szabad bizonyítás elvét követi. Ez egyfelől azt jelenti, hogy a jogvitában a felek elvileg bármilyen alkalmas eszközzel bizonyíthatnak – a törvény csak példálózatosan sorol fel néhány tipikus bizonyítási eszközt (így a már előbb is említett tanút vagy a különféle okiratokat). Másfelől azt jelenti, hogy a bíró meggyőződése szerint mérlegelheti az elébe tárt bizonyítékokat – vagyis a törvény nem köti, hogy a bizonyítékokat milyen súllyal vegye figyelembe. (Vagyis az „egy tanú, nem

A vásárlás egyéb feltételei

A 17/1999. Kormányrendelet előírja, hogy már a szerződés megkötése előtt a fogyasztók tudomására kell hozni bizonyos információkat, például e-mailben vagy a Web-helyen. Amikor internetes áruházat nyitunk, akkor ezekről kell tájékoztatást adnunk:

- a) a gazdálkodó szervezet cégnevééről (névről), székhelyéről (lakóhelyéről), a külön jogszabályban meghatározott nyilvántartásba vételi számáról, adószámáról és telefonszámáról;
- a szerződés tárgyának lényeges tulajdonságairól;
- az ellenszolgáltatásról, beleértve az ellenszolgáltatáshoz kapcsolódó egyéb fizetési kötelezettséget is;
- d) szükség szerint a szállítási költségéről;
- e) a fizetés, a szállítás vagy a teljesítés egyéb feltételeiről;
- f) az ellátás jogáról;
- g) a távközlő eszköz használatának díjáról, ha azt az alaptól eltérően állapítják meg;
- h) az ajánlati kötöttség idejéről;
- i) a szerződés legrövidebb időtartamáról olyan esetben, amikor a szerződésben foglaltak teljesítésére folyamatosan vagy ismétlődően kerül sor.

tanú” mondas sem állja már meg a helyét, sőt még az is előfordulhat, hogy a bíró ennek az egynek fog hinni kettő másik ellenében...)

Szerződések az Interneten

A jog által biztosított szabadságból egyenesen következik, hogy szerződési ajánlatot tenni, illetve elfogadni – Magyarán szerződést kötni – számítógép segítségével is lehet. A szabad bizonyítás elvének megfelelően pedig legfeljebb megnehezíti, de nem teszi lehetetlenné a bizonyítást az a körülmény, hogy a nyilatkozat megtétele nem hagyományos formában, hanem elektronikus kommunikációval – például

e-mailben vagy egy Web-helyen – történt. (A képernyőn vagy a nyomtatón megjelenő írásos forma senkit se tévesztessen meg, mert ezeknél tényleg nem jogi értelemben vett okiratokról, hanem ráutaló magatartásról – nevezetesen a Web-hely üzemeltetéséről vagy egy megrendelést elküldő egérkattintásról – van szó.)

Ma sokan gondolják és mondják, hogy a számítógépes kereskedésben teljes jogi bizonytalanság közepette zajlik Magyarországon. Márpedig – mint láttuk – a legtöbb szerződést amúgy is ráutaló magatartással kötik, viselve a bizonyítás esetleges nehezéget.

Naponta sok ezer szerződési nyilatkozatot tesznek különféle technikai eszközök segítségével – például faxon, telefonon, automata hívóköszölkével, esetleg még videotelefon vagy videotevés segítségével is –, a számítógépes kommunikáció tehát technikai szempontból sem tekinthető egyedülállónak vagy kivételnek. Egyébként a távollevők között kötött szerződésekről szóló 17/1999. (II. 5.) Kormányrendelet is – szó szerint – szerződési nyilatkozattételre alkalmas eszközként említi az e-mailt. (Ezt a jogszabályt kell alkalmazni minden olyan esetben, amikor a gazdálkodó szervezet távközlő eszköz útján értékesít árut vagy szolgáltatást a fogyasztónak. Keretezett mellékletünkben azt soroljuk fel, hogy az internetes vagy e-mailes kereskedőnek – mondjuk A vásárlás egyéb feltételei cím alatt – a jogszabály szerint milyen adatokat kell közölniük a fogyasztókkal.) Persze nem szabad lebecsülni a gondokat és az esetleges félelemeket, hiszen jobb lenne, ha a forgalomban a teljes bizonyító erejű magánokirattal vagy közokirattal azonos erejű elektronikus okiratokat lehetne használni, méghozzá bárki által és bármilyen jogügyletben. Ez azán a kérdésen áll vagy bukik, hogy vajon van-e olyan technológia, amely elfogadható kockázaton belül képes megakadályozni az okirat utólagos megsemmisítését vagy megváltoztatását, illetve alkalmas-e a küldő személyének egyértelmű azonosítására. Utóbbi azért lényeges, nehogy más személy tegyen valakinek a nevében nyilatkozatot. A kérdés az elektronikus aláírás és a titkosítás témakörébe visz el, amelyről a CHIP Magazin is többször írt (▶ Elektronikus aláírás, CHIP 2000/20/157).

A mindig támaszkodók felvetették, hogy például a kétkulcos titkosítás sem nyújt megfelelő védelmet – a hagyományos okiratok talán igen? –, és

csak idő kérdése, hogy mikor jutnak olyan technológiákhoz a rosszindulatú személyek, amelyekkel feltörhetik a kódot.

Segít a kvantumfizika

Nos, úgy tűnik, végre megvan az a technológia, amely legalább a küldés és fogadás idejére teljes biztonságot nyújthat a feleknek. Az eljárás a kvantumfizika egyik furcsa, de bizonyított jelensége alapszik, amelyet Einstein „telepatikus kapcsolatnak” nevezett. Két részecske, amely valamilyen kapcsolatban volt egymással, akár milyen messze is kerüljön egymástól, mindvégig közös rendszert alkot. Csak addig áll fenn ez a rendszer, amíg valamilyen külső behatás – például egy mérés – szét nem bomlasztja. A részecsképek értékei – például két polarizált foton esetében – egymás komplementerei. Ez bináris ábrázolásban azt jelenti, hogy ha az egyik részecske 0 az értéke, akkor a másiknak szükségszerűen 1 – és fordítva. A részecskék értéke kvantumfizikai okokból csak 0 és 1 lehet, és ha a 0 értékű részecske 1-es értéket kap, akkor a másik értéke azonnal 0-ra változik! A rendszernek ezek a tulajdonságai lehetővé teszik, hogy a küldőnél és a fogadónál rendelkezésre álljon egy-egy kódtable, amelynek segítségével kódolhatják, illetve visszafejtethetik az üzenetet. Ha a kódtablet véletlenül szerezni generálják, akkor az illektelen visszafeltétel matematikailag teljesen kizárt. Ráadásul ha valaki illetéktelenül belehallgat az adásba, akkor az rögtön a felek tudomására jut, hiszen a részecskék kapcsolatát – mint említettük – bármilyen külső beavatkozás megszakítja. (▶ További részletek: www.eletestudomány.hu, „Kisérleties”, megjelölhetetlen kód: 2000/23.; és „Telepatikus” atomnyalábok: 2000/49.)

Nemcsak az gond a különféle technológiákkal, hogy utközben illektelenekhez kerülhet az okirat, hanem komoly problémát okoz a hosszú időn át való biztonságos tárolása is, például az egyre gyorsabban fejlődő szoftvertermékek, a cégek és szervezetek megszűnése vagy az egyre nagyobb tárolókapacitások igénye miatt. Ma senki sem tudja, hogy 20-30 év múlva ki és hogyan fogja tárolni a ma elektronikus okiratait. Arról is keveset hallani, hogy az állam – saját biztonsági érdekei miatt – vajon hogyan fogadna egy tényleg szuperbiztos titkosítási eljárást...

dr. Nizalowski Attila

Kockázatos vásárlás

A legtöbb elektronikus boltban nem tudatosítják a felhasználóiban, hogy egy-két egérkattintással akár többmillió összeg kifizetésére kötelezheti magát. Én az e-Bay figyelmeztetését tartom a legjobbnak: „A licited egy szerződés [...] Ha megnyerés az árverést, akkor egy, a jog erejével kötő szerződésbe kerülés az eladóval.” A Fotonet is tetszik ilyen szempontból, mert „megrendelem most” feliratú gomb megnyomásával lehet nyugtázni a vásárlást, és közvetlenül alatta van egy mutató az üzletszabályzatra. A megrendelés szó elég ahhoz, hogy rájövünk, itt valódi pénz költünk, nemcsak kattintgatunk, és jó dolog, hogy az üzletszabályzatot is elolvashatjuk itt.

Számtalan rossz áruháza bukkanhatunk a Neten, ahol például minden oldal aljára odabiggyesztenek egy hangyabúttal írt mutatót az üzletszabályzatra, olykor pedig csak a földalról érhető el. Amikor először olvassunk egy helyen, mindenképpen olvassuk el az üzletszabályzatot – és esetleg vegyük fel oldalváltás-figyelő listánkra az adott URL-t, ha gyakran szándékozunk ott vásárolni. Messzire kerüljük el az olyan áruházakat, amelyeknél nem szűrjük ki a szemünket az üzletszabályzat, vagy a szállítási cím beírását követő oldalról nem derül ki egyértelműen, hogy most feladjuk vagy sem a rendelést, mert például csak egy OK (és esetleg egy Vissza) gomb közül választhatunk.

Négyesi Károly

BANKTECH

A GIRO ELSZÁMOLÁSFOGALMI RT.,
METRIMPEX RT. ÉS A CONGRESS KFT.
2001. ÁPRILIS 24-26.
KÖZÖTT RENDEZI MEG A

BANKTECH 2001 XII. NEMZETKÖZI BANKTECHNIKAI SZAKKIÁLLÍTÁST.

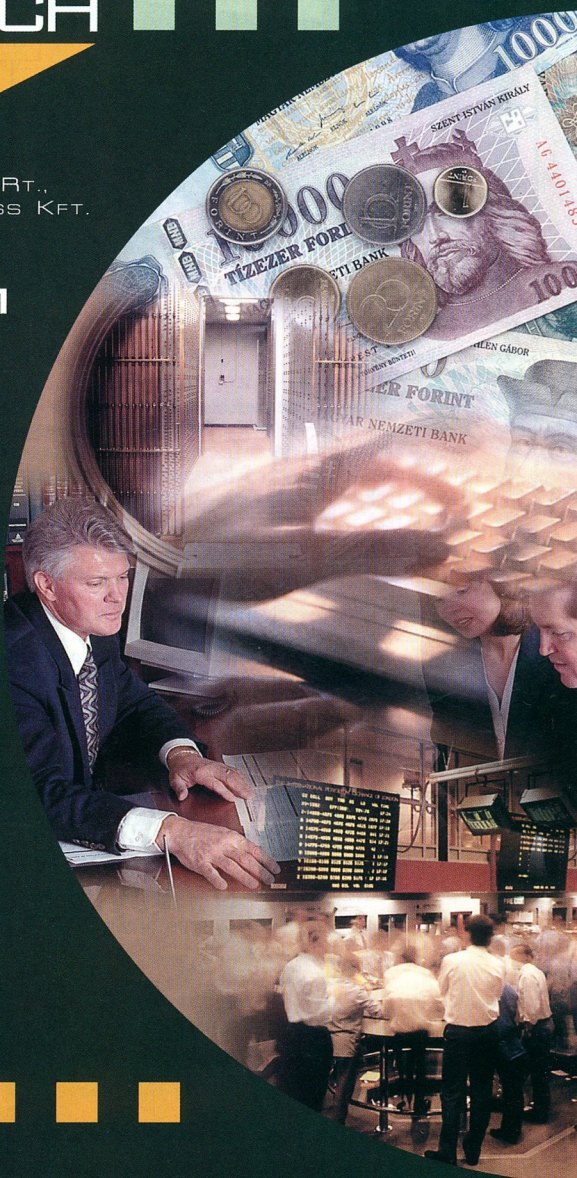
HELYSZÍN: SAP
RENDEZVÉNYCSARNOK
1148 BUDAPEST,
IFJÚSÁG ÚTJA 1-3.

REMÉLJÜK
ÉS BÍZUNK BENNE,
HOGY AZ ÖNÖK CÉGÉT IS
KIÁLLÍTÓKÉNT,
MUNKATÁRSAIKAT
LÁTOGATÓKÉNT
ÜDVÖZÖLHETJÜK
A **BANKTECH 2001**
SZAKKIÁLLÍTÁSUNKON

CONGRESS KFT.

H-1026 BUDAPEST,
SZILÁGYI ERZSÉBET FASOR 79
TEL.: 212-0056, FAX: 356-6581
E-MAIL: CONGRESS@CONGRESS.HU
WWW.CONGRESS.HU

TOVABBÍ KÉRDÉSEKKEL
KAPCSOLATBAN A FENTI TELEFON-
ÉS FAXSZÁMOKON IS KÉSZBÉGGEL
ALLUNK RENDELKEZÉSUKRE.

2001. ÁPRILIS 24-25-26.
SAP RENDEZVÉNYCSARNOK

CHIP Szakkönyvesbolt

1132 Budapest, Visegrádi u. 11.
Telefon: 350-7144 Telefon/fax: 339-8617
E-mail: chip.bolt@dnb.hu

Könyvesboltunkban a számítástechnikai szakirodalom széles palettájával várjuk Önöket

A CHIP Számítógép Magazin és a CHIptár sorozat és a PC Guru új és régi számai mellett kapható a Vogel Publishing Kft. másik lapja, az MM Műszaki Magazin is.

E hónapban ezeket a könyveket vásárolták a legtöbben:

Autocad 2000.	2 990 Ft
A digitális képalkotás örömei	4 990 Ft
Hivatalos szkennerek kézikönyve	4 990 Ft
Hivatalos nyomtató kézikönyve	4 990 Ft
Programozás Visual Basic 6 nyelven (CD-ROM)	3 450 Ft
Oracle 8 teljes referencia	4 900 Ft
Tannenbaum: Számítógép-hálózatok	4 900 Ft
Tannenbaum: Operációs rendszerek (CD-ROM)	4 200 Ft
Adatbázisrendszerek	3 490 Ft
NetWare 5 adminisztrátorok kézikönyve (2 CD-ROM)	8 990 Ft

teljeskörű megoldás

content
technologies
tartalomkezelés

sophor
anti-vírus

nybari antigen
for exchange
for lotus notes

virusbuster
anti-virus
megoldás

rendszerintegráció

háttérmozgató

1031 Budapest, Kalászi u. 11.
tel: 430 8350, 240 1546
fax: 242 2130
NetWare (20) 9401 4557

www.virusbuster.hu

a már nemzetközileg is
elismeri **VirusBuster**
legújabb termékeivel
versenyképes áron kínál
átfogó megoldást
elsősorban az

**állami, banki
és
nagyvállalati**
szférák védelmére

kérje rendszere felmérését
és éljen az ingyenes próba-
változatok lehetőségével!

ajánljuk figyelmébe a **több keresőmotor összehangoltságával**
több szinten, több ponton

védelmet biztosító **egyedülálló technológiára** épülő megoldásainkat

Megrendelés esetén kérjük,
 hogy a mellékelt megrendelőlapot
 töltse ki nyomtatott nagybetűkkel,
 és küldje vissza postán vagy faxon
 (350-8731)

- Előfizetem a CHIP Zámítógép Magazin:**
 példányban egész évre 11 424 forint
 példányban egész évre 15 456 forint
- Előfizetem a PC GURU-t:**
 példányban egész évre 15 456 forint
- Előfizetem a Klikk Magazin:**
 példányban egész évre 3792 forint
- Előfizetem a Playtime! Magazint:**
 példányban egész évre 11 592 forint

- példányban fél évre 5712 forint
- példányban fél évre 7728 forint
- példányban fél évre 1896 forint
- példányban fél évre 5796 forint

Az előfizetés kezdete: 2001/.....szám

Név:

Cég neve:

Cím: [][][]

Fizetés módja: csekken (a kiadó biztosítja) átutalással

Kelt:

Aláírás

Vogel Publishing Kft., 1300 Budapest 3, Pf. 210, fax: 350-8731, tel.: 349-4768, Fehér Ildikó • e-mail: terjesztes@vogel.hu
 2001/3

A CHIPTÁR mindenkinek
 nélkülözhetetlen segítség.

Megrendelem az alábbi kiadványokat:

☐ példányban	CHIPTÁR 16 Windows 2000, CD-melléklettel	980 forintért
☐ példányban	Játékkollekció I.: PC GURU 1999/5., 6., 7. száma	1555 forintért
☐ példányban	Játékkollekció II.: PC GURU 1999/8., 9., 10. száma	1555 forintért
☐ példányban	Játékkollekció III.: PC GURU 1999/11., 12. száma	998 forintért
☐ példányban	Játékkollekció IV.: PC GURU 2000/2., 3. száma	1331 forintért
☐ példányban	Játékkollekció V.: PC GURU 2000/4., 6. száma	1331 forintért
☐ példányban	Játékkollekció VI.: PC GURU 2000/7., 8. száma	1331 forintért

Név:

Cég neve:

Cím: [][][]

Fizetés módja: csekken (a kiadó biztosítja) átutalással

Kelt:

Aláírás

Vogel Publishing Kft., 1300 Budapest 3, Pf. 210, fax: 350-8731, tel.: 349-4768, Fehér Ildikó • e-mail: terjesztes@vogel.hu

Tisztelt Olvasónk!

Hardverrovatunkban rendszeresen
 kívánunk foglalkozni azzal,
 hogy milyen feladatra milyen PC-t
 érdemes összeállítani,
 illetve összeállítani
 a hardverforgalmazókkal.
 Konfigurációajánlónkban csak
 elképzelt általános felhasználási
 célokból tudunk kiindulni, melynek
 során nagyon sok szempontot
 figyelmen kívül kell hagynunk.

Ha kitölti az alábbi levelezőlapot,
 az ön igényének megfelelő gépet is
 tudunk ajánlani, ehhez azonban
 tudunk kell néhány nagyon fontos
 adatot.

1. Maximálisan mekkora összeget kíván a gép beszerzésére költeni?
2. Milyen képátlójú monitort szeretne vásárolni a géphez? (A lehetséges válaszok: 14 vagy 15, 17, 19, 21 colos, nem tudom eldönteni.)
3. Szeretné-e a későbbiekben saját kezűleg fejleszteni a konfigurációját?
4. Ki használná még a gépet önön kívül?
5. Milyen feladatoknak kellene megfelelnie a gépnek?

Minden konfigurációajánlónban csak egy-egy kérdést tudunk teljesíteni.

VOGEL Publishing Kiadó Kft.

Budapest 3.
Pf. 210

1300

PC GURU

Megrendelés esetén kérjük, hogy a mellékelt megrendelőlapot töltsse ki nyomtatott nagybetűkkel, és küldje vissza postán vagy faxon (350-8731)

playtime!

VOGEL Publishing Kiadó Kft.

Budapest 3.
Pf. 210

1300

CHIP *tár*

A CHIPTÁR mindenkinek nélkülözhetetlen segítség.

PC GURU

Név:

Cím:

.....

VOGEL Publishing
Kiadó Kft.

Budapest 3.
Pf. 210

1300

Tisztelt Olvasónk!

Hardverrovatunkban rendszeresen kívánunk foglalkozni azzal, hogy milyen feladatra milyen PC-t érdemes összeállítani, illetve összeállítani a hardverforgalmazókkal. Konfigurációajánlónkban csak elképzelt általános felhasználási célokból tudunk kiindulni, melynek során nagyon sok szempontot figyelmen kívül kell hagynunk.

Ha kitölti az alábbi levelezőlapot, az ön igényének megfelelő gépet is tudunk ajánlani, ehhez azonban tudnunk kell néhány nagyon fontos adatot.

Az adatok gerince

Sorozatunk előző két részében írtunk a szolgáltatói IP-hálózatok rétegmodelljének két külső eleméről, a hozzáférési és az elosztási rétegről. Alábbiakban a gerincréteget mutatjuk be.

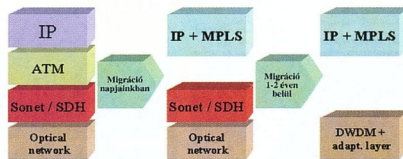
A gerincréteg feladata a gyors és megbízható adattovábbítás az elosztási réteget alkotó routerek között. Ez azonban technikai és üzleti szempontból egyaránt összetett feladat.

Ismétlésképpen: a hozzáférési réteg a felhasználók biztonságos és mérhető kapcsolódását biztosítja különböző adatvonalakon, kisebb routerek, modemek, tűzfalak és viszonylag egyszerű útvonalválasztó protokollok alkalmazásával. Az elosztási rétegen épül fel az Internet „térképe”, itt történik a forgalomszűrés és a terhelésoptimalizálás jelentős része.

A most sorra kerülő gerincréteget vizsgáljuk először üzleti szempontból! Az Internet-szolgáltató szolgáltatásának minőségét gerinchálózatának kapacitása és kiterjedtsége adja. Minél kiterjedtebb a saját hálózata, annál kevesebb helyen kényserül nem mindig előnyös forgalomcserére más szolgáltatókkal, és egyenletesebb minőséget (válaszdő, letöltési sebesség és válaszidő-eltérés) tud garantálni ügyfeleinek. Ahhoz, hogy egy szolgáltató az egész világot átölelő hálózatot hozzon létre, nyilvánvalóan nem elegendő berendezéseket telepíteni minden nagyobb gazdasági centrumba. Ezeket össze is kell kötni. A nemzetközi összeköttetések építése, vásárlása nem egyszerű üzleti feladat. A legjobb megoldás az Internet-szolgáltatók számára, ha saját infrastruktúrájukat (üvegszál, mikrohullámú összeköttetés stb.) tudják használni.

A UUNET esetében ez az MCI WorldCom átviteli rendszereit jelenti ott, ahol az MCI jelen van. Csakhogy egyetlen szolgáltató mögött sem áll olyan saját átviteli infrastruktúra, amely eljutna mindenhol, ahol a szolgáltatónak ügyfeleket kell az Internethez csatlakoztatnia. Ilyenkor átviteli kapacitást vagy átviteli utat (sötétzál) kell bérelnie. Mi a különbség ezek között? Sötétzál bérelete esetén a vonal tulajdonosa a kábel két végét adja át, és a bérlő olyan protokollt és berendezéseket illeszt rá, amilyen akar, így a vonal kapacitását ő határozza meg. Kapacitás bérbéradása esetén a tulajdonos a kért két végponton

egy-egy meghatározott protokollt alkalmazó, kötött kapacitású interface-t biztosít, és a bérlőnek ehhez kell alkalmazkodnia. Sokszor a vonal tulajdonosa nem birtokolja a teljes szakaszt, hanem ő is kapacitást vagy sötétzálal bérel, és azt a saját szakaszaival kiegészítve adja bére az Internet-szolgáltatóknak. A kereskedelmi folyamatoknál már csak a felelősség-rendszert bonyolultabb, amely alapján először ki kinek tartozik kárterítéssel, ha egy vonal üzemképtelenné válik. Minden Internet-szolgáltatónál specializált csoportok foglalkoznak a nemzetközi vonalak béreltével és vásárlásával.

Az Internet gerincein alkalmazott protokollok fejlődése

Technikailag is bonyolult egy megfelelően üzemeltetett Internet-gerincet felépíteni. Az alkalmazott protokollok önmagukban is összetettek, de a különböző technológiákat alkalmazó vonalak összekötése, illetve a technológiák közötti migráció tovább bonyolítja a helyzetet. A következőkben leegyszerűsített, átfogó képet próbálunk felvázolni arról, hogyan épül fel ma, és várhatóan milyen lesz egy IP-szolgáltató gerinchálózata.

Az elosztási réteg routereit nem illik közvetlenül a gerincvonalakra kapcsolni. Nagyobb szolgáltatók szinte mindig közbeiktatnak még egy routert, amely biztosítja a megfelelő útvonalválasztást a hálózaton belül az elosztási réteg routerei között. A gerincen belül valamilyen gyorsan konvergáló LinkState routingprotokollt is használnak, például az IS-IS-t, vagy az OSPF-t a BGP kiegészítésére. Ha két gerincsomópont között egyenlő több vonal van, akkor ezek a routerek szabályozzák, hogy az IP-csomagok a

legrövidebb úton érjenek célba, valamelyik útvonal meghibásodása esetén pedig átterhelik a forgalmat a megmaradt legjobbra.

Mi van a gerincrouterek között? Átviteli vonalak, legtöbbször optikai szálak, és attól függően, hogy milyen protokollokat használ a szolgáltató, ATM switch-ek, Sonet/SDH/PDH multiplexerek és átalakítók, esetleg további nagy teljesítményű MPLS protokollt futtató routerek (egyéské széhasználatában tranzit routerek).

Az alkalmazott technológiák a technika fejlődésének és a sávszélesség iránti igény növekedésének megfelelően változnak. Képzünk jól mutatja a jelen és a közeljövő változásait. Napjainkig szinte mindenhol az első ábrán látható első rendszer szerint épült fel a gerincinfrastruktúra. Az optikai hordozóközegeken Sonet/SDH protokollt, alacsonyabb sebességű vonalokon – amelyek hordozóközegre akár koaxiális kábel is lehet – pedig PDH-t használtak. IP-forgalmat ezekre a protokollok közvetlenül nem lehetett építeni, mert az akkori routerek nem lettek volna képesek a nagy sebességű vonalak csomópontján áthaladó forgalmat irányítani IP-címinformációk és routingalgoritmusok alapján. A sávszélesség és a Quality of Service kezelése sem volt megoldott, továbbá ugyanazon a vonalon sokszor IP-től teljesen

függetlenül adatátviteli folyamatot is kellett bonyolítani.

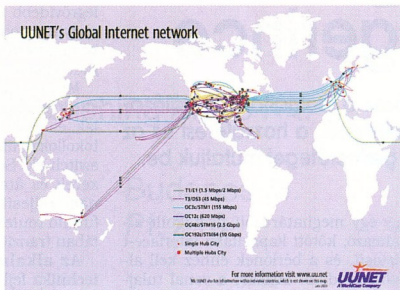
A fenti problémák feloldására fejlesztették ki az ATM technológiát, amely képes IP-csomagok továbbítására is a már említett átviteli közegekben. Különlegessége, hogy minden továbbított információt megadott (53 byte) hosszúságú cellákban továbbít, virtuális csatornákat, speciális kapcsolók segítségével. Az IP-routerekben különleges interface-kártyák hardveresen bontják szét a csomagokat kicsi szeletekre, és a konfi-

i

- ♦ Internet-meteorológia – CHIP, 2000/11/169
- ♦ Térkép az Internethez – CHIP, 2000/12/172
- ♦ UUNET ☉ 474-8131
- ♦ www.hu.uu.net
- ♦ www.uu.net/network/maps
- ♦ www.juniper.net

gurált virtuális áramkörre továbbítják. Az egyes virtuális áramkörök a routerek számára láthatatlan ATM switcheken haladnak keresztül, amelyek biztosítják, hogy a két végpont között mindig meglegyen a definiált sávszélességű kapcsolat. A virtuális áramkörök tulajdonképpen függetlenek a fizikai közegtől, adatfolyamként változhat, hogy a cellák milyen úton érik el végpontjukat, a másik routert. Az ATM emellett garantált késleltetést, hiba esetén alternatív útvonalválasztást is kínál. Mivel az egész folyamat IP-szinten transzparens, a router csak azt látja, hogy az ATM interface-ének, adott virtuális csatormájának másik végén ott egy másik router.

A rendszer hátránya, hogy nem eléggé hatékony, és sok a felesleges

UUNet-gerincvonalak a világban

funkció. Az ATM protokoll közbeiktatása önmagában is nagyjából 90%-osra rontja egy vonal kihasználhatóságát.

Tulajdonképpen az IP protokollba is be van építve az útvonalválasztási, prioritáskezelési rendszer, a Sonet/SDH protokollokba pedig a hibaelenőrzés és -javítás. A hang- és videóinformációk IP-be ötvözése haté-

konyabb architektúrát kívánt. Ezért váltja fel napjainkban egyre több helyen az ATM hálózatokat az MPLS.

Az MPLS csak annyi funkciót biztosít a felette és alatta álló protokolloknak, amennyire feltétlenül szükség van. Az MPLS hálózat szélén álló router a bejövő IP-csomag címzési és QoS információ alapján csak egy egészen rövid címkét és minimális kiegészítő információt tesz a csomaghoz. A közbenső routerek a címke alapján nagyon gyors csomagtovábbításra képesek.

A közeljövő technológiája a DWDM, amely a Sonet/SDH rendszereket váltja fel. A Sonet/SDH rendszerek elméleti határértéke 40 Gbit/s, míg a DWDM-é ennek tízszeresét is elérheti, mindemellett sokkal kisebb lépésekben, a pillanatnyi igényeket hatékonyabban megközelítő módon skálázható. Várhatóan a DWDM és az MPLS együtt lesznek az IP-gerincek elsődleges hordozó- és kapcsolási protokolljai az elkövetkező négy-öt évben.

Szegyik István

ELJÖTT AZ IDŐ.

AMIKOR MINDENKI

SZÍNESBEN NYOMTAT

Tektronix
COLOR PRINTERS BY
XEROX

A PHASER nyomtatók kizárólagos importőre

FOLDER TRADE 1132 Budapest, Victor Hugo u. 18-22.
T/F: 349-0144, 349-7185
E-mail: folder@foldertrade.hu
Kft. honlap: www.foldertrade.hu

Kventa Kft.
Bp., 1067
Podmaniczky u. 37.

KVENTA

tel: 269-5262
fax: 312-5824

számítástechnika

irodatechnika

kellékek

mindezt nyújtjuk

COMPAQ

ACER

hp
invent

www.kventa.hu

Virtuális útvesztő

Mi történik az utcán kezünkbe nyomott vagy postaládáinkba dobott szórólapok többségével? Olvasatlanul a szemetes aiján végzik. Ehhez hasonlóan Web-helyek ezrei vesznek el a virtuális tér süllyesztőjében.

A mindennapi életből vett példaként maradvá: ma már az sem kétség, mi történik azokkal a bevásárlóközpontokkal, amelyeknél nem gondoskodtak a megfelelő megközelíthe-tőségről. Vajon tényleg az érdeklődés hiányzik ahhoz, hogy Web-oldalaink látogatók ezreit vonzzák nap mint nap?

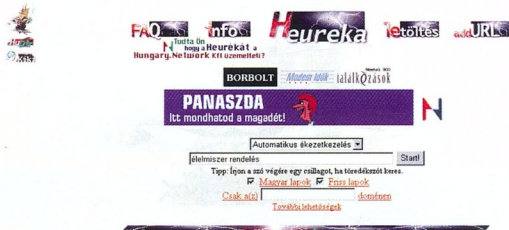
A Worldsites Hungary felmérése alapján a hazai vállalkozások többsége az Interneten való megjelenést hasonló módon kezeli, mint a mobiltelefonok használatát az első generációs tulajdonosok: biztos hasznos is lehet, de a lényeg az, hogy van. A gyenge grafikai kivitelezés, a nehézkes navigáció, a nem működő linkek vagy a félkész oldalak csak néhányak azon jelenségek közül, amelyek jelzik a honpolgárok fenti hozzáállását. A vezetők a Világhálón való elérhetőséget – jobb esetben – szükséges, de lehetőleg minimalizálандó kiadásként kezelik, hiszen gyakran a kivitelezésre szakosodott cégek sincsenek tisztában azzal, hogyan lehet az on-line jelenlétet bevételeik növelésére, költségeik csökkentésére vagy a hatékonyság javítására használni. Ezért a legtöbb esetben a végeredmény nem több, mint egy képernyőn megjelenő brosúra, amely nem használja ki az on-line megjelenés legnagyobb előnyét, az interaktivitást. Szintén gyakori hiba, hogy a cégek nem törődnek Web-helyük frissítésével. Nem csupán a technológia teszi lehetővé az Internet esetében az oldalak akár percenkénti módosítását, de a felhasználói szokások is itt követelik meg leginkább a naprakész információk elérését. Nem árt ezért, ha megjegyezzük a mindennapi életvitelben már régen felismert szabályt: a látogatókat nemcsak megszerezni kell, hanem meg is kell tartani. A megfelelő tartalom és megjelenés mellett ezt segíti elő a személyre szabott szolgáltatás biztosítása is, amely technológiailag már megoldott az on-line világban, ráadásul a hagyományos vállalkozásokkal szemben lényegesen magasabb szinten automatizálható. További óriási előny, hogy a Világháló közreműködésével automatikusan

gyűjtött és feldolgozott marketinginformációk birtokába juthatunk.

Ha úgy érezzük, hogy mindent megtettünk a megjelenés, a tartalom és az alkalmazott technológiák oldaláról annak érdekében, hogy Web-helyünk hosszú távon sikert arasson, gondoskodunk kell arról is, hogy az érdeklődők könnyen megtalálják. Ehhez egy

line világba nem mint megoldásra, hanem mint eszközre tekint. Az Internet – hacsak nem arról a pár cégről mint termékről beszélünk, amelyek meglovagolták az on-line aranylázat – önmagában nem ad el, csak közvetít. Más megközelítésben a Háló az eladó és a vevő között, nem pedig az eladó helyett működik.

Tény, hogy az Internet használatának száma rohamosan nő. Azonban érdemes felhívni a figyelmet arra is, hogy egyre inkább gyarapszik azok tábora, akik csak csekély informatikai ismeretekkel bírnak. Ez nemcsak azt jelenti, hogy a felhasználók körével együtt a potenciális lehetőségek is bővülnek, de az is, hogy egyre nagyobb szakadékot kell áthidalni akkor, amikor felhasználóbarát alkalmazásokról vagy adatbiztonságról beszélünk. Ha sikeresen vá-

Szolgáltatásig: 461nézet: 53303 módosít: 7936

Találathat: száma: 230 Keresési idő: 0.48 mp

[2694] **ST. Deep Space Nine 14331 Pokok játszma (AvarosZsoltán Game)**
h. STDS9-2 / 33. (433) Pokok játszma ROVID ISMERTETŐ ELOSZTAS MENÜ KOVETKEZO: g. A Deep Space Nine trilógias naplója, Dr. Buda:
<http://www.pastorvoljcs.milnet.hu/morgantestartokido/ido/2r433.htm> - hozs: 4830 - 2000 Jún 11

[2594] **Ün netki**
a kosár tartalmá a kosár üres Válasszon kategóriát! AKCIÓS TERMÉKEINK Alapvető élelmiszerek: Állatdeledek, Borok, pezsgők, Cigarettek, dohányok.
<http://www.uzszo.hu/kosarok.php?z> - hozs: 8859 - 2000 Jún 04

[1794] **Bankkártya NetInfo - Használat**
Bankkártya NetInfo - bankrenálgas bankkártya információk.
<http://www.bankkartya.net/info/aktual.html> - hozs: 113996 - 2000 Jún 04

Meg kell küzdeni a keresőprogramok kegyeiért

megfelelő domainnév kiválasztása csak az első lépés. Biztosítanunk kell, hogy a bönvészok a releváns kulcsszava alapján lehetőleg minél előkelőbb helyen tüsszessék fel Web-helyünket a találatok között. Végig kell gondolnunk, hová helyezhetünk el bannerhirdetéseket vagy linkeket. Sajnálatsnak tartjuk, hogy Magyarországon az Internet mint kommunikációs médium mellőzi azokat a marketing- és üzletpolitikai megfontolásokat, amelyek az off-line eszközöknél óriási hangsúlyt fektetnek. Pedig a netezők tábora kevés kivételtől eltekintve nem a célcsoport része, hanem éppen fordítva. Talán ehhez társítható annak a szemléletnek a hiánya is, amely az on-

lasztunk ezekre a kihívásokra, akkor sem szabad elfelejtenünk, hogy az információk túlterheltsége szünető válaszoknak a másik oldalon információk túléltési stratégiákat kell előidézniük. Ezért különösen fontos a Világhálón az, hogy mit és hogyan kínálunk. A jövő on-line vállalkozóinak fejlett technológiákra és ütöképes tartalomra lesz szükségük ahhoz, hogy megnyerjék a figyelemfelkeltés háborúját.

Nyári Ildikó

Worldsites Hungary ☎ 474-5020
www.worldsites.hu

ÚJ CD-GYÁR MAGYARORSZÁGON!

CD-ROM

CD-AUDIO

CD-VIDEO

GYÁRTÁS
AKÁR 36 ÓRÁN BELÜL

UTÁNGYÁRTÁS
AKÁR 12 ÓRÁN BELÜL!

KAZETTGYÁRTÁS
TOVÁBBRA IS
TÖKÉLETES
MINŐSÉGBEN!

MC&CD KFT.

Budaörs,
Baross u. 77.
Telefon/fax:
(23)416-007
E-mail:

mccd@mccd.hu

Dynamic 2001 Számítástechnikai Üzlethálózat

Nagykereskedelmek:

1134 Budapest
Kassák L. u. 74.
Tel./fax: 236-0236
9024 Győr
Közép u. 7.
Tel.: (96) 526-224

*Egész márciusban
akció a HP digitális
fényképezőgépekre*

Ez a Dynamic éve!

Kiskereskedelmi üzletek
címei az interneten!
www.dynamic.hu

PYRO 1394 FireWire
Minőségi termékek az USA-ból
FireWire Digitális Videószerkesztők
Professionális Ulead szoftverekkel
Már 19.800,- Ft-tól!

PYRO Basic DV
(kezdőknek)

PYRO PCMCIA
(Notebook-hoz)

PYRO DV
(haladóknak)

PYRO ProDV
(profiknak)

PYRO WebCam
(SONY CCD-vel)

ATCOMP

mail@atcomp.hu
www.atcomp.hu
www.adstech.com

1107 Bp. Ceglédi út 1-3. (I. em. 115-116.)
tel/fax: (1)4313-415 tel: (1)4313-445

Viszonteladók jelentkezését is várjuk!

TELJES JÁTÉKPROGRAM: TOTAL ANIMATIÖN

PC GURU

MECHWARORU 4: VENGEANCE
NO ONE LIVES FOREVER
HITMAN
CODENAME 47

RED ALERT 2
WIZARDS & WARRIORS
ESCAPE FROM MURDER ISLAND

TOMB RAIDER
CHRONICLES

MECHWARORU 4: VENGEANCE
NO ONE LIVES FOREVER
HITMAN
CODENAME 47

RED ALERT 2
WIZARDS & WARRIORS
ESCAPE FROM MURDER ISLAND

TOMB RAIDER
CHRONICLES

TELJES JÁTÉKPROGRAM: HEROES OF MIGHT AND MAGIC 5

PC GURU

THEME PARK INC.
AGE OF SAIL 2
STUPID INVADERS

ELTART
STUPID
INVADERS

HITMAN
GAMING GUIDE

ENKLUZIV LEIRAS
DESPERADOS

THEME PARK INC.
AGE OF SAIL 2
STUPID INVADERS

ELTART
STUPID
INVADERS

HITMAN
GAMING GUIDE

ENKLUZIV LEIRAS
DESPERADOS

TELJES JÁTÉKPROGRAM: REQUIM: AVERSING ANGELS

PC GURU

BATTLE ISSUE: ANDROSIA WARR
QUAKE 3: TEAM ARENA
COLIA MARRA RALLY 2.0

REQUIM: AVERSING ANGELS

BATTLE ISSUE: ANDROSIA WARR
QUAKE 3: TEAM ARENA
COLIA MARRA RALLY 2.0

PROFI JÁTÉKOSOKNAK, JÁTÉKOS PROFIKNAK!

Advansys**Mobil Novell GroupWise**

A PDA-mobiltelefon öszvérek közül az első sikeresnek mondható termék az Ericsson R380 Smartphone.

Az Advansys cég LinkWise R380 - Novell GroupWise Edition nevű terméke segítségével e-mailjeinket, határidőaplóink bejegyzéseit, kapcsolataadatunkat és teendőink listáját szinkronizálhatjuk a PC-n tároltakkal. Mindezt egyetlen kattintással elvégezhetjük a GroupWise Toolbar indításával.

Az adatszinkronizálást - szokás szerint - „varázsló” segíti. A szoftver jelenleg csak Windows 9x/NT/2000-en futó GroupWise 5.x-szel működik. (ST)

► www.advansyscorp.com/lw/r380beta.htm

Nokia-AOL**Telefonok AOL böngészővel**

Az America Online Inc. (AOL) széles körű együttműködési megállapodást kötött a Nokival: az AOL kifejleszti a Netscape egy WAP-ot ismerő mikrováltozatát a Nokia telefonjaira és más mobil eszközökre. Az AOL Time Warner így akar az eddigénél sokkal nagyobb részt kiharítani a mobil Internetből. Igaz, a vezeték nélküli internetes eszközök eddig közel sem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket - amit az elemzők annak tudnak be, hogy közel sem olyan a tudásuk és lehetőségeik, mint amire a vásárlók számítottak. A vásárlók először azt gondolták, hogy a mobil készülöknél hasonló Web-oldalak fognak látni, mint az asztali gépek képernyőin, legfeljebb kisebb méretben.

Ehhez nagy tudású böngészők és színes, nagy felbontású, mégis olcsó LCD-k kellenének - egy másik hírünk éppen ez utóbbiról szól. Érdekes, hogy a gyártók közül csak a Nokianak nincs alsó kategóriás WAP-os készüléke - lehet, hogy szertűnk csak az üzleti élet

pörgésében lehet szükség a jelenlegi színvonalú mobil böngészésre? (ST)

Sharp**Szinesesedő mobilok**

A mobiltelefonok fejlődésére is az jellemző, mint a számítógépekre: egy új technológia a megjelenésekor már-már elavultnak számít, mivel a tervezőasztalokon és a prototípusokkal legalább 2 évvel előbbre járnak a fejlesztők. Az apró telefonok többségét a mai napig monokróm kijelzővel készítik, ennek magyarázata az előállítás költsége alacsony szinten tartása és a színes LCD-k nagyobb áramfelvétele. Természetesen nem fog sokáig csúszni a mobilok szinesedése, hiszen olyan új technológiák látnak napvilágot, amelyekben már nem lesz gátló tényező ez a két körülmény.

A Sharp fejlesztői bemutatták a Super Twisted Nematic (STN) kijelzőt, amely az eddigi 256 szín helyett már 65 536-ot képes megjeleníteni, amihez teljesen új LCD vezérlőegységet fejlesztettek ki. Eddig csak a múlt év végén megjelent J-Phone cég Sharp gyártmányú J-SH05 készüléke volt képes ekkora felbontásra, de abban TFT kijelző volt, amely jóval drágább az STN-nél. Az eddigi kijelzők másik nagy hiányossága - a kis felbontáson kívül - a lassú képráfrás. Az STN ebben is túlszerezte elődein, hiszen másodpercenként 15-szöri frissítésre képes, szemben az eddigi öttel. Az STN fogvatartása is jóval kisebb, mint bármelyik, eddig használt színes LCD-é. A Sharp azt ígéri, hogy júniusban megkezdik az STN kijelzők sorozatgyártását. (ST)

► www.sharp.co.jp/ed/device2000/esite/selection/lcd/

► www.j-phone-central.com/main-hp/lineup/sh05/

Ericsson**A készülégyártás kihívzése**

43,3 millió készülékkel a világ mobiltelefon-piacának tíz százalékát birtokolja az Ericsson.

Január végén bejelentette, hogy készülékeinek gyártását átadja a Flextronicsnak, utóbbi ezzel egységeit át-, illetve megveszi az Ericsson braziliai, malajzai, egyesült királyságbeli és svédországi, ilyen célra szakosodott gyárüzemeit, azok teljes felszerelésével és raktárkészletével együtt. Ezenfelül a két cég felesleges fogja használni a továbbiakban az Ericsson Virginia állambeli (Egyesült Államok) üzemét. A gyártás április elején esedékes átadása ne tévesszen meg senkit, a Flextronics által összeszerelt készülékek továbbra is Ericsson márkanév alatt kerülnek majd forgalomba. A svéd vállalat csak a mobiltelefonok gyártásával hagy fel, gazdaságossági szempontok miatt, e telefonok tervezésével, technológiai kutatásával, marketingjével és

forgalmazásával azonban nem. Mivel az Ericsson mobilgyártó részlege tavaly 1,67 milliárd dollár veszteséget halmozott fel, ezért ésszerűnek mondható a lépése. A Flextronics a mobiltelefonok gyártását át fogja helyezni az alacsonyabb bérköltségu ázsiai térségbe, a nyugat-európai gyárakban más, magasabb profitot hozó mobil kommunikációs eszközöket fog gyártani. A megállapodás értelmében a Flextronics nemcsak az Ericsson készülékeinek gyártását vállalja magára, hanem bizonyos mértékig a logisztikai feladatokat, illetve az új készülékek piaci bevezetését is. Utóbbiban komolyan számíthatnak a svédek a Flextronicsra, hiszen a tavalyi 43,3 milliós forgalom után idén 50 millió darabot szeretnének értékesíteni világszerte.

A fenti megállapodás nem érinti az Ericsson más mobil kommunikációs berendezéseinek és megoldásainak gyártását, amelyben a svédek jelenleg világélsők. (RGY)

Psiion**AIM**

Az America Online (AOL) és a Psion megállapodott arról, hogy az AOL e-mail-

és üzenetküldő szolgáltatását (AIM) a Psion gépek tulajdonosai is elérhetik. Az eddig több mint 26 millió előfizetőt szerzett America Online több évre szóló szerződésben vállalta, hogy kifejleszti az e-mail- és üzenetküldő szoftvereket a Psion Revo, Revo Plus és 5mx gépeire. Várható, hogy hamarosan más Symbian EPOC-os gépekre (Psion Series 7, netBook, Ericsson MC218, Nokia 9210) optimalizálva is megjelennek az AOL programjai. (ST)

Palm**Új Palm-sorozat**

Bár a Palm.com-on és a Palm más hivatalos Web-helyein még nem találni semmit az új, M500-as sorozatú Palmokról, de a vezető hírszolgáltatók és a Palm-rajongók már képet is közölnek róla. Az M500-as sorozat nagyobbik tagja, az M505 tömege 99-122 gramm lesz, és lítium-polimer elemek tartalmaz majd, valamint a Handspring Visoréhoz hasonló, belyégméretű bővítéseket fogadó csatlakozót kap. A források szerint a fekete-fehér változat ára 495 dollár, míg a 16 színtű 635 dollár körül várható.

Vajon tényleg ilyen lesz?

A monokróm változatnál mintegy 30%-os teljesítménynövekedés tapasztalható majd a Palm Vx-hez képest, és nem lesz nehezebb 92 grammal, ami körülbelül 28 grammal kevesebb a jelenlegi termékénél.

A Hálón terjedő információk szerint 4, illetve 8 Mbyte RAM-ot tartalmaz majd a két típus. Mindkettőt ugyanaz a 33 MHz-es Motorola DragonBall VZ processzor hajítja mint a Visorokat, operációs rendszerek a Palm OS 4.0 lesz. (FL)
 ▶ www.palmstation.com

Compaq

Veszelőes frissítés

A Compaq iPaq nevű készülékeiket használók egy része kellemetlen meglepetéssel találkozott, miután frissíteni próbálta eszközeinek ROM-ját. A Webról letölthetővé tett újabb verzió ugyanis néhány felhasználónál már a ROM frissítése után használhatatlanná tette a készüléket, így azokat szervizbe kellett küldeni. A cég képviselői szerint a gond azonban csak pár száz felhasználót érintett: azokat, akik az elsők között jutottak hozzá az új verzióhoz.

A kritikus frissítést gyorsan eltávolították a Web-helyről, most már csak egy üzenet fogad minket, miszerint dolgoznak a javított változatot. Az iPaq-sorozat korábban sokat hangzatosított előnye, miszerint még a ROM-ját is frissíteni lehet, tehát nem veszélytelen – bár a Compaq szerint a hiba

nem a ROM-frissítésben, hanem az azt telepítő programban van. (FL)
 ▶ http://web14.compaq.com/falco/detail.asp?FAQnum=FAQ4674

Cybiko

Személyi titkár és adóvévő egyben

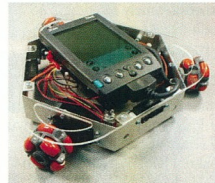
Úgy gondolták a Cybiko fejlesztői, ha már amúgy is a mindent tudó készülékek felé tart a világ, akkor olyan eszközt készítenek, amelyben a PDA-k, a Gameboy, valamint egy adóvévő tudását ötvözik, no és ellátják használható méretű billentyűzettel – mindezt 149 dolláros árárt. A cég elsősorban a diákokat célozza meg termékével, amely a 900 MHz-es frekvenciát használva lehetővé teszi a csvegést (chat), a közös játékot, emellett levelezésre is alkalmas. A tervek szerint a bővíthetőségi csatlakozójára MP3-lejátszó, modem és kiegészítő memóriamodul is kapcsolható lesz, így tovább csökkenthető a kezünk ügyében lévő eszközök száma. A Cybiko Web-helyén már majdnem százféle program található hozzá, amelyek túlnyomórészt persze játékok. Úgy tűnik azonban, hogy a fejlesztők a kommunikációs képességeket tartották

leginkább szem előtt: egy készülék akár 99 másikkal is kapcsolatban lehet egy időben, és a terepviszonyoktól függetlenül akár 45-250 méteres távolságból is képes kommunikálni. (FL)
 ▶ www.cybiko.com

Acroname

Robotot Palmból

A Palm sokféle felhasználását ismerjük már, azonban az Acroname által árusított robotépítő készlet messze a legötletesebb. Az alapkészletet összeszerelve kis, hatszögű robotot kapunk eredményül, amelynek agyát Palmunk képezi, és egyszerűbb mozgásokra, műveletekre utasíthatjuk. A hackerek a 259 dolláros Barebones készletből maguk forrasztgathatják össze robotjukat, a 299 dolláros Easy készlethez viszont csak egy csavarhúzó kell. Az Acroname

A jövő mikrotermátora!

fejlesztői inkább robotikai kísérletezőcsomagként kezelik terméküket, amelyet a Carnegie Mellon egyetemen fejlesztettek ki. Az a céljuk, hogy a robotika iránt érdeklődők is megtapasztalhassák a fejlesztés örömeit. Eddig néhány száz darabot értékesítettek a csomagból, de az idei évre ezer fölélti forgalmat terveznek. (FL)

- ▶ www.acroname.com /robotics/parts /R80-PPRK-1.html
- ▶ www.acroname.com /robotics/parts /R1-PPRK-2.html

StreetBeam

Aktív hirdetés

A PDA-nkat ráirányíthatjuk egy plakátra, az összekapcsolódik vele, letölti a legfrissebb információkat és kuponokat – ez a StreetBeam találmánya. Lehetőség nyílik ezek későbbi felhasználására az asztali számítógépünkön keresztül a hirdető Web-oldalain is. A StreetBeam szolgáltatásaihoz az sincs kizárva, akinek nincs Palm-kompatibilis PDA-ja, mert WAP-os telefonnal is elvégezhető a letöltés. Az első kampányok nagyon sikeresnek bizonyultak a cég szerint. (NK)

Pazakas László (FL),
Négyesi Károly (NK),
Rixer György (RGY),
Sponga Tamás (ST)

Van képe hozzá?

EPSON
Perfection 1240U

1200 x 2400 dpi, 42 bit színmélység, USB, A4, denzitás: 3.0, diafelvétel (11,5 x 15,5 cm), Adobe PhotoShop LE, Recognita Standard (v3.2)

Epson-Olympus Szaküzlet 1114 Budapest, Bartók B. út 9. Tel.: 466-5419
 További üzleteink: Mammuth Üzletház - Budai Skála Áruház - Centrum Kispest Áruház

QWERTY
COMPUTER
 Alapítva: 1984-ben

Minden, ami számítástechnika

82

84

Glória

VTCD

DVD

2001

88

92

MC

MC -, CD-, DVD gyártás...

...együtt a VTCD-vel az új évezredben is!

H-8001 Székesfehérvár, Pf.:175. Tel.: +36-22-329-132,
Fax: +36-22-329-133 E-mail: info@vtcd.hu

Handspring Visor Tenyérből olvasás

Meggyőződéses Pision-felhasználó vagyok, ezért elsőre kissé szokatlan volt egy Palm rendszert futtató tenyérgépet használni. Mégis rövid idő alatt hozzá tudtam szokni. A Palm lényege, hogy egyszer

Handspring Visor:
sallangmentes, csak a szükséges információkat nyújtja

rűn és gyorsan lehet információhoz jutni. Ennek megfelelően egyszerű a kezelőfelület, hiszen az elsődleges feladat az információ kijelzése, és csak másodlagos az új információk bevitel, amihez nem billentyűzetet, hanem tollat kell használnunk. A gyors és biztos kézírás-felismerés érdekében egyszerűsített, egyetlen vonallal leírható karaktereket kell írni. Az ékezetes magyar karakterek bevitel is viszonylag egyszerű, csak meg kell tanulni és be kell gyakorolni a megfelelő gesztusokat. A célszerű kialakított operációs rendszer nagy előnye, hogy kicsi a hardverigénye.

A HandSpring Visorban a Palm 3.1 honosított változata fut, 16 MHz-es Motorola Dragonball processzoron, 2 Mbyte memóriával. A honosításnak köszönhetően az operációs rendszer és a beépített programok alapnyelvé is ma-

gyar – ahogy a nyomtatott dokumentáció is. Legfontosabb alkalmazásai a határidőnapló, a címlista, a tennivalók listája, a költségszámítás, az e-mail, a világóra, a jegyzetfüzet és a géphez számológép – a géphez mellékel CD-n és az Interneten azonban számos olyan programot találunk, amelyek jobban megfelelnek az igényeknek.

A Visor tartozéka egy bőlcso, a PC-vel való kapcsolat-tartáshoz. Az adatokat USB-n keresztül továbbítja. A PC-n egy Palm Desktop nevű program hívott a Palm adatait karbantartani, de szinkronizálható az Outlookkal is. Új programok is a szinkronizálás során telepíthetők. A kommunikációt segíti az IrDA port, amellyel például noteszgépek bőlcso nélkül is tud kapcsolódni.

A készülék a HandSpring-hez fejlesztett Springboard kártyákkal bővíthető. A memóriabővítések mellett kapható hozzá többek között modem, MP3-lejátszó, távirányító modul, GPS-vevő. A tápellátást biztosító két AAA méretű elemmel közel két hónapig tud üzemelni. A Visor egyetlen gyenge pontja a kijelző védő fedél, amelyet a gép használatához le kell venni, és a hátoldalra kell pattintani, mert különben elveszítethetjük.

A Visor termékcsalád legkisebb tagjának, a Visor Deluxe-nak hasonló processzora, de 8 Mbyte memóriája van, a Visor Platinumnak 33 MHz-es processzora, a Visor Prismnek pedig ezeken felül színes a kijelzője. Az alap Visor bruttó ára 83 700 Ft, 8 Mbyte memóriával 112 500 Ft. A garancia 1 év, ezalatt a gépeket nem javítják, hanem újra cserélik. A garancia nem vonatkozik törésre, a törött gépeket 37 500 Ft ellenében újra cserélik.

Nagy Zoltán

- ◆ HandSpring magyarországi képviselete
☎ 250-3260
- ◆ www.handspring.hu

Royal Vista Királyi minigép

A kisméretű emlékeztetőkészítő eszközök, a menedzserkalkulátorok színe lépésük óta egyszerűsítik le és keserítik meg életünket. A bennük tárolható információ mennyisége általában erősen korlátozott, és kezelésükhöz gyakran nyakatekert billentyűkombinációkat kell nyomgatni. Ezért aztán sokan a tenyérgépeket vagy a noteszgépeket választják.

A daVinci termékéről ismert Royal cég Vista nevű PDA-ja igyekszik egyesíteni magában a menedzserkalkulátor egyszerűségét, a tenyérgépek viszonylagos kényelmét – ezt a csatlakoztatható billentyűzet segítségével érik el –, valamint az asztali számítógépekön futó Microsoft Outlook adataival történő szinkronizálás révén a rugalmasságot.

Minden teljesítményt az igényekhez mérten érdemes megítélni, ezért első nekifutásra nehéz eldönteni, hogy a Vista 60×91×8 milliméteres, szinte hitelkártya méretű kontőseben

tékegység- és pénzmemórával, ébresztős világórát, még pénzügyeinket is nyomon követhetjük vele. Mindezt hat nyelven – magyarul sajnos nem. A műveletek a készülék apróska gombjai vagy a hozzá csatlakoztatható billentyűzet segítségével, grafikus menüpontokon keresztül érhetjük el. Számomra mindkettő kényelmetlennek tűnt, de lehet, hogy csak a kezem szokta meg túlzottan a méretesebb PC-billentyűket. Az összcsumható tasztatúrát a Vistával összekötő kábel kissé hosszú. Szerencsésébb megoldás lehetett volna, ha egyes mobiltelefonok chatboardjához hasonlóan mereven kapcsolódik össze a két eszköz.

Az Outlook címűrával és határidőnaplójával a készülékhez mellékel, a PC-re telepítendő VistaLink nevű szoftverrel cserélhetünk adatokat. A kommunikáció a soros porton folyik, a szükséges kábel mellékelik a készülékhez.

A Vistát fizikailag börtök, a benne lévő adatokat pedig PIN kód véd. A csomag tartalmaz két tartalék elemet. Tudni kell,

Royal Vista: várj meg, lepke!

rejtőző 768 Kbyte tárolókapacitás sok vagy kevés. Egy kiterjedt ügyfélkörrel bíró üzletkötő valószínűleg hamar megtöltene, míg egy saját boltját irányító kisvállalkozót kényelmesen kiszolgálhat.

Szolgáltatásai között találhatunk telefonregisztrert, határidőnaplót, lapozható jegyzetfüzetet, számológépet, mér-

hogy az elemek lemerülése, vagy egyidejű eltávolítása adatvesztéssel jár, ezért a dokumentációban felhívják a figyelmet: fontos adatainkat papíron is tároljuk... A Vista ára bruttó 36 990 Ft, a garancia 1 év.

Siposs Zoltán

- ◆ BL Marketing Kft.
☎ 06-23-500-371
- ◆ www.royal.com

Millennium III

- 15.1" XGA-TFT (1400x1050)
- Intel Pentium III 850MHz Mobil SpeedStep CPU
- 256MB SDRAM (512MB bővíthető)
- 20GB UDMA HDD
- FaxModem 56kpbs V90 beépítve
- 8x DVD meghajtó, 3.5" floppy disk meghajtó
- ATI Rage 128 Mobility AGP videokártya 16MB
- USB és S-Video kimenet
- 3D Positional Stereo hangkártya
- Li-Ion nagyteljesítményű akkumulátor
- 319mm x 253mm x 38mm, 3.5kg

769.900 Ft

FRONTMAN

Elegancia, praktikum,
kimagasló teljesítmény!

GERICOM legújabb
asztali PC ajánlata!

- 15" TFT (1024x768) kijelző
- Intel Pentium III 850MHz processzor
- 256MB SDRAM
- 45GB UDMA HDD
- FaxModem 56kpbs V90 beépítve
- DVD meghajtó
- 3.5" floppy disk meghajtó
- 2x USB, 1x PCMCIA
- Infraréd Port IrDA 1.1
- AC'97 hangkártya
- Sztereo hangszórók
- Mikrofon és fejhálózati csatlakozó
- 369mm x 384mm x 175mm, 7.9kg

539.900 Ft

PHANTOM

- Intel Mobil Pentium III processzor
- Intel 440BX AGP chipset
- Memória 320MB bővíthető
- 3.5" floppy disk meghajtó
- FaxModem 56kpbs V90 beépítve
- Ethernet 10/100Mbit hálózati kártya
- 2x Firewire IEEE 1394 csatlakozó
- ATI Rage Mobility 2xAGP VGA 8MB
- 2x USB
- 3D Positional Stereo hangkártya
- Beépített sztereo hangszórók
- 1x PCMCIA (Type I vagy Type II)
- Infraréd Port IrDA 1.1
- Li-Ion nagyteljesítményű akkumulátor
- 319mm x 251mm x 25mm, 1.8kg

- 13.3" XGA-TFT (1024x768)
- Intel Mobil Pentium III 750MHz
- 192MB SDRAM
- 20GB UDMA HDD
- 8x DVD

699.900 Ft

- 13.3" XGA-TFT (1024x768)
- Intel Mobil Pentium III 700MHz
- 128MB SDRAM
- 10GB UDMA HDD
- 8x DVD

599.900 Ft

A legújabb GERICOM modell forradalmi technológiával és tökéletes formaterveléssel. A „HOT SWAP” HOMEBASE lehetővé teszi, hogy a gépet bárhol a legkevésbé helyet foglalva magunkkal vigyük, de otthon teljes értékű asztali gépként használhassuk. A HOMEBASE ház a DVD, CD Iró, FDD, második adatkü és a 2x Firewire csatlakozás helye. A Firewire csatlakozó azonnal fogadja bármely digitális kamera adatait. Beépített FaxModem és 10/100Mbit Ethernet csatlakozás azonnali kapcsolatot biztosít bármely hálózathoz. A gép hibátlan kiépítése, igen kicsi súlya, tökéletes képmínősége minden konkurenciát maga mögé utasít. Egy páratlan megoldás az igazán profik részére!

HOMEBASE kiegészítő külön megvásárolható!

MAXIMÁLIS TELJESÍTMÉNY, KIVÉTELES MEGBÍZHATÓSÁG, VERHETETLEN ÁR!

WEBBOY

- Intel Pentium III vagy Celeron processzor
- 3.5" floppy disk meghajtó
- FaxModem 56kpbs V90 beépítve
- Ethernet 10/100Mbit hálózati kártya
- 128bit 2D&3D SIS Engine videokártya
- USB csatlakozó
- 3D Positional Stereo hangkártya
- Beépített sztereo hangszórók
- 1x PCMCIA (Type I vagy Type II)
- Audio ki- és bemenetek
- Mikrofon, PS/2 csatlakozó
- Infraréd Port IrDA 1.1
- Li-Ion nagyteljesítményű akkumulátor
- 315mm x 256mm x 39,5mm, 2.95kg

- 13.3" XGA-TFT
- Intel Celeron 700MHz
- 64MB SDRAM
- 10GB UDMA HDD
- 24x CD-ROM meghajtó

339.900 Ft

- 13.3" XGA-TFT
- Intel Pentium III 850MHz
- 128MB SDRAM
- 20GB UDMA HDD
- 8x DVD meghajtó

429.900 Ft

OVERDOSE II

- Intel Pentium III vagy Celeron processzor
- Intel 440BX AGP chipset
- 3.5" floppy disk meghajtó
- ATI Rage LT-PRO AGP videokártya 8MB
- 2x USB és S-Video TV-OUT kimenetek
- 3D Positional Stereo hangkártya
- Beépített sztereo hangszórók
- 2x Type II vagy 1x Type III PCMCIA hely
- Audio ki- és bemenetek
- Mikrofon, PS/2 csatlakozó
- Infraréd Port IrDA 1.1
- Port Replicator opció
- Li-Ion nagyteljesítményű akkumulátor
- 316mm x 256mm x 38,5mm, 3.2kg
- Hordtáska

- 14.1" XGA-TFT
- Intel Celeron 700MHz
- 64MB SDRAM
- 10GB UDMA HDD
- 8x DVD meghajtó

429.900 Ft

- 14.1" XGA-TFT
- Intel Pentium III 850MHz
- 128MB SDRAM
- 20GB UDMA HDD
- 8x DVD meghajtó

499.900 Ft

SUPERSONIC

- Intel Pentium III processzor
- VIA Promedia AGP chipset
- 3.5" floppy disk meghajtó
- Trident Cyber Blade II videokártya
- S-Video kimenet
- 2x USB
- 3D Positional Stereo hangkártya
- Beépített sztereo hangszórók
- Audio ki- és bemenetek
- 2x Type II vagy 1x Type III PCMCIA hely
- Mikrofon, PS/2 csatlakozó
- Li-Ion nagyteljesítményű akkumulátor
- 305mm x 251mm x 38mm, 3kg

- 14.1" XGA-TFT (1024x768)
- Intel Pentium III 850MHz
- 128MB SDRAM
- 10GB UDMA HDD
- 8x DVD meghajtó

479.900 Ft

- 14.1" XGA-TFT (1024x768)
- Intel Pentium III 1000MHz
- 256MB SDRAM
- 20GB UDMA HDD
- 8x DVD meghajtó

559.900 Ft

Compugroup 1077 Budapest, Rózsa u. 35.
Tel: 351-7447, 351-7448, elias@compugroup.hu

Compugroup 6700 Szeged, Móra u. 38.
Tel: 06-62-556-310, -11, -12 szeged@compugroup.hu

Compugroup 9000 Győr, Nagy Imre u. 8.
Tel: 06-96-415-434, gyor@compugroup.hu

Gardex 9400 Sopron, Újleleki u. 1-5.
Tel: 06-96 024-250

Mo-Ro Szekszárd, Széchenyi u.
74/319-663, szekszard@compaon.hu

Spéci Budapest XIV. Bányi Donát u. 62.
Tel: 220-05-90, spec@speci.hu

ACOMP PEST 1134 Budapest, Róbert Károly krt. 68.
Tel./Fax: 339-5647; 339-5648

ACOMP PÓLUS 1152 Budapest, Szentmihályi út 131.
Tel./Fax: 419-4091; 419-4092

ANSAN COMPUTER 1119 Budapest, Bárfai u. 24.
Tel: 464-7110, 464-7111 Fax: 206-7420 ansan@ansan.hu

ANSAN COMPUTER 9700 Szombathely, Kötő u. 12.
Tel./Fax: 06-94-312-333 szombathely@ansan.hu

INTERNET 2001 KFT. XIII. Csángó u. 8.
Tel: 412-2001 Fax: 412-2099

RAMIRIS RUBIN RT. XIII. Klapka u. 9.
Tel: 349-53-63 Fax: 349-22-72

Titánok harca

Az akciójátékok kedvelői bizonyára emlékeznek még a közel három éve megjelent MDK-ra, amely grafikájával, humorával és játékmenetével már kiadásának pillanatában forradalmasította kategóriáját.

A játékot készítő gárda a siker után önállósította magát, és Planet Moon néven új fejlesztőcsapatot alakítva újabb játék készítésébe vágott bele. Az új szerzemény a Giants munkacímét kapta. A várva várt játék tavaly karácsonykor végre megjelent, és elődjéhez hasonlóan pillanatok alatt belepopta magát a szívembe.

A játékmenet

A Giants: Citizen Kabuto tulajdonképpen stratégiai elemekkel felvértezett akciójáték, amelyben három, homlokegyenest eltérő tulajdonságokkal megáldott faj küzd a fennmaradásért. A kabutók a nyers erő megtestesítői, több mint tízszer akkorák, mint a meccarynek és a sea reaperok. Jaj azoknak, akik a közepükbe merészkednek! A sea reaperok a női nem képviselői. Ők a mágia erejét használják ellenfeleik legyőzéséhez. A meccarynek a fegyverek és a technika fortélyának mesterei, pusztító tüzejükkel próbálják ellensúlyozni gyengeségüket. Nem szabad megfeledkeznünk azonban a negyedik fajról, amelynek tagjai a meccarynek és sea reaperok társaként segítenek küzni a szigetéről a hatalmas kabutókat. Ők a smartiesek, amolyan rabszolgafélek. Munkájuk gyümölcését a játékosok arathatják le, ugyanis a smartiesek készítik számukra a különböző power upokat, járműveket, varázslatokat és fegyvereket.

Mindhárom életforma kalandjait a játék grafikai motorjával készített átvezetőfilmek kötik össze, amelyek humoros mesévé varázsolják a történetet. A ránk háraló feladatok (45 küldetés) az átvezetőfilmekhez illeszkedve szintén nem nélkülözik a

humoros és szellemes elemeket. Például szerezzünk vacsorát a törzsfőnöknek, aki csak akkor veszti észre kedvesének eltűnését, amikor az általunk beszerzett zsákmány nyersen kerül az asztalára.

Kezelhetőség és játszhatóság

A három faj ellenére a Giants kezelése pofonegyszerű. Az egérrel és néhány billentyűvel könnyedén irányíthatjuk mindhárom létformát. Ez akkor sem változik, amikor a mec-

járhatjuk a játékeret. Semmi ködtetés, minden egyes poligon ki van rakva a képernyőre. A sziklaszirtek mögött előbukkanó nap sugarai gyönyörűen, mesefilmre emlékeztető hangulatot árasztva borítják be a tájat. A tavak és tengerek kivételével se ugyancsak példaértékű.

A falvak épületeit egytől egyig elpusztíthatjuk, a pálmafák levelei meg-megrezdülnek a szélben. Mindezt egy szóval kifejezve csak annyit mondhatok: káprázatos. Mi sem támasztja jobban alá ezt a tényt, mint az, hogy szinte az összes internetes szaklap a 2000. év legszebb grafikájú játéknak választotta a Giantset.

Talán mondanom sem kell, hogy ezért a látványvilágról súlyos árat kell fizetnünk. A tapasztalatok szerint legalább 550 MHz-es Celeron processzor és GeForce kártya kívánatik a Giants futtatásához. Ugyanez a processzor Matrox G400-as kártyával már nem tudott megbirkózni a feladattal. Ez azért is gőmörű, mert az utóbb említett gép még bőven belefér a közepkategóriába. A programnak azonban a gép-

igénye kivételével semmi negatívumot sem róhatunk fel. Bátran kijelenthetem: a Giants a 2000. év legeredettebb és legszórakoztatóbb akciójátékja.

Táncos lábú robotok

carynek bőrébe bújva társakat kapunk. A 4-5 fős alakulatok kommandírozása nem megy a játszhatóság rovására, pedig pergő akciójátékkal van dolgunk. A Giantset külső (third person) és belső (first person) módban egyaránt játszhatjuk, de tapasztalatom szerint a third person mód alkalmazása sokkal célravezetőbb, mint a Quake-ben megszokott belső nézet.

Lélegzetállító grafika

Mint az – remélem – a játékból nyert képből is kiderül, a Giants látványvilága szemkápráztató. Teljesen be-

fokozatosan elmélyülhet a lehetőségek tengerében – ám ezeknek az egyéni akcióknak a szerepe tulajdonképpen „csak” az, hogy felkészítik a játékosokat a több résztvevős összecsapásokra. A játék készítői állításuk szerint sokkal több energiát fektettek a többszerreplős játékmód elkészítésébe, szerintük a játékkészítő ipar fokozatosan áthangolódik az Interneten játszható programokra. A Giants is ezt az irányvonalat követi. Minden egyes játékmódban nyolcan küzdhetnek egymás ellen vagy egymással szövetségbe az Interneten játszható programok.

Sasa (Sasa@vogel.hu)

www.planetmoon.com

Barangolás Csodaországban

Ki ne ismerné Alice-t, a bájos kislányt, Lewis Carroll meséinek felejthetetlen főhősét? Valamilyen formában mindannyian őrzünk róla emlékeket, bár a tapasztalatok szerint a teljes történetek már a feledés homályába veszttek.

ARogue Entertainment jóvoltából Csodaország most ismét a figyelem központjába kerül, hiszen legújabb feldolgozásuk az oxfordi matematikaprofesszor meseregényeinek világára épül. Az ehhez szükséges technikai feltételeket a Quake3 grafikai motorja biztosította, így a fejlesztők némi extra idővel is gazdálkodhattak. A végeredmény az év végi játékéldomping egyik kiemelkedő meglepetése.

Csodaország részletei

A kalandok Csodaországban kezdődnek, de a játékmenet már az elején elnyaradik az eredeti mű szemlényétől. Kategóriáját tekintve a program harmadik személy nézőpontú 3D-s akciójáték. Alice-t irányítva be kell hatolnunk a sötétség szívébe, és le kell győznünk a gonosz Királynőt. Már a történet elején előkerül a Fakutya, de régi ismerős lesz a Kalapos, a Griffmádr és a piros szemű, fehér Nyuszi is. A grafikán jól látszik, hogy a Rogue Entertainment korábban – egy Quake2 Mission Pack erejéig – már használta a Quake motorját, így a kellő tapasztalat birtokában sikerült igazán egyedül alkotniuk. Ebben nagy szerepe volt a kiadó, az Electronic Arts frontemberének, American McGree-nek, aki a projekt vezetőjeként többek között a pályatervezésben vállalt jelentős szerepet.

Csodaország szerencsére nem kötötte gúzsba a pályatervezők kezét – ez az a hely, ahol minden megtörténhet, ahol a fizika törvényeit mi sem érnek. Az egész játékra jellemző a mesészerű,

magával ragadó képvilág, amelyhez a Quake3 kissé pasztik motorja hiba nélkül asszisztál.

Lent kezdünk a Nyuszi barlangjában, majd hamarosan kijutunk a szabadda, bejárjuk a Hernyóföldet és a Jégvilágot, megmegtűnk a sakkfigurákat, eközben fokozatosan haladunk a Királynő palotája felé. Hamar kiderül, hogy a lenyűgöző látvány mellett furcsa és kegyetlen világ vár a játékosra, ahol Alice segítőt sorra elhullanak az egyébként teljesen lineáris történet végkifejletéhez közele. Maga az alapmű sem vehető össze La Fontaine vagy a Grimm testvérek meséivel, de az, amit az Alice-ban kapunk, messze túllép a korabeli Anglia torzképének bemutatásán (persze a célok időközben alaposan megváltoztak).

Ész és (tűz)erő

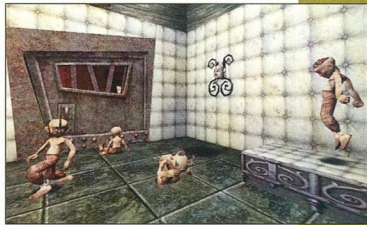
A játékmenet az akciójátékok ötleteinek turmixát tárja elénk, a „szimpla” lövöldözés mellett ügyességi és logikai feladatokat is meg kell oldanunk. Az arzenál a későtől az elképesztő erőtől varázsfegyverekig terjed. Mindegyik gyilkolóeszköz másodlagos támadási lehetőséggel is bír, ezek gyakran nélkülözhetetlenek egy-egy főbb ellenfél legyőzéséhez. Érdekes, hogy alapfegyverünk másodlagos támadási lehetőségét – a keshajtást – még az utolsó pályán is érdemes bevetnünk. Jellemző a játékra, hogy nincs „ultimate” fegyver, azaz a különféle ellenfelek ellen eltérő fegyverek hatásosak (nem lehet például rakétával tarolni a pályákon). A démonkockák segítségével egy pokoli szövetségést is megidézhetünk, bár ez nem mindig sikerül. Ha a démon válaszol hívásunkra, Alice-nak nem kell többé egyedül menetelnie, sőtét segítségével az oldalán harcolhat tovább. Az ügyességi részek néha az elvarázsolt kastélyt vagy a tükörszobát idézik. Át kell jutnunk a forgó, billenő, elültető pallók sokaságán, esetleg nagyon

pontos ugrásokat kell sikeresen végrehajtunk. A közepesen nehéz feladatok némi gyakorlással megoldhatóak, ugyanez igaz a logikai részekre is. Igazából csak a föllenfelekkel gyűlhet meg a bajunk – ezek a részek adják a program igazi kihívását.

Az élénk taruló látvány zenei aláfestéséről a Nine Inch Nails exdobosa, Chris Vrenna gondoskodott. A baljós hangulatú dallamok tökéletesen illeszkednek a játékhoz, akárcsak a szereplők meglepően jól eltalált beszédhangjai. A Fakutya behízelgő baritonja már a kezdésnél megadja az alaphangulatot, kár, hogy később ő is az események áldozatává válik.

Fekete képi humor

Képtelen helyzetek és csodás kalandok egész sorát hozza az Alice végjátéksza, ám a kiemelkedő pályatervezésen túl nem tartogat jelentős újításokat. A helyenként feltűnő groteszk ábrázolás sokkolhatja a játékosokat, azért az érdeklődőknek érdemes felkészülniük néhány szokatlan részre. Az elmeigyogetészetben például megskalpolt kissrácok kóvályognak, az egyik laboratóriumban

Valami gond van a sráccal...

pedig tanúi lehetünk ártatlan kisállatok gépiesítésének. Itt az angolszás humor erősen fekete árnyalatot kap – mindenestrem nem lehet okunk panaszra, a végeredmény nagyon szórakoztató.

Összességében elmondhatjuk, hogy az Alice nem szokványos 3D-s akciójáték, noha a játék menete kétségkívül magán viseli a kategória jól ismert jegeit. Egyedi és varázslatos viszont Csodaország pályáinak felépítése, a szokatlan történet és a zenei aláfestés (beleértve a karakterek hangját is). Ezek alapján a múlt év egyik kihagyhatatlan alkotásának minősül.

Shoebaron (shoebareon@vogel.hu)

i

- www.alice.ea.com
- www.3dactionplanet.com/alice
- www.rogue-ent.com

Szerkesztőség

Főszerkesztő:
Ivanov Péter
 Főszerkesztő-helyettes:
Bérces László
 Szerkesztőségvezető:
Dervenkár István
 Rovalvezetők:
Bata László (Kincstár, Szolter)
Csábi József (Hardver)
Gizy Gergő (Forum, Kommunikáció)
Kis Endre (Aktuális, Magazin)
Weisz Tamás (Tartalom és forma)
 CHIP Online: **Nagy Zoltán**
 Munkatársak: **Dvorák Bence**,
Györi Ferenc, **Rixer György**
 Tesztlaborvezető: **Nagy Zoltán**
 Tervezés-szerkesztő: **Pécsi Gábor**
 Tördelés-szerkesztő: **Nagy Gyula**
 Korrektor: **Szabó Eszter**
 Szerkesztőségi asszisztens:
Ondrej Andrea
 Címlap: **Solti Balázs**

A szerkesztőség címe:
 1139 Budapest, Hajdú u.
 42-44., II. emelet, Levelezési cím:
 1300 Budapest 3., Pf. 210,
 Telefon: 350-8276
 Fax: 350-8731

E-mail címünk:
 chip@vogel.hu
 Honlapunk:
 www.chipmagazin.hu

Terjesztési adatok

2000. I. félévi terjesztett példányszám

MATESZ által auditálva: 30 603

A MATESZ 2000. IV. negyedévi gyorsjelentése alapján a terjesztett példányszám: 28 647
 A 2000. januári szám eladott példányszáma: 26 283
 Magazinunk e havi száma 32 000 példányban készült.

Kiadó

Kiadja a Vogel Publishing Kft.
 a Magyar Terjesztésellenőrző Szövetség (MATESZ) tagja.
 A kiadást elvele:
Ivanov Péter
 ügyvezető igazgató
 Tel./fax: 350-8731
 Lapigazgató:
Ali Mehdi
 Tel./fax: 350-8731
 Titkárságvezető:
Zsaly Zaúka
 Tel./fax: 350-8731

Hirdetésfelvétel

Magyarország:
 Vogel Publishing Reklámiroda
 Üzletkötők:
Czétényi Zsolt, **Czidor Rózsa**,
Kálnoki Kis Emese,
Szabóné Végheylly Anna
 Levelezési cím:
 1300 Budapest 3., Pf. 210
 Telefon/fax: (36-1) 350-8041
 Hirdetési marketing:
Oláh Gabriella
 Tel./fax: 350-8004
 Németország: VPI Vogel Publishing
 International, Erik N. Wicha,
 München, Poccistraße 11., D-80336,
 tel.: +49-897/464-2318

fax: +49-897/464-2217
 CIS: 100070, 474
 Nagy-Britannia:
 Media Partners Ltd.
 5/15 Cromer Street
 Gray's Inn Rd
 GB-London WC1H 8LS
 Tel.: +44-171/837-3330
 Fax: +44-171/833-0764
 USA/Kanada:
 Vogel EuroPublishing, Inc.,
 Mark Hauser, 632 Sunflower Court
 San Ramon, CA 94583, USA
 Tel.: +1-925/648-1170
 Fax: +1-925/648-1171
 Tajvan:
 Taiwan Bright Int. Co., Ltd.,
 Vincent Lee 4 FL 1,
 Sec. 3, 200 Hsin Yi Road,
 Taipei 106, Taiwan R.O.C.
 Tel.: +886-2/2755-7901-5,
 Fax: +886-2/2755-7900

A hirdetések körültekintő gondozását kötelességünknek érezzük, de tartalmukért felelősséget nem vállalunk.

Terjesztés

Terjeszti a Budapesti Hírlapkereskedelmi Rt. és a Magyar Képlapterjesztő Rt. regionális részvénységi társaságai.

Terjesztési marketing:
Fehér Ildikó, **Kerbolit Pál**
 telefon: (36-1) 349-4768
 e-mail: terjeszti@vogel.hu
 Megjelenés havonta, ára 1092 Ft.
Előfizethető
 megrendelői leveleiben a kiadónál: Vogel Publishing Kft., Budapest, Levelezési cím: 1300 Budapest 3., Pf. 210
 Telefon: (36-1) 349-4768

Előfizetési díj: 5712 Ft (6 szám), egész évre (12 szám) 11 424 Ft (22% kedvezmény).
 Előfizethető továbbá hírlapkezelésitől és a Hírlap-előfizetési Irodában (Bp. Lehel u. 10/A, levélcím: HELIFR, Budapest 1900), átutalással a HELIFR 11991102-02102799 pénzforgalmi jelzőszámra, ezenkívül Budapestben a Magyar Posta Rt. LHI kerületi ügyfélszolgálati irodáin, vidéken a postahivatalokban.
 Előfizetési díj negyed évre: 2856 Ft (3 szám), fél évre: 5712 Ft (6 szám), egész évre 11 424 Ft (12 szám).

A tordelés a CHIP Magazin szerkesztőségében, QuarkXpress 3.1, Adobe Illustrator 5.0, Adobe Photoshop 2.5, Adobe Super ATM és az Adobe Dimensions programok segítségével történik. Montírozás és nyomás: Veszprémi Nyomda Rt.

A Német Szövetségi Köztársaságban: © Copyright by CHIP, Vogel Media International GmbH, Würzburg, Deutschland.
 A Magyar Köztársaságban: © Copyright by CHIP, Vogel Publishing Kft., Budapest, Magyarország.

A közölt cikkek fordítása, utánnyomása, sokszorosítása és adattrendszerekben való tárolása kizárólag a kiadó engedélyével történhet. A megjelenített cikkeket szabadalmi vagy más védettségre való tekintet nélkül használjuk fel.

ISSN 0864-9421

HIRDETŐINK

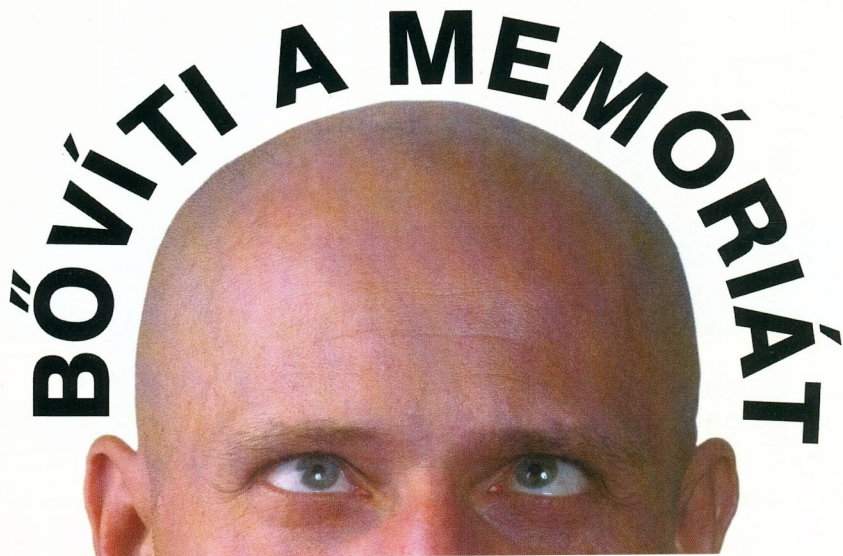
2B Inform	157	Flash Comp	157	Oki	115
2F 2000	83	Flash Design	128	Olympus	127
Abit	39	Folder Trade	164	Oracle	57
Acomp	171	Fujitsu-Siemens	151	P5	157
Alpha Sonic	54	Gamaxnet	100	Pannon GSM	92
APC	11	Gemofis	54	Pixel Multimédia	43
Asus	19	HB Computer	147	Plextor	75
Asus	23	Herta	49	Qwert	168
AT Comp	166	Juventus Team	83	Ramiris	27
Borland	128	Kelly-Tech	109	Ramiris	37
Canon	67	Kelly-Tech	113	RCE	105
Case Hungary	3	Keszo	147	Ready	127
Cisco	25	Komel	105	Samsung	79
Compaq	77	Kvinta	164	Samsung	91
Congress	166	Kvint-R	115	Senorg	B/3
Corg Computer	76	Kye	47	Sigma Line	54
Datanet	71	Libra	35	Sprint	45
Delta Elektronik	127	MC & CD	166	Symantec	B/2
Digit	100	MD Mérnöki Iroda	157	Szintézis	128
Digitcam	158	Mediker	157	Technotrade	81
DIT Digitáltechnika	158	Miera Hungary	72	Tomato	B/4
Dynamic	166	Mikropo	128	Top Soft	177
E-Bolt	152	Minolta	29	Tradegate	157
ELTE TTK HA	158	Mycom	53	Verbatim	31
EMJ	69	Mystar	15	Virus Buster	162
Envicom	157	Nabuco	158	VTCD	169
Fibex	131	Nikon	33		

a könnyed
informatikai
magazin

Egy kicsit **kevesebbet** a gépről. Egy kicsit **többet**
az emberről. Egy kicsit **több téma** az internetről,
a mobiltelefonról és a szórakoztatóelektronikáról.
Egy kicsit másképp, egy kicsit másról is!

**És ezt már sokan
észrevették rajtunk!**

TOPINFO®

Integrált Vállalatirányítási Rendszer

Pénzügy-számvitel-tervezés
Kereskedelem és logisztika
Tárgyeszköz és beruházás
Humánpolitika
Vezetői információ, controlling

Windows NT, Windows 9x, Novell, Unix környezetben,
ORACLE, Ms-SQL adatbáziskezelővel, egy gépen is.

“A győztes kombináció”

TOP
SLIFT

TOPSOFT Rendszerház Rt.
1027. Budapest, Kapás u. 11-15
tel: 457-9200, fax: 457-9201
homepage: www.topsoft.hu
e-mail: sales@topsoft.hu

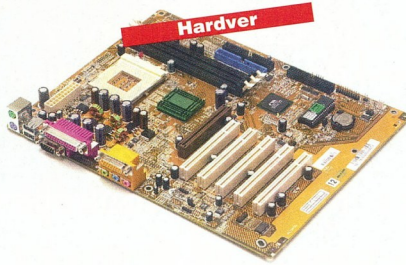
*“A jelen filozófiája,
a jövő technológiája”*

ELŐZETES

ÁPRILIS

A 815 variációi

A hírek szerint nagyon jól sikerült az Intel 815-ös chipkészlete. Az persze a jövő titka, hogy megismétli-e a BX sikerét. Mindenesetre laborunkba megérkeztek az ezzel szerelt alaplapok, melyeket összemértünk egymással.

További témáink

Processzorok 500 GHz-en?!

Ma már alig csodálkozunk azon, ha egy-egy lapkagyártó terméke túléli az 1 GHz-es órajelet. De a fenti cím hallatán biztos, hogy sokan felkapják a fejüket... Pedig az 500 GHz-es órajeli lapka ma már korántsem álom. A technológia, amely ezt lehetővé teszi, az 1911-ben felfedezett szupravezetés.

Töltőgató

Aki számítógépet használ, az előbb vagy utóbb nyomtatni fog. Beszerzünk egy elérhető áru nyomtatót, általában tintasugarast. A dolog egyetlen szépségében, hogy festékpatronjának ára lassan a készülékével vetekszik. Csakhogy ezt az alkatrészt házilag is fel lehet tölteni!

Csapás-ellencsapás

Az információk tárolása és továbbítása, az üzleti kommunikáció, valamint a különböző pénzügyi tranzakciók egyre inkább hálózatba kapcsolt elektronikus eszközök segítségével zajlanak. A jelenlegi adatátviteli protokollok, és technikák több mint 20 éves múltra tekintenek vissza. Kezdeti kialakításuk során nem volt lényeges szempont a biztonság, mert azt hálózathoz készülték, katonai célokra.

FireWire noteszéghez

A FireWire kifejezés az Apple által kifejlesztett, illetve használt, elsősorban nagy adatátviteli sebességre igénylő perifériák csatlósára szolgáló sörös busz takarja. Úgynevezzen mások a Sony iLink-nek nevezik, míg a mások a sokkal tudományosabban hangzó IEEE 1394-et használják. A busz a jelenlegi leggyorsabb sörös adatátviteli eszköz, 400 Mbit/s-os sebességével a mai leggyorsabb mervelemeket is túlszárnyalja.

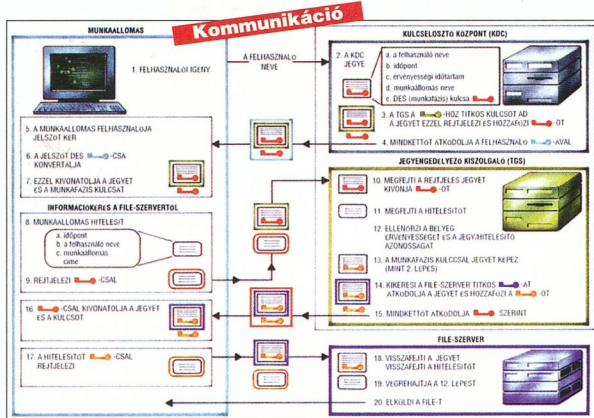
Zajban utazunk

A házi videofeldolgozás egyik fenésége, hogy a rögzített felvételeken a kép és a hang is zajos, azaz nem kívánt információk is megjelennek – vagy a kívántak nem jelennek meg – a képernyőn és a hangszórókon. Ezek a zajok azonban túrelmes munkával kiszűrhetők, vagy legalábbis csökkenthetők. Ehhez adunk segítséget.

Billentészet

Időről időre visszatérünk a legtöbbit páfolt perifériához, hogy megnézzük, változt-e valamit a gyártási technológia, illetve beváltak-e az előző időkben bevezetett újítások. Tehát billentyűket teszünk...

Az aktualitásokról eredő változtatások jogát a szerkesztőség fenntartja.

Alvilági véreb?

A napi sajtó is beszámolt arról, hogy a tavalyelőtt versenyellenes magatartása miatt elmarasztalt Microsoft a szétszabdalást tartva gesztusokat tesz bíráló felé – de ezt sokan időhúzási taktikának tekintik. Úgy tűnik, a cég a Kerberos protokollnál is alkalmazza számos kritikát kiváló üzleti módszereit.

Tuningolt motorral

Az ismert vice aktualizálva így hangzana: két OS/2-rangjóból beszélget: „Na mi van a gépemen? – OS/2 4.5, természetesen. – Jó-jó, de melyik?” Zavarbaejtően sok 4.5-ös verziószámú OS/2 van mostanában. A Serenity Systems eComStation Preview 1-ről.

Az Intel Inside logo és az Intel Pentium III márkaneve az Intel Corporation birtokában van.

- Intel® Pentium® III 1 GHz processzor
- Kétprocesszorossá bővíthető
- 256 MB Registered ECC memória
- 4 GB-ig bővíthető memória
- 9,1 GB Ultra2 SCSI merevlemez
- Adaptec AIC 7899 Ultra160 SCSI-vezérlő
- Két SCSI-busz (1xUltra160, 1xUltra Wide)
- ATI Rage IIC 4MB VGA
- CD-ROM IDE-ATAPI
- ServerWorks III LE chipset
- 133 MHz-es rendszerbusz
- 4 x32 bit/33 MHz, 2 x 64 bit/66 MHz PCI
- 1 ISA slot
- Két független PCI busz
- Intel® STL2 szerveralaplap
- 6 merevlemez-bővíthetőhely, max. 210 GB
- Intel® PRO/100+ (82559) hálózati kártya
- ATX-technológia
- Speciális hűtés
- Intel® Server Control rendszerfelügyelet
- Emergency Management Port
- 3 év garancia, a ház megbontható

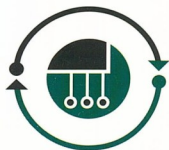
Ár: 499 900 Ft + áfa

A legújabb Senorg Server

A Senorg Server 741-es az elérhető legnagyobb teljesítményt nyújtja az Intel® processzor alapú szerverek között. Olyan új technológiákat sorakoztat fel, amelyek szerverkörnyezetben még ritkaságnak számítanak. Ilyen például

a 133 MHz-es rendszerbusz, vagy az Ultra160 SCSI-csatlakozó. A nagyfokú megbízhatóságot szolgálja a memória modulba integrált hibajavítás, vagy az eseménynaplózás is. A Senorg Szerverektől megszokott bővíthetőség

az új háznak köszönhetően még tovább fejlődött. Most már akár 8 előlapi eszközt is elhelyezhet benne anélkül, hogy ezzel a merevlemez-bővíthőhelyek számát csökkentené. Mindez most kivételesen kedvező áron lehet az Öné.

SENOrg®

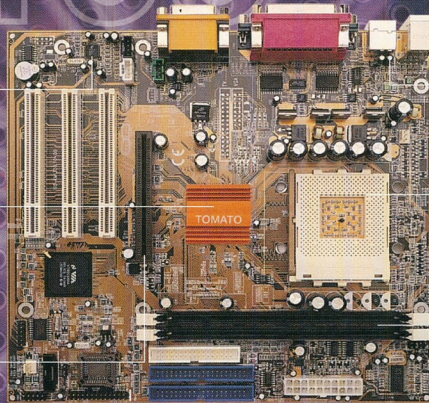
Senorg Hungary Rt. • Tel.: (06-1) 452-1000 • Fax: (06-1) 452-1069
Internet: www.senorg.hu/server • E-mail: server@senorg.hu

Tomato alaplapokból

PM 133

VIA Apollo KT 133 Socket A K7 Micro ATX alaplap

Alaplapra szerelt AC97 hangchip 3D sztereó erősítéssel

VIA Apollo KT 133 VT8363 chipkészlet VT 82C686A South Bridge-dzsel

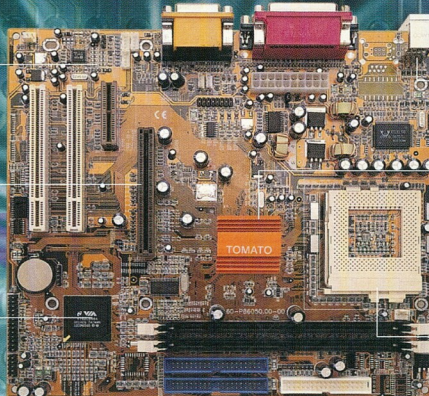
Külső 4X-es AGP 266MHz-es grafikus sávszélesség támogatással

Túlfeszültség elleni védelem a billentyűzet és egér csatlakozóknál.

Socket-A foglalatu AMD K7 Socket 462 processzor számára 200 MHz-es front side busszal

2 db DIMM foglalát 1 GB-os memória támogatással

MEGÉRKEZETT!

Alaplapra szerelt AC97 hangchip 3D sztereó erősítéssel

Külső 4X-es AGP 266 MHz-es grafikus sávszélesség támogatással

Alaplapra szerelt S3 Savage 4xAGP grafikus vezérlő

Túlfeszültség elleni védelem a billentyűzet és egér csatlakozóknál.

VIA VT8605 chipkészlet VT82C686A South Bridge-dzsel

Socket 370 foglalatu Intel Pentium III FCPGA, Celeron PPGA vagy Cyrix III processzor számára

P 8605

VIA VT8605 Pentium III Micro ATX Alaplap

TOMATO™

ZIDA
ZIDA TECHNOLOGIES LTD.
<http://www.zida.com>

Budapest: Sowah Hungary 350-4539 • Ready Comper 331-0518 • Lap Studio 236-3000 • MT-Computer 261-7072 • Kronos Trade 302-8888 • OrigoNet Kft. 456-1149
Vidék: Szolnok: Karakter (56)-413-891 • Miskolc: DipleX (46)-412-574 • Computer Art (46)-413-283 • Győr: Média Computer (96)-335-410
Mosonmagyaróvár: Média Computer (96)-216-412 • Debrecen: Matériál Teszt (52)-451-901, Nyíregyháza: Matériál Teszt (42)-315-976, Sopron: Matériál Teszt (99)-334-280, Pécs: Computer Art (72)-314-665, Szeged: Perfekt PC (62)-475-576